GRAFİK KANON

DÜNYANIN EN ÖNEMLİ EDEBİYAT ESERLERİNİN 1 ÇİZGİLERLE BULUŞMASI

GILGAMIŞ DESTANI'ndan
SHAKESPEARE ve
TEHLİKELİ İLİŞKİLER'e

RUSS KICK
editörlüğünde

WILL EISNER
ROBERT CRUMB
ROBERTA GREGORY
RICK GEARY
SHARON RUDAHL
PETER KUPER
MOLLY CRABAPPLE
GARETH HINDS
ve diğer 50 sanatçı

Çizgi roman severlerin dünyanın önemli illüstratörlerinin işlerini bir arada bulacağı, edebiyat severlerin ise klasik metinlerin çizgilerle buluşmasından mest olacağı ve belki de şimdiye dek fazla haşır neşir olmadıkları çizgi romanlara ilgilerinin artacağı bu yaratımın 1. Cilt'i bizi dünya edebiyatının ilk örnekleriyle görsel bir yolculuğa çıkarıyor. Yalnızca aşina olduğumuz değil, belki de ismini ilk kez duyduğumuz eserlerin çizgilerle dansı insana bambaşka bir bakış açısı sunuyor.

"Çizgi roman standartlarını yükselteceğe benziyor!"
Library Journal

"Gılgamış Destanı'yla başlayan... bu kitap fazlasıyla ince zeka, güzellik, toplumsal eleştiri ve şaşırtmaca barındırıyor."
Kirkus Reviews

GRAFİK KANON

DÜNYANIN EN ÖNEMLİ EDEBİYAT ESERLERİNİN ÇİZGİLERLE BULUŞMASI

GILGAMIŞ DESTANI'ndan SHAKESPEARE ve TEHLİKELİ İLİŞKİLER'e

RUSS KICK
editörlüğünde

kolektif kitap

Kolektif Kitap – 9
Grafik Kanon 1. Cilt: Gılgamış Destanı'ndan
Shakespeare ve *Tehlikeli İlişkiler*'e
Özgün Adı: *The Graphic Canon, Vol. 1: From the* Epic of
Gilgamesh *to Shakespeare to* Dangerous Liaisons

© Russ Kick, 2012
© Türkçesi: Özlem Yüksel, Nurcan Başer, Elif Ersavcı,
Bilge Ceren Şekerciler, Gözde Serteser, Serpil Işıldar, 2012
© Kolektif Kitap, 2012
Diğer haklar için bkz. s. 480

ISBN: 978-605-86679-9-0

Yayına Hazırlayan: Evrim Öncül
Son Okuma: Bilge Ceren Şekerciler
Kitap tasarımı: Pollen/Stewart Cauley, New York
Uyarlama: Kolektif Tasarım
1. Baskı, Kasım 2012, İstanbul

Baskı ve Cilt: Kayhan Matbaacılık
Davutpaşa Cd. Güven Sanayi Sitesi C Blok
No: 244Topkapı, İstanbul - 0212 612 31 85
Sertifika No: 12156

Kolektif Kitap Bilişim ve Tasarım Ltd. Şti.
Caferağa Mah. Ressam Şeref Akdik Sok.
No: 10 Kadıköy, İstanbul
www.kolektifkitap.com | info@kolektifkitap.com
T: 0216 337 05 18 | F: 0216 337 03 18

Bu kitabın hakları Seven Stories Press ve Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığı ile alınmıştır. Yayıncının izni olmaksızın elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılamaz ve iletilemez.
Bu eser ilk olarak 2012 yılında Seven Stories Press (New York, N.Y., U.S.A.) tarafından yayınlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Teşekkür X

Giriş 1

GILGAMIŞ DESTANI 2
Babil Tabletleri
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Kevin Dixon
İNGİLİZCE YORUMLAMA: Kent Dixon

"KIR KURDU İLE ÇAKILTAŞLARI" 19
Kızılderili halk masalı
ÖYKÜ: Dayton Edmonds
İLLÜSTRASYON: Micah Farritor

İLYADA 34
Homeros
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Alice Duke

ODYSSEİA 47
Homeros
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Gareth Hinds

ŞİİRLERDEN PARÇALAR 65
Sappho
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Alessandro Bonaccorsi

MEDEA 67
Euripides
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Tori McKenna

LYSİSTRATA 82
Aristofanes
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Valerie Schrag

ESTER KİTABI 97
Tevrat'tan
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: J. T. Waldman

ŞÖLEN 113
Platon
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Yeji Yun

DAO DE JİNG 120
Lao Tzu
UYARLAMA: Fred Van Lente
İLLÜSTRASYON: Ryan Dunlavey

MAHABHARATA 124
Vyasa
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Matt Wiegle

SEÇMELER VE DİĞER YAZILAR 129
Konfüçyus
UYARLAMA: Fred Van Lente
İLLÜSTRASYON: Ryan Dunlavey

DANİEL KİTABI 133
Tevrat'tan
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Benjamin Frisch

ŞEYLERİN DOĞASI ÜZERİNE 140
Lucretius
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Tom Biby ve Jonathan Fetter-Vorm (namıdiğer İki İyi Adam)

AENEİS 148
Vergilius
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Michael Lagocki

VAHİY KİTABI 158
Yeni Ahit'ten
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Rick Geary

ÜÇ TANG ŞİİRİ 171
Wang Han, Cui Hu ve Li Bai
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Sharon Rudahl

BEOWULF 176
Anglo-Sakson epik şiiri
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Gareth Hinds

GENJİ'NİN HİKAYESİ 190
Murasaki Shikibu
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Molly Kiely

HELOISE VE ABELARD'IN MEKTUPLARI 201
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Ellen Lindner

"O NOBILISSIMA VIRIDITAS" 212
Bingenli Hildegard
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Molly Kiely

"BALIKÇI İLE CİN" 214
1001 Gece Masalları
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Andrice Arp

"İKİ KUKULU KADIN" 226
1001 Gece Masalları
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Vicki Nerino

YEDİ ÖĞÜT 235
Mevlana
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Öğünç Ersöz

İLAHİ KOMEDYA 238
Dante Alighieri
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Seymour Chwast

CEHENNEM 256
Dante Alighieri
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Hunt Emerson

TİBET ÖLÜLER KİTABI (BARDO THODOL) 266
Padmasambhava ve Karma Lingpa
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Sanya Glisic

"SON BALAD" 276
François Villon
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Julian Peters

CANTERBURY MASALLARI 281
Geoffrey Chaucer
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Seymour Chwast

ARTHUR'UN ÖLÜMÜ 293
Sör Thomas Malory
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Omaha Perez

APU OLLANTAY 303
İnka oyunu
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Caroline Picard

SU HUDUDU HAYDUTLARI 314
Shi Nai'an
İLLÜSTRASYON: Shawn Cheng

HAGOROMO (GÖKTEN İNEN TÜYLÜ MANTO) 319
Japon Noh oyunu
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Isabel Greenberg

POPOL VUH 330
Kişe Mayaların kutsal kitabı
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Roberta Gregory

AVİLALI AZİZE TERESA'NIN GÖRÜLERİ 337
otobiyografisinden
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Edie Fake

"SICAK GÜNEŞ, SERİN ATEŞ" 345
George Peele
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Dave Morice

BATIYA YOLCULUK 350
Wu Cheng'en
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Conor Hughes

KRALİÇE PERİ 359
Edmund Spenser
UYARLAMA: Michael Stanyer
İLLÜSTRASYON: Eric Johnson

BİR YAZ GECESİ RÜYASI 369
William Shakespeare
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Maxx Kelly

KRAL LEAR 374
William Shakespeare
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Ian Pollock

DON QUIJOTE 388
Miguel Cervantes
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Will Eisner

18. SONE 394
William Shakespeare
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Robert Berry ve Josh Levitas

20. SONE 405
William Shakespeare
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Aidan Koch

"PİRE" 409
John Donne
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Noah Patrick Pfarr

"NAZLI HANIM'A" 415
Andrew Marvell
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Yien Yip

"BAĞIŞLA GÜNAHLARIMIZI, AFFET BİZİ" 419
Aphra Behn
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Alex Eckman-Lawn

YİTİK CENNET 423
John Milton
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Rebecca Dart

GULLIVER'İN GEZİLERİ 436
Jonathan Swift
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Gareth Hinds

CANDIDE 448
Voltaire
İLLÜSTRASYON: Ian Ball

"MÜTEVAZI BİR ÖNERİ" 451
Jonathan Swift
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Peter Kuper

"GENÇ BİR ADAMA SEVGİLİ SEÇİMİ KONUSUNDA ÖĞÜTLER" 454
Benjamin Franklin
RESİM: Cortney Skinner

LONDRA GÜNLÜĞÜ 456
James Boswell
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Robert Crumb

"BRÜKSEL KRALİYET AKADEMİSİ'NE MEKTUP" (NAMIDİĞER "GURURLA OSURUN") 462
Benjamin Franklin
İLLÜSTRASYON/UYARLAMA: Stan Shaw

KADIN HAKLARI İÇİN BİR SAVUNMA 468
Mary Wollstonecraft
UYARLAMA: Fred Van Lente
İLLÜSTRASYON: Ryan Dunlavey

TEHLİKELİ İLİŞKİLER 470
Choderlos de Laclos
İLLÜSTRASYON: Molly Crabapple

Katkıda Bulunanlar 474

Haklar ve İzinler 480

1. Cilt - İndeks 481

TEŞEKKÜR

BİR KİTABI, ÖZELLİKLE DEVASA BİR ANTOLOJİYİ YARATMAK pek çok insanın işbirliğini gerektirir. Seven Stories Press'in kurucusu ve başı Dan Simon'a sonsuz minnetlerimi sunuyorum, kendisi *Grafik Kanon* hayalimi paylaştı, öyle ki daha ikinci e-postasında işin özüne dair ayrıntıları tartışmaya başlamıştık bile. İlk başta 400 sayfalık büyük bir kitap düşünmüştüm, ama süreç ilerleyip de Dan'a kitabın rahatlıkla 500, hatta 600 sayfaya çıkarılabileceğini söylediğimde hiç tereddüt etmedi ve projenin ikinci cildi meydana geldi. Haftalar sonra da üçüncü cildi. Her biri aşağı yukarı 500 sayfalık üç cilt... Baştan sona rengarenk... Yeniden basımların yanında yepyeni eserler... İkimiz de büyük düşünmeyi seviyoruz.

Benim gibi gece kuşu olan editörüm Veronica Liu'ya büyük bir teşekkürü borç bilirim. Kendisiyle çalışmak, bana bunun bir iş olduğunu unutturacak kadar eğlenceliydi, gözden kaçırdığım onca hatayı bulduğu ya da şu veya bu iş yüzünden havlu attığımda kırbacını şaklattığı zamanlarda bile. Seven Stories'in tüm yıldız oyuncularına *merci beaucoup*: Üretimdeki Liz DeLong, Phoebe Hwang ve Jon Gilbert'a; tanıtımdan Ruth Weiner'a; ve muhasebeden Linda Trepanier'a. Tarihi gerçekleri kontrol eden Eva Fortes'e *gracias*. Anne babam, Ruthanne ile Derek, Kiki, Sky, Terrence ile Rebekah, Darrell, Billy Dale, Cat ile David, Kelly ile Kevin, Mary, Z, Hawk, Songtruth, Fred ile Dorothy, Jeff ile Christy ve Jenny'yi kucaklıyorum. Kadehimi Disinformation'dan Gary Baddeley ile Ralph Bernardo'ya kaldırıyorum. Diğer çizerleri –Molly Kiely, Onsmith, Molly Crabapple, Ed Choy Moorman ve Zak Smith– keşfetmemi sağlayan çizerlerin önünde saygıyla eğiliyorum.

Lora Fountain, Denis Kitchen ile Stacey Kitchen, Fantagraphics'ten Eric Reynolds, Candlewick Press'ten Melanie Blais, Fulcrum Publishing'ten Charlotte Baron, Jewish Publication Society'den Claudia Cappelli, Bloomsbury'den Rosemary Kiladitis, Can of Worms Enterprises'tan Tobias Steed, Charlotte Sheedy Literary Agency'den Charlotte Sheedy, Meredith Kaffel ve Mackenzie C. Brady'ye saygılarımı sunuyorum.

Kağıtçılar, matbaacılar, dağıtımcılar, kamyon şoförleri, kitapevlerinden tutun da her şeylerini veren birçok ağaca, kısacası bu kitabın size ulaşmasını sağlayan herkese çok teşekkürler.

Bize bu edebiyat eserlerini kazandıran tüm yazarlara, şairlere ve oyun yazarlarına minnettarım. Çoğu, insanlığın halini aydınlatmak uğruna kişisel özgürlüklerini, ekonomik refahlarını, akıl sağlıklarını, ilişkilerini, karaciğerlerini ve hayatlarını feda etti. Ve şevkle çalışarak muhteşem bir iş çıkardıkları için tüm çizerlere bütün kalbimle şükranlarımı sunuyorum. Siz olmasaydınız, *Grafik Kanon* olmazdı.

GİRİŞ

ÇİZGİ ROMAN, KARİKATÜR VE GENEL OLARAK illüstrasyonun altın çağını yaşıyoruz. Hayal edilebilecek her metodu, tarzı ve yaklaşımı benimseyen pek çok yetenekli çizer, hayret verici, enfes, eğlenceli ve ezber bozan öyle çok eser yaratıyorlar ki, hepsine yetişmek neredeyse imkansız. Peki ya bu çizerlerden bir grup, şimdiye dek yazılmış en büyük edebi eserleri kaynak olarak kullansalardı ne olurdu?

Yıllar önce, bir kitapevinin çizgi roman reyonunda dolanırken, Franz Kafka'nın *Dava*'sının Mairowitz ile Montellier tarafından uyarlanmış çizgi roman versiyonunu gördüğümde aklıma gelen soru buydu işte. Son yıllarda kaç edebiyat eserinin muhteşem şekilde çizgi romana uyarlandığını kavradım. O anda antoloji editörü içgüdülerim devreye girdi. Şimdiye dek yapılmışların en iyilerini toplayıp, yeni uyarlamalar ısmarlayarak hepsini bir araya getirecektim. Gayet bariz bir fikir gibi görünüyordu, ama daha önce kimse bunu yapmamıştı: Romanlar, kısa öyküler, şiirler, tiyatro oyunları, otobiyografiler, konuşmalar, mektuplar ile bilimsel, felsefi ve dini metinlerin dahil olduğu ve yüzyılları, ülkeleri, dilleri, türleri kapsayan devasa, tuğla gibi bir kitap yaratmaktı amacım.

Neyse ki benimle aynı vizyonu paylaşan bir yayıncı –Seven Stories Press– buldum hemen ve *Grafik Kanon* fikri ilk başta tek kitap olarak konuşulmaya başladı. Ancak tek bir cilde sığdırılamayacak kadar önemli materyal vardı, o yüzden proje üçe bölündü. İlk cilt *Gılgamış*'la açılırken, son cilt David Foster Wallace'ın *Infinite Jest*'iyle kapanıyor. Bu ikisinin arasındaysa Batı edebiyatının en önemli yapıtlarının neredeyse hepsi var, ama bu sadece bir başlangıç. Daha fazla çizerle görüştükçe, kapsam genişledi: Doğu kanonu –Japonya, Çin, Hindistan, Tibet. Dini/ruhani edebiyat. Felsefe. Müstehcen materyaller. Antik Yunan draması. Ortaçağ metinleri. Romantizm. Modernizm ve postmodernizm. Beat kuşağı. Yerli halk eserleri. Masallar. Mistik öngörüler. *Candide*. Emily Dickinson şiirleri. Hemingway'den pek bilinmeyen bir erken dönem öyküsü. *Guguk Kuşu*. Ve daha fazlası –bizi 1700'lerin sonuna kadar götüren bu ilk ciltteki 55 eser dahil toplam 190 eser.

Aynı şekilde çizerlerin fazlalığı da afallatıcıydı. Robert Crumb, Will Eisner, Sharon Rudahl, S. Clay Wilson, Roberta Gregory ve Kim Deitch gibi efsanevi karikatüristler bu işe dahil oldu. Derken daha fazla büyük isim işin içine girdi. Marvel ve DC'ye çizim yapmış çizerler katıldı. Alternatif çizgi romancılar, mini-çizgi romancılar ve *sanal* çizgi romancılar evet dedi. İnanılmaz yetenekli yeni çizerleri bu projeye kattım. Brezilyalı, İtalyan, Belçikalı, İsveçli, Güney Koreli, Britanyalı ve Kanadalı çizerler Amerikalı meslektaşlarıyla bir araya geldiler. Sadece çizgi romancılar değil... İllüstratörlerden, ressamlardan, serigrafistlerden, üniversiteli bir çizerden, radikal bir grafik tasarımcıdan ve foto-dioramalar yapan iki sanatçıdan çarpıcı işler aldım.

Çizerlerden kaynak materyale sadık kalmalarını istedim, yani olayları gelecekteymiş gibi yansıtmayacaklar, karakterler için yeni maceralar yaratmayacaklardı vs. Uzun eserler elbette ki seçilmiş parçalar ya da özetler halinde sunulacaktı. Ancak bu çerçevede kendilerine sınırsız yetki verildi. Yaklaşım, yöntem, tarz konusunda hiçbir sınırlama yoktu. Orijinal eserin birebir suretiyle ilgilenmiyordum. Sonuçta uyarlamalar, orijinal yazarlar/şairler ile çizerler arasındaki hakiki işbirlikleridir.

Her parça kendi içinde özel, ancak hepsi birden sanat ve edebiyatın geniş, zengin bir kaleydoskopu niteliğinde. Görsel bir gökkuşağı, dünyanın büyük metinlerine uygulandı ve ortaya harikulade, yepyeni bir şey çıktı.

İşte, *Grafik Kanon*'un ana fikri de bu. Ona eğitim aracı olarak bakabilirsiniz ve umarım bu antoloji o yönde kullanılır. Onun insanları orijinal edebiyat eserlerini okumaya yönelteceğini söyleyebilirsiniz, ki bu beni mutlu eder. Ama özünde, bu üç ciltlik muazzam antoloji bağımsız bir sanatsal/edebi eser, kendi başına bir amaç.

RUSS KICK

Gılgamış Destanı

Babil Tabletleri

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Kevin Dixon

İNGİLİZCE YORUMLAMA Kent Dixon

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

GILGAMIŞ DESTANI'NDAN EN ESKİ EDEBİ ESER OLARAK SÖZ edildiğini duymuşsunuzdur, ancak bu tamamen doğru değildir. *Gılgamış*'tan önce, Mezapotamya bölgesine ve Mısır'a ait, içlerinde ilahiler, büyülü sözler, atasözü derlemeleri, idari kanunlar, yaradılış öyküleri, hatta Gılgamış'ı öven kısa şiirler de olan pek çok kısa metin mevcuttu. Fakat *Gılgamış*'ın en eski destan ve günümüze ulaşmış en eski anlatı olduğu kuşku götürmez.

Pek çok modern dönem öncesi edebi eser gibi, *Gılgamış*'ın tarihi de tartışmalı ve belirsizdir. Destanın "standart versiyonu" MÖ 1000 yıllarında, Akad dilinde yazılmış on iki kil tabletten oluşur; bu versiyonu, Babil'de Sin-lekke-Unninni adlı bilginin (aynı zamanda şeytan kovucu ve muhtemelen şair) destanı günümüzdeki haline getirmek için daha önce yazılmış materyalle sözlü versiyonu kendi hayal gücünü de katarak birleştirdiği ve yazdığı bilinmektedir. Bu tabletler yaklaşık 2500 yıl boyunca toprağın altında gömülü kalmış, MÖ yaklaşık 600 yılından, amatör bir İngiliz arkeolog ve asistanının kütüphanesinde 100.000 gömülü tablet ve tablet parçaları bulunan bir Asur sarayını ortaya çıkardığı 1840-1850'li yıllara dek dünya için bir kayıp olmuştur. Fakat British Museum'ın müdür yardımcısının Gılgamış tabletlerinden birini okuyup çok değerli bir şey keşfettiğini anlaması ancak 1872'ye rastlar.

Tabletler, MÖ yaklaşık 2500 yılında yaşamış Uruk Kralı (bugünkü Irak), kudretli yarı tanrı Gılgamış'ın hikayesini anlatır. Gılgamış kibirlidir ve halkına zulmetmektedir, bu yüzden tanrılar da onun kafasını meşgul etmek ve sonsuz enerjisinin yönünü değiştirmek için Enkidu adında vahşi bir adam yaratır. Bir tapınak fahişesi, Yabani Enkidu'yu yedi gün süren bir cinsel eğitimle uysallaştırıp medenileştirir, sonra da onu Uruk'a getirir. Enkidu burada Gılgamış'la sonrasında ayrılmaz ikili olacakları şiddetli bir kavgaya tutuşur. İki dost, Sedir Ormanı'na gidip ormanın canavar korucusu Humbaba'yı öldürecekleri bir maceraya atılmaya karar verir. Uruk'a döndüklerinde Tanrıça İştar, Gılgamış'a kur yapar, fakat reddedilince onu tanrı babası Anu'ya şikayet eder. Anu da intikam almak amacıyla Uruk'a Göklerin Boğası'nı gönderir. Gılgamış ve Enkidu vahşi hayvandan kıyma yapar ve Enkidu boğanın parçalarını İştar'ın üstüne fırlatır. Tanrılar ceza olarak Enkidu'yu öldürünce Gılgamış'ın dünyası başına yıkılır. Artık ölümden korkan Gılgamış, tanrıların asla ölmeyeceğini bildirdiği Utnapiştim'den ölümsüzlüğün sırrını öğrenmek için dağları, ölüm nehrini ve başka tekinsiz yerleri geçeceği destansı bir yolculuğa çıkar. Utnapiştim ona ölümsüze dönüşmesinin bir yolu olmadığını, ancak denizin dibindeki bir bitkiyi yiyerek gençliğini geri kazanabileceğini söyler. Gılgamış bitkiyi bulur bulmasına ama edebiyattaki en acımasız anlardan biri gerçekleşir ve Gılgamış yıkanırken bir yılan gelip bitkiyi yer. *Gılgamış* basit bir macera hikayesi değil, aynı zamanda arkadaşlık, ölüm ve hayatın anlamına dair bir meseldir de.

Bu kitaptaki uyarlama, Gılgamış ve Enkidu'nun Humbaba ile dövüştükten sonra üstlerine bulaşan pislikleri temizlerken başlayan Göklerin Boğası bölümü üzerine ve Kevin Dixon'ın kendi yayınladığı, destanın tamamını uyarladığı çizgi roman dizisinden alınmıştır. Metni Kevin Dixon'a Wittenberg Üniversitesi'nde İngilizce profesörü olan babası Dr. Kent H. Dixon temin etmiş. Dr. Kent Dixon'ın metin hakkındaki görüşleri şöyle:

> Benim *Gılgamış* çevirim aslında tam olarak çeviri sayılmaz, çünkü orijinal metnin kendisinden değil, başka çevirilerden yararlandım. Gılgamış çevirilerinin yarısına yakını da orijinal metinden yararlanılmadan yapılmıştır, ki içlerinde John Gardner ile en son yapılan ve çok da satan Stephen Mitchell (kendisinin Rilke çevirileri berbattır) çevirileri de yer almaktadır. Ancak e-posta yoluyla, Chicago Üniversitesi'nin meşhur Doğu Bilimleri Enstitüsü'nde çalışan bir Asurolog'dan çivi yazısı dersi aldım ve Asur hece alfabesini oluşturan 600 ila 800 sembolün yaklaşık üçte birini okumayı öğrendim. Ayrıca iki düzineden fazla İngilizce çevirinin yanı sıra İngilizce yorumlara, üç Fransızca, bir İtalyanca, bir de Almanca çeviriye başvurdum.
>
> Ben hem üniversite öğrencilerine hem de genel okura hitap eden bir çeviri ortaya koymak istedim, bu sebeple orijinalin zayıf kaldığı duyusal boyutta kendi çevirime karşı önyargılı yaklaştım ve ona, sanki çeviriyi duyu dünyasını en canlı şekilde ifade edecek söyleyiş biçimleri ve kelimelerle bezemişim gibi, "zenginleştirilmiş çeviri" adını verdim. Eğer orijinal Babil ve Akad versiyonlarına en yakın İngilizce metni görmek istiyorsanız Alexander Heidel'in 1948 tarihli çevirisine başvurun; onu diğer çevirilerle karşılaştırdığınızda araştırmacı ve şairlerin dünya edebiyatının bu ilk büyük eseri üstünde çalışırken ne kadar serbest davrandığını göreceksiniz. Benim çalışmam, her ne kadar duyu dünyası konusunda açıkça önyargılı olmaya devam etsem de, hala aslına en sadık çevirilerden biridir.

Şimdi Uruk'ta, bedenlerini arındırıyorlardı. Gılgamış keçeleşen saçlarını yıkayıp silahlardaki pisliği ovuyordu.

ŞAP ŞUP!
ŞIP!
PLUCK!
FOOOŞ!
PIT! PIT!
FOŞ!
FIŞ!!!
CIP!
CIP!

Gılgamış'ın savurduğu peştamalı Enkidu'nun arkasına çarptı.

FŞŞT!
ŞIK-RAAK!

Pis kıyafetlerini fırlattı ve mis kokulu kıyafetler giydi.

LIRT!
LIRT!
LIRT!

Pazubentlerini taktı, kuşağını sımsıkı bağladı,

HIŞŞT
DINN!

ve artık asil görünümüne kavuşmuş olan Gılgamış tacını başına yerleştirdi.

Bu, Tanrıça İştar'ın dikkatinden kaçmadı. Gözlerini yakışıklı Gılgamış'a dikti.

Gılgamış, gel, sevgilim ol. Bedeninin meyvelerini bana armağan et. Hatta kocam ol, hatta bana karıcığım de. Sana lazuli ve altınla bezeli, altın tekerlekli, tekerleğinin göbeği kıymetli taşlarla süslü bir araba vereceğim. Arabanı da fırtına iblisleri çekecek!

ZZAP!

Gılgamış bir şey demedi. İştar anlatmaya devam etti.

Evimize sedir ağacı tütsülerinin arasından geçerek gireceksin. Eşikten ve çardaktan bile daha alçak olan hizmetkarlarla rahipler yerlere kadar eğilip ayağını öpecekler.

Krallar da eğilecek huzurunda. Prensler, beyler ve yöneticiler. Beraberlerinde dağlardan ve ovalardan topladıkları hasatları getirip sana saygılarını sunacak ve boyun eğecekler.

Duy beni Gılgamış, keçilerin üçüz, koyunların ikiz doğuracak. Aygırının nalları ve hiçbir arabanın yanına bile yaklaşamadığı katırlarınınsa koşum takımları başka diyarlarda dilden dile anlatılacak.

Gılgamış ağzını açtı:

Yüce hanımefendi, kocanız olmak için size ne adak sunmalıyım?

Zeytinyağı, evet, güzel bedeniniz için. Ayrıca kutsal giysiler de. Tanrılara yaraşır ekmekler mi pişirmeliyim yoksa?

Ve cennetteki bağlardan toplanmış üzümlerden yapılma şarap... yeterince uzun muyum? Bu işte benim karım ne?

Sizinle evlenmek çatısı olmayan odalarda gezinmek gibi. Siz kavurucu rüzgarla çarpıp duran arka kapıdan başka bir şey değilsiniz. Siz aşağı kayarak gözleri kapayan bir başlık, tutanın üstüne damlayan bir testi, taşıyıcısına bulaşan zift, kazıcısını gitgide büyüyerek yutan bir boşluk, silkinerek battaniyesini üstünden atan bir filsiniz. Tanrıçam, siz surların içindeki ufalanan kireçtaşısınız.

VUUUUUUUUUU!!!

TAAAAK TAAK!

DOINK!

DOINK!

FIST!

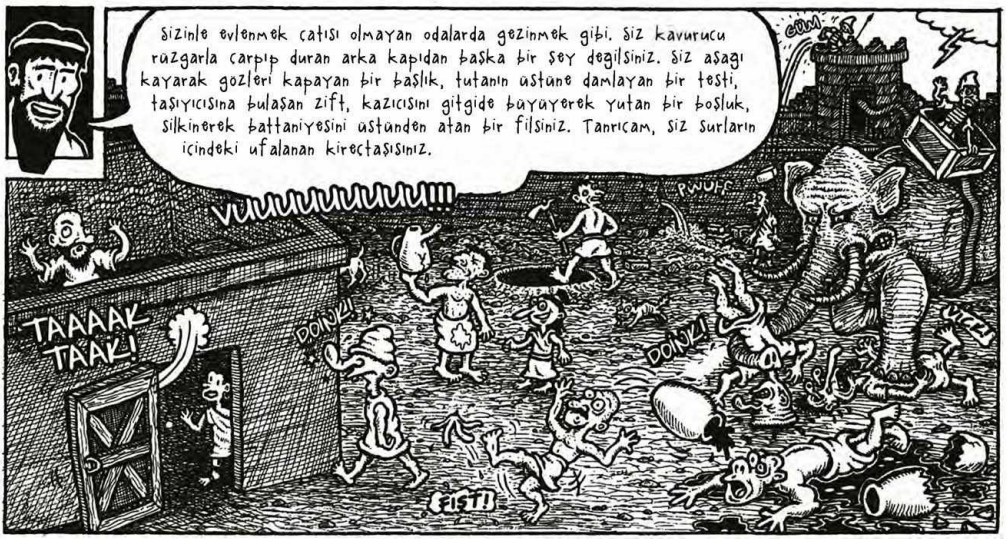

Herkesin kafasında paralanan gorkemli bir sovalye sarayı gibisiniz. Ah, siz ayagı acıtan sandaletsiniz... Soyleyin hanımefendi, hangi kocanızı sonsuza dek sevdiniz?

Soyleyin, hangi kucuk cobanınız, sabah yıldızınız, akşam yıldızınız sonsuzlugun ufacık bir bolumu boyunca bile olsa sizi memnun edebildi?? Dinleyin Tanrıcam, ben cevaplayabilirim. Viran olmuş aşıklarınızın listesini okuyacagım size:

Ilki uruklu coban Tammuz'du, yılda bir kez olumunun yasını tutuyoruz; her yıl ilkbaharda Yeraltı'ndan getirildiginde onun bir yıllık gozyasını, sizinse hukmunuzu goruyoruz.

Bir de parlak tuylu gokkuzgunu sevmiş ve onu yaralamıştınız, bu yuzden artık ya kırık kanadıyla yalpalaya yalpalaya uçuyor ya da korudan bir yere kımıldamadan, "Kappi, kappi, kanadım, kanadım!" diye aglıyor.

VAAAAK! KAPPI-KAPPI!

Kappi-kappi?

Hatta bir de aslan yok muydu, hani su yerin yedi kat dibine gonderdiginiz kudretli aslan?

HIIRRRRRR!!!

CATIRT!

PATI

"Galiba bir de savaşlarda eşi benzerine rastlanmayacak o aygırı sevmiş, onu bir kamçı ve mahmuzla onurlandırmış, sonra da yedi fersah boyunca dortnala surmustunuz de hayvan kendine gelmek, yorgun sırtını dinlendirmek için kendini camurlu suya atmıştı hani."

SOLUK! OOF

ŞIRRAK!

ŞLAP

TALIRT!

PLUFF!

"Annesi sifili hala onun ardından gozyası dokuyor."

"Ayrıca her gün bir çocuğunu size kurban eden çobanların önderi de vardı."
Oh be!
KIHK!

"Aynı adam sıcak, altın kül çeneklerini bıkıp usanmadan ebek ebek sunmamış mıydı size?"

"Sizse onu bir güzel parlayıp çakala dönüştürmüştünüz."
ZONUK!
BIZZZ

"Böylece kendi gibi çoban olan çocukları onu kovalamış, köpekleri de arka bacaklarını ısırmıştı!"
HAV! HAV!
HURRA
AUUUU!
AAY
KATIRT!
HIRRR!

"Babanızın bahçıvanı İşullanu'ya da sizi çiçeklere boğsun ve buluşmalarınız verimli geçsin diye aşık olmuştunuz."

Bahçıvan gözünüze çarpmıştı. "Ah, İşullanu, gel bana aşkım. Senin erkekliğini tatma vakti şimdi. Bana elini ver, yarığıma dokun, bak tıpkı senin hurmaların gibi ortadan ikiye ayrılmış."

Benim bir sürü yiyeceğim var Tanrıçam. İstemiyorum. Annem benim için pişiriyor. Mahsustan az az ısırsam olur mu?
Hasır hırkam beni sıcak tutuyor.
"Bunu pek iyi karşıladınız doğrusu..."
"Nefesine bir dokundunuz ve bahçıvan böceğe dönüştü!"
VIZZZZZ!
ZOKT!
"Oraya sıkışıp kaldı: Ne su oluğundan yukarıya tırmanabiliyor"
BLUP
Ah, of...
TOOOOS
"ne de aşağıdaki kovayı boylayabiliyor."
SLAP SLUP
SIP!
OOOOF!
SAAAP!
Ve ben de bu listeye girmeliyim, öyle mi? Beni de diğerleri kadar hürmetle sever misiniz?
İştar hepsini dinledi;
Öfkesi ta gökyüzüne kadar ulaştı
BABAAA!!!

Anu'ya ağlanıp, hıçkıra hıçkıra annesi Antu'nun yanına gitti.
Ah, babacığım, hakaret üstüne hakaret yağdırdı bana, tüm kabahatlerimi ve patavatsızlıklarımı başıma kaktı.
Sessiz ol, peki sen ne istedin ondan? Gılgamış'tan erkekliğini talep etmedin mi? Senin "patavatsızlıkların" kızım, bir adamın olgun tartacak kadar akıllı olmasını gerektiriyor. Çok ağır, nefret dolu bedeller ödetiyorsun!
Babacığım, ne olur bir şeyler yapın: Benim için göklerin boğasını yaratın, onu Uruk'a indirin, boğanın burnundan alevler çıksın ve kutsal boynuzları Gılgamış'ı yaralasın!
Anu kızına bakıp alnını kaşıdı. İştar babasına yaklaştı:
Eğer Göklerin Boğası'nı yaratmazsanız, Yeraltı'nın kapılarını alaşağı edip sürmesini ayağımın altında ezeceğim ki kapısı ardına kadar açık kalsın ve toza topraga bulanmış ölü guruhu kendisine canlılardan ziyafet çeksin.
Anne!
HAYIR! Büyükanne YAPMA! Aaah!
Amanın!
İştar, eğer sana bu boğayı verirsem, ardından kıtlık gelir. Her şeyin parşomen kadar kuru olduğu yedi kavuz yılları başlar. Buğday depoladın mı, inekler için samanın var mı?
SAL SAL!
Elbette! Mısırları ve otları öbekledim, sürü için otum da var. Hiç kimse boş kavuzların içindeki tozu yemeyecek! İnsanlar için buğday, hayvanlar için ot ayırdım.

Anu bunu duyunca İştar'ın eline bir yular verdi.
PAT PAT
?
Yular gerildi ve
DIINN!
!!
Azgın boğanın ateş püsküren kara burun deliklerinin içinden geçti.
GÖKLERİN BOĞASI!!
KBZZZZVVRRRREEEEEEEEEEEEEEOOOOOOOOSHHHHHH...
İştar neşeyle Uruk'a indirdi boğayı.

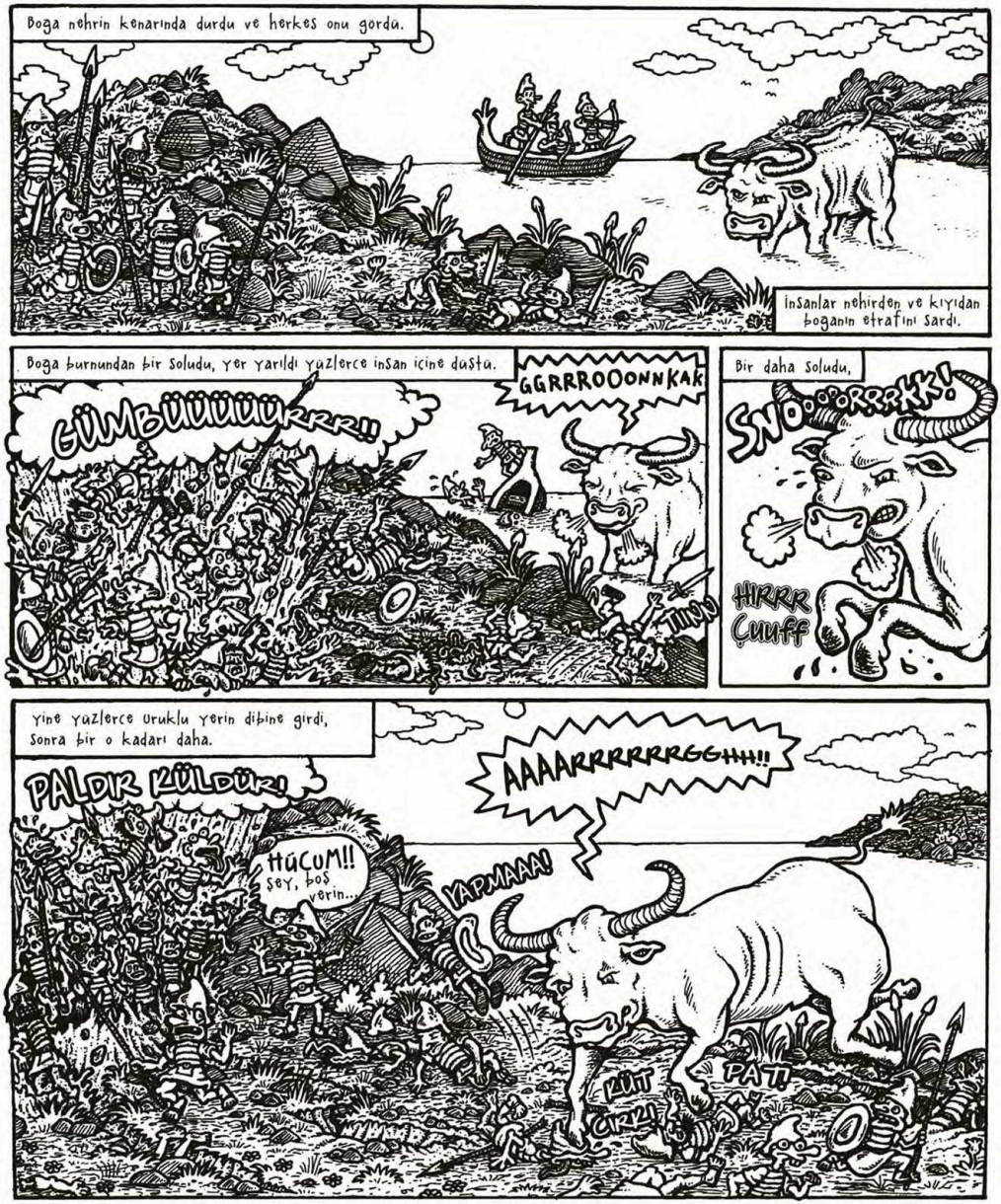
Boga nehrin kenarında durdu ve herkes onu gördü.
İnsanlar nehirden ve kıyıdan boganın etrafını sardı.
Boga burnundan bir soludu, yer yarıldı yüzlerce insan içine düştü.
GÜMBÜÜÜÜÜRRR!!
GGRRROOONNKAK
Bir daha soludu,
SNOOOPORRRKK!
HIRRR ÇUUFF
Yine yüzlerce uruklu yerin dibine girdi, sonra bir o kadarı daha.
PALDIR KÜLDÜR!
AAAARRRRRRGGHH!!
HÜCUM!! şey, boş verin...
YAPMAAA!
KÜT ÇIRR!
PAT!

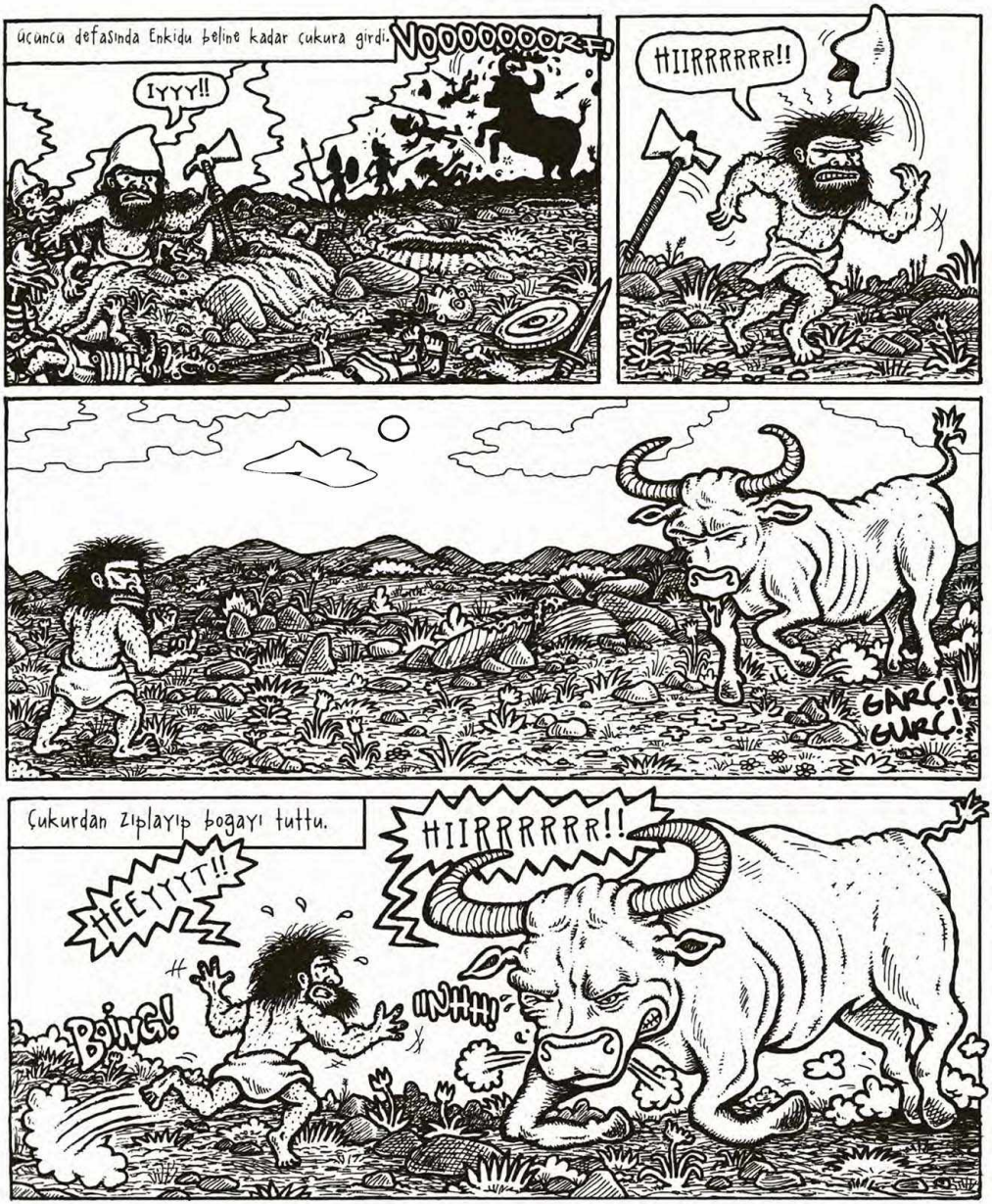
üçüncü defasında Enkidu beline kadar çukura girdi.
VOOOOOOOR!
IYYY!!
HIIRRRRRR!!
GARÇ! GURÇ!
Çukurdan zıplayıp boğayı tuttu.
HIIRRRRRR!!
HEEYYYT!!
BOING!
HHHH!

Boganın kaygan boynuzları, salyalar saçan ağzı,

SSLIP

PATIR! PATIR!

DIGIDIK TAK FIIYT!!

kamçı gibi kuyruğu vardı...

SAK! DONK!!

TAAAK!

Hepsinin üstüne fıskısını püskürttü!

ZOOORT!!!

öff! SLOP

PÖTÜRT!!!!

FOŞ

PAAAT!!!!!

SLAP!

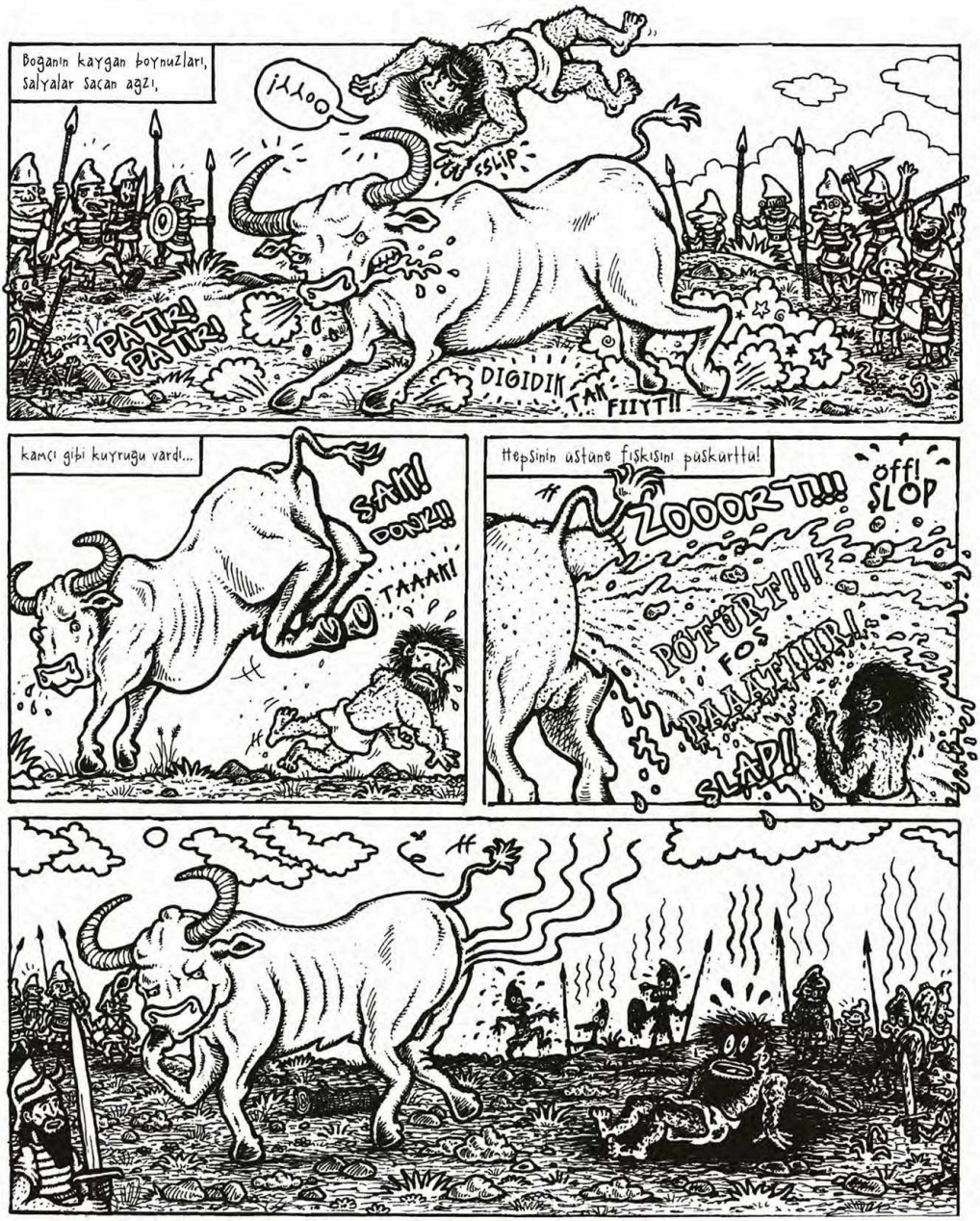

MÖÖÖÖÖÖÖÖÖÖGG!!
Gilgamış! Ben boynuzlarını tuttum! Sen sırtına hedef al!
ZIP
DIGIDIK! DIGIDIK!
PATIR!! PAT!
HOOOP!!
FIYUV!
HIRI
FIŞT
RRRIP!!
ÇATIRT!
KÜÜT!! KÜT!
HAŞIRT
Dondüler...
GIRRRGOOAHH!!!
GÜÜM!!
ÇAT
OFF!!
GAAARÇ!!
...Sonra da...
Sadece kuyrugunu hedef al! Sivri boynuzlara dikkat!!
ŞAAAAKK!
IINGH!

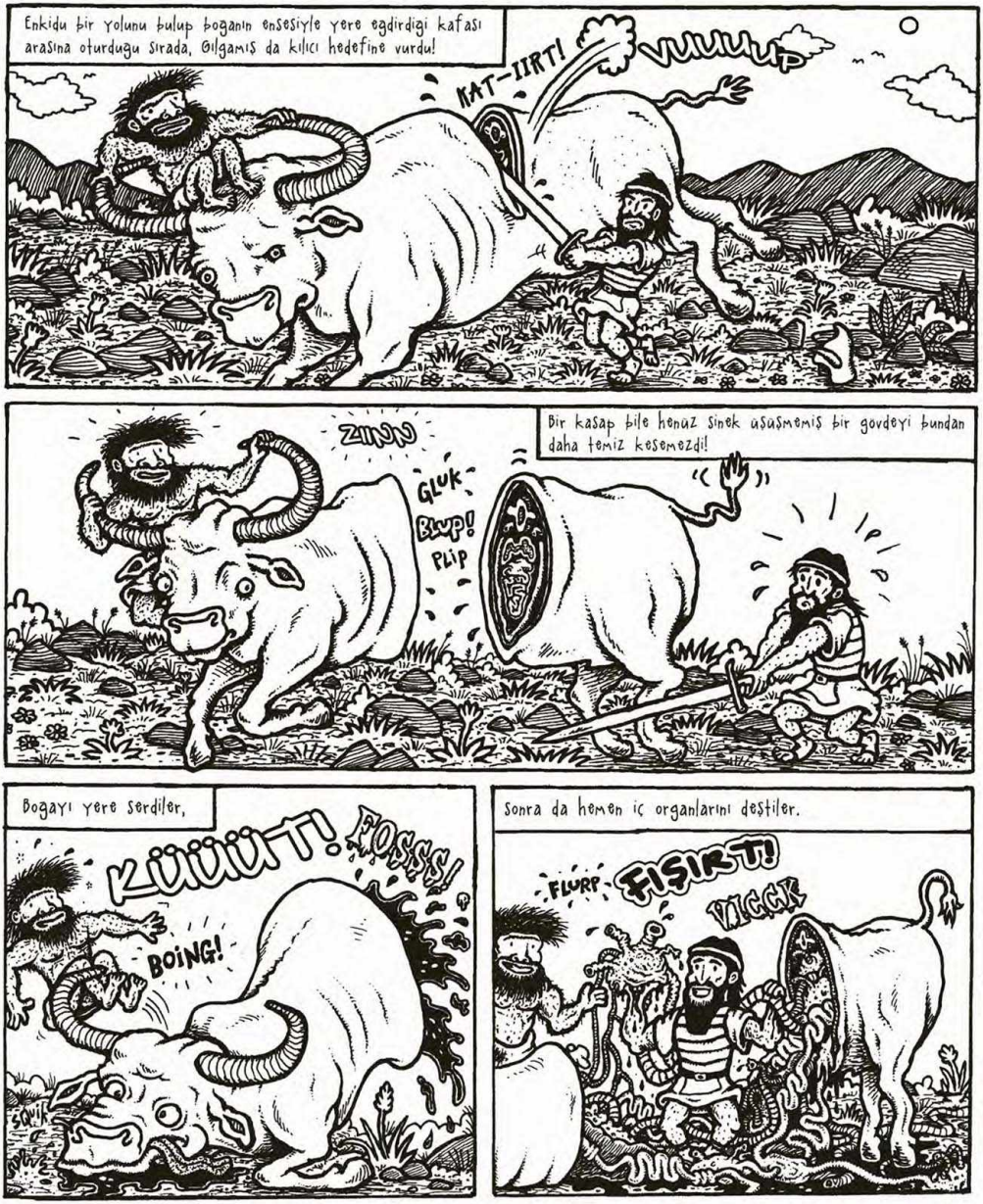
Enkidu bir yolunu bulup boğanın ensesiyle yere eğdirdiği kafası arasına oturduğu sırada, Gılgamış da kılıcı hedefine vurdu!
KAT-IIRT!
VUUUUP
ZINNN
GLUK
BLUP!
PLIP
Bir kasap bile henüz sinek uşuşmemiş bir gövdeyi bundan daha temiz kesemezdi!
Boğayı yere serdiler,
KÜÜÜT!
FOSS!
BOING!
Sonra da hemen iç organlarını deştiler.
FLURP
FIŞIRT!
YICCK

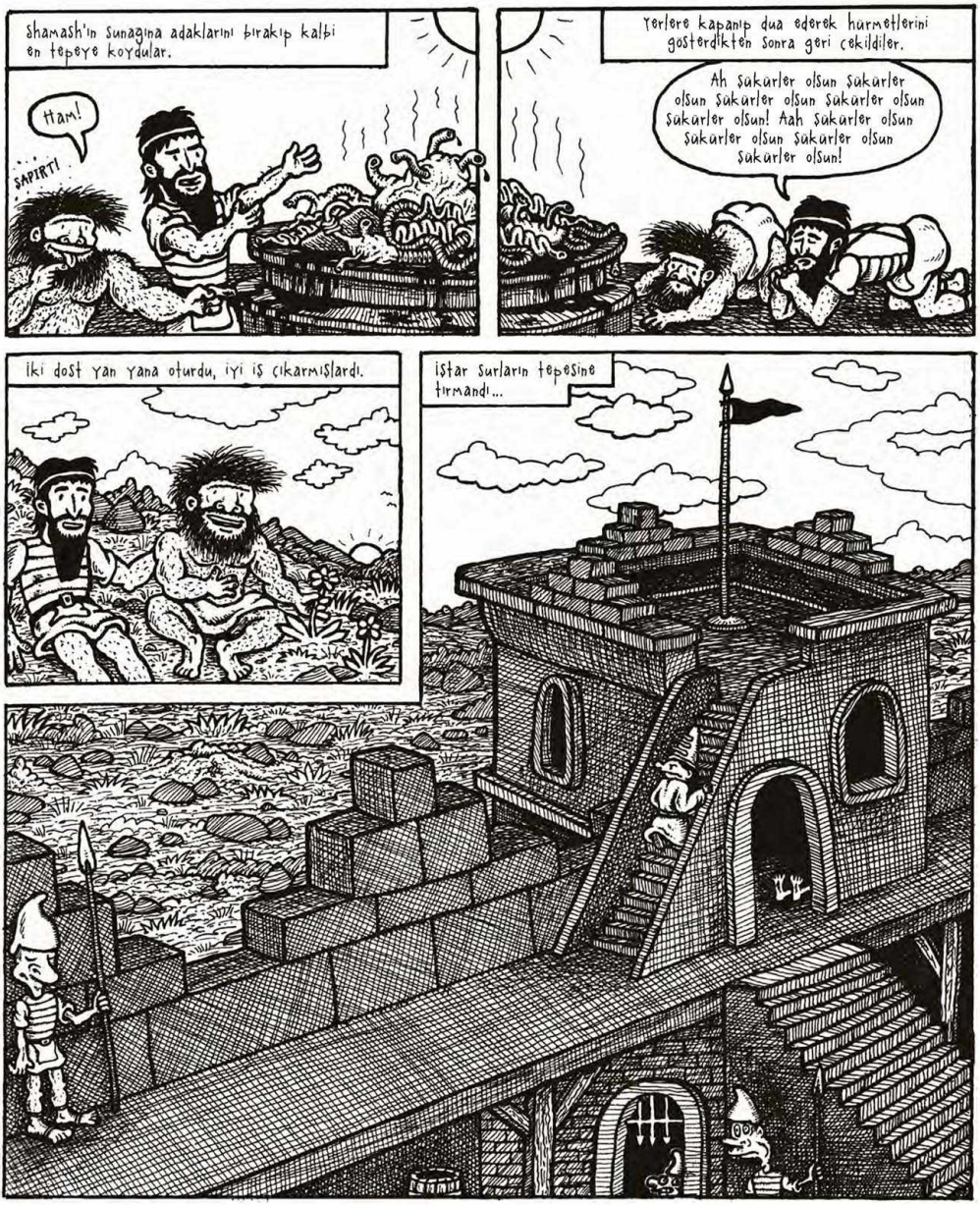
Shamash'in sunağına adaklarını bırakıp kalbi en tepeye koydular.
Ham!
SAPIRT!
Yerlere kapanıp dua ederek hürmetlerini gösterdikten sonra geri çekildiler.
Ah şükürler olsun şükürler olsun şükürler olsun şükürler olsun şükürler olsun! Aah şükürler olsun şükürler olsun şükürler olsun şükürler olsun!
İki dost yan yana oturdu, iyi iş çıkarmışlardı.
İştar surların tepesine tırmandı...

Orada yas içinde yere çöktü ve öfkeyle kahramanı lanetledi:
Bana iftira atarak hakaretler yağdıran Gılgamış şimdi de Göklerin Boğası'nı öldürdü. Adımı lekeleyenin vay haline! Boğayı katledenlerin vay haline!
Enkidu, İştar'ın kopardığı yaygarayı duyunca yerinden kalktı.
boğanın sağ bacağını gövdesinden ayırdıktan sonra
CAAART!
ÇAT!
ÇATIRT!
İştar'ın yüzüne fırlattı!
FIYUV!
IHH
DONK!
PATI
ZZZTT!
AH
Eğer seni bir elime geçirseydim Tanrıça, sana da aynısını yapardım. Bağırsaklarını çıkarıp boynuna bir güzel dolardım —ne hoş ve uğursuz bir gerdanlık olurdu ama!

Bu olanlar İştar'ın canına yetti, hemen kadınlarını, kesişlerini ve tapınak fahişelerini yanına çağırdı,
ve kanlı bıçağın etrafında toplanan kadınlar İştar'ın ettiği birbirinden korkunç beddualarını tekrarladı.

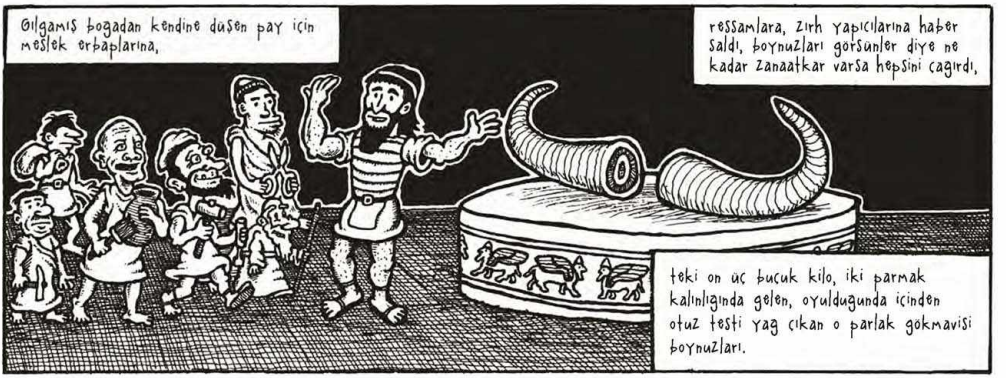
Gılgamış boğadan kendine düşen pay için meşlek erbaplarına,
ressamlara, zırh yapıcılarına haber saldı, boynuzları görsünler diye ne kadar zanaatkar varsa hepsini çağırdı,
teki on üç buçuk kilo, iki parmak kalınlığında gelen, oyulduğunda içinden otuz testi yağ çıkan o parlak gökmavisi boynuzları.

Boynuzdan çıkan yağı hami tanrısı Lugalbanda'nın heykeline sürerek saygılarını sundu o gece.
SLP!
SLAP!

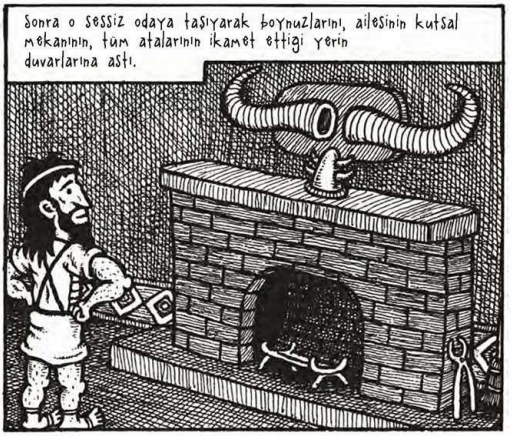
Sonra o sessiz odaya taşıyarak boynuzlarını, ailesinin kutsal mekanının, tüm atalarının ikamet ettiği yerin duvarlarına astı.

Ardından birlikte Fırat'ın kıyısına inip ellerini yıkadılar;

Sonra da şehre geri döndüler, arabada dizleri, kalçaları birbirine değecek kadar yakın duruyorlardı ve birleştirdikleri ellerini havaya kaldırmışlardı.

İnsanlar onları görmek için sokaklara akın etti. Erkekler, kadınlar, şarkıcılar, dansçılar sardı etraflarını. Gılgamış onlara doğru eğilip sordu:

Kim daha büyük şimdi? Boğa dövüşçüleri kim, en yiğit kahramanınız hangisi?

Erkekler o en iyi diye haykırdı, kadınlar da öyle düşünüyordu. Ter ne kadar küplere bindirmişse de, ondan başka hangi insan memnun edebilirdi ki İştar'ı?

"Kır Kurdu ile Çakıltaşları"

Kızılderili halk masalı

ÖYKÜ Dayton Edmonds

İLLÜSTRASYON Micah Farritor

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

AVRUPALILARIN GELİŞİNDEN ÖNCE KUZEY AMERİKA'NIN yerli kabilelerinde alfabe temelli yazılı bir lisan yerine hiyeroglif ve petroglif kullanılmaktaydı. Bilgi, eğlence ve hikmet büyük ölçüde ağızdan ağza aktarılıyordu, bunun sonucunda da binlerce yıldır ancak hafızalarda ve ağızlarda varlığını sürdüren bir öykü külliyatı oluşuyordu.

Avrupalıların istilalarının başlamasından bu yana, bu öyküler sayısız değişikliğe uğrayarak yazıya döküldü ve 2010 yılında bazı Kızılderili halk masalları, *Trickster* [Hilebaz] adlı olağanüstü kitapta grafiklere uyarlandı. Editör Matt Dembicki, sanatçıları, aralarında kabilesinin gökyüzünün (hilebaz kır kurdunun kibri ve beceriksizliği yüzünden) geceleri neden böyle göründüğünü anlatan masalıyla Caddo Kabilesi'nden Dayton Edmonds'ın da bulunduğu Kızılderili öykücülerle eşleştirdi. Daha önce *Dünyalar Savaşı* ve *Bir Noel Şarkısı*'nı da resimleyen Micah Farritor da bu çok eski sözlü edebiyat eserinde son derece otantik bir çalışma ortaya koydu.

KIR KURDU İLE ÇAKILTAŞLARI
ÖYKÜ: DAYTON EDMONDS İLLÜSTRASYON: MICAH FARRITOR
TOPRAK ANA DAHA ÇOK GENÇKEN, HER ŞEY BUGÜNKÜNDEN FARKLIYDI.
TIPKI GELECEKTE DE BUGÜNKÜNDEN FARKLI OLACAĞI GİBİ, ÇÜNKÜ GELİŞME VE DEĞİŞİM DAİMİDİR.
BİR GECE, GECE YARATIKLARI BİR ARAYA TOPLANDILAR VE YÜCE GİZEME, İÇİMİZDE VE ARAMIZDA YAŞAYAN GİZEME SESLENDİLER.
BÜYÜK GİZEM, SENDEN YARDIM İSTEYEBİLİR MİYİZ?
NEYE İHTİYAÇ DUYARSINIZ?

DAHA FAZLA IŞIĞA.
KURBAĞA HAKLI. GÜNDÜZ YARATIKLARININ GÜNEŞİ VAR...
O ANDA TİLKİ BİR KADINA DÖNÜŞTÜ...
...GÜNEŞ ORTAYA ÇIKINCA HER ŞEYİ GÖREBİLİRSİN.
BULUTLU BİR GÜNDE BİLE ÇOK UZAKLARI GÖREBİLİRSİN.
BİZİMSE YALNIZCA AYIMIZ VAR.
BAZEN GÜNDÜZLERİ DE PARLAR, BİZE BİR ŞEY KALMAZ.
ÖYLE GECELERDE ETRAFI GÖREBİLMEK İÇİN DAHA FAZLA IŞIĞA İHTİYACIMIZ VAR.

ÖYLEYSEEE... VADİYE, NEHRE, DEREYE, GÖLE İNİN.
SULARIN İÇİNDEKİ BÜTÜN PARLAK ÇAKILTAŞLARINI TOPLAYIN.
SONRA ÇAKILTAŞLARINI ALIP DAĞA ÇIKIN VE ONLARLA GÖKYÜZÜNDE ULAŞABİLDİĞİNİZ KADAR YÜKSEĞE KENDİ SURETİNİZİ ÇİZİN.

HEM GECE HEM DE GÜNDÜZ YARATIĞI OLAN KIR KURDU TOPLANTIYA BİRAZ GEÇ KALMIŞTI.
KİMİLERİ ONUN KIZILDERİLİ SAATİNE GÖRE YAŞADIĞINI SÖYLER.
ONLAR NE YAPIYOR ÖYLE?
UYAN İHTİYAR! SENSİZ BAŞLADILAR!
YÜCE GİZEM, KARANLIKTA DAHA FAZLA IŞIK TALEBİMİZE CEVAP VERDİ VE TÜM GECE YARATIKLARINA NEHİRDEN, DEREDEN VE GÖLDEN ÇAKILTAŞI TOPLAMALARINI SÖYLEDİ.
KIR KURDU İNSAN ŞEKLİNE BÜRÜNDÜ...
...VE ONLARA, "TAŞLARI DAĞA GÖTÜRÜN VE GÖĞE KENDİ RESMİNİZİ ÇİZİN," DEDİ.
ŞU BENCİL YARATIKLARA BAK!

YALNIZCA KENDİLERİNİ DÜŞÜNÜYORLAR!
BEN DÜNYANIN EN BÜYÜK RESSAMIYIM!
DEMEK Kİ BENİM RESMİM EN BÜYÜĞÜ VE EN İYİSİ OLACAK.
KUZGUN İNSAN ŞEKLİNE BÜRÜNDÜ...
HIH!
EH, MADEM ÖYLE ÜSTAT, ELİNİ ÇABUK TUT. DİĞERLERİ ÇOKTAN İŞE KOYULDULAR BİLE!

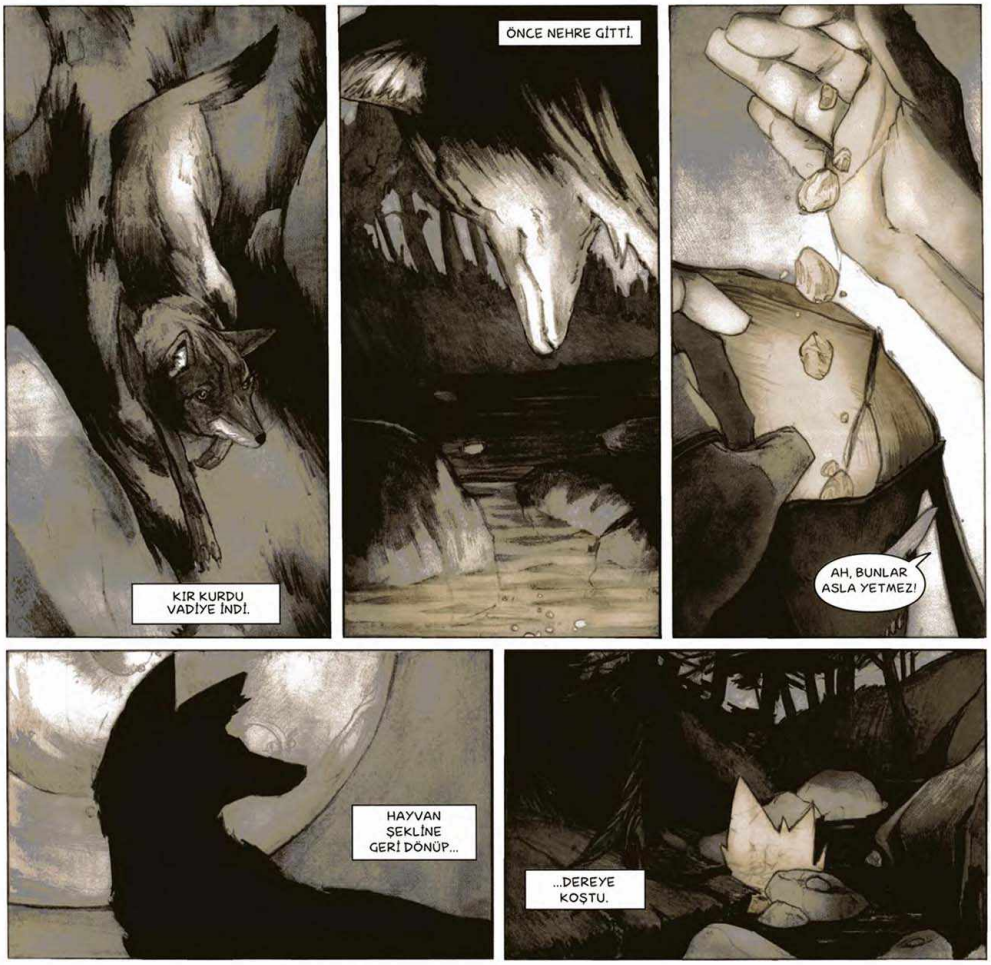
KIR KURDU VADİYE İNDİ.
ÖNCE NEHRE GİTTİ.
AH, BUNLAR ASLA YETMEZ!
HAYVAN ŞEKLİNE GERİ DÖNÜP...
...DEREYE KOŞTU.

HIMM, BUNLAR DA YETMEZ! DAHA ÇOK TOPLAMAM LAZIM.
DAĞA DOĞRU GİDERKEN, GÖL PARILDADI.
AŞAĞI BAKINCA PARLAK ÇAKILTAŞLARINI GÖRDÜ.
ÇAKILTAŞLARINI TOPLAYIP GÖMLEĞİNİN İÇİNE DOLDURDU.
EH, BUNLARLA İDARE ETMEK ZORUNDAYIM, DAHA FAZLASINI TAŞIYAMAM!

AMA DAĞIN TEPESİNE VARDIĞINDA...
SURAYA BAK!
YALNIZCA KENDİLERİNİ DÜŞÜNMÜŞLER, HİÇ BOŞ YER BIRAKMAMIŞLAR!
BENİM HENÜZ BAŞLAMADIĞIMI KİMSE FARK ETMEDİ Mİ?
NE BENCİLLİK! KUZGUN, BÜTÜN YERLERİ ALDIKLARINI, BANA YER BIRAKMADIKLARINI BİLMİYORLAR MI?
SAHİDEN DE BENCİLLİK!

KIR KURDU ETRAFA BAKINDI, BİR SOLA KOŞTU, BİR SAĞA...
...KENDİ SURETİNİ ÇİZECEK BİR YER ARAYARAK HIZLA SAĞA SOLA KOŞUP DURDU.
OOF!
BAŞKA BİR YERE BAKACAĞIM. GÖKYÜZÜNDE BOŞ YER KALMIŞTIR MUTLAKA!
NEREYE BAKSA BOŞLUKLAR KÜÇÜLDÜKÇE KÜÇÜLÜYORDU, AMA NİHAYET BÜYÜKÇE BİR YER BULABİLDİ.
MÜKEMMEL!
GÖZLERİNİ SURETİNİ ÇİZECEĞİ YERDEN AYIRMAYAN, BU ARADA DA BASTIĞI YERE BAKMAYI UNUTAN...

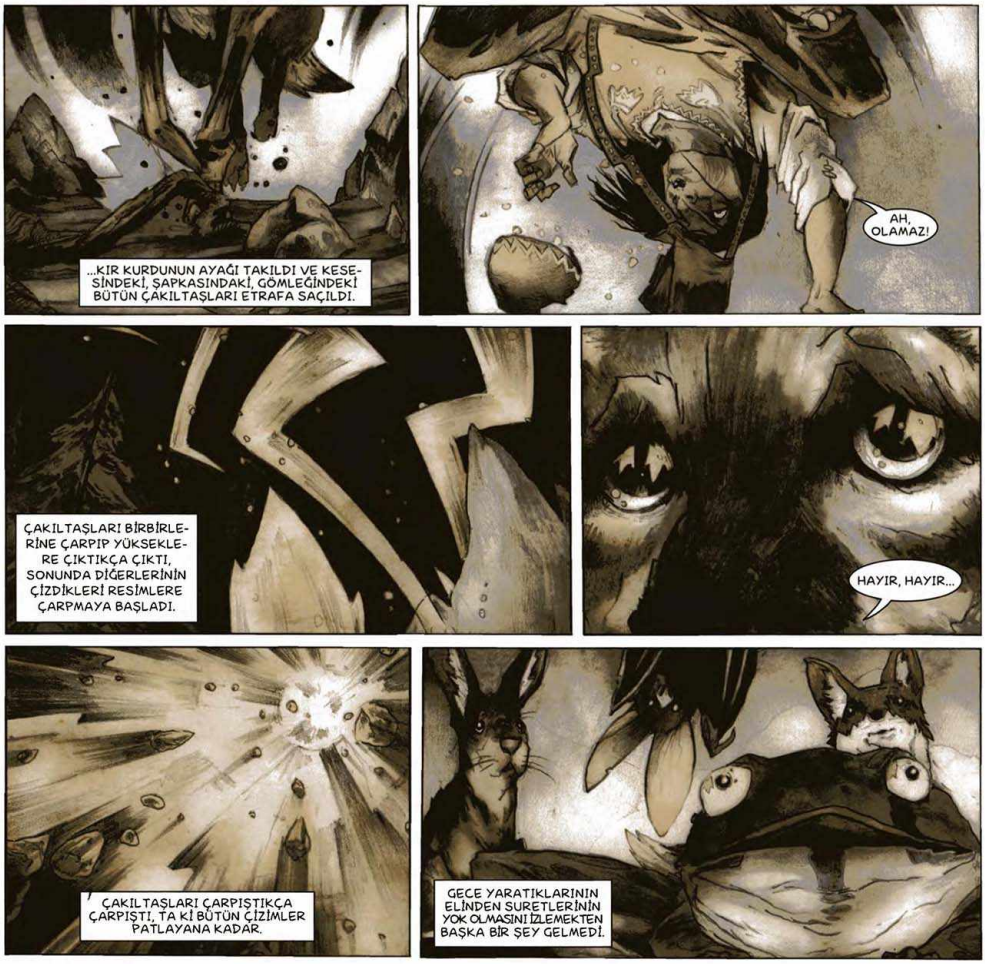
...KIR KURDUNUN AYAĞI TAKILDI VE KESESİNDEKİ, ŞAPKASINDAKİ, GÖMLEĞİNDEKİ BÜTÜN ÇAKILTAŞLARI ETRAFA SAÇILDI.
AH, OLAMAZ!
ÇAKILTAŞLARI BİRBİRLERİNE ÇARPIP YÜKSEKLERE ÇIKTIKÇA ÇIKTI, SONUNDA DİĞERLERİNİN ÇİZDİKLERİ RESİMLERE ÇARPMAYA BAŞLADI.
HAYIR, HAYIR...
ÇAKILTAŞLARI ÇARPIŞTIKÇA ÇARPIŞTI, TA Kİ BÜTÜN ÇİZİMLER PATLAYANA KADAR.
GECE YARATIKLARININ ELİNDEN SURETLERİNİN YOK OLMASINI İZLEMEKTEN BAŞKA BİR ŞEY GELMEDİ.

AKLINDAN NE GEÇİYORDU SENİN?
YİNE HER ŞEYİ BERBAT ETTİN!
KIR KURDU, BAK RESİMLERİMİZE NE YAPTIN?
NELER OLUYOR?
BAK! KIR KURDU NELER YAPTI GÖR!
BİZE SÖYLEDİĞİNİ YAPIYORDUK, O GELDİ RESİMLERİMİZİ MAHVETTİ!

HADİ OTURUP KIR KURDUNUN YAPTIKLARINI KONUŞALIM.
NE KADAR HOMURDANIP SÖYLENSELER DE BÜTÜN GECE YARATIKLARI OTURDULAR.
YAPTIĞINDAN UTANAN KIR KURDU, YÜCE RUH GECE YARATIKLARIYLA GÖRÜŞÜRKEN, SESSİZCE SIVIŞTI ORADAN.
YARATILIŞ DÜZENİ YERLİ YERİNDEDİR.
NE?! KIR KURDUNUN YAPTIĞINI KABULLENECEK MİYİZ? NEDEN?
ÇÜNKÜ YARATILIŞ DÜZENİ ZATEN OLMAKTADIR.
ANLAMI-YORUZ.

OLANLARI DEĞİŞTİREMEYİZ.
GEÇEN AYA, GEÇEN HAFTAYA, HATTA BEŞ DAKİKA BİLE ÖNCESİNE GERİ DÖNEMEYİZ.
İYİLEŞME MÜMKÜNDÜR. DÜNE VE DÜNÜN GETİRDİKLERİNE BAKARAK YARIN DEĞİŞTİRİLEBİLİR.
PEKİ, YA MAHVOLAN SURETLERİMİZ?
SİZ SURETLERİNİZİ! ÇİZMEK DEĞİL, DAHA FAZLA IŞIK İSTEMİŞTİNİZ VE ŞİMDİ ONA SAHİPSİNİZ.
TAMAM, KIR KURDUNUN YAPTIKLARINI KABULLENİYORUZ, AMA ONA HALA KIZGINIZ!

AAAAAUUUUU
GECELERİ KIR KURDUNUN GÖLÜN KARŞI KIYISINDA, ÇAYIRDA YA DA UZAKLARDA BİR YERDE ULUDUĞUNU DUYABİLİRSİNİZ.
ANLAYACAĞINIZ, GECE YARATIKLARI ONA HALA KIZGINLAR VE HİÇBİR KUTLAMAYA KATILMASINA İZİN VERMİYORLAR.
KIR KURDU, GECE YARATIKLARINA SURETLERİNİ ÇİZMELERİ İÇİN BİR FIRSAT DAHA VERSİN DİYE YÜCE GİZEMLE KONUŞMAYA DEVAM EDİYOR.
KIR KURDUNU DİNLERKEN BAŞINIZI YUKARI KALDIRIP AĞAÇLARIN TEPELERİNE, DAĞLARA, BULUTLARA VE AYA BAKARSANIZ...
...KIR KURDUNUN SAÇTIĞI ÇAKILTAŞLARINI GÖREBİLİRSİNİZ.
BİZ ONLARA...
...YILDIZ DERİZ.
SON

İlyada

Homeros

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Alice Duke

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

İLYADA ve ODYSSEİA ÖYLE BÜYÜK VE ÖYLE ETKİLİ EDEBİYAT yapıtlarıdır ki, mütevazı ve sönük başlangıçlarına tepeden bakmak işten bile değildir. Profesör Ralph Hexter bize Batı edebiyatının bu ikiz zirvesinin "Yunanistan'da ve Ege ovasında daha çok Yunanistan'ın Karanlık Çağı diye adlandırılan (MÖ yaklaşık 1150-800 yılları arasında) bir dönemde, kabile reislerinin küçük şölen salonlarında eğlence amaçlı anlatılarak" başladığını hatırlatıyor.

Kendisi sözlerine şöyle devam ediyor: "Homeros adındaki ozanın destanların son haline gelmesindeki ve onları işlemesindeki katkısı ne olursa olsun, bu iki eserin pek çok ozanın ve dinleyicinin anlatı yeteneklerinin eriştiği en üst nokta olduğunu kabul etmek gerekir. Bütün kültürlerin yaşayan ürünleri olan bu eserlerin günümüze kalma gücü, hikayeleri oluşturan her bir kişinin onlara kattığı drama, imgeler, bilgelik, kısacası bu şiirlerde keşfedilmeyi bekleyen insanlıktır."

İlyada, Yunan askerleri tarafından, milattan önce on ikinci ya da on üçüncü yüzyıl civarında yapılan ve on yıl süren Troya kuşatmasının son yılında yaşanan olayları konu alır. (Böyle bir savaşın sahiden gerçekleştiğine dair kanıt varsa da, bu herkes tarafından kabul gören bir düşünce değil.) Savaş, Sparta Kralı Menelaus'un güzeller güzeli eşi Helen'i kaçıran Troya Prensi Paris yüzünden çıkmıştır. Destanın uyarlandığı Üçüncü Cilt'te, Paris ve Menelaus savaşı düello olarak gerçekleştirmeye karar verirler (ki savaşların hepsi böyle yapılmalıydı; iki adamdan güçlü olan kazanmalı ve kazananın ülkesi galip sayılmalıydı). Ne var ki, *İlyada*'da tanrı ve tanrıçalar insanların işlerine burunlarını sokup durduğundan durum hiç de böyle olmaz...

Uzmanlık alanı fantastik eserleri resimlemek olan Alice Duke *İlyada*'nın bu ana parçasını önce renkli işledi fakat daha sonra gölgelerin ton değiştirdiği tek rengi tercih etti, bu da esere daha eski ve sade bir görünüm kazandırdı.

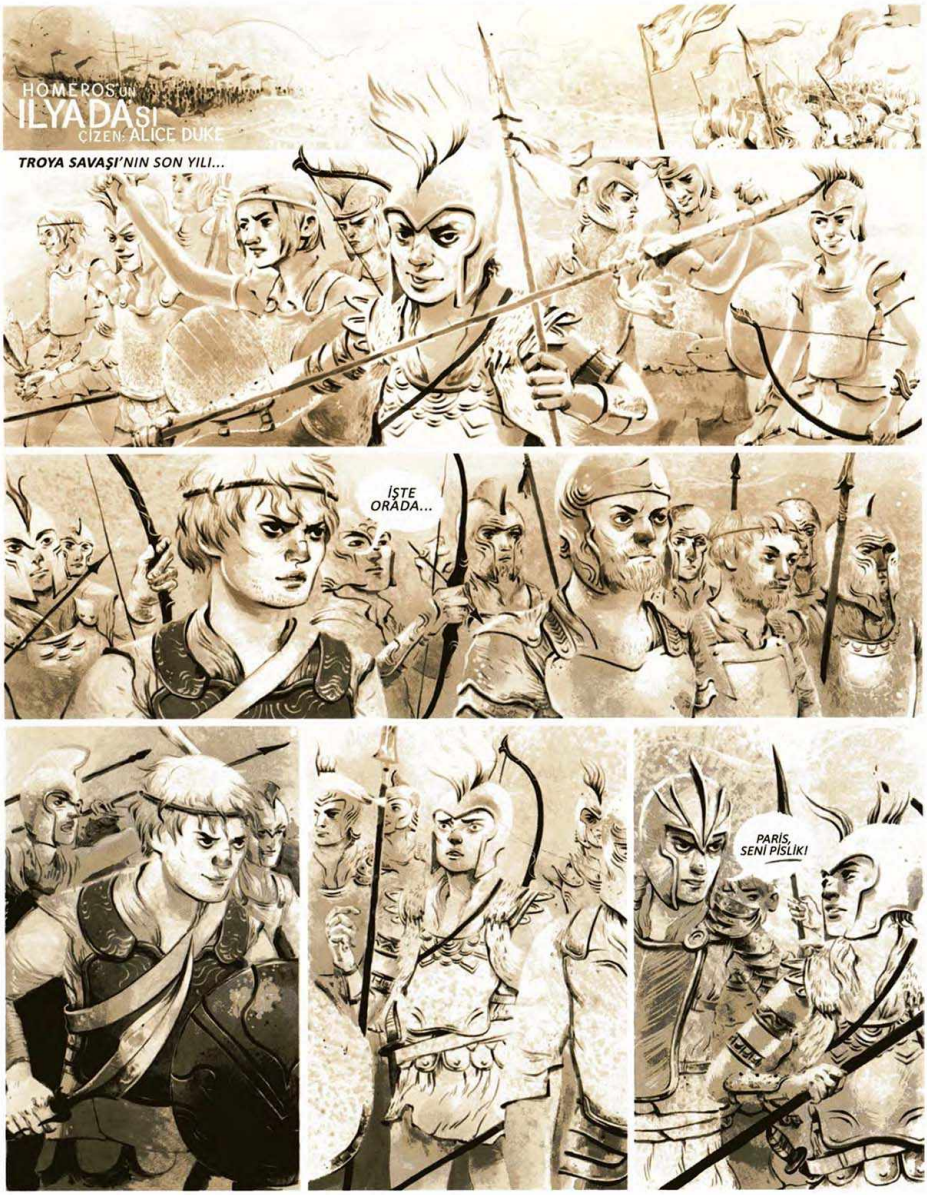
HOMEROS'UN
İLYADASI
ÇİZEN: ALICE DUKE
TROYA SAVAŞI'NIN SON YILI...
İŞTE ORADA...
PARİS, SENİ PİSLİK!

KÖTÜ KALPLİ, BAŞ DÖNDÜRÜCÜ, KADIN DELİSİ VE DİLİNE HAKİM OLAMAYAN PARİS!
AKALAR, ADIMIZA ZAFER KAZANSIN DİYE BAŞ DÖNDÜRÜCÜ AMA AKILDAN VE CESARETTEN YOKSUN BİRİNİ GÖNDERDİĞİMİZİ SÖYLEYİP BİZİMLE ALAY ETMEYECEKLER Mİ?
BİR SAVAŞÇIYLA EVLİ GÜZEL BİR KADINI UZAK DİYARLARDAN KAÇIRIP GETİREN SEN DEĞİL MİSİN?
VE ŞİMDİ MENELAUS'LA KARŞILAŞMAYA VE KARISINI ÇALDIĞIN ADAMIN NASIL BİRİSİ OLDUĞUNU ÖĞRENMEYE CESARETİN YOK MU?
SÖYLESENE, SEN MENELAUS'UN ÖNÜNDE TOZ TOPRAK İÇİNDE YATARKEN LİRİN, AŞK NUMARALARIN, KIZLARIN AKLINI BAŞINDAN ALAN SAÇLARIN, KİBAR TAVIRLARIN NEREDE OLACAK?
HEKTOR... NE DESEN HAKLISIN.
MENELAUS'LA SAVAŞMAMA İZİN VERİRSEN, TROYALILARA VE AKALARA, MENELAUS İLE BEN, HELEN VE ÇEYİZİ İÇİN ÇARPIŞIRKEN OTURUP İZLEMELERİNİ SÖYLE.
KİM GALİP GELİR VE DAHA İYİ OLDUĞUNU İSPATLARSA KADINI VE ÇEYİZİNİ KENDİ EVİNE GÖTÜRSÜN,
GERİ KALANLAR DA KUTSAL BİR BARIŞ ANLAŞMASINA ANT İÇSİNLER VE ONUN VASITASIYLA TROYALILAR DA TROYA'DA KALSIN, ÖTEKİLERSE ARGOS'A VE AKA TOPRAKLARINA GERİ DÖNSÜNLER.
BEKLE!

BEKLE, **ARGIVES!** NİŞAN ALMAYIN **AKA ÇOCUKLARI**; HEKTOR KONUŞMA YAPMAK İSTİYOR!
TROYALILAR VE **AKALAR**, BU ANLAŞMAZLIĞIN MÜSEBBİBİ PARİS'İN SÖZLERİNİ BENİM AĞZIMDAN DİNLEYİN.
O VE **MENELAUS** SİZİN ORTANIZDA **HELEN** VE ÇEYİZİ İÇİN ÇARPIŞIRKEN, PARİS **TROYALILARI** VE **AKALARI** SİLAHLARINI BIRAKMAYA DAVET EDİYOR.
KİM **GALİP** GELİR VE DAHA İYİ OLDUĞUNU İSPATLARSA **KADINI** VE ÇEYİZİNİ KENDİ EVİNE GÖTÜRSÜN, AMA GERİ KALANLAR KUTSAL BİR **BARIŞ** ANLAŞMASINA ANT İÇSİN.
EN **MAĞDUR** BENİM. **PARİS'**LE OLAN DAVAM VE PARİS'İN BANA YAPTIĞI **YANLIŞ** YÜZÜNDEN NE KADAR ÇOK ÇEKTİKLERİNİ GÖRDÜĞÜM TROYALILARIN VE AKALARIN SAVAŞI BIRAKMASINA HÜKMEDİYORUM.
ÖLEN O OLSUN VE BAŞKALARI ARTIK SAVAŞMASIN.
ZEUS İÇİN BİR KUZU GETİRİN VE BÜYÜK **PRİAM'**A ANLAŞMAYI KENDİSİNİN KABUL ETMESİNİ SÖYLEYİN; ONUN SAĞI SOLU BELLİ OLMAYAN OĞULLARINA GÜVENİLMEZ.

TROYA KAPILARINDA...
BÖYLESİNE EŞSİZ VE İLAHİ GÜZELLİKTEKİ BİR KADIN UĞRUNA TROYALILARIN VE AKALARIN BUNCA ZAMANDIR ACI ÇEKMESİ ŞAŞIRTICI DEĞİL DOĞRUSU.
YİNE DE, NE KADAR GÖRKEMLİ OLURSA OLSUN, BIRAKALIM ONU ALIP GİTSİNLER, AKSİ TAKDİRDE HEM BİZİM HEM DE BİZDEN SONRA GELECEK ÇOCUKLARIMIZIN BAŞINA BELA AÇACAK.
EVLADIM, GEL YANIMDAKİ SANDALYEYE OTUR Kİ ESKİ KOCANI, AKRABALARINI VE ARKADAŞLARINI GÖREBİL.
SENİ HİÇBİR ŞEY İÇİN SUÇLAMIYORUM, TANRILARIN İŞİ BU, SENİN BİR SUÇUN YOK.
SÖYLE BAKALIM ORADAKİ HEYBETLİ SAVAŞÇI DA KİM? ÖYLE KUDRETLİ VE MERT GÖRÜNÜYOR Kİ KUŞKUSUZ KRAL OLMALI.
KOCAMIN BABASI, SEVDİĞİM VE SAYDIĞIM BÜYÜĞÜM, OĞLUNUZLA BURAYA GELMEKTENSE KEŞKE ÖLMEYİ YEĞLESEYDİM.
BANA SORDUĞUNUZ SAVAŞÇI, ATREUS'UN OĞLU AGAMEMNON. İYİ BİR KRAL VE CESUR BİR ASKERDİR.
YAŞADIĞI MÜDDETÇE NEFRET EDİLECEK OLAN BU SEFİL HELEN'İN KAYNIDIR AYNI ZAMANDA.

PEKİ SÖYLE BANA, **AGAMEMNON**'DAN BİR KAFA KISA, AMA DAHA GENİŞ OMUZLU VE YAPILI O SAVAŞÇI KİM? ASKERLERİN ÖNÜNDE SANKİ KOYUNLARINA EMİRLER YAĞDIRAN BİR **KIVIRCIK KOÇ** GİBİ GEZİNİYOR.

O LAERTES'İN OĞLU, BECERİKLİ ODYSSEUS. İTHAKA ADASI'NDA DOĞMUŞ, BİLMEDİĞİ HİLE, KURNAZLIK YOKTUR.

PEKALA, BİR SORUM DAHA VAR. AKALARIN ARASINDAKİ PEK ÇOK SAVAŞÇININ ADINI SANA SÖYLEYEBİLİRİM, AMA **İKİSİ** VAR Kİ **HİÇBİR YERDE GÖREMİYORUM.**

AT TERBİYECİSİ **KASTOR** VE YENİLMEZ DÖVÜŞÇÜ **POLYDEUKES**: ONLAR BENİM KARDEŞLERİM. YA LACEDAEMON'DAN AYRILMADILAR,

YA DA GEMİLERİNİ GETİRMİŞLERSE BİLE, **YÜZLERİNİ KARA ÇIKARDIĞIM**, ONLARI **KÜÇÜK DÜŞÜRDÜĞÜM** İÇİN SAVAŞTA KENDİLERİNİ GÖSTERMEYECEKLER.

KALKIN **LAOMEDON**'UN OĞLU! **TROYALILARIN** VE **AKALARIN** PRENSLERİ SİZİ KUTSAL BİR ANLAŞMAYA ANT İÇMEYE DAVET EDİYORLAR. **PARİS** VE **MENELAUS** TEK BİR DÖVÜŞTE HELEN İÇİN SAVAŞACAK VE KAZANAN HELEN'İ VE ÇEYİZİNİ ALACAK.

İDA DAĞI'NDAKİ EN BÜYÜK YÖNETİCİ, KUDRETİYLE MEŞHUR **ZEUS BABA'MIZ**, EY HER ŞEYİ GÖREN VE HER ŞEYİ İŞİTEN GÜNEŞİMİZ, TOPRAĞIMIZ VE NEHİRLERİMİZ, AŞAĞIDAKİ KRALLIĞINDA HER KİM SÖZÜNDEN DÖNERSE ONU CEZALANDIR VE BU TÖRENLERE ŞAHİTLİK ET Kİ GEÇERSİZ OLMASINLAR.
EĞER **PARİS MENELAUS**'U ÖLDÜRÜRSE, HELEN'İ VE ÇEYİZİNİ ALSIN, BİZ DE GEMİLERİMİZLE EVLERİMİZE DÖNELİM; YOK EĞER MENELAUS **PARİS**'İ ÖLDÜRÜRSE, **TROYALILAR** HELEN'İ VE SAHİP OLDUĞU HER ŞEYİ GERİ VERSİN; DAHASI TROYALILAR HELEN'İN KAÇIRILMASI SEBEBİYLE **AKALARA**, BUNDAN BÖYLE ŞAHİT KABUL EDİLECEK KİŞİLERİN HUZURUNDA KARARLAŞTIRILACAK TAZMİNATI ÖDESİN. OLA Kİ, **PARİS** YENİLDİĞİ HALDE **PRIAM** VE OĞULLARI TAZMİNATI ÖDEMEYİ REDDEDERSE, BURADA KALIP ŞEREFİMİ TEMİZLEYENE KADAR DÖVÜŞECEĞİM.

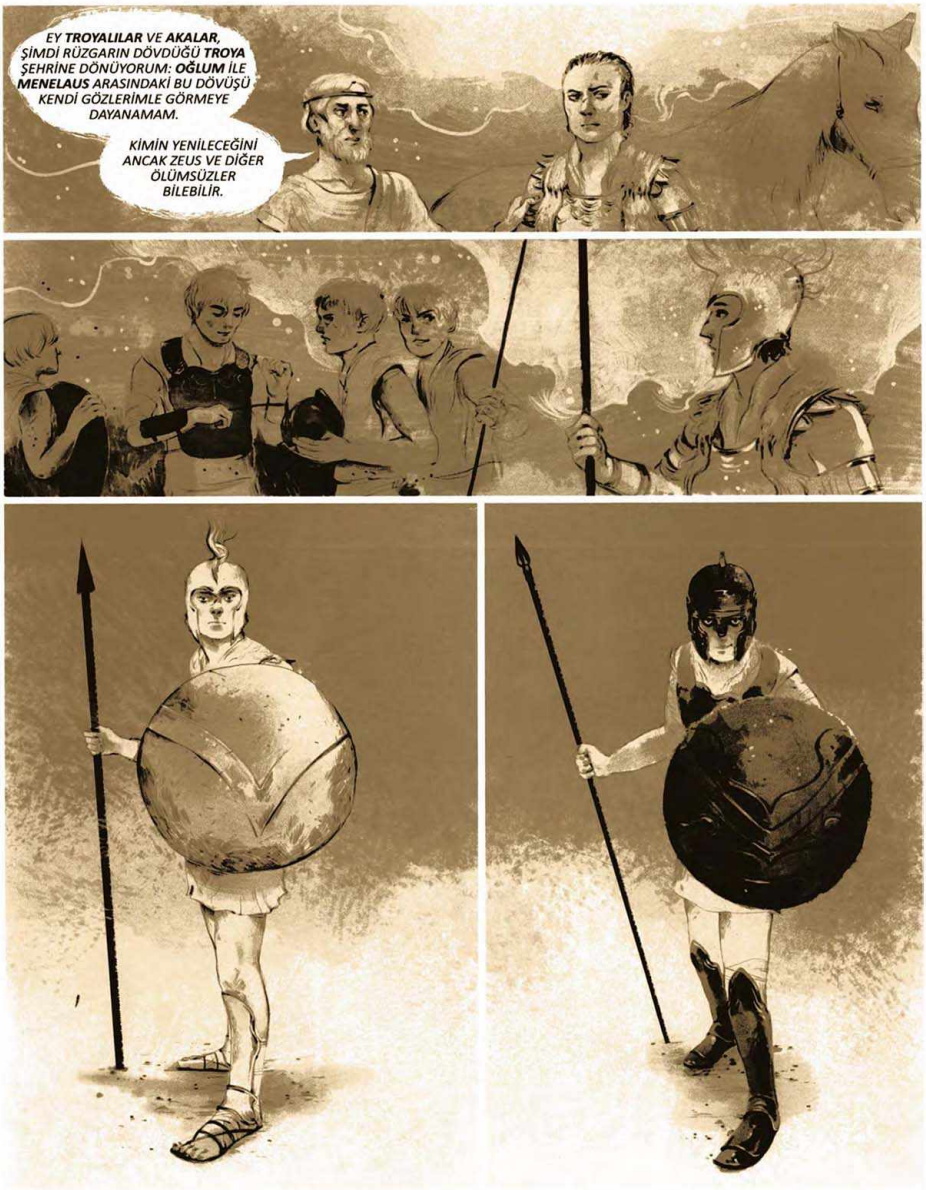
EY **TROYALILAR** VE **AKALAR**, ŞİMDİ RÜZGARIN DÖVDÜĞÜ **TROYA** ŞEHRİNE DÖNÜYORUM: **OĞLUM İLE MENELAUS** ARASINDAKİ BU DÖVÜŞÜ KENDİ GÖZLERİMLE GÖRMEYE DAYANAMAM.
KİMİN YENİLECEĞİNİ ANCAK ZEUS VE DİĞER ÖLÜMSÜZLER BİLEBİLİR.

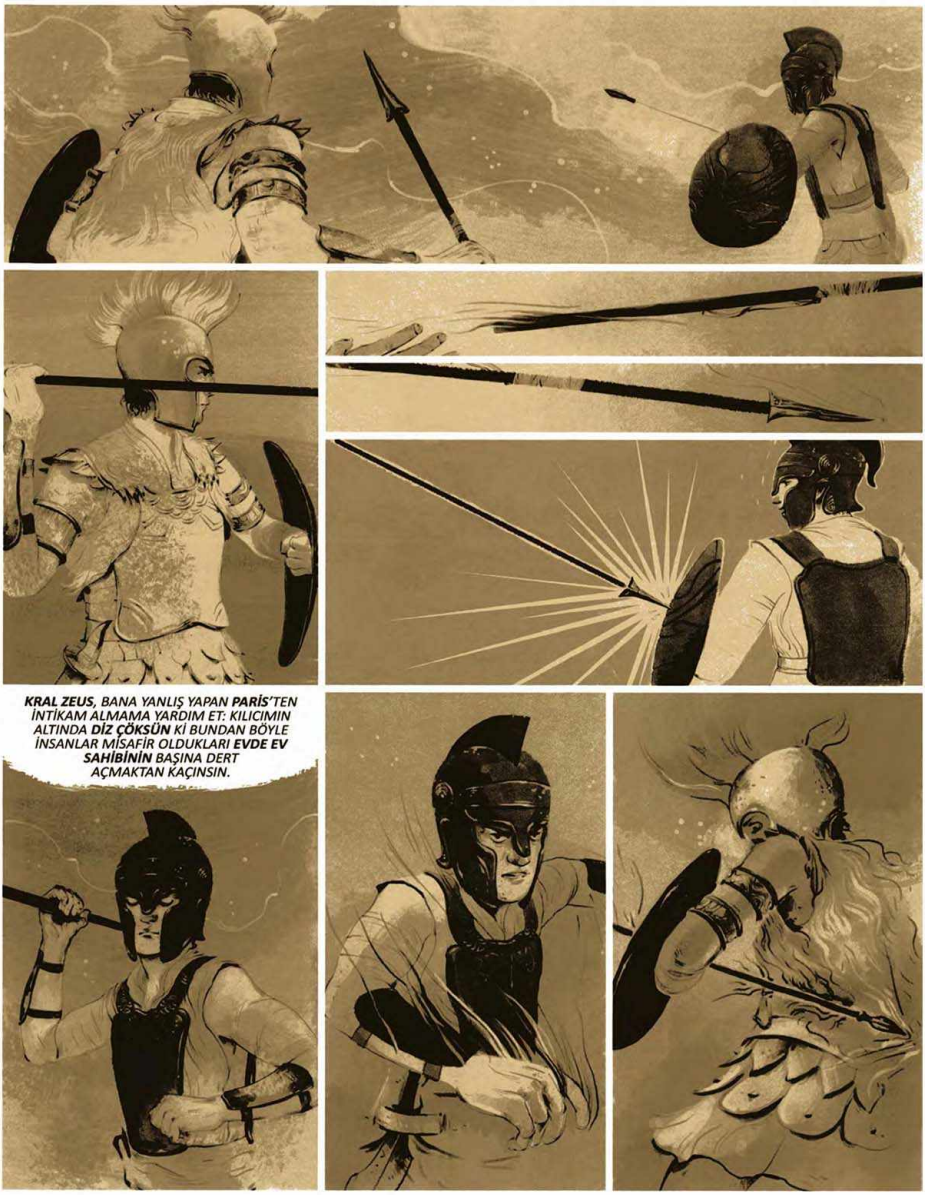
KRAL ZEUS, BANA YANLIŞ YAPAN **PARİS**'TEN İNTİKAM ALMAMA YARDIM ET: KILICIMIN ALTINDA **DİZ ÇÖKSÜN** Kİ BUNDAN BÖYLE İNSANLAR MİSAFİR OLDUKLARI **EVDE EV SAHİBİNİN** BAŞINA DERT AÇMAKTAN KAÇINSIN.

ZEUS BABA'MIZ!
EY TANRILARIN EN KİNDARI, İNTİKAMA YEMİN ETTİM AMA KILICIM ELİMDE KIRILDI. YEMİNİM BOŞA ÇIKTI VE HENÜZ ONU ÖLDÜRMEDİM.

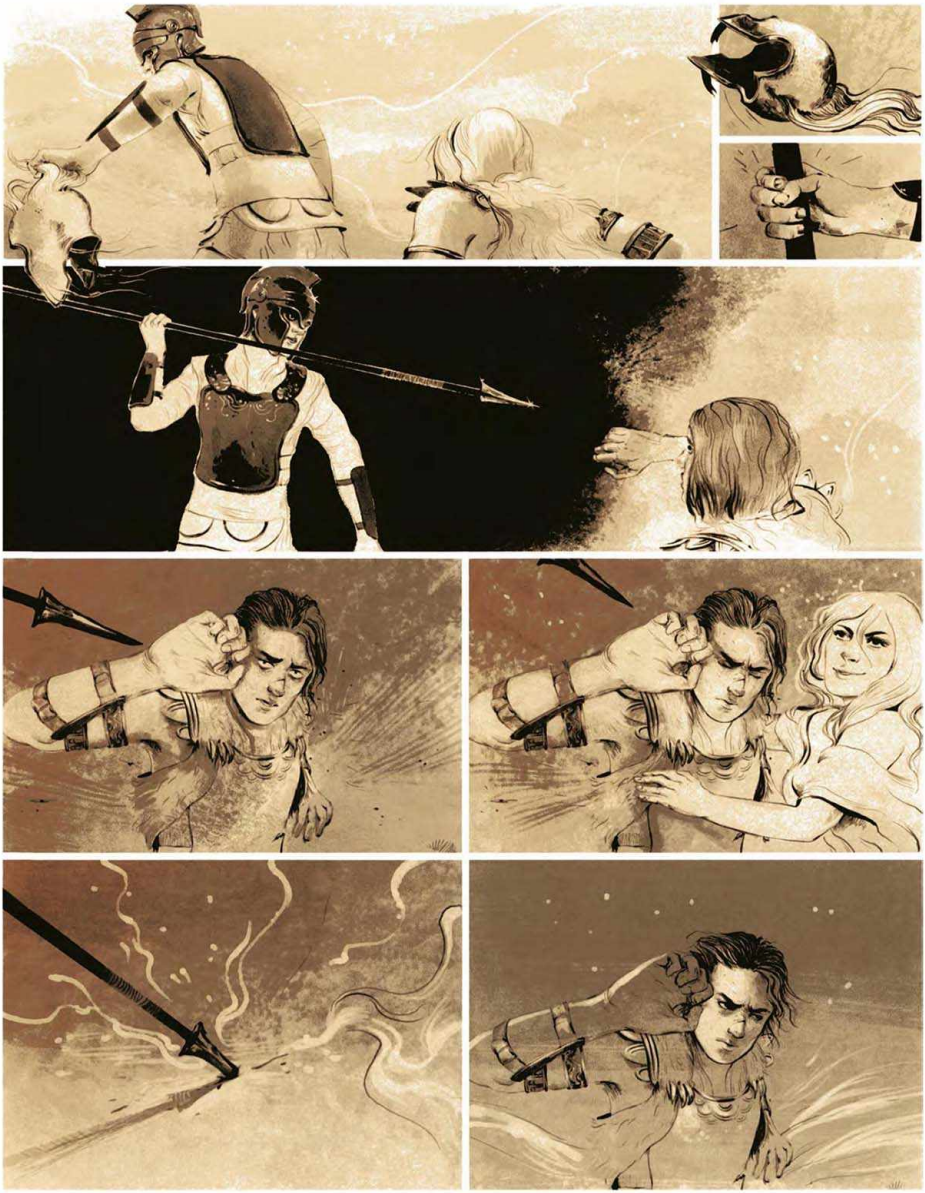

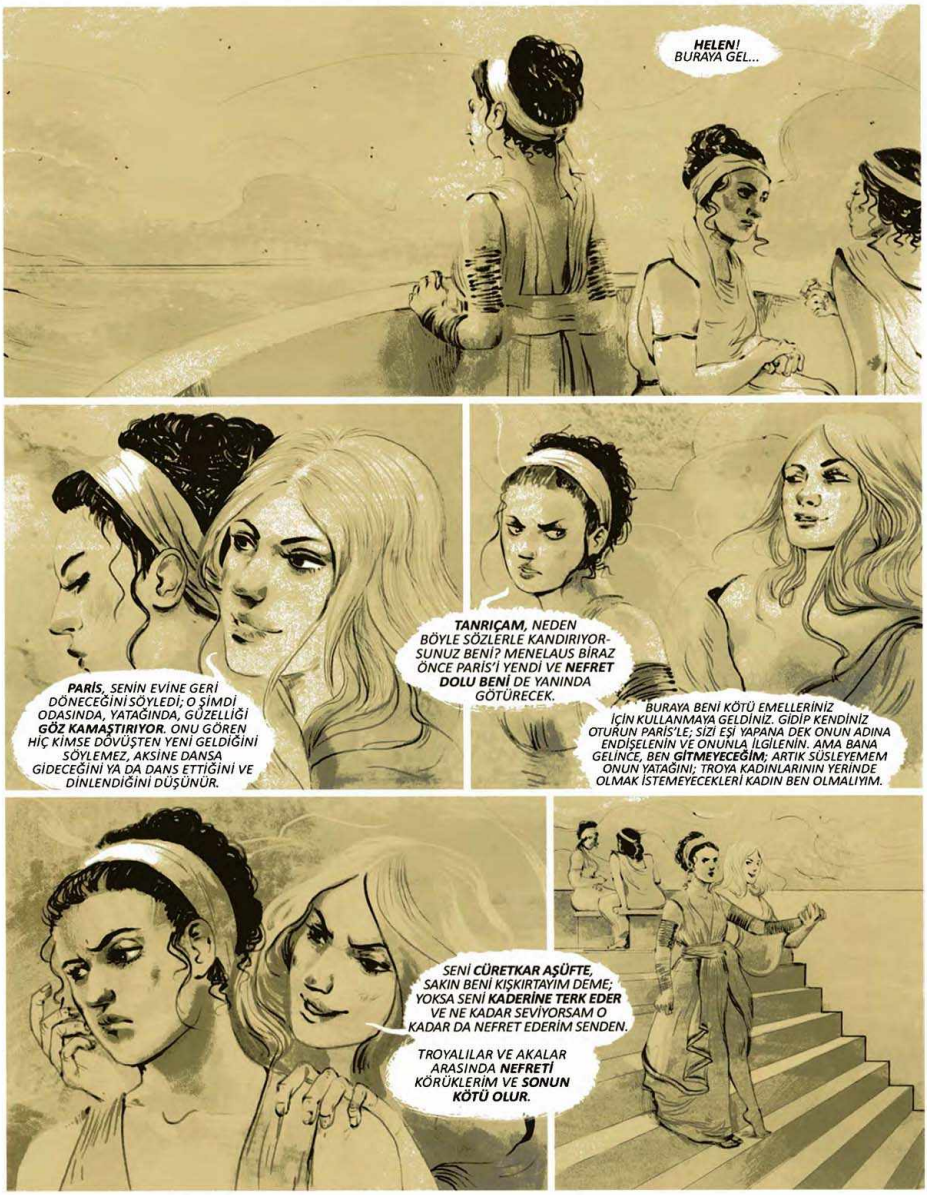
HELEN! BURAYA GEL...
PARİS, SENİN EVİNE GERİ DÖNECEĞİNİ SÖYLEDİ; O ŞİMDİ ODASINDA, YATAĞINDA, GÜZELLİĞİ GÖZ KAMAŞTIRIYOR. ONU GÖREN HİÇ KİMSE DÖVÜŞTEN YENİ GELDİĞİNİ SÖYLEMEZ, AKSİNE DANSA GİDECEĞİNİ YA DA DANS ETTİĞİNİ VE DİNLENDİĞİNİ DÜŞÜNÜR.
TANRIÇAM, NEDEN BÖYLE SÖZLERLE KANDIRIYORSUNUZ BENİ? MENELAUS BİRAZ ÖNCE PARİS'İ YENDİ VE NEFRET DOLU BENİ DE YANINDA GÖTÜRECEK.
BURAYA BENİ KÖTÜ EMELLERİNİZ İÇİN KULLANMAYA GELDİNİZ. GİDİP KENDİNİZ OTURUN PARİS'LE; SİZİ EŞİ YAPANA DEK ONUN ADINA ENDİŞELENİN VE ONUNLA İLGİLENİN. AMA BANA GELİNCE, BEN GİTMEYECEĞİM; ARTIK SÜSLEYEMEM ONUN YATAĞINI; TROYA KADINLARININ YERİNDE OLMAK İSTEMEYECEKLERİ KADIN BEN OLMALIYIM.
SENİ CÜRETKAR AŞÜFTE, SAKIN BENİ KIŞKIRTAYIM DEME; YOKSA SENİ KADERİNE TERK EDER VE NE KADAR SEVİYORSAM O KADAR DA NEFRET EDERİM SENDEN.
TROYALILAR VE AKALAR ARASINDA NEFRETİ KÖRÜKLERİM VE SONUN KÖTÜ OLUR.

DEMEK GELDİN DÖVÜŞTEN.
ESKİ KOCAM OLAN O YİĞİT ADAM SENİ **HEZİMETE UĞRATTI** HA! ELLERİNİ VE MIZRAĞINI **MENELAUS**'TAN DAHA İYİ KULLANDIĞINI SÖYLEYİP BÖBÜRLENİYORDUN OYSA.
GİT ÖYLEYSE, YİNE MEYDAN OKU ONA, AMA SANA BUNU **YAPMAMANI** TAVSİYE EDERİM. ÇÜNKÜ ONUNLA TEKE TEK DÖVÜŞECEK KADAR **AHMAKSAN**, **MIZRAĞIYLA** SENİ ORACIKTA YERE SERECEKTİR.
SEVGİLİ KARIM, AZARLARINLA GÜCENDİRME BENİ NE OLUR. BU SEFERLİK, ATHENA'NIN YARDIMIYLA **MENELAUS** MAĞLUP ETTİ BENİ; AMA BİR DAHAKİ SEFERE GALİP BEN OLACAĞIM, ÇÜNKÜ BENİM DE TANRILARIM VAR.
GEL YANIMA, BİRLİKTE UZANIP BİRBİRİMİZE SEVGİ GÖSTERELİM. ŞİMDİ SANA HER ZAMANKİNDEN DAHA BÜYÜK BİR **TUTKUYLA AŞIĞIM**...
DİNLEYİN BENİ TROYALILAR VE **DOSTLAR**. ZAFER **MENELAUS**'UNDUR. BU YÜZDEN HELEN'İ VE ÇEYİZİNİ GERİ VERİN VE ANLAŞMADA BELİRTİLDİĞİ ÜZERE, ŞAHİT KABUL EDİLEN KİŞİLERİN HUZURUNDA KARARLAŞTIRILAN TAZMİNATI ÖDEYİN!

Odysseia

Homeros

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Gareth Hinds

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

TROYA SAVAŞI, ASKERLERİ İÇİ BOŞ BİR TAHTA ATA gizleme fikri sayesinde sona erdikten sonra, kurnaz ve kendini beğenmiş Odysseus (ya da Ulysses) *İlyada*'nın devamında İthaka'daki evine ve aşırı sabırlı eşi Penelope'ye doğru gemiyle yola koyulur. Ancak canavarlarla, öfkeli tanrılarla, tehlikeli doğayla, baştan çıkarıcı kadınlarla, onu ve mürettebatını öldürmek ya da yolundan döndürmek için elinden geleni ardına koymayan başka başka engellerle mücadele ederek on yıl boyunca seyahat edeceğinden habersizdir.

Gareth Hinds klasik edebiyat eserlerini çizgi romana uyarladığı bir hayli ses getiren çalışmalarıyla meşhurdur (bu ciltte *Beowulf* ve *Gulliver'in Gezileri* de yer alıyor; kendisi ayrıca Shakespeare ve Grimm Kardeşler'e ait eserlerin uyarlamalarını da yapmıştır). Hinds şaheseri olarak tanımladığı *Odysseia* uyarlamasını 250 sayfalık mürekkep ve suluboya ile aslına sadık kalarak yapmıştır. *Grafik Kanon* için, Yunan savaşçının adamlarıyla birlikte, tepegözün yaşadığı mağarada sıkışıp kaldığı o meşhur Polyphemus bölümünü seçtim. Bu bölüm doyurucu bir mini macera olmasının yanı sıra, Odysseus'un sinsi zekasını da gösterirken, kendini beğenmişliğini ortaya koymasıyla sona eriyor. Odysseus, Polyphemus'a gerçek adını söyler ve kör canavarın babasının Poseidon olduğu düşünülünce, bunun cezasını çeker. Neticede denizde uzun bir yolculuk yapacaksanız, okyanus tanrısını kızdırmanız pek iyi olmaz. Odysseus'un eve varmasının on yıl sürmesine, yolda bütün mürettebatını ve gemilerini kaybetmesine neden olan hiç şüphesiz Poseidon'dur.

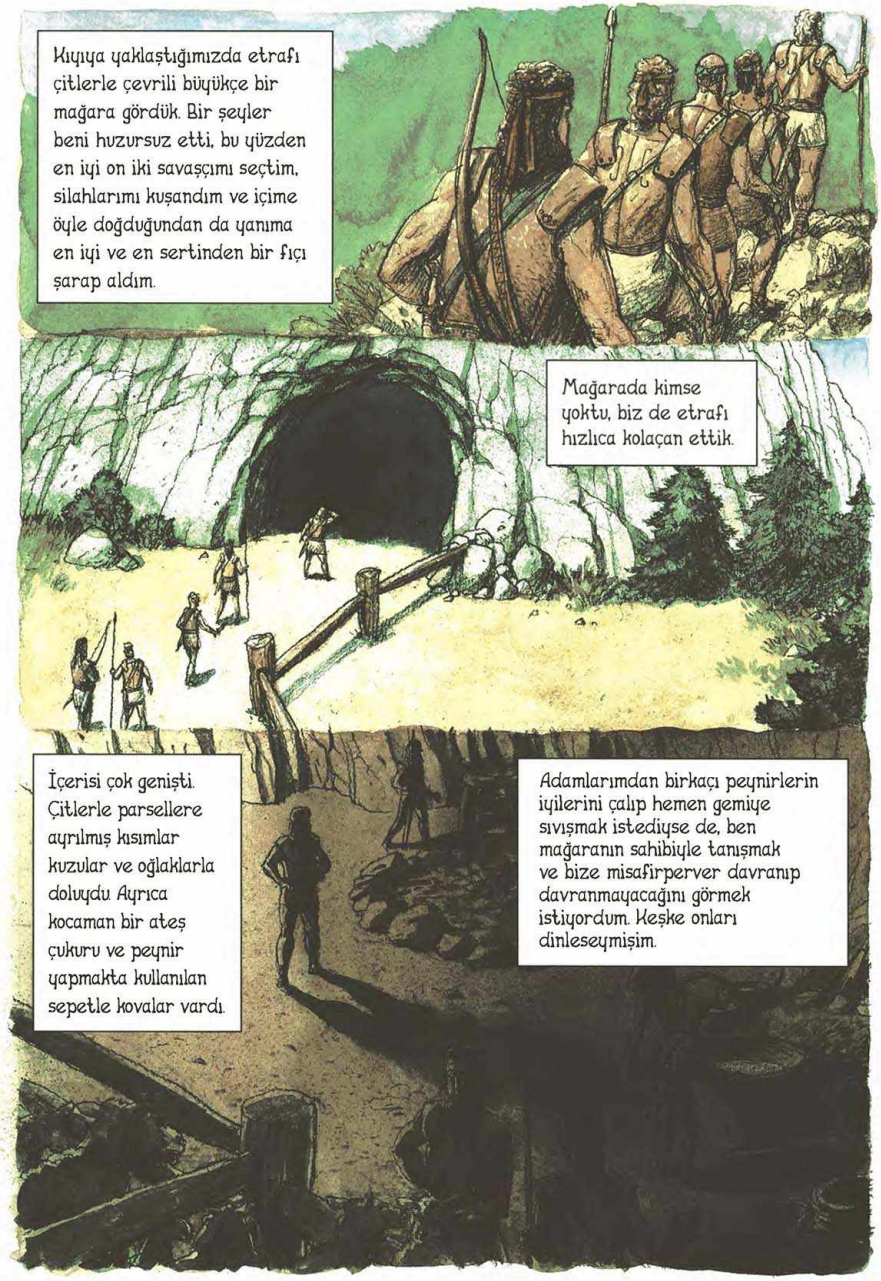
Kıyıya yaklaştığımızda etrafı çitlerle çevrili büyükçe bir mağara gördük. Bir şeyler beni huzursuz etti, bu yüzden en iyi on iki savaşçımı seçtim, silahlarımı kuşandım ve içime öyle doğduğundan da yanıma en iyi ve en sertinden bir fıçı şarap aldım.
Mağarada kimse yoktu, biz de etrafı hızlıca kolaçan ettik.
İçerisi çok genişti. Çitlerle parsellere ayrılmış kısımlar kuzular ve oğlaklarla doluydu Ayrıca kocaman bir ateş çukuru ve peynir yapmakta kullanılan sepetle kovalar vardı.
Adamlarımdan birkaçı peynirlerin iyilerini çalıp hemen gemiye sıvışmak istediyse de, ben mağaranın sahibiyle tanışmak ve bize misafirperver davranıp davranmayacağını görmek istiyordum. Keşke onları dinleseymişim.

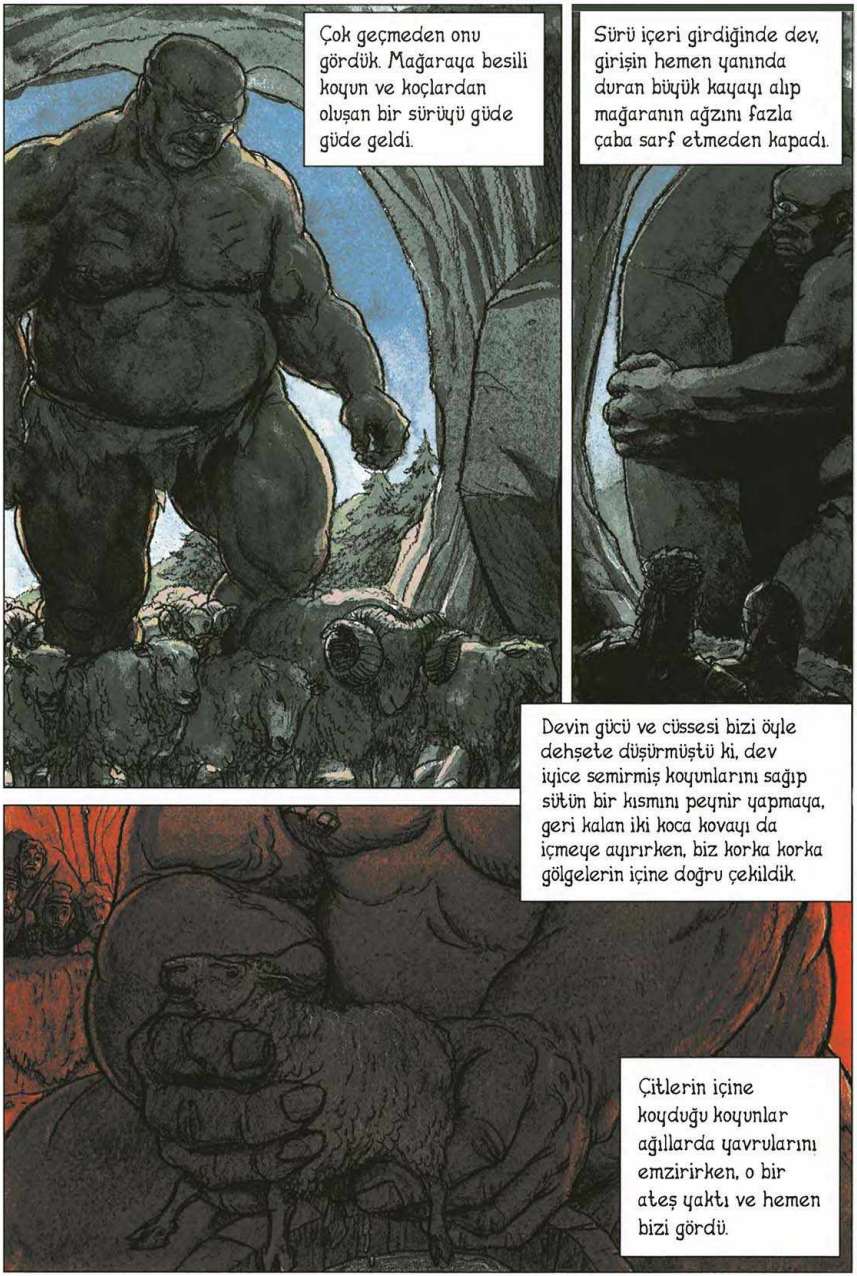
Çok geçmeden onu gördük. Mağaraya besili koyun ve koçlardan oluşan bir sürüyü güde güde geldi.
Sürü içeri girdiğinde dev, girişin hemen yanında duran büyük kayayı alıp mağaranın ağzını fazla çaba sarf etmeden kapadı.
Devin gücü ve cüssesi bizi öyle dehşete düşürmüştü ki, dev iyice semirmiş koyunlarını sağıp sütün bir kısmını peynir yapmaya, geri kalan iki koca kovayı da içmeye ayırırken, biz korka korka gölgelerin içine doğru çekildik.
Çitlerin içine koyduğu koyunlar ağıllarda yavrularını emzirirken, o bir ateş yaktı ve hemen bizi gördü.

O da ne? Yabancılar! Siz de kimsiniz küçük adamlar, benim mağaramda ne işiniz var?

Efendim, biz uzak mı uzak diyarlardan gelen seyyahlarız, tesadüfen kıyınıza rastladık, sonra da mağaranızı bulduk. Sizden naçizane ricamız, bizi misafiriniz olarak kabul etmeniz. Unutmayın, misafirler Zeus'un himayesi altındadır.
Zeus mu? Hah! Biz tepegözler tanrılardan korkmayız.

Sizi buraya hangi gemi getirdi? Nereye demirlediniz? Bu kadar mısınız?
Efendim, gemimiz kayalara çarpıp paramparça oldu, kıyıya yüzerek geldik. Diğer arkadaşlarımız buz gibi dalgalarda boğuldu.
FIGGIK

İki adamımı mideye indirdikten sonra, uzanıp uyudu tepegöz. Bizden korkmuyordu, gerçi onu öldürsek bile, muhtemelen o devasa kayayı yerinden kımıldatamazdık.
Kapana kısılmıştık.

Sabahleyin tepegöz kahvaltı için iki adamımı daha öldürdükten sonra koyunlarını dışarı çıkardı ve kayayı tıpkı bir oku kılıfına koyar gibi kolayca yerine ittirdi.

Bu caninin pençesinden sağ salim kurtulmamızı sağlayacak bir plan düşünüp durdum ve en iyisi şu gibi geldi bana:

Mağarada koca bir yığın yaş odun vardı: odunlardan birini alıp yontarak ucunu keskinleştirdikten sonra mağaranın gerisine bir yere sakladım. Bu silahı kullanma zamanı geldiğinde bana yardım edecek en güçlü dört adamımı seçtim.

Dev akşam yemeği olarak iki adamımı daha öldürürken, bir kez daha öylece durup seyrettim. Adamlarımı midesine indirdiğinde yanına yaklaştım.

Buyrun, biraz şarap alın sayın canavar. Her ne kadar size bir anlam ifade etmese de, hediye olarak getirdim bunu. Mağaranızda yiyip içtiğiniz her şeyden daha iyi olduğuna bahse girerim.
GULP!
Biraz daha ver yabancı!
Bana adını söyle de bu muhteşem şarabın karşılığında sana bir hediye vereyim.
Kadehini üç defa yeniledim, tek bir damla bile bırakmadan hepsini içti. Sonra dev sarhoş olunca ona cevap verdim.

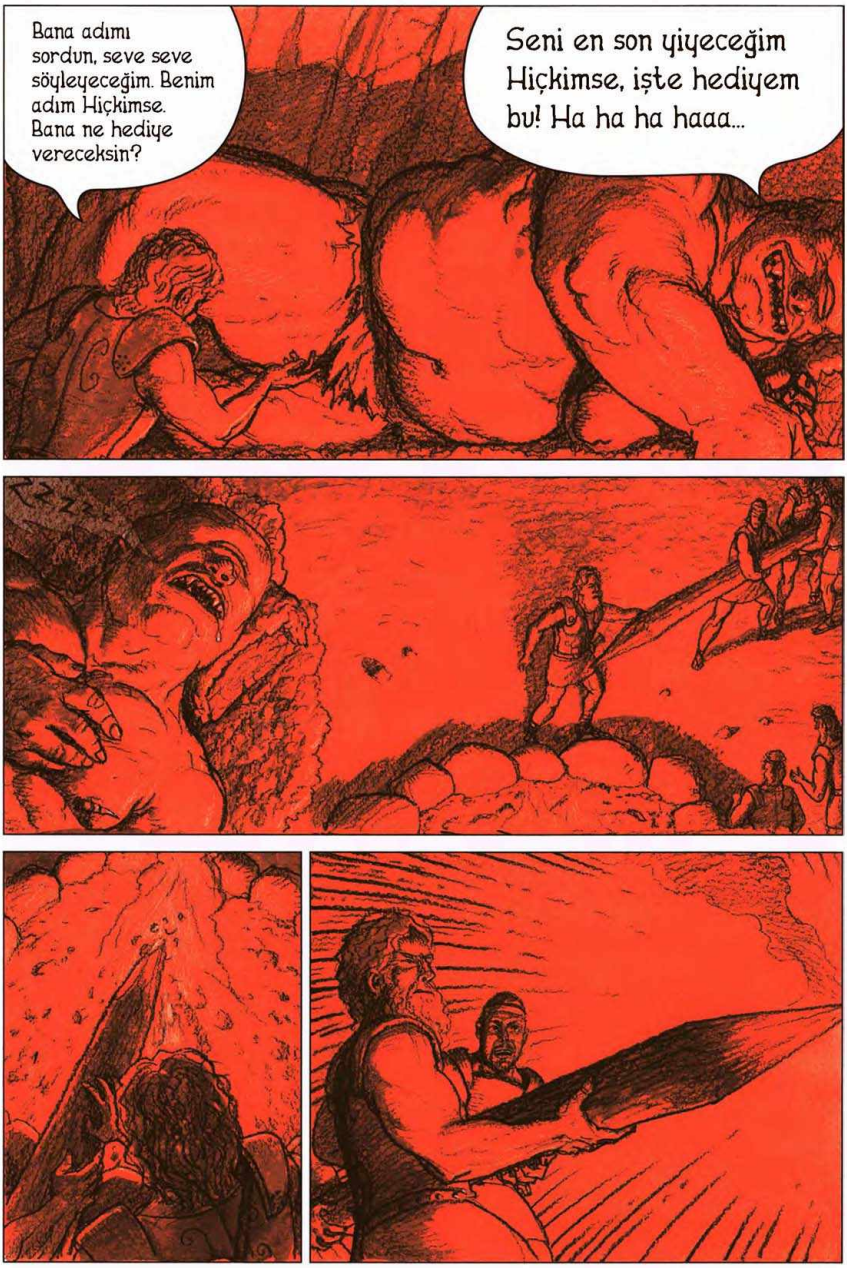
Bana adımı sordun, seve seve söyleyeceğim. Benim adım Hiçkimse. Bana ne hediye vereceksin?
Seni en son yiyeceğim Hiçkimse, işte hediyem bu! Ha ha ha haaa...

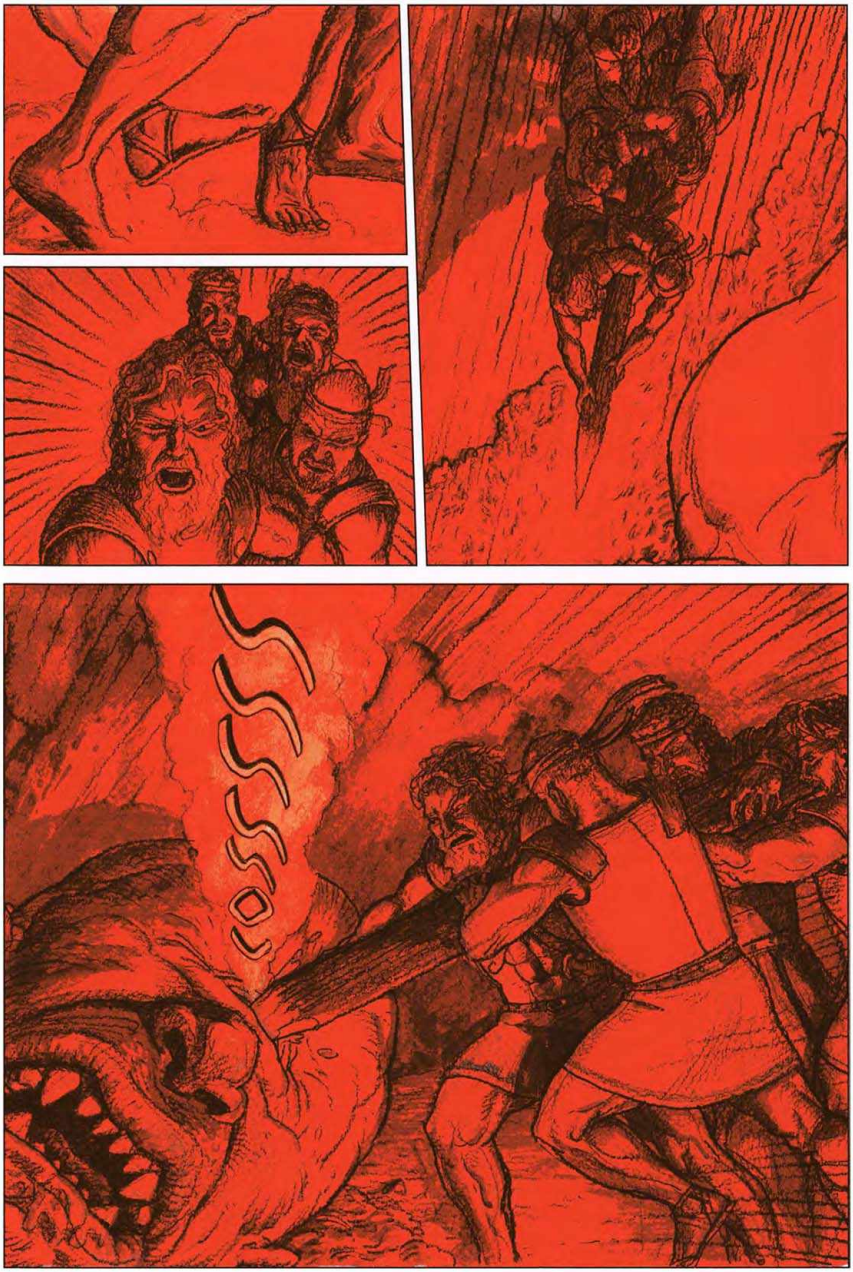

AAAAAHHHHHH!
Daha derine! Döndürün!
Yooo!

Seni bir elime geçirirsem!
Polyphemus, neler oluyor? Sana kim saldırıyor böyle?
Hiçkimse! Hiçkimse!
Eh, orada hiç kimse yoksa, hasta olmalısın. Onun da çaresi yok, tabii baban Poseidon'a dua etmekten başka.

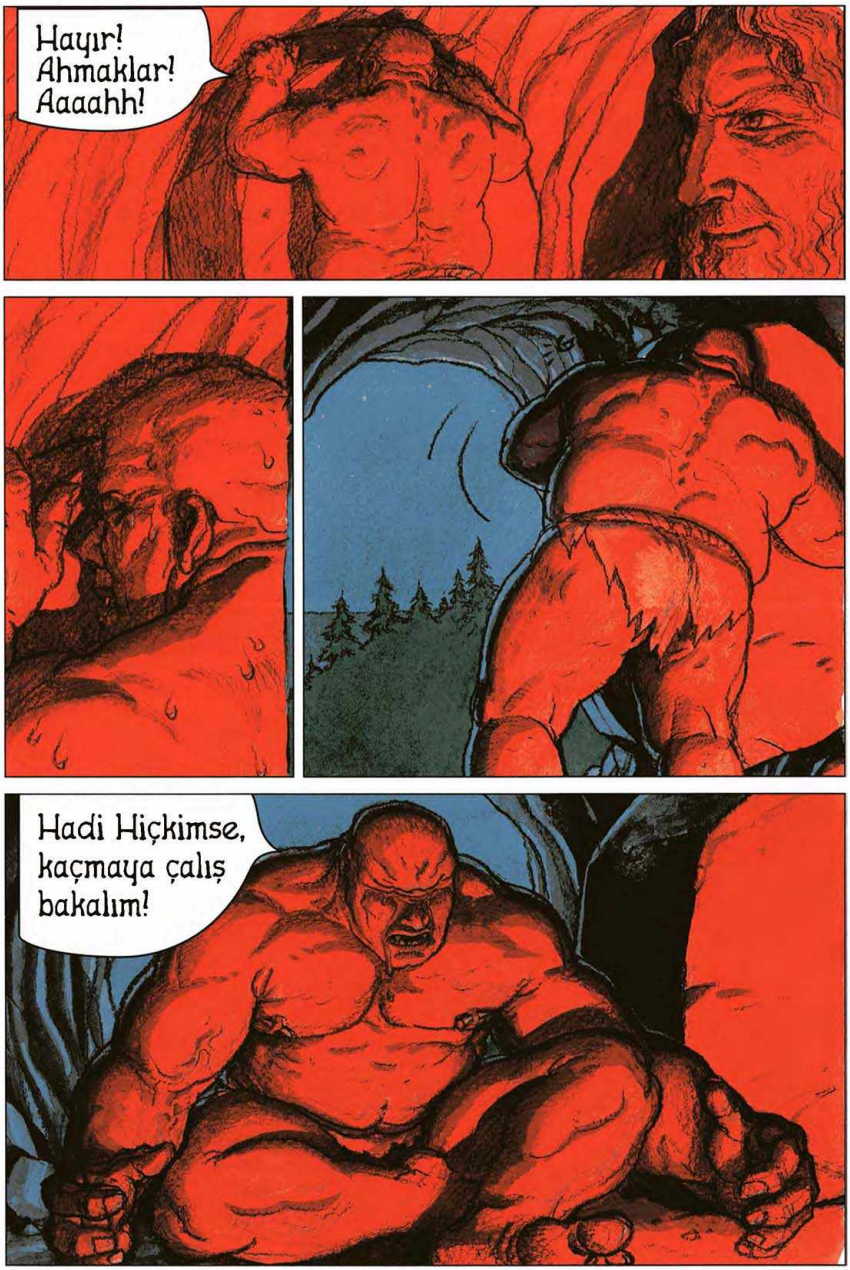
Hayır!
Ahmaklar!
Aaaahh!
Hadi Hiçkimse,
kaçmaya çalış
bakalım!

Hemen onun yanından sıvışabileceğim bir yol aradım, derken gözlerim iri koçlara takıldı.
ME-EEE!
ME-EEE!
ME-EEE!
ME-EEE!
Koçları üçer üçer bağlayıp, adamlarıma onların altına girmelerini söyledim. En büyüğünü kendime ayırdım, sonra da koçun kalın yünlerine tutunup karnının altında saklandım ve henüz sökmekte olan şafağın parmakları göğün doğusuna değene dek bekledim.
Hayvanlar otlaklarına gitmek için itişip kakışıyor ve meliyorlardı, ancak Polyphemus onları dışarı çıkarmadan önce her birinin sırtını dikkatle kontrol etti. Kalkanlı olmalarına rağmen adamlarımın varlığını hissedemedi.
ME-EEE!
ME-EEE!

Sevgili dostum, neden en geride kaldın? Daima en önde giderdin oysa.
Yoksa melun Hiçkimse beni sarhoş edip gözümü oydu diye yas mı tutuyorsun? Ah, keşke bir konuşabilseydin de bana onun nerede saklandığını söyleyebilseydin. O zaman onun beynini dağıtırdım!

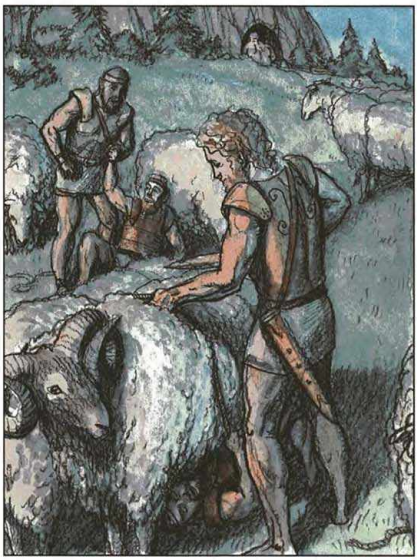

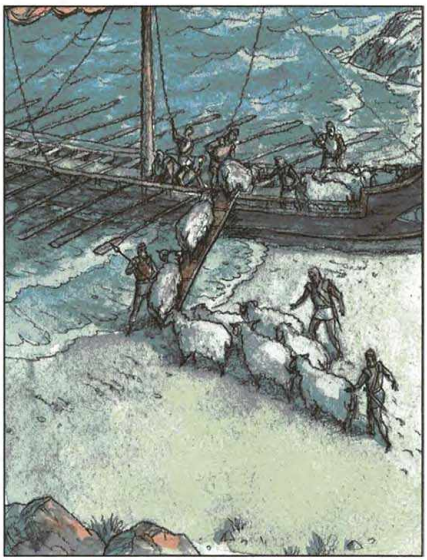

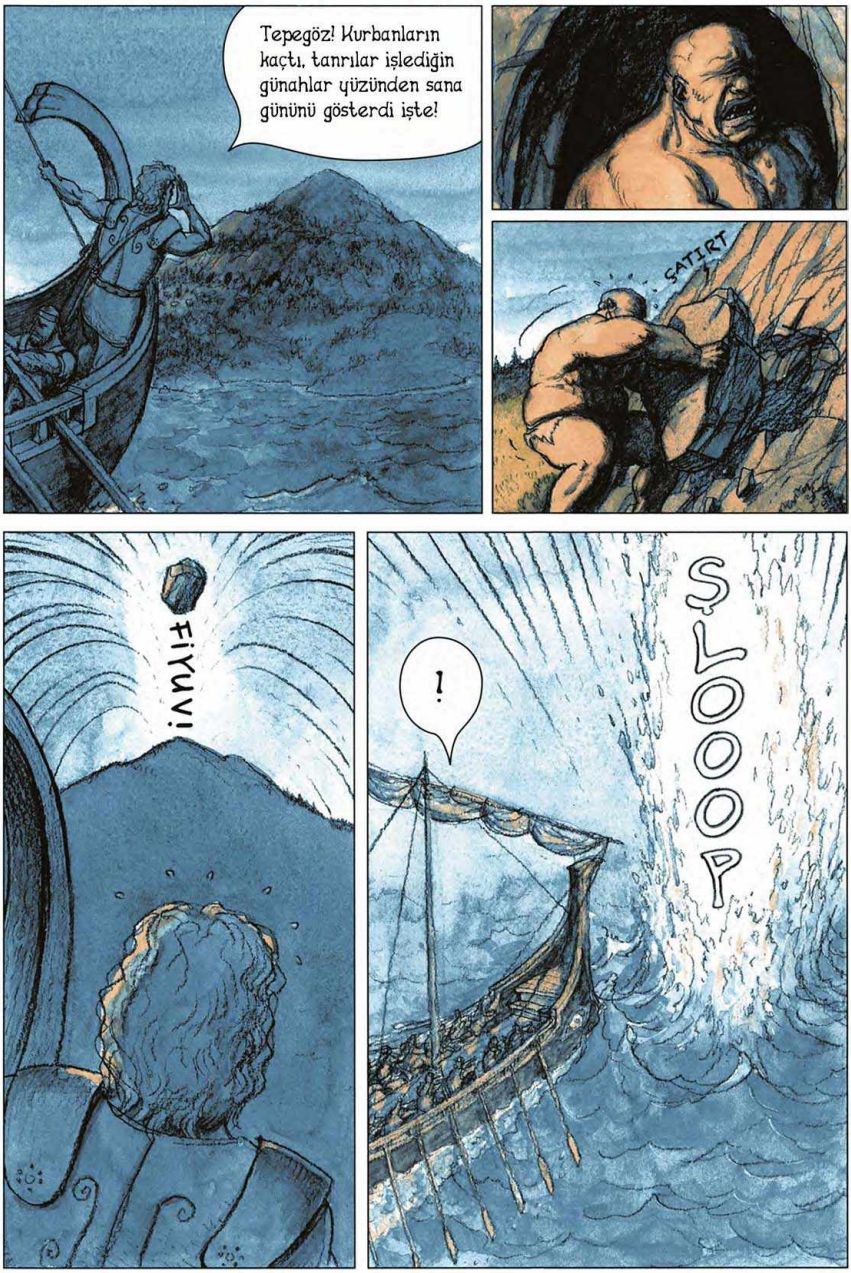
Tepegöz! Kurbanların kaçtı, tanrılar işlediğin günahlar yüzünden sana gününü gösterdi işte!
SATIRT
HIKUVI
!
ŞLOOP

Kayanın düşmesiyle sıçrayan sular öyle büyük bir dalga oluşturdu ki, bu sayede gemimizi kıyıya geri yüzdürebildik. Adamlarım küreklere asıldı, kıyıdan yeteri kadar uzaklaşana kadar ağızlarını açıp tek kelime etmediler. Sonra, bana ne kadar dil döktülerse de, onlara aldırmadan tepegöze yeniden seslendim.

Tepegöz, eğer gözünü kim oydu diye sorarlarsa, onlara İthakalı Odysseus oydu de!

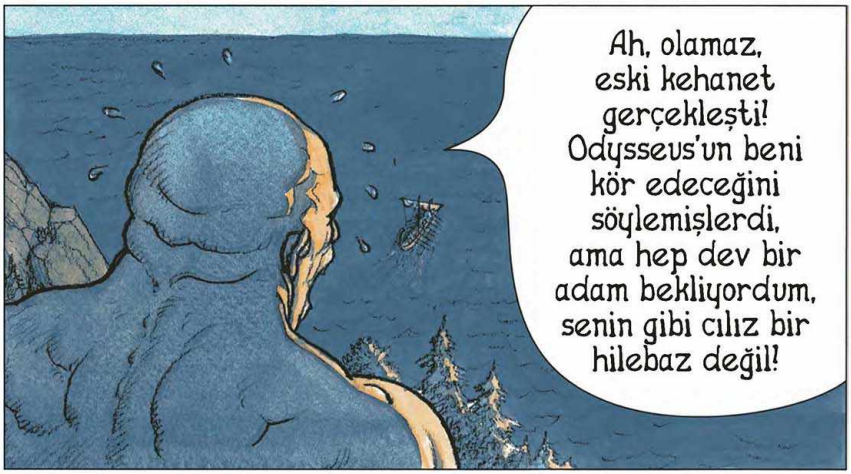
Ah, olamaz, eski kehanet gerçekleşti! Odysseus'un beni kör edeceğini söylemişlerdi, ama hep dev bir adam bekliyordum, senin gibi cılız bir hilebaz değil!

Ama ben Poseidon'un oğluyum, babam duamı işitecektir:

Ey yeryüzünü sarsan, kapkara suların tanrısı Poseidon, eğer senin oğlunsam, İthakalı Odysseus'tan intikam almayı nasip et bana! Evine asla ulaşamasın, eğer diğer tanrılar ulaşmasına karar verirse de, geç ulaşsın, uzun süre çile çektikten, bütün adamları öldükten sonra. Ve evinde onu belalar beklesin!

Böyle dua etti tepegöz ve tanrı onu işitti. Sonra daha büyük bir kaya aldı eline ve arkamızdan fırlattı. Ama bu sefer kaya gemimizin tam arkasına isabet etti, oluşan dalga gemimizi doğruca arkadaşlarımızın bizi beklediği küçük adaya sürükledi.

Şiirlerden Parçalar

Sappho

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Alessandro Bonaccorsi

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

DİŞİ HOMEROS OLARAK KABUL EDİLEN VE PLATON tarafından "Onuncu İlham Perisi" diye adlandırılan, antik dünyanın en büyük şairlerinden Sappho, şiiri törenler ve askeri amaçlar için (savaş hikayeleri, çok önemli kimselerin cenaze törenleri, tanrılar için zafer şarkıları) yazmayı bırakıp, iç dünyamızı, özellikle de gönül meselelerini ifade etmekte kullanan ilk şairlerden biridir, hatta belki de ilktir. Lesbos (Midilli) Adası'nda kurduğu saygın şiir okulunda lir eşliğinde okunan şiirleri, şair sağken kağıda dökülmemiş (MÖ 610-570 civarı), ama yüzyıl sonra nihayet kağıda döküldüğündeyse dokuz tomar papirüsü doldurmuştur. Bu edebi zenginliklerden yalnızca iki yüz şiir parçası ve bir Romalı hatibin Sappho'nun ölümünden 500 yıl sonra el yazmasında tamamına yer verdiği yirmi sekiz dizeli "Afrodit'e Yakarış" adlı şiiri günümüze ulaşabilmiştir. Aslına bakılırsa 1900'lü yılların başlarına dek Sappho'nun herhangi bir dizesinden söz edilmişse, bu yalnızca şimdilerde ortalarda olmayan el yazmalarına o dönemde erişen ilkçağ ve ortaçağ yazarlarının eserlerinde Sappho'nun bir iki dizesine yer vermesindendir. Yirminci yüzyılın başında bir kasaba çöplüğünde bulunan ve hava sayesinde bozulmamış papirüs yazmalardan birkaç şiir parçası daha kurtarılmıştır.

Sappho'nun şiiri, aradan geçen iki bin beş yüz yıla rağmen aşkın hiç değişmediğini gösterir. O şiirlerde neşe, coşkunluk, heyecan da vardır, üzüntü, kıskançlık ve kargaşa da. "İki kişiyim ben, / Ve bilmiyorum onlarla ne yapacağımı" dizeleri bu çağın başlarında da yazılmış olabilirdi.

Şiir parçalarının benim seçtiğim Edwin Marion Cox çevirisini kullanan İtalyan illüstratör ve grafik tasarımcı Alessandro Bonaccorsi dizelerin tasarımında gümüş ve ay ışığı tonlarını kullandı.

SAPPHO
ŞİİRLERDEN PARÇALAR

Görkemli tahtında oturan ölümsüz Afrodit,
Zeus'un kızı, Efsunlu kadın, yalvarıyorum sana
Al benden Ey kraliçe, bu elem ve kederi,
Zulmetme ruhuma

Ah Aşk, o dizginlenemeyen duygu
acı bir tatlılıkla
dolduruyor içimi, ele geçirip
sarsıyor varlığımı.

Yerde yaralı yatan narin Adonis can çekişiyor.
Ne yapacağız şimdi Ey Kitera, ne gelir elimizden?
Dövün, dövün ak göğsünüzü Ey ağlayan bakireler,
Yırtın yas giysilerinizi kederin şiddetinden.

Bu yana bak, yüzünü çevir bana sevgilim.
Ve sıyır gözlerindeki perdeyi ki onların lütfünü göreyim.

Sarı saçlı bir kızım var, Cleis adı,
Altın çiçek gibi görünür gözüme.
Daha çok severim onu Lidya'nın alayından,
Ve Lesbos'tan, ışıl ışıl yanan denizde.

Öfke dalgaları sarmışsa yüreğini
Sıkı tut aptal dilini.

Ne kadar ışık saçan yıldız varsa parlak ayın etrafında
Saklarlar aydınlık yüzlerini, o etrafı çevrili ve ihtişamlı
süzülürken gökyüzünde, berrak gümüşi ışıklar
yağar gölgeli yeryüzüne.

Göğüs kafesimde yüreğim delice kanat çırpar aşkınla,
Ne zaman seyretsem seni uzun uzun,
Söyleyecek tek söz bulamam,
Tutulur dilim.

Aptal kadın!
Kibirlenme bir yüzükle.

Unuttun beni sen.

Şüphe ediyorum kendimden, iki kişiyim ben,
Ve bilmiyorum onlarla ne yapacağımı.

Öyleyse çelenkler örsün tatlı bakireler.

Şimdi doğsun Ay, yuvarlak ve gümüşten,
Bakireler mabedde gibi etrafını sararken.

Nasıl ki sarsarsa meşeyi dağ rüzgarı
Eros öyle titretiyor ruhumu. Örün çelenkleri.

Gelin, nazik Lütufları
ve sarı saçlı İlham Perileri.

Medea

Euripides

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Tori McKenna

TÜRKÇESİ Bilge Ceren Şekerciler

MİTOLOJİK BİR KAHRAMAN OLAN MEDEA İHANETE uğrayan ve intikam peşinde koşan kadınların prototipidir. Ama onunki haddi hesabı olmayan korkunçlukta ve kanlı bir intikam olur. Kolhis'in (bugünkü Gürcistan) barbar kralının kızı ve güneş tanrısı Helios'un torunu Medea, Altın Post'un peşindeki halk kahramanı İason'un postu ele geçirmesinde çok önemli bir yardımda bulunur. Medea'nın yardımına karşılık, İason onunla evlenmeyi kabul eder ve sözünü tutar; hatta iki de çocukları olur, ancak... iş orada bitmez. Korint kralı Kreon, İason'u kendi kızıyla evlendirmek istemektedir ki İason açısından da iyi bir politik manevra olacaktır bu; böylece teklifi kabul eder. İşte Euripides'in Medea'sı, antik Yunan'ın muazzam trajedilerinden biri tam da bu noktada başlar.

MÖ 431 yılında ilk kez oynanan bu oyuna ek olarak, Medea'nın hikayesi sayısız antik Yunan ve Romalı yazar tarafından defalarca anlatıldı ve sonraları pek çok opera, bale, Broadway oyunu ve –Pasolini'nin çektiği de dahil olmak üzere– filme temel oluşturdu. Medea hakkındaki eserlerin derlemesinde yardımcı editörlük görevi üstlenen Profesör Sarah Iles Johnston, "Antik dönem sanatçıları adeta Medea'dan büyülenmişlerdi. Öyle ki Medea imajına, vazo resimlerinde, işlenmiş Romen mücevherlerinde, İtalyan seramiklerinde ve Pompei duvar resimlerinde rastlıyoruz," diyor. Şimdiyse başka bir sanatçı Medea'nın hikayesini başka bir şekilde, çizgi roman formunda anlatıyor. Tori McKenna, Euripides'in oyununu ilk kez okul ödevi olarak uyarlamış; yıllar sonra bu derleme için kendisine ulaştığımda, uyarlamayı yeniden çizmeyi kabul etti ve ortaya on dört sayfalık, takdire şayan bir iş çıktı.

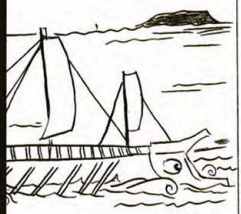

Euripides

MEDEA

uyarlama&illüstrasyon
Tori McKenna

Ben de uğruna her şeyden vazgeçtiğim, beni bir çırpıda başından atan kocamın peşinden buraya gelmek için denizler aşmamış olurdum.

NASIL DA KEDER İÇİNDEYİM. BURADA, KOCAMIN BENİ TERK ETTİĞİ YERDE...
ETTİĞİ ONCA YEMİN! ÇOKTAN UNUTULDU GİTTİ. ŞİMDİYSE BAŞKASIYLA EVLENMEK ÜZERE... KRALIN KIZIYLA!
BİR GÜN ÖLÜMÜNE TANIK OLACAĞIM. KARISININKİNE DE! BU ACI DARBE BENİ DAHA DA KÖTÜLEŞTİRDİ.

AH, BABACIĞIM!
AH, SEVGİLİ ÜLKEM!
CESUR AĞABEYİM! ÖLÜMÜ BENİM ELİMDEN OLDU! HEM DE NE İÇİN? AŞK?!
AH, AKILSIZ BAŞIM...
İASON'UN ÇOCUKLARI, İĞRENÇ BİR ANNENİN OĞULLARI! BABANIZLA BİRLİKTE SİZ DE YOK OLUP GİDİN!
SLAP!
MEDEA!

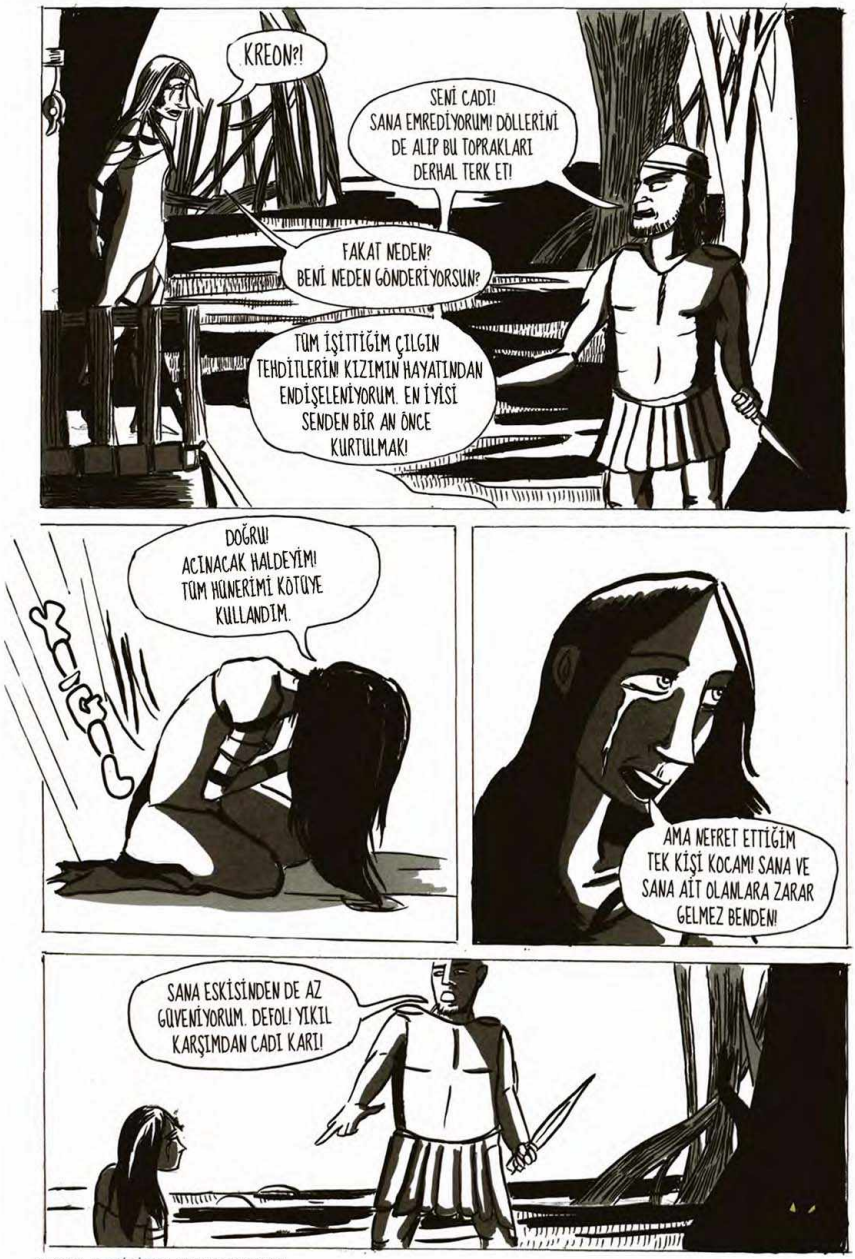
KREON?!
SENİ CADI! SANA EMREDİYORUM! DÖLLERİNİ DE ALIP BU TOPRAKLARI DERHAL TERK ET!
FAKAT NEDEN? BENİ NEDEN GÖNDERİYORSUN?
TÜM İŞİTTİĞİM ÇILGIN TEHDİTLERİN KIZIMIN HAYATINDAN ENDİŞELENİYORUM. EN İYİSİ SENDEN BİR AN ÖNCE KURTULMAK!
DOĞRU! ACINACAK HALDEYİM! TÜM HÜNERİMİ KÖTÜYE KULLANDIM.
AMA NEFRET ETTİĞİM TEK KİŞİ KOCAM! SANA VE SANA AİT OLANLARA ZARAR GELMEZ BENDEN!
SANA ESKİSİNDEN DE AZ GÜVENİYORUM. DEFOL! YIKIL KARŞIMDAN CADI KARI!

ETME EYLEME!
İZİN VER DE KALAYIM! DİZ ÇÖKMÜŞ YALVARIYORUM SANA!
SÖZLERİN NAFİLE! BENİ KANDIRAMAZSIN!
AMA ÇOCUKLARIM!! BAŞLARINA BİR ŞEY GELMESİN DİYE BİR ŞEYLER YAPMALIYIM. BANA BİRAZ ZAMAN TANI.
BİR GÜNCÜK SADECE! SONRA BURADAN AYRILACAĞIM.
YALVARIRIM SANA... BİR ANNE OLARAK...
ÖYLE OLSUN MADEM.
KIZIMA OLAN SEVGİMİN HATIRINA SANA BİR GÜN DAHA VERECEĞİM. AMA SONRA, HALA GİTMEMİŞ OLURSAN, SENİ KENDİ ELLERİMLE ÖLDÜRECEĞİM.

KÖTÜLÜĞÜN HER YERDE OLDUĞUNU KİM İNKAR EDEBİLİR? ARTIK ÖLÜMLERİNİ HAZIRLAMALIYIM DÜŞMANLARIMIN. KRALIN, KIZININ VE KOCAMIN...
FAKAT İNTİKAMIMI NASIL ALACAĞIM?
DÜĞÜN YATAKLARINI ATEŞE Mİ VERSEM?
YOKSA UYKULARINDA GIRTLAKLARINI MI KESSEM?
HAYIR. EN AKILLICASI EN KOLAY YOLU SEÇMEK...
ZEHİR!

Böylece karanlık sanatıma başvurarak ben, öldürücü zehirimle prenseslere layık bir esvap dokudum.
Sonra da bir zamanlar kocam olan adam beni ziyaret ettiğinde...
İASON?
BENİ YETERİ KADAR İNCİTMEDİN Mİ?
MALUM, BU "EV" SENDE KALABİLİRDİ.
BUNU KENDİN İSTEDİN. SONUN SÜRGÜN OLDUYSA, NEDENİ SARAYA SAVURDUĞUN TEHDİTLERDİR.
AMA SENİ KURTARDIM! HATTA BU UĞURDA AİLEMİ ÖLDÜRDÜM. PEKİ KARŞILIĞINDA SEN NE YAPIYORSUN. BENİ TERK EDİYORSUN! BAŞIMI ALIP NEREYE GİDEBİLİRİM Kİ ŞİMDİ?
BUNUN SUÇLUSU BEN DEĞİLİM. KREON MİNNETTARLIĞINDAN BANA KIZINI VERMEYİ TEKLİF ETTİ. KRALIN KIZI! NASIL REDDEDEBİLİRDİM Kİ? BENİM YERİMDE OLSAN SEN NE YAPARDIN?

KENDİMİ DEĞİL ÇOCUKLARI DÜŞÜNÜYORUM BEN. EĞER ONLARIN KALMASINA İZİN VERİRSEN, GÜLE OYNAYA GİDERİM.
ALAKAN YÜREĞİMİ DAĞLADI! FAKAT NEDEN BU KADAR UMURSADIĞINI ANLAMIŞ DEĞİLİM?
ONLARI BEN DOĞURDUM, SENİN DE ONLARIN İYİLİĞİNİ İSTEDİĞİNİ BİLİYORUM.
KREON'U İKNA ETMENİN MÜMKÜN OLDUĞUNU SANMIYORUM.
YANINA AL ONLARI...BELKİ KARININ AKLINI ÇELMEYİ BAŞARIRLAR. KREON'U DA. ANCAK O İKNA EDEBİLİR.
ONLARI YANIMA ALACAĞIM. KİM BİLİR, BELKİ DE KADINCA DUYGULARINA HİTAP ETMEYİ BAŞARABİLİRİM.
TEŞEKKÜR EDERİM. İYİ NİYETİMİN BİR İŞARETİ OLARAK BU GÜZEL ELBİSEYİ TATLI EŞİNE HEDİYE ETMEK İSTİYORUM.
NE KADAR DA GÜZEL BİR HEDİYE. KREON NEFRETİNİN SONA ERMESİNE MEMNUN OLACAK.

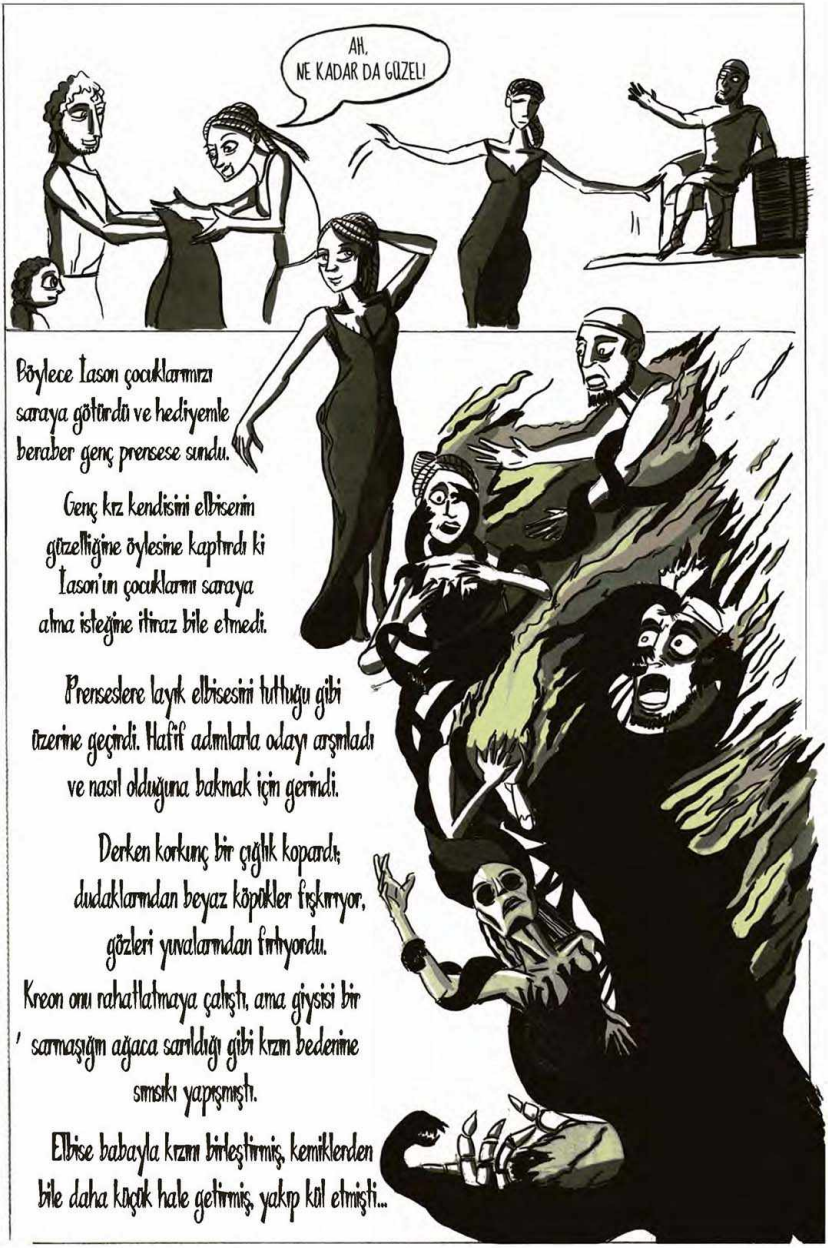
AH,
NE KADAR DA GÜZEL!
Böylece İason çocuklarımızı saraya götürdü ve hediyemle beraber genç prensese sundu.
Genç kız kendisini elbisenin güzelliğine öylesine kaptırdı ki İason'un çocuklarını saraya alma isteğine itiraz bile etmedi.
Prenseslere layık elbisesini tuttuğu gibi üzerine geçirdi. Hafif adımlarla odayı arşınladı ve nasıl olduğuna bakmak için gerindi.
Derken korkunç bir çığlık kopardı; dudaklarından beyaz köpükler fışkırıyor, gözleri yuvalarından fırlıyordu.
Kreon onu rahatlatmaya çalıştı, ama giysisi bir sarmaşığın ağaca sarıldığı gibi kızın bedenine sımsıkı yapışmıştı.
Elbise babayla kızını birleştirmiş, kemiklerden bile daha küçük hale getirmiş, yakıp kül etmişti...

Gözü korkmuş bir hizmetçinin getirdiği çocuklarımla beraber, ölüm haberleri bana ulaştı.
NE YAPACAĞIMI BİLİYORUM ARTIK. BİR AN ÖNCE İASON'UN ÇOCUKLARINI ÖLDÜRÜP BURADAN GİDECEĞİM.
CESUR OL YÜREĞİM, SİLAHINI KUŞANI NE KADAR KORKUNÇ DA OLSA, YAPMAN GEREKENİ YAP!
HADİ, BENİM CÜRETKAR SEFİL ELİM, KILICINI TUT.
GELİN ÇOCUKLAR...
ANNE?

AĞLAYIN ÇOCUKLAR
BİR OĞUL DAHA YOK OLDU
İASON...
...OĞULLARIN ÖLDÜRÜLDÜ
...ÖZ ANNELERİ TARAFINDAN...

İntikamımı aldım.
Kısır çocuklarımı
çağırdım...
Onlar da geldiler,
böylece ben de nefret ettiğim
bu topraklardan uzaklaştım...
Korkamda İason'u
bir başına
bırakarak...

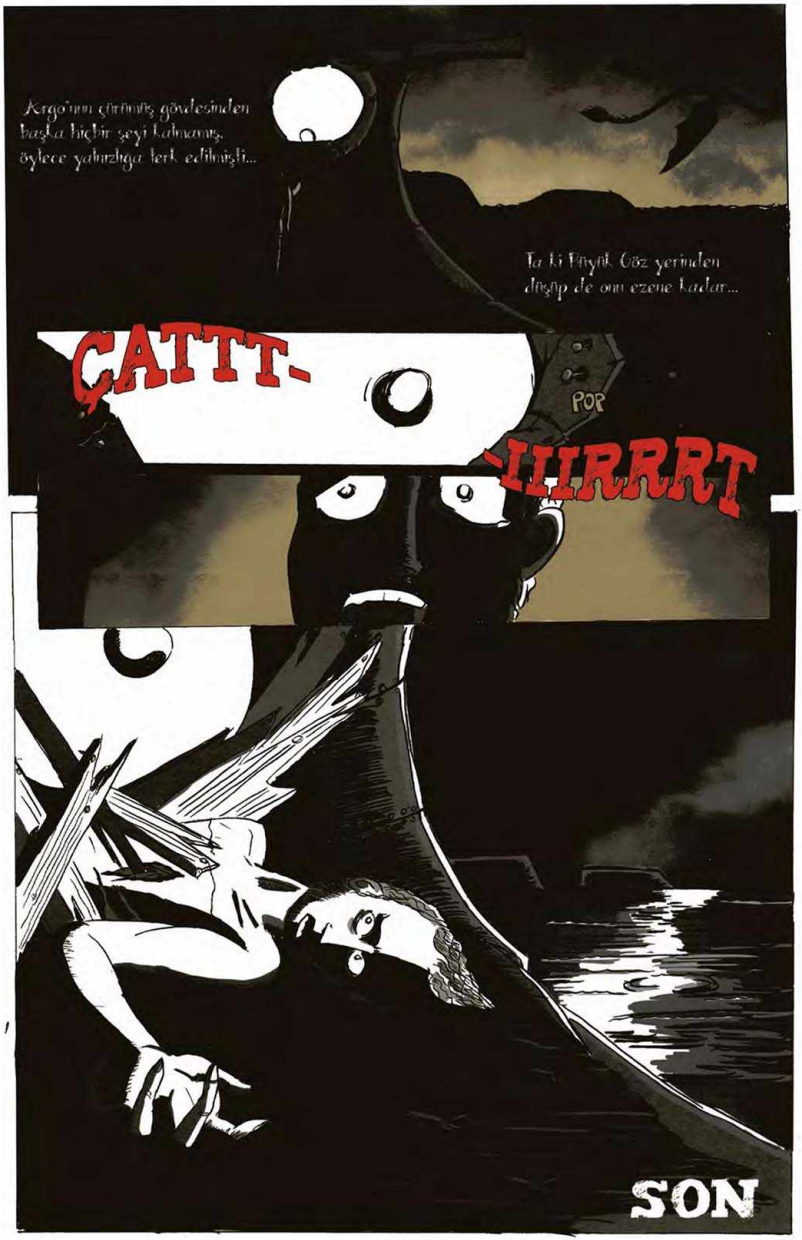
Aegeo'nun görkemsiz gövdesinden başka hiçbir şeyi kalmamış. öylece yalnızlığa terk edilmişti...
Ta ki Pleyik Göz yeniden düşüp de onu ezene kadar...
ÇATTT-
POP
-IIIRRRT
SON

Lysistrata

Aristofanes

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Valerie Schrag

TÜRKÇESİ Bilge Ceren Şekerciler

ARİSTOFANES, ANTİK YUNAN'IN EN BÜYÜK OYUN yazarlarından biriydi. Sofokles, Euripides ve tiyatronun diğer devleri tragedyalar yazmayı tercih ederken, Aristofanes komedinin kralı oldu. En az kırk oyunundan günümüze gelmeyi başaran on bir oyunu arasında en bilineni Lysistrata'dır.

Atina ile Sparta'nın önderliğindeki Yunan kent devletlerinden oluşan ittifak yıllardır savaşmaktadır ve Yunan kadınları bundan bıkmış usanmış durumdadır. Artık kocalarını ve oğullarını geri istemektedirler, bunun üzerine Atinalı Lysistrata bir plan yapar. Plana göre erkekler savaşa son verene kadar kadınlar kocalarıyla sevişmeyeceklerdir. Seks grevi umut verici bir plandır, yeter ki kadınlar greve sadık kalabilsinler. (Lysistrata'nın barış için iki farklı girişiminden daha az bilinen planında ise bir grup yaşlı kadın hazinenin bulunduğu Akropolis'i ele geçirerek Atinalı savaş makinesinin gelir kaynağını sabote edecektir.)

Oyun fena halde müstehcenliği ile nam salmıştır. Ünlü pasajlardan biri (Lysistrata'nın aşıklarının olmaması bir yana bir dildo bile bulamayışından ağlayıp sızlandığı pasaj) sansürlenmeden İngilizceye çevrilmemiştir bile. Aristofanes Yunancada dildoyu açık seçik ifade etmekten kaçınmazken, İngilizceye "şey", "alet" ve benzeri şekillerde çevrilerek oyun metni ıslah edilmiştir.

Aristofanes'in "penis" kelimesini kullandığı yerler bile yumuşatılarak "herif", "aşk" gibi kelimeler tercih edilmiştir. Bir de oyunda erkeklerin bu seks grevi sırasında bir hayli görünür ereksiyonlar yaşadıkları gerçeğini de unutmayalım.

Neyse ki *Grafik Kanon*'da sansürlü metin okuyacak mıyım diye endişelenmenize gerek yok. Çizer Valerie Schrag, bize tam da Aristofanes'in arzu ettiği gibi tümüyle müstehcen ve dobra bir uyarlama sunuyor. Hatta Chicago Üniversitesi'nde branşı klasikler olduğundan, metnin antik Yunancadan çevirisi bile ona ait.

(Not: Elbette Peloponez Savaşı sırasında gerçekten seks grevi falan yapılmadı. Sparta önderliğindeki ittifak sonunda Atinalıları bozguna uğrattı. Ancak hayatın sanatı taklit etmesi durumunda olduğu üzere yakın zamanda Kenya, Liberya, Kolombiya ve Filipinler'den gelen haberler, kadınların yerel ya da ulusal ölçekte seks grevleri yaptığını söylüyor.)

ARİSTOFANES

LYSISTRATA

Yunancadan uyarlama
VALERIE SCHRAG

MM.XII.

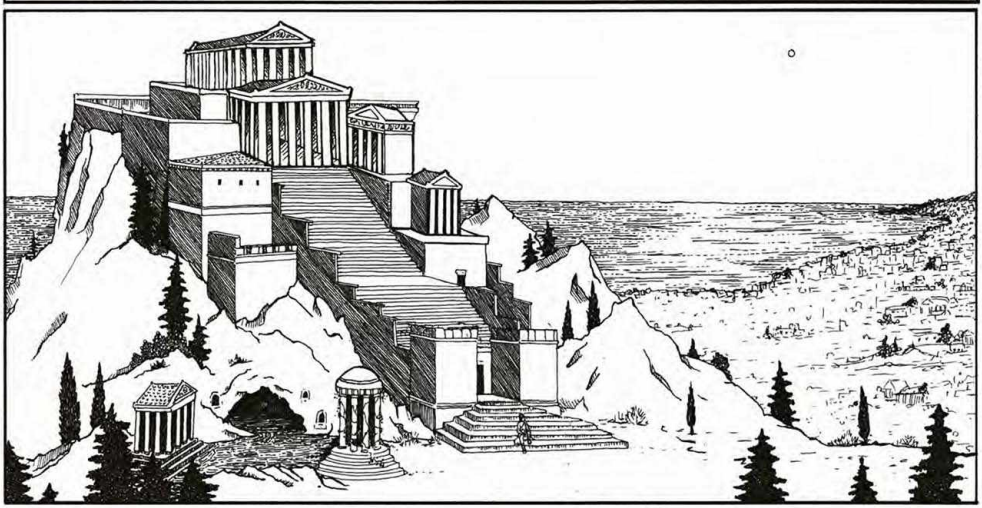

SURAYA BAK! THEOGENES'İN KARISI! VE BİR GRUP DAHA GELİYOR!
PÖF! NERELİLER ACABA?
ANAGYROUS
ANLAŞILAN, BÜTÜN ANAGYROUS'U DA YANLARINDA GETİRMİŞLER!
LYSİSTRATA! GEÇ KALMADIM, DEĞİL Mİ?
EH, BUNUN HOŞUMA GİTTİĞİNİ SÖYLEYEMEM MYRRHİNE.
AMA KARANLIKTA GİYSİLERİMİ BİR TÜRLÜ BULAMADIM! LÜTFEN, LYSİSTRATA, SÖYLER MİSİN? NEDEN BURADAYIZ
BEKLE... DAHA FAZLA KADIN TOPLANSIN DİYE BEKLİYORUM.
LAMPİTO, GÖĞÜSLERİN TAŞ GİBİ! BOĞAYI BİLE BOĞARSIN BUNLARLA!
HEY, DOKUNMAK YOK! ET PARÇASI DİLİM BEN!
SEVGİLİ SPARTALI LAMPİTO! GELMİŞSİN!
SÖYLESENE, BU TATLI KIZ NERELİ?
BOİTİA'YI TEMSİLEN BURDA.
KUM SAATİ GİBİ VÜCUT MÜBAREK!
HADİ BAKALIM, Bİ TABUR KADINI KİM, NİYE ÇAĞIRDI?
ÇAĞIRAN BENİM VE NEDEN ÇAĞIRDIĞIMI SÖYLEYECEĞİM, AMA ÖNCE HEPİNİZE BİR ŞEY SORMAK İSTİYORUM.
UZUN ZAMANDIR SAVAŞAN KOCALARINIZIN YANINIZDA OLMASINI ARZU ETMİYOR MUSUNUZ? BİLDİĞİM KADARIYLA, İÇİNİZDE KOCASI UZUN SÜREDİR SAVAŞMAYAN TEK KİŞİ YOK.
BENİM HERİF YEDİ AYDIR PYLOS'TA SAVAŞIYOR!
BENİMKİ DOKUZ AYDIR THRACE'DE!
BENİMKİ DE!
Evet!
AYNEN!
ÖYLEYSE, BU SAVAŞI BENİMLE BİTİRMEYİ KİM İSTER?
BARIŞI GÖRMEK İÇİN TAYGETON DAĞI'NA BİLE TIRMANIRIM!
KENDİMİ İKİYE BÖLER, BALIK GİBİ SATARIM!
BEN DE!
BEN DE!

ÖYLEYSE SİZE PLANIMI AÇIKLIYORUM. KARDEŞLERİM, EĞER ERKEKLERİ GERÇEKTEN BARIŞA ZORLAMAK İSTİYORSAK, PERHİZE GİRMELİYİZ.
NE PERHİZİNE?
GERÇEKTEN YAPACAK MISINIZ?
EVET! ÖLSEK BİLE DÖNMEYECEĞİZ!
NE DERSEN O! HADİ SÖYLE!
YARAKTAN UZAK DURMAMIZ GEREKİYOR.
BU NE ŞİMDİ? NİYE HEPİNİZ BİRDEN VAZGEÇTİNİZ? YAPMAYACAK MISINIZ?
AY, OLMAZ!
BEN DE YAPAMAM, SAVAŞ SÜRSÜN DAHA İYİ...
SAHİ Mİ BALIK HANIM? DEMİN İKİYE BÖLÜNMEYE RAZI OLAN SEN DEĞİL MİYDİN?
NE İSTERSEN İSTE DE ŞUNU İSTEME LYSİSTRATA! ATEŞİN ÜSTÜNDE YÜRÜ DE RAZIYIM, AMA BU...
BEN DE ÖYLE. BU HARİÇ HER ŞEYE VARIM!
ARRRGH!!!
NE ZAVALLI CİNSİZ BÖYLE! BOŞUNA DEĞİL, BÜTÜN TRAJEDİLER BİZİ BULUYOR!
SEVGİLİ SPARTALI LAMPİTO, SIRF SEN BİLE BANA KATILSAN, DAVAYI KAZANABİLİRİZ!
ÇİFTE PERHİZ HA! KADINLARIN KALKMIŞ PENİS OLMADAN UYUMASI ZOR... AMA ŞENLEYİM LYSİSTRATA, BARIŞI SAĞLAMAK ZORUNDAYIZ!
HARİKASIN LAMPİTO! ARAMIZDAKİ TEK ESASLI KADIN SENSİN!
AMA LYSİSTRATA, EĞER GERÇEKTEN ŞEYDEN... DEDİĞİNDEN UZAK DURURSAK, BARIŞIN GELME ŞANSI VAR MI?

EVET! ŞİMDİ SÜSLENİP PÜSLENECEĞİZ VE EN SEKSİ KIYAFETLERİMİZİ GİYECEĞİZ, BİR GÜZEL TATLI TIRAŞ OLUP, EN KOKULARIMIZI SÜRÜNÜP MİS GİBİ KOKACAĞIZ...
...HERİFLER SERTLEŞEREK BİZE ASILMAK İSTEYECEKLER. İŞTE O ZAMAN ONLARA İZİN VERMEYECEĞİZ! ONLARI KENDİMİZDEN UZAK TUTUNCA, BAKIN SAVAŞ NASIL DA BİR ÇIRPIDA SONA ERECEK!
DOĞRU SÖZE NE HACET! MENELAUS HELEN'İN GÖĞÜSLERİNİ GÖRDÜĞÜNDE KILICINI ATIVERMİŞTİ.
YA BİZE ZORLA SAHİP OLMAYA KALKARLARSA?
DİRENİN.
KARDEŞLERİM, BELKİ HERİFLER BİZE ZORLA SAHİP OLACAK, BELKİ DE BİZİ DAYAKTAN GEÇİRECEKLER, AMA İNANIN BU ONLARI MUTLU ETMEYECEK.
KORKUNÇ DAVRANIŞLARLA GERÇEK HAZZI YAKALAMAK İMKANSIZDIR. SADECE KARŞILIKLI, NAZİK AŞK ERKEĞİ SAHİDEN MUTLU EDEBİLİR.
TAMAM, O ZAMAN, BEN SPARTALI ERKEKLERİ BARIŞA ZORLAYACAĞIM, AMA LYSİSTRATA ASIL SEN ATİNALI ERKEKLERİ, ŞU DEMOKRATİK ÇETEYİ NASI DİZE GETİRECEKSİN?
BİZİMKİLERİ MERAK ETME SEN, BİR YOLUNU BULACAĞIM.
TAMAM AMA AKROPOLİS'TEKİ ONCA ALTINLA GÜMÜŞE N'OLCAK? SAVAŞA PARA SAĞLAYAN ORASI DİİL Mİ?
ORASI İÇİN DE BİR PLANIM VAR! AKROPOLİS'İ BUGÜN ELE GEÇİRİP İŞGAL EDECEĞİZ!
ŞİMDİ HEPİMİZ ANT İÇMELİYİZ. GELİN VE BANA KATILIN. ELLERİNİZİ ŞU KURBANLIK ŞARAP TESTİSİNE KOYARAK ANT İÇİN!
İKNA SANATININ GÖZDESİ AFRODİT, LÜTFEN SANA SUNDUĞUMUZ BU KURBANI KABUL ET VE DAVAMIZDA BAŞARILI OLMAMIZ İÇİN BİZE YARDIM ET! ŞİMDİ ERKEKLER SAVAŞA SON VERİNCEYE KADAR SEVİŞMEYECEĞİMİZE YEMİN ETMEK ÜZERE HEPİMİZİN ŞARAPTAN İÇMESİ GEREK!

TAMAM, ŞİMDİ İÇEBİLİRİZ!
ÖNCE BEN ANT İÇEYİM!
SONRA BEN!
HEPİMİZE YETECEK KADAR BIRAKIN!
HEEEEY!
BU DA NEYİN NESİ?
DAHA YAŞLI OLANLARIMIZ ÖNCEDEN TALİMAT VERDİĞİM ÜZERE, KALEYİ ŞİMDİDEN ELE GEÇİRDİ.
TEKRAR ANT İÇMEM LAZIM.
HAYIR, ANT İÇME SIRASI BENDE!
ŞİMDİ GİT LAMPİTO! PLANIMIZIN SPARTA AYAĞINI UYGULA!
...AMA ŞU KADINLARI DA TEMİNAT OLARAK BIRAK... BİZ DE GİDİP AKROPOLİS'İN ABLUKAYA ALINMASINA YARDIM EDELİM.
VE ŞİMDİ ATİNALI KIZ KARDEŞLERİM, ZİRVEYE ÇIKALIM!
LYSİSTRATA, SENCE GERİDE KALAN YAŞLI ERKEKLER BİZE DİRENECEKLER Mİ?
ONLARI DERT ETTİĞİM YOK. ONLAR İÇİN DE YEDEKTE PLANLARIM VAR. HERKES TAM OLARAK DEDİĞİMİ YAPTIĞI SÜRECE SORUN YOK!
O SIRADA...
İLERLEYİN ÖRDEKLER! BU KÜTÜĞÜ TAŞIMAKTAN OMUZLARINIZ AĞRIYA, İNİM İNİM İNLESENİZ DE DURMAYIN!
UZUN BİR ÖMÜRDE BEKLENMEDİK PEK ÇOK ŞEY OLUR, AMA SÖZÜM ONA BİZİM GÖZ KULAK OLDUĞUMUZ KADINLARIN AKROPOLİS'İ ELE GEÇİRİP KAPILARINI KİLİTLEYEBİLECEĞİNİ KİM TAHMİN EDEBİLİRDİ KI!
BİR AN ÖNCE AKROPOLİS'E GİDELİM DE, HEPSİNİ YAKMAK İÇİN KÜTÜKLERİ YIĞALIM! DEMETER AŞKINA, YAŞADIĞIM SÜRECE KİMSE BENİMLE DALGA GEÇEMEZ!
AMA ZEUS AŞKINA, ŞU KOCA KÜTÜĞÜ DAĞIN TEPESİNE TAŞIMAK İÇİN BİR EŞEK BULAMAZ MIYDIK?
HAYIR! TANRILARIN YARDIMIYLA KÜTÜĞÜ ATEŞE VERECEĞİZ VE TAARRUZA GEÇİP KAPILARI KIRACAĞIZ.

TABİİ BU, ÖHÖM ÖHÖM, KADINLAR SÖYLEDİĞİMİZİ YAPIP DA KAPILARI AÇMAZSA OLACAK BİR ŞEY.
OLUR DA AÇMAZLARSA, KAPILARI ATEŞE VERECEĞİZ, KADINLARI DUMANA BOĞACAĞIZ! AH, TATLI ZAFER, ATİNA'NIN CÜRETKAR VE KENDİNİ BEĞENMİŞ KADINLARINA KARŞI KAZANACAĞIM GALİBİYETTE YANIMDA OL!
ANDROCLES, EE... BU, BU BİR TÜRLÜ YANMIYOR.
VER BANA ŞU MERCEĞİ! SENİ GERZEK! LANET OLASI KÜTÜĞÜ YAKAYIM DA GÖRÜN!
DUMAN VAR! KALENİN İÇİNDEKİ İHTİYAR HERİFLER YAPIYOR OLMALI! FIRLA NİKODİKE, FIRLA! ŞUNLAR HEPİMİZİ YAKIP KÜL ETMEDEN AŞAĞIYA TESTİLERLE SU TAŞI!
DUYDUĞUMA GÖRE, ÇILGIN İHTİYARLAR ORMANDAN KÜTÜKLER GETİRİP AKROPOLİS'E GİZLİCE GİREREK KADINLARI KÖMÜRE ÇEVİRMEKLE TEHDİT EDİYORLARMIŞ!
ŞEHRİMİZİN BAŞTACI, SEVGİLİ TANRIÇA ATHENA, YALVARIRIM KADINLARIN YANDIĞINI GÖRMESİN GÖZLERİMİ İZİN VER DE YUNANİSTAN'I VE YURT-TAŞLARINI SAVAŞTAN VE ÇILGINLIKTAN KORUSUN-LAR DİYE HAYATTA KALSINLAR. SENDEN RİCAM, OLUR DA İHTİYAR HERİFLER KADINLARIMI ATEŞE VERİRSE, ÜZERLERİNE SU YAĞDIR!
KES ŞUNU, SENİ ZAVALLI İHTİYAR!
PHAİDRAS AŞKINA! SİZE İYİ BİR SOPA ÇEKECEĞİZ!
DENE SIKIYSA, TAŞAKLARINI ÖYLE BİR TEKMELEYECEĞİM Kİ AF DİLEYECEKSİN BENDEN!
AARGH! KEŞKE BİRİ ŞUNUN ÇENESİNE GEÇİRSE DE DAHA FAZLA GEVEZELİK EDEMESE!
ÇENENİ KAPAMAZSAN SANA ÖYLE BİR VURACAĞIM Kİ YAŞLI DERİN BEDENİNDEN UÇUP GİDECEK!
DURDUĞUN KABAHAT! SAÇIMIN TELİNE DOKUNURSAN, CİĞERLERİNİ DİŞLERİMLE SÖKÜP ÇİĞNERİM.

HADİ ORADAN! BOŞUNA DEMEMİŞLER, EURİPİDES'TEN DAHA BİLGE OZAN, KADINDAN DAHA UTANMAZ YARATIK YOKTUR DİYE!
SÖYLE BABALIK, SABUNUN VAR MI? SANA BANYO HAZIRLADIM!
HAH! ASIL SENİN BANYOYA İHTİYACIN VAR PİS KARI!
!
ASLINA BAKARSAN BU DÜĞÜN BANYOSU!
ZEUS AŞKINA! BÖYLE BİR KİBİR NE DUYDUM NE GÖRDÜM!
ÇÜNKÜ ÖZGÜR BİR KADINIM BEN.
TANRI AŞKINA! SENİN CANINA OKUYACAĞIM!
HİÇ SANMIYORUM MORUKİ ARTIK MAHKEMENİN BAŞI DEĞİLSİN!
AARGH DAVULLAR NASIL HIZLA VURURSA, KADINLARIN OYUNLARI DA ÖYLE YAKAR!
SANKİ DAHA ÖNCE BU YAKARIŞLARI HİÇ DUYMAMIŞIM GİBİ!! DEMOSTRATES APTAL GİBİ BİZE SPARTA'YA YELKEN AÇMAMIZI TAVSİYE EDİP DE BÜTÜN BU PİSLİĞİ BAŞLATTIĞINDA?
EVET, KARISI ETRAFTA "ADONİS! ADONİS!" DİYE HAYKIRIP AĞLAYARAK DANS ETMİŞTİ. KADINLARIN AHLAKSIZLIĞINDAN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİL BU!
AMMA VELAKİN, GÖZÜ DÖNMÜŞ POSEİDON AŞKINA, NE BEKLİYORDUK Kİ! KADINLARA FESATLIĞI BİZZAT BİZ ÖĞRETTİK.
KARILARIMIZ AYAKKABILARININ AYAKLARINI SIKTIĞINDAN ŞİKAYET EDİP, "LÜTFEN BİR TANEM, BENİM İÇİN AYAKKABI TAMİRCİSİNE GİDİP ŞUNLARI GENİŞLETMESİNİ İSTER MİSİN?" DİYE YALVARDIKLARINDA VE BİZ DE PİÇİN TEKİ OLDUĞU HER HALİNDEN BELLİ GENÇ AYAKKABI TAMİRCİSİNE GİDİP, "BU GECE BEN SALAMİS'TEYKEN KARIMIN YANINA GİDİP ALETİNİ KARIMIN KÜÇÜK CARIĞINA SOKUP GENİŞLETİR MİSİN LÜTFEN?" DEMEZ MİYİZ?
BÜTÜN BU SAÇMALIĞIN BİZİ GETİRDİĞİ YERE BAK! KADINLAR BİZİ AKROPOLİS'İN DIŞINA HAPSETTİ.
AMA ŞİMDİ BURADA DİKİLİP DURMAYALIM! DRAKES, GİT BİZE BİRKAÇ LEVYE GETİR DE KADINLARI ORADAN ÇIKMAYA ZORLAYALIM!

BEKLEYİN! LEVYEYE GEREK YOK. KENDİ İSTEĞİMLE GELİYORUM!
ÇABUK! YAKALAYIN ONU! ELLERİNİ BAĞLAYIN ARKASINDAN!
SAKIN BANA DOKUNAYIM DEMEYİN! KAPILARIN ARDINDA SİLAHLANMIŞ BİR TABUR KADIN VAR. BENİM KÜÇÜK SEBZE SATICILARIM VE EV KADINLARIM SALDIRMAYA HAZIR BEKLİYOR!
GERÇEKTEN Mİ? BU KADAR AZDIĞINIZA GÖRE, YAKINLARDA BİR TAVERNA OLMALI!
ŞU ÇENESİ DÜŞÜK CANAVARLA AĞIZ DALAŞINA GİRİP NEFESİNİ BOŞUNA TÜKETME!
DİNLEYİN! DÖVÜŞMEK FALAN İSTEDİĞİMİZ YOK. AKŞİNE EVDE OTURUP KÜÇÜK TATLI BAKİRELER GİBİ DAVRANMAYI TERCİH EDERİZ, FAKAT BİRİ ASABIMIZI BOZARSA, BALI ALINMIŞ YABANARISINA DÖNERİZ!
EH, EĞER BİZİ SAVAŞTA TUTAN TEK ŞEYİN PARA OLDUĞUNU SANIYORSAN YANILIYORSUN!
İYİ DE, BÜTÜN BU FELAKET SİYASET VE PARA YÜZÜNDEN **BAŞLAMADI MI?** SİZ BEYLER SİYASET YAPMAYA DEVAM EDEBİLİRSİNİZ, FAKAT BUNDAN SONRA PARAYI BİZ İDARE EDECEĞİZ.
SİZ PARA İDARE EDECEKSİNİZ? HAH!
NE O, KOMİK Mİ GELDİ? EVDE BÜTÜN İŞLERİNİZİ BİZ İDARE ETMİYOR MUYUZ SANKİ?
İYİ DE, BU FARKLI! SAVAŞTAYIZ VE SAVAŞ KADINLARA GÖRE BİR İŞ DEĞİL!
DİNLE BENİ, UZUN SÜREDİR ERKEKLERİMİZİN YAPTIKLARINA USULCA VE SABIRLA KATLANDIK. HİÇBİR ŞEY YAPMAMIZA İZİN VERMEDİNİZ. OYSA MUTLU DEĞİLDİK. İÇTEN İÇE AĞLIYORDUK!
SEN BİLE ŞEHİRDE TEK BİR GENÇ ERKEĞİN KALMAMASINDAN ŞİKAYET EDERKEN, NASIL OLUR DA ARTIK SESSİZ KALABİLİRİZ. GÖRÜNEN O Kİ HEPİMİZİN İYİLİĞİ İÇİN YUNANİSTAN'DAKİ TÜM KADINLAR BİR ARAYA GELİP DURUMA EL KOYMALI!
KARŞILIĞINDA **SİZ** DE SAKİNLEŞEBİLİR VE **TAVSİYELERİMİZİ** SANKİ SİZ BİZİM KARIMIZMIŞ GİBİ DİNLEYEBİLİRSENİZ, SİZE ZARAR VERMEYİZ.
SAÇINDAKİ O KURDELA VARKEN SENİ NASIL DİNLEYEBİLİRİM Kİ, ÖLSEM DAHA İYİ!
EEH, YETTİ BE! MADEM BU APTAL KURDELA SANA DERT OLDU, AL DA **SAR KAFANA, SONRA DA KAPA ÇENENİ!**
EVET, AL BENDEN DE SANA DANTEL VE DİKİŞ SEPETİ!

SAVAŞ KADINLARIN İŞİDİR!
CAZİBE, CESARET, ZEKA, YURT SEVGİSİ VE SAĞDUYU HEP BİZ KADINLARDA! AH, BENİM SEVGİLİ KÜÇÜK DENİZ SAKAYIĞI TOHUMU DOLU ANNELERİM, GÜÇLÜ OLUN VE DÜRTÜLERİNİZE YENİK DÜŞMEYİN!
ŞİMDİ YUMUŞAK KALPLİ EROS VE MISIRLI AFRODİT NEFESLERİNİ GÖĞÜSLERİMİZE VE KALÇALARIMIZA ÜFLESİNLER Kİ ARZUYLA YANIP TUTUŞAN ERKEKLERİMİZ SERTLEŞMEKTEN KURTULAMASINLAR.
VE SONRA DA BÜTÜN YUNANİSTAN'DA HEPİMİZE "LYSİSTRATALAR" YA DA "SAVAŞ-BİTİRİCİLER" DENİR HERHALDE!
SAÇMA! ÜLKENİN HER YERİNDE ÇIKACAK BELALARA SON VERMEYİ NASIL BECERECEKSİNİZ?
ÇOK BASİT! YÜN EĞİRİRKEN DÜĞÜMLERİ ÇÖZMEKTEN NE FARKI VAR. İPLERİ NASIL NAZİKÇE ÇÖZMEMİZ GEREKTİĞİNİ HEPİMİZ BİLİRİZ... İŞTE BÖYLE ÇÖZECEĞİZ SAVAŞI DA!
PEH! SAVAŞI ŞİŞLE VE YÜNLE DURDURABİLECEĞİNİZİ SANIYORSUNUZ! SAVAŞ HAKKINDA BİR BİLDİĞİNİZ YOK SİZİN!
TAM TERSİNE! SİZDE BİRAZ SAĞDUYU OLSA, İŞLERİNİZİ BİZİM ÖRGÜ ÖRDÜĞÜMÜZ GİBİ İDARE EDERDİNİZ!
GÖRDÜĞÜNÜZ TÜM BU KOLONİLER YÜNDEN ÇIKAN İPLİKLER GİBİ HER BİR IRKTAN ÇIKIP YAYILIYOR. FAKAT HER BÖLGEDEN BİR İPLİK ALIP HEPSİNİ BİR ARAYA GETİREREK TÜM HALKLAR İÇİN TEK BİR ÖRTÜ ÖREBİLİRİZ.
HEM BİZ KADINLAR SAVAŞIN AĞIRLIĞINI SİZDEN FAZLA TAŞIYORUZ! SAVAŞA GİDEN OĞULLARI BİZ DOĞURMUYOR MUYUZ?
EN FENASI DA, HALA GENÇKEN VE GENÇLİĞİMİZİN TADINI ÇIKARMAK İSTERKEN ŞU SAVAŞ YÜZÜNDEN BİR BAŞIMIZA EVDE SIKIŞIP KALMAKI YATAK ODASINDA TEK BAŞINA DOYUM YAŞAMAK ZORUNDA KALAN ONCA GENÇ BAKİREYİ BİR DÜŞÜN HELE!
PEH! ERKEKLER DE KOCAMAZLAR MI?

ZEUS AŞKINA, AYNI ŞEY DEĞİL Kİ BU. ERKEKLER YAŞLANDIKLARINDA BİLE ÇOCUK YAŞTA BİR KIZLA EVLENİP BİR SÜRÜ ÇOCUK SAHİBİ OLABİLİR. AMA KADININ EN GÜZEL ZAMANI SAMAN ALEVİ GİBİDİR. EĞER KADIN VAKTİ VARKEN İYİ BİR KOCA KAPAMAZSA, KİMSE ONU İSTEMEZ VE EVDE KALIR TEK BAŞINA, YILDIZLARI SEYREDİP BURCUNDA NE DEDİĞİNİ OKUR DURUR.
NE YAPMIŞ DEDİN?
LYSİSTRATA, KENTLERİN KRALİÇESİ, NEYİN VAR? NEDEN AĞLIYORSUN?
SÖYLEMEYE UTANIYORUM, YİNE DE SUSMAK BÜYÜK BİR KÜLFET!
NE? NEYMİŞ?
LAFIN KISASI, DÜZÜŞMEMİZ GEREKİYOR
ARTIK SİZ KADINLARI ERKEKLERDEN UZAK TUTAMAM! ŞİMDİ DUYDUĞUMA GÖRE BAŞKA BİR KADIN...
HEY, NEREYE GİDİYORSUN?
BEN Mİ? HII... SORUN YATAK ÇARŞAFLARIM! GÜVELER YİYOR DA! GİDİP ONLARI YAYMAM LAZIM.
O SIRADA SEN DE YATAĞA YAYILAYIM DEME ŞAKIN!
KARDEŞLERİM! BAHANELERE VE YALANLARA SON VERİN. EĞER ERKEKLERİNİZİ DİZGİNLENEMEYECEK KADAR ARZULUYORSANIZ, ONLARIN DA SİZİ AYNI ŞİDDETLE İSTEDİKLERİNİ DÜŞÜNEMİYOR MUSUNUZ? DAYANIN, GÜZEL KARDEŞLERİM, BİRAZ DAHA SEBAT EDİN, EĞER GÜÇLÜ OLURSAK ZAFER BİZİM OLACAK!
OOO! TAM ŞU ANDA AŞKA TUTULMUŞ BİR ADAM GÖRÜYORUM! TA ÖTEDE, PAN'IN MAĞARASI AŞKINA!
ARANIZDA ONU TANIYAN VAR MI?
MYRRHİNES'İN KOCASI KİNESİAS!
ÖYLEYSE ONA İŞKENCE ETMEK KARISINA DÜŞÜYOR! GİT, MYRRHİNE'YE SÖYLE, KOCASINI SEVSİN SEVMESİN, SEVİŞMENİN HER TÜRLÜ YOLUNU DENESİN. YEMİNİMİZİN YASAKLADIĞI TEK ŞEY HARİÇ, ELİNDEN GELENİ ARDINA KOYMASIN!

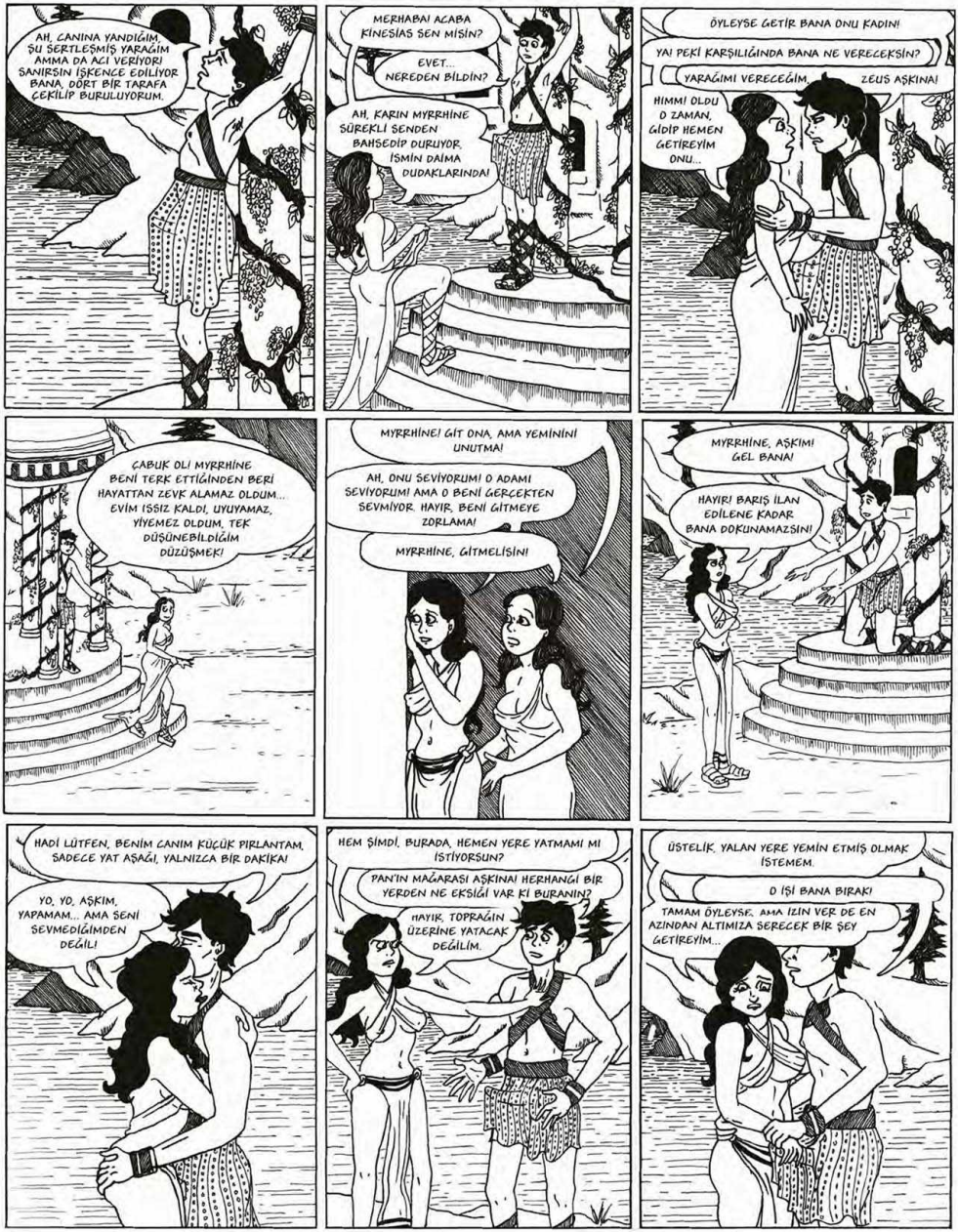
AH, CANIMA YANDIĞIM. ŞU SERTLEŞMİŞ YARAĞIM AMMA DA ACI VERİYORI SANIRSİN İŞKENCE EDİLİYOR BANA, DÖRT BİR TARAFA ÇEKİLİP BURULUYORUM.
MERHABA! ACABA KİNESİAS SEN MİSİN?
EVET... NEREDEN BİLDİN?
AH, KARIN MYRRHİNE SÜREKLİ SENDEN BAHSEDİP DURUYOR. İSMİN DAİMA DUDAKLARINDA!
ÖYLEYSE GETİR BANA ONU KADIN!
YA! PEKİ KARŞILIĞINDA BANA NE VERECEKSİN?
YARAĞIMI VERECEĞİM. ZEUS AŞKINA!
HMMM! OLDU O ZAMAN, GİDİP HEMEN GETİREYİM ONU...
ÇABUK OLI MYRRHİNE BENİ TERK ETTİĞİNDEN BERİ HAYATTAN ZEVK ALAMAZ OLDUM... EVİM İSSİZ KALDI, UYUYAMAZ, YİYEMEZ OLDUM, TEK DÜŞÜNEBİLDİĞİM DÜZÜŞMEK!
MYRRHİNE! GİT ONA, AMA YEMİNİNİ UNUTMA!
AH, ONU SEVİYORUM! O ADAMI SEVİYORUM! AMA O BENİ GERÇEKTEN SEVMİYOR. HAYIR, BENİ GİTMEYE ZORLAMA!
MYRRHİNE, GİTMELİSİN!
MYRRHİNE, AŞKIM! GEL BANA!
HAYIR! BARIŞ İLAN EDİLENE KADAR BANA DOKUNAMAZSIN!
HADİ LÜTFEN, BENİM CANIM KÜÇÜK PIRLANTAM, SADECE YAT AŞAĞI, YALNIZCA BİR DAKİKA!
YO, YO, AŞKIM, YAPAMAM... AMA SENİ SEVMEDİĞİMDEN DEĞİLİ
HEM ŞİMDİ, BURADA, HEMEN YERE YATMAMI MI İSTİYORSUN?
PAN'IN MAĞARASI AŞKINA! HERHANGİ BİR YERDEN NE EKSİĞİ VAR Kİ BURANIN?
HAYIR, TOPRAĞIN ÜZERİNE YATACAK DEĞİLİM.
ÜSTELİK, YALAN YERE YEMİN ETMİŞ OLMAK İSTEMEM.
O İŞİ BANA BIRAK!
TAMAM ÖYLEYSE. AMA İZİN VER DE EN AZINDAN ALTIMIZA SERECEK BİR ŞEY GETİREYİM...

TAMAM, ARTIK ÜSTÜMÜZDEKİLERİ ÇIKARIP YERE YATABİLİRİZ!
HMM... EKSİK BİR ŞEYLER VAR!
YASTIK! YASTIĞIMIZ YOK!
TANRI AŞKINA KADIN! YASTIĞA DEĞİL, DÜZMEYE İHTİYACIM VAR BENİM.
HİŞŞ... BİR DAKİKA BEKLE BEBEĞİM...
NEREDE KALDI BU KADIN!?
AAGH! BENİ KANDIRDI! YAŞAYAN EN GÜZEL, EN ATEŞLİ KADIN TARAFINDAN DÜPEDÜZ KANDIRILDIM. ERİDİM BİTTİM.
HEY, SEN! ATİNALI LİDERLERİNİZ NERDE? SPARTA'DAN ACİL HABERLERİM VAR.

ÖT BAKALIM SENİ ÜÇKAĞITÇI, GİYSİLERİNİN ALTINDA MIZRAK VAR.
HA? YOK BE. BU... II... SADECE BENİM SPARTALI MESAJ ÇUBUĞUM!
YOK YA! ÖYLEYSE BU DA SPARTALI MESAJ ÇUBUĞU!
EH, TAMAM, TÜM SPARTA İSYANLARDA! DİĞER MÜTTEFİKLERİMİZ DE ÖYLE. YARAKLARIMIZ ELİMİZDE, BİLMEM ANLATABİLDİM Mİ?
SANIRIM TÜM BUNLARI BAŞLATAN LAMPİTO ŞİRFİNTİSİYDİ, DİĞER KARILARI DA TAKTI PEŞİNE, BARIŞ YAPANA KADAR ERKEKLERE VERMEMEYE YEMİN ETTİLER!
HIMM, ANLAŞILAN BU KARARA YUNANİSTAN'IN HER BÖLGESİNDEN KADINLAR KATILMIŞ DURUMDA!
BAK, EFENDİ, SEN İYİSİ Mİ GİT BAŞINDAKİLERE SÖYLE, BİZ KENDİ ADIMIZA BARIŞ ANLAŞMASI İÇİN GÖRÜŞMELERE HAZIRIZ.
TAMAM EFENDİM! HEMEN GİDİYORUM!
ELE GEÇİRMESİ BİR KADINDAN DAHA ZOR BİR YARATIK OLAMAZ! NE ATEŞ NE DE PANTER DNDAN DAHA KÜSTAH OLABİLİR!
GİT!
GEL BİR TANEM, YENİDEN DOST OLALIM!
NERDE BU LYSİSTRATA? DERHAL BARIŞ ANLAŞMASI İÇİN GÖRÜŞMEK İSTİYORUZ.
SELAMLAR, SPARTALI ELÇİLER! LYSİSTRATA BENİM, GELİN YAMACIMA DA GÖRÜŞMELERE BAŞLAYALIM!
ÖNCELİKLE ATİNALI BEYLER, SPARTALILARIN GELİP SİZİ DÜŞMANLARINIZDAN KURTARDIĞINI UNUTTUNUZ MU? SİZLERE KENDİ GİYSİLERİNDEN VERDİLER DE KÖLELER GİBİ GÖRÜNMEK ZORUNDA KALMADINIZ!

YA SİZ SPARTA'NIN ERKEKLERİ, PERİKLEİDAS'IN 4000 ATİNALIDAN OLUŞAN BİRLİĞİYLE GELİP SPARTAYI KURTARDIĞINI UNUTTUNUZ MU? OYSA ŞİMDİ TOPRAKLARIMIZI KIRIP GEÇİRİYOR, ŞEHİRLERİMİZİ YAĞMALIYORSUNUZ.
SEVGİLİ ERKEKLER, BÖYLESİ BİR GEÇMİŞ VARKEN, BİRBİRİNİZE ONCA YARDIM ETTİKTEN SONRA ŞİMDİ NEDEN SAVAŞIYORSUNUZ? GELİN ŞU SAÇMALIĞA BİR SON VERELİM VE BARIŞ YAPALIM!
BÖYLECE SİZ DE KARILARINIZI ALIP EVLERİNİZE, YATAĞINIZA DÖNEBİLİRSİNİZ.
ANLAŞTIK!
YAŞASIN! HADİ ZİRVEYE ÇIKIP BUNU KUTLAYALIM!
HURRA!
ÖRTÜLER, KIYAFETLER, YÜNLER, URBALAR VE ALTIN. NEYİM VARSA. ARTIK SENİNDİR. HİÇBİR ŞEY SAKLI KALMAYACAK. GÖRECEK GÖZÜN VARSA EĞER. İHTİYACIN OLABİLECEK HER ŞEY BENDEN SANA GELECEK
HAYATIMDA BÖYLE ŞAHANE İÇKİLİ EĞLENCE GÖRMEDİM!
DOĞRU DEDİN BE KARDEŞİM! ŞU MERETİ İÇMEDİ Mİ İNSANIN AKLI BAŞINA GELMİYOR!
BANA KALSA, ÖNEMLİ KARARLAR ALIRKEN, HEP İÇİYOR OLURDUK!
İYİ GECELER HERKESE! İYİ KADERE ŞÜKRANLARIMIZI SUNALIM VE BİR DAHA AYNI HATAYI TEKRARLAMAYALIM!
LYSİSTRATA?
EVE GİTMEYE HAZIR MISIN?
EVET, SEVGİLİM. HADİ BİZ DE EVİMİZE GİDELİM.
SON

Ester Kitabı

Tevrat'tan

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA J. T. Waldman

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

TEVRAT'IN (ESKİ AHİT) HAK ETTİĞİ İLGİYİ GÖREMEYEN kitaplarından olan ve milattan önce dördüncü yüzyılda yazıldığı tahmin edilen Ester Kitabı'nda, Kitab-ı Mukaddes'in en güçlü iki kadın karakterinden birinin hikayesi anlatılır. Pers Kralı Ahaşveroş gösterişli bir tören düzenler, sarhoş olunca Kraliçe Vaşti'nin (tacı hariç) çıplak bir şekilde konukların huzuruna çıkarılmasını emreder, amacı onun güzelliğiyle övünmektir. Kraliçe bunu reddeder ve küstahlığı karşısında tacı başından alınır. Ahaşveroş en güzel bakirelerin arasında bir yıl geçirdikten sonra Ester'i yeni kraliçesi yapar. Ester Yahudi olduğunu gizler, ancak başvezir Yahudilere karşı korkutma ve idam kampanyası düzenlediğinde hayatını riske atma pahasına, krala halkının canını bağışlatır. Yahudilerin dini bayramı Purim'de bu kurtuluş kutlanır.

Şaşırtıcı olmakla birlikte, Kitab-ı Mukaddes'ten birkaç kitabın tamamı çizgi romana uyarlanmıştır. Philadelphialı ressam J. T. Waldman 2005 yılında yayınlanan *Megillat Esther* (Ester Kitabı) ile bu eşine az rastlanan çalışmalardan birine imza atmıştır. Eserde koyu renk ve girift resimler ön plana çıkar, Kitab-ı Mukaddes'in yorumlarına (mesela Talmud) dayalı ek anlam katmanlarıyla arka planlar yer alır ve eski İbranice metnin tamamı süslü bir el yazısıyla her sayfaya döşenmiştir. Bundan sonraki sayfalarda hikayenin ilk bölümü yer almaktadır.

הי בימי אחשורוש
VE BUNLAR AHAŞVEROŞ

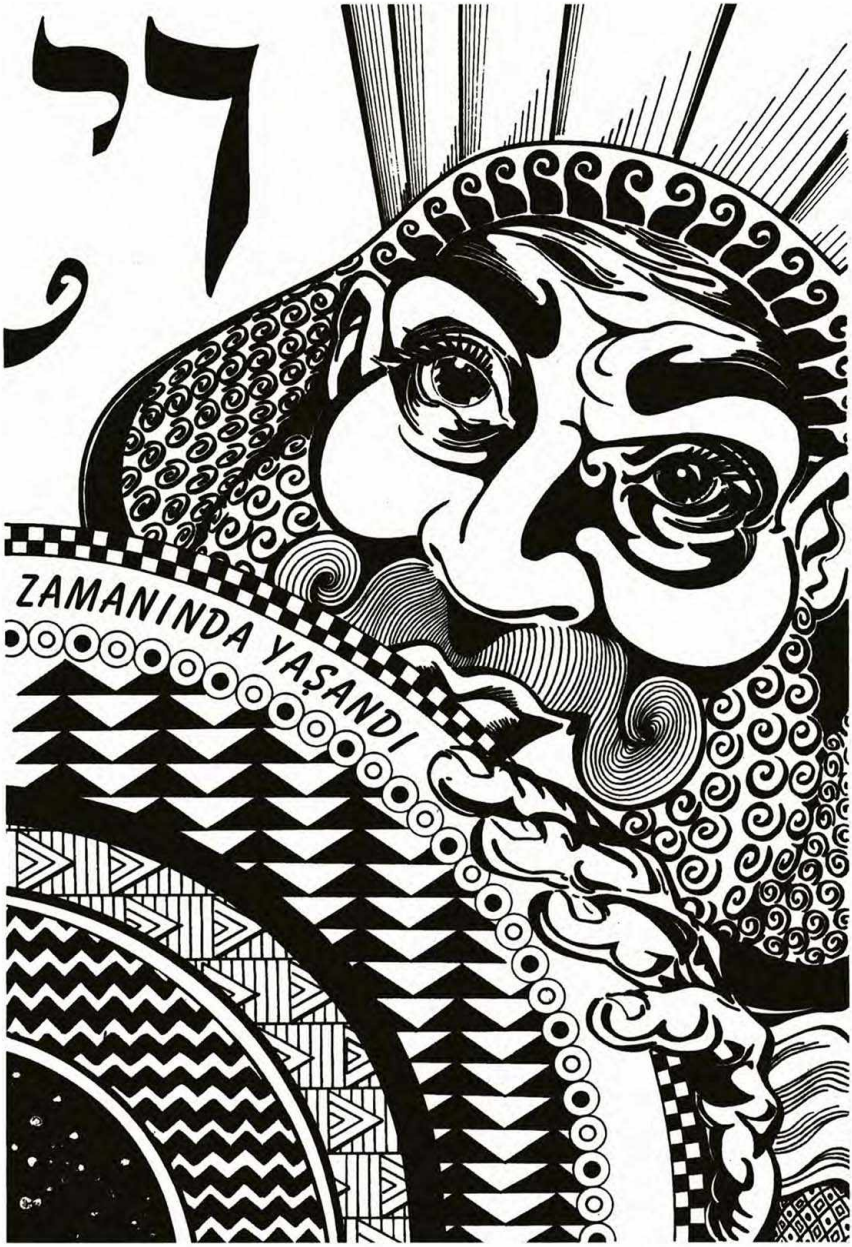
ZAMANINDA YAŞANDI

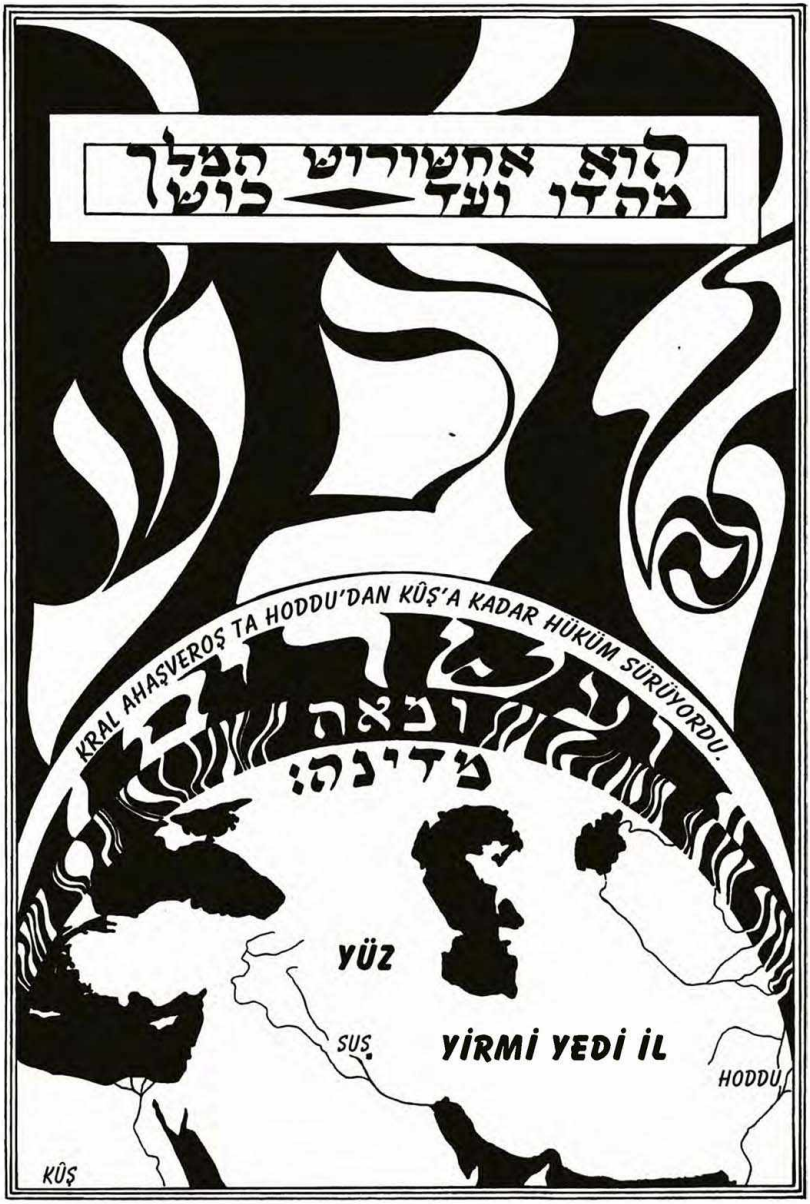
הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהֹדּוּ וְעַד כּוּשׁ
KRAL AHAŞVEROŞ TA HODDU'DAN KÛŞ'A KADAR HÜKÜM SÜRÜYORDU.
וּמֵאָה מְדִינָה׃
YÜZ
YİRMİ YEDİ İL
SUŞ
HODDU
KÛŞ

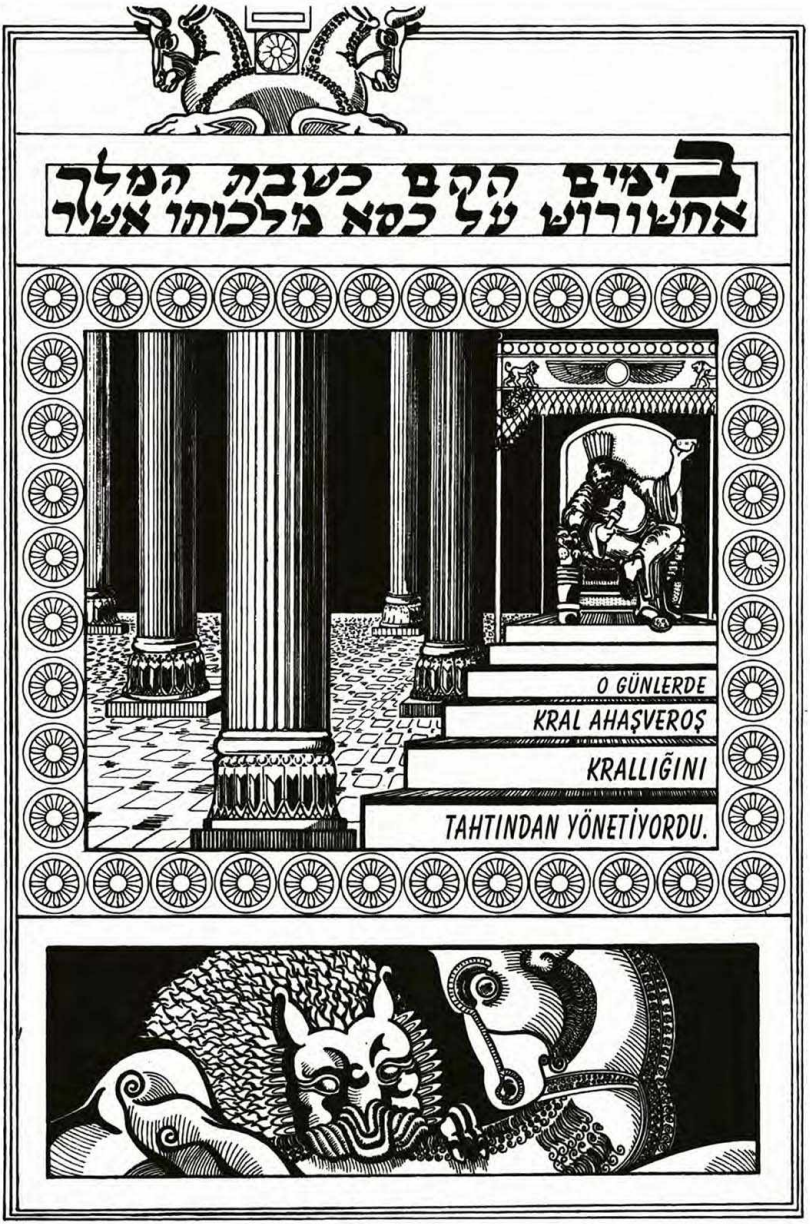
בימים ההם כשבת המלך
אחשורש על כסא מלכותו אשר
O GÜNLERDE
KRAL AHAŞVEROŞ
KRALLIĞINI
TAHTINDAN YÖNETİYORDU.

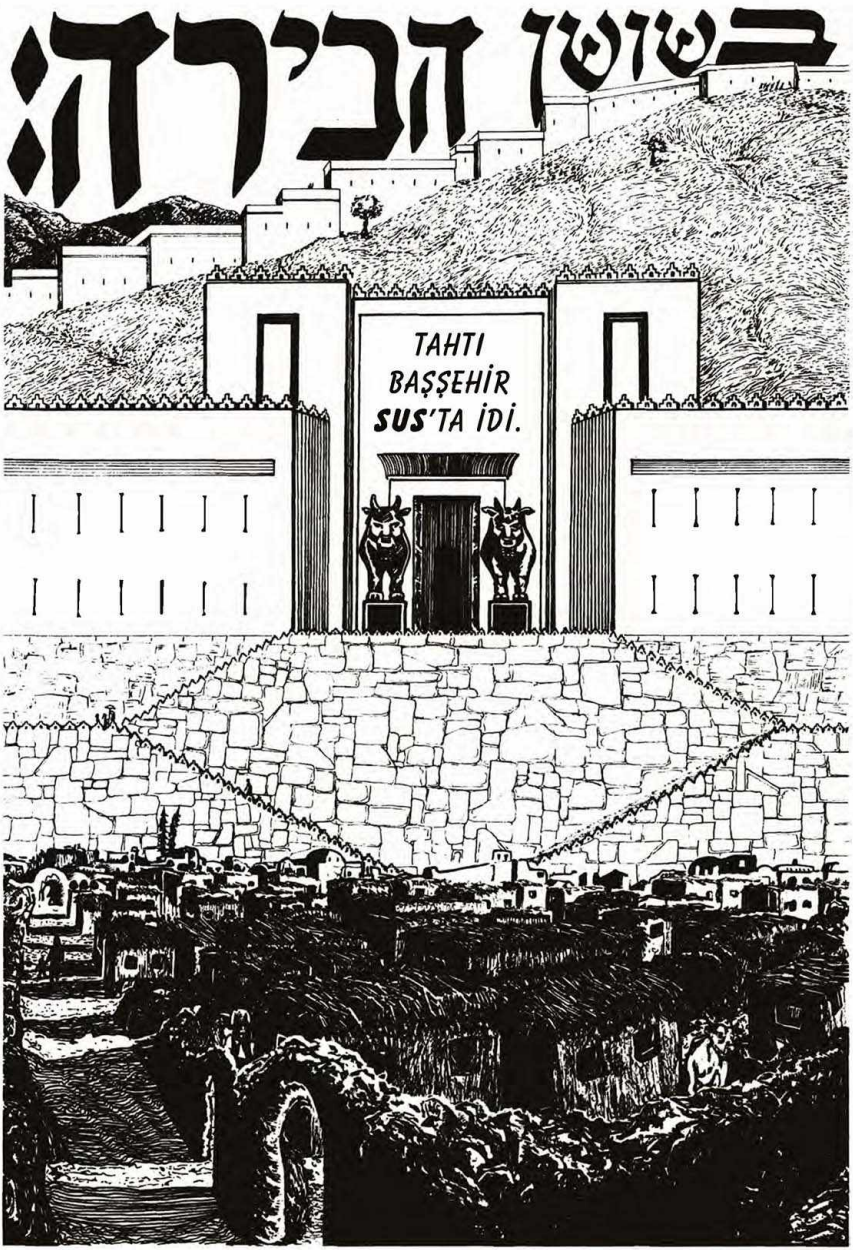
בשושן הבירה
TAHTI
BAŞŞEHİR
SUS'TA İDİ.

בשנת שלוש למלכו עשה
HÜKÜMDARLIĞININ ÜÇÜNCÜ YILINDA, BÜTÜN VEZİRLERİ
BÜTÜN HİZMETKARLARI
משתה לכל שריו ועבדיו חיל פרס
VE BÜTÜN VALİLERİ ONURUNA BİR ŞÖLEN VERDİ.
BÜTÜN PERS VE MED ORDU KOMUTANLARI
ומדי הפרתמים ושרי המדינות לפניו:

GÜNLERCE SÜREN ŞÖLENDE KRALLIĞININ SONSUZ ZENGİNLİĞİNİ
בהראתו את עשר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו ימים רבים
VE ŞANININ BÜYÜKLÜĞÜNÜ HERKESE GÖSTERDİ.
BAŞRAHİP KIYAFETLERİYLE GÖSTERİŞ YAPIYOR YİNE!
1

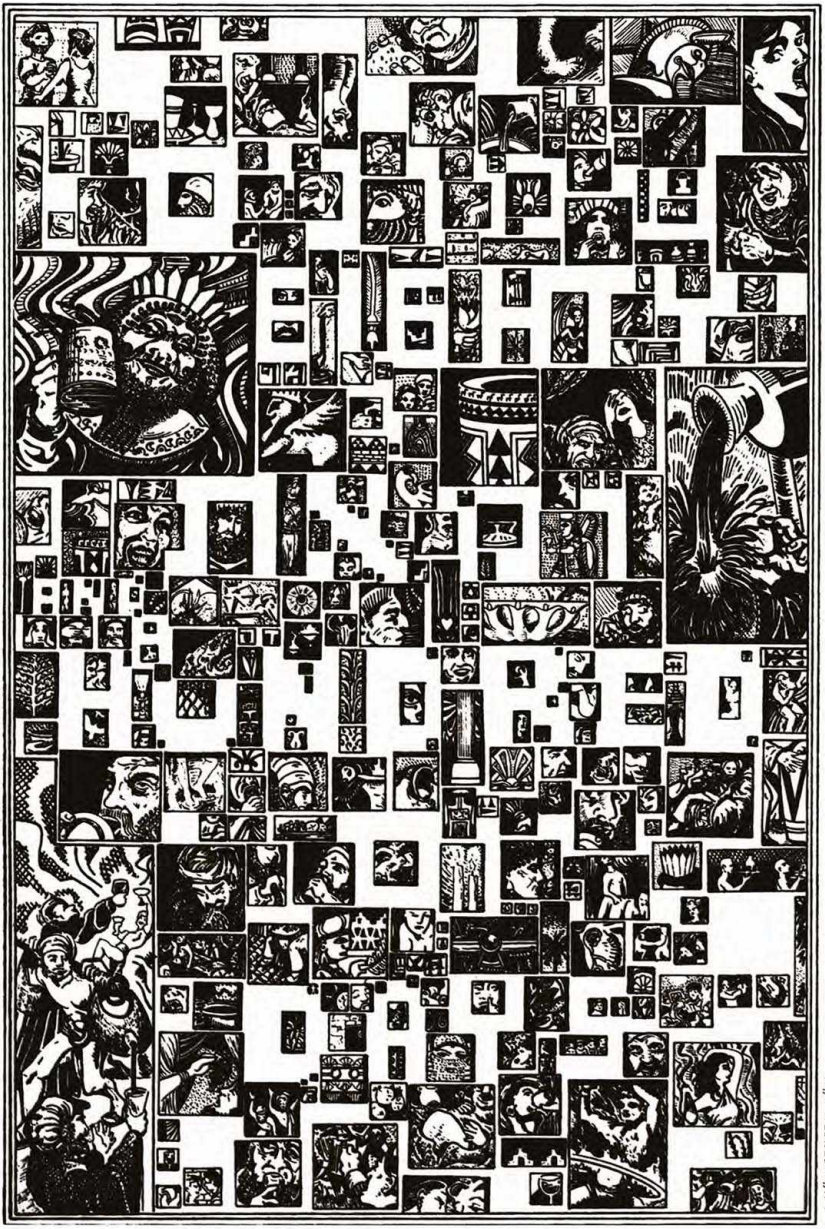

* YÜZ SEKSEN GÜN.

KRAL O BOLLUK GÜNLERİNDE, SUS'TA YAŞAYAN YAŞLISINDAN GENCİNE TÜM TEBAASI İÇİN,
SARAYIN AVLUSUNDA YEDİ GÜN YEDİ GECE SÜREN BİR ŞÖLEN VERDİ.
חור כרפס
ותכלת אחוז
בחבלי בוץ
וארגמן עלי
גלילי כסף
ועמודי ששׁ
מטות זהב
וכסף על רצפת
בהט ושׁשׁ
ודר וסחרת׃

MERMER SÜTUNLARIN ÜSTÜNDEKİ GÜMÜŞ ÇEMBERLERE KIRMIZI İPLERLE BAĞLANMIŞ MAVİ SAÇAKLI BEYAZ KUMAŞLAR ASILMIŞTI.
SEDEF VE PAHALI TAŞLARLA BEZENMİŞ MERMER AVLUYA ALTIN VE GÜMÜŞ SEDİRLER YERLEŞTİRİLMİŞTİ.
ולמלאת הימים האלה עשה המלך לכל־העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד־קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך׃

O SIRADA...
KRALİYET ŞARABI ÇEŞİT ÇEŞİT ALTIN KUPALARDA SERVİS EDİLDİ. KRALIN BUYRUĞU UYARINCA KİMSE İÇMEYE ZORLANMADI. ZİRA SARAYINDAKİ HERKES (AMA HERKES) CANININ İSTEDİĞİNİ YAPMAKTA ÖZGÜRDÜ.

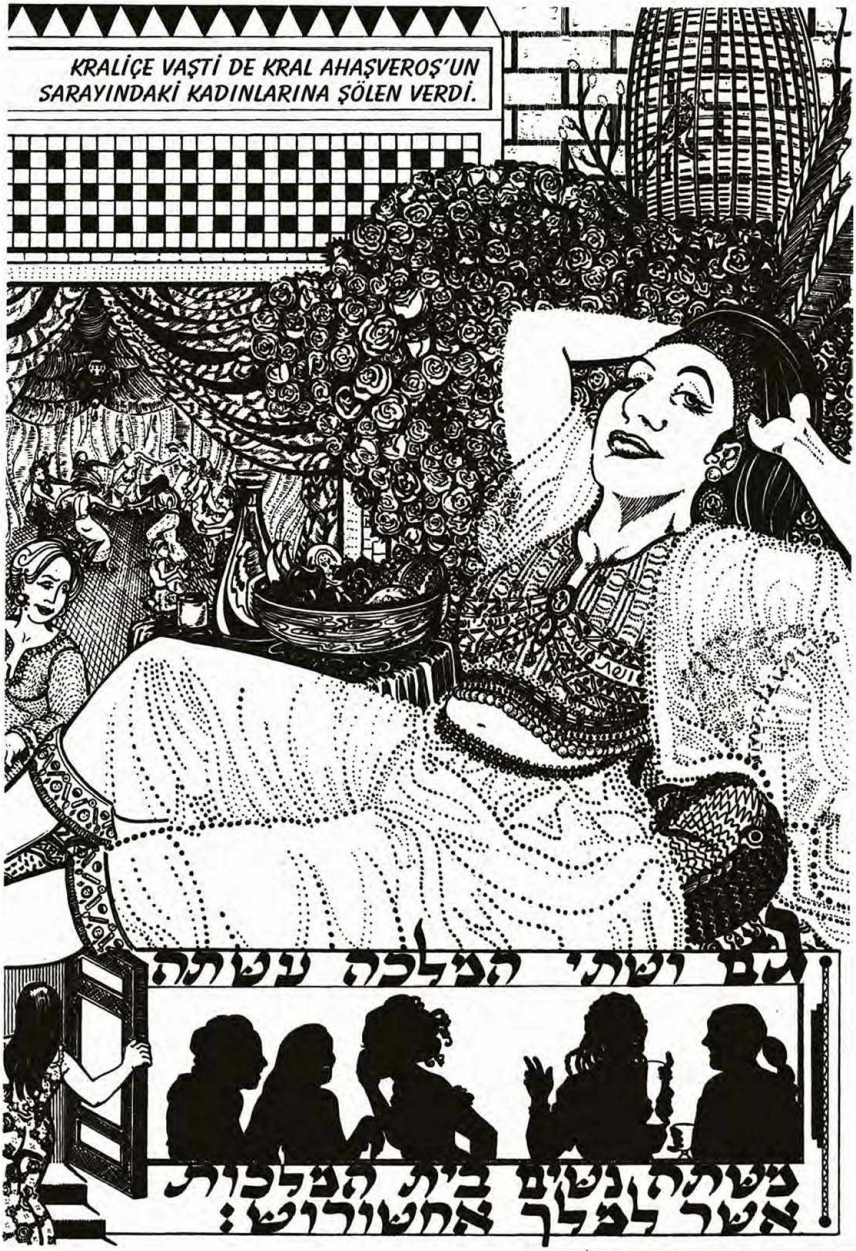
KRALİÇE VAŞTİ DE KRAL AHAŞVEROŞ'UN
SARAYINDAKİ KADINLARINA ŞÖLEN VERDİ.
גם ושתי המלכה עשתה
משתה נשים בית המלכות
אשר למלך אחשורוש׃

YEDİNCİ GÜN KRAL ŞARABIN ETKİSİYLE ÇAKIRKEYF OLDU.
HİZMETİNDEKİ YEDİ HAREMAĞASINI HUZURUNA ÇAĞIRDI:
MEHUMAN, BİZTA,
HARVONA, BİGTA, AVAGTA, ZETAR VE KARKAS.

GİDİN!
להביא את־ושתי המלכה לפני
KRALİÇE
VAŞTİ'Yİ HUZURUMA GETİRİN,
ÜSTÜNDE YALNIZCA
TACI OLSUN,
המלך בכתר מלכות להראות
העמים והשרים את־יפיה
BÖYLECE BEN DE HALKA
VE İLERİ GELENLERE
ONUN GÜZELLİĞİNİ
GÖSTEREBİLEYİM.
כי־טובת מראה היא:
ÇÜNKÜ ONU
SEYRETMESİ
ÇOK HOŞ!

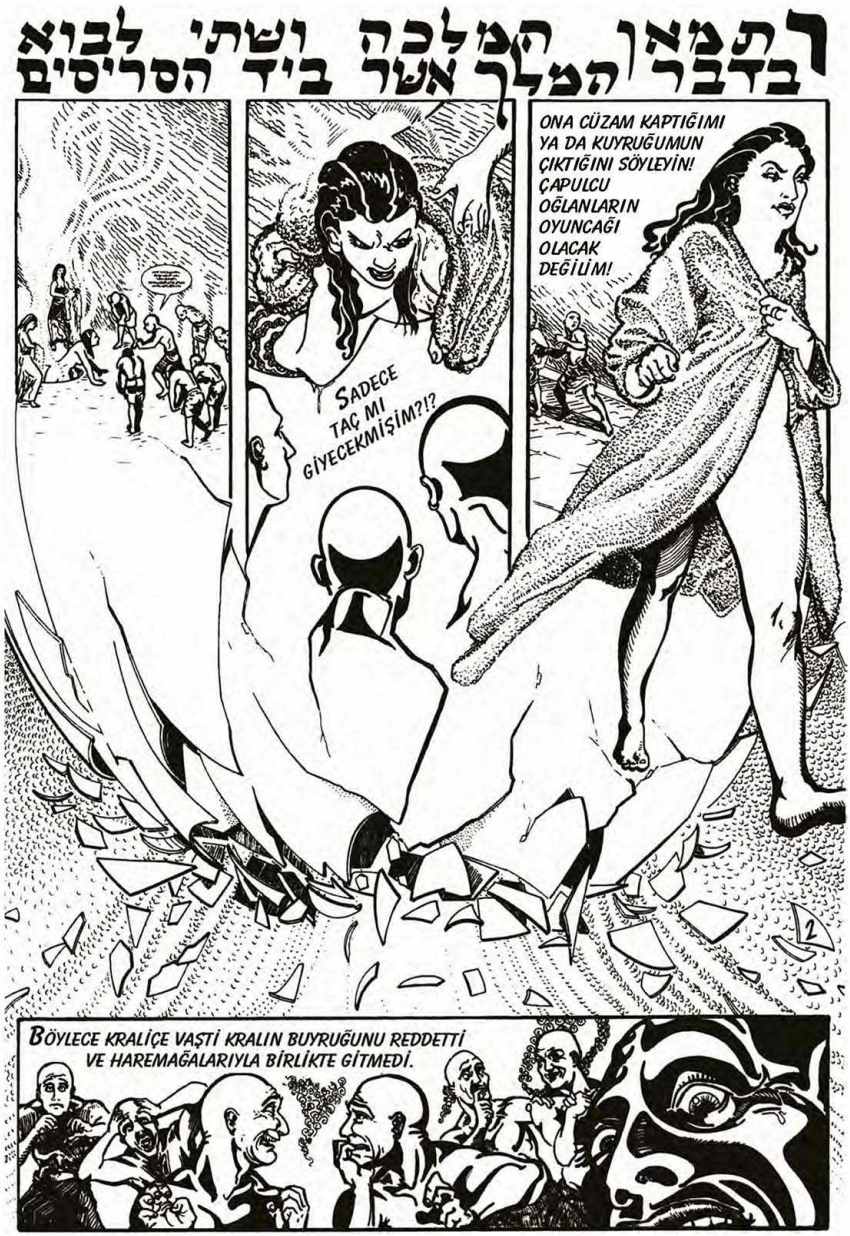
בדברי תמאן המלכה ושתי לבוא הסריסים
ONA CÜZAM KAPTIĞIMI YA DA KUYRUĞUMUN ÇIKTIĞINI SÖYLEYİN! ÇAPULCU OĞLANLARIN OYUNCAĞI OLACAK DEĞİLİM!
SADECE TAÇ MI GİYECEKMİŞİM?!?
BÖYLECE KRALİÇE VAŞTİ KRALIN BUYRUĞUNU REDDETTİ VE HAREMAĞALARIYLA BİRLİKTE GİTMEDİ.

Şölen

Platon

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Yeji Yun

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

***ŞÖLEN* ŞİMDİYE DEK AŞK ÜZERİNE YAZILMIŞ** en büyük felsefi ve edebi anlatımlardan biridir. Platon'un yaklaşık otuz diyaloğundan biri olan ve yüksek ihtimal MÖ 380'lerden kalan bu diyalog, yalnızca erkeklere açık bir davet veren Atinalı şair Agathon'un evinde geçer. Özenle hazırlanmış akşam yemeğini şarabın su gibi aktığı ritüelleşmiş içme faslı ve buna eşlik eden coşkulu tartışmalar izler. Davetliler arasında, bir hekimin ve Sokrates'in de dahil olduğu, zamanın önde gelen yedi entelektüeli vardır. Her biri Eros'u (namıdiğer Aşk Tanrısı, Roma mitolojisindeki Cupid'in Yunan karşılığı) övecek söylevlerde bulunmayı kabul eder. Böylece aşk, arzu ve seks masaya yatırılır, övülüp tartışılır. Oyun yazarı Aristofanes (seks komedisi *Lysistrata*'nın kalemi) hıçkırıkları yüzünden sırasını kaçırsa da nihayetinde *Şölen*'in en ünlü konuşmasını yapıp insanların neden birbirine çekildiğini açıklayan, çok eğlenceli olduğu kadar, tuhaf bir şekilde kulağa mantıklı da gelen yaratılış mitini anlatır.

Başlangıçta, der Aristofanes, her insan aslında birleşik iki insanın parçasıydı ve bu birleşik insanın dört kolu, dört bacağı, iki kafası, iki de cinsel organı vardı. Bir gün çok güçlü ve hızlı olan iki kafalı atalarımız Olympos Dağı'na çıkmaya kalkıştılar. Bu durum karşısında sinirlenip biraz da endişelenen Zeus bu eski insanları cezalandırmak için onları ikiye böldü; artık her birinin sadece iki kolu, iki bacağı, tek başı ve tek cinsel organı vardı. O vakitten beri insanlık olarak hep bir yarımızın eksik olduğunu hissettik ve hayatlarımızı, geçici bir süreliğine de olsa tekrar birleşmek üzere öteki yarımızı arayarak geçirdik. (Başlangıçtaki dört ayaklı insanların çoğunun iki cinsel organından biri erkek, öteki kadınlık organıymış; ancak bazılarının iki penisi yahut iki vajinası olabiliyormuş ki bu da kendi cinsine çekim duyan insanlar için yeterli bir açıklama sunuyor.)

Seul'da doğup Londra'da yaşayan illüstratör Yeji Yun bu olayları kelimelere hiç gerek duymadan, *Aşkın Kökenleri* adını verdiği üç resimle anlatıyor.

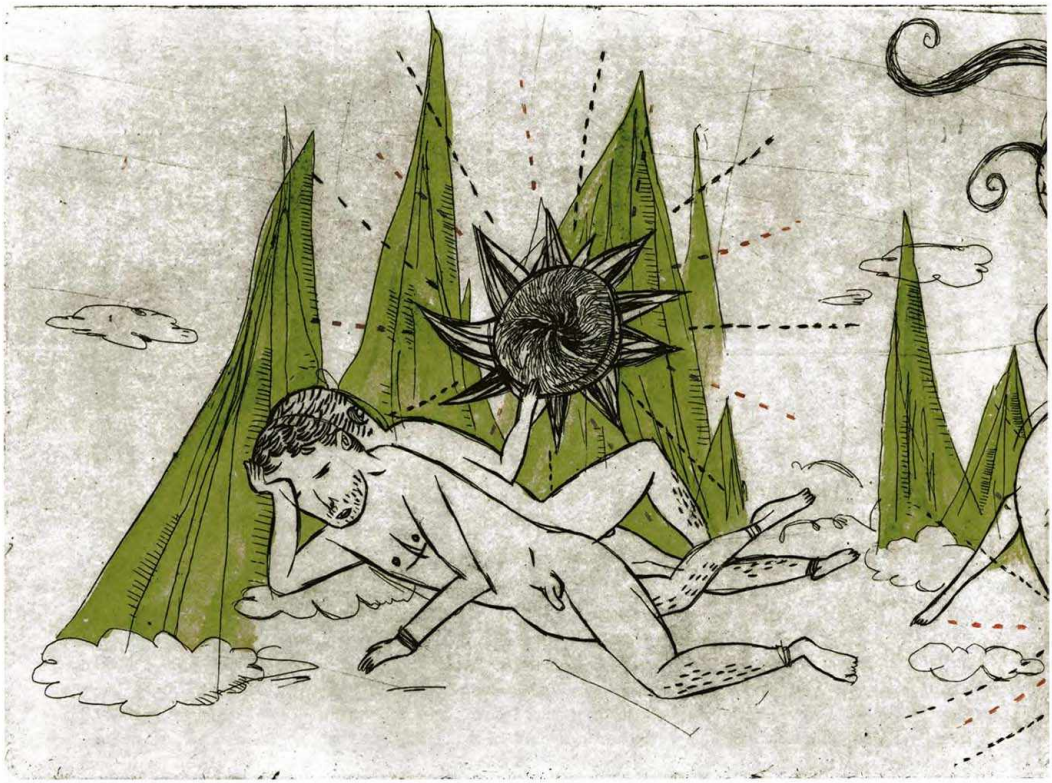

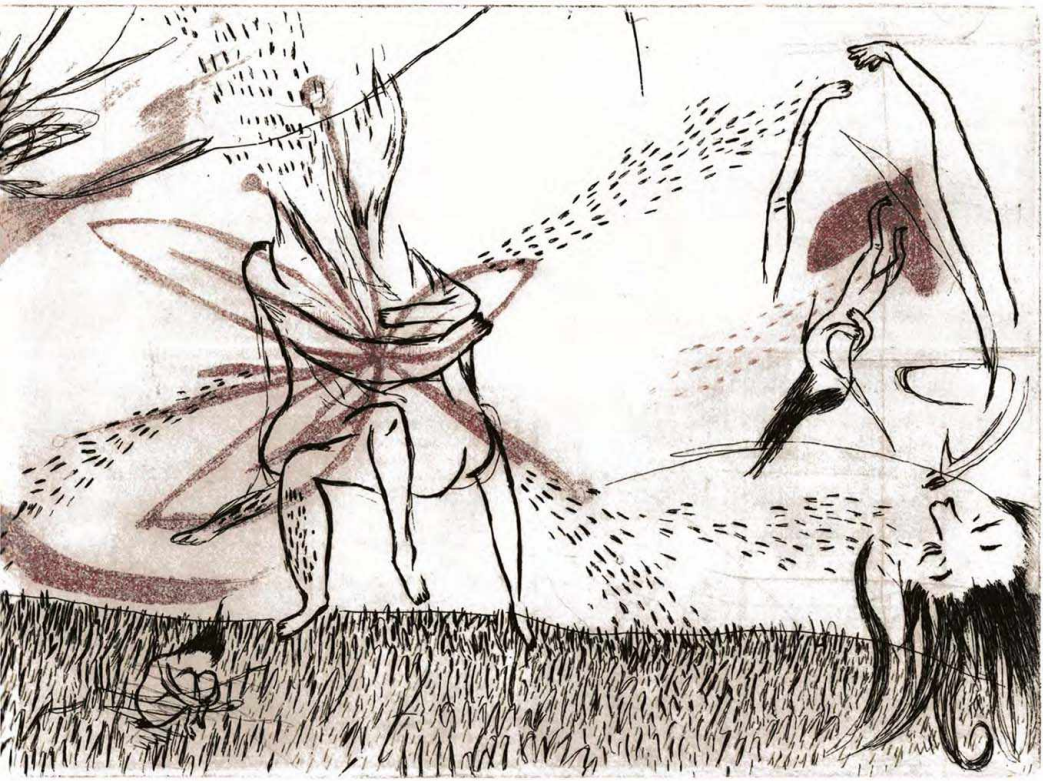

Dao De Jing

Lao Tzu

UYARLAMA **Fred Van Lente**

İLLÜSTRASYON **Ryan Dunlavey**

TÜRKÇESİ **Özlem Yüksel**

***DAO DE JİNG*'İN BUNDAN YAKLAŞIK 2500 YIL ÖNCE,** hiç yaşamamış olması da muhtemel, bir filozof olan Lao Tzu ("Yaşlı Usta" anlamına gelir) tarafından yazıldığı düşünülmektedir. Gerçekliğin nihai yapısı hakkında seksen bir kısa, şiirsel özlü sözden oluşan bu eser, müphem kökenine bakılmaksızın Taoculuğun temel vesikası olarak kabul edilir. Diğer oryantal inanç sistemlerini etkilemiş ve iki yüz kere İngilizceye çevrilerek ruhani bir dünya klasiği haline gelmiştir.

Klasikler üzerine yazdığı ünlü denemelerinde Kenneth Rexroth şöyle der: "Kitabı anlamanın en iyi yolu, onu tefekkür konularından oluşan bir derleme, bir katalizör olarak görmektir. Felsefi ya da dini bir tez değildir kesinlikle, bizim din kelimesi algımıza göre bir felsefe veya tez de değildir."

Benzer bir vurguyla Lama Surya Das da şöyle der:

Küçük bir Tao uzun bir yol alır. *Dao De Jing*'in, bir haiku şiiri gibi, sayfa sayfa, satır satır tadına varılması, okunması, haz alınması, üzerinde düşünülmesi ve yeni baştan okunması gereklidir. İncecik dokunmuş bu kışkırtıcı temel sözler, bir Rorschach mürekkep lekesinden daha fazla yoruma meydan veren, cezbedici şiirsel bir üslupla evrensel bilgeliğin özünü anlatan tek cümlelik vaazlarla dolu bir tertiptir.

Şimdi okuyacağınız cesur *Dao De Jing* yorumu, Platon'dan Aquinas'a, Bacon'dan Schopenhauer'a, Jung'dan Derrida'ya, dünyanın büyük düşünürlerini zekice anlatan, Fred Van Lente ile Ryan Dunlavey'in çizgi roman serisi *Action Philosophers!*'tan [Filozoflar İşbaşında!] alınmıştır.

LAO TZU

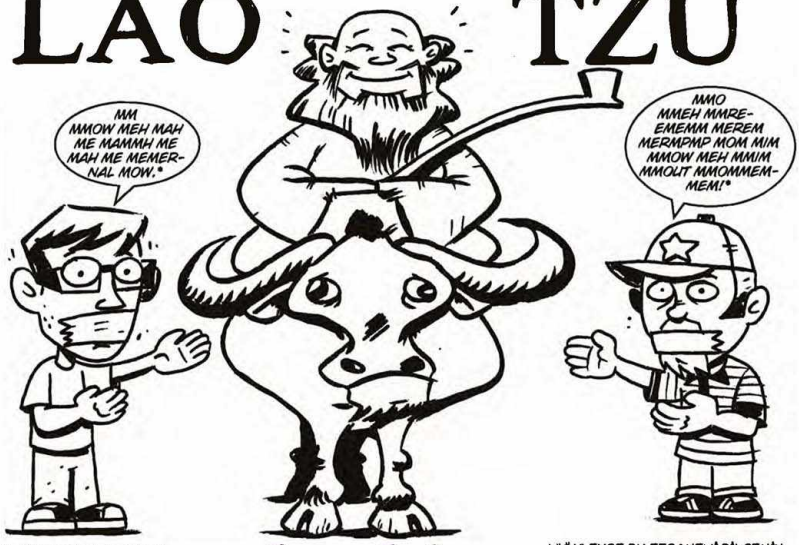

der ki...

*"...*ISİMLENDİRİLEBİLEN* TAO (ÇİNCE YOL VEYA YÖNTEM DEMEKTİR) *EBEDİ* TAO DEĞİLDİR."

*"ÖYLEYSE BU EFSANEVİ BİLGENİN BAŞYAPITI *DAO DE JING*'DEN (YOL VE ERDEMLER KİTABI, MÖ 600) ALINMIŞ PARÇALARI *YORUMSUZ* SUNALIM!"

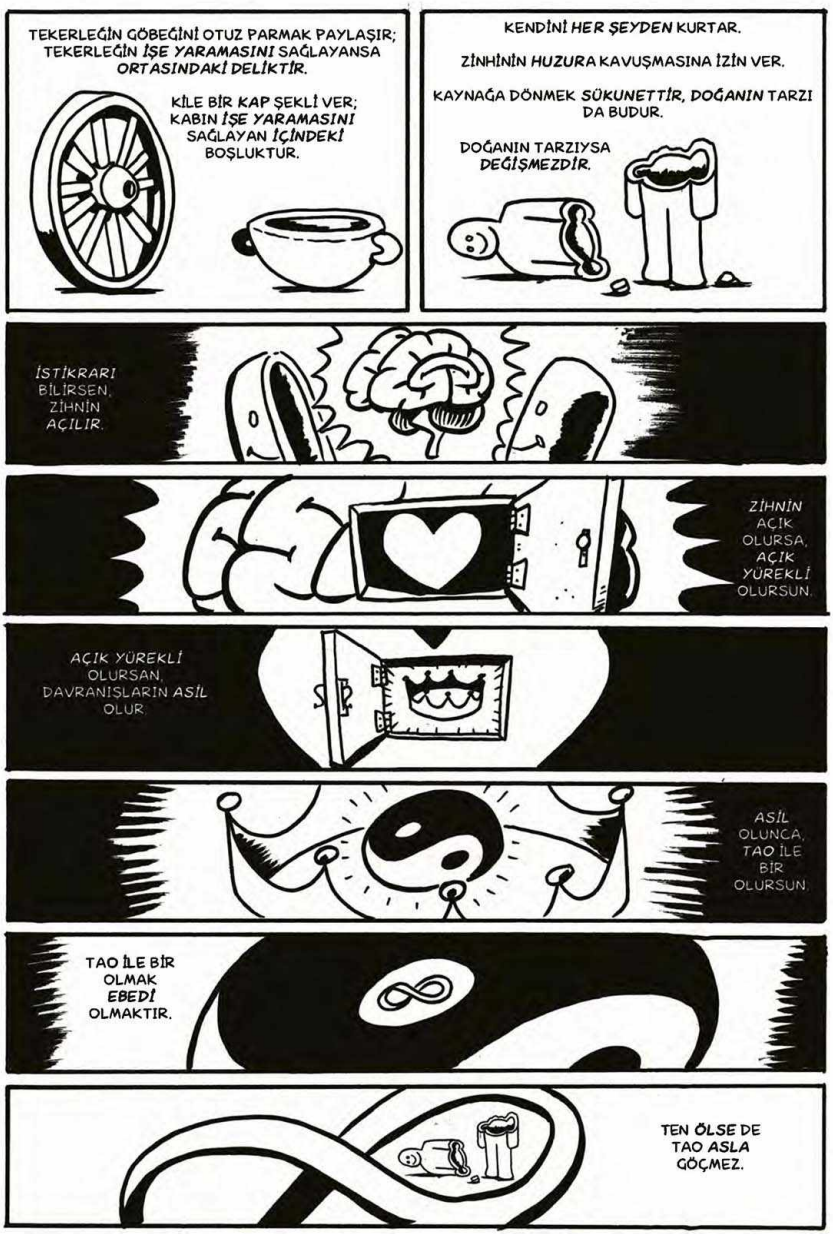
TEKERLEĞİN GÖBEĞİNİ OTUZ PARMAK PAYLAŞIR; TEKERLEĞİN İŞE YARAMASINI SAĞLAYANSA ORTASINDAKİ DELİKTİR.
KİLE BİR KAP ŞEKLİ VER; KABIN İŞE YARAMASINI SAĞLAYAN İÇİNDEKİ BOŞLUKTUR.
KENDİNİ HER ŞEYDEN KURTAR.
ZİHNİNİN HUZURA KAVUŞMASINA İZİN VER.
KAYNAĞA DÖNMEK SÜKUNETTİR, DOĞANIN TARZI DA BUDUR.
DOĞANIN TARZIYSA DEĞİŞMEZDİR.
İSTİKRARI BİLİRSEN, ZİHNİN AÇILIR.
ZİHNİN AÇIK OLURSA, AÇIK YÜREKLİ OLURSUN.
AÇIK YÜREKLİ OLURSAN, DAVRANIŞLARIN ASİL OLUR.
ASİL OLUNCA, TAO İLE BİR OLURSUN.
TAO İLE BİR OLMAK EBEDİ OLMAKTIR.
TEN ÖLSE DE TAO ASLA GÖÇMEZ.

BAŞKALARINI TANIMAK BİLGELİKTİR;
KENDİNİ BİLMEK AYDINLANMADIR.
BAŞKALARINA HÜKMETMEK KUVVET GEREKTİRİR.
KENDİNE HÜKMETMEK İÇİN GÜÇ GEREKİR.
HAKİKİ İYİ İYİLİĞİNİN FARKINDA DEĞİLDİR, İYİLİĞİ DE ORADAN GELİR.
APTAL İNSAN İYİ OLMAYA UĞRAŞIR, OLAMAYISI DA BU YÜZDENDİR.
BİLEN KONUŞMAZ.
KONUŞAN BİLMEZ.
AĞZINI KAPALI TUT. DUYULARINI KORU. TOPRAKLA BİR OL.
TEMEL BİRLEŞME BUDUR.
AHMAK
CAR CAR CAR
İNSAN ZAYIF VE YUMUŞAK DOĞAR,
ÖLÜMÜNDE İSE SERT VE KATIDIR.
DEMEK Kİ KATI VE EĞİLMEZ OLAN ÖLÜMÜN HAVARİSİDİR.
YUMUŞAK VE TESLİM OLAN İSE HAYATIN.
ÖLÜM
ELBETTE MODERN BİLGİNLER ARTIK "LAO TZU" GİBİLERİN GERÇEKTEN VAR OLDUĞUNA İNANMIYORLAR...
ONUN TAO'SU ASLINDA FARKLI İNSANLARIN AFORİZMALARININ BİR DERLEMESİ!
AMA VARLIĞI ŞÜPHELİ BİRİNE GÖRE ÇOK SEVİMLİ, DEĞİL Mİ? GIDI-GIDI-GIDI!
Tee hee hee!

Mahabharata

Vyasa

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Matt Wiegle**

TÜRKÇESİ **Özlem Yüksel**

MAHABHARATA **ESKİ HİNT EDEBİYATININ BAŞLICA** iki epik şiirinden biridir. Epik kelimesini sözün gelişi kullanmıyoruz. Dünyanın en uzun şiiridir ve *Odysseia, Beowulf, Kraliçe Peri* ve *Yitik Cennet*'i büyük farkla geride bırakır. 1,8 milyondan fazla sözcük ve 200.000'i aşkın dizeden oluşmuştur.

Birçok emsali gibi, Hint edebiyatı da masalcılar ve kutsal kişilerin naklettikleri kısa, sözlü eserler halinde başlamıştır. MS 350 yılından sonra bulmacanın parçaları birleştirilmiş, düzenlenmiş ve Sanskritçe olarak yazıya dökülmüştür. (*Mahabharata*'nın kaynağı geleneksel olarak şiirin içinde de yer alan Hindu bilge Vyasa'ya atfedilir.) *Mahabharata*'nın Sanskritçeden tam çevirisinin editörlüğünü yapmakta olan Brown Üniversitesi mensubu Profesör James L. Fitzgerald bu muazzam şiiri şöyle özetler:

> *Mahabharata* en temelde, baba tarafından kardeş çocukları olan iki düşman grubun öyküsünü anlatmaktadır: Merhum Kral Pandu'nun beş oğluyla (Beş Pandava) kör Kral Dhatarastra'nın yüz oğlu (Yüz Dhartarastra). Düşman kuzenler, Orta Hindistan'ın kuzey kesimindeki Ganj Nehri üzerinde, başkenti "Filler Şehri" de denen Hastinapura olan Bharata Krallığı'nı ele geçirmek için bir savaşta karşı karşıya gelirler. Bu basit husumeti ilginç kılan, birçok karakterin peşine düştüğü çok sayıda kişisel hesap, sayısız şahsi çatışma, ahlaki muammalar, yan öyküler ve ana öyküdeki konuya son derece güçlü bir açılım kazandıran dönüşlerdir.

Olaylara ağırlık katan unsur, Pandavaların gerçekte ilahların çocukları olmaları, Dhartarastraların ise ifrit zürriyetinden gelmeleridir. Öyküde Tanrı Vişnu'nun enkarnasyonu olan mavi derili Efendi Krişna da yer alır. *Mahabharata* Hinduizmin bel kemiklerindendir ve diğer doğu dinlerinden de çok etkilenmiştir.

Bu büyük öyküden küçük bir parça sunmak için birkaç sayfayı yeterli bulduk. Matt Wiegle, Pandavaların aralıksız eziyet ve zulümlere maruz kaldıkları yıllarda meydana gelen o can alıcı on sekiz gün savaşlarından çok öncesini anlatan "Reçineli Ev" adlı bölüme odaklanıyor. 2010 Ignatz Gelecek Vaat Eden Yeni Yetenek ödüllü Wiegle, bu planlı kıyım masalında renk ve panelleri büyük bir ustalıkla kullanıyor.

Reçineli Ev

VYASA'YA ATFEDİLEN MAHABHARATA'DAN - UYARLAMA: MATT WIEGLE

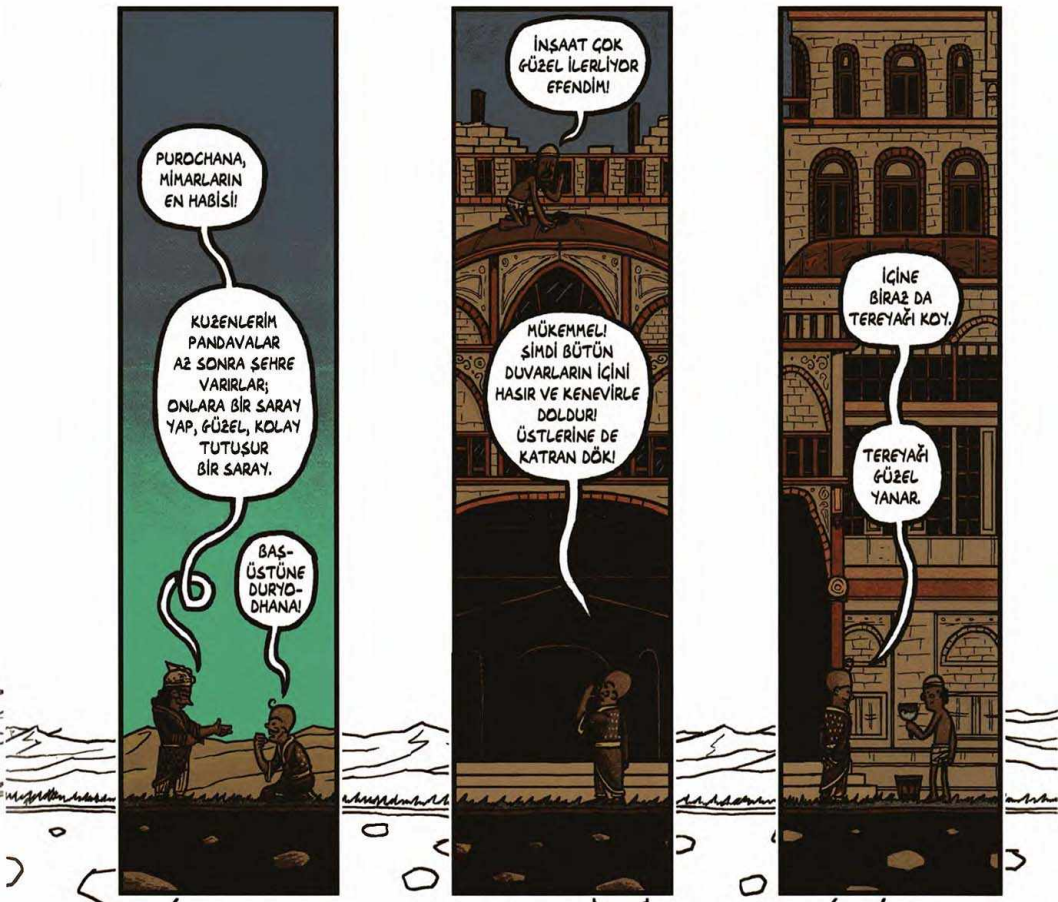

SELAM OLSUN SİZE PANDAVALAR! SİZLERİ VARANAVARTHA'DA KARŞILAMAK BENİM İÇİN BÜYÜK BİR ŞEVK!
LÜTFEN BU SARAYDA DİLEDİĞİNİZ KADAR KALIN!
BİR TERSLİK VAR BHIMA!
DÜŞMAN BU SARAYI BİZİM İÇİN YAPTIRMIŞ.
PANDAVALARIN BURUNLARI KOKU ALMAZ ZANNEDİYORLAR HERHALDE?
BU DUVARLAR HASIR VE KENEVİRLE DOLDURULMUŞ.
HATTA KATRANLA..
REÇİNEYLE...
:SNIFF:
BİR DE TEREYAĞIYLA MI NE?

(BENİ MÜTTEFİKİNİZ VIDURA GÖNDERDİ.)
(İÇERİ GİR.)
BENİM MESLEĞİM MADEN-CİLİKTİR.
KİMSEYE SEZDİRMEDEN ÇALIŞACAĞIM VE SARAY YANMAYA BAŞLAYINCA KAÇACAĞINIZ BİR GEÇİT AÇACAĞIM.
BAŞLA!

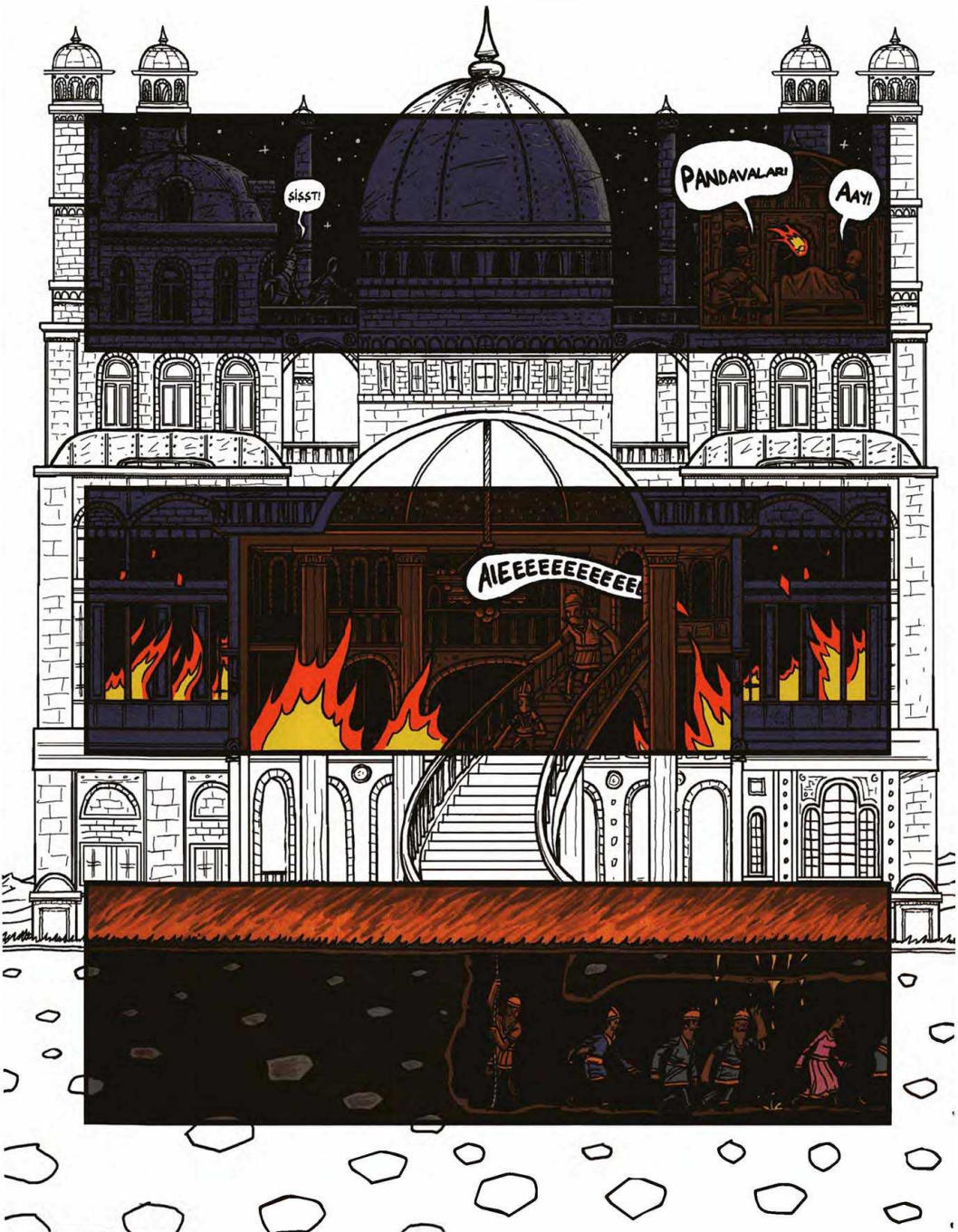
ŞİŞŞT!
PANDAVALARI
AAYI!
AIEEEEEEEEEEEE!

Seçmeler ve Diğer Yazılar

Konfüçyus

UYARLAMA Fred Van Lente

İLLÜSTRASYON Ryan Dunlavey

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

HOMEROS VE LAO TZU'YU ÖRNEK VEREBİLECEĞİMİZ diğer antik yazarlar gibi Konfüçyus da gerçekte yaşamış olabilir ya da olmayabilir. Genellikle, MÖ 551'de toplumun en alt sınıfından bir aileye doğduğu söylenir. Canlı kanlı gerçekliğine dair şüphelere rağmen hem ona hem de (yazar ya da derlemeci sıfatıyla) öğrencilerine atfedilen eserler Çin tarihindeki en etkili kitaplardır. Tarih profesörü Michael Nylan Batı dünyası için İncil neyse, Konfüçyus'un *Beş Klasik*'inin de Doğu Asya için o olduğunu söyler.

Seçmeler, Konfüçyus'un öğrenim, yönetim, eğitim, ebeveyn ilişkileri ve genel olarak hayat çerçevesinde doğru ve erdemli davranmaya dair sohbetlerinde öğrencilerine yağdırdığı özlü sözlerin kaydıdır. Konfüçyus ve öğrencilerinin yalnızca düzeltip derlemiş de olabileceği *Beş Klasik* adıyla bilinen bu eserde halk şarkıları, ilahiler, mitler, saray günceleri, felsefi önermeler, görgü kuralları, yönetime dair ipuçları ve de en ünlüsü, kehanet kitabı *I Ching* (*Değişimler Kitabı*) bir araya geliyor.

Fred Van Lente ile Ryan Dunlavey her eve lazım *Action Philosophers!* [Filozoflar İşbaşında!] dizisi kapsamında bizleri Üstat Kong ile tanıştırıyor.

BATI DÜNYASINDA ONA *KONFÜÇYUS* (MÖ 551-479) DENSE DE, BU EFSANEVİ ÇİNLİ DÜŞÜNÜR KENDİ MEMLEKETİNDE *KONGZİ* ADIYLA BİLİNİYOR Kİ BU DA ASLEN ŞU DEMEK...
ÜSTAT KONG
KONFÜÇYUS, HAYATINA DAİR BİLDİĞİMİZ ÇOK AZ ŞEYE GÖRE ÇİN'İN "BAHAR VE GÜZ DÖNEMİNDE" (MÖ 800-400) YAŞAMIŞ BİR *SHİ*, YANİ ORTA SINIF BİR *MEMURDU*...
...O DÖNEMDE KÜÇÜK *KABİLE KRALLARI*, YAKIN ZAMANDA ÇÖKEN ZHOU HANEDANI'NDAN KALAN TOPRAKLAR İÇİN SAVAŞMAKTAYDI.
BU *FEODAL EŞKIYALAR* KONFÜÇYUS GİBİ ALİMLERDEN *ZHOULARIN* SARAY ADABINI VE DİPLOMATİK PROTOKOLLERİNİ ÖĞRENEREK SALTANATLARINA MEŞRULUK VE SAYGINLIK KAZANDIRMAYA ÇOK HEVESLİYDİLER.
KONFÜÇYUS'UN ÖĞRETİLERİ "*BEŞ KLASİK*"TE TOPLANDI VE BU ESERLER NİHAYETİNDE GELENEKSEL *ÇİN ETİĞİNİN* ULUSAL ÖLÇÜTÜ HALİNE GELDİ.
MÖ 136 GİBİ ERKEN BİR TARİHTE BİLE BÜTÜN MEMURLAR *BEŞ KLASİK*'İ OKUMAK *ZORUNDAYDI*.

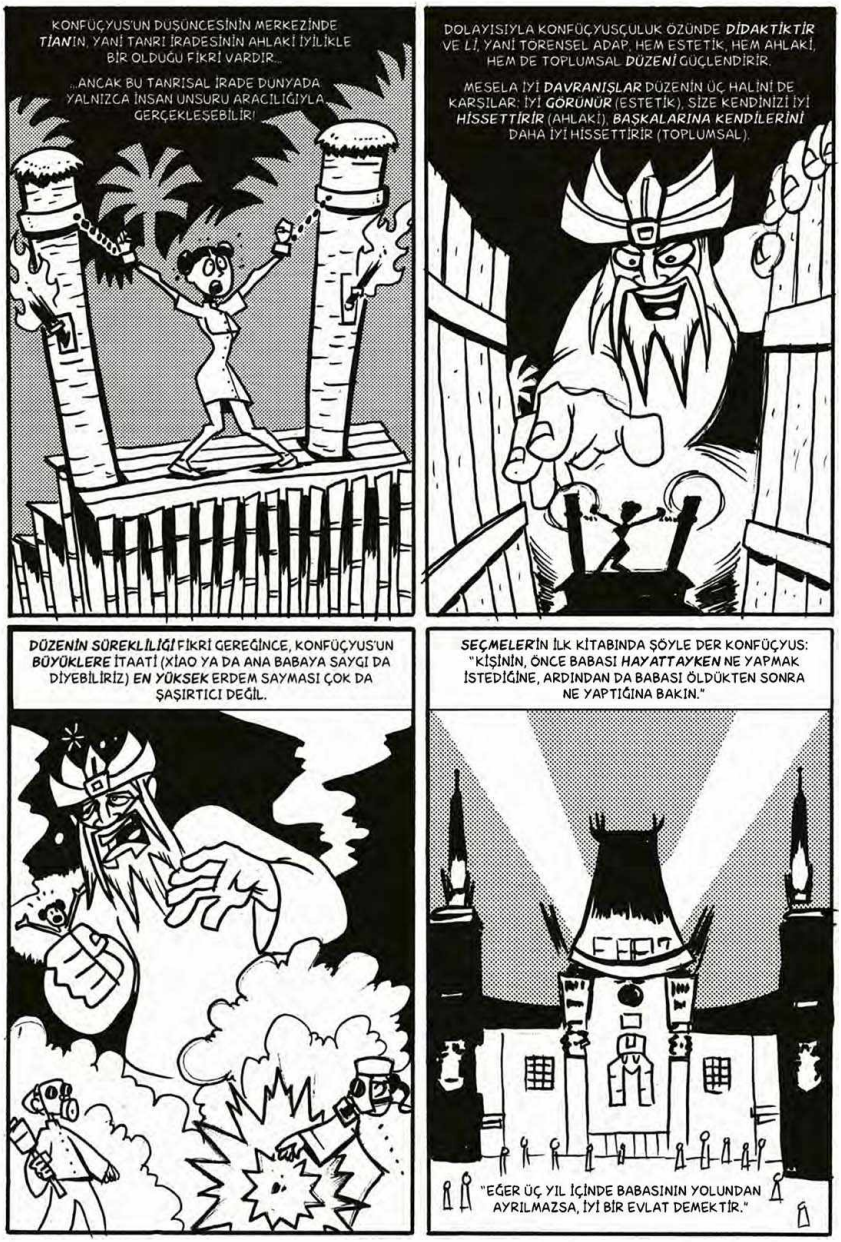
KONFÜÇYUS'UN DÜŞÜNCESİNİN MERKEZİNDE *TİAN*'IN, YANİ TANRI İRADESİNİN AHLAKİ İYİLİKLE BİR OLDUĞU FİKRİ VARDIR...
...ANCAK BU TANRISAL İRADE DÜNYADA YALNIZCA İNSAN UNSURU ARACILIĞIYLA GERÇEKLEŞEBİLİR!
DOLAYISIYLA KONFÜÇYUSÇULUK ÖZÜNDE ***DİDAKTİKTİR*** VE *Lİ*, YANİ TÖRENSEL ADAP, HEM ESTETİK, HEM AHLAKİ, HEM DE TOPLUMSAL ***DÜZENİ*** GÜÇLENDİRİR.
MESELA İYİ ***DAVRANIŞLAR*** DÜZENİN ÜÇ HALİNİ DE KARŞILAR: İYİ ***GÖRÜNÜR*** (ESTETİK), SİZE KENDİNİZİ İYİ ***HİSSETTİRİR*** (AHLAKİ), ***BAŞKALARINA KENDİLERİNİ*** DAHA İYİ HİSSETTİRİR (TOPLUMSAL).
DÜZENİN SÜREKLİLİĞİ FİKRİ GEREĞİNCE, KONFÜÇYUS'UN ***BÜYÜKLERE*** İTAATİ (XİAO YA DA ANA BABAYA SAYGI DA DİYEBİLİRİZ) ***EN YÜKSEK*** ERDEM SAYMASI ÇOK DA ŞAŞIRTICI DEĞİL.
SEÇMELER'İN İLK KİTABINDA ŞÖYLE DER KONFÜÇYUS: "KİŞİNİN, ÖNCE BABASI ***HAYATTAYKEN*** NE YAPMAK İSTEDİĞİNE, ARDINDAN DA BABASI ÖLDÜKTEN SONRA NE YAPTIĞINA BAKIN."
"EĞER ÜÇ YIL İÇİNDE BABASININ YOLUNDAN AYRILMAZSA, İYİ BİR EVLAT DEMEKTİR."

BÜTÜN BU "ANA BABAYA SAYGI" HİKAYESİNDE BİR *AKTARMA* MEVCUTTUR: İYİ BİR EVLAT NİHAYETİNDE İYİ BİR BABA OLUR VE İYİ BİR EVLAT YETİŞTİRİR.
İYİ BİR *HÜKÜMDARIN* İYİLİĞİ TEBAASINA DA GEÇER
DOLAYISIYLA "DE", YANİ MANEVİ GÜÇ, *BULAŞICIDIR.*
"*YÜCE* İNSAN" (JUNZİ) "DE" UYGULAR, BUNUN SONUCUNDA "ERDEM" (JEN) GÖSTERİR VE BU ŞEKİLDE TİAN'I GERÇEKLEŞTİRMİŞ OLUR:
"YÜCE İNSAN... HİÇBİR ŞEYİN *TARAFINDA* YA DA *KARŞISINDA* DA KONUMLAMAZ KENDİNİ, SADECE DOĞRU OLANIN PEŞİNDEN GİDER," DER KONFÜÇYUS.
AMA XİAOREN, YANİ *KÜÇÜK* İNSAN, BU DÜZENE UYMAZ:
"YÜCE İNSAN NEYİN *DOĞRU* OLDUĞUNU ANLAR; KÜÇÜK İNSANSA NEYİN *KARLI* OLDUĞUNU." (*SEÇMELER* 4:16)
"YÜCE İNSANIN ARADIKLARI *KENDİ* İÇİNDEDİR. KÜÇÜK İNSANSA HER ŞEYİ *BAŞKALARINDA* ARAR." (15:20)
YANİ NEDİR USTAT KONG'UN HİKAYESİNDEN *ALACAĞIMIZ* DERS? EVET, DOĞRU BİLDİNİZ.
KÜÇÜK ADAMDAN *BİR CACIK OLMAZ!*

Daniel Kitabı

Tevrat'tan

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Benjamin Frisch**

TÜRKÇESİ **Nurcan Başer**

TEVRAT'TA YER ALAN DANİEL KİTABI YAHUDİLER, Hıristiyanlar ve fazla bilinmese de Müslümanlar tarafından kutsal sayılır. Çoğu araştırmacının MÖ 165/164 tarihlerinde yazıldığını belirttiği anonim bir İsrail edebiyatı eseridir. Ancak inananlar eserin çok daha eskilerde, milattan önce altıncı yüzyılda, anlatılan olaylar yaşandığı sırada Daniel tarafından yazıldığı görüşündedir. Kitabın ilk yarısı, Babil Kralı Nebukatnezar'ın topraklarını fethettiği Yehuda Krallığı'ndan kendisine hizmet etsinler diye zorla beraberinde götürdüğü Daniel ve üç asil İsrailli'nin başından geçenler hakkındadır. Daniel kralın rüyalarını yorumlama yeteneği sayesinde sarayda itibar kazanmıştır. Kitabın ikinci yarısı, Daniel'i Eski Ahit'in müjdecisi yapan dört ilahi kehaneti konu alır.

Bu kitaptaki uyarlama üçüncü bölümden bir kısım hakkındadır: Daniel'in üç genç arkadaşı –Şadrak, Meşak ve Aved-Nego– putperest Nebukatnezar'a İsrail tanrısının gücüne olan inançlarını gösterirler. (Kitabın devamındaki buna benzer bir hikayede Daniel bir aslan mağarasına girmeye zorlanır, ancak ertesi gün yine ilahi müdahale sayesinde tek bir çizik bile almadan geri döner.) Wonkette web sitesinde *Ayn Rand's Adventures in Wonderland* [Ayn Rand'ın Harikalar Diyarındaki Maceraları] adlı çizgi romanı seri halinde yayınlanan Benjamin Frisch nefis renk seçimleriyle çok hoş bir uyarlama yaptı. Ayrıca yüzyıllardır bu hikayeyi uyarlayan pek çok illüstratör, genç adamları feminen çizdiğinden (ki bazıları şaşırtıcı derecede feminendir) bu ilginç ve androjen geleneği bozmadı.

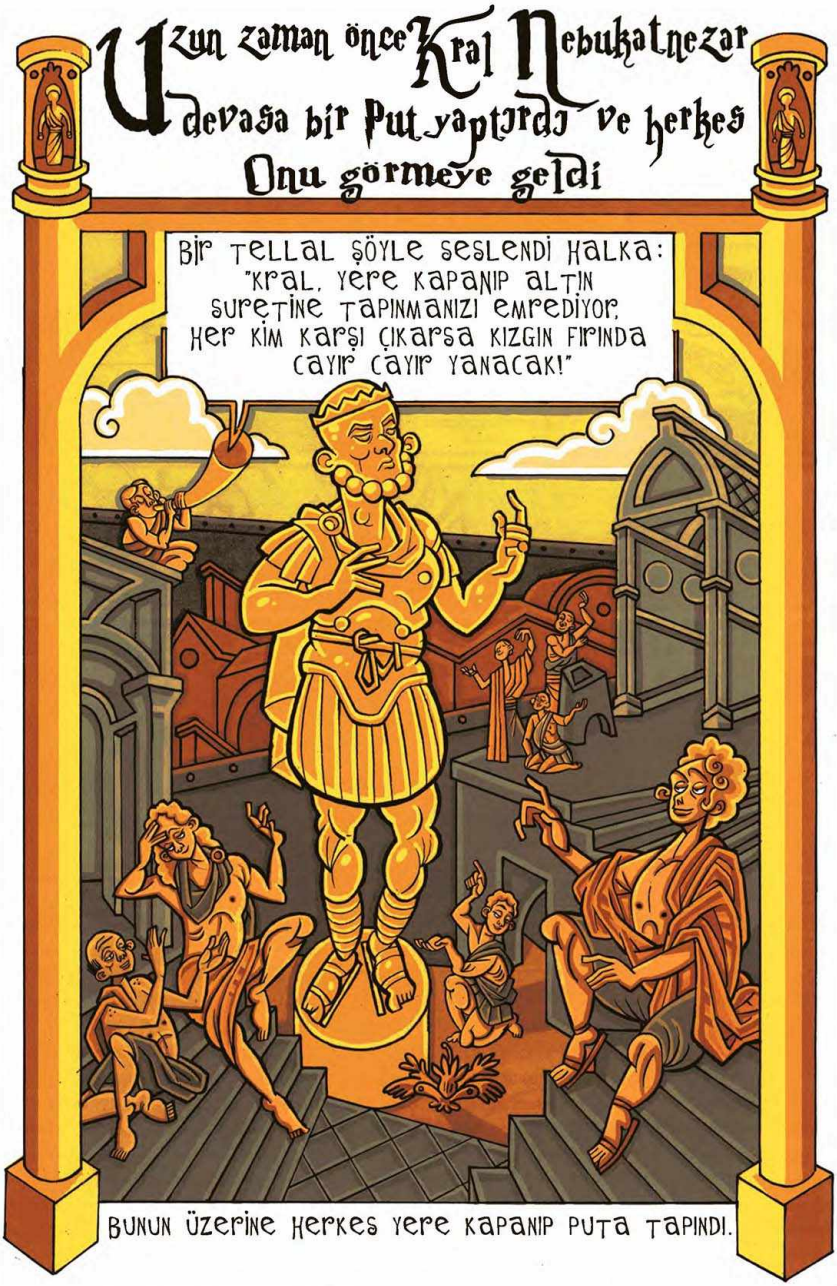
Uzun zaman önce Kral Nebukatnezar
devasa bir Put yaptırdı ve herkes
Onu görmeye geldi
BİR TELLAL ŞÖYLE SESLENDİ HALKA:
"KRAL, YERE KAPANIP ALTIN
SURETİNE TAPINMANIZI EMREDİYOR.
HER KİM KARŞI ÇIKARSA KIZGIN FIRINDA
CAYIR CAYIR YANACAK!"
BUNUN ÜZERİNE HERKES YERE KAPANIP PUTA TAPINDI.

KRALIN DAİRESİNDE...
EFENDİMİZ, YERE KAPANIP PUTLARINIZA VE TANRILARINIZA TAPINMAYI REDDEDEN ÜÇ ADAM VAR.
?!
ÜÇÜNÜ DE BURAYA GETİR. ONLARLA BİZZAT İLGİLENECEĞİM.
BİR SÜRE SONRA...
KRALIM, BUYURDUĞUNUZ GİBİ ÜÇ ADAMI GETİRDİM.

SİZ ÜÇÜNÜZ, YERE KAPANIP PUTUMA TAPINMAYI REDDETTİĞİNİZ DOĞRU MU?
ÖLMEK İSTEMİYORUZ, ANCAK NE PUTLARINIZA NE DE TANRILARINIZA TAPACAĞIZ. BUNUN İÇİN CEZALANDIRILSAK BİLE...
...KENDİ TANRIMIZ BİZİ SİZİN FIRININIZDAN KURTARACAKTIR, AMA KURTARMASA DAHİ SİZE BOYUN EĞMEYECEĞİZ.
BU NE CÜRET!
NÖBETÇİLER! BU ADAMLARI BAĞLAYIN VE BENİM FIRINLARIMA ATIN!
FIRINI HER ZAMANKİNDEN YEDİ KAT DAHA FAZLA KIZDIRIN!

BU NASIL OLUR?! ALEVLER BENİM ADAMLARIMI KÜL ETTİ AMA O ÜÇ ADAMIN KILINA BİLE DOKUNMADI!

FIRININ ETRAFINA TOPLANAN NE KADAR İNSAN VARSA HEPSİ VÜCUTLARINA ATEŞ İŞLEMEYEN BU ÜÇ ADAMI GÖRDÜ. HAYRETLER İÇİNDE KALAN KRAL HÜKMÜNÜ VERDİ:

HANGİ HALKTAN OLDUĞU YA DA HANGİ DİLİ KONUŞTUĞU FARK ETMEZ. OLA Kİ BİR KİŞİ ÇIKIP DA BU ÜÇ ADAMIN TANRISI HAKKINDA KÖTÜ BİR SÖZ EDERSE KITIR KITIR DOĞRANACAK VE EVİ VİRAN EDİLECEKTİR. ÇÜNKÜ BENİM HİÇBİR TANRIMIN BÖYLE BİR ŞEYİ YAPMAYA GÜCÜ YETMEZDİ!

Son

• ÜÇ GENÇ VE KIZGIN FIRIN •

BENJAMIN FRISCH

Şeylerin Doğası Üzerine

Lucretius

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Tom Biby

VE Jonathan Fetter-Vorm

(NAMIDİĞER İki İyi Adam)

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

BÜYÜK FELSEFİ ESERLERİN EPİK ŞİİR TADINDA yazıldığı pek görülmez. Hatta hemen hemen hiç görülmez. Kimileri *Dao De Jing*'i, *İlahi Komedya*'yı yahut *Faust*'u bu kategoriye dahil edebilir, ama kastettiğimiz gerçekten de uzun ve açıklayıcı olmakla birlikte şiir şeklinde yazılmış felsefi metinlerse eğer, *Şeylerin Doğası Üzerine*'nin (*De rerum natura*) yanında üç beş aşırı kapalı metinden başkasını sayamayız.

Milattan önce ilk yüzyılda yaşayan Romalı Lucretius 7400 dizelik şiirini fiziksel acıyla duygusal kargaşayı asgariye indirmeyi ve tasasız bir sakinliği azamiye çıkarmayı savunan Epikür felsefesini açıklamak amacıyla yazar. Ne var ki hayatın nasıl yaşanması gerektiğinden ziyade, Epikürcülüğün benimsediği haliyle fizik bilimi ve bu felsefenin evrenin yapısına, dünyaya, insan bedenine ve benzeri şeylere dair açıklamaları üzerinde durur. İnsanlık durumunu ve doğal olguları bütün yönleriyle capcanlı bir şekilde resmederken atomlarla evrimi, ruhla ölümü, fırtınalarla depremleri, aşkla arkadaşlığı, dille duyuları ve çok daha fazlasını tartışır.

İki İyi Adam olarak çalışan Tom Biby ve Jonathan Fetter-Vorm klasik edebiyat eserlerini güzel illüstrasyonlar eşliğinde sınırlı sayıda basıyorlar. Uzun ince, katlanan bir kitapçık şeklinde tasarladıkları *Şeylerin Doğası Üzerine* uyarlamaları gerçekten nefes kesici. Yalnızca iki yüz kopyası bulunan bu çalışmayı burada bütünüyle sunmaktan gurur duyuyoruz. Sanatçılar eserin ikinci kitabının sonu üzerine çalışmayı tercih edip, "antik şairin metnini modern imgeler ve metaforlarla çerçevelediklerini" söylüyorlar. "Burada Lucretius'un vergi mağduru diyarları, meyve veremeyecek kadar boğulmuş toprakları konu alan hikayesi yeni bir gözle, Büyük Buhran'ı yaşayan Amerikan çiftçilerinin perspektifiyle anlatılıyor."

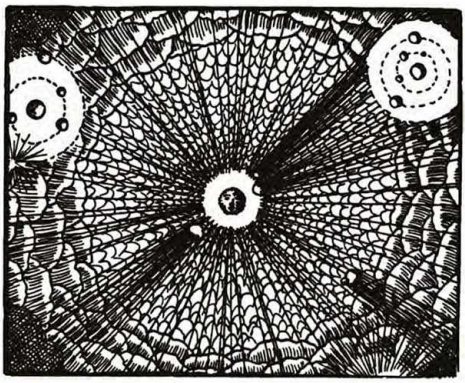

VE O VAKİTTEN BERİ,

dünyanın doğduğu,
Günün hem denizi hem toprağı doğurduğu,
Güneşin ilk peyda olduğu,
O vakitten beri nice cisimler eklendi
yeryüzüne dışarıdan,
Nice tohumlar geldi dört bir yandan,
O müthiş enginlikle, düğüm düğüm cisimler,
Saçıldı her bir yere, hep beraber, en baştan...

BU CİSİMLERDEN DENİZ
ve yer gelişti, gök kubbe büyüdü, kirişleri toprağı geçti fersah fersah ve hava yükseldi kümbeti doldurarak.
AMA ÇARPIŞA ÇARPIŞA
cisimler uzaklara serpildi ve sonra birleşti, hepsi kendi cinsine, ardından tekrar birbirine: Damla suya geldi, toprak yeri buldu, alev ateşi biledi, hava havayı; böyle sürdü yükselişin nihai noktasına, her şeyin yaratıcısı doğa, son dokunuşunu bahşedene kadar.
VE O ZAMAN Kİ HAYATIN ANADAMARLARI, SUYU
çekilen ya da taşanlardan ayrı, kaynağa doyduğunda; sonra bütün canlılar bekler, doğa bir durur her bir filize tekrar bakmaya.

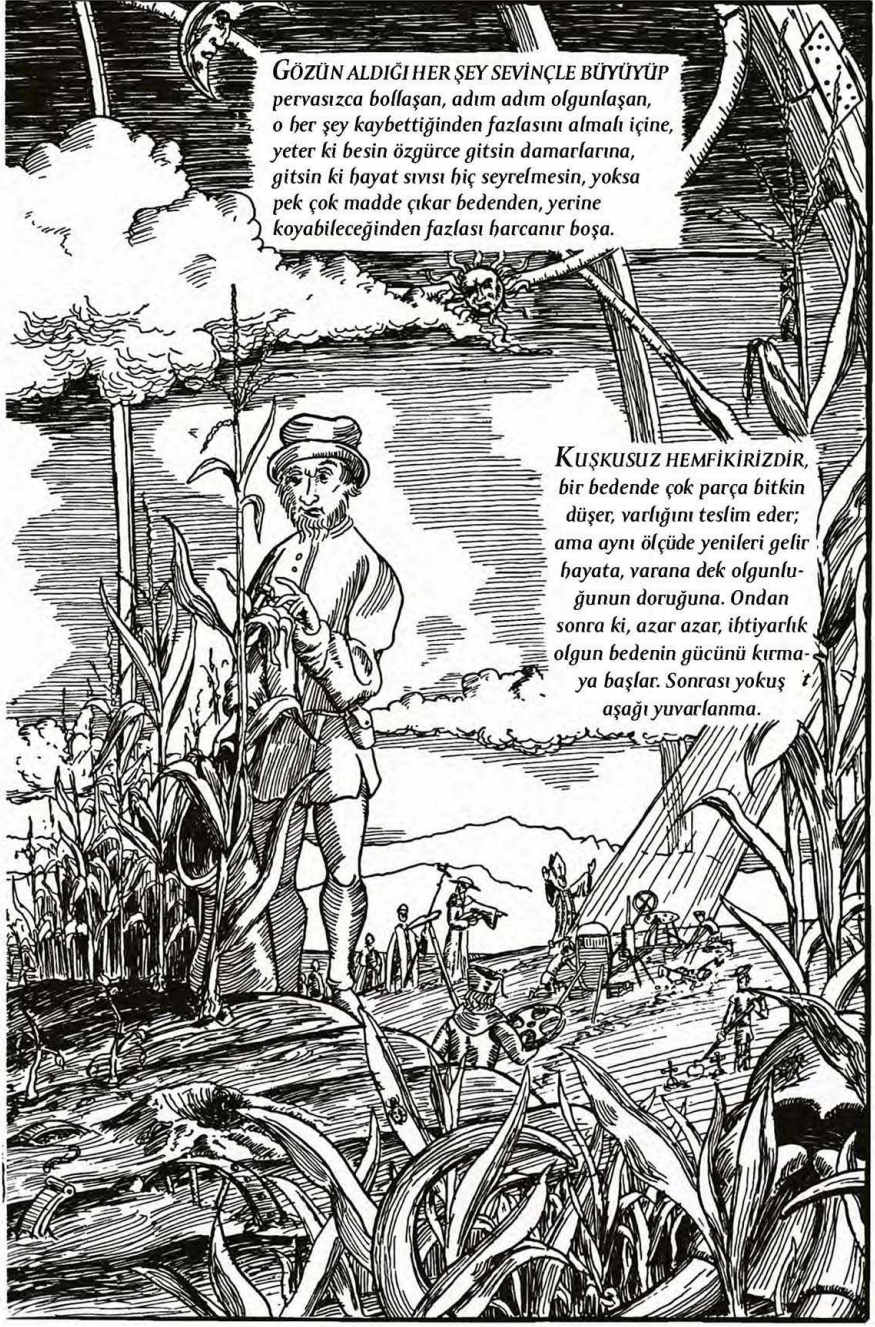
GÖZÜN ALDIĞI HER ŞEY SEVİNÇLE BÜYÜYÜP
pervasızca bollaşan, adım adım olgunlaşan,
o her şey kaybettiğinden fazlasını almalı içine,
yeter ki besin özgürce gitsin damarlarına,
gitsin ki hayat sıvısı hiç seyrelmesin, yoksa
pek çok madde çıkar bedenden, yerine
koyabileceğinden fazlası harcanır boşa.
KUŞKUSUZ HEMFİKİRİZDİR,
bir bedende çok parça bitkin
düşer, varlığını teslim eder;
ama aynı ölçüde yenileri gelir
hayata, varana dek olgunlu-
ğunun doruğuna. Ondan
sonra ki, azar azar, ihtiyarlık
olgun bedenin gücünü kırma-
ya başlar. Sonrası yokuş
aşağı yuvarlanma.

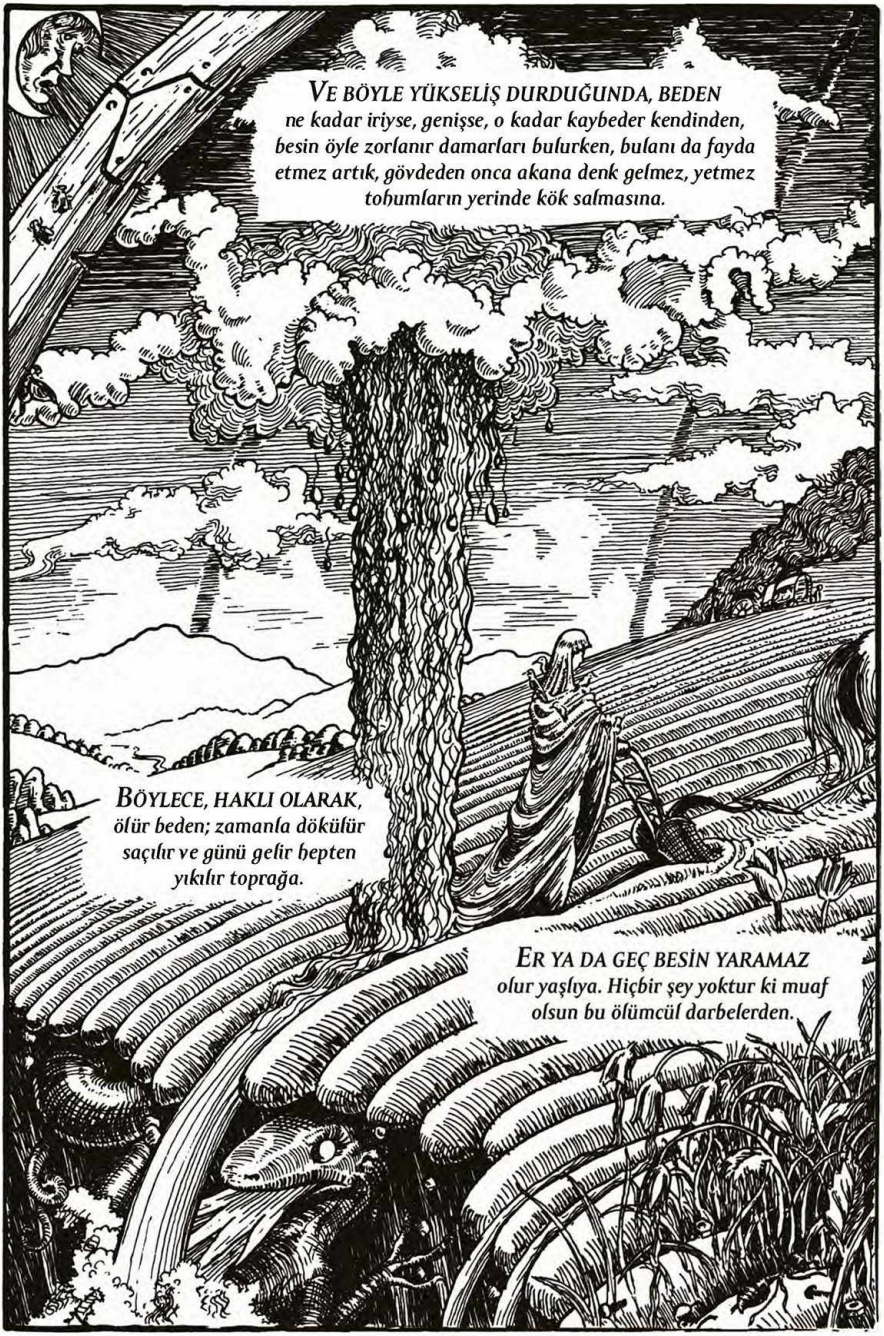
VE BÖYLE YÜKSELİŞ DURDUĞUNDA, BEDEN
ne kadar iriyse, genişse, o kadar kaybeder kendinden,
besin öyle zorlanır damarları bulurken, bulanı da fayda
etmez artık, gövdeden onca akana denk gelmez, yetmez
tohumların yerinde kök salmasına.
BÖYLECE, HAKLI OLARAK,
ölür beden; zamanla dökülür
saçılır ve günü gelir hepten
yıkılır toprağa.
ER YA DA GEÇ BESİN YARAMAZ
olur yaşlıya. Hiçbir şey yoktur ki muaf
olsun bu ölümcül darbelerden.

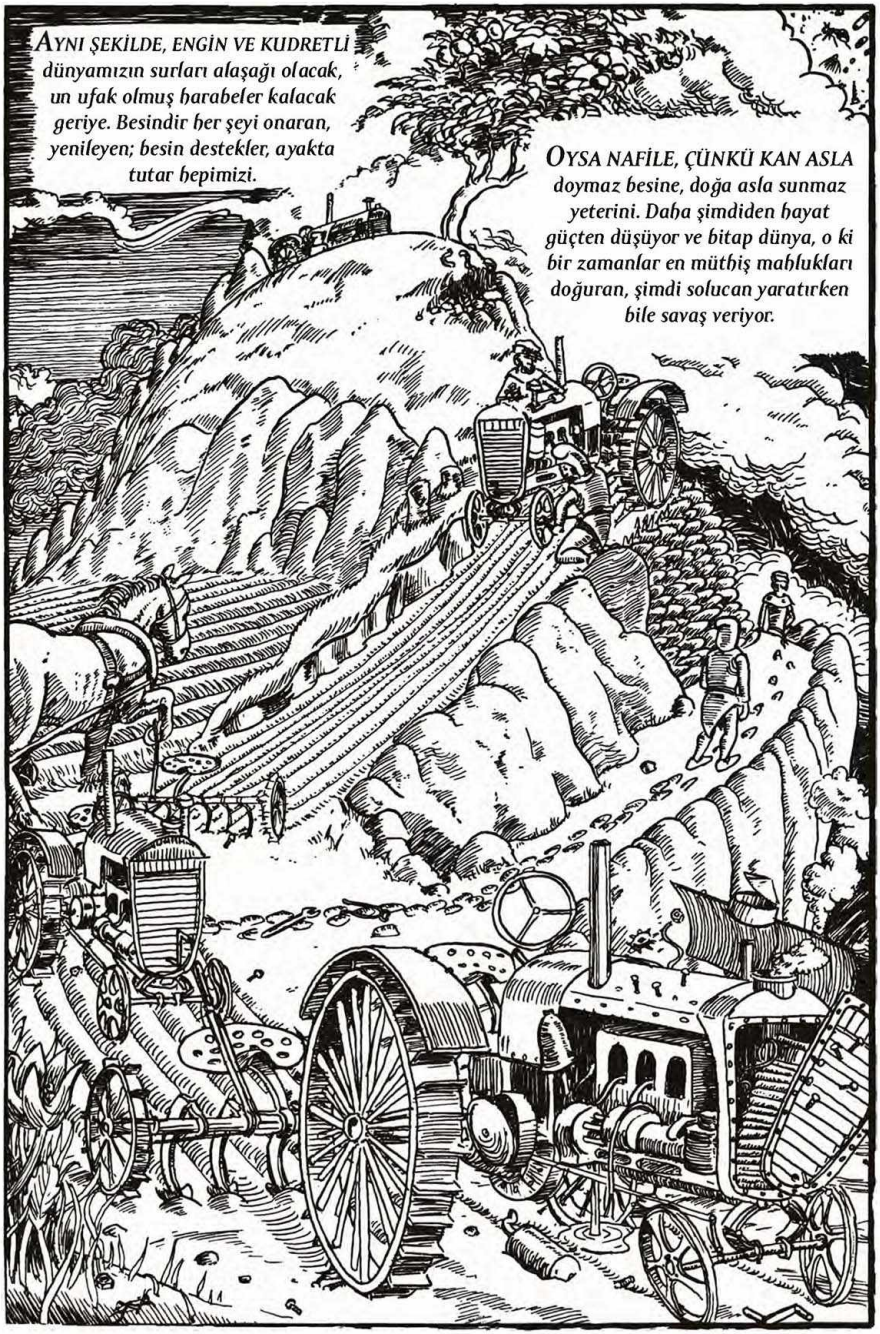
AYNI ŞEKİLDE, ENGİN VE KUDRETLİ dünyamızın surları alaşağı olacak, un ufak olmuş harabeler kalacak geriye. Besindir her şeyi onaran, yenileyen; besin destekler, ayakta tutar hepimizi.
OYSA NAFİLE, ÇÜNKÜ KAN ASLA doymaz besine, doğa asla sunmaz yeterini. Daha şimdiden hayat güçten düşüyor ve bitap dünya, o ki bir zamanlar en müthiş mahlukları doğuran, şimdi solucan yaratırken bile savaş veriyor.

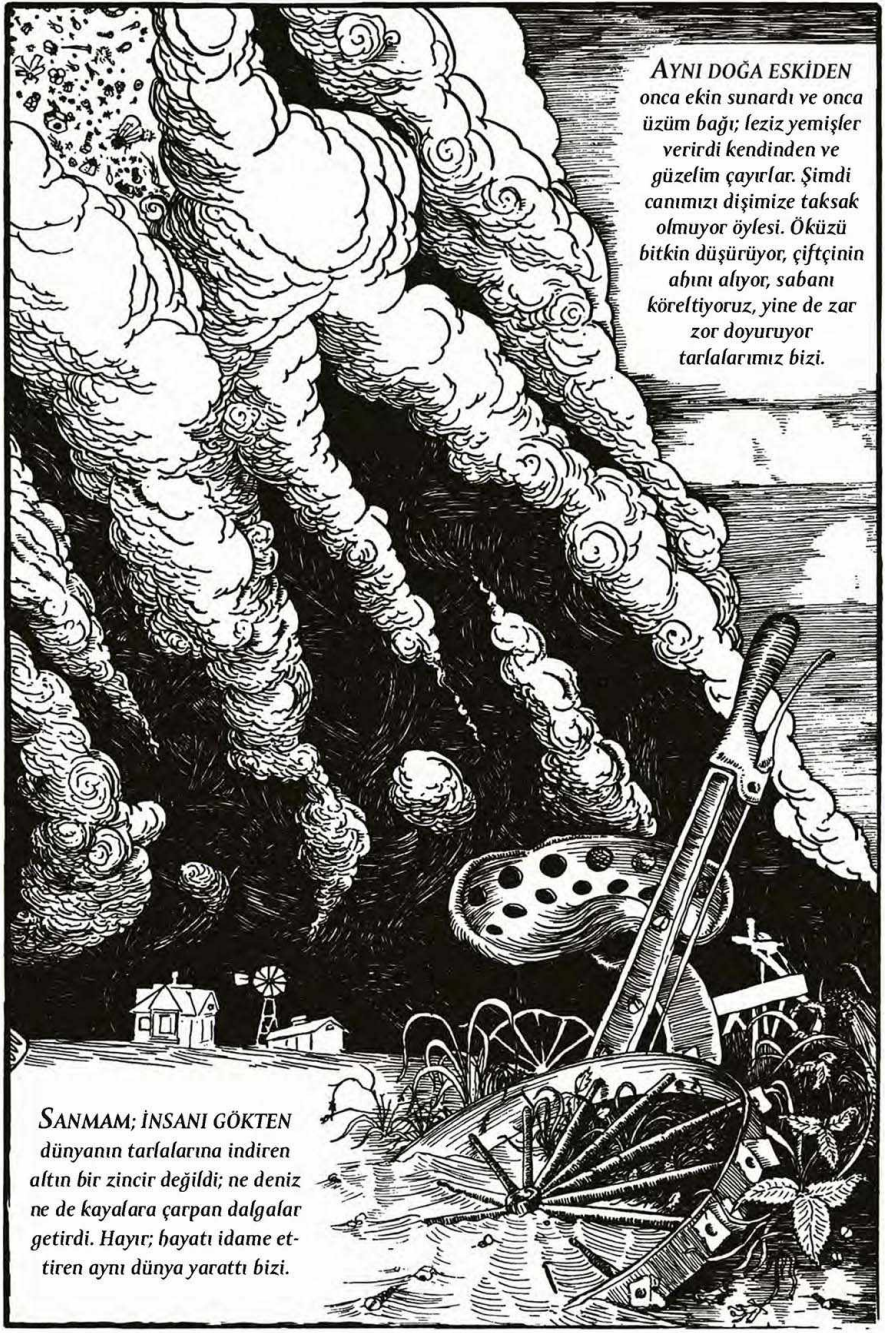
AYNI DOĞA ESKİDEN
onca ekin sunardı ve onca üzüm bağı; leziz yemişler verirdi kendinden ve güzelim çayırlar. Şimdi canımızı dişimize taksak olmuyor öylesi. Öküzü bitkin düşürüyor, çiftçinin ahını alıyor, sabanı köreltiyoruz, yine de zar zor doyuruyor tarlalarımız bizi.
SANMAM; İNSANI GÖKTEN
dünyanın tarlalarına indiren altın bir zincir değildi; ne deniz ne de kayalara çarpan dalgalar getirdi. Hayır; hayatı idame ettiren aynı dünya yarattı bizi.

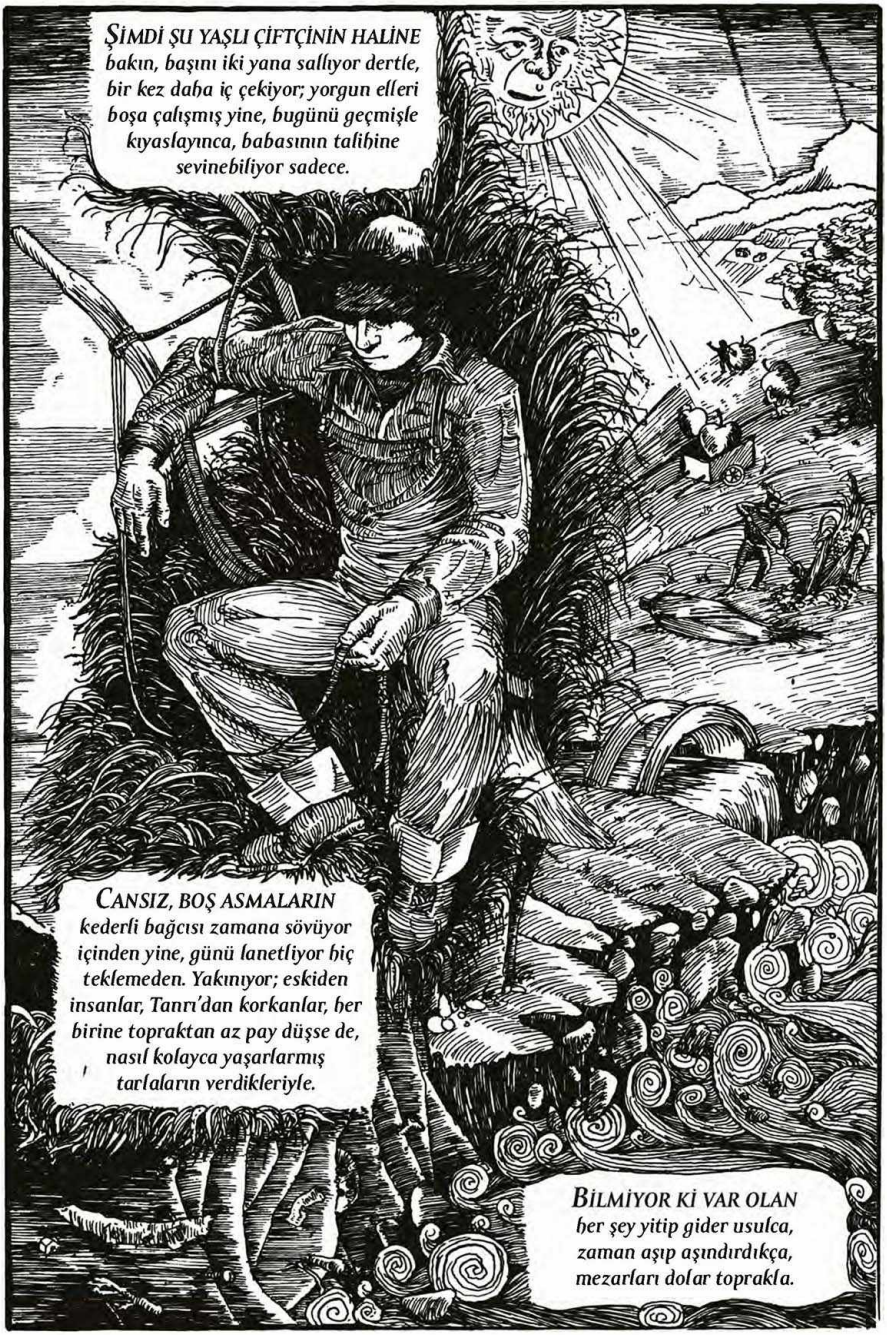
ŞİMDİ ŞU YAŞLI ÇİFTÇİNİN HALİNE
bakın, başını iki yana sallıyor dertle, bir kez daha iç çekiyor; yorgun elleri boşa çalışmış yine, bugünü geçmişle kıyaslayınca, babasının talihine sevinebiliyor sadece.
CANSIZ, BOŞ ASMALARIN
kederli bağcısı zamana sövüyor içinden yine, günü lanetliyor hiç teklemeden. Yakınıyor; eskiden insanlar, Tanrı'dan korkanlar, her birine topraktan az pay düşse de, nasıl kolayca yaşarlarmış tarlaların verdikleriyle.
BİLMİYOR Kİ VAR OLAN
her şey yitip gider usulca, zaman aşıp aşındırdıkça, mezarları dolar toprakla.

Aeneis

Vergilius

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Michael Lagocki

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

AENEİS, İMPARATOR AUGUSTUS'UN İSTEĞİ ÜZERİNE yazılmış, Roma'nın kuruluşuna dair bir kahramanlık destanıdır. Bu görevi yazdığı iki şiir kitabıyla hayli ses getiren Vergilius'a veren İmparator'un ona ne kadar ödediği bilinmese de, parasının çok üstünde bir eserle karşılaştığı kesin. Şairin on yıllık çalışması (MÖ 29-19) sonucunda tamamlanan şiir on bin dizeydi, fakat Vergilius hasta düştüğünde eserin gözden geçirilmesi gerektiği görüşündeydi. Ölmek üzereyken, metnin yakılmasını istedi. Neyse ki Augustus araya girdi ve herkes tarafından antik Roma edebiyatının en büyük eseri olarak görülen metni yakılmaktan kurtardı.

Aeneis, İlyada'nın hemen ardından başlar. Troya, tahta atın içine gizlenen Yunan askerlerinin akınıyla yanarken, sofu Troyalı savaşçı Aeneas babası, oğlu ve birkaç kişiyle birlikte alevlerin arasından kaçar. *Aeneis*'in ilk yarısı gemiyle (yol üstünde başka yerlere de uğrayarak) İtalya'ya yaptıkları tehlikeli yolculuğu tasvir eder. Yol boyunca hayaletler, tanrıçalar ve kahinler Aeneas'a kaderinde muazzam bir şehir, yeni bir Troya kurmak yazdığını söylerler. Aeneas'la küçük mürettebatı nihayet İtalya'ya vardığında burada yaşadıkları maceralar *Aeneis*'in ikinci yarısını oluşturur.

Dallas-Forth Worthlü sanatçı Michael Lagocki'yi *Aeneis*'i uyarlaması için aradığımda bir gün önce *Roma seyahatinden dönmüştü*! Eşzamanlılığı çok seviyorum. Michael o uzun ve karışık hikayeyi başarıyla sadeleştirerek dokuz sayfaya indirdi. İlk üç sayfa daha çok deniz yolculuğunu özetlerken, geri kalan sayfalar, Aeneas'ın kuvvetleri ile İtalyan komutan Turnus'un kuvvetleri arasındaki savaşa odaklanıyor; sonra savaş iki adam arasındaki düelloya dönüşüyor, tıpkı *Aeneis* gibi. Turnus'un kanının dökülmesi eylemi Roma'nın kurulduğu toprağın verimli kılınmasını sembolize ediyor.

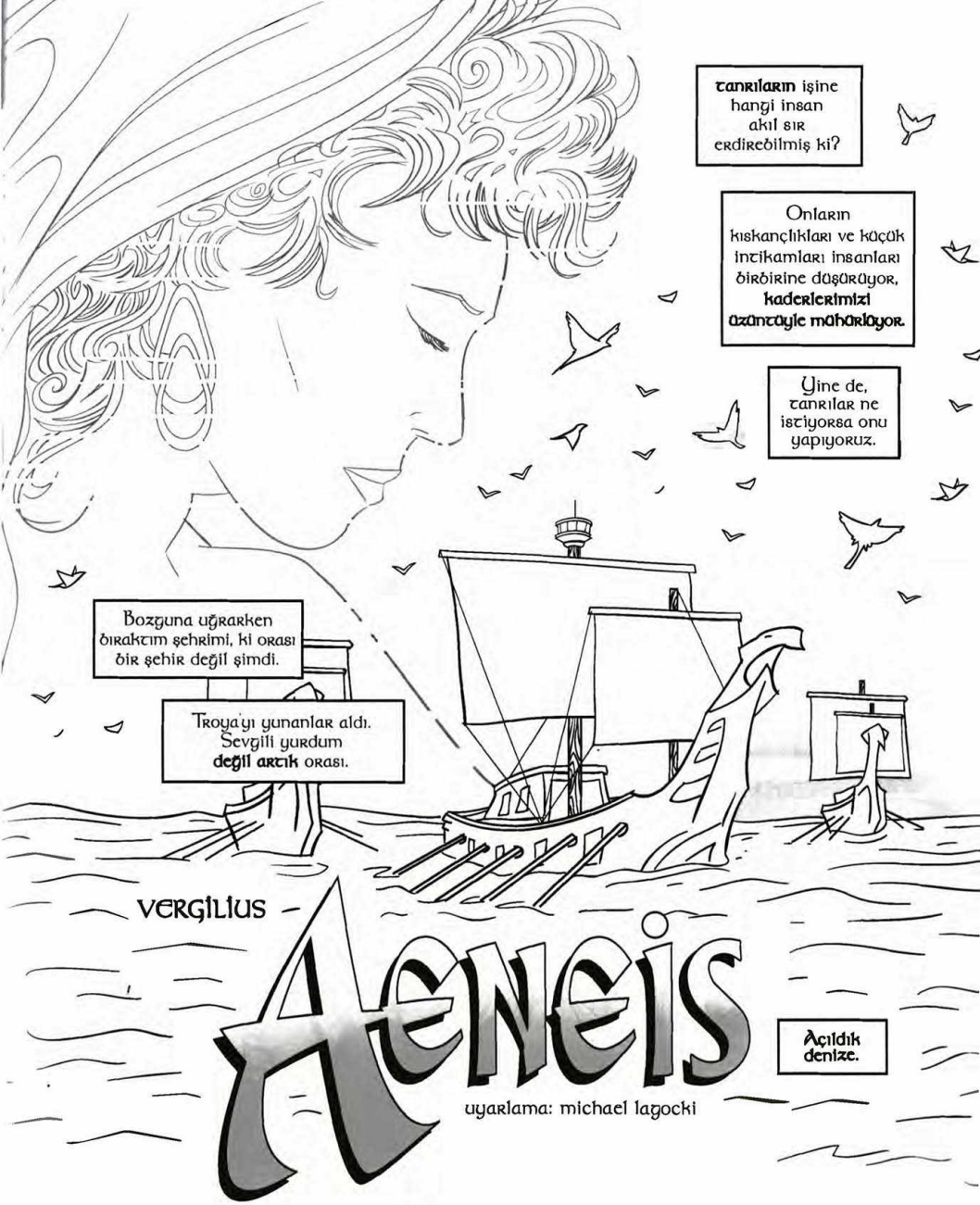
tanrıların işine hangi insan akıl sır erdirebilmiş ki?
Onların kıskançlıkları ve küçük intikamları insanları birbirine düşürüyor, kaderlerimizi üzüntüyle mühürlüyor.
Yine de, tanrılar ne istiyorsa onu yapıyoruz.
Bozguna uğrarken bırakttım şehrimi, ki orası bir şehir değil şimdi.
Troya'yı yunanlar aldı. Sevgili yurdum değil artık orası.
VERGİLİUS
AENEİS
uyarlama: michael lagocki
Açıldık denize.

Bu zaman bize karşı acımasız bir zaman.
Yolumuz uzun ve ıstırap dolu. Troya düştüğünden beri adi mi adi **yaratıklarla** savaşıyoruz...
Üstelik **tanrıçaların** en güzeli bizi baştan çıkararak oyuncağı yaptı.
Her şeyimizi yitirdik. Ailemizi, evimizi, umudumuzu.
En karanlık anlarda dilediğim tek şeydi **ölüm**.

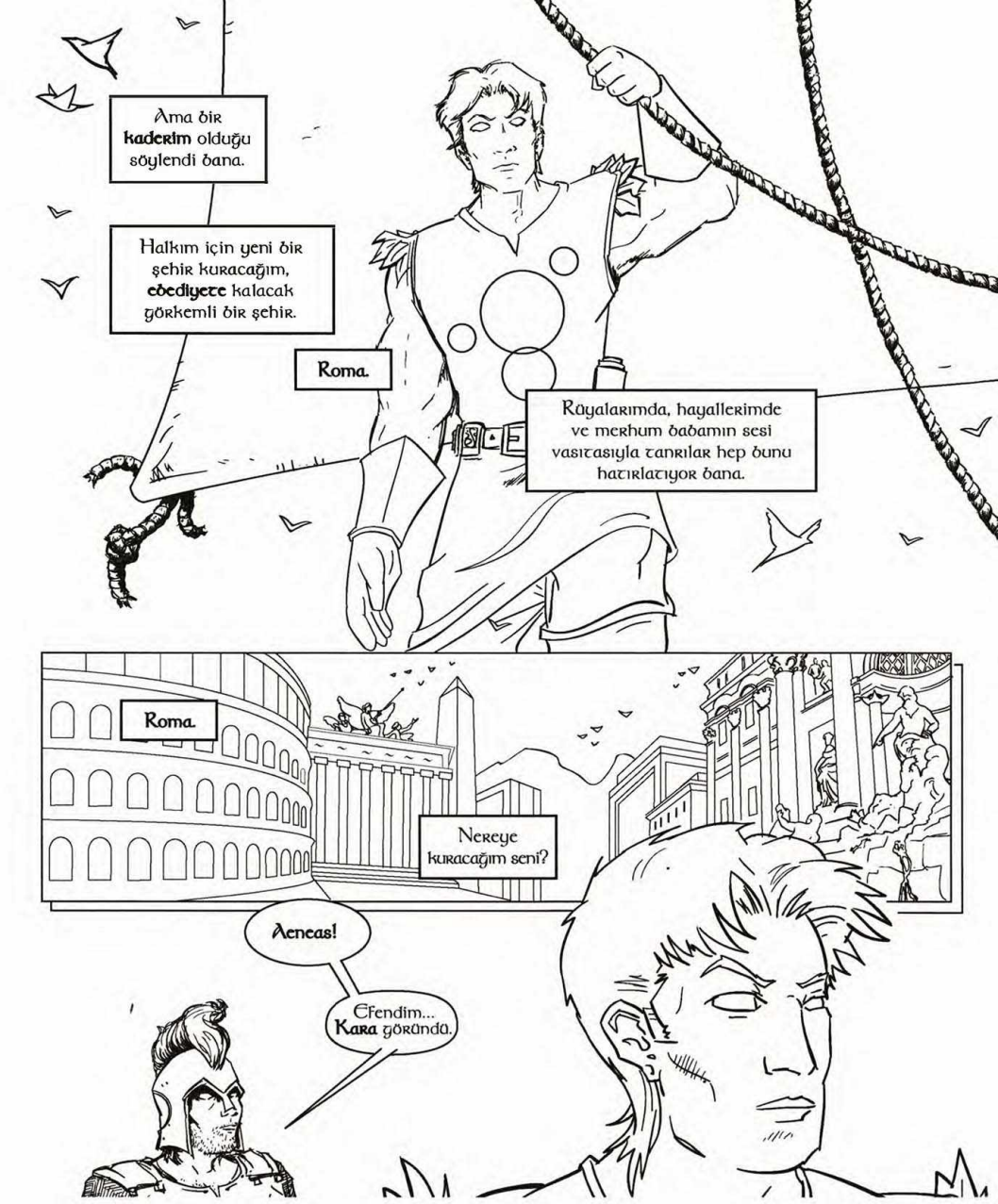
Ama bir kaderim olduğu söylendi bana.
Halkım için yeni bir şehir kuracağım, ebediyete kalacak görkemli bir şehir.
Roma.
Rüyalarımda, hayallerimde ve merhum babamın sesi vasıtasıyla tanrılar hep bunu hatırlatıyor bana.
Roma.
Nereye kuracağım seni?
Aeneas!
Efendim... Kara göründü.

Ama burada bile...
SAVAŞ!
Ve bir kez daha en kıymetli arkadaşlarımızı yitirdik.
Tıpkı babamı, oğlumu yitirdiğim gibi, yardımu... Yitirdiğim gibi.
Bu artık son bulmalı.

Bir haber gönderildi.
İşgalcilerin lideri, başka kimse ölmesin diye sizinle **teke tek** dövüşmek istiyor.
Kabul ediyorum! Zırhımı hazırla!
Turnus yapmal
Aeneas **tanrıların gözdesi.**
Yenecek senil
Tanrıların canı cehennemel Savaşın galibine ikimizden birinin kanı **karar verecek.**
Savaş alanında karşı karşıya geldik.
Kuşlar şimdiden tepemize düştü, **ziyafet** çekeceklerini biliyorlar.

Adamlarımıza kenarda beklemelerini emrettik.
İkimizden biri **düşene** kadar hiçbiri kıpırdamayacak.
Ama o zaman da **yenik düşen ölüyü** alabilirler sadece.
Ancak çok geçmeden savaşçıların komutanlarına olan bağlılığı onları sözlerinden döndürür.
Böylece **gerçek bir savaşın** hiddetinin ortasında çarpışmaya başladık.
Olması gerektiği gibi.

Mücadele uzun, şiddetli ama hardi, sonucu daha **başlamadan** belirlendi.
Turnus usta savaşçı. **Yiğitçe** mücadele ediyor. Ama **kader** benden yana. **Tanrılar** ve **roma** da.
Bana darbeler **indirse bile** yaralarım **iyileşecektir.**
Zaman lazım sadece.
CANIMI BAĞIŞLA!
Aslında canını bağışlamayı düşündüm.
Ama ona **baktığımda...**
Omzundan beline dökülen kumaş **kemeri gördüm. Sevdiğim bir arkadaşımındı** bir zamanlar. Yitirdim arkadaşımı, şimdi turnus takıyor... **Zafer ganimeti** kemeri.
Kaybettiğim her şeyin benimle alay eden acı bir hatırası gibi.

BU ŞEHRİ KURUYORUM...
SENİN KANININ ÜSTÜNE...
Kılıcım **kalbini delik deşik ederken** öfke benimle mücadele ediyor, **boş yere** çırpınarak yaşamaya ve halkını korumaya çabalıyor düşmanım.
Ne kadar mertçe.
Kılıcımı iyice **sapl**ıyorum.
Ta ki o acı içinde ölene dek.

Tanrıların işine hangi insan akıl sır erdirebilmiş ki? Bizden ödememizi istedikleri bedeller, tüm o feda ettiklerimiz...
Roma.
Tuhaf, kimler yönetecek bilmem ama...
...bu şehir **iki bin yıl** boyunca **yıkılmayacak.**
Tanrıların işine akıl sır **erdiremiyoruz.**
Yine de... Tanrılar **ne istiyorsa** onu yapıyoruz.
SON

Vahiy Kitabı

Yeni Ahit'ten

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Rick Geary

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

Yeni Ahit'in son kitabı ve aynı zamanda da İncil'i tamamlayan kitap olan Vahiy Kitabı, muhtemelen edebiyat kanonundaki en tuhaf eserdir. Babil Fahişesi, Mahşerin Dört Atlısı, Yaratık, yedi boynuzlu ve yedi gözlü kuzu, insan yüzlü çekirgeler, yedi başlı ejderha, sahte peygamber, İblis, ölüm boruları çalan melekler ve başka tuhaf karakterlerle dolu bu dört görü dizisi, dünyanın o bildiğimiz sert ve kanlı sonu ile İsa'nın yeryüzündeki bin yıllık krallığının kuruluşunu öğrenmek için edebi bir rehber, ruhani gelişim için şifreli bir kılavuz ve sihirli mantarların yol açtığı şiddetli bir halüsinasyon olarak yorumlanmaktadır.

Vahiy hakkındaki kitabında Jonathan Kirsch şöyle der:

> Vahiy Kitabı'nı baştan sona dek okuyan biri için bu deneyim, humma geçirildiğinde görülen bir rüya ya da kabus gibidir: Tuhaf figürler belirip kaybolur, sonra tekrar belirir, üstelik anlatıcı da zaman ve mekanda bir ileri bir geri gider, öyle ki kendini bazen gökte, bazen yerde, bazen de bambaşka mekanlarda bulur; bazen ahir zamanlardadır, bazen olanları uzaktan seyreder ve bazen de anlatılan olayların akışına dahil olur. Anlatıcı, aynı karakterlerden başka isimler ve unvanlarla söz eder, aynı hadiseleri farklı bakış açılarıyla tasvir eder. Bu sırada karakterlerle hadiseler, kelimelerle ifadeler, hatta Vahiy'deki harflerle işaretler bile daima erişilmez olan anlam denizinde yüzen parlak simgelerdir.

İnananlar, kitabı Havari Yuhanna'nın yazdığı görüşündeyken, çoğu araştırmacı kitabın MS 92-96 yıllarında Yuhanna adındaki tanınmayan başka bir Hıristiyan peygamber tarafından yazıldığını iddia etmektedir. Vahiy Kitabı'nın "İncil'in eski zamanlarından başlayıp yaşadığımız çağa dek uzanarak, hem yüksek kültür hem de popüler kültür bakımından Batı medeniyetinin kumaşına dokunduğunu" belirten Kirsch şöyle devam eder:

> Armageddon Savaşı, Mahşerin Dört Atlısı, Yedinci Mühür, Babil'in Büyük Fahişesi, her ne kadar muğlak olsa da, Deccal, Ölüm Meleği ve Gazap Üzümleri, o en beğendiğimiz edebi eserlere, resimlere, müziğe, spor sayfalarına, sinema ekranlarına ve çok satan kitaplara Vahiy Kitabı'nın sayfalarından gelip yerleşmiştir.
>
> ... Ortaçağdaki Haçlı Seferleri sırasında Kudüs'ün fethi, Rönesans dönemindeki Floransa Şenlik Ateşi, yeni keşfedilen Amerika'ya Yeni Dünya denmesi ve Adolf Hitler'in vaat ettiği bin yıllık Reich, Vahiy Kitabı'nın tarih boyunca hiç ihtimalde yokken ortaya çıkan ve huzur kaçıran yankılarının örneklerindendir.

Vahiy Kitabı için, "Hıristiyanlığın ilk döneminin ürettiği büyük bir şiir" denmektedir. Thomas Jefferson ise kitabın "bir delinin sayıklamaları" olduğunu söylemiştir.

Uzun yıllardır *National Lampoon* ve *MAD* dergilerine düzenli olarak çizen Rick Geary'yi bu antoloji için bir uyarlama yapması hakkında aradığımda, Viktorya dönemi edebiyatına ait bir eser seçmesini bekliyordum. Daha önce yedi ciltlik bir kurgu dışı çizgi roman dizisi uyarlamıştı. *Treasury of Victorian Murder* (Karındeşen Jack, Lizzie Borden, Abraham Lincoln...) [Viktorya Dönemi Cinayetleri] eserinin yanı sıra Dickens, Twain, Poe ve 1800'lü yıllardan başka uyarlamaları da bulunuyordu. Vahiy Kitabı'nı seçmesine şaşırmakla birlikte heyecanlandım. Rick bu yoğun ve karmaşık eseri dolu dolu on iki sayfaya sığdırdı ve birbiri ardına sıradışı görseller çizdi.

VAHİY

RICK GEARY TARAFINDAN UYARLANAN KING JAMES VERSİYONU ©2010

VAHİY 1

YAKIN ZAMANDA OLMASI GEREKEN OLAYLARI KULLARINA GÖSTERMESİ İÇİN TANRI'NIN İSA'YA VERDİĞİ VAHİYDİR.

İSA GÖNDERDİĞİ MELEĞİ VASITASIYLA BUNU KULU YUHANNA'YA GÖSTERDİ

RAB'BİN GÜNÜNDE RUH'UN ETKİSİNDEYDİM VE ARKAMDA BORU SESİNE BENZEYEN YÜKSEK BİR SES İŞİTTİM.

BEN ALFA VE OMEGA'YIM, BAŞLANGIÇ VE SONUM. GÖRDÜKLERİNİ BİR KİTABA YAZ VE KİTABI DA ASYA'DAKİ YEDİ KİLİSEYE GÖNDER.

YEDİ ALTIN ŞAMDAN VE BUNLARIN ORTASINDA, İNSANOĞLUNA BENZEYEN BİRİNİ GÖRDÜM.

ONU GÖRDÜĞÜMDE AYAKLARININ DİBİNE ÖLÜ GİBİ YIĞILDIM.

SAĞ ELİNDE YEDİ YILDIZ VARDI VE AĞZINDAN İKİ UCU KESKİN BİR KILIÇ ÇIKIYORDU.

KAFASI VE SAÇLARI YÜN GİBİ BEYAZ, GÖZLERİYSE ALEV GİBİYDİ.

YÜZÜ OLANCA GÜCÜYLE PARLAYAN GÜNEŞİ ANDIRIYORDU.

KORKMA. BEN DİRİ OLANIM, ÖLMÜŞTÜM AMA ŞİMDİ SONSUZA KADAR YAŞAYACAĞIM.

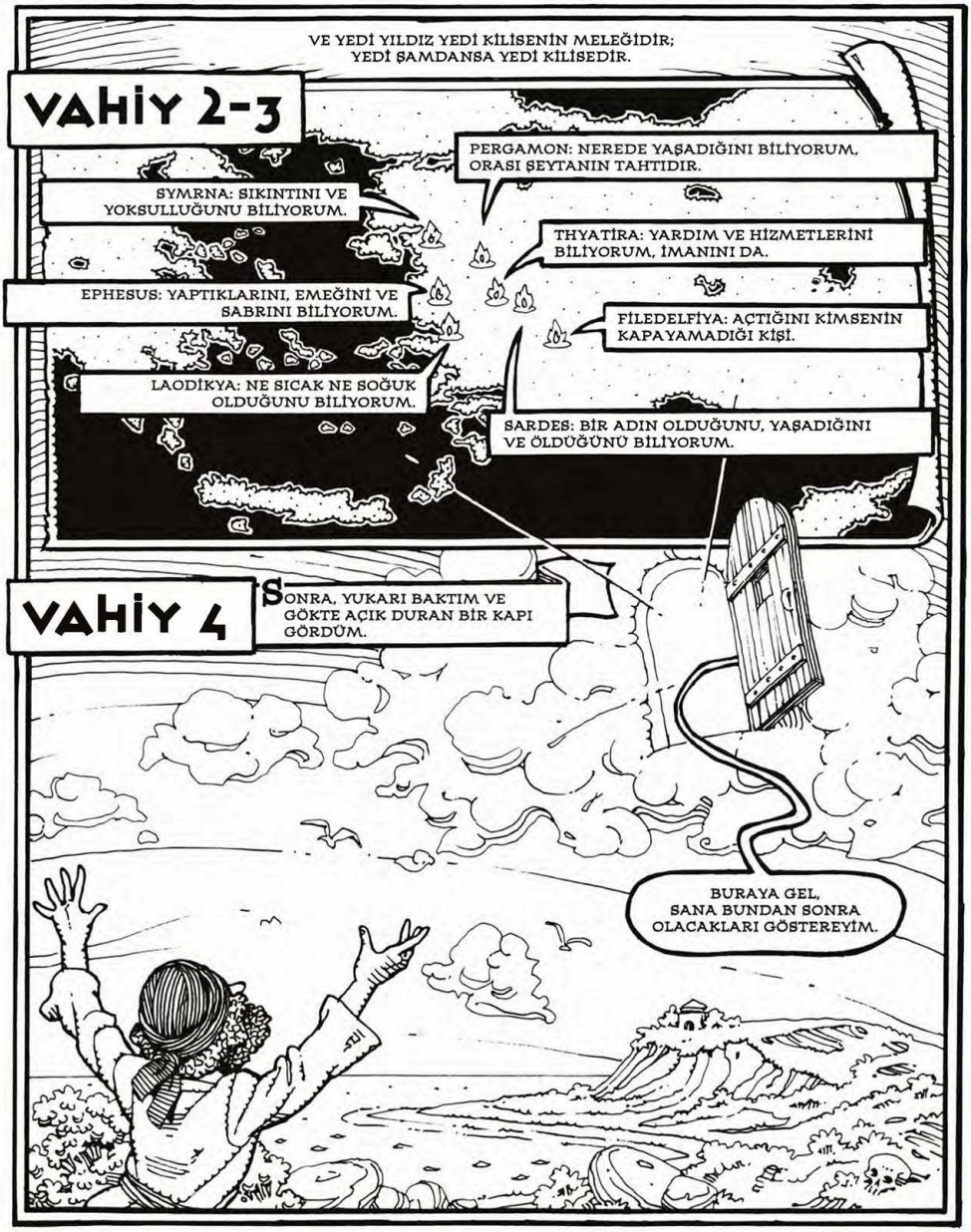
VE YEDİ YILDIZ YEDİ KİLİSENİN MELEĞİDİR;
YEDİ ŞAMDANSA YEDİ KİLİSEDİR.
VAHİY 2-3
PERGAMON: NEREDE YAŞADIĞINI BİLİYORUM, ORASI ŞEYTANIN TAHTIDIR.
SYMRNA: SIKINTINI VE YOKSULLUĞUNU BİLİYORUM.
THYATİRA: YARDIM VE HİZMETLERİNİ BİLİYORUM, İMANINI DA.
EPHESUS: YAPTIKLARINI, EMEĞİNİ VE SABRINI BİLİYORUM.
FİLEDELFİYA: AÇTIĞINI KİMSENİN KAPAYAMADIĞI KİŞİ.
LAODİKYA: NE SICAK NE SOĞUK OLDUĞUNU BİLİYORUM.
SARDES: BİR ADIN OLDUĞUNU, YAŞADIĞINI VE ÖLDÜĞÜNÜ BİLİYORUM.
VAHİY 4
SONRA, YUKARI BAKTIM VE GÖKTE AÇIK DURAN BİR KAPI GÖRDÜM.
BURAYA GEL, SANA BUNDAN SONRA OLACAKLARI GÖSTEREYİM.

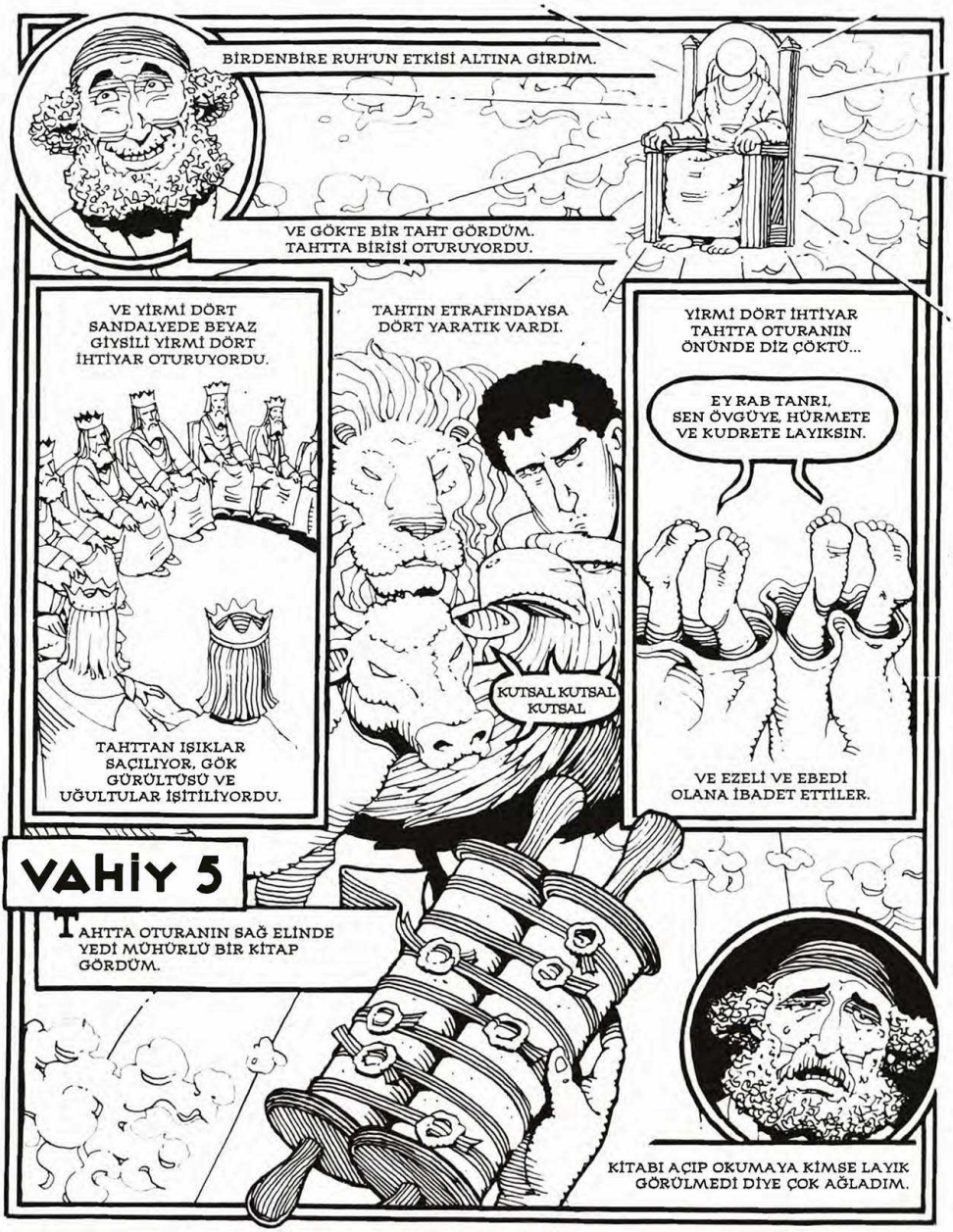
BİRDENBİRE RUH'UN ETKİSİ ALTINA GİRDİM.
VE GÖKTE BİR TAHT GÖRDÜM. TAHTTA BİRİSİ OTURUYORDU.
VE YİRMİ DÖRT SANDALYEDE BEYAZ GİYSİLİ YİRMİ DÖRT İHTİYAR OTURUYORDU.
TAHTTAN IŞIKLAR SAÇILIYOR, GÖK GÜRÜLTÜSÜ VE UĞULTULAR İŞİTİLİYORDU.
TAHTIN ETRAFINDAYSA DÖRT YARATIK VARDI.
KUTSAL KUTSAL KUTSAL
YİRMİ DÖRT İHTİYAR TAHTTA OTURANIN ÖNÜNDE DİZ ÇÖKTÜ...
EY RAB TANRI, SEN ÖVGÜYE, HÜRMETE VE KUDRETE LAYIKSIN.
VE EZELİ VE EBEDİ OLANA İBADET ETTİLER.
VAHİY 5
TAHTTA OTURANIN SAĞ ELİNDE YEDİ MÜHÜRLÜ BİR KİTAP GÖRDÜM.
KİTABI AÇIP OKUMAYA KİMSE LAYIK GÖRÜLMEDİ DİYE ÇOK AĞLADIM.

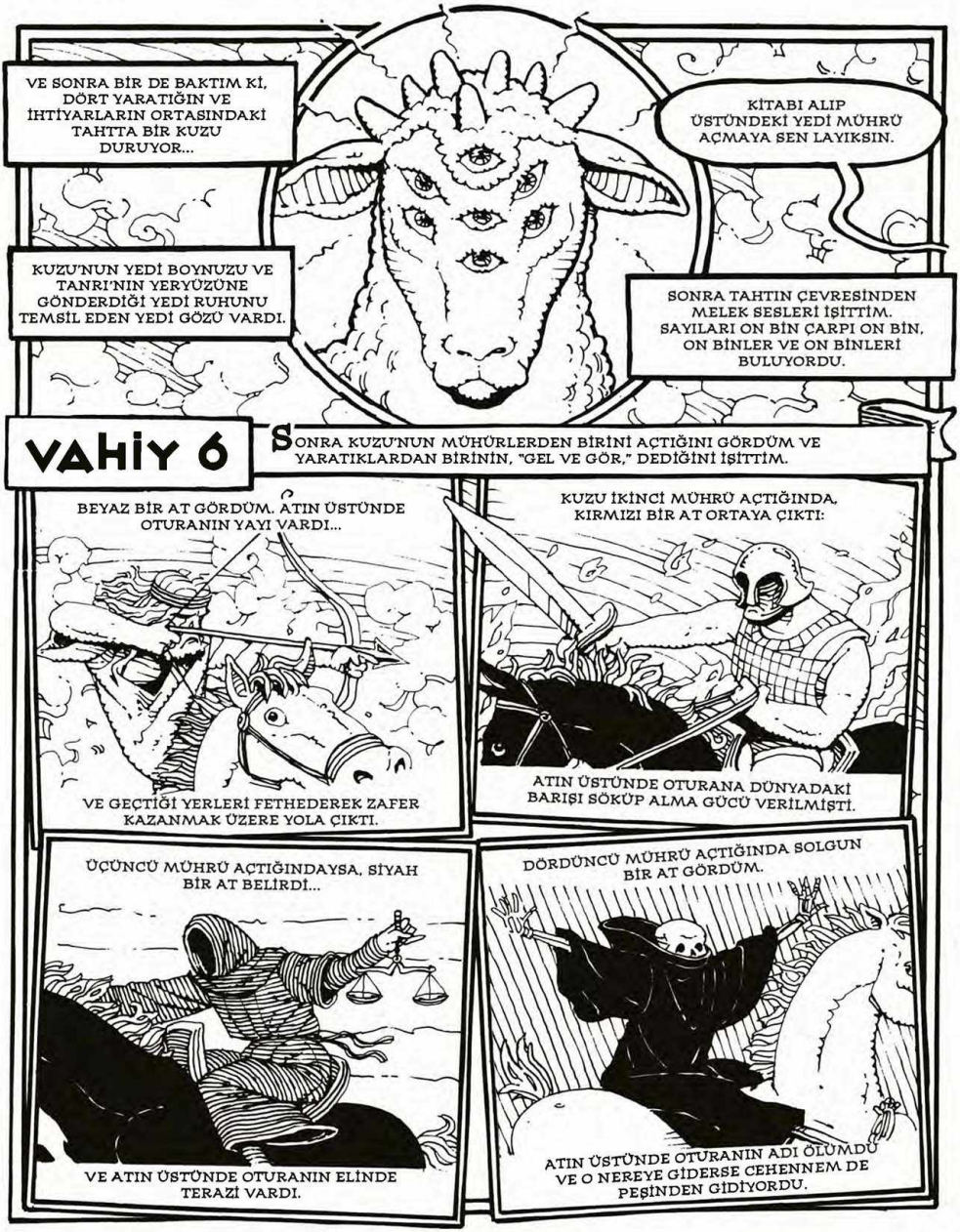
VE SONRA BİR DE BAKTIM Kİ, DÖRT YARATIĞIN VE İHTİYARLARIN ORTASINDAKİ TAHTTA BİR KUZU DURUYOR...
KİTABI ALIP ÜSTÜNDEKİ YEDİ MÜHRÜ AÇMAYA SEN LAYIKSIN.
KUZU'NUN YEDİ BOYNUZU VE TANRI'NIN YERYÜZÜ'NE GÖNDERDİĞİ YEDİ RUHUNU TEMSİL EDEN YEDİ GÖZÜ VARDI.
SONRA TAHTIN ÇEVRESİNDEN MELEK SESLERİ İŞİTTİM. SAYILARI ON BİN ÇARPI ON BİN, ON BİNLER VE ON BİNLERİ BULUYORDU.
VAHİY 6
SONRA KUZU'NUN MÜHÜRLERDEN BİRİNİ AÇTIĞINI GÖRDÜM VE YARATIKLARDAN BİRİNİN, "GEL VE GÖR," DEDİĞİNİ İŞİTTİM.
BEYAZ BİR AT GÖRDÜM. ATIN ÜSTÜNDE OTURANIN YAYI VARDI...
VE GEÇTİĞİ YERLERİ FETHEDEREK ZAFER KAZANMAK ÜZERE YOLA ÇIKTI.
KUZU İKİNCİ MÜHRÜ AÇTIĞINDA, KIRMIZI BİR AT ORTAYA ÇIKTI:
ATIN ÜSTÜNDE OTURANA DÜNYADAKİ BARIŞI SÖKÜP ALMA GÜCÜ VERİLMİŞTİ.
ÜÇÜNCÜ MÜHRÜ AÇTIĞINDAYSA, SİYAH BİR AT BELİRDİ...
VE ATIN ÜSTÜNDE OTURANIN ELİNDE TERAZİ VARDI.
DÖRDÜNCÜ MÜHRÜ AÇTIĞINDA SOLGUN BİR AT GÖRDÜM.
ATIN ÜSTÜNDE OTURANIN ADI ÖLÜMDÜ VE O NEREYE GİDERSE CEHENNEM DE PEŞİNDEN GİDİYORDU.

VE KUZU BEŞİNCİ MÜHRÜ AÇTIĞINDA, TANRI SÖZÜ'NE ŞAHİTLİK ETTİKLERİ İÇİN KATLEDİLENLERİN RUHLARINI GÖRDÜM.

EY RAB TANRI, ONLARI NE ZAMAN YARGILAYACAK VE ÖCÜMÜZÜ ALACAKSIN?

SONRA KUZU ALTINCI MÜHRÜ AÇTIĞINDA, BÜYÜK BİR ZELZELE KOPTUĞUNU, GÜNEŞİN KARARDIĞINI, AYIN KAN KIRMIZISI OLDUĞUNU GÖRDÜM...

VE GÖKTEKİ YILDIZLAR YERYÜZÜNE DÜŞTÜ.

BUNUN ÜSTÜNE YERYÜZÜNDE NE KADAR KRAL, SOYLU, ZENGİN VARSA KAYALIKLARA VE DAĞLARA SAKLANDI.

BİZİ TAHTTA OTURANIN YÜZÜNDEN SAKLA!

ÇÜNKÜ GAZAP GÜNÜ GELMİŞTİ VE BUNA KİM DAYANABİLİRDİ Kİ?

VAHİY 7

BUNDAN SONRA DÜNYANIN DÖRT KÖŞESİNDE DURAN VE ELLERİNDE YERYÜZÜNÜN DÖRT RÜZGARINI TUTMAKTA OLAN DÖRT MELEK GÖRDÜM.

VE YAŞAYAN TANRI'NIN MÜHRÜNÜ TAŞIYAN VE DOĞUDAN YERYÜZÜNE SÜZÜLEN BAŞKA BİR MELEK GÖRDÜM.

BİZ TANRI'NIN KULLARININ ALINLARINI MÜHÜRLEMEDİKÇE YERYÜZÜNE ZARAR VERMEYİN.

SONRA MÜHÜRLENEN KULLARIN SAYISINI İŞİTTİM: İSRAİLOĞULLARININ TÜM KABİLELERİNDEN YÜZ KIRK DÖRT BİN KİŞİ MÜHÜRLENMİŞTİ.

KURTULUŞ, TAHTINDA OTURAN RAB TANRI'DAN VE KUZU'DANDIR.

BUNLAR BÜYÜK ÇİLELER ÇEKEN, GİYSİLERİNİ KUZU'NUN KANIYLA YIKAYAN KİMSELER.

VAHİY 8

VE KUZU YEDİNCİ MÜHRÜ AÇTIĞINDA, GÖKTE YARIM SAAT SÜREN BİR SESSİZLİK OLDU.

ELLERİNDE BİRER BORU OLAN YEDİ MELEK BORULARINI ÜFLEMEYE HAZIRLANDI.

İLK MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE YERYÜZÜNE KANLA KARIŞIK DOLU VE ATEŞ YAĞDI.

İKİNCİ MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE ALEVLER SAÇAN BÜYÜK BİR DAĞ YERİNDEN OYNAYIP DENİZE DÜŞTÜ.

ÜÇÜNCÜ MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE GÖKTEN MUAZZAM BİR YILDIZ DÜŞTÜ.

PELİN

DÖRDÜNCÜ MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE GÜNEŞİN VE AYIN ÜÇTE BİRİ TUTULDU.

"YERYÜZÜNDE YAŞAYANLARIN VAY VAY VAY HALİNE!"

VAHİY 9

BEŞİNCİ MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE GÖKTEN YERYÜZÜNE BİR YILDIZ DÜŞTÜĞÜNÜ GÖRDÜM; DİPSİZ ÇUKURUN ANAHTARI ONA VERİLDİ.

VE O DİPSİZ ÇUKURU AÇTI.

SONRA ÇUKURUN İÇİNDEN ÇIKAN ÇEKİRGELER YERYÜZÜNE YAYILDI.

ALTINCI MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE...

DÖRT MELEK İNSANLARIN ÜÇTE BİRİNİ KILIÇTAN GEÇİRMEK ÜZERE SALINDI.

ATLILARIN SAYISI İKİ YÜZ MİLYONDU.

VE BÖYLECE İNSANLARIN ÜÇTE BİRİ ÖLDÜRÜLDÜ.

VAHİY 10

SONRA GÖKTEN BAŞKA BİR KUDRETLİ MELEĞİN İNDİĞİNİ GÖRDÜM. MELEĞİN ELİNDE AÇIK DURAN KÜÇÜK BİR KİTAP VARDI.

VE O BAĞIRDIĞINDA YEDİ GÖK GÜRLEMESİ KONUŞMAYA BAŞLADI.

TAM DUYDUKLARIMI YAZIYORDUM Kİ, GÖKTEN BİR SES DUYDUM.

YEDİ GÖK GÜRLEMESİNİN SÖYLEDİKLERİNİ MÜHÜRLE, YAZMA ONLARI.

KÜÇÜK KİTABI BANA VER.

AL ONU VE YE.

VAHİY 11

DERKEN DEĞNEĞE BENZEYEN BİR ÖLÇÜ KAMIŞI VERİLDİ BANA: MELEK BANA, "AYAĞA KALK, TANRI'NIN MABEDİNİ ÖLÇ VE ORADA İBADET EDEN KAÇ KİŞİ VAR SAY,

"AMA MABEDİN AVLUSUNU SAYMA, ÇÜNKÜ ORASI YAHUDİ OLMAYANLARINDIR.

"ONLAR KUTSAL KENTİ KIRK İKİ AY BOYUNCA ARŞINLAYACAK," DEDİ.

O SAATTE BÜYÜK BİR ZELZELE OLDU VE YEDİ BİN İNSAN HELAK EDİLDİ.

İŞTE İKİNCİ VAY GEÇTİ, ÜÇÜNCÜSÜNÜN GELMESİ YAKINDIR.

VE YEDİNCİ MELEK BORUSUNU ÜFLEDİĞİNDE, TANRI'NIN GÖKTEKİ MABEDİ AÇILDI...

SONRA ŞİMŞEKLER ÇAKTI, UĞULTULAR VE GÖK GÜRLEMESİ İŞİTİLDİ, BİR ZELZELE KOPTU VE ŞİDDETLİ BİR DOLU YAĞDI.

VAHİY 12

DERKEN GÖKTE BAŞKA BİR MUCİZE BELİRDİ: BİR KADIN GÜNEŞE SARINMIŞTI. VE DOĞUM SANCISIYLA AĞLIYORDU.

GÖKTE BAŞKA BİR MUCİZE DAHA BELİRDİ: BÜYÜK, KIRMIZI BİR EJDERHA GÖRDÜM.

EJDERHA, DOĞAR DOĞMAZ ÇOCUĞU YEMEK İÇİN KADININ ÖNÜNDE DURDU.

VE KADIN BÜTÜN ULUSLARI DEMİR BİR GİYSİ İÇİNDE YÖNETECEK BİR İNSAN YAVRUSU DOĞURDU.

O SIRADA GÖKTE BİR SAVAŞ BAŞLADI: MİKAİL VE MELEKLERİ EJDERHAYLA DÖVÜŞÜYORDU.

SONRA ŞEYTAN VE İBLİS DENİLEN O BÜYÜK EJDERHA YERYÜZÜNE ATILDI.

EJDERHA KADINA ÇOK KIZDI VE KADININ TOHUMUNDAN ARTA KALANLARA SAVAŞ AÇTI.

VAHİY 13

SONRA DENİZDEN ÇIKAN BİR YARATIK GÖRDÜM. YARATIĞIN YEDİ KAFASI, ON BOYNUZU VE HER BOYNUZUNUN ÜSTÜNDE BİR TAÇ VARDI. KAFALARININ ÜSTÜNDE KÜFÜRLÜ ADI YAZIYORDU.

EJDERHA ONA GÜCÜNÜ, TAHTINI VE MUAZZAM OTORİTESİNİ BAHŞETTİ.

O YERYÜZÜNDE YAŞAYANLARI KANDIRACAK: HİÇ KİMSE YARATIĞIN NE İŞARETİNİ NE DE ADINI SATIN ALABİLİR, SATABİLİR YA DA SAKLAYABİLİR.

YERYÜZÜNDE YAŞAYAN VE ADI YAŞAM KİTABI'NDA GEÇMEYEN NE KADAR İNSAN VARSA ONA İBADET EDECEK.

İŞTE İRFAN BUDUR: BİLENLER YARATIĞIN NUMARASINI HESAPLASIN: ALTI YÜZ ALTMIŞ ALTI.

VAHİY 14

SONRA SİYON DAĞI'NDA DURAN BİR KUZU GÖRDÜM...

O'NUNLA BİRLİKTE ALINLARINDA BABASININ İSMİ YAZAN YÜZ KIRK DÖRT BİN KİŞİ VARDI.

DİLLERİNDE YALAN SÖZE RASTLAMADI: ÇÜNKÜ ONLAR TANRI'NIN TAHTININ HUZURUNDA GÜNAHSIZDI.

YERYÜZÜNDEN SALKIM SALKIM ÜZÜMLERİ TOPLA VE BUNLARI TANRI'NIN GAZABININ BÜYÜK ÜZÜM CENDERESİNE DÖK.

CENDEREDE EZİLEN ÜZÜMLERDEN KAN FIŞKIRDI.

VAHİY 15

DERKEN GÖKTE BAŞKA BİR İŞARET GÖRDÜM: YEDİ MELEK SON YEDİ BELAYI TUTUYORDU ELLERİNDE.

TANRI'NIN GAZABININ YEDİ ALTIN TASINI.

VAHİY 16

SONRA MABETTEN, MELEKLERE, "GAZAP TASLARINI YERYÜZÜNE BOŞALTIN," DİYEN BİR SES YÜKSELDİ.

İLK MELEK TASINI YERYÜZÜNE BOŞALTTI.

BÖYLECE YARATIĞIN İŞARETİNİ TAŞIYAN İNSANLARIN BEDENLERİNDE ACI VEREN KORKUNÇ YARALAR ÇIKTI.

İKİNCİ MELEK TASINI DENİZE BOŞALTTI.

BÖYLECE DENİZİN SUYU ÖLÜ İNSAN KANINA DÖNÜŞTÜ.

ÜÇÜNCÜ MELEK TASINI NEHİRLERE VE ÇEŞMELERE BOŞALTTI.

BÖYLECE HEPSİNDEN KAN AKTI.

DÖRDÜNCÜ MELEK TASINI GÜNEŞE BOŞALTTI.

BÖYLECE İNSANLAR KORKUNÇ BİR SICAKLA KAVRULDULAR.

BEŞİNCİ MELEK TASINI YARATIĞIN TAHTINA BOŞALTTI.

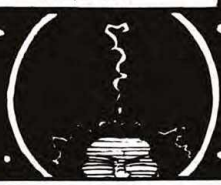

BÖYLECE YARATIĞIN KRALLIĞI KARARDI. İNSANLAR ACIDAN DİLLERİNİ ISIRDI.

ALTINCI MELEK TASINI FIRAT NEHRİ'NE BOŞALTTI.

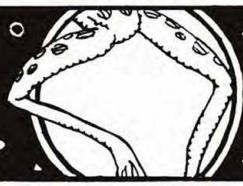

BÖYLECE EJDERHANIN AĞZINDAN KURBAĞAYA BENZEYEN ÜÇ PİS RUHUN ÇIKTIĞINI GÖRDÜM.

BUNLAR YÜCE TANRI'NIN BÜYÜK GÜNÜNDE YAPILACAK SAVAŞA ADAM TOPLAMAYA ÇIKAN ŞEYTANLARIN RUHLARIDIR.

SONRA BÜYÜK BİR ALANDA BİR ARAYA GELDİLER. ORANIN İBRANİCE ADI ARMAGEDDON'DU.

VE YEDİNCİ MELEK TASINI HAVAYA BOŞALTTI, DERKEN GÖKTEKİ TAHTTAN YÜKSEK BİR SES İŞİTİLDİ:

BİTTİ.

SONRA YERYÜZÜNDE EŞİ BENZERİ GÖRÜLMEMİŞ BİR ZELZELE KOPTU VE BÜTÜN ULUSLARIN ŞEHİRLERİ YERLE BİR OLDU.

VAHİY 17

"BİRÇOK SUYUN ÜSTÜNDE OTURAN BÜYÜK FAHİŞEYE VERİLEN CEZAYI GÖSTERECEĞİM." SONRA KIZIL BİR YARATIĞIN ÜSTÜNDE OTURAN BİR KADIN GÖRDÜM...

KADININ ELİNDE, ZİNALARININ İĞRENÇLİKLERİYLE VE PİSLİKLERİYLE AĞZINA KADAR DOLU BİR ALTIN KUPA VARDI.

"ALNINA GİZEMLİ ADI ŞÖYLE YAZILMIŞTI: BÜYÜK BABİL, YERYÜZÜNÜN DÜŞMÜŞ KADINLARININ VE İĞRENÇLİKLERİNİN ANASI."

VAHİY 18

BU OLANLARDAN SONRA GÖKTEN İNEN BAŞKA BİR MELEK GÖRDÜM.

BÜYÜK BABİL YIKILDI! YIKILDI!

ÇÜNKÜ TA GÖĞE ERİŞMİŞTİ GÜNAHLARI VE TANRI ONUN SUÇLARINI HATIRLADI.

ONUNLA ZİNA İŞLEYEN, ONUN YANINDA ZEVK VE SEFA İÇİNDE YAŞAYAN KRALLAR ONUN İÇİN AĞLAYIP YAS TUTACAK.

SEVİN EY GÖK, ÇÜNKÜ İNTİKAMINI ALDI TANRI.

VAHİY 19

GÖKTE BİR İNSAN GÜRUHUNUN SÖYLE DEDİĞİNİ İŞİTTİM:

ŞÜKÜRLER OLSUN! KURTARMA, ÖVGÜ, YÜCELİK VE KUDRET RAB TANRI'MIZINDIR.

DERKEN GÖK AÇILDI VE BEYAZ BİR AT GÖRDÜM. ATIN ÜSTÜNDE OTURANIN ADI SADIK VE DOĞRU İDİ.

VE GÖKTEKİ BEYAZ VE TEMİZ KUMAŞTAN GİYSİLERİ İÇİNDEKİ ORDULAR BEYAZ ATLARIYLA ONU TAKİP ETTİ.

SONRA YARATIĞI GÖRDÜM, YERYÜZÜNÜN KRALLARI VE ORDULARI BİR ARAYA TOPLANDI...

ATIN ÜSTÜNDE OTURANA VE ORDUSUNA KARŞI SAVAŞACAKLARDI.

YARATIK VE BERABERİNDEKİ, YARATIĞIN İŞARETİNİ TAŞIYORUM DİYE ONLARI KANDIRAN SAHTE PEYGAMBER YAKALANDI.

BU İKİSİ KÜKÜRTLE YANAN ATEŞTEN BİR GÖLE ATILDI.

GERİ KALANLAR ATIN ÜSTÜNDE OTURANIN KILICIYLA ÖLDÜRÜLDÜ.

KILIÇ ONUN AĞZINDAN ÇIKIYORDU.

VAHİY 20

SONRA GÖKTEN BİR MELEK İNDİĞİNİ GÖRDÜM, MELEĞİN ELİNDE DİPSİZ ÇUKURUN ANAHTARI VE BÜYÜK BİR ZİNCİR VARDI.

MELEK EJDERHAYI, ŞEYTAN VE İBLİS OLAN O YAŞLI YILANI TUTTU VE BİN YILLIĞINA BAĞLADI.

SONRA ONU DİPSİZ ÇUKURA ATTI.

MESİH'E ŞAHİTLİK ETTİLER DİYE BAŞI KESİLENLERİN RUHLARINI GÖRDÜM. HEPSİ CANLANDIRILDI VE BİN YIL BOYUNCA İSA İLE BİRLİKTE YAŞADI.

GERİ KALAN ÖLÜLER BİN YIL DOLANA KADAR TEKRAR CANLANDIRILMADI. BU İLK DİRİLİŞTİR.

ARADAN BİN YIL GEÇTİKTEN SONRA, ŞEYTAN ZİNDANINDAN SALINACAK...

VE YERYÜZÜNÜN DÖRT YANINDA YAŞAYAN ULUSLARI –GOG'U VE MAGOG'U– KANDIRIP SAVAŞ İÇİN TOPLAMAK ÜZERE DIŞARI ÇIKACAK.

SONRA GÖKTEN TANRI'NIN GÖNDERDİĞİ ATEŞ YAĞDI VE ONLARI MAHVETTİ.

TANRI'NIN ÖNÜNDE DURAN KÜÇÜK BÜYÜK BÜTÜN ÖLÜLERİ GÖRDÜM. BİR KİTAP AÇIKTI VE O KİTAP YAŞAM KİTABI'YDI.

ÖLÜLER KİTAPTA YAZILI OLANLARA GÖRE YARGILANDI.

SONRA DENİZ ÖLÜLERİ SERBEST BIRAKTI.

ÖLÜM VE CEHENNEM ATEŞ GÖLÜNE ATILDI. BU İKİNCİ ÖLÜMDÜR.

VE YAŞAM KİTABI'NDA ADI GEÇMEYENLER ATEŞ GÖLÜNE ATILDI.

VAHİY 21

SONRA YENİ BİR GÖK VE YENİ BİR YERYÜZÜ GÖRDÜM, ÇÜNKÜ İLK GÖK VE İLK YERYÜZÜ SON BULMUŞTU.

VE BEN YUHANNA, TANRI'NIN ADETA GÖKTEN EŞİ İÇİN SÜSLENMİŞ BİR GELİN GİBİ İNDİRDİĞİ KUTSAL ŞEHRİ, YENİ YERUŞALEM'İ GÖRDÜM.

BİTTİ. BEN ALFA VE OMEGA, BAŞLANGIÇ VE SONUM.

VE ŞEHRİN IŞIK İÇİN NE GÜNEŞE NE DE AYA İHTİYACI VARDI. ÇÜNKÜ ŞEHRİ TANRI'NIN GÖRKEMİ AYDINLATIYORDU.

VAHİY 22

MELEK BANA, TANRI'NIN VE KUZU'NUN TAHTINDAN DOĞAN, KRİSTAL GİBİ BERRAK YAŞAM SUYU AKAN DURU NEHRİ GÖSTERDİ.

NEHRİN İKİ KENARINA YAYILAN, ON İKİ ÇEŞİT MEYVELİ BİR AĞAÇ VARDI.

AĞACIN YAPRAKLARI, BİR DAHA GÜNAH İŞLENMESİN DİYE ULUSLARI İYİLEŞTİRMEK İÇİNDİ.

VE BEN, BUNLARI GÖREN VE İŞİTEN YUHANNA, DİZ ÇÖKÜP BANA BUNLARI GÖSTEREN MELEĞE İBADET ETTİM.

ONUN EMİRLERİNİ YERİNE GETİRENLERE NE MUTLU Kİ, KAPILARDAN GEÇİP ŞEHRE GİREBİLECEKLER.

BEN İSA, BUNLARA ŞAHİTLİK EDESİN DİYE MELEĞİMİ SANA GÖNDERDİM.

BUNLARA ŞAHİTLİK EDEN, TEZ GELİYORUM, DİYOR.

AMİN. TEZ GEL, EY İSA.

Üç Tang Şiiri

Wang Han, Cui Hu, and Li Bai

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Sharon Rudahl

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

TANG HANEDANI (MS 618-907) DÖNEMİ ÇİN ŞİİRİNİ okuduğunuzda sık sık "altın çağ" ifadesiyle karşılaşırsınız. Çin tarihinin en büyük nazım eseri bu üç yüz yıllık dönemde yazılmıştır ve en büyük Çin şairlerinden sayılan üç dört şairin de bu dönemde yaşadığı söylenmektedir. Bu şairlerin değeri, rakipsiz olmalarından kaynaklanmaz, zira Tang Hanedanı'ndan günümüze 2200 şairin yazdığı 49.000 şiir ulaşmıştır. En ünlüleri Sun Zhu'nun 1763'te basılan *Tang Shi San Bai Shou* [300 Tang Şiiri] adlı antolojisinde bir araya getirilmiştir.

"Hudut Şarkısı"nın yazarı Wang Han hakkında hiçbir şey bilinmemekle birlikte, Cui Hu ile şiiri "Başşehrin Güneyindeki Köy"ün ardında muhtemelen uydurma bir öykü vardır. Cui Hu'nun devlet memurluğu sınavına girmek üzere başşehre giden girişken bir alim olduğu söylenir. Kırlık alanda yürürken, su istemek için bir çiftçinin kapısını çalar. Onu çiftçinin güzeller güzeli kızı karşılar. Ertesi sene yıllık sınava giderken yine o eve uğrar, ancak kimseyi bulamaz. Üzüntüyle şiirini kapıya bırakır. Birkaç gün sonra geri dönerken, üzgün çiftçi kızının şiiri bulunca hastalandığını söyler. Çiftçinin kızı hayallerinin erkeğinin sesini duyunca iyileşir ve evlenirler.

"Ay Altında Bir Başına Alem" şiirinin yazarı Li Bai (namıdiğer Li Po), bahsi geçen büyük Çin şairlerinden biridir ve ülkesinde adeta ilahlaşmıştır. Çevirmen David Hinton'a göre, "bir süre benimsediği görevlerin arasında biçarelerin maruz kaldıkları haksızlıkların öcünü almak da bulunan 'gezgin bir şövalye' olarak yaşamış ve bu uğurda kılıcıyla birkaç kişiyi de öldürmüştür. Ayrıca evinin yakınındaki dağlarda birkaç yıl Taocu keşiş olarak inzivaya çekilmiştir. Bu iki uğraş Li Po'nun derin ve dingin ruhanilikle afili bir atılganlık arasında gidip gelen mizacının da simgeleridir".

Sharon Rudahl yeraltı çizgi romanın öncülerindendir ve bu sanatı yaratan kuşağın da bir parçasıdır. Diğer birçok özelliğinin yanı sıra yetmişlerin başında kurucularından olduğu o çığır açan *Wimmen's Comics*'te de çizmiştir. Rudahl bize Tang şiirlerinin ilk resimli uyarlamalarıyla birlikte güzel Çince orijinallerini de sunuyor.

3 TANG ŞİİRİ

İLLUSTRASYON / UYARLAMA: SHARON RUDAHL

HUDUT ŞARKISI

WANG HAN 王翰

凉州词

葡萄美酒夜光杯
欲饮琵琶马上催
醉卧沙场君莫笑
古来征战几人回

IŞIK SAÇAN YEŞİM FİNCANLARDA GÜZEL ÜZÜM ŞARABI

İÇENLERİ ŞEVKE GETİRİYOR

PİPASINI TINGIRDATAN ATLI

İSSİZ CENK MEYDANINDA
SERİLMİŞ BİZ SERHOŞLARI
KINAMA EFENDİ

ESKİDEN BERİ

BU CENKLERDEN KAÇ KİŞİ DÖNDÜ Kİ?

BAŞŞEHRİN GÜNEYİNDEKİ KÖY

CUI HU

题都城南庄

崔护

去年今日此门中
人面桃花相映红
人面不知何处去
桃花依旧笑春风

AY ALTINDA BİR BAŞINA ALEM

LI BAI

月下独酌
李白

花间一壶酒
独酌无相亲
举杯邀明月
对影成三人
月既不解饮
影徒随我身
暂伴月将影
行乐须及春
我歌月徘徊
我舞影零乱
醒时同交欢
醉后各分散
永结无情游
相期邈云汉

"AY ALTINDA BİR BAŞINA ALEM" LI BAI SHARON RUDAHL

Beowulf

Anglo-Sakson epik şiiri

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Gareth Hinds

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

PEK ÇOK ANTİK EDEBİYAT ESERİ GİBİ, NE YAZIK Kİ büyük Anglo-Sakson epik şiiri Beowulf'un kaynağı da belirsiz. İlk önce sözlü şiirdi de sonradan mı yazıya aktarılmıştı, yoksa bir şair destanlardan yola çıkarak orijinal bir eser mi yazmıştı? J. R. R Tolkien'in varsaydığı gibi, MS 700'lü yıllarda mı oluşturulmuştu, yoksa 1000 yılı civarında mı, ya da bu iki tarih arasında bir zamanda mı? Kesin bir cevap istiyorsanız, edebiyat sizi bu konuda tatmin edecek bir alan değil.

Neredeyse 3200 dizeyi bulan şiir eski İngilizceyle yazılmıştır ve milattan sonra beşinci yüzyılda İskandinavya'da geçer. İlk bölümde, şimdiki Danimarka'da yaşayan bir Alman kabilesi olan Danların Kralı bir musibetle başa çıkamamaktadır –Grendel adındaki canavar büyük şölen salonunu işgal edip bütün savaşçılarını katleder. Başka bir Alman kabilesinden, şimdiki İsviçre'de yaşayan Gotlardan gelme Beowulf kraldan, canavarın hakkından gelmek için izin ister ve böylece edebiyat tarihinin en destansı dövüş sahnesi başlar.

İkinci bölümdeyse Beowulf, Grendel'in suyun altında yaşayan öfkeli annesiyle savaşır. Hikayenin üçüncü ve son bölümü elli yıl sonrasında geçer; artık Gotların Kralı olan Beowulf bir ejderhayla kıran kırana bir mücadeleye girişir ve sonunda ikisi de ölür.

Bu ciltte aynı zamanda *Odysseia* ve *Gulliver'in Gezileri* uyarlamaları da bulunan Gareth Hinds, mürekkep, boya, ahşap paneller, beyaz uçlu kalemler ve dijital renklendirme gibi çeşitli araçlar kullanarak destanın her bölümünü farklı stillerde, tüm kanlı görkemi ortaya çıkaracak şekilde uyarlamış ve seri halinde yayınlatmıştır. Bu çalışmalar daha sonra Candlewick Press tarafından bir çizgi romanda toplanmıştır. Bu ciltte, Gareth Hinds'in *Grafik Kanon* için kısalttığı birinci bölüm yer alıyor.

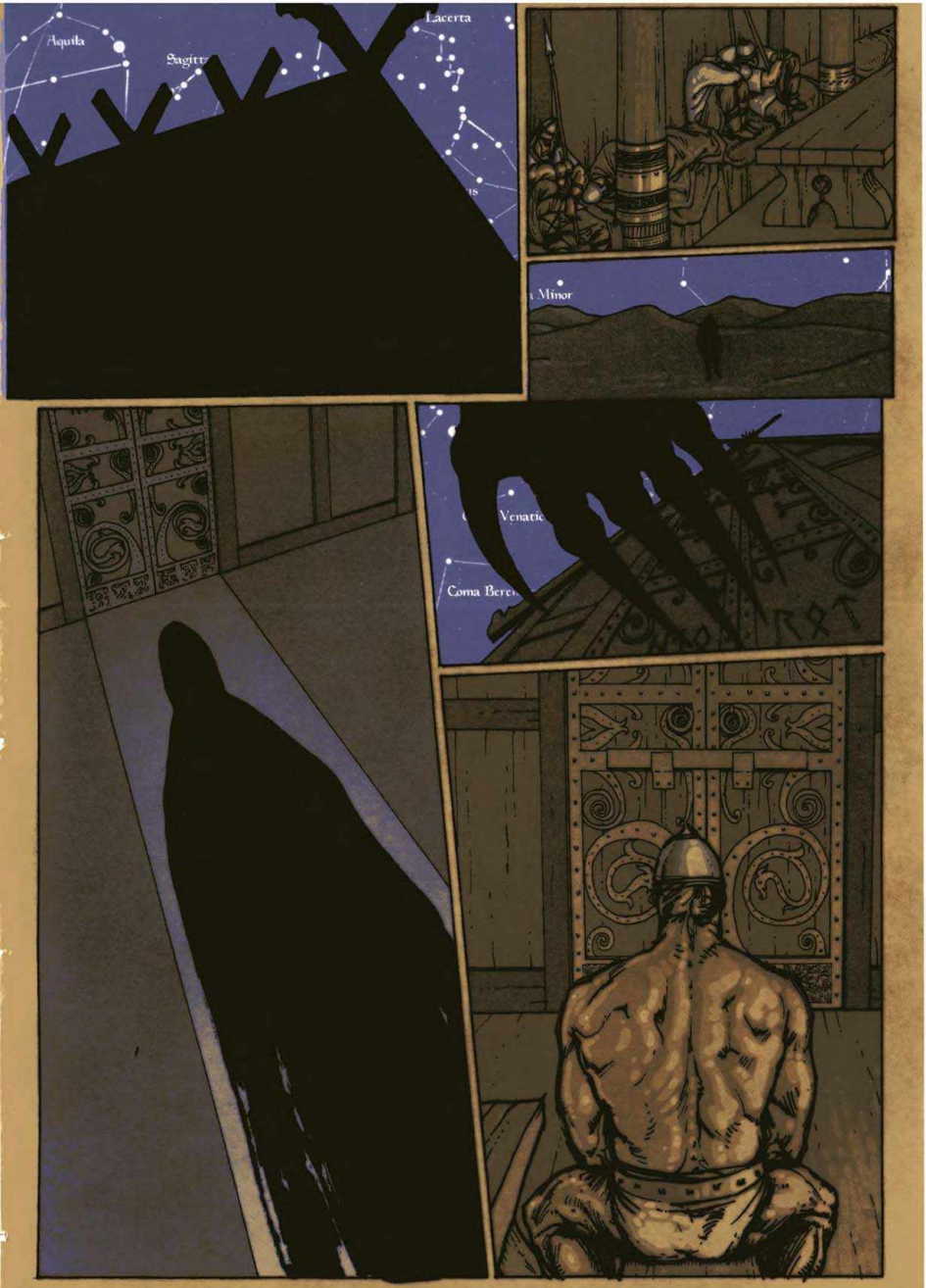
Aquila
Sagitt
Lacerta
Minor
Coma Beren

Pegasus
Androme
Lacerta
Lyra

PLOP

CRUNCH

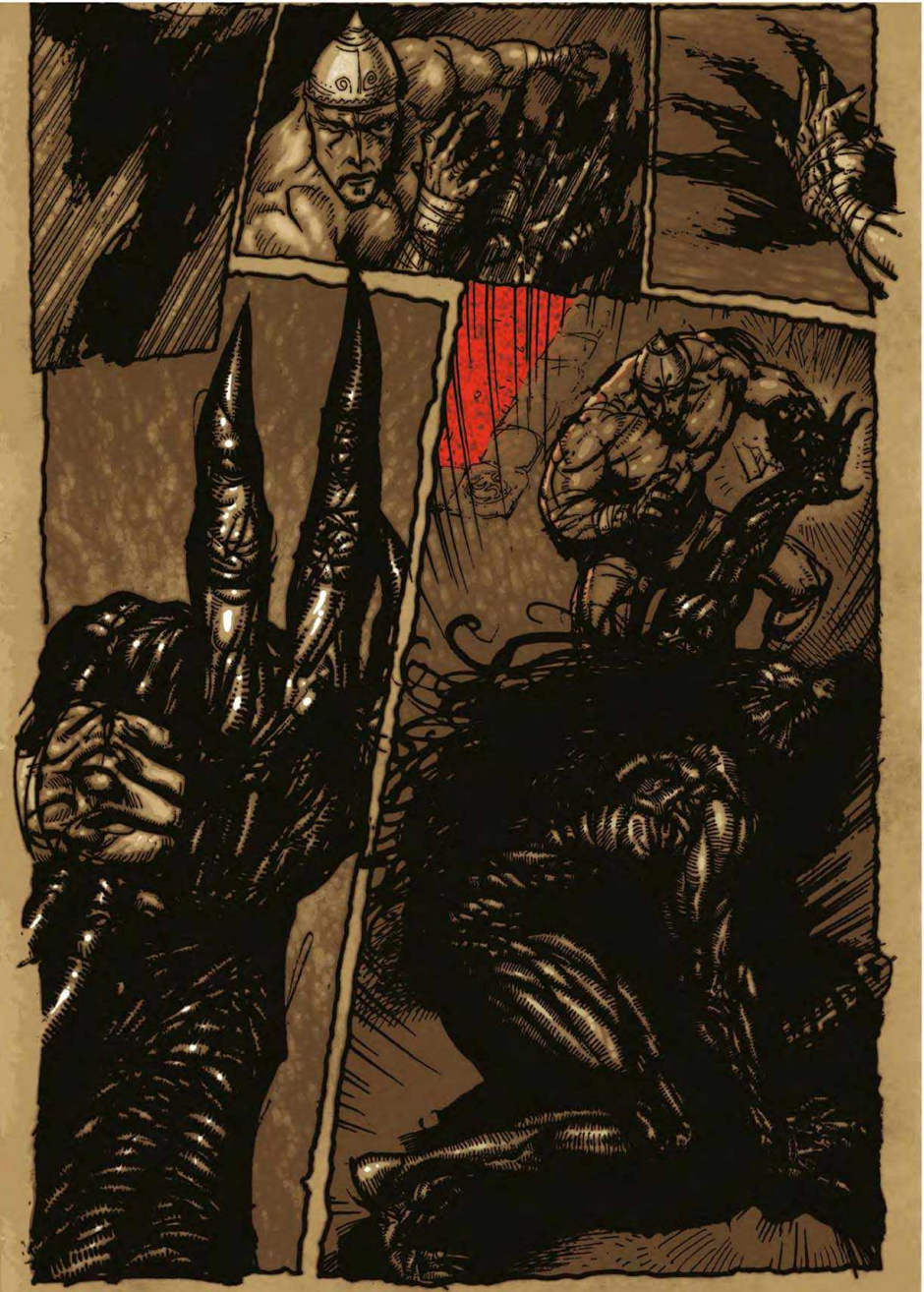

SKUTCH!P
SMASH

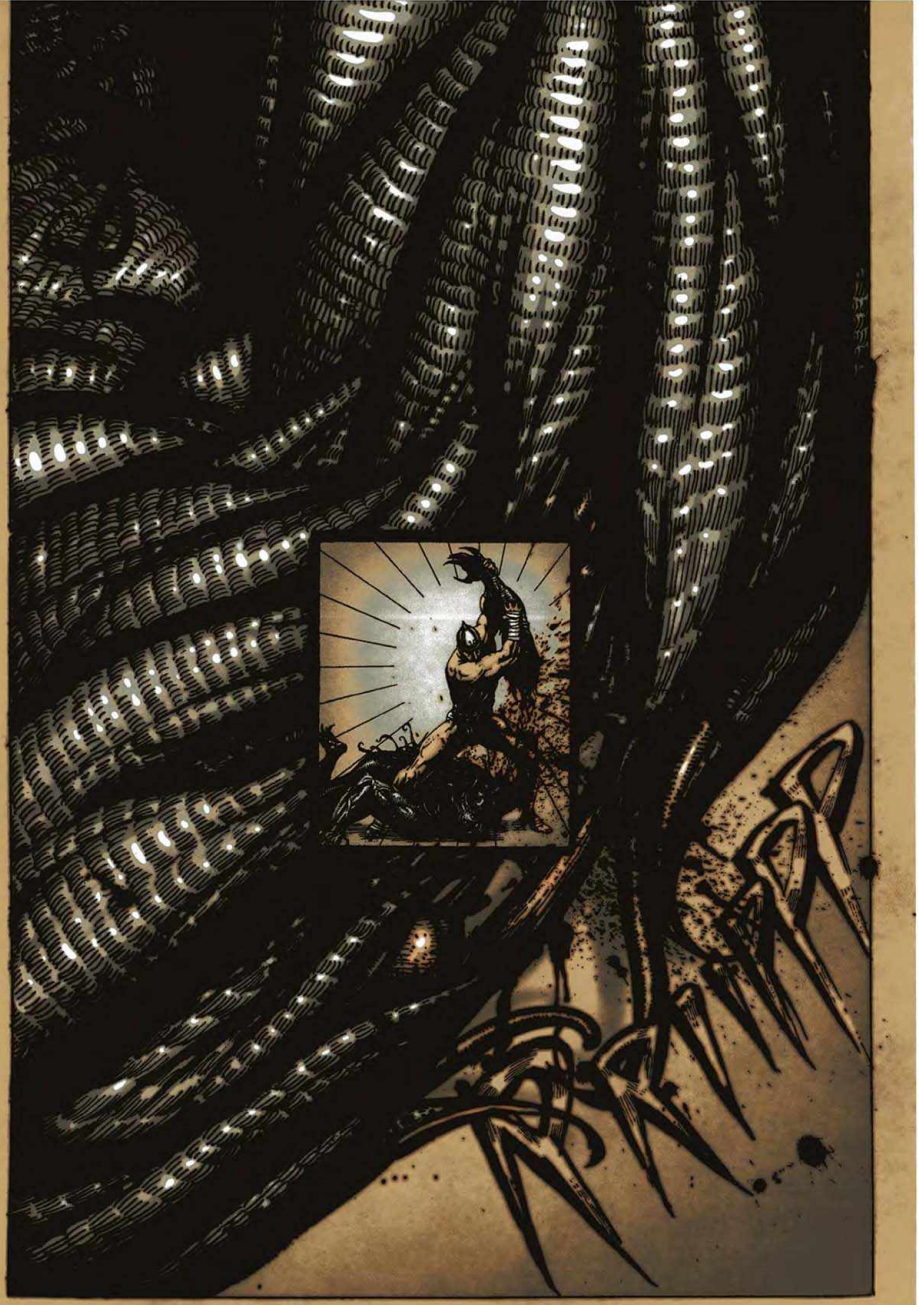

Aquarius
Cancer
Leo

Genji'nin Hikayesi

Murasaki Shikibu

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Molly Kiely

TÜRKÇESİ Bilge Ceren Şekerciler

GENJİ'NİN HİKAYESİ, YAYGIN OLARAK DÜNYANIN İLK romanı kabul edilir ve halen Japon edebiyatının doruk noktasıdır. Binlerce yıl önce Japon saray kadınlarından Murasaki Shikibu'nun kaleme aldığı bu romana devasa bir eser demek hiç de abartılı olmaz; eserin İngilizceye çevrilmiş tam metninin 1100 sayfayı bulduğunu söylemek sanırım herkese bir fikir verecektir. İmparatorun oğlu ve düşük sınıftan bir metresi olan Genji'nin romantik maceralarını temel alan romanda, Genji genellikle aristokrat çevreden sayısız kadın ve kıza kur yapar, onların peşinden koşar, hatta onları ilişkiye zorlar. Öte yandan romanda Heian dönemindeki siyaset sahnesine de tanık oluruz. Genji öldüğünde oğlu (öyle olduğu sanılsa da gerçek oğlu değildir) ve torunu, kitabın son bölümünün ana karakterleri olarak, farklı farklı kadınların peşinden koşarlar, bazen de aynı kadın için rekabete girişirler. *Genji'nin Hikayesi*, 14 milyon gibi abartılı bir satış rakamına ulaşan 13 kitaplık versiyonu da dahil olmak üzere sayısız kez mangaya uyarlanmıştır.

Molly Kiely az sayıdaki kadın erotik çizerlerden biri olarak tanınır. Posterleri ve dizi halinde yayınlanan hikayeleri yalnızca kabına sığmayan seksapelleriyle değil, çizimlerinin her yerine sinen –kurnazdan müthiş zekiye ve büyüleyici hoppaya kadar her lezzetteki– mizah gücüyle ve yaşama sevinci dolu kadın karakterleriyle takipçilerinin akıllarına kazınmıştır. Diğer işlerinin yanı sıra, Fantagraphics'in Eros yayınlarından çıkan iki grafik roman, iki seri kitap ve iki tane de kendi içinde bütünlüklü kitaba sahip olan Kiely, daha sonra ailesine zaman ayırabilmek için çalışmalarına ara verdi. *Grafik Kanon*'un üç cildi için yaptığı işler, çizgi roman ve illüstrasyon dünyasına ateşli dönüşünü de müjdeliyor. Sarayın içinde kelimenin tam anlamıyla kapalı tutulan, paravanların arkasında saklanan ve hizmetçileri haricinde bir başkası tarafından nadiren görülen kadınlara birer kimlik veren, ortaçağ Japonya'sına ait *Genji'nin Hikayesi*'ndeki güzel kadınlar, çizere eseri kendi poster tarzıyla ve Aubrey Beardsley'vari bir yaklaşımla resmetme imkanı tanıyor.

Murasaki Hanım'ın romanından esinlenilmiştir.
Molly 20 Kiely 11
Kadınları

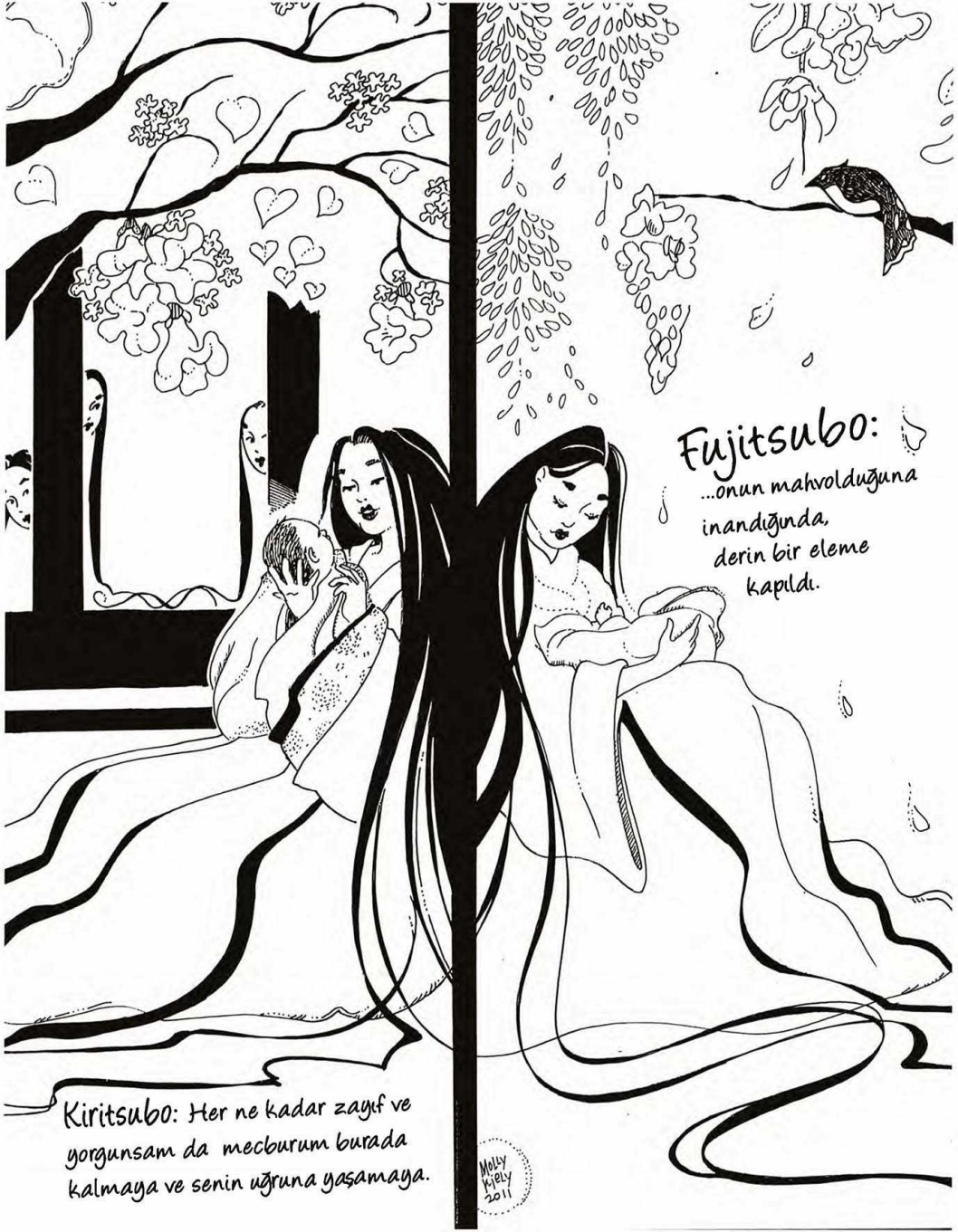
Fujitsubo:
...onun mahvolduğuna inandığında, derin bir eleme kapıldı.
Kiritsubo: Her ne kadar zayıf ve yorgunsam da mecburum burada kalmaya ve senin uğruna yaşamaya.
Molly Kiely 2011

Daha önce kimsede görmediği o dazanüstü güzelliği garip bir şekilde
etkilemişti onu... yoksa anlaşılır şey miydi, kendisinden uzaklaşmaya
devam eden böylesi bir kadının peşinden gitsin yıllar yılı...

Yuyato...
Gökyüzünde gezinen ay gibiyim...
...merhametsiz dağların
nasıl gözden yaracağını bilmeden...

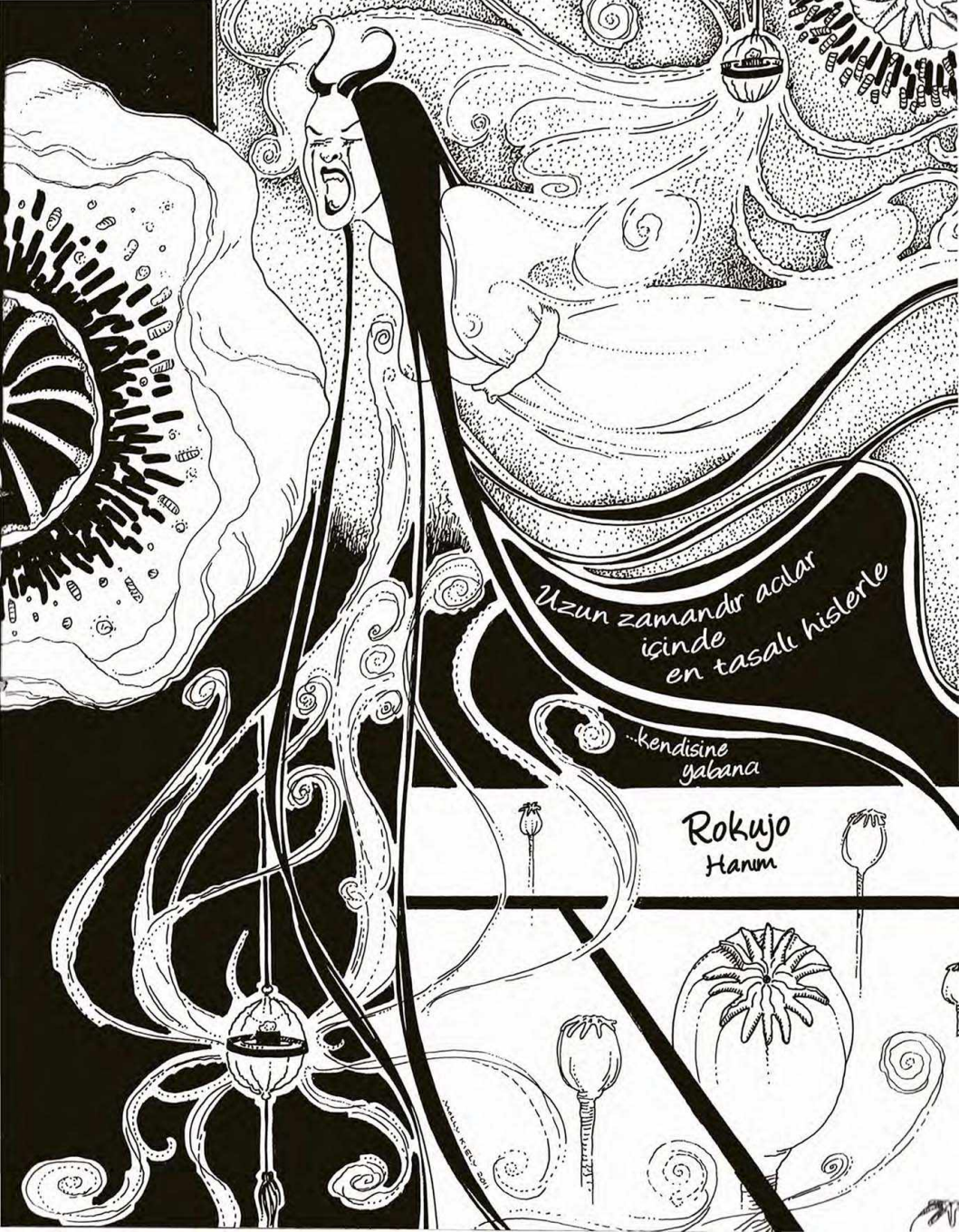
Uzun zamandır acılar
içinde
en tasalı hislerle
...kendisine
yabana
Rokujo
Hanım

(Yalancı Safran'ın söyleyecek bir şeyi yok)
Güzel Ağustos Böceği... Çok sevdiğim biri var, ama onun kalbi bana buz gibi.

Çiçek
Bayramı
baharda
ay ışığının dingin pırıltısı
kadar tatlı olamaz
hiçbir şey

Akashi...
kiraz ağacı çiçeği...
Akiko...
...dert ortağı
Murasaki..
sakli çiçek...

murasaki
ebedi menekse

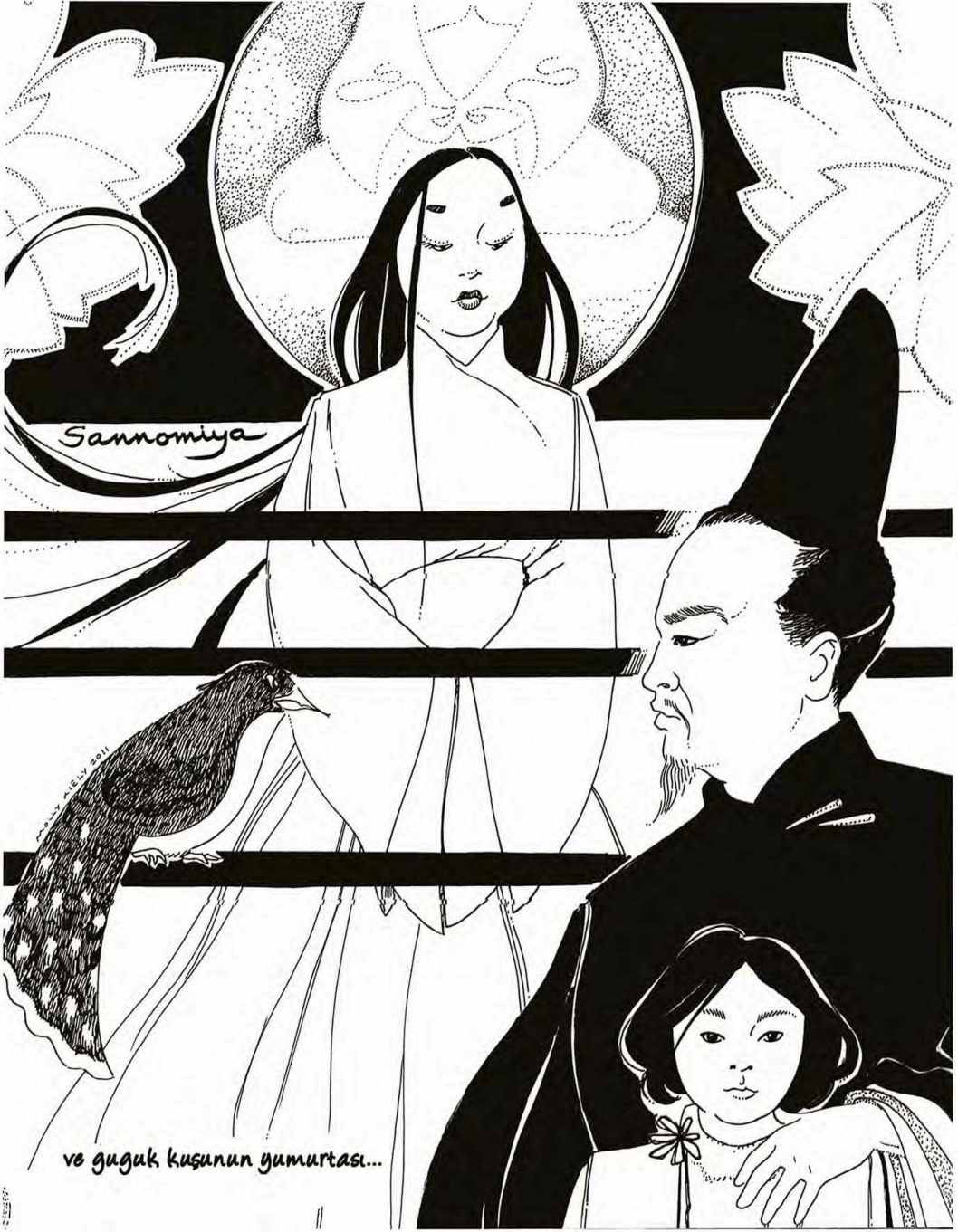
Sannomiya
ve guguk kuşunun yumurtası...

Heloise ve Abelard'ın Mektupları

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Ellen Lindner

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

TALİHSİZ AŞIKLARA TİPİK BİR ÖRNEK NİTELİĞİNDEKİ ortaçağda yaşamış Fransız çift Pierre Abelard ile Heloise d'Argenteuil'in çokça mitleştirilmiş ilişkisi, edebiyata güzel olduğu kadar karmaşık yedi mektup kazandırdı. Abelard günümüzde göz ardı edilse de kendi zamanının (1100'lerin başı) en büyük Fransız filozoflarından biri, gittiği her yerde kalabalıkları cezbeden bir rock-star'dı. Amcasıyla yaşayan genç asilzade Heloise ise "dönemin Fransa'sının en bilgili kadını" olarak tanınıyordu. Abelard, Heloise'ın amcasının evinde kalırken genç kızı baştan çıkarmak niyetiyle ona özel ders vermeye gönüllü oldu. Planı tıkır tıkır işledi. (Heloise'ın ne zaman doğduğunu, ikilinin ne zaman tanıştığını tam bilmiyoruz, tahminlere göre Heloise Abelard'dan ders aldığı dönemde on beş ila yirmili yaşlarının sonlarında, hocası ise otuzlarının sonlarındaydı.)

Heloise'ın amcası bu izinsiz derslerden haberdar olunca durumdan hiç hoşnut kalmayıp çifti ayırdı. Heloise Abelard'a hamile olduğunu yazınca birlikte Abelard'ın kız kardeşinin evine saklandılar. (Doğan çocuk, ki kendisine inanılmaz bir şekilde bir bilim gereci olan Astralabe [usturlap] adı uygun görülmüştü, bu kardeşe emanet edildi.) Amcayı yatıştırmak için –ve Heloise'ın had safhadaki tereddütlerine rağmen– çift gizlice evlense de genç kadın amcasıyla yaşamaya devam etti. Amcası Heloise'ı taciz etmeye başlayınca Abelard karısını Paris'in dışında bir rahibe manastırına yerleştirdi. Bu hamle karşısında öfkeden deliye dönen amca bir gece Abelard'ın evini basıp onu hadım etti. Çok geçmeden Abelard da bir manastıra kapandı. Heloise da Abelard da kendi manastırlarının önderleri oldular. Birbirlerini bir daha hiç görmediler.

On beş yıl kadar sonra Abelard bir keşişe uzun, otobiyografik bir mektup yazdı ve mektup bir şekilde Heloise'ın eline geçti. Rahibe, kocasının korkunç bir şekilde hadım edilmesinden ve kilise otoriteleriyle yaşadığı anlaşmazlıklardan (düşünürün teolojik görüşleri alışılmışın dışındaydı) böyle haberdar oldu. Hemen Abelard'a acı ve aşk dolu bir mektup yazdı; geçmişteki çalkantılı olaylardan sonra ilk iletişimleriydi bu. Abelard cevap yazdı ve üçü Heloise'dan, dördü ondan olmak üzere yedi kez yazıştılar. Abelard bu yazışmalardan sonra on, Heloise ise otuz sene yaşadı ve öldükten sonra bedeni kocasının isteği üzerine onun yanına gömüldü.

Bütünüyle kadın elinden çıkan çizgi roman antolojileri *Whores of Mensa* [Mensalı Orospular] ile *The Strumpet*'in [Fahişe] editör ve yayıncılarından Ellen Lindner aşıkların ilk mektuplarını sıcak sonbahar renklerini kullanarak ortaçağ el yazmaları tarzında alıntılayıp resimledi. Eğer bu uyarlamanın son cümlelerine vardığınızda gözleriniz kuru kalırsa siz benden daha duygusuz ve zalimsiniz demektir.

HELOISE'DAN ABELARD'A

İLK MEKTUPTAN SEÇMELER

Tanrısı, Babası, Kocası, Abisi Abelard'a, Kulu, Çocuğu, Karısı, Kardeşi Heloise aczini, hürmetini, aşkını anlatmak için yazıyor bu satırları.

Bir dostunuza yazdığınız teselli mektubu tesadüfen geçti ellerime; hem yazıyı tanımam, hem de o yazıyı kaleme alan ele duyduğum aşk merakımı cezbedip beni okumaya itti. Ama nasıl da bedelini ödedim bu merakın! Adımın yüzlerce kez geçtiğini gördüm, her birinin ardından gelen korkunç bir felaket. Sizin adınız da öyle, bir o kadar bedbaht.

Beni kırmayın ne olursunuz, mahrum etmeyin, yalvarırım sadece sizden gelebilecek o azıcık rahatlamayı benden esirgemeyin. Kendinizle ilgili her şeyi anlatın bana lütfen; bakarsınız acılarınız benimkilere karıştıkça azalır. Odamda resminiz asılı. Durup bakmadan asla geçmiyorum önünden. Eğer bir resim, bir nesnenin dilsiz temsilinden ibaret bir resim bile böylesi bir zevk veriyorsa mektuplar neler yapmaz? Ruhu vardır mektupların, konuşabilir onlar!

İşte şimdiye dek kendimi buraya hapsedip hayatımı mahvettim; sırf siz sessiz sakin, gönlünüz ferah yaşayabilesiniz diye. Ancak ve ancak erdem, duygulardan tamamıyla arınmış bir aşkla birleşince böylesi bir etki yaratabilir. Bu adanma ahlaksızlıktan doğamaz asla. Ah o zalim Amcam... Sevdiğimin siz değil, erkekliğiniz olduğunu sanmıştı yalnızca. Oysa sizi her zamankinden de çok seviyorum, ondan intikamımı alacağım.

İlimle dolu mektuplar değil benim istediğim... Yazmayı seven biri için zor mu sanki bu? Tek arzum, kalbin söylediği, elin zor yetiştiği mektuplar yazmanız. Rahibe olup da kendimi sonsuza dek sizin yasanız altında yaşamaya adadığımda tamamıyla benim olacağınız umuduyla nasıl da kandırdım kendimi! Rahibelik yeminimi ederken aslında sadece sizin olmaya yemin ettim ben ve sizin benim için istediğiniz bu hapis hayatına bile isteye zorladım kendimi. Beni bıraktığınız bu manastırdan ancak ölüm çıkarabilir.

Telaşla nafile kürekler çekiyorum. Dinle birleşen bir cemaatin başında, yalnızca Abelard'a adadım kendimi. Nasıl bir canavarım ben! Evet, Abelard, burada taşıdığım zincirlerin gücüyle, biraz hafiflesinler diye çağırıyorum ruhunuzu yanıma. İlahi Aşk'ı öğretin bana; mademki terk ettiniz, yüz üstü bıraktınız beni, öğretin ki Tanrı'ya adanmanın mutluluğu kalsın bana.

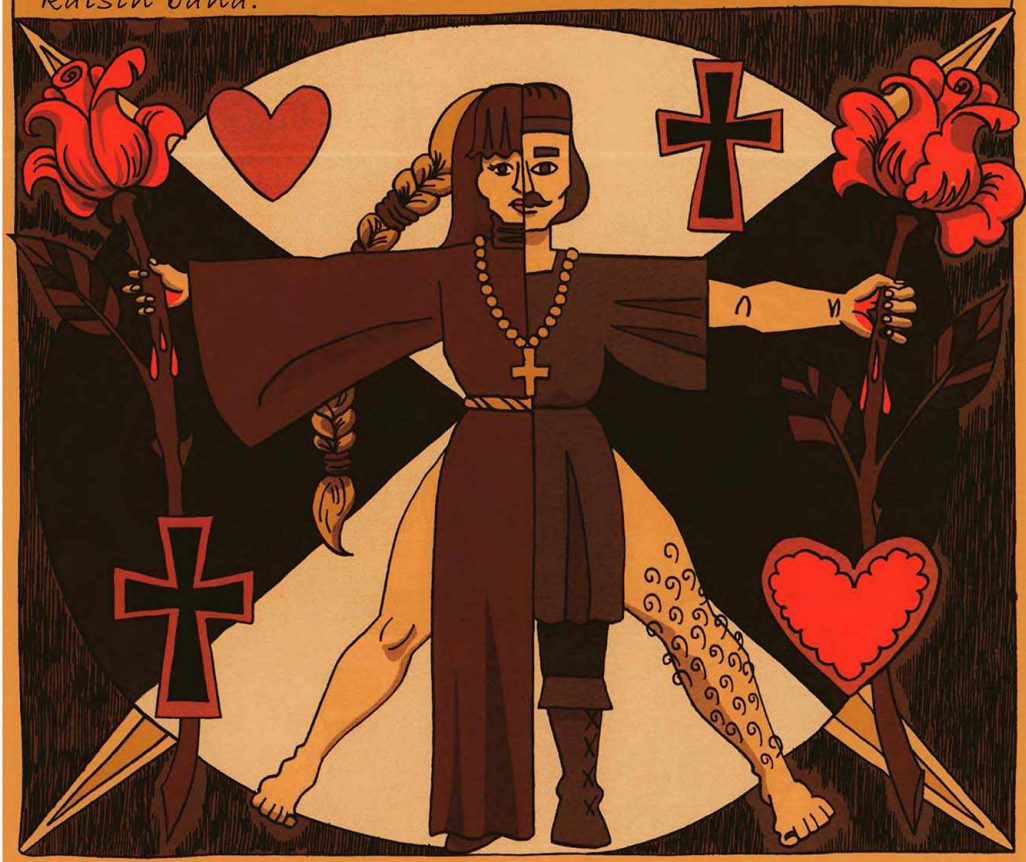

İşte benden esirgeyemeyeceğiniz bu iyiliği bekliyorum sizden. Büyük insanların kalbi üstünde tuhaf bir hakkı var Tanrı'nın: Onlara dokunma lütfunu gösterdiğinde meftun ediyor kendine, öyle ki Tanrı'nın ihtişamından başka bir şey konuşamaz, O'nsuz tek bir nefes alamaz oluyorlar. Ah, ama Tanrı'nın lütfuna erinceye dek ben, çıkarmayın aklınızdan, unutmayın beni, sevgiliniz gibi sevin, şefkatle anın çocuğunuz, kardeşiniz, karınız gibi. Bu uzun mektubumun sonunda, eğer dileğiniz buysa, sonsuza dek veda ediyorum size! ELVEDA!

ABELARD'DAN HELOISE'A

İLK MEKTUPTAN SEÇMELER

Inanın bana, size yazmadığım bir mektubun elinize geçebileceği bir an bile aklıma gelseydi, geçmiş talihsizliklerimizin anılarını uyandırabilecek tek bir şey bile yazmaktan imtina ederdim. Eğer sizi rahatsız ettiysem, şimdi amacım, hazin açıklamalarımın sebep olduğu gözyaşlarınızı kurutmak, bütün sıkıntılarımı olduğu gibi ortaya dökmektir. Bu vakte dek Kibrim yüzünden tüm dünyadan sakladığım dertlerimi şimdi, aksi yönde aldığım tüm kararlara rağmen, sizin zorunuzla yine size açacağım.

Bid tibarıma düşen kara lekenin çaresini felsefede ve dinde bulmaya çalıştım hep; beni aşktan azat edecek bir sığınak aradım. Ama ne kazandım? Tutkularımı zincirleyebilsem bile düşüncelerim alabildiğine özgür. Yeminler ediyorum sizi unutacağıma, ama sizi unutmayı bile sizi sevmeden düşünemiyorum.

"Hocam", "Ustam" diyorsunuz bana; bir zamanlar eğitiminizi üstlenmiştim gerçekten de. Size faydasız bilimler öğretmeye heveslıydım, oysa bu sizin masumiyetinize, benimse özgürlüğüme mal oldu nihayetinde. Size tutkun Amcanız benim düşmanım kesildi, intikamını benden aldı.

Rica ederim beni bir lider, mühim bir insan gibi görmeyin bundan böyle. Övgüleriniz zayıflıklarıma denk gelmiyor. Sefil birgünahkarım ben, Hakim'imin huzurunda secdeye varıyorum, yüzüm yerde, gözyaslarım karısıyor topraga.

Yüce bir seçimle ıslah edin kendinizi; insanlara ve meleklere yarasır bir ihtisam yaratın erdeminizden. Manevi evlatlarınız arasında mütevazı, disiplininizde katı, seçiminizde azimli, okumalarınızda özenli olun; dinlencelerinizin bile bir amacı olmalı.

Unutmayın ki hayattaki son dünyevi çabalarım kalbinizi çalmak, sizi bastan çıkarmak içindi. benim yüzümden perişan oldunuz, ben de sizinle birlikte: Aynı dalgalar yuttu ikimizi. Kayıtsızlık içinde ölümü bekledik. aynı ölüm bizi aynı cezalara sürükledi pervasızca. Ama İlahi Takdir esirgedi ve gemimizin enkazı bir limana attı bizi.

Kararımı verdim son kusurum, son günahım olacak bu mektup. ELVEDA. Umuyorum ki bu fani hayat sona erdiğinde benim yanıma gömülmeyi siz de istersiniz. O vakit serin küllerinizin hiçbir şeyden korkmasına lüzum olmaz ve benim de mezarım zenginleşip ünlenir.

el'11

"O nobilissima viriditas"

Bingenli Hildegard

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Molly Kiely

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

AVİLALI TERESA, NORWICHLİ JULIAN VE DİĞERLERİYLE birlikte Bingenli Hildegard'ın ismi de ömrü boyunca görüler ve translarla yaşayan mistik rahibeler arasında yer alır. (Görülerini tarif ve tahlil ettiği üç kitabın ilki *Scivias* ruhani bir klasiktir.) Ancak on ikinci yüzyılda yaşamış bu Alman rahibenin görülerinden daha önemli bir yönü daha vardır; Hildegard incelemeleri, ilk elden araştırmaları, bitki, hayvan, yıldız ve insan vücudu gözlemleriyle bir ortaçağ alimi ve hekimi olmanın yanında, iki manastırın kurucusu ve idarecisi olarak da tam bir "Rönesans insanı"dır. Bunların ötesinde kendisi teolog, filozof, şair, aziz biyografileri yazarı ve günümüzde de bilinen yetmiş yedi ilahi ve bir müzikli oyunun bestecisidir. (Tarihteki en büyük kadın besteci olarak kabul edilir, belki de her iki cinsten çıkmış ilk büyük bestecidir.) Bütün bunları yaparken, ahlaki tiyatronun ilk örneği olan bir oyun, bitkisel tedavi üzerine iki klasik çalışma (*Causae et Curae* ve *Physica)* kaleme almış, alternatif bir alfabe ve dil icat etmiş, imparatorlarla papalarla yazışmıştır.

Bingenli Hildegard'ın ilahilerinden biri olan "O nobilissima viriditas", Tanrı'dan, Hazreti İsa'dan, Hazreti Meryem'den ve başka azizlerden doğrudan söz etmemesiyle dikkat çeker, aksine Hildegard'ın Latincede "yeşillik" anlamına gelen *viriditas* kavramını içerir. Ama kavram o kadar basit değildir. Hildegard'ın dünya görüşünde *viriditas* doğayı canlandıran, ona enerji veren gizemli ve harikulade bir yaşam gücüdür; bu güç dünyaya güneş tarafından iletilir, ancak Hildegard tüm çalışmalarında yeşilliğin asıl ve nihai kaynağının Tanrı olduğunu açıkça belirtir. Özellikle çevirmenlerin canını sıkacak bir husus vardır ki, *viriditas*, "nebatat", "herdem yeşil", "yeşillendirici güç" ve "yeşillendiren kuvvet" olarak da betimlenir. (Bunlar sadece doğada geçen betimlemelerdir, sonuçta *viriditas* manevi alemde de bulunan bir güçtür.)

Birkaç sayfa önce *Genji'nin Hikayesi*'nde tanıştığınız Molly Kiely bu ilahinin, bol renkli, işlenmemiş bitki ve toprak bazlı pigmentlerle konuya uygun biçimde elle boyanmış canlı bir yorumunu sunuyor. Bu çalışması için şöyle diyor çizer: "Hildegard'ın dişiliği ve doğayı utanmadan kutsaması beni çok etkiledi, özellikle de dinin ne kadar erkek egemenliğine girmiş ve doğadan koparılmış olduğunu düşününce."

Ey yüce yeşillendiren kuvvet,
Dünyevi idrakin çok ötesinde,
Gözleri kamaştıran bir sükunetle
İlahi hikmetlerle
Kızıla bürünürsün şafak gibi,
"O Nobilissima Viriditas"
memban güneştir senin
bir alemin içinde,
parlayan sensin
sarmalanan sensin
semsin sulesi gibi yakan sensin
Bingenli Hildegard
MOLLY KIELY 2011

"Balıkçı ile Cin"

1001 Gece Masalları'ndan

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Andrice Arp

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

1001 GECE MASALLARI GENİŞ BİR ÇATI ALTINDA anlatılan yüzlerce bağımsız masaldan oluşur. Şah Şehriyar çok genç ve güzel kadınlarla evlenip büyük haz aldığı zifaf gecesinin ertesi sabahı eşlerini idam ettirmeyi adet haline getirmiştir. Yeni karısı Şehrazat bu akıbetten kurtulmak ve haleflerini de kurtarmak için bir plan yapar, her gece kocasına bir hikaye anlatır, ama ertesi gece devam etmek üzere hikayeyi yarım bırakır. Genellikle masalın içindeki bir karakter başka bir masal anlatır, kimi zaman da o masalın içinde bir başkası anlatılır. Böylelikle Şehrazat celladın baltasından bin gün kurtulmayı başarır ve Şehrazat'tan çok memnun olan Şah Şehriyar bin birinci gecede yüce gönüllülük göstererek canını temelli bağışlar.

Acem, Hint ve bölgedeki diğer milletlerin hikayelerini bir araya getiren *1001 Gece Masalları*'nın geçmişi karışık olsa da bu derleme bilinen formuna 1300'lerin ilk yarısında bir Kahireli'nin çeşitli masalları ve el yazmalarını yöresel tat da ekleyerek birleştirmesi ve derlemesiyle ulaşmıştır. Sonraki Arapça versiyonlarına masallar eklenmeye devam etmiştir, ancak Batı dünyasında en çok bilinen Ali Baba, Sinbad ve Alaaddin gibi masallar, aslında Ortadoğu hikayeleri olmasına rağmen Avrupalı tercümanların ilaveleridir. *1001 Gece Masalları* Avrupa dillerine ilk kez Fransızca olarak 1704'ten 1717 yılına kadar yapılan bir baskıyla girmiştir. Sör Richard Burton'ın efsanevi tam ve sansürsüz tercümesi 1880'lerde basılmıştır.

Tarihçi Robert Irwin *Companion* [Rehber Kitap] adlı kitabında şöyle der:

> Genellikle Arap masalları külliyatı, Marchen (peri ya da kocakarı masalları) ya da Grimm Kardeşler'in eşdeğeri olarak kabul edilir. Ancak peri masalı sayılabilecek hikayeler olsa da, *1001 Gece Masalları*'nın içeriği çok daha geniştir. Uzun kahramanlık destanları, bilgelik edebiyatı, fabllar, kozmolojik fantazyalar, pornografi, müstehcen espriler, mistik dini masallar, toplumun alt kesimlerinin yaşantıları, belagatli münakaşalar ve bol miktarda nazım içerir. Bazısı yüzlerce sayfadan oluşurken, bazıları da ancak bir paragraf uzunluğundadır.

"Balıkçı ile Cin" baştaki masallardandır ve çok katmanlı masal biçiminin tipik bir örneğidir. Masalda balıkçı cine bir papağanın masalını anlatır, ama papağanın da anlattığı başka bir hikaye vardır. *Hi-Horse* antoloji dizisinin editörlerinden Andrice Arp giderek küçülen bu iç içe geçmiş masalları Matruşka yaklaşımıyla görselleştiriyor, masalın bitiminde ana masala dönerken paneller tekrar eski büyüklüğüne kavuşuyor.

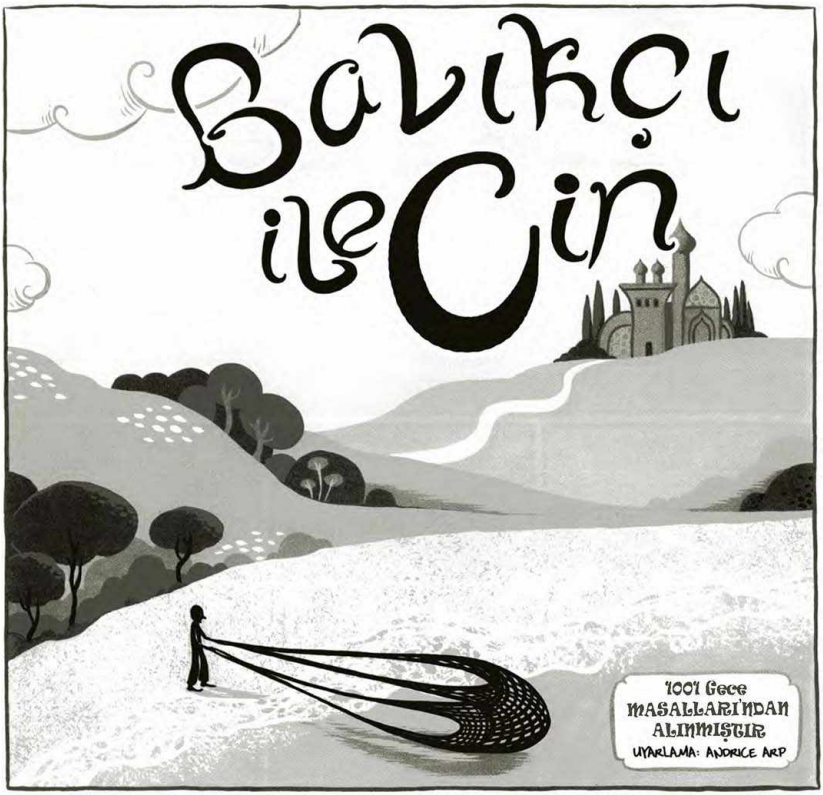

Fakir balıkçı her gün ağını atmak için sahile gidermiş.

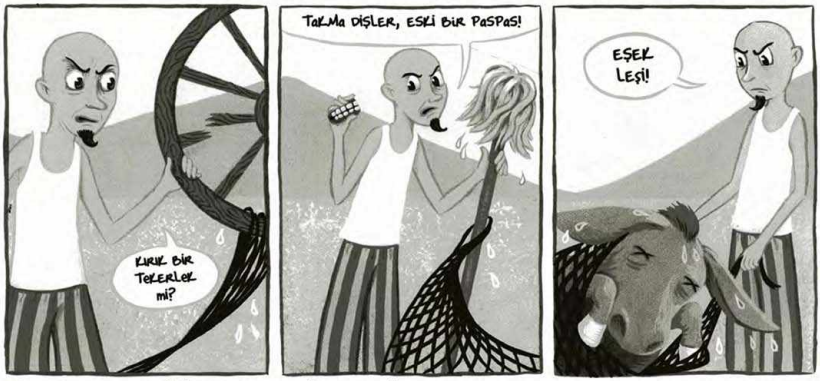

O gün şansı hiç yaver gitmemiş.

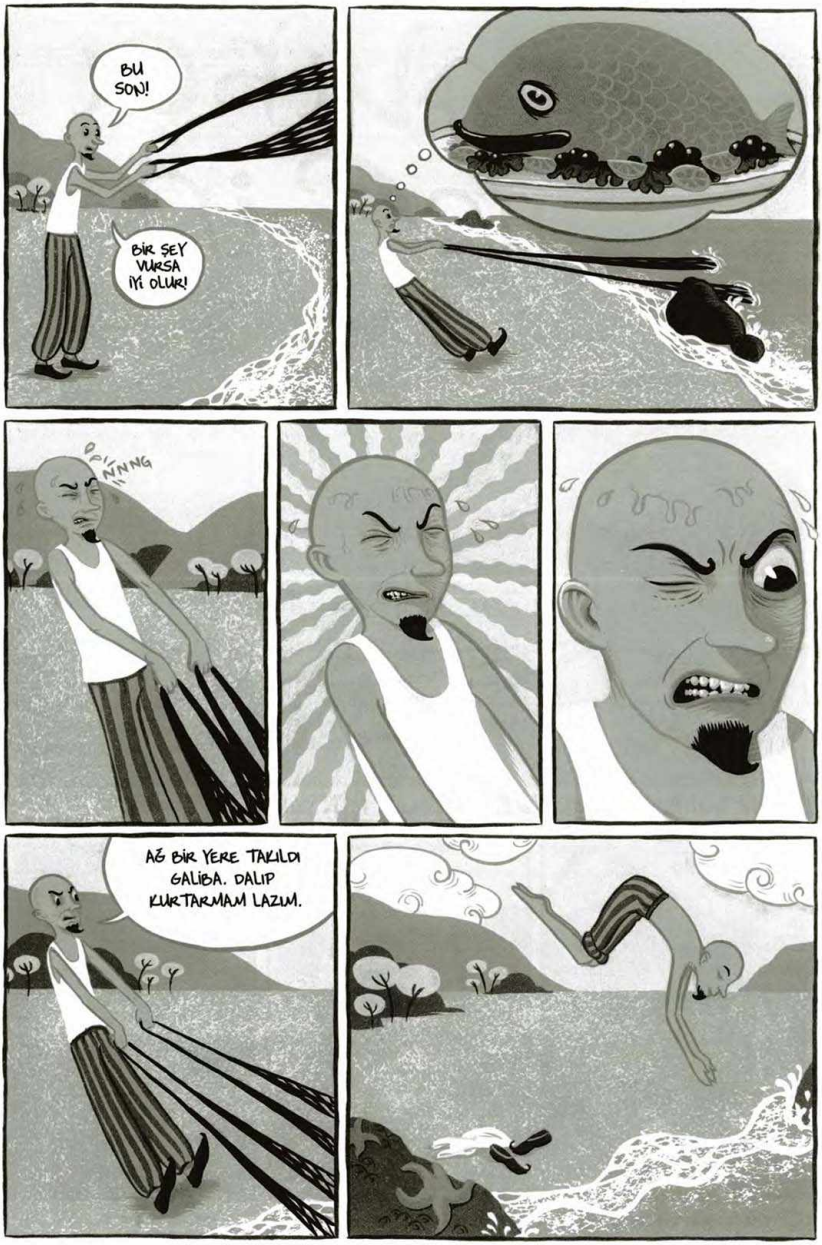
BU SON!
BİR ŞEY VURSA İYİ OLUR!
PIYNNG
AĞ BİR YERE TAKILDI GALİBA. DALIP KURTARMAM LAZIM.

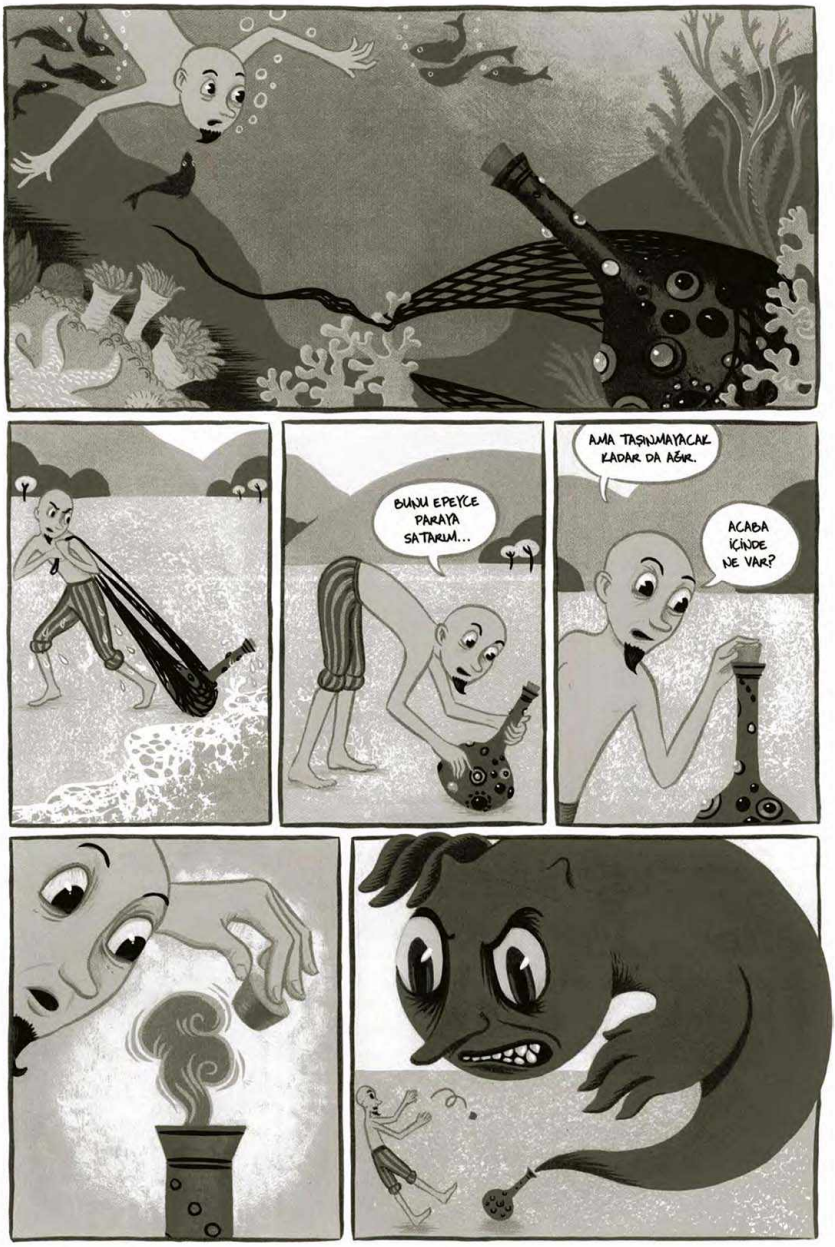

"BALIKÇI İLE CİN" 1001 GECE MASALLARI **ANDRICE ARP**

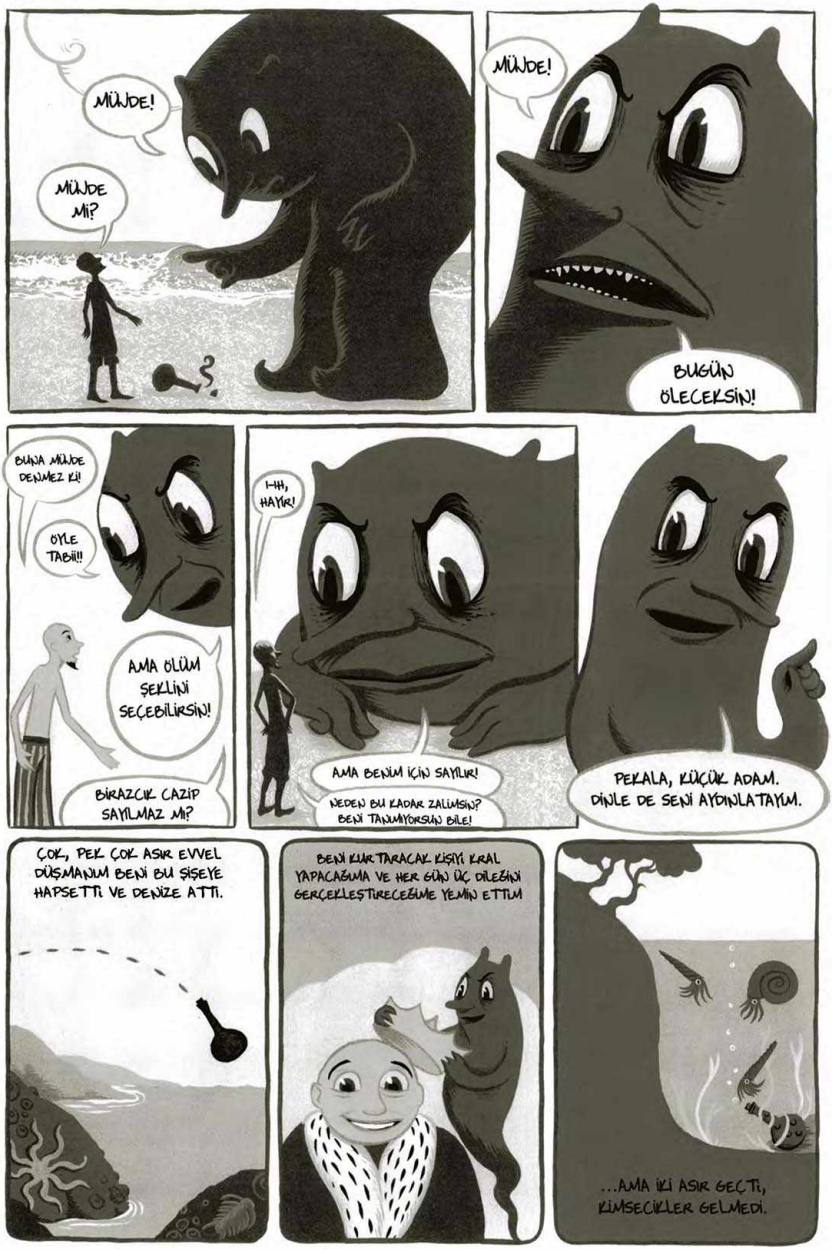
MÜJDE!
MÜJDE Mİ?
MÜJDE!
BUGÜN ÖLECEKSİN!
BUNA MÜJDE DENMEZ Kİ!
ÖYLE TABİİ!!
AMA ÖLÜM ŞEKLİNİ SEÇEBİLİRSİN!
BİRAZCIK CAZİP SAYILMAZ MI?
I-HI, HAYIR!
AMA BENİM İÇİN SAYILIR!
NEDEN BU KADAR ZALİMSİN? BENİ TANIMIYORSUN BİLE!
PEKALA, KÜÇÜK ADAM. DİNLE DE SENİ AYDINLATAYIM.
ÇOK, PEK ÇOK ASIR EVVEL DÜŞMANIM BENİ BU ŞİŞEYE HAPSETTİ VE DENİZE ATTI.
BENİ KURTARACAK KİŞİYİ KRAL YAPACAĞIMA VE HER GÜN ÜÇ DİLEĞİNİ GERÇEKLEŞTİRECEĞİME YEMİN ETTİM
...AMA İKİ ASIR GEÇTİ, KİMSECİKLER GELMEDİ.

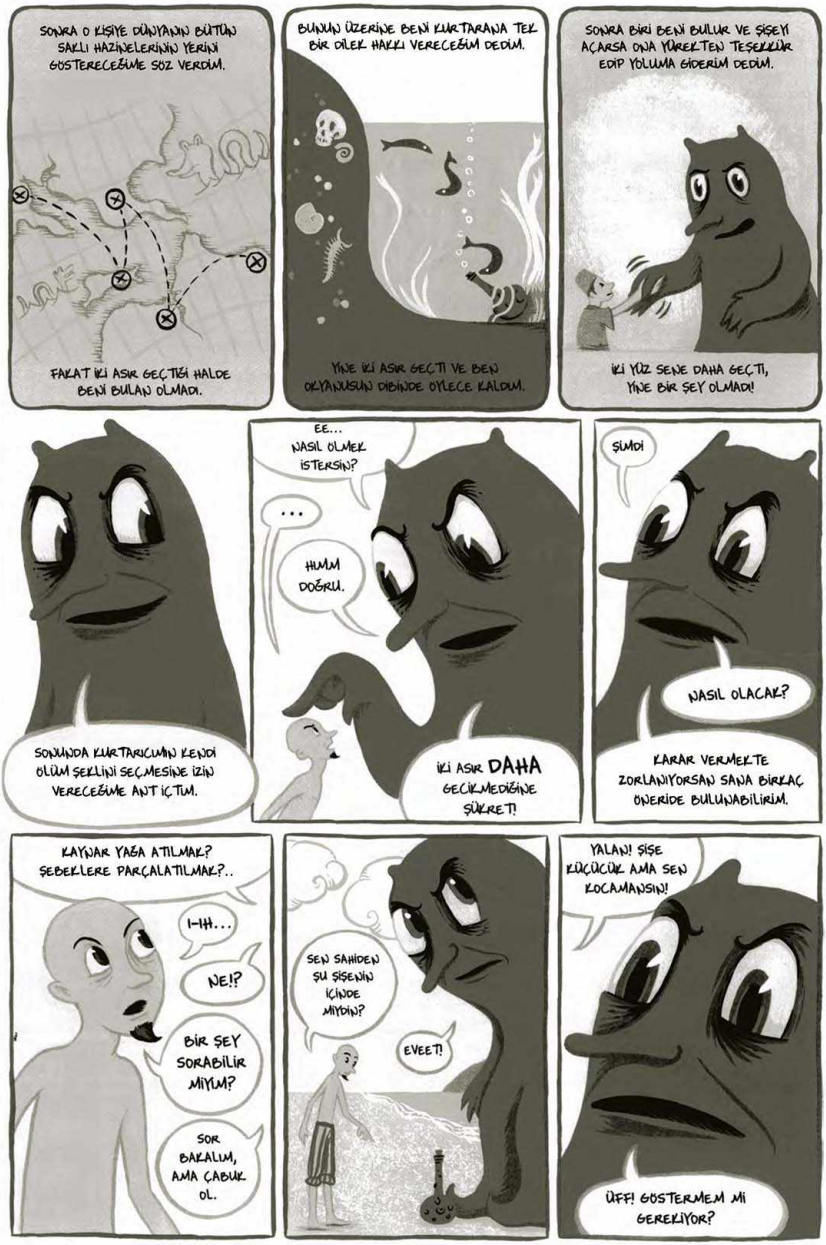
SONRA O KİŞİYE DÜNYANIN BÜTÜN SAKLI HAZİNELERİNİN YERİNİ GÖSTERECEĞİME SÖZ VERDİM.
FAKAT İKİ ASIR GEÇTİĞİ HALDE BENİ BULAN OLMADI.
BUNUN ÜZERİNE BENİ KURTARANA TEK BİR DİLEK HAKKI VERECEĞİM DEDİM.
YİNE İKİ ASIR GEÇTİ VE BEN OKYANUSUN DİBİNDE OYLECE KALDIM.
SONRA BİRİ BENİ BULUR VE ŞİŞEYİ AÇARSA ONA YÜREKTEN TEŞEKKÜR EDİP YOLUMA GİDERİM DEDİM.
İKİ YÜZ SENE DAHA GEÇTİ, YİNE BİR ŞEY OLMADI!
SONUNDA KURTARICININ KENDİ ÖLÜM ŞEKLİNİ SEÇMESİNE İZİN VERECEĞİME ANT İÇTİM.
EE... NASIL ÖLMEK İSTERSİN?
...
HUMM DOĞRU.
İKİ ASIR DAHA GEÇİRMEDİĞİNE ŞÜKRET!
ŞİMDİ
NASIL OLACAK?
KARAR VERMEKTE ZORLANIYORSAN SANA BİRKAÇ ÖNERİDE BULUNABİLİRİM.
KAYNAR YAĞA ATILMAK? SEBEBLERE PARÇALATILMAK?..
I-HH...
NE!?
BİR ŞEY SORABİLİR MİYİM?
SOR BAKALIM, AMA ÇABUK OL.
SEN SAHİDEN ŞU ŞİŞENİN İÇİNDE MİYDİN?
EVEET!
YALAN! ŞİŞE KÜÇÜCÜK AMA SEN KOCAMANSIN!
ÜFF! GÖSTERMEM Mİ GEREKİYOR?

DUR! BENİ KANDIRMAYA MI ÇALIŞIYORSUN YOKSA?
HAYIR!
YEMİN ET?
VALLAHİ BİLLAHİ.
PEKALA.
HA ŞÖYLE!
ŞİMDİ SÖYLE, SEN NASIL ÖLMEK İSTERSİN?
AMA, YEMİN...
PARMAKLARIMI ÇAPRAZLAMIŞTIM.
HADİ AMA! ŞAKA YAPIYORDUM BEN!
NE? HADİ ORADAN!
SENİ AİT OLDUĞUN YERE, DENİZE ATACAĞIM!
LÜTFEN, YAPMA!
SONU GELMEZ, İŞKENCELİ BİR BEKLEYİŞ O!
NASIL OLDUĞUNU HAYAL BİLE EDEMEZSİN!
ONU BENİ ÖLÜMLE TEHDİT ETMEDEN ÖNCE DÜŞÜNECEKTİN!
SANA BİR HİKAYE ANLATAYIM MI?
...
ESKİDEN KEL KALMIŞ BİR KRAL YAŞARMIŞ.
ÜLKESİNDEKİ HİÇBİR DOKTOR, ALİM ONU İYİ EDEMEMİŞ.
BİR GÜN ŞEHRE BÜYÜK BİR BİLGE GELMİŞ.
KRALIN HUZURUNA ÇIKMAK İÇİN İZİN İSTEMİŞ.
TIK-TIK
SİZİ HİÇBİR İLAÇ VE İKSİR KULLANMADAN, DIŞARIDAN İYİ EDEBİLİRİM!
DIŞARIDAN MI?
DIŞARIDAN.
BANA HAZIRLANMAM İÇİN BU GECE İZİN VERİN. YARIN GÖRECEKSİNİZ.

BİLGE BÜTÜN GECEYİ İLAÇ DAMITARAK GEÇİRMİŞ,
İLAÇLARI BEZ BİR BEBEĞİN İÇİNE YERLEŞTİRMİŞ.
BU GECE BU BEBEĞE SARILARAK UYUYUN, ÜSTÜNÜZE YIRMI KAT BATTANİYE ÖRTÜN. BEBEKTEKİ İLAÇ TERİNİZE KARIŞACAK VE VÜCUDUNUZA NÜFUZ EDECEK.
ERTESİ SABAH,
KRAL AYNAYA BİR BAKMIŞ Kİ KAFASINDA SAÇLARI
KRAL ÇOK SEVİNMİŞ, BİLGEYE KAFTAN GİYDİRİP ŞEREFLENDİRMİŞ, ONA SARAYDA YER VERMİŞ.
FAKAT KRALIN KISKANÇ VEZİRİNİN BAŞKA PLANLARI VARMIŞ...
MAJESTELERİ KANAATİME GÖRE BU BİLGE SİZİ ÖLDÜRMEK NİYETİNDE!
NE!?
BU DA NEREDEN ÇIKTI?
SEN KISKANIYORSUN! SONRADAN PİŞMAN OLACAĞIM BİR ŞEY YAPMAK İSTEMİYORUM. DUR SANA BİR HİKAYE ANLATAYIM.
BUYURUNUZ MAJESTELERİ.
BİR ZAMANLAR KARISI ÇOK GÜZEL OLAN KISKANÇ BİR KOCA VARMIŞ.
KARISINI GÖZÜNÜN DİBİNDEN AYIRMAZMIŞ. AMA BİR GÜN, İŞİ İÇİN ŞEHİR DIŞINA ÇIKMASI GEREKMİŞ VE EVE BİR PAPAĞAN GETİRMİŞ.
KENDİSİ EVDE YOKKEN KUŞ ONA OLAN BİTENİ ANLATACAKMIŞ.
ADAM EVİNE DÖNDÜĞÜNDE...
EE?
PAPAĞAN KARISININ İHANETİNİ BİR BİR ANLATMIŞ
VS
KOCA ÇOK ÖFKELENMİŞ.
KADIN HİZMETÇİLERİNİN SORGUYA ÇEKMİŞ, SONUNDA HAİNİN KUŞ OLDUĞUNU ANLAMIŞ.
KOCASI YİNE SEFERE ÇIKMIŞ. KADIN GECE BOYUNCA HİZMETÇİLERİNE TENCERE TAVA GÖRÜLTÜSÜ YAPTIRTMIŞ, KAFESE SULAR DÖKTÜRMÜŞ, PARLAK IŞIKLAR YAKIP SÖNDÜRTMÜŞ.
ERTESİ GÜN
EFENDİM, DÜN GECEKİ O KORKUNÇ FIRTINADA HİÇBİR ŞEY GÖREMEDİM.
? ! ?
AYLARDIR YAŞAMLA YAŞAMACI KU
VE PAPAĞANI ÖLDÜRMÜŞ.
SEN YALANCI!
SONRADAN KOMŞULARINDAN KUŞUN SÖYLEDİKLERİNİN DOĞRU OLDUĞUNU ÖĞRENMİŞ.
ÇOK PİŞMAN OLMUŞ.
NEDEN?
İŞTE BEN DE SENİN OYUNUNA GELİP YANLIŞ BİR ŞEY YAPMAK İSTEMEM!
AMA GÖRMÜYOR MUSUNUZ? ELİNİZDE TUTTUĞUNUZ BİR ŞEYLE SİZİ İYİLEŞTİRDİĞİ GİBİ...
KORKUTACAĞINIZ YA DA BAKACAĞINIZ BİR ŞEYLE SİZİ ÇABUCAK
ÖLDÜREBİLİR!
VE VEZİR YAVAŞ YAVAŞ KRALIN AKLINA ŞÜPHE TOHUMLARINI EKMİŞ.
BANA BİLGEYİ ÇAĞIRIN!
SENİ NEDEN ÇAĞIRTTIM, BİLİYOR MUSUN?
HAYIR.
KELLENİ KESTİRECEĞİM.
A... AMA... NEDEN!?
SEN BENİ ÖLDÜRMEDEN BEN SENİ ÖLDÜRECEĞİM.
NE!?
SİZİ NEDEN ÖLDÜREYİM? BEN SİZİ İY...
VURUN KELLESİNİ!

KELLİĞİNİZE DEVA BULMANIN MÜKAFATI BU MU? HANİ ŞU MASALDAKİ TİMSAH GİBİ?
HANGİ MASALDAKİ?
MASAL ANLATMANIN ZAMANI DEĞİL!
YALNIZ ŞU KADARINI SÖYLEYEYİM, BÜYÜK BİR HATA YAPIYORSUNUZ.
MADEN KELLEMİ VURDURACAKSINIZ, HİÇ OLMAZSA EVİME GİDİP İŞLERİMİ BİTİREYİM. ÖZELLİKLE GETİRMEK İSTEDİĞİM BİR KİTAP VAR.
ADI "SIRLARIN SIRRI". KÜTÜPHANENİZE BAĞIŞLAMAK İSTERİM.
"SIRLARIN SIRRI" MI? HMM.
NEYMİŞ BU KİTABIN SIRRI?
ASIL SIR ŞU: BAŞINI VURDURURSANIZ, KİTABIN ALTINCI SAYFASINI AÇIN, SONDAN ÜÇÜNCÜ SATIRI OKUYUN VE BİR SORU SORUN. KELLEM CEVABINI VERECEKTİR.
BAKALIM, GÖRECEĞİZ.
VE BİLGE EVİNE GİTMİŞ, GÖZYAŞLARI İÇİNDE AİLESİNE VEDA ETMİŞ. ERTESİ GÜN KİTAPLA BİRLİKTE SARAYA DÖNMÜŞ.
BANA BİR TABAK GETİRİN!
KELLEM VURULUNCA BU TABAKTAKİ TOZA BATIRIN.
SONRA KİTABI AÇIP BİR SORU SORUN.
AMA SİZİ TEKRAR UYARIYORUM: YAPTIĞINIZA PİŞMAN OLACAKSINIZ!
ŞİMDİ SENİ NASIL ÖLDÜRTMEYEYİM? KESİK BAŞININ KONUŞTUĞUNU GÖRMEK İSTİYORUM!
VURUN KELLESİNİ!!
ŞİMDİ KİTABI AÇIN HAŞMETLİM.
SAYFALAR BİRBİRİNE YAPIŞMIŞ.
BURADA BİR ŞEY YAZMIYOR!
SAYFALARI ÇEVİRMEYE DEVAM EDİN.
KENDİMİ İYİ HİSSETMİYORUM.

YAA İŞTE BÖYLE. SAYFALAR ZEHİRLİYMİŞ. KRAL BİLGEYİ BAĞIŞLASA KENDİ DE ÖLMEYECEKMİŞ.
AMA KORKUNÇ BİR ÖLÜMLE CAN VERMİŞ.
SEN DE BENİ BAĞIŞLAMAYA RAZI OLSAYDIN, BEN DE ŞİMDİ SENİN CANINI BAĞIŞLARDIM.
ONUN YERİNE DENİZİN DİBİNİ BOYLAYACAKSIN.
ÜMAME'NİN ATİKE'YE YAPTIĞINI YAPMA!
ÜMAME ATİKE'YE NE YAPMIŞ?
MASAL ANLATMANIN ZAMANI DEĞİL!
BENİ SERBEST BIRAKIRSAN SANA ZARAR VERMEM, YEMİN, YEMİN, YEMİN EDERİM!
SÖZ MÜ?
SÖZ!
HEM SENİ ZENGİN DE EDERİM!
PEKALA.

AMAN!
HA HA HA
HA HA
HA HA
HA HA HA
HA HA
HA HA
HA HA HA HA HA
AMA... AMA...
YEMİN ETMİŞTİN...
HA HA HA HA HA
HA HA HA HA HA HA
BENİ
TAKİP ET.

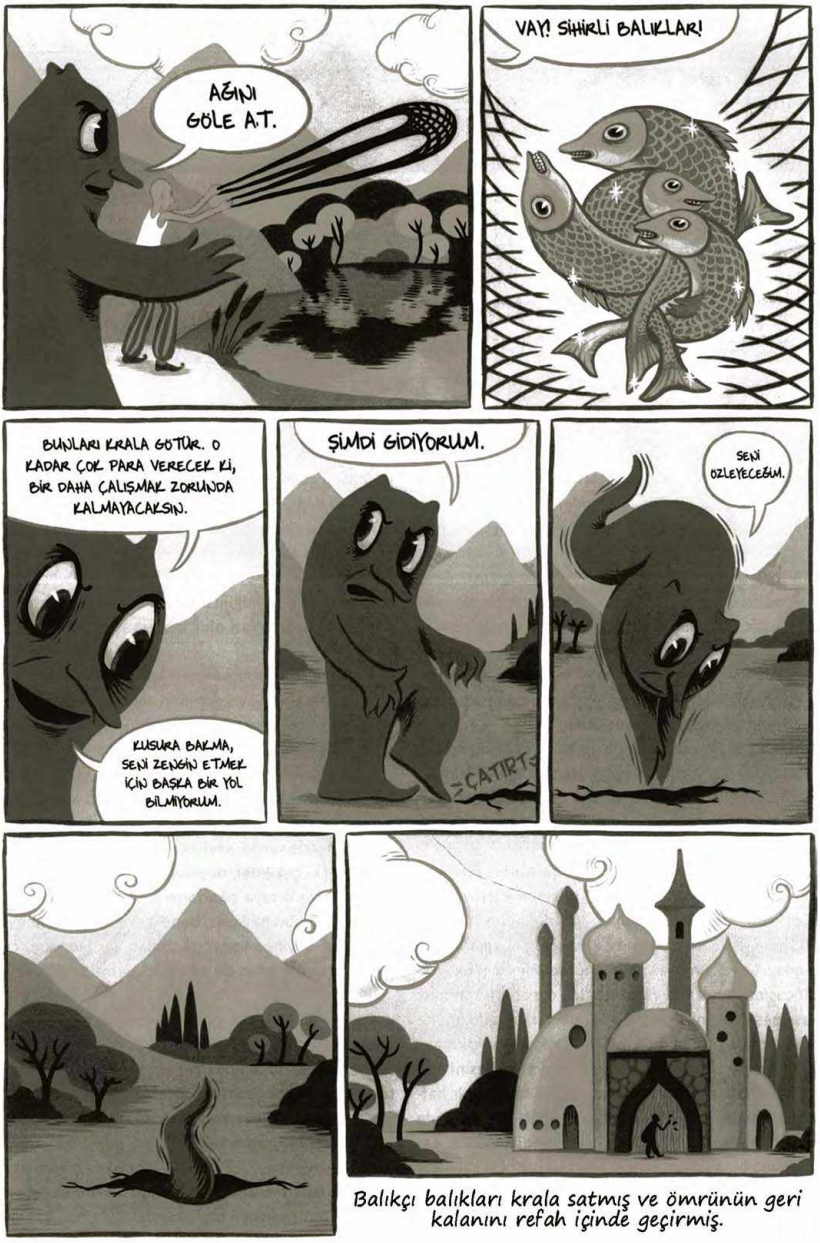

Balıkçı balıkları krala satmış ve ömrünün geri kalanını refah içinde geçirmiş.

"İki Kukulu Kadın"

1001 Gece Masalları'ndan

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Vicki Nerino

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

"BALIKÇI İLE CİN" MASALININ GİRİŞİNDE DE belirttiğimiz üzere, *1001 Gece Masalları* Sinbad, Alaaddin ve Ali Baba'dan başka daha pek çok masal içerir. Halk masallarından oluşan (*Canterbury Masalları* ve *Decameron* da dahil) birçok edebi derlemede olduğu gibi, *1001 Gece Masalları*'ndaki öykülerin bir kısmında da açık bir cinsellik konu edilmiştir. Çoğunlukla da zina. Ya da daha daraltmak gerekirse, kendilerini tatmin edemeyen sersem kocalarına ihanet etmek için yaratıcı yöntemler bulan ihmal edilmiş kurnaz eşlerin öyküleri anlatılmıştır. "İki Kukulu Kadın" bu engin türün en mükemmel, en uç örneğidir.

Kitapçılarda satılan baskılarda rastlayamayacağınız bu masal kısaltılmamış, sansürlenmemiş baskılarda ve Sör Richard Burton'ın 1880'lerde yayınlanmış on altı ciltlik efsanevi tercümesinde gerçekten de mevcuttur (on beşinci cildin dokuzuncu masalı).

"İki Kukulu Kadın" başlıklı masalda, bir devlet memuru (muhtemelen Konstantinopolis valisi), onun karısı ve bir seyisin öyküsü anlatılır. Kocasının ilgisizliğinden hüsrana uğramış kadın, seyisle yatağa girmek ve genç sevgilisini kocasının onayı ve yardımıyla yanında tutabilmek için bir çare bulur. Kocasına annesinin vefat ettiğini, cenazeye katılmak ve miras meselelerini halletmek üzere birkaç günlüğüne seyahate çıkması gerektiğini, ama yola tek başına çıkmaya korktuğunu söyler. Koca, seyise eşine refakat etmesini emreder. Buraya kadar her şey yolundadır, bu sayede bir hafta boyunca seyisin evinde ve yakınlarındaki bir bahçede mercimeği fırına verirler. Ne var ki eve döndüklerinde, kadının kocasına bir sürprizi vardır: Merhum annesi vajinasını kızına miras bırakmış, kadın da bunu kendi vajinasının arkasına takmıştır. Kocasının karşısında çırılçıplak durur ve vajinasını göstererek, ancak bunu kullanabileceğini (kullanacağını değil) söyler, sonra arkasını dönüp eğilir ve ikinci vajinanınsa annesine ait olduğunu söyler. Kocasının onunla ilişkiye girmesi uygunsuz olduğundan, kocanın kukusunu kullanmaya cüret etmeyecek tanıdık, güvenilir ikinci bir koca bulmak gerektiğini anlatır. Koca seyisi önerir, kadın da sözde gönülsüzce razı olur. Hikaye şöyle devam eder:

> Bu sebeple adam hizmetkarını çağırtıp demiş ki, "Dinle beni Seyis; karımın annesi kukusunu karıma miras bıraktı, niyetimiz onu kanuni nikah bağıyla sana vermektir, ancak bizim malımıza sakın ha yaklaşmayasın." Seyis cevap vermiş: "Asla efendim, asla yaklaşmam." Malum konuda anlaşmaya varmalarından sonra, kadın ne zaman şehvetle yansa, seyisi çağırtır, haremin kuytu bir yerine çekilirler, doyasıya keyif sürdükten sonra birlikte ortaya çıkarlarmış. Vali de her defasında, "Aman ha Seyis, bana ait olanı ihlal etmeyesin," deyince karısı da, "Allah var efendim, çok dürüst ve emin bir adam o," dermiş.

(Böyle bir masalın gerçekten mevcut ve klasik dünya edebiyatının bir parçası olduğunu göstermek için masalı özetlemek ve bu alıntıya yer verme ihtiyacını hissettik. İnternette İngilizce çevirisini bulabilirsiniz.)

Kanadalı çizgi roman sanatçısı ve ressam Vicki Nerino orijinal ortama sadık kalmışsa da, dili yirmi birinci yüzyıl mantığına uyarlayarak sevimli grotesk tarzını masala yansıtmıştır. Halk masalları her zaman halkın diliyle anlatıldığı için son derece uygun bir tercih bu.

1001 GECE MASALLARI
İKİ KUKULU KADIN
UYARLAMA: VİCKİ NERİNO
Bir zamanlar, herifin tekinin çok seksi bir karısı varmış. Bizim herif normal erkekler gibi kadına hiç arzu duymazmış. Feci bir şeymiş bu, çünkü hatun çok ATEŞLİYMİŞ ve her daim aksiyona hazırmış. Güzelmiş, hoşmuş ve şöyle SIKI BİR SEKSE ihtiyacı varmış.
Hiiiiişşşşşş
Bunların bir de seyisleri varmış, kadın seyisi çok çekici bulur, onunla yatmaya can atarmış... Ve bamm... aklına parlak bir fikir gelmiş...

Annem ölmüş, gidip baş sağlığına gelenleri karşılaman falan lazım, ama yol çok uzun, ben de korkuyorum.
N'OLUR
N'OLUR N'OLUR
N'OLUR
N'OLUR
LÜTFEN
Çağırın şu herifi!
Ve böylece, seyis kadına yol arkadaşı olmuş.

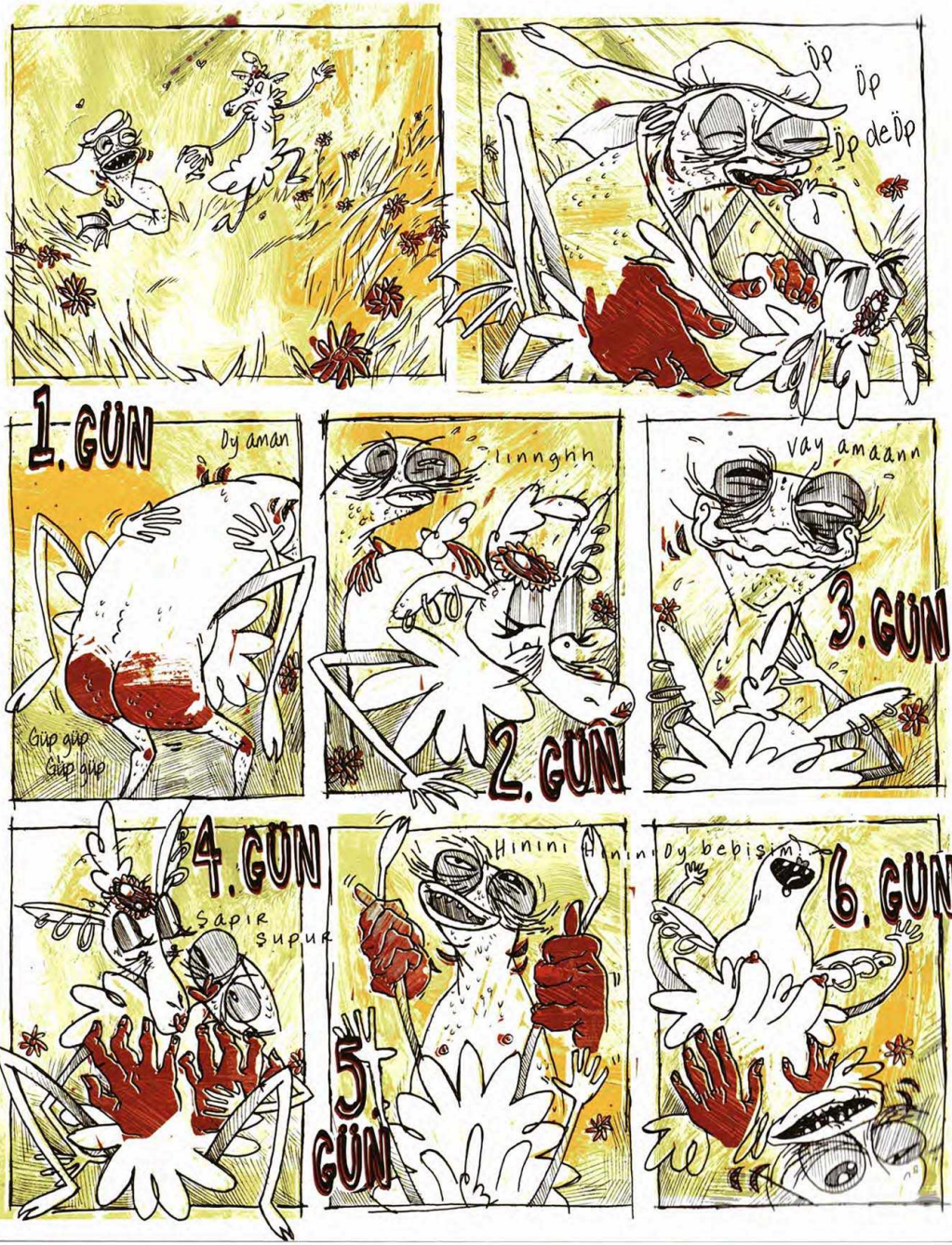
Öp
Öp
Öp de Öp
1. GÜN
Oy aman
Güp güp
Güp güp
Iinnghh
2. GÜN
Vay amaann
3. GÜN
4. GÜN
Şapır
Şupur
Hinini Hinini Oy bebişim
5. GÜN
6. GÜN

İşte döndüm!
Taam, bak dinle, annem bana bir şey bırakmış ki çok acayip. Biliyor musun ne?
Üfff. Her neyse. Söylememe gerek yok herande
hiç ilgilenmediğine göre.
YUH ARTIK.

DAHA SONRA...
Off Ya, aLDO. Merak etmiyo musun?
Df ALLaam, hayret bi şey yaa. Annem öldü diyorum, ama sen ne bıraktığını merak bile etmiyosun.
Tabii tabii tabii tabii
Kukusunu, kukusunu bırakmış.
O da ne be? Göt tıkacı falan mı?

Taam ya. AL kendin bak. Bu BENİM kukum.
öp öp öp öp
FISH
BU da onunki. Anneminki yani.
Şey, Kem Küm. Öhöm, amân Allaam bu şeyin muhakkak bir kocaya ihtiyacı var, kesin!
Buna dokunmak istemiyorum.

Hımm, iyi de kimi bulacağız koca diye...
N'olur n'olur n'olur lütfen
Şimdi bu ölmüş karının kukuletasına?
Hadi ama, n'olur
TAP TAP TAP
BULDUM!
Neden bununla evlenmiyorsun?
CORK
Ama sadece annesininkini, duydun mu beni?

HANDSHAKE*
*El Sıkışma
4 SANİYE SONRA...
Kendinize bir oda bulun.
Sadece anneninKiniiii, unutma...
SON

Yedi Öğüt

Mevlana

İLLÜSTRASYON Öğünç Ersöz

TASAVVUFLAR, TANRI'YLA BİR OLMANIN KEYİF VERİCİ, sarhoş edici, aşk dolu güzelliğini konu alan ve koca koca ciltleri dolduran harika şiirler kaleme aldılar. Bu şairlerden en çok tanınanı 1200'ler Anadolu'sunda yaşamış Mevlana. Pek çok tasavvuf gibi Mevlana da insanın hakiki benliğine, Allah, Tanrı ya da diğer pek çok adla sözü edilen ilahi birliğe dönmesindeki esrime üzerine yazdı. Mevlana'nın kitap bilgisi inanılmazdı, ne var ki içinde bir tür aydınlanmayı tetikleyen Şems'le tanışınca önünde yeni bir dünya açıldı ve 70.000 beyiti bulacak şiirlerini bundan sonra yazmaya başladı.

"Ya olduğun gibi görün, ya da göründüğün gibi ol", "Ne insanlar gördüm üstünde elbise yok, ne elbiseler gördüm içinde insan yok", "Gel, gel, ne olursan yine gel"... Bunlar Mevlana'nın aklımıza ve dilimize yerleşmiş pek çok sözünden sadece üçü. İnanç önderliğinden ayrı düşünüldüğünde, hümanizmi iliklerimize kadar hissettiren Mevlana'nın edebi yaratıları sadece bu topraklarda değil tüm dünyada şaheser olarak görülüyor.

Çeşitli mizah dergilerinde çizerlik ve yazarlık yapan Öğünç Ersöz, Mevlana'nın Yedi Öğüt'ünü konu eden illüstrasyonunu, Mevlana'nın anılarının, ölümünden sonra toplattırılmış ve minyatürlerle resmedilmiş hali olan *Sevakıb-ı Menakıb* (Menkıbelerin Yıldızları) adlı eserden esinlenerek hazırladı. Mevlana'nın yaşadığı dönem ve coğrafyayı en saf haliyle anlatan grafik dil olarak minyatür, anlatılacak hikayenin ve anlamın önüne geçmiyor. Minyatürde bir eksiklik olarak eleştirilen perspektif yoksunluğu ve bunun yerine kullanılan "istif" yöntemi ise anlatılan kıssadan hisse alacak olan için görsel bir hiyerarşiyi dayatmaması veya en aza indirgemesinden dolayı dönemin hikayeleri için en doğru anlatım biçimi sanki.

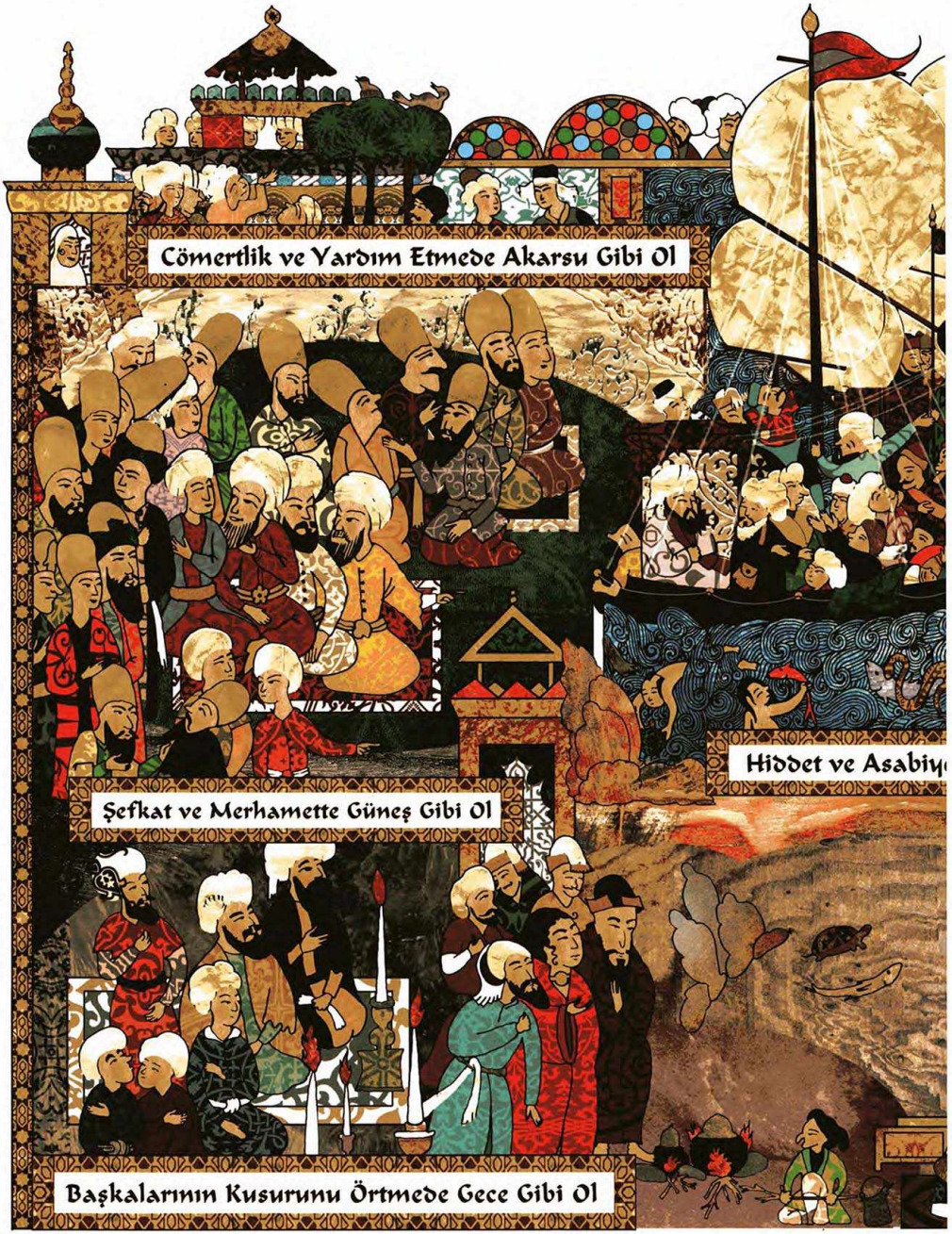
Cömertlik ve Yardım Etmede Akarsu Gibi Ol
Hiddet ve Asabiy
Şefkat ve Merhamette Güneş Gibi Ol
Başkalarının Kusurunu Örtmede Gece Gibi Ol

Alçakgönüllülükte Toprak Gibi Ol
tte Ölü Gibi Ol
Hoşgörülülükte Deniz Gibi Ol
Ya Olduğun Gibi Görün, Ya Göründüğün Gibi Ol

İlahi Komedya

Dante Alighieri

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Seymour Chwast**

TÜRKÇESİ **Gözde Serteser**

DÜNYA EDEBİYATININ TARTIŞMASIZ BAŞLICA eserlerinden ve İtalya'nın gurur kaynağı *İlahi Komedya*, ortaçağ Floransa'sının önde gelen meclis üyesi ve lirik şair Dante'nin defalarca Papa'nın isteklerine karşı gelmesi sonucu sürgün edilmesiyle ortaya çıkar. Dante ancak sürgündeyken kendisini Cehennem, Araf ve Cennet yolculuğu yaparken resmettiği 14.000 dizenin üzerinde epik şiirini yazacak vakti bulabilir. İlk iki yolculuğunda Dante'ye en büyük antik Romalı şair Vergilius rehberlik eder. Cennet boyunca yaptığı yolculukta ise çocukluklarından bu yana asla birlikte olmadıkları, hatta tam anlamıyla iletişim kurmadıkları halde yoğun bir aşk beslediği Beatrice eşlik eder. Dante'nin Papa dahil siyasi düşmanlarını eleştiri yağmuruna tutmayı başarmasına karşın, eser ağırlıklı olarak Katolik teoloji ve ruhsal yolculuk üzerinedir.

Cehennem, eserin en bilinen ve en fazla gönderme yapılan bölümüdür. Adı çıkmış Cehennem'in Dokuz Dairesi'nde günahkarlara verilen son derece yaratıcı, grotesk ve uygun cezalar bu kadar yaygın göndermelere rağmen halen tükетilememiş gibidir. *Araf*'ta da özgün yollarla işkence edilen günahkarların canlı betimlemeleri yapılır, ancak bu bölüm ilki kadar konuşulup tartışılmamıştır. (Merak ediyorum, bunun sebebi Cehennem'dekiler kadar kötü cezaların olduğu, tek farkınsa günahkarların en sonunda arınarak Cennet'e girmelerine izin verildiği Araf düşüncesinin kavranamamasıyla bir ilgisi olabilir mi?) Son bölüm *Cennet* ise, Dante'nin Dokuz Kat'ı aşarak en son Tanrı ve sevgiyle birliğe varıncaya dek birbiri ardına muhteşem ve mistik sahneler içermesine karşın diğer iki bölüme kıyasla en az dikkat çekendir.

Garip bir biçimde, dudak uçuklatan bir görsellik bolluğuna karşın *İlahi Komedya*, Seymour Chwast 2010'da böyle bir girişimde bulununcaya dek asla çizgi roman konusu yapılmamıştır. Seymour ince espriler ve kıvrak zeka öğeleriyle süslü, çabucak algılanabilen minimal, yalın ve diyagram tarzı çizimleri ve illüstrasyonlarıyla efsanedir. Onlarca yıldır *Time* dergisine kapaklar, IBM ve AT&T'ye reklamlar yapmış, savaş karşıtı posterler hazırlamış, eserleri Louvre Müzesi'nde sergilenmiş olan Chwast, Modern Sanat Müzesi'nin kalıcı koleksiyonunda yer almaktadır. Burada ise, arsız bir biçimde Dante'nin başyapıtına Kükreyen Yirmiler'in* bakışını kazandırıyor.

* Bu ifade ABD'nin 1929'daki büyük ekonomik bunalım öncesi, teknoloji ve ekonomi başta olmak üzere her alanda refah bir dönemine, 1920'li yıllara gönderme yapmaktadır.

KANTO XXIV
SONRAKİ ÇUKURA VARMAK İÇİN TEHLİKELİ, KAYALIK BİR ARAZİDEN GEÇTİK.
ZAVALLI RUHLARIN ÇIĞLIK VE FERYATLARINI DUYABİLİYORUM.
7. ÇUKUR
CEHENNEMDE BUNDAN DAHA KÖTÜ NE OLABİLİR?

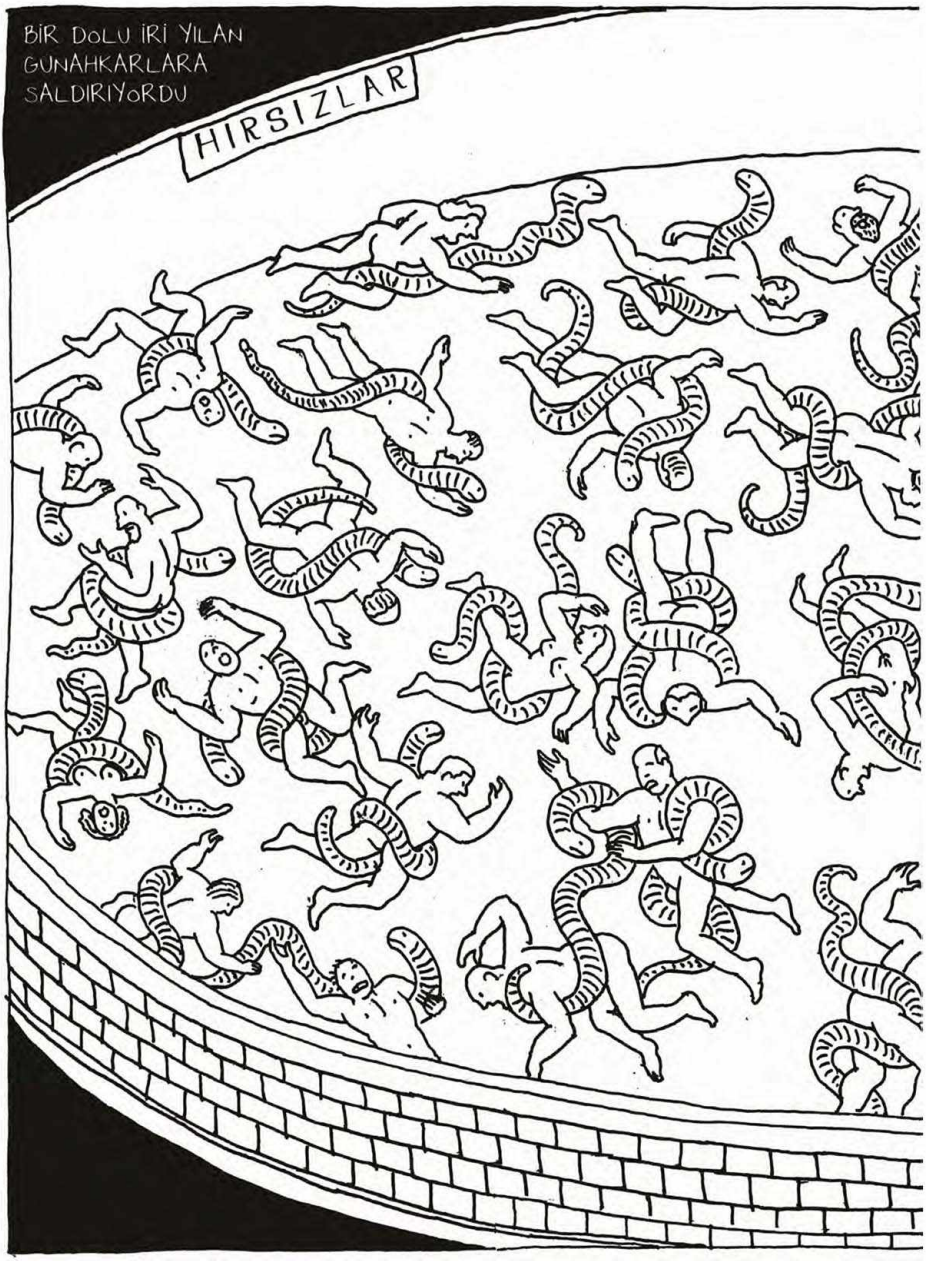
BİR DOLU İRİ YILAN
GÜNAHKARLARA
SALDIRIYORDU
HIRSIZLAR

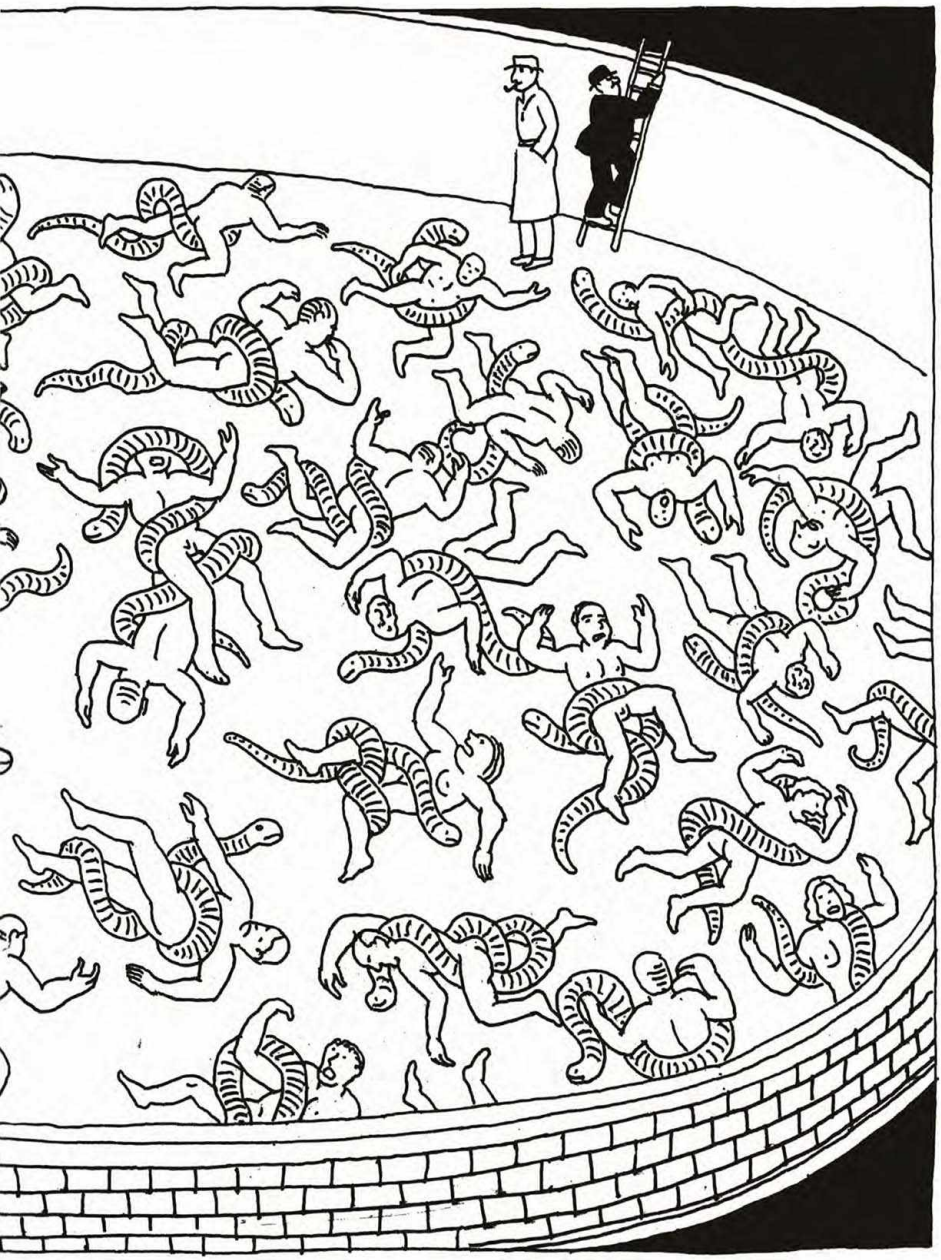

İLAHİ KOMEDYA: CEHENNEM DANTE ALIGHIERI SEYMOUR CHWAST

KANTO
XXV
GÜNAHKARLAR VE YILANLAR BİRBİRİNE KARIŞIYORDU

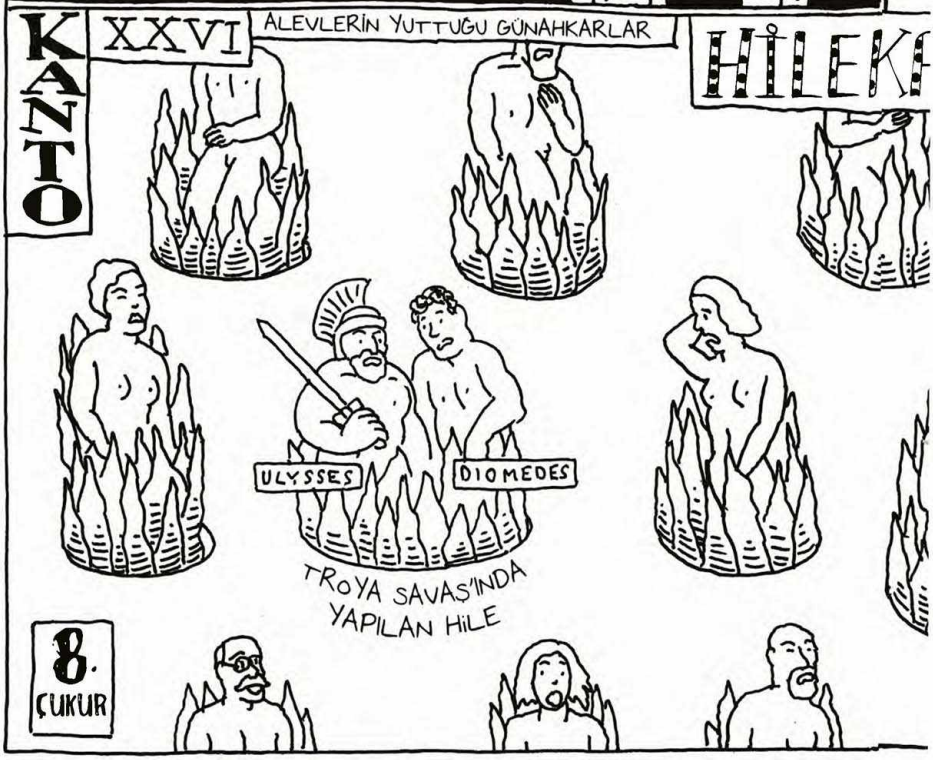
KANTO
XXVI
ALEVLERİN YUTTUĞU GÜNAHKARLAR
HİLEKA
ULYSSES
DIOMEDES
TROYA SAVAŞ'INDA YAPILAN HİLE
8.
ÇUKUR

IRLAR
KANTO XXVII
DANTE, BEN MONTEFELTRO'YUM.
PAPA VIII. BONİFAZİO, PALESTRİNA NASIL FETHEDİLİR DİYE BANA AKIL DANIŞTI.
1
ÖĞÜDÜM YANLIŞSA DA, GÜNAHIMIN AFFINA SÖZ VERDİ.
2
ÖĞÜT YANLIŞTI. ÖLDÜĞÜMDE, BİR ZEBANİ AFFI KABUL ETMEDİ...
3
ÇÜNKÜ TÖVBE GÜNAHTAN ÖNCE GELMEZ. HİLELİ ÖĞÜTTEN SUÇLUYDUM.
4

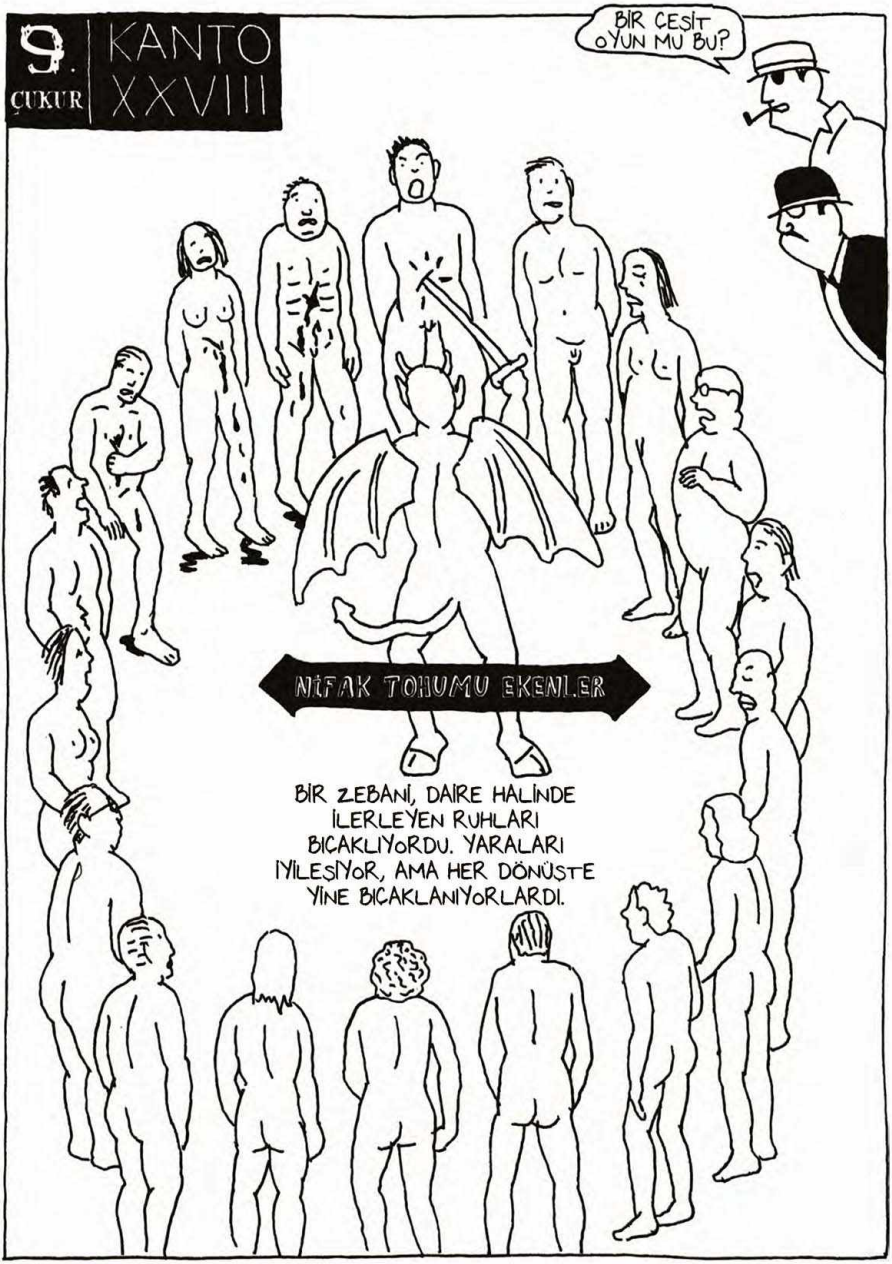
9. ÇUKUR
KANTO XXVIII
BİR ÇEŞİT OYUN MU BU?
NİFAK TOHUMU EKENLER
BİR ZEBANİ, DAİRE HALİNDE İLERLEYEN RUHLARI BIÇAKLIYORDU. YARALARI İYİLEŞİYOR, AMA HER DÖNÜŞTE YİNE BIÇAKLANIYORLARDI.

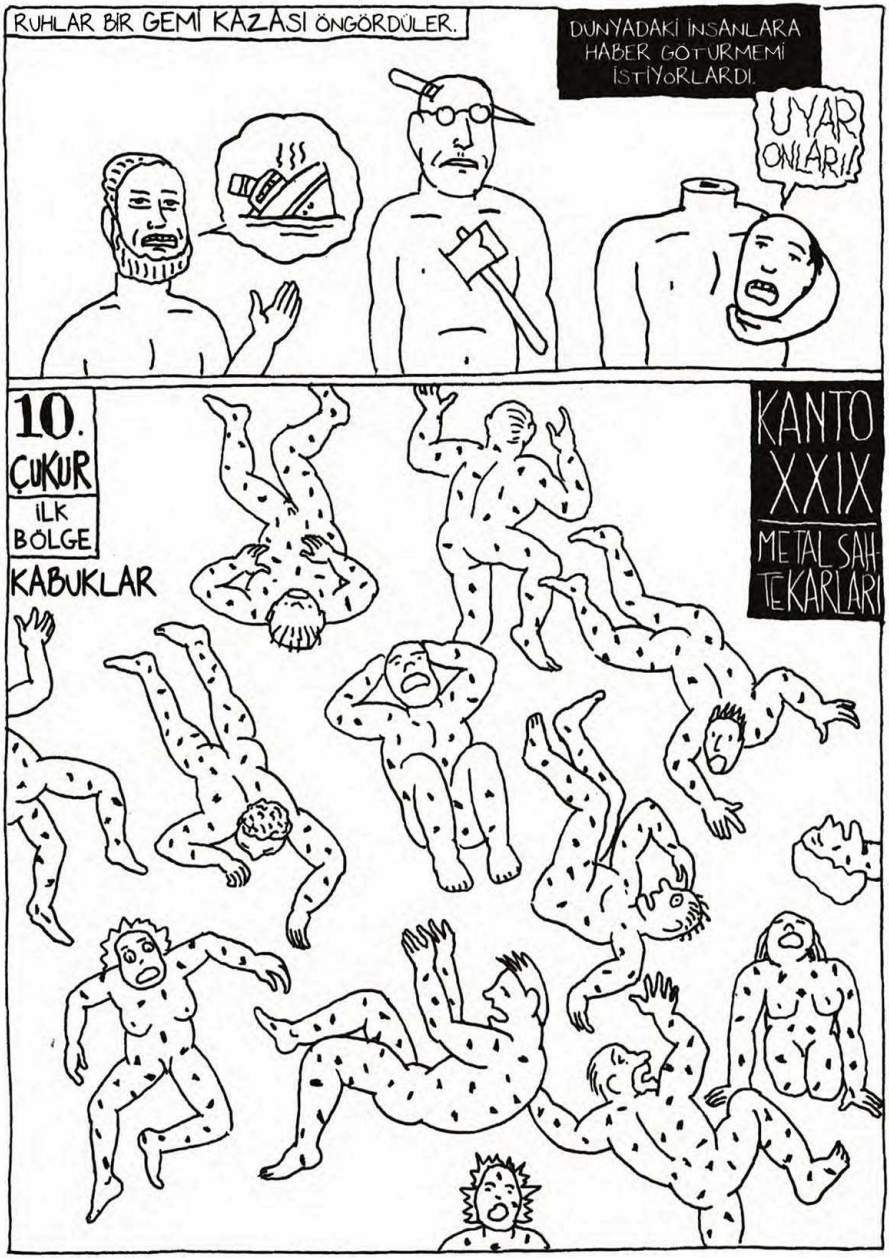
RUHLAR BİR GEMİ KAZASI ÖNGÖRDÜLER.
DÜNYADAKİ İNSANLARA HABER GÖTÜRMEMİ İSTİYORLARDI.
UYAR ONLARI!!
10.
ÇUKUR
İLK BÖLGE
KABUKLAR
KANTO XXIX
METAL SAHTEKARLARI

LUCIA ADINDA BİR KADIN BENİ ARAF'IN GİRİŞ KAPISINA TAŞIDI.

ALEVDEN KILIÇIYLA BİR MELEK KARŞILADI BENİ.

MELEK KILIÇIYLA YEDİ TANE "P" ÇİZİP ALNIMA, ARAF'TA OLDUĞUM SÜRECE ONLARI TEMİZLEMEMİ SÖYLEDİ.

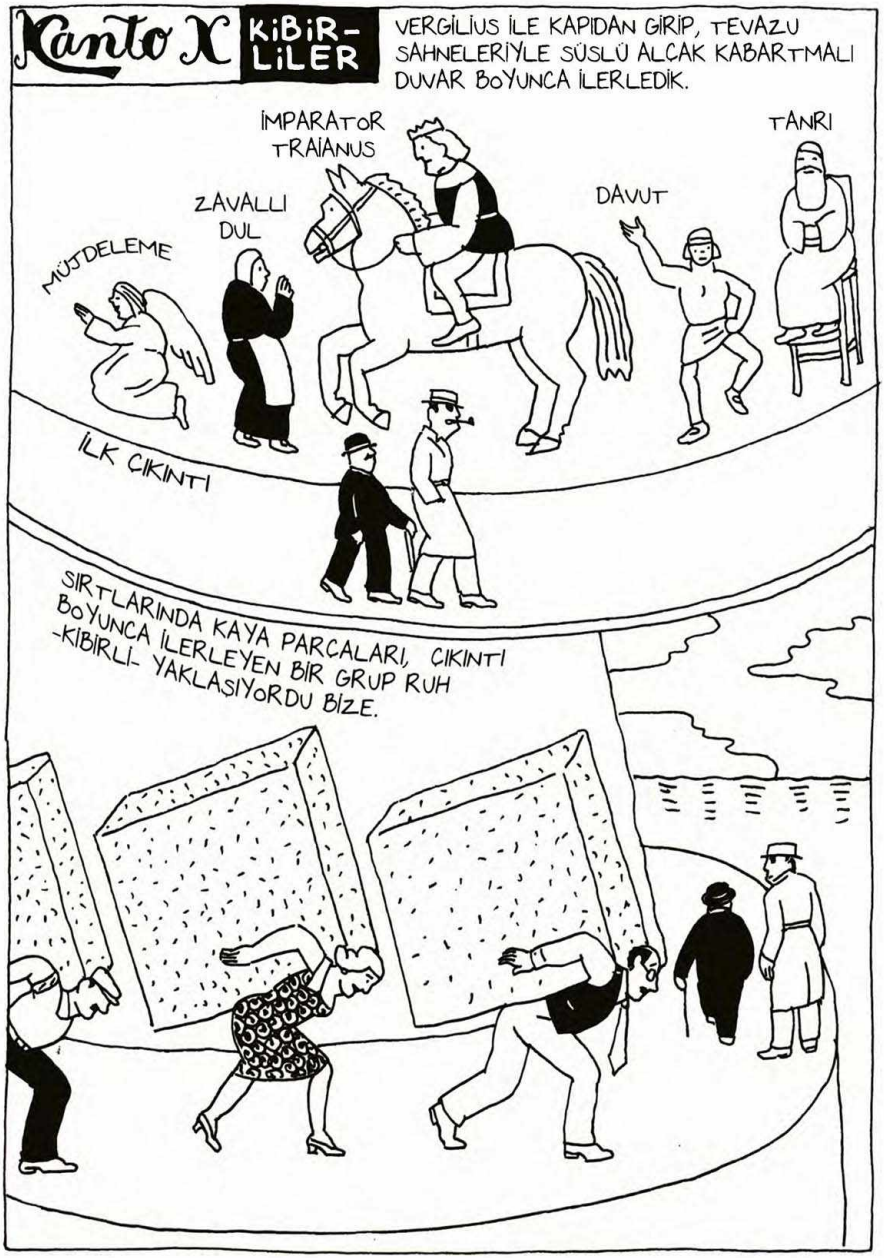
Canto X
KİBİR-LİLER
VERGİLİUS İLE KAPIDAN GİRİP, TEVAZU SAHNELERİYLE SÜSLÜ ALÇAK KABARTMALI DUVAR BOYUNCA İLERLEDİK.
İMPARATOR TRAİANUS
TANRI
ZAVALLI DUL
DAVUT
MÜJDELEME
İLK ÇIKINTI
SIRTLARINDA KAYA PARÇALARI, ÇIKINTI BOYUNCA İLERLEYEN BİR GRUP RUH -KİBİRLİ- YAKLAŞIYORDU BİZE.

KANTO XII
KİBİRLİLER
AFFEDERSİNİZ, TEPEYE ULAŞMANIN EN HIZLI YOLU HANGİSİ ACABA?
SİZE YOLU GÖSTEREYİM.
OMBERTO ALDOBRANDESCO KİBİRİYLE HEM KENDİNİ HEM AİLESİNİ MAHVETMİŞTİ.
KANTO XII
İLK SEKİ
SAUL
NEMRUD
SEYTAN
KİBİRLİLERİ GERİDE BIRAKMADAN EVVEL, AYAĞIMIZIN ALTINDA
Kibir
AYIBINA ÖRNEK TAŞ YONTULARA RASTLADIK.
APOLLO

BİR MELEK ALNIMDAN BİR "P" HARFİNİ SİLDİ. BAŞIM HAFİFLEDİ.
P
KANTO XIII
KISKANÇLAR
İKİNCİ SEKİ
YÜRÜDÜKÇE, BEDENLERİNDEN AYRI RUHLARIN HASETLİ DEĞİL CÖMERT SÖZLERİNİ DUYUYORDUK.
SEVGİ
SEVGİ
SEVGİ
NİOBE
ALKMAİON
ARAKHNE
KISKANÇLARIN GÖZLERİ DEMİR İPLİKLE DİKİLİYDİ. ÇULLARA BÜRÜNMÜŞ, BİRBİRLERİNDEN DESTEK ALIYORLARDI.

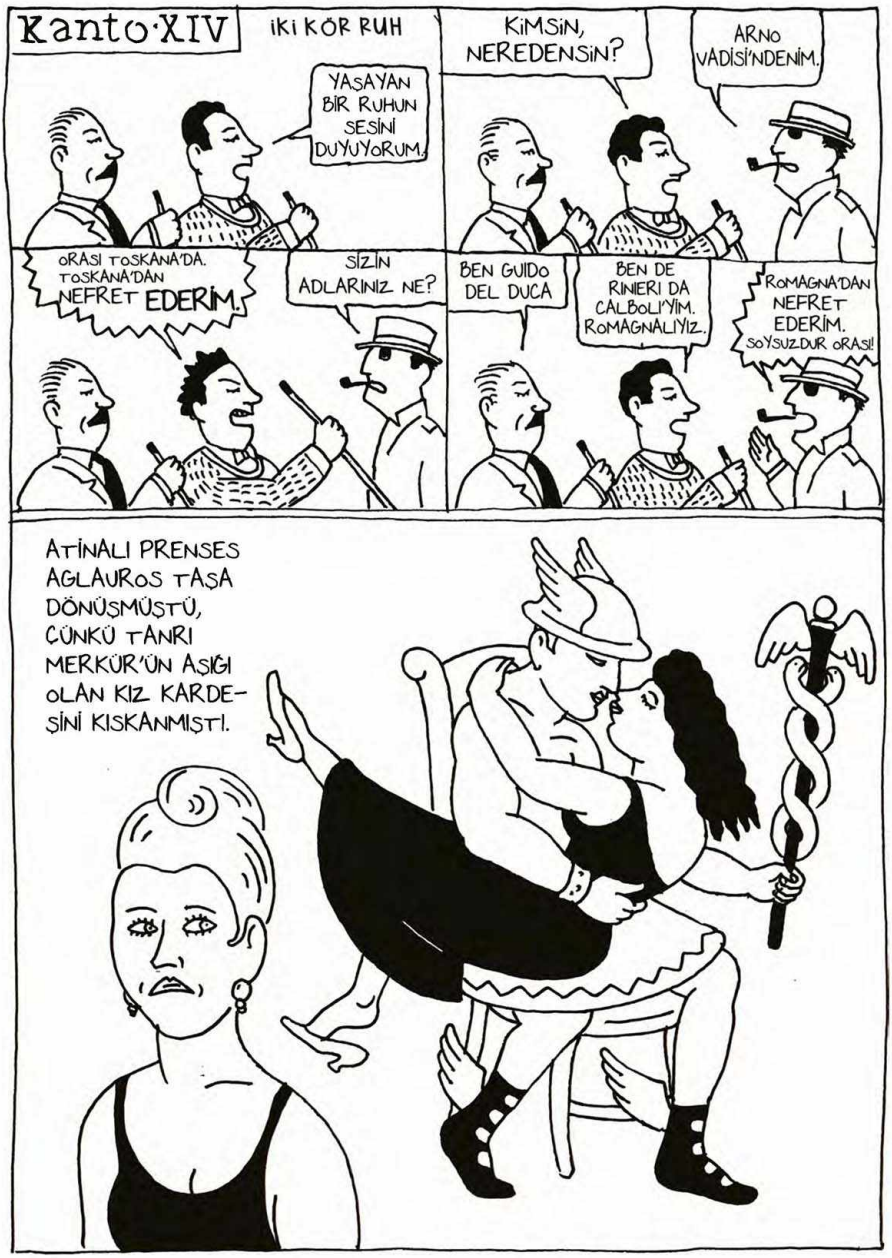
Kanto·XIV
İKİ KÖR RUH
YAŞAYAN BİR RUHUN SESİNİ DUYUYORUM.
KİMSİN, NEREDENSİN?
ARNO VADİSİ'NDENİM.
ORASI TOSKANA'DA. TOSKANA'DAN NEFRET EDERİM.
SİZİN ADLARINIZ NE?
BEN GUIDO DEL DUCA
BEN DE RINIERI DA CALBOLI'YIM. ROMAGNALIYIZ.
ROMAGNA'DAN NEFRET EDERİM. SOYSUZDUR ORASI!
ATİNALI PRENSES AGLAUROS TAŞA DÖNÜŞMÜŞTÜ, ÇÜNKÜ TANRI MERKÜR'ÜN AŞIĞI OLAN KIZ KARDEŞİNİ KISKANMIŞTI.

KANTO XXVIII

DOKUZUNCU KAT: İLK DEVİNDİRİCİ

BEATRİCE İLE MELEKLERDEN OLUŞAN DOKUZ ATEŞ CEMBERİNİN ORTASINDA BİR IŞIK OLARAK GÖRDÜK TANRI'YI. EN KÜÇÜK CEMBER TANRI'YA EN YAKIN OLAN EN GÜÇLÜ MELEKLERİNDİ. BEATRİCE MELEKLER ARASINDAKİ HİYERARŞİDEN SÖZ ETTİ.

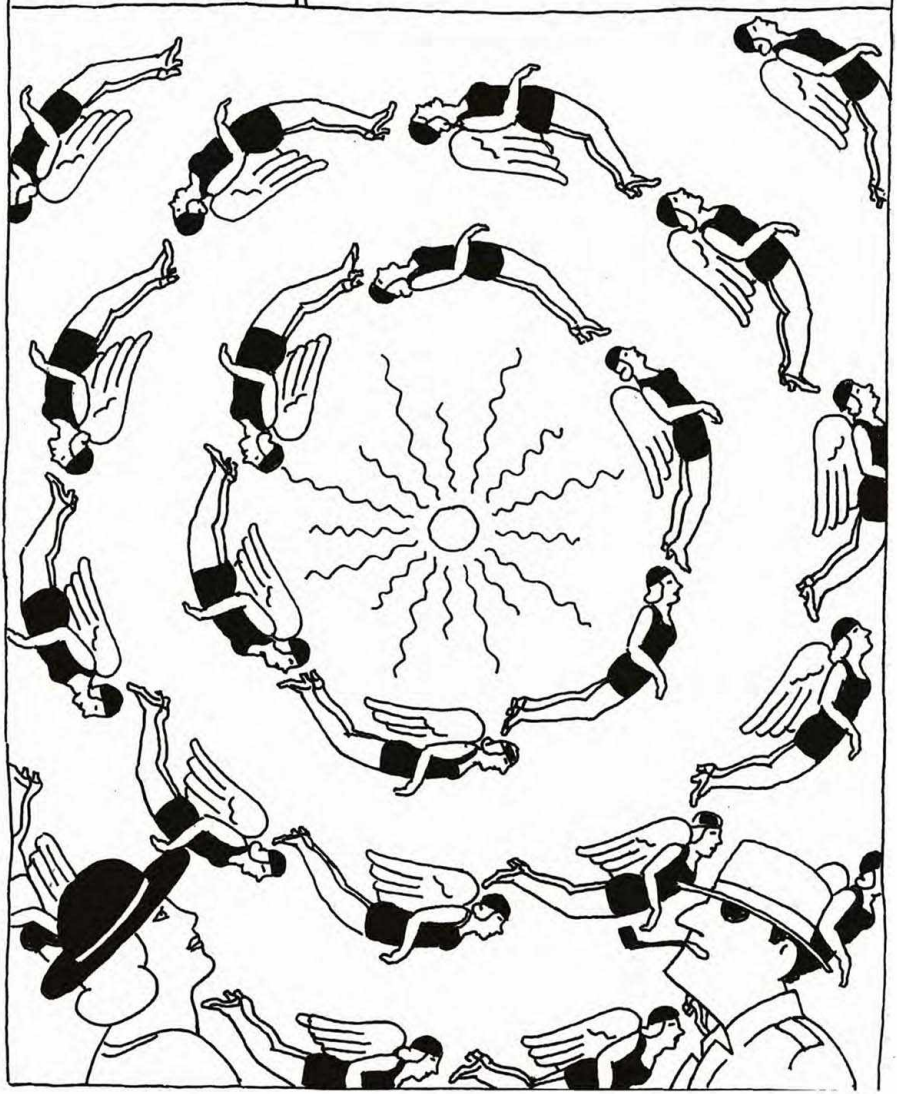

CANTO XXIX
TANRININ YÜCE VARLIKLARI
GÖKKUBBE
MELEKLER KUSURSUZDUR
BAZI MELEKLER (LUCIFER DAHİL) BAŞKALDIRDI
MELEKLER
SONSUZ SAYIDA
MELEKLER GÖKKUBUDE YARATILDI
KAİNATLA AYNI ZAMANDA BELİRDİLER.
İSA ÇARMIHA GERİLDİĞİ SIRADA DÜNYA KARANLIĞA GÖMÜLDÜ.
YALAN SÖYLEYEN BAZI VAİZLERE GÖRE KARANLIĞIN SEBEBİ AY TUTULMASIYDI. İNCİL'DE İSE KARANLIKTAN MUCİZE OLARAK SÖZ EDİLİR.
BEATRİCE KUTSAL METİNLERDEKİ HAKİKATİ ÇARPITAN, ARALARINDA HAVARİLERİN DE DAHİL OLDUĞU BU VAİZLERİ KINADI.
HAKİKATİ, İNCİL'İ YAYMALILAR, BOŞ LAFLARI DEĞİL!

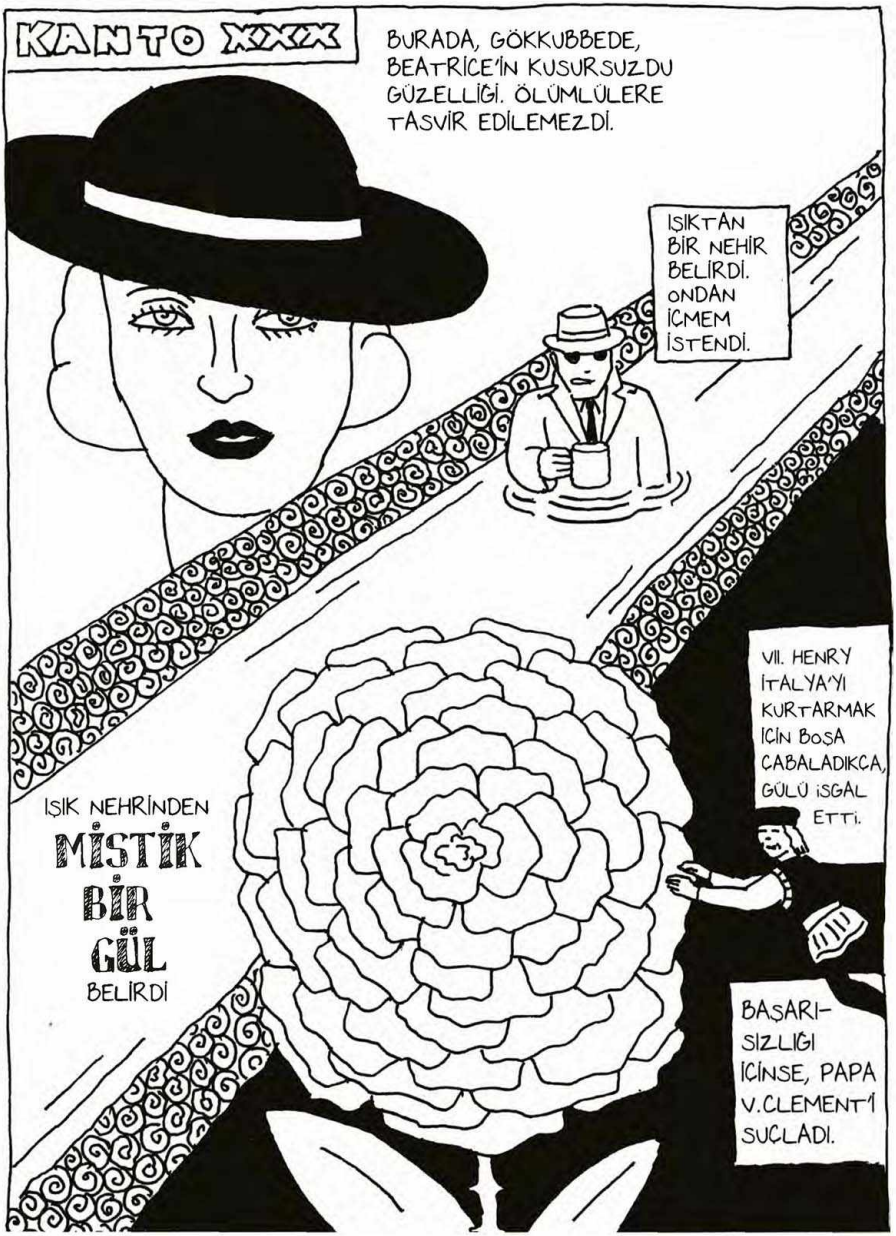
KANTO XXXI
BURADA, GÖKKUBBEDE, BEATRİCE'İN KUSURSUZDU GÜZELLİĞİ. ÖLÜMLÜLERE TASVİR EDİLEMEZDİ.
IŞIKTAN BİR NEHİR BELİRDİ. ONDAN İÇMEM İSTENDİ.
IŞIK NEHRİNDEN MİSTİK BİR GÜL BELİRDİ
VII. HENRY İTALYA'YI KURTARMAK İÇİN BOŞA CABALADIKCA, GÜLÜ İŞGAL ETTİ.
BAŞARI-SIZLIĞI İÇİNSE, PAPA V.CLEMENT'İ SUÇLADI.

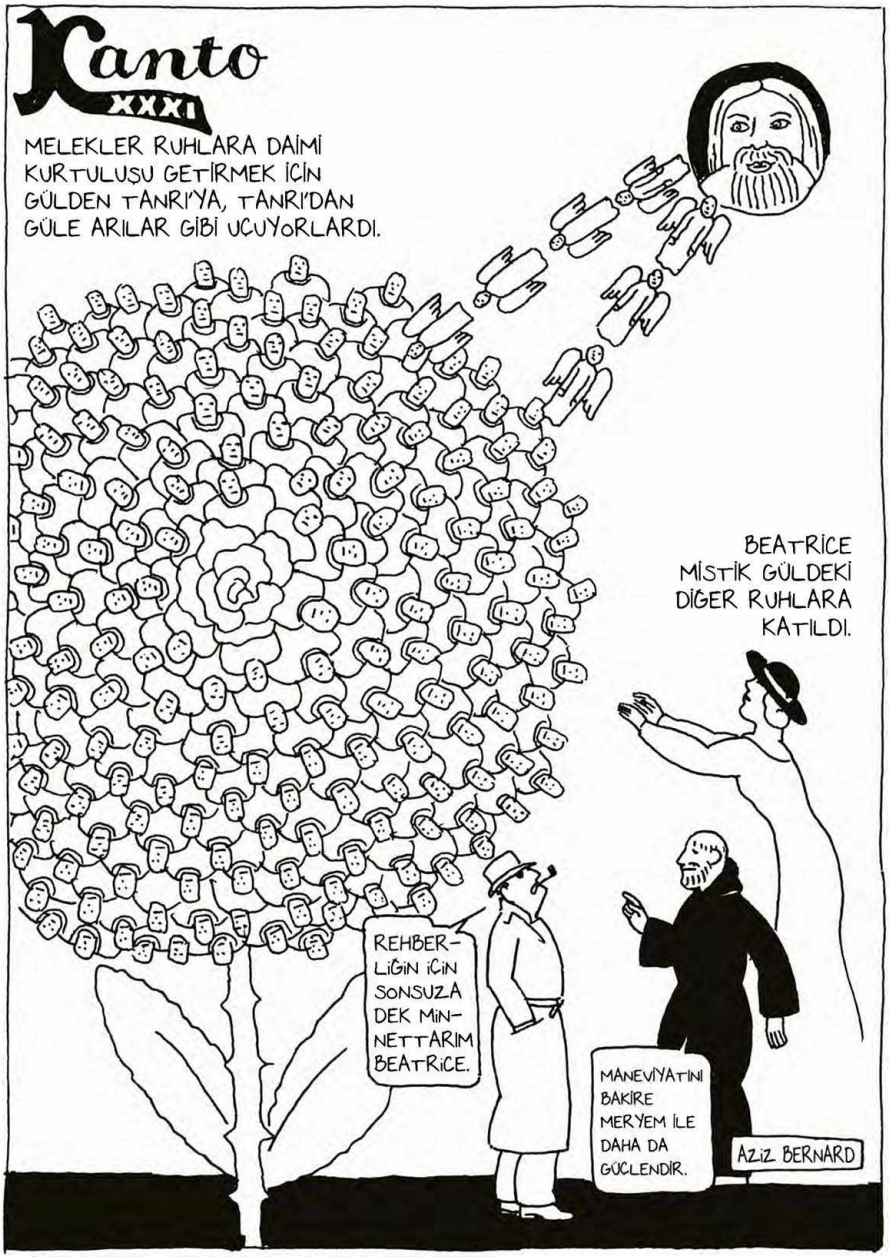
Canto XXXI
MELEKLER RUHLARA DAİMİ KURTULUŞU GETİRMEK İÇİN GÜLDEN TANRI'YA, TANRI'DAN GÜLE ARILAR GİBİ UÇUYORLARDI.
BEATRİCE MİSTİK GÜLDEKİ DİĞER RUHLARA KATILDI.
REHBERLİĞİN İÇİN SONSUZA DEK MİNNETTARIM BEATRİCE.
MANEVİYATINI BAKİRE MERYEM İLE DAHA DA GÜÇLENDİR.
AZİZ BERNARD

kanto xxxii

AZİZ BERNARD GÜLDEKİ RUHLARIN DİZİLİŞİNİ ANLATTI. MERYEM GÜLÜN BİR YARISINDA TEPEDE OTURUYORDU.

YAHUDİ KADINLAR
(GELECEK İSA'YA İNANANLAR)

ÖTEKİ YARININ BAŞINDA İSE VAFTİZCİ YAHYA BULUNUYORDU.

ERKEK AZİZLER
(GELEN İSA'YA BAKANLAR)

CEBRAİL, MERYEMİ KANATLARIYLA KUCAKLADI.

AZİZ BERNARD SON YOLCULUĞUMDA YARDIMINI ESİRGEMESİN DİYE MERYEM'E DUA ETMEMİ İSTİYOR.

ADEM | MUSA | AZİZ PETRUS | AZİZ YUHANNA | AZİZE ANNA | AZİZE LUCİA

AZİZ BERNARD GÜLDEKİ DİĞER ÖNEMLİ RUHLARI GÖSTERDİ.

Cehennem

Dante Alighieri

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Hunt Emerson

TÜRKÇESİ Gözde Serteser

ÖNCEKİ ESERİN GİRİŞİNDE BELİRTİLDİĞİ GİBİ, *Cehennem, İlahi Komedya*'nın en fazla bilinen ve en etkileyici bölümüdür. Hiç kimse günahkarlar tarafından çekilen cezaların uygunluğuna ve özgünlüğüne karşı koyamaz. İkiyüzlüler dışarıdan bakıldığında gayet güzel ama içleri kurşun gibi ağır cüppeler giyer. Falcıların başları geriye dönüktür. Açgözlüler, leş kokan çamurun içindedir domuzlar misali. Başkalarına karşı şiddet uygulayanlar kan ırmağında kaynar durur. Dalkavuklar ise ahiret hayatlarını bokun içine batmış halde geçirirler.

Bu türden unsurlar *İlahi Komedya*'nın son derece ürkütücü ve dehşet verici bir uyarlamasının yapılmasına olanak tanır, ancak Hunt Emerson Cehennem'deki mizahı yakalamaya çalışır. Sıklıkla "Britanyalı çizgi roman yazar ve çizerlerinin dekanı" olarak adlandırılan Hunt, klasik edebiyatın diğer eserleri de dahil (*Grafik Kanon*'un ikinci cildindeki Coleridge ve Keats çizimlerine de bir bakın), son otuz yıldır dokunduğu her şeye bir acayiplik ve ciddiyetsizlik katar. *Cehennem* bölümünün tümü için yaptığı uyarlama ileriki zamanlarda yayınlanacak. Ancak şimdi burada, Hunt'ın çeşit çeşit hileler yapmışların evi olan Cehennem'in Sekizinci Dairesi'ne yaptığı geziyi sunacağız size.

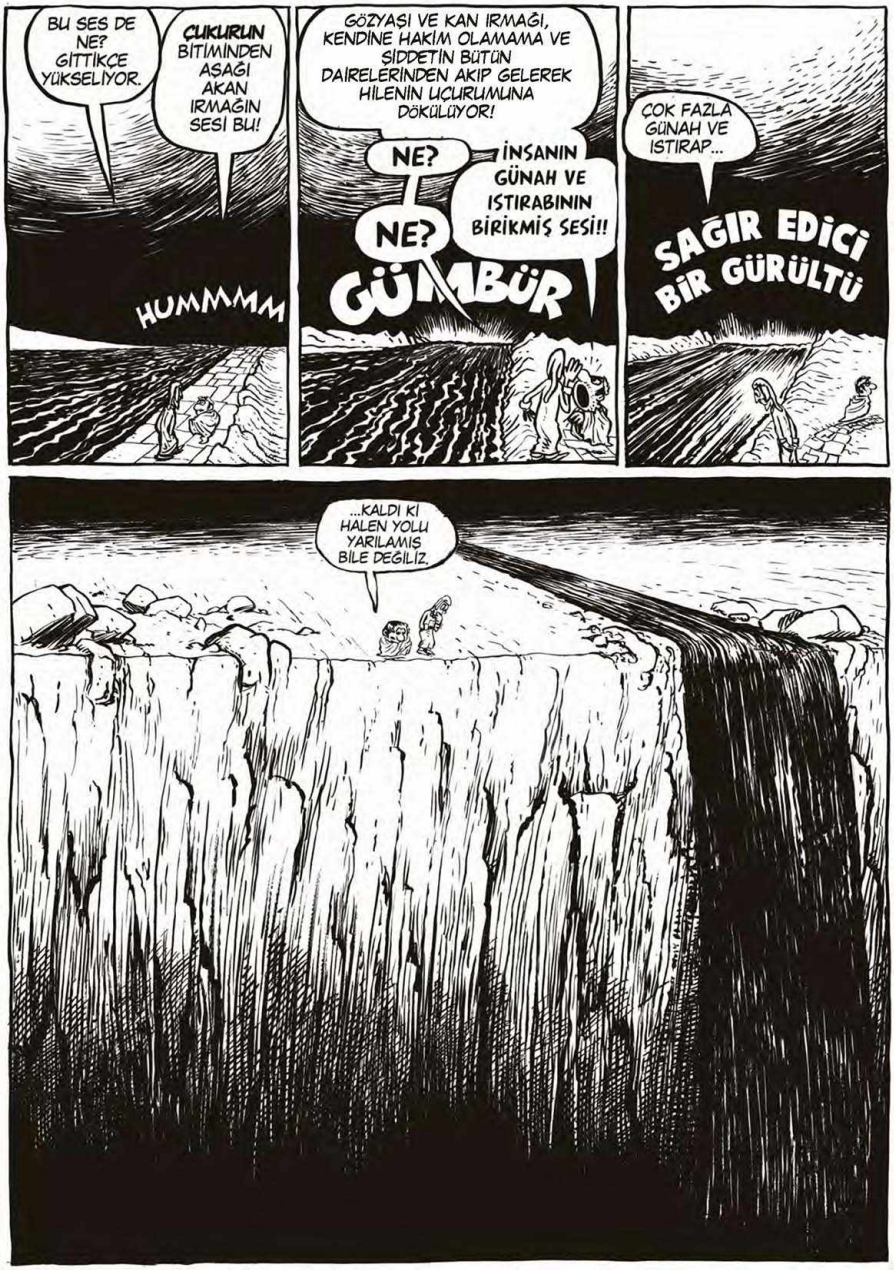
BU SES DE NE? GİTTİKÇE YÜKSELİYOR.
ÇUKURUN BİTİMİNDEN AŞAĞI AKAN IRMAĞIN SESİ BU!
HUMMMM
GÖZYAŞI VE KAN IRMAĞI, KENDİNE HAKİM OLAMAMA VE ŞİDDETİN BÜTÜN DAİRELERİNDEN AKIP GELEREK HİLENİN UÇURUMUNA DÖKÜLÜYOR!
NE?
İNSANIN GÜNAH VE ISTIRABININ BİRİKMİŞ SESİ!!
NE?
GÜMBÜR
ÇOK FAZLA GÜNAH VE ISTIRAP...
SAĞIR EDİCİ BİR GÜRÜLTÜ
...KALDI Kİ HALEN YOLU YARILAMIŞ BİLE DEĞİLİZ.

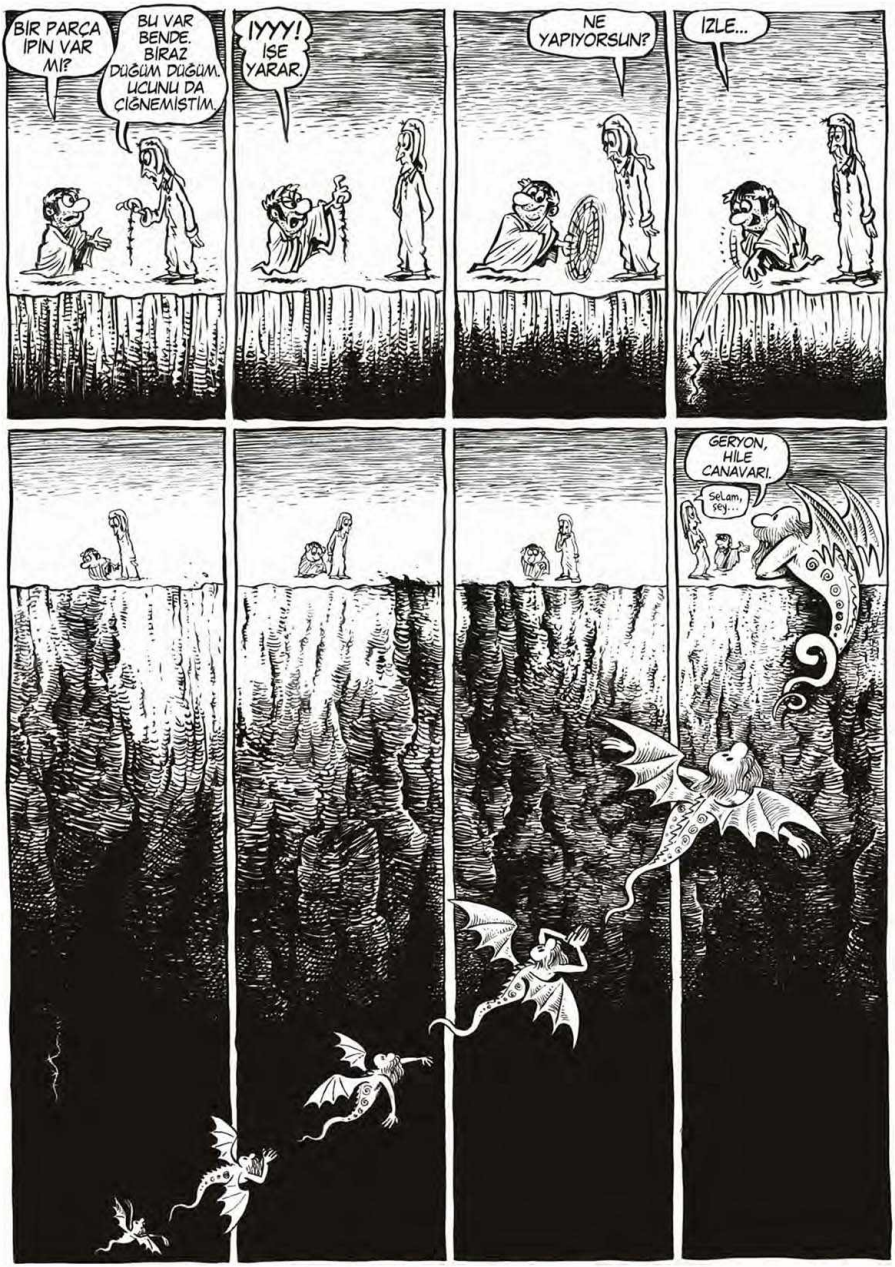
BIR PARÇA İPİN VAR MI?
BU VAR BENDE. BİRAZ DÜĞÜM DÜĞÜM. UCUNU DA ÇİĞNEMİŞTİM.
İYYY! İSE YARAR.
NE YAPIYORSUN?
İZLE...
GERYON, HİLE CANAVARI.
Selam, şey...

HADİ GEL, YAŞLI HİLECİNİN SIRTINA TIRMAN!
GÜVENDE OLACAK MIYIM Kİ?
GÜVENDE? CEHENNEM ÇUKURUNDA HİLE CANAVARINA BİNEREK, NE KADAR MÜMKÜNSE O KADAR GÜVENDESİN.
"GÜVENDE," DİYOR BİR DE. HAH! SIKI TUTUN!
FEEEEEEEEEEEEEET

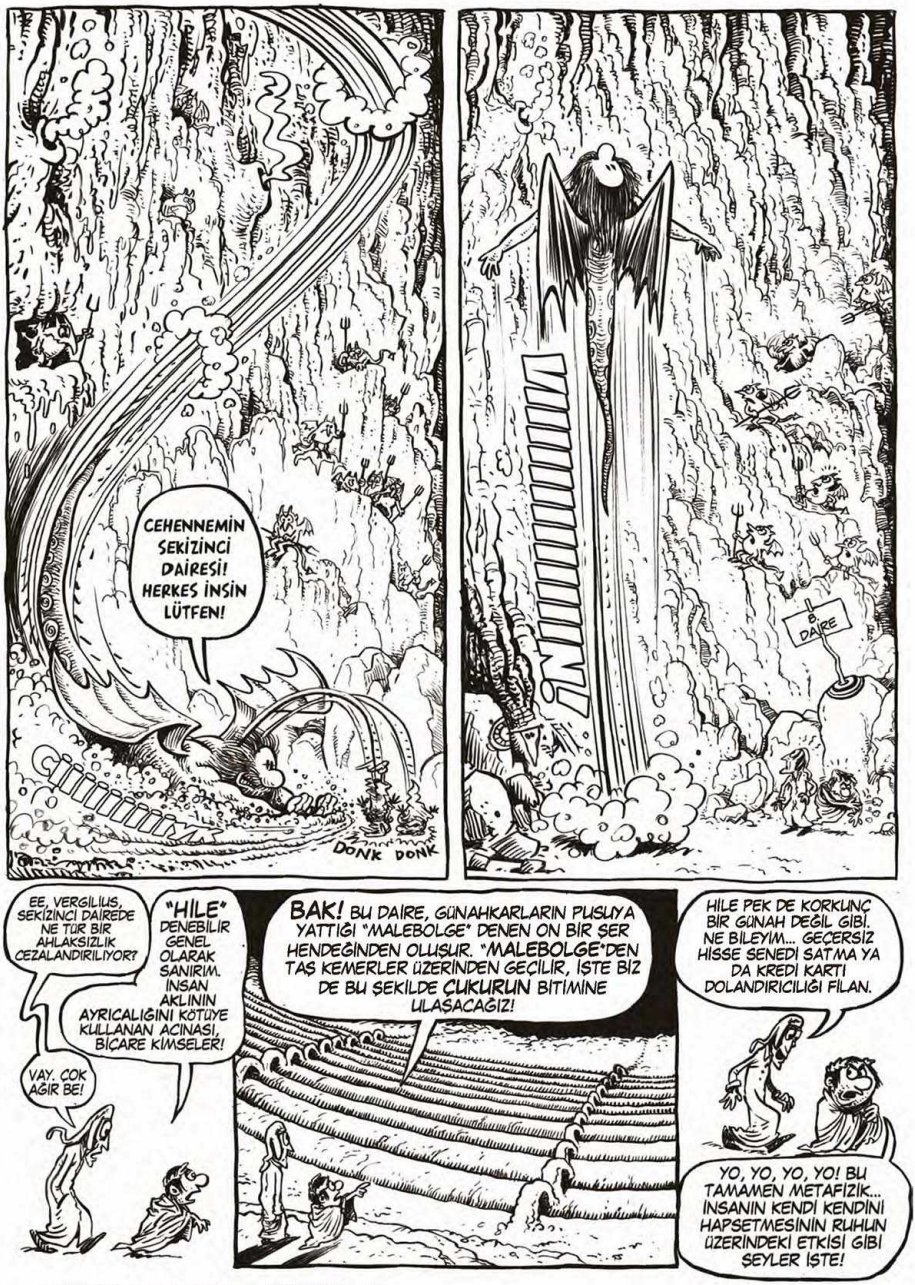
CEHENNEMİN SEKİZİNCİ DAİRESİ! HERKES İNSİN LÜTFEN!
DONK DONK
DAİRE
EE, VERGİLİUS, SEKİZİNCİ DAİREDE NE TÜR BİR AHLAKSIZLIK CEZALANDIRILIYOR?
"HİLE" DENEBİLİR GENEL OLARAK SANIRIM. İNSAN AKLININ AYRICALIĞINI KÖTÜYE KULLANAN ACINASI, BİÇARE KİMSELER!
VAY. ÇOK AĞIR BE!
BAK! BU DAİRE, GÜNAHKARLARIN PUSUYA YATTIĞI "MALEBOLGE" DENEN ON BİR SER HENDEĞİNDEN OLUŞUR. "MALEBOLGE"DEN TAŞ KEMERLER ÜZERİNDEN GEÇİLİR, İSTE BİZ DE BU ŞEKİLDE ÇUKURUN BİTİMİNE ULAŞACAĞIZ!
HİLE PEK DE KORKUNÇ BİR GÜNAH DEĞİL GİBİ. NE BİLEYİM... GEÇERSİZ HİSSE SENEDİ SATMA YA DA KREDİ KARTI DOLANDIRICILIĞI FİLAN.
YO, YO, YO, YO! BU TAMAMEN METAFİZİK... İNSANIN KENDİ KENDİNİ HAPSETMESİNİN RUHUN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ GİBİ ŞEYLER İŞTE!

İLK HENDEK PEZEVENKLERİN VE TECAVÜZCÜLERİN.
ARALARINDAKİ FARK NE?
PEZEVENKLER BİR YOLDAN YÜRÜR, TECAVÜZCÜLER ÖTEKİNDEN. AMA HANGİSİ HANGİSİDİR, OLDUM OLASI AYIRT EDEMEM.
MASUMİYETİ, ŞEHVETE FEDA ETMEDE İKİSİ DE AYNIDIR!
AŞAĞILIKLAR, HA?
BEŞ PARA ETMEZLER!
BURADAN GEÇECEĞİZ.
BOYNUZLU ZEBANİLER İKİ GRUBU DA KIRBAÇLAR!
OO, GÜZEL!
YA DİĞER HENDEK?
DALKAVUKLAR!
AMANIN! BURASI BİRAZ...
PÖFF!
ÖGK
ÖGK
ÖGK
KÖTÜ MÜ KOKUYOR? ÇÜNKÜ BU HENDEK BİR DIŞKI IRMAĞI!
İÇERİYİ GÖREMİYORUM.
KENARLAR AŞIRI PİSLİKTEN KABUK BAĞLAMIŞ! IYYY!
DALKAVUKLUK SENİ BİR YERE GETİRMEZ DERLERDİ, BAK ŞİMDİ NEREDEYİM.
EH... YÖN DUYGUN HER ZAMAN HARİKAYDI ZATEN.

HADİ ÇABUK GEÇELİM BURAYI...
OY! DİLEDİĞİNCE ÇABUK HEM DE!
SONRAKİ HENDEK SİMONİ'Yİ İZLEYENLERİN!
SİMONİ'Yİ BİLİYORSUN, DEĞİL Mİ?
ELBETTE!
KİM?
SANSLISINIZ, YOKSA SİZ OKURLARA HİÇBİR AÇIKLAMA YAPILMAZDI!
SİMONİ, KİLİSENİN ALTIN KARŞILIĞINDA GÜNAHLARI BAĞIŞLAMASI, KUTSALLIĞINI SATMASIDIR!
SAĞOL
İŞTE ONLAR...
SURADAKİ KİM? SU YERİNDE DURAMAYAN...
HADİ, SENİ AŞAĞIYA TAŞIYAYIM DA O KİMMİŞ GÖRELİM.
DEH! DEH HAYDİ!
PARDON...
MERHABA, HEY ORADAKİ!
SEN MİSİN BONİFAZİO? HELE SÜKÛR. YİRMİ YILDIR BURADAYIM!
HAYIR, DEĞİLİM! BURADAN GEÇEN BİRİYİM SADECE! SEN KİMSİN?
PAPA !!!. NİCHOLAS'IM. O GELİP YERİME GEÇECEK, BAŞIMIN ALTINDAKİ DİĞER DİN SÖMÜRÜCÜSÜ PAPALARLA SIKIŞIP KALDIM BURADA...
DEMEK ÖYLE, YAŞADIĞIN HER ŞEYİ HAK EDİYORSUN, SENİ HAİN ESKİ PAPA! *SİMONİ*YMİŞ, PEH!
BURAYA GEL DANTE. RAHAT BIRAK ONU.

ARTIK AYAKLARININ ÜSTÜNE BAS İSTERSEN!
AYY! PEKİ, ÜZGÜNÜM.
SIRADA KİMLER VAR?
BÜYÜCÜLER... ÜFÜRÜKÇÜLER, HOKKABAZLAR, KAHİNLER, RUH ÇAĞIRANLAR...
...ASTROLOGLAR, GÖZBAĞCILAR, FALCILAR...
AH, TAMAM, ANLADIM.
...BİLİCİLER, EFSUNCULAR, İLLÜZYONCULAR, SİHİRBAZLAR...
TAMAM, SAĞOL.
ELİMDE BİR ŞEY YOK...
BIR KART SEÇ! HERHANGİ BİRİNİ!
HEPSİNİN BAŞI VİDA GİBİ DÖNDÜRÜLMÜŞ, GERİ GERİ YÜRÜYÜP SENDELİYORLAR!
BİR DE KEDER GÖZYAŞLARININ SIRTLARINDAN AKIP KABA ETLERİNİ YIKADIĞINI FARK EDECEKSİN!
ATIVER BİR BESLİK!
İNSAN İLİŞKİLERİNE REHBERLİKTE YANLIŞ YÖNE BAKARAK GEÇİRDİLER HAYATLARINI!
BÜYÜ VE UYGULAMALARI DİNSİZLERİN DİNİDİR, HIRİSTİYAN İNANCINI YADSIMAKTIR!
TAMAM, SAKİN OL.
BU BÜYÜ MESELESİ SENİ EPEY ÖFKELENDİRDİ.
EH...
ACABA BUNUN SEBEBİ SENİN DE AZ BİRAZ BÜYÜCÜ OLARAK GÖRÜLMEN OLABİLİR Mİ?
BENİM HATAM DEĞİL, SENİ TEMİN EDERİM! ASLA KİMSEYİ ESERLERİMDE... EEE... BİLGELİK BULSUN DİYE YÜREKLENDİRMEM.

...BU DA BEŞİNCİ GÜNAH HENDEĞİ Mİ? AŞAĞISI ÇOK KARANLIK. HANGİ GÜNAH BU?
BARATARYA GÜNAHI! OKURLARIMIZ BİR AÇIKLAMAYA DAHA İHTİYAÇ DUYACAK.
DEVLET DAİRESİNDEKİ DALAVERECİLERİN GÜNAHIDIR BU! AHİRET HAYATINI FOKURDAYAN ZİFTTE HASLANARAK GEÇİRİRLER!
AMAN, AMAN... KAYALARIN ARDINA SAKLAN. BİR ZEBANİ GELİYOR!
EEKEEK EEK EEK EEK EEK EEK EEK
HEY, ZEBANİLER! ALIN SİZE HEPSİNİN DALAVERECİ OLDUĞU LUCCA'DAN BİR MECLİS ÜYESİ! DAHA FAZLASINI GETİRMEYE GİDİYORUM, İYİCE PIŞİRİN ONU!
AAAAGH
YAHAHAHAHAAAAA
BURADA KAL, GİDİP ONLARLA BİR KONUŞAYIM.

HOOP! DURUN BAKALIM BEYLER! BIRAKIN LİDERİNİZLE KONUŞAYIM!
PEKİ. İYİ BİR NEDENİN OLSA HİÇ FENA OLMAZ!
İŞTE, TÜM BÖLGELERE GEÇİŞ İZNİM VAR! GEÇMEMİZE İZİN VERMEK ZORUNDASINIZ!
BİZ Mİ?
KAHRETSİN! GERÇEK BU, MİLLET! ONLARA DOKUNAMAYIZ.
GELEBİLİRSİN DANTE, ARTIK GÜVENDESİN.
BU TÜRDEN BİR "GÜVEN" BENİM AŞINA OLMADIĞIM BİR ŞEY AÇIKÇASI.
BIRAKIN ONU! BIRAKIN ONU!
BU YOLDAN AŞAĞI İNMEK FAYDASIZ... KÖPRÜ YIKILDI!
HENDEĞİ AŞABİLECEĞİNİZ DİĞER SETE DEK İLERLEMELİSİNİZ. DALAVERECİLERİ DÜRTÜKLESİNLER DİYE BİR GRUP GÖNDERİYORUM, ONLARLA GİDEBİLİRSİNİZ.
YO, YO, GEREK YOK. AH, PEKİ...
HEY MİLLET! ZEBANİ SELAMLAŞMASINA NE OLDU?
TABİİ YA. KUSURA BAKMA.
NANIIIK!!!
İŞTE BÖYLE! HADİ GİDİN!
PÖF!

Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol)

Padmasambhava ve Karma Lingpa

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Sanya Glisic**

TÜRKÇESİ **Nurcan Başer**

***TİBET ÖLÜLER KİTABI*, BUDİZM İNANCINA GÖRE** kutsal kabul edilen, insanlara ölüm döşeğinde ve öldükten hemen sonra, yeniden doğmadan (ya da bazen özgürleşerek/aydınlanarak reenkarnasyon döngüsünden kurtulmadan) önce "ara" haldeyken rehberlik etme amacıyla okunan bir dizi metnin adıdır. Döngünün bütünü *Bardolar Yoluyla Özgürleşme* (ya da *Bardo Thodol*) olarak bilinir ve *Tibet Ölüler Kitabı* bu eserin yalnızca üç bölümünü içerir.

Orijinal belgelerin, dokuzuncu yüzyılda yaşamış ve Tibet'e Budizmi getirmiş Hintli Budist usta Padmasambhava tarafından yazıldığı söylenmektedir. Bu metinleri (ve binlerce başka metni), Tibet'in anlaması için doğru zamanın henüz gelmediğini düşündüğünden, farklı farklı yerlere gömerek ülkenin tamamına gizlemiştir. İnsanlar öğretiyi anlamaya hazır olduğunda, reenkarne müritlerinden birinin rüyasına girip ona metinleri nerede bulacağını söyler ve böylece hepsi Tibetçeye çevrilir.

Bardo Thodol'un 1300'lü yılların ortasında Karma Lingpa tarafından Gampodar Dağı'nın zirvesinde bulunduğu söylenmektedir. Dünyanın pek çok yerini gezmiş ABD'li antropolog Walter Evans-Wentz 1919 yılında Himalayalar'dayken nadir bir nüshaya rastlamış ve bunu Lama Kazi Dawa-Samdup'a verip İngilizceye çevirtmiştir. İllüstratör ve serigraf Sanya Glisic varlıkları ve *bardo* –ara hal– deneyimlerini betimleyen çarpıcı imgeleri yaratırken, hem geleneksel hem de deneysel tekniklere başvurmuş.

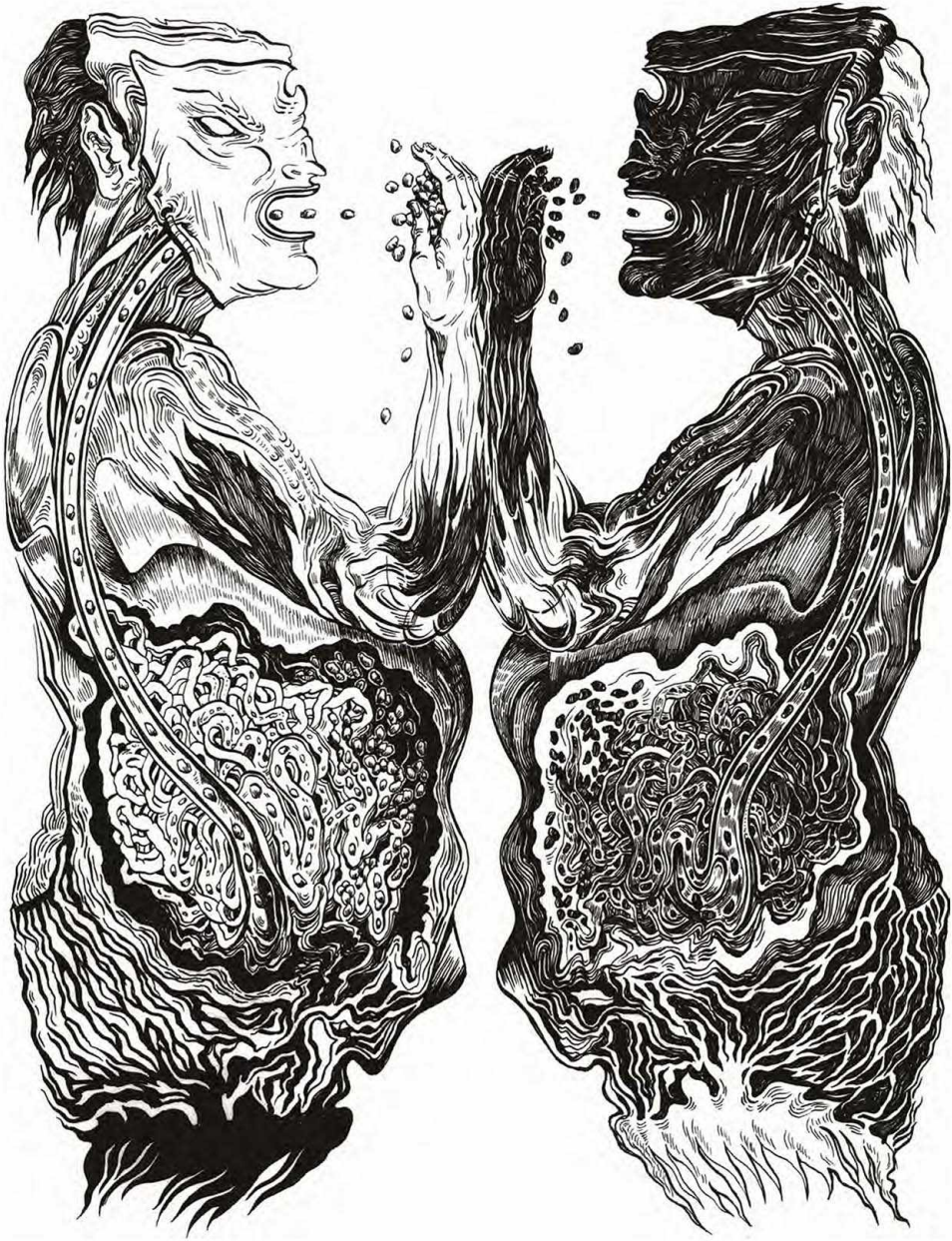

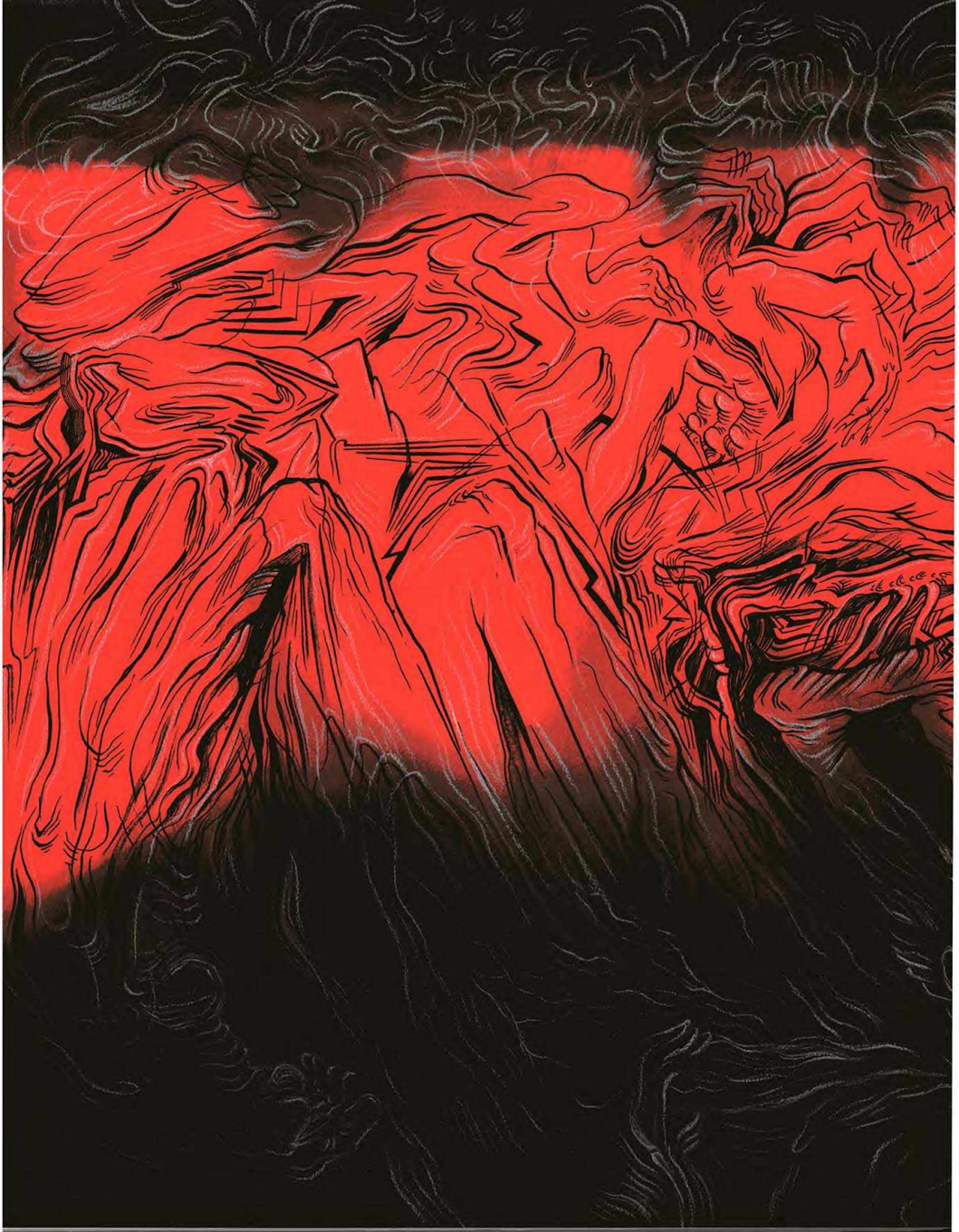

SANYA GLISIC, 2011

"Son Balad"

François Villon

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Julian Peters

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

FRANÇOIS VILLON, FRANSA'NIN LİRİK ŞİİRLER YAZAN en büyük şairlerindendir. Fransız tarihinde kargaşalı bir dönemde, 1400'lü yılların ortalarında fakir bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Villon tam bir serseri hayatı sürmüş ve (sonradan nefsi müdafaa olduğu anlaşılınca kral tarafından bağışlansa da bar kavgasında rahibi öldürmek de dahil olmak üzere) işlediği çeşitli suçlardan dolayı zamanın çoğunu ya hapiste ya da sürgünde geçirmiş, en sonunda Paris'ten sürgün edildiği sırada ortadan tamamen kaybolmuştur.

Üç ay boyunca dibi ışık göremeyecek denli derin, pis bir kuyuya hapsedildikten sonra, Villon sanki kaldığı kör kuyunun birdenbire su fışkırtması gibi, alaycılık, aşk, acıma, pişmanlık, *carpe diem*, suçluluk, serserilik, yaşlanma ve yaşama arzusu hakkında 2000 dize uzunluğunda otobiyografik bir şiir olan edebiyat şaheseri *Le Grand Testament*'u [Büyük Vasiyetname] kaleme almıştır. "Son Balad" eserdeki son şiirin adıdır. Villon bir keresinde ölüm cezasına çarptırılmıştır, bu şiir o zamanı ve şairin kafasından geçen düşünceleri anlatır. Ama eğer asılmak üzere olan birisinin aklının, hezimetle sonuçlanmış bir aşktan daha ciddi şeylerle meşgul olması gerektiğini düşünüyorsanız, hiç kalbiniz kırılmamış demektir.

Montrealli illüstratör Julian Peters, *fumetti*den (fotoroman) esinlenerek oluşturduğu bir tarza sahip. "Son Balad" için, "Özellikle şiirdeki mizahı (yani daha çok kara mizahı) yakalamaya gayret ettim ama bir yandan da şiire ilham veren insana özgü acıları anladığımı ve yansıtabildiğimi umuyorum," diyor.

Son Balad ✿ François Villon

İşte böyle yazıyor son vasiyetinde
Başı beladan hiç kurtulmayan Villon'un;

Bütün dostları bulunsun cenazesinde,
Çalındığında şehirde ölüm çanları uzun uzun;

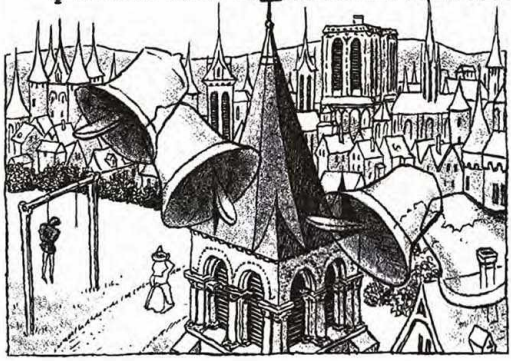

Ve kan kırmızı olsun yas giysilerin
Çünkü aşktı onun yüreğini yaralayan;

Buna şerefi üzerine yemin edenin

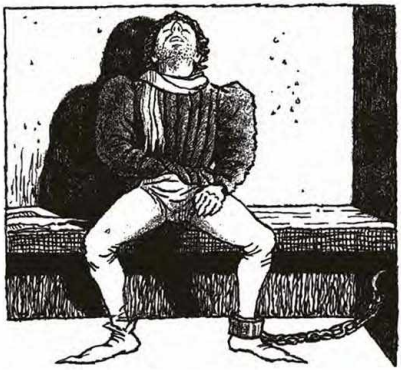

Gitmek üzereyken bu dünyadan.

SANMAM Kİ HAKİKATİ İNCİTSİN BU,
ÇÜNKÜ KOVALADI ONU KAPISINDAN KİM VARSA

ARKADAŞI VE
AŞKI BİLDİĞİ.

TA ROUSSILLION'A KADAR GİTTİ YARA YARA.

SIK YABANİ GÜLLERİN VE DİKENLERİN ARASINDA
HEMEN GÖRÜNMEDİ YOL KARŞIDAN,

VE KIYAFETLERİ DÖNDÜ PAÇAVRAYA

GİTMEK ÜZEREYKEN BU DÜNYADAN.

YANİ SENDİN TEK VARLIĞI, GİYDİĞİ PAÇAVRALAR DIŞINDA
ÖLMEK ÜZERE OLAN İÇİN.

BU ÖLÜMCÜL YARA DAHA İLTİHAPLI VE DERİN
KALBİNE SAPLANAN VE SIZLATAN TOKANIN AÇTIĞINDAN.

NE SANIYORDUN? ÖLÜMÜN ÜZERİNE KAPANDIĞI
ADAM GENE AŞKIN İĞNESİYLE KANIYORDU İÇİN İÇİN.

HERKESLER HAYRET ETTİ
NASIL SANCI ÇEKTİĞİNE SENİN İÇİN,

GİTMEK ÜZEREYKEN BU DÜNYADAN.

PRENS GÖKYÜZÜNDE YÜKSELEN ATMACA GİBİ ŞENDİ,
KEYİF ALMAK İÇİN SONUN BAŞLANGICINDAN

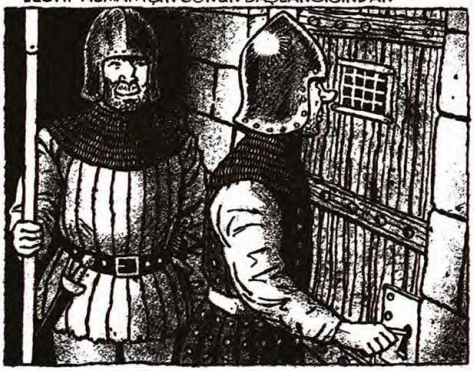

KANA KANA ŞARAP İÇMEYİ SEÇTİ,

GİTMEK ÜZEREYKEN BU DÜNYADAN.

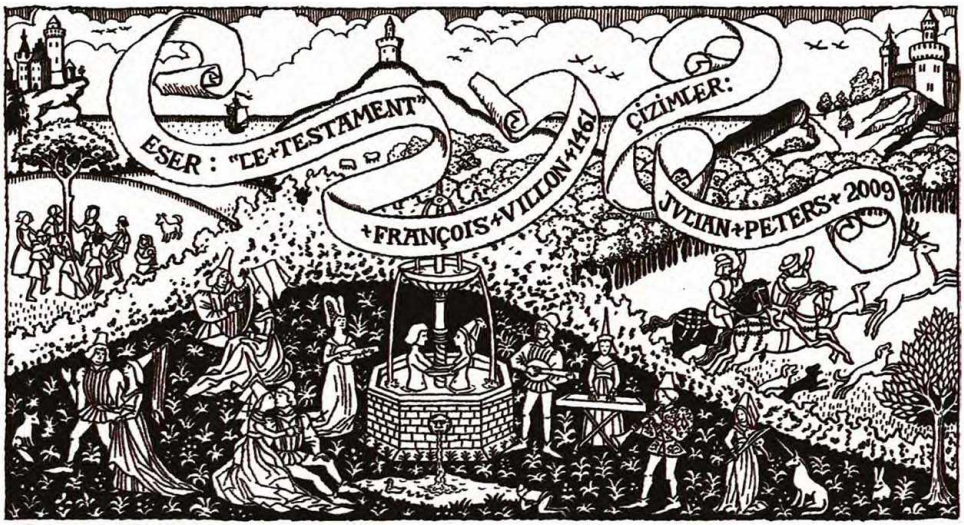

Canterbury Masalları

Geoffrey Chaucer

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Seymour Chwast

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

CANTERBURY MASALLARI **DİNSEL KUTSİ BİR YOLCULUK** çerçevesinde anlatılan bağımsız öykülerden oluşur. Anlatıcı ile yirmi dokuz yolcu Thomas Becket'in anıtmezarına gitmektedirler ve zaman geçirmek için aralarında bir masal anlatma yarışması düzenlerler. İyi eğitimli ve görmüş geçirmiş Geoffrey Chaucer ortaçağa dair tüm bilgi ve deneyimlerini bu uzun manzumeye aktarmıştır. Radikal bir hareketle epik eserini İngilizce yazmış ve Latince ile Fransızcaya eşdeğer bir edebi dil ortaya koymuştur.

Eserin üstünlüğü yalnızca çeşitli konulardaki masalların ilginçliğinden kaynaklanmaz; yolcuların çok canlı çizilmiş karakterler olmaları, birbirleriyle iletişim kurma tarzları, sıkça atışmaları da esere büyük renk katmıştır. Çok farklı geçmişleri olan yolcular farklı sosyoekonomik sınıflara ve meslek gruplarına mensupturlar: şövalye ile değirmenci, hekim ile marangoz, keşiş ile aşçı, rahibe ile denizci.

Bathlı Hanım şimdiye dek yaratılmış en önemli edebi karakterlerden biri kabul edilir. Dünyevi, şehvetli ve samimidir; dört koca eskitmiştir ve şimdiki kocasını da gömmeyi umduğundan, altıncısını arıyordur. Cinsellikten zevk aldığı gibi, bunu isteklerini elde etmek için kullanmaktan da çekinmez. Anlattığı masal bekleneni pek vermese de, uzun girizgahı eserin öne çıkan yerlerindendir.

Grafik Kanon'un bu cildinde yer alan *İlahi Komedya*'yı da uyarlayan ünlü tasarımcı ve çizer Seymour Chwast, motosiklet gibi dokunuşlar ekleyerek *Canterbury Masalları* üzerine de çalışmıştır.

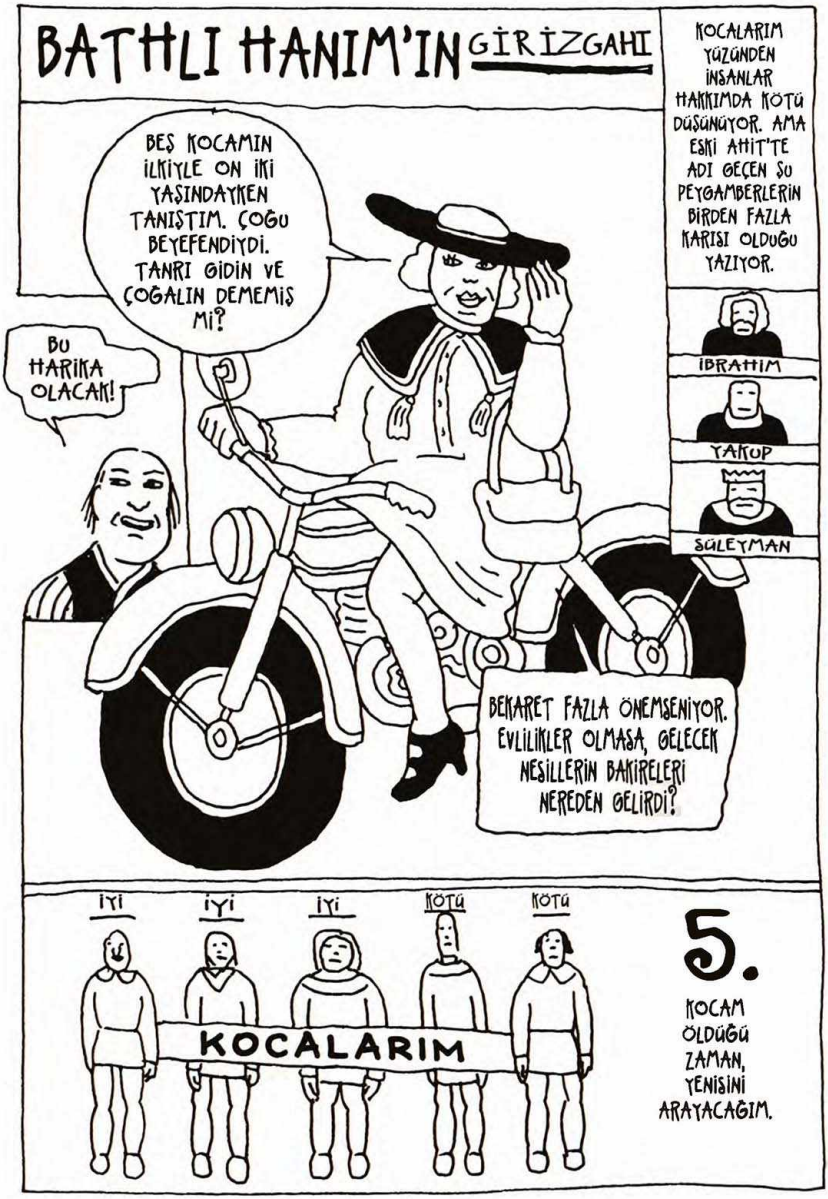
BATHLI HANIM'IN GİRİZGAHI
BEŞ KOCAMIN İLKİYLE ON İKİ YAŞINDAYKEN TANIŞTIM. ÇOĞU BEYEFENDİYDİ. TANRI GİDİN VE ÇOĞALIN DEMEMİŞ Mİ?
BU HARİKA OLACAK!
BEKARET FAZLA ÖNEMSENİYOR. EVLİLİKLER OLMASA, GELECEK NESİLLERİN BAKİRELERİ NEREDEN GELİRDİ?
KOCALARIM YÜZÜNDEN İNSANLAR HAKKIMDA KÖTÜ DÜŞÜNÜYOR. AMA ESKİ AHİT'TE ADI GEÇEN ŞU PEYGAMBERLERİN BİRDEN FAZLA KARISI OLDUĞU YAZIYOR.
İBRAHİM
YAKUP
SÜLEYMAN
İYİ
İYİ
İYİ
KÖTÜ
KÖTÜ
KOCALARIM
5.
KOCAM ÖLDÜĞÜ ZAMAN, YENİSİNİ ARAYACAĞIM.

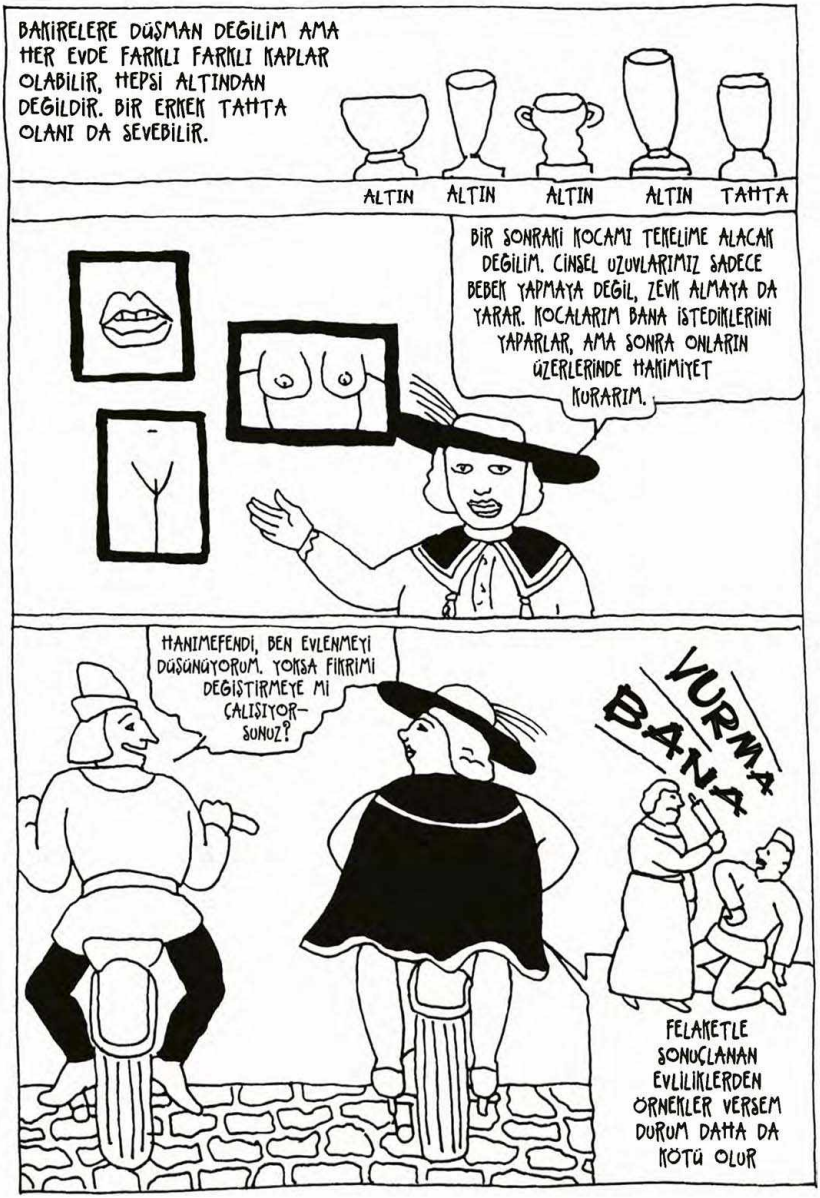
BAKİRELERE DÜŞMAN DEĞİLİM AMA HER EVDE FARKLI FARKLI KAPLAR OLABİLİR, HEPSİ ALTINDAN DEĞİLDİR. BİR ERKEK TAHTA OLANI DA SEVEBİLİR.
ALTIN
ALTIN
ALTIN
ALTIN
TAHTA
BİR SONRAKİ KOCAMI TEKELİME ALACAK DEĞİLİM. CİNSEL UZUVLARIMIZ SADECE BEBEK YAPMAYA DEĞİL, ZEVK ALMAYA DA YARAR. KOCALARIM BANA İSTEDİKLERİNİ YAPARLAR, AMA SONRA ONLARIN ÜZERLERİNDE HAKİMİYET KURARIM.
HANIMEFENDİ, BEN EVLENMEYİ DÜŞÜNÜYORUM. YOKSA FİKRİMİ DEĞİŞTİRMEYE Mİ ÇALIŞIYOR-SUNUZ?
VURMA BANA
FELAKETLE SONUÇLANAN EVLİLİKLERDEN ÖRNEKLER VERSEM DURUM DAHA DA KÖTÜ OLUR

KOCALARIM ZENGİNDİ, AMA ÖYLE İTTİYARDILAR Kİ, NE KADAR UĞRASSALAR KALDIRAMAZLARDI. BUNA CANIM SIKILMAZDI, ÇÜNKÜ ONLARIN TOPRAKLARIYLA PARALARINI ALDIM.
ÖNEMLİ DEĞİL HAYATIM.
EVLİLİKTEKİ HİLEM
BİR İLİŞKİN VAR, BİLİYORUM.
NE?
SENİ MAHVETMEK İSTEDİĞİMİ SANIYORSUN, DEĞİL Mİ?
SARHOŞ MUSUN?
HAYIR, HAYIR. SEN HARİKA BİR ESSİN. SANA ASLA İHANET ETMEM. NE İSTERSEN VERİRİM!
DANS
ŞARKI
GÜZELLİK
ERKEKLER KADINLARDAN NE İSTER?
HARİKA VÜCUT
PARA
UZUN BACAKLAR

ÇİRKİN KADIN ANCAK BULABİLDİĞİNİ ALIR.
AKILLI ADAM KENDİ İŞİNE BAKAR, DÜNYANIN DÜZENİ İÇİN TASA ETMEZ.
KADINLAR FAZLA MERAKLI YA DA DURMADAN KONTROL EDEN KOCALARDAN HOŞLANMAZLAR.
BAZEN KEDİ GİBİ DOLAŞIRIM. KIZGIN, ALIMLI BİR KEDİ GİBİ
AH gençliğimde çok ATEŞLİYDİM
şimdi eski halimden eser kalmadı, ama anılar unutulmuyor
oyunu hala OYNAYABİLİRİM
BEŞİNCİ KOCAM YAKIŞIKLIYDI. BENİ DÖVERDİ, AMA YATAKTA HARİKAYDI. ADI JANKYN'Dİ.

DÖRDÜNCÜ KOCAMIN ÖLÜMÜNDEN SONRA JANKYN'LE TANIŞTIM. ONA AŞIK OLDUĞUMU SANIYORDU. RÜYAMDA BENİ YATAĞIMDA BIÇAKLADIĞINI, KANIMIN AKTIĞINI GÖRDÜM. RÜYADA KAN ALTIN DEMEKTİR.
RÜYA
O YİRMİ YAŞINDA, BEN KIRKIMDAYDIM, AMA ONU TATMİN EDEBİLECEĞİMİ DÜŞÜNDÜM.
BİR KÜTÜPHANE DOLUSU KİTABIMIZ VARDI. BİRİNİN KONUSU ŞUYDU:
ERKEKLERİN MAHVINA SEBEP KADINLARDIR.
ÇEKTİĞİMİZ ACILARIN SEBEBİ HAVVA'NIN HATASIDIR.
KÖTÜ EŞLER
SÜLEYMAN'ın ÖZDEYİŞLERİ
DELİLAH, SAMSON'UN SAÇLARINI KESTİ. SAMSON FİLİSTİNLİLERE YENİLDİ VE KÖR EDİLDİ.

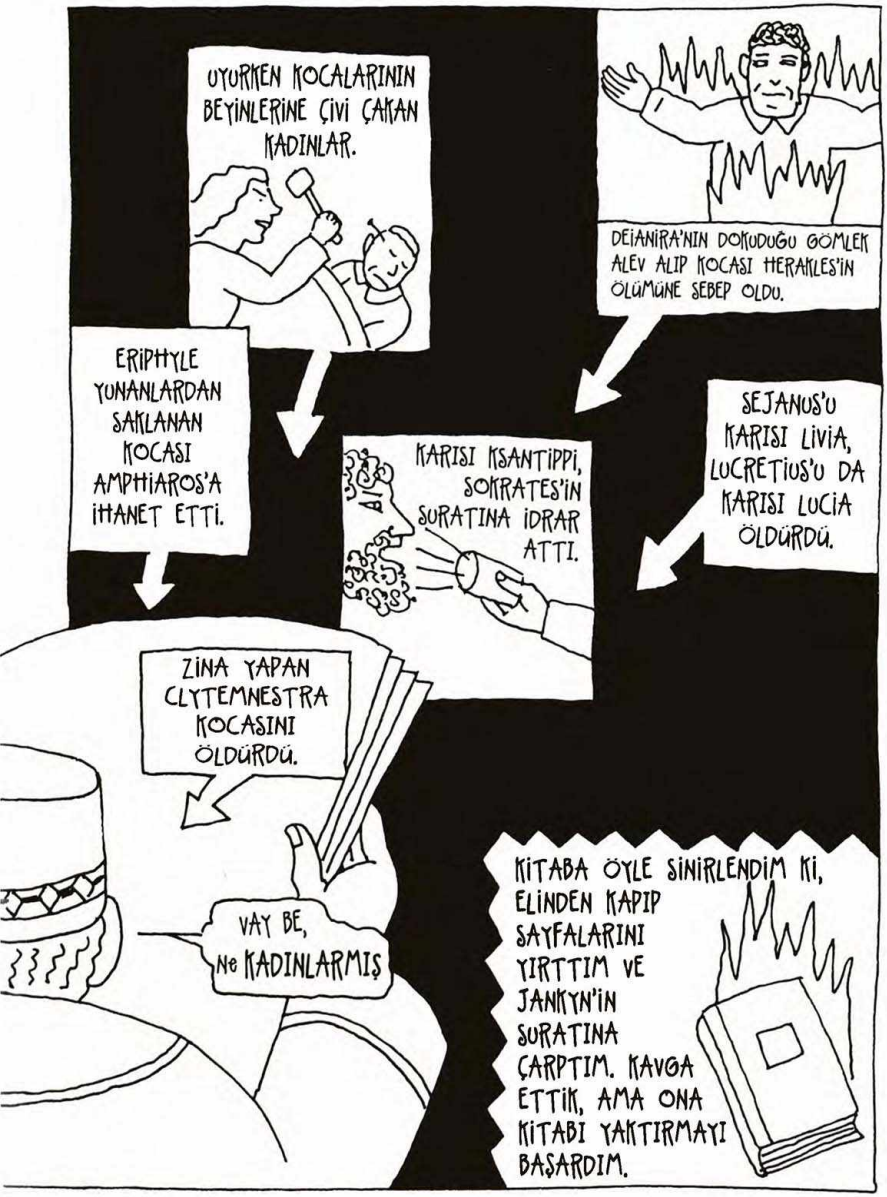
UYURKEN KOCALARININ BEYİNLERİNE ÇİVİ ÇAKAN KADINLAR.
DEİANİRA'NIN DOKUDUĞU GÖMLEK ALEV ALIP KOCASI HERAKLES'İN ÖLÜMÜNE SEBEP OLDU.
ERİPHYLE YUNANLARDAN SAKLANAN KOCASI AMPHİAROS'A İHANET ETTİ.
KARISI KSANTİPPİ, SOKRATES'İN SURATINA İDRAR ATTI.
SEJANUS'U KARISI LİVİA, LUCRETİUS'U DA KARISI LUCİA ÖLDÜRDÜ.
ZİNA YAPAN CLYTEMNESTRA KOCASINI ÖLDÜRDÜ.
VAY BE, NE KADINLARMIŞ
KİTABA ÖYLE SİNİRLENDİM Kİ, ELİNDEN KAPIP SAYFALARINI YIRTTIM VE JANKYN'İN SURATINA ÇARPTIM. KAVGA ETTİK, AMA ONA KİTABI YAKTIRMAYI BAŞARDIM.

BATHLI HANIM'IN MASALI

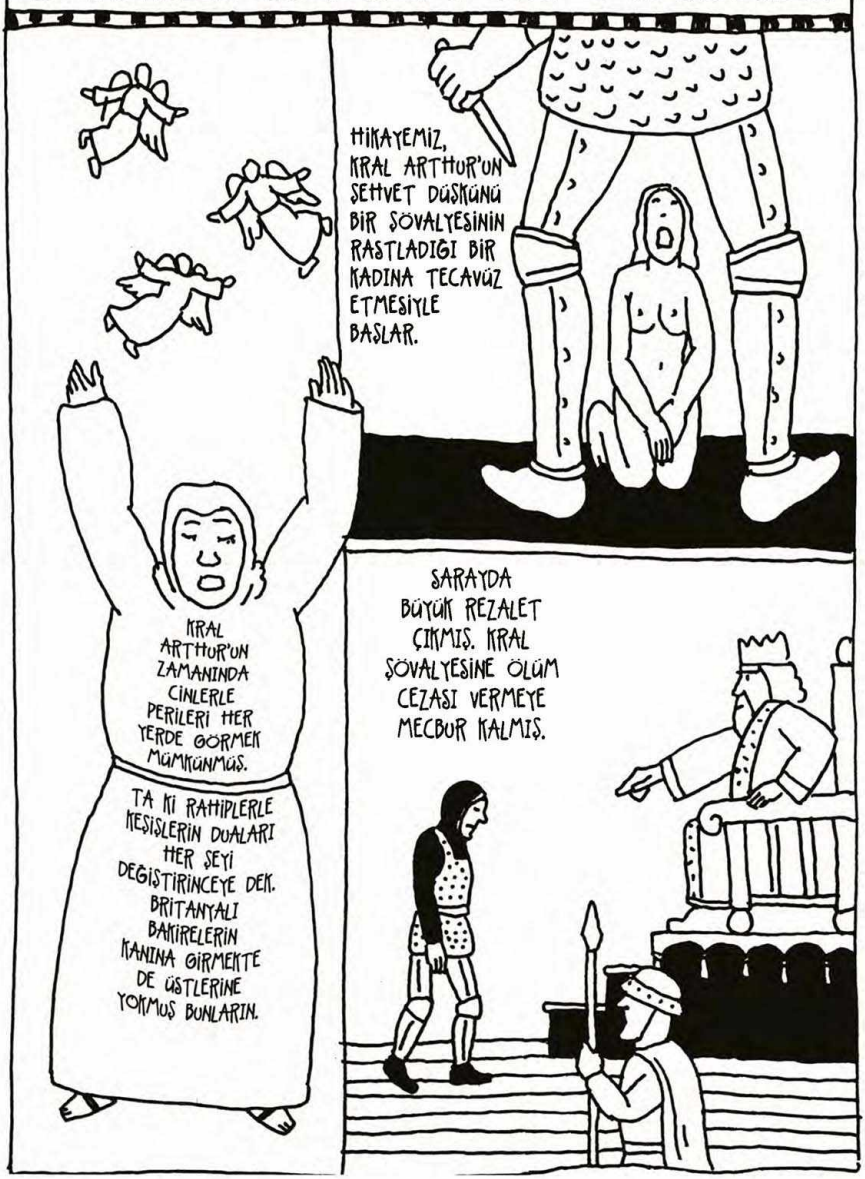

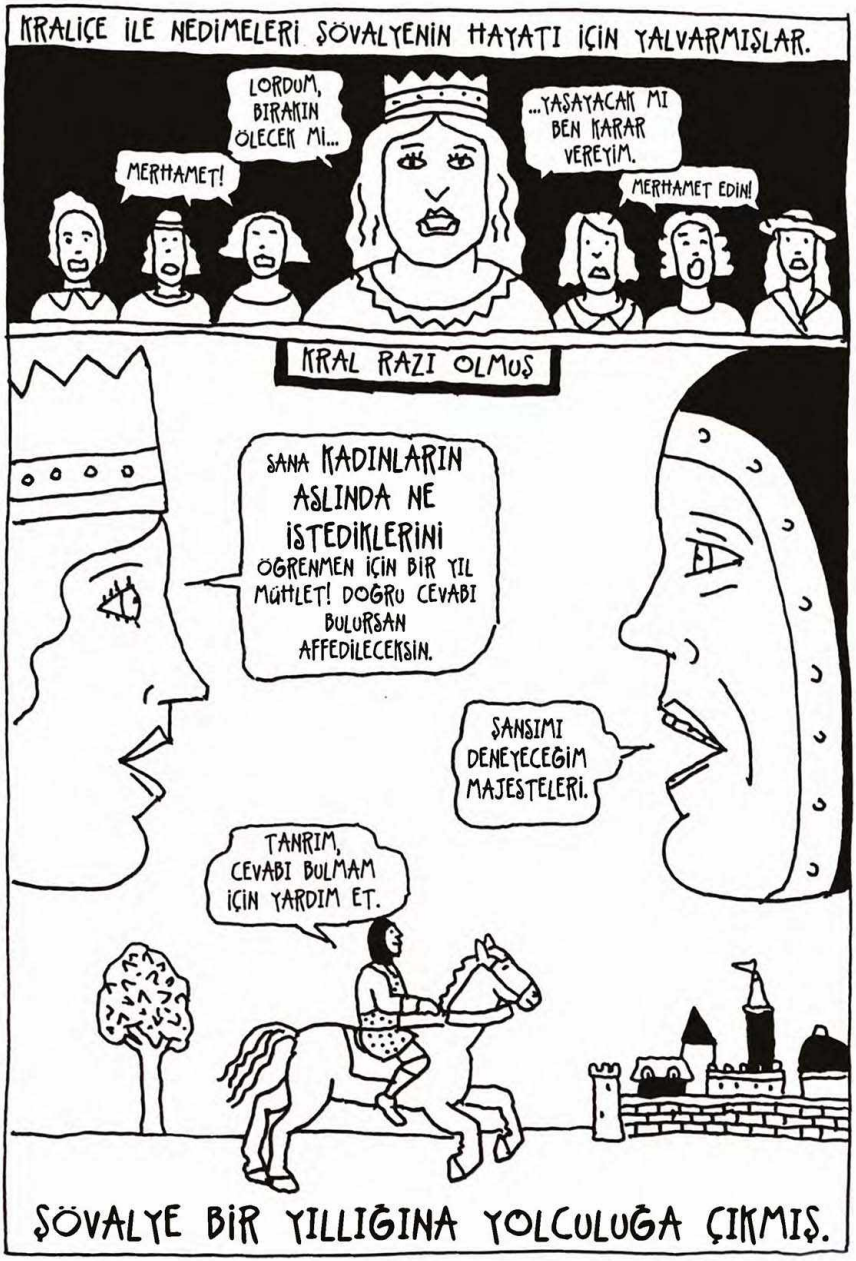
KRALİÇE İLE NEDİMELERİ ŞÖVALYENİN HAYATI İÇİN YALVARMIŞLAR.
LORDUM, BIRAKIN ÖLECEK Mİ...
MERHAMET!
...YAŞAYACAK MI BEN KARAR VEREYİM.
MERHAMET EDİN!
KRAL RAZI OLMUŞ
SANA KADINLARIN ASLINDA NE İSTEDİKLERİNİ ÖĞRENMEN İÇİN BİR YIL MÜHLET! DOĞRU CEVABI BULURSAN AFFEDİLECEKSİN.
ŞANSIMI DENEYECEĞİM MAJESTELERİ.
TANRIM, CEVABI BULMAM İÇİN YARDIM ET.
ŞÖVALYE BİR YILLIĞINA YOLCULUĞA ÇIKMIŞ.

NELER Mİ ÖĞRENMİŞ?
EVLENİP DUL KALMAK
POHPOHLANMAK
ÖZGÜRLÜK
ONUR
SEVİŞMEK
GÜZEL KIYAFETLER
PARA
GÜVENİLMEK
BİR YILDIR DİYAR DİYAR GEZİP DOLAŞIYORUM. KRALİÇENİN KARŞISINA ÇIKACAĞIM AMA NE CEVAP VERECEĞİM BİLMİYORUM.
İSTİYORUM
İSTİYORUM
İSTİYORUM
İSTİYORUM
İSTİYORUM
DANS EDEN BAKİRELER ORTADAN KAYBOLMUŞ, GERİDE ÇİRKİN BİR KOCAKARI KALMIŞ. ŞÖVALYE DERDİNİ ANLATMIŞ.
DOĞRU CEVABI BULMANA YARDIM EDERİM, AMA NE İSTERSEM YAPACAKSIN.

ŞÖVALYE KABUL ETMİŞ VE SARAYA DOĞRU YOLA KOYULMUŞLAR.
DOĞRU CEVAP ŞU: KADINLAR ERKEKLERİNE HÜKMETMEK İSTER.
İŞTE KADINLARIN ASIL İSTEDİKLERİ BU. GİTMEKTE ÖZGÜRSÜN.
ŞİMDİ ÖDÜLÜMÜ İSTERİM. BENİMLE EVLENECEKSİN!
EVLENMİŞLER VE O GECE GERDEĞE GİRMİŞLER.
BEN İYİ BİR AİLEDEN GELİYORUM. NEDEN SONUM BÖYLE OLDU?
BENİM AİLEM YOKSULDUR, AMA ZENGİNLİK AZA SAHİP OLMAK VE HİÇBİR ŞEY İSTEMEMEKTİR.
KOCACIĞIM, BİR SEÇENEĞİN VAR.
YA SADIK EŞİN OLUR VE ÇİRKİN KALIRIM YA DA GÜZEL VE CİLVELİ OLUR AMA SADAKATSİZLİK EDERİM.

UZUN UZUN DÜŞÜNDÜM VE NE İSTERSEN ÖYLE OLMANA KARAR VERDİM.
ÖYLEYSE BEN DE GENÇ VE GÜZEL OLACAK, SANA HİÇ İHANET ETMEYECEĞİM.
VE SONSUZA DEK MESUT YAŞADIK!
TANRI'NIN YARDIMIYLA KADINLAR YATAKTA İYİ OLAN GENÇ ERKEKLERLE EVLENSİN VE KISA ZAMANDA DUL KALSINLAR.

Arthur'un Ölümü

Sör Thomas Malory

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Omaha Perez

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

KRAL ARTHUR ÜZERİNE DÖNEN BÜTÜN İNGİLİZ edebiyatı Sör Thomas Malory'nin 1470'te tamamladığı (on beş yıl sonra, kendisi hayatta değilken yayınlanan) 1000 sayfalık *Arthur'un Ölümü*'nden esinleniyor. Malory önceki iki yüzyıl boyunca su yüzüne çıkan Normandiya masallarını derleyip çevirmiş, biraz Eski İngiliz esintileri, belki biraz da kendi yarattığı hikayeleri kattıktan sonra bunları tutarlı bir olay örgüsünde düzenlemiştir. Türden bekleyebileceğiniz hemen hemen her şey mevcuttur burada: taşa saplanmış kılıç, Yuvarlak Masa, Kutsal Kase, Gölün Hanımı, Merlin, Lancelot, Guinevere...

Hikayenin perde arkası da ilginçtir: Malory bu dev eseri çeşitli hapishanelerde çok fazla vakit geçirdiği, dolayısıyla bolca boş vakti olduğundan tamamlayabilmiştir. Varlıklı bir aileye doğmasına, seçkin bir asker ve meclis üyesi olarak görev yapmasına karşın sonrasında azılı bir suçluya dönüşüp soygunculuk, dolandırıcılık, tecavüz, cinayete teşebbüs ve diğer birçok suçtan hapis yatmıştır.

Daha önce Sherlock Holmes'la edebi diyara ayak basan Omaha Perez bahtsız Sör Gawain'in Üçüncü Kitap'ın yedinci ve sekizinci bölümlerinde anlatılan hikayesini uyarlıyor. (Şunu da belirtelim ki, bu hikayenin Omaha'nın çok heyecansız bulduğu için çıkardığı finalinde Kral Arthur'la Kraliçe Guinevere, Gawain'in leydiler uğruna seferlere çıkması, nazik olması ve isteyene merhamet göstermesi gerektiğine hüküm verir.)

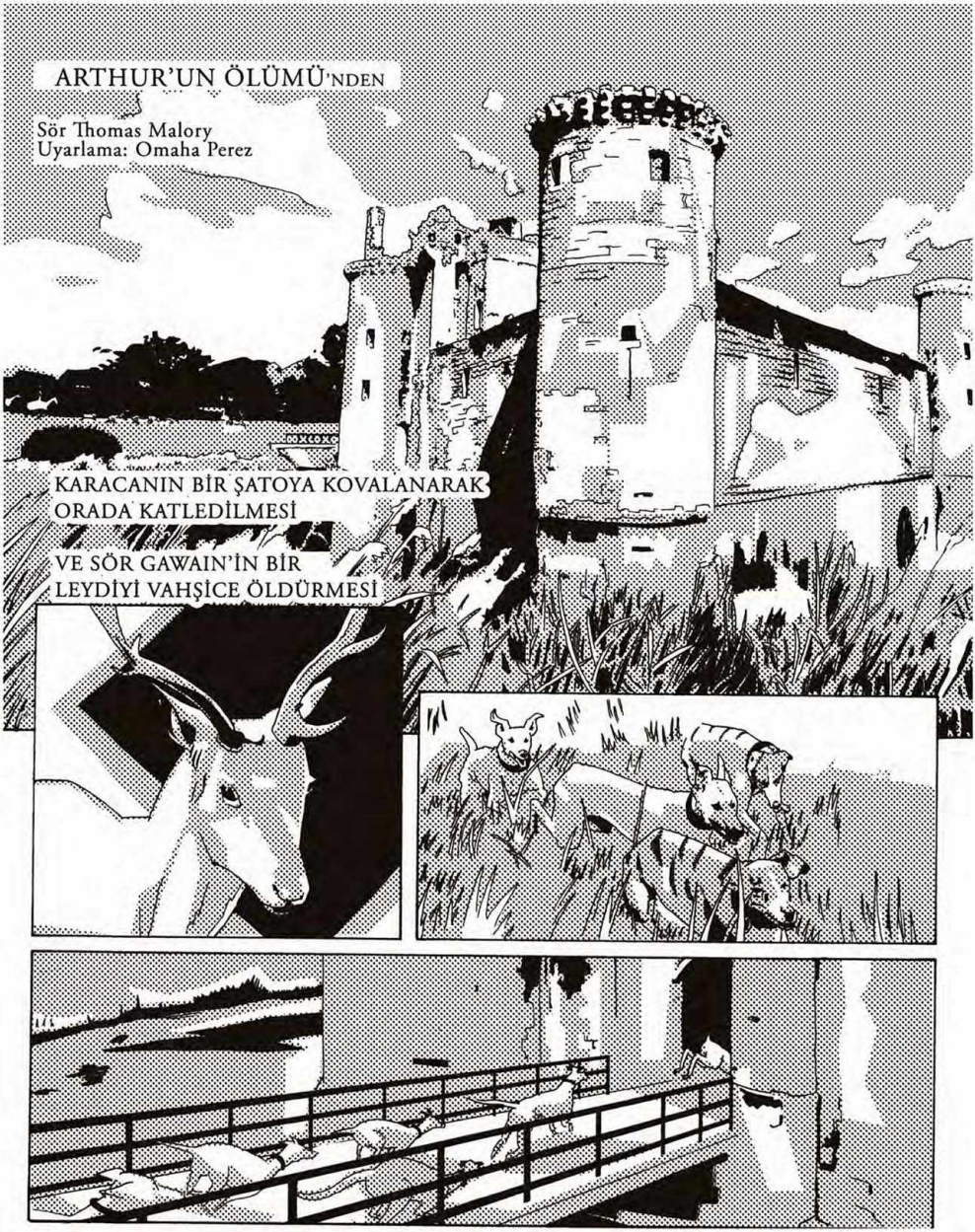
ARTHUR'UN ÖLÜMÜ'NDEN
Sör Thomas Malory
Uyarlama: Omaha Perez
KARACANIN BİR ŞATOYA KOVALANARAK ORADA KATLEDİLMESİ
VE SÖR GAWAIN'İN BİR LEYDİYİ VAHŞİCE ÖLDÜRMESİ

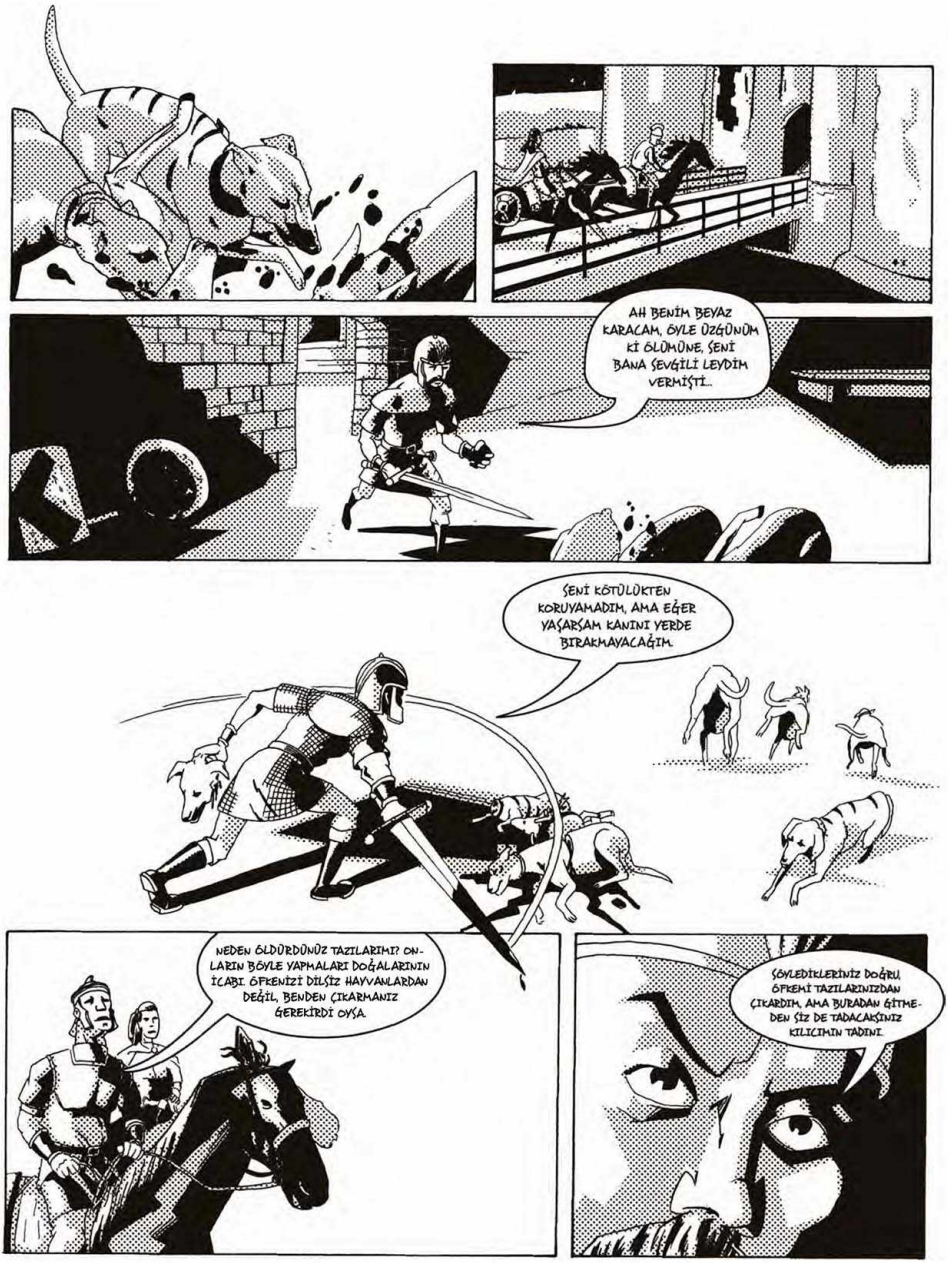
AH BENİM BEYAZ KARACAM, ÖYLE ÜZGÜNÜM Kİ ÖLÜMÜNE, SENİ BANA SEVGİLİ LEYDİM VERMİŞTİ..
ŞENİ KÖTÜLÜKTEN KORUYAMADIM, AMA EĞER YAŞARŞAM KANINI YERDE BIRAKMAYACAĞIM.
NEDEN ÖLDÜRDÜNÜZ TAZILARIMI? ONLARIN BÖYLE YAPMALARI DOĞALARININ İCABI ÖFKENİZİ DİLSİZ HAYVANLARDAN DEĞİL, BENDEN ÇIKARMANIZ GEREKİRDİ OYSA.
SÖYLEDİKLERİNİZ DOĞRU. ÖFKEMİ TAZILARINIZDAN ÇIKARDIM, AMA BURADAN GİTMEDEN SİZ DE TADACAKSINIZ KILICIMIN TADINI.

VAR GÜCÜYLE ÇARPIŞTI İKİŞİ DE...
YARILDI KALKANLARI...
MİĞFERLERİ EZİLDİ...
PARÇALANDI ZIRHLARI VE KAN ŞU GİBİ AKTI BAŞTAN AŞAĞI.

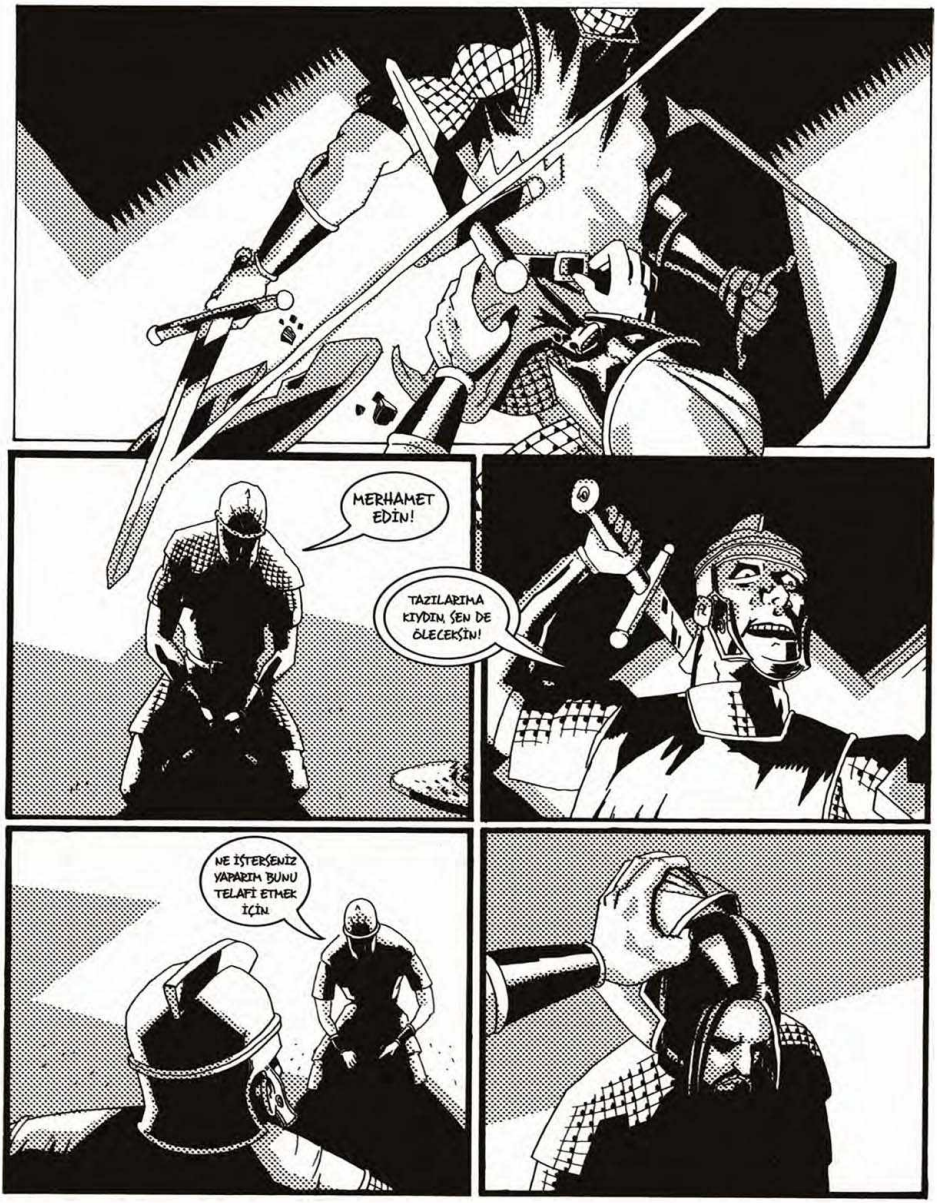
MERHAMET EDİN!
TAZILARIMA KIYDIN, SEN DE ÖLECEKSİN!
NE İSTERSENİZ YAPARIM BUNU TELAFİ ETMEK İÇİN.

YAZIK! NE KÖTÜ NE UTANÇ VERİCİ BİR ŞEYDİ BU YAPTIĞINIZ! BU LEKE AŞLA SİLİNMEYECEK ALNINIZDAN..
MERHAMET İŞTEYENE MERHAMET EDİLMESİ LAZIM GELİR; MERHAMETSİZ BİR ŞÖVALYE, ONURSUZ BİR ŞÖVALYEDİR.
AYAĞA KALKIN, MERHAMET EDECEĞİM SİZE. AFFEDİLDİNİZ.
YO HAYIR, İSTEMEM ARTIK MERHAMETİNİZİ. AŞKIMI ÖLDÜRDÜNÜZ SİZ BENİM, DÜNYADAKİ HER ŞEYDEN DAHA ÇOK SEVDİĞİM SEVGİLİMİ.
ÇOK PİŞMANIM, VURDUĞUMU SANDIĞIM ŞİZDİNİZ; AMA ŞİMDİ KRAL ARTHUR'A GİDECEK VE BAŞINIZA GELENLERİ, BEYAZ BİR KARACANIN PEŞİNİ ŞÜREN BİR ŞÖVALYE TARAFINDAN MAĞLUP EDİLİŞİNİZİ ANLATACAKSİNİZ.
UMURUMDA MI SANKİ ARTIK YAŞAMAK YA DA ÖLMEK.
YİNE DE ÖLÜM KORKUSUYLA SÖZ VERDİ KRAL ARTHUR'A GİDECEĞİNE, ŞÖVALYE ŞART KOŞTU ONA, BİRİ ÖNÜNE, ÖTEKİ ARKASINA, İKİ TAZIYI YANINA ALMAŞINI.
GİTMEDEN ÖNCE ŞÖYLEYİN, NEDİR ADINIZ?
MARŞHLI ABLAMAR DERLER BANA.
İŞTE BÖYLE YOLLANDI CAMELOTA.

DÖRT ŞÖVALYENİN GAWAIN VE GAHERIS'LE SAVAŞIP ONLARI YENMESİ VE HAYATLARININ DÖRT LEYDİNİN RİCASIYLA KURTULMASI

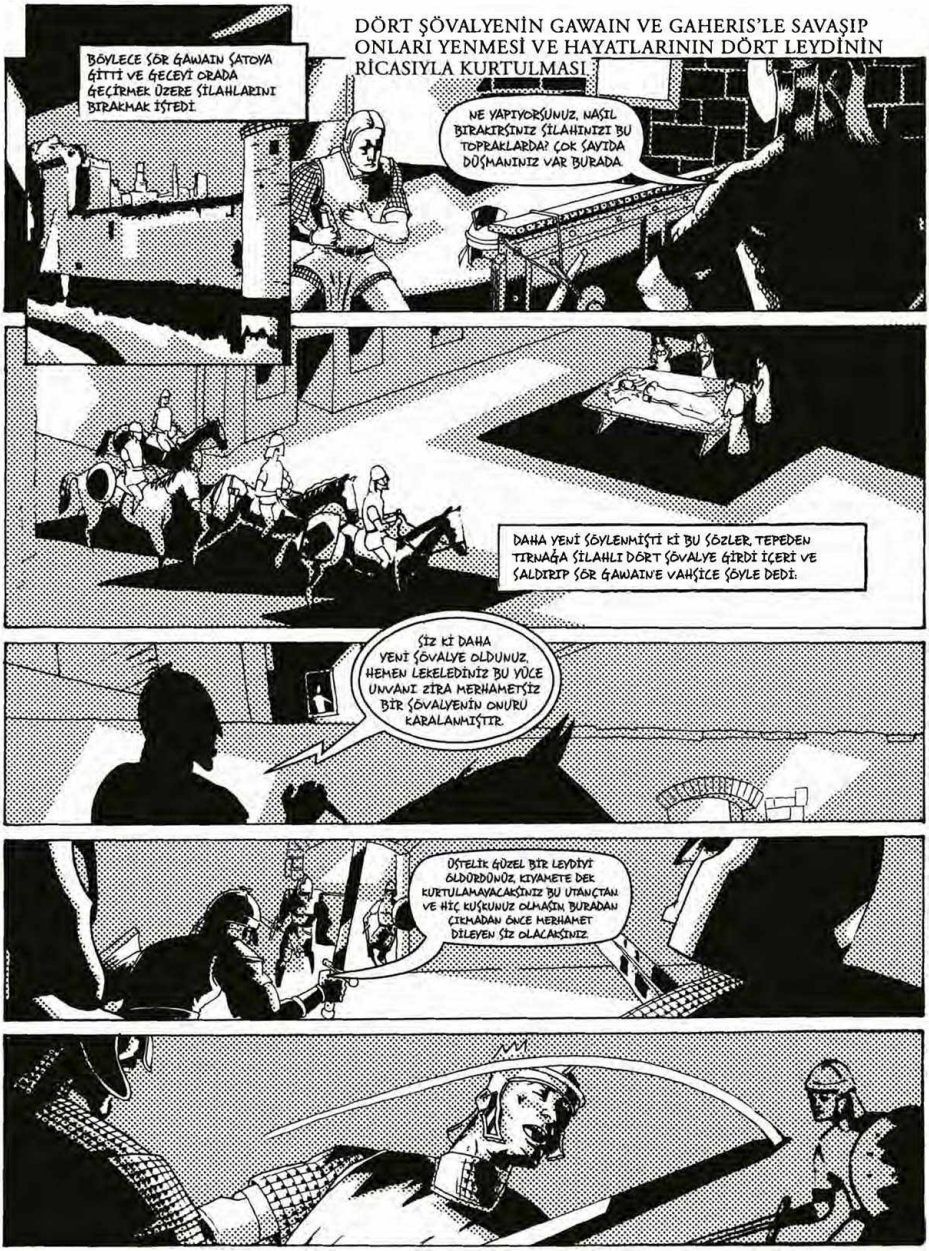

EYVAH. NASIL ACIYOR KOLUM. SAKAT MI KALACAĞIM?
TAM ÖLDÜRÜLECEKLERDİ Kİ DÖRT GÜZEL LEYDİ GİRDİ İÇERİ VE SÖR GAWAIN İÇİN AF DİLEDİLER ŞÖVALYELERDEN. ŞÖVALYELER İYİ NİYETLE. SÖR GAWAIN'LE GAHERİS'İN HAYATLARINI BAĞIŞLAYIP EŞİR OLARAK VERDİLER ONLARI LEYDİLERE.

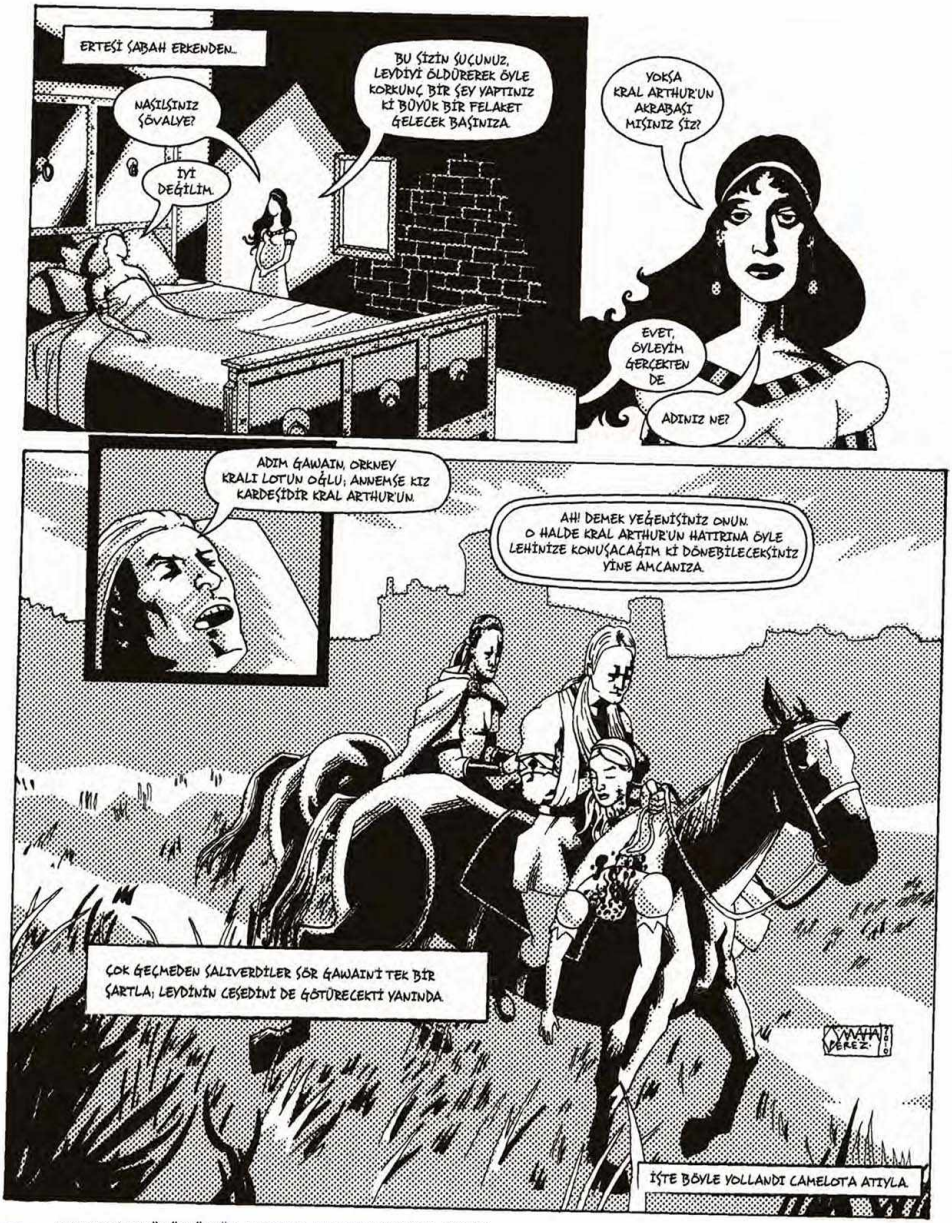
ERTESİ SABAH ERKENDEN..
NASILSINIZ ŞÖVALYE?
İYİ DEĞİLİM.
BU SİZİN SUÇUNUZ, LEYDİYİ ÖLDÜREREK ÖYLE KORKUNÇ BİR ŞEY YAPTINIZ Kİ BÜYÜK BİR FELAKET GELECEK BAŞINIZA.
YOKSA KRAL ARTHUR'UN AKRABAŞI MISINIZ SİZ?
EVET, ÖYLEYİM GERÇEKTEN DE.
ADINIZ NE?
ADIM GAWAIN, ORKNEY KRALI LOTUN OĞLU; ANNEMSE KIZ KARDEŞİDİR KRAL ARTHUR'UN.
AH! DEMEK YEĞENİSİNİZ ONUN. O HALDE KRAL ARTHUR'UN HATIRINA ÖYLE LEHİNİZE KONUŞACAĞIM Kİ DÖNEBİLECEKSİNİZ YİNE AMCANIZA.
ÇOK GEÇMEDEN SALIVERDİLER SÖR GAWAIN'İ TEK BİR ŞARTLA; LEYDİNİN CESEDİNİ DE GÖTÜRECEKTİ YANINDA.
OMAHA PEREZ
İŞTE BÖYLE YOLLANDI CAMELOT'A ATIYLA.

Apu Ollantay

İnka oyunu

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Caroline Picard**

TÜRKÇESİ **Özlem Yüksel**

ESKİ İNKA HALKININ GÜÇLÜ BİR TİYATRO TUTKUSU vardı. İspanyol istilası, kültürlerinin bu yüzünü diğer tüm yüzleriyle birlikte silip yok etti, ancak tek bir oyun bugüne dek gelebildi. Çoğu yerli halk gibi ağırlıklı olarak sözlü kültüre sahip İnkaların bu tek oyunu *Apu Ollantay* bir İspanyol papazı tarafından yazıya döktürüldü. Bilindiği kadarıyla Kolomb öncesi dönemde yaşamış Amerikan yerlilerinden bugüne dek erişebilen eksiksiz tek oyundur. Bu eşsiz ve önemli konumu dikkate alındığında, çok tanınmış olduğunu düşünebilirsiniz, ancak İngilizce konuşulan dünyada anlaşılmadığından canlılığını yitirmiş, ne sahneye konmuş, ne antolojilerde yer verilmiştir. Taradığım hiçbir tiyatro tarihinde değinilmemiştir.

Oyun, hemen her çağda ve kültürde rastlanan eski moda bir aşk hikayesini konu alır. Büyük reis ve savaşçı Apu Ollantay ile imparatorun kızı Cusi Coyllur birbirlerini sevmektedirler, ama çok talihsiz bir sorun vardır ortada: Prensesle ancak kraliyet kanı taşıyan biri evlenebilir. İki aşık gizlice evlenirler ve Cusi hamile kalır. Belalar, sıkıntılar, iç savaş birbirini izler.

Son derece özgün çizgi romanlar yaratan Chicagolu sanatçı ve yazar Caroline Picard, biçimi öne çıkararak, eşsiz ve dolambaçlı bir akış yaratmak adına imgelerle sözcükleri birleştirmiş. Her şey pürüzsüzce harmanlanmış ve birbirini takip etse de her sayfa ayrı birer sanat eseri gibi görünüyor. Picard oyunun tamamını uyarlarken, savaş sahnelerini özetleme yolunu seçmiş.

APU
OLLANT-
AY
UYARLAMA: CAROLINE PICARD

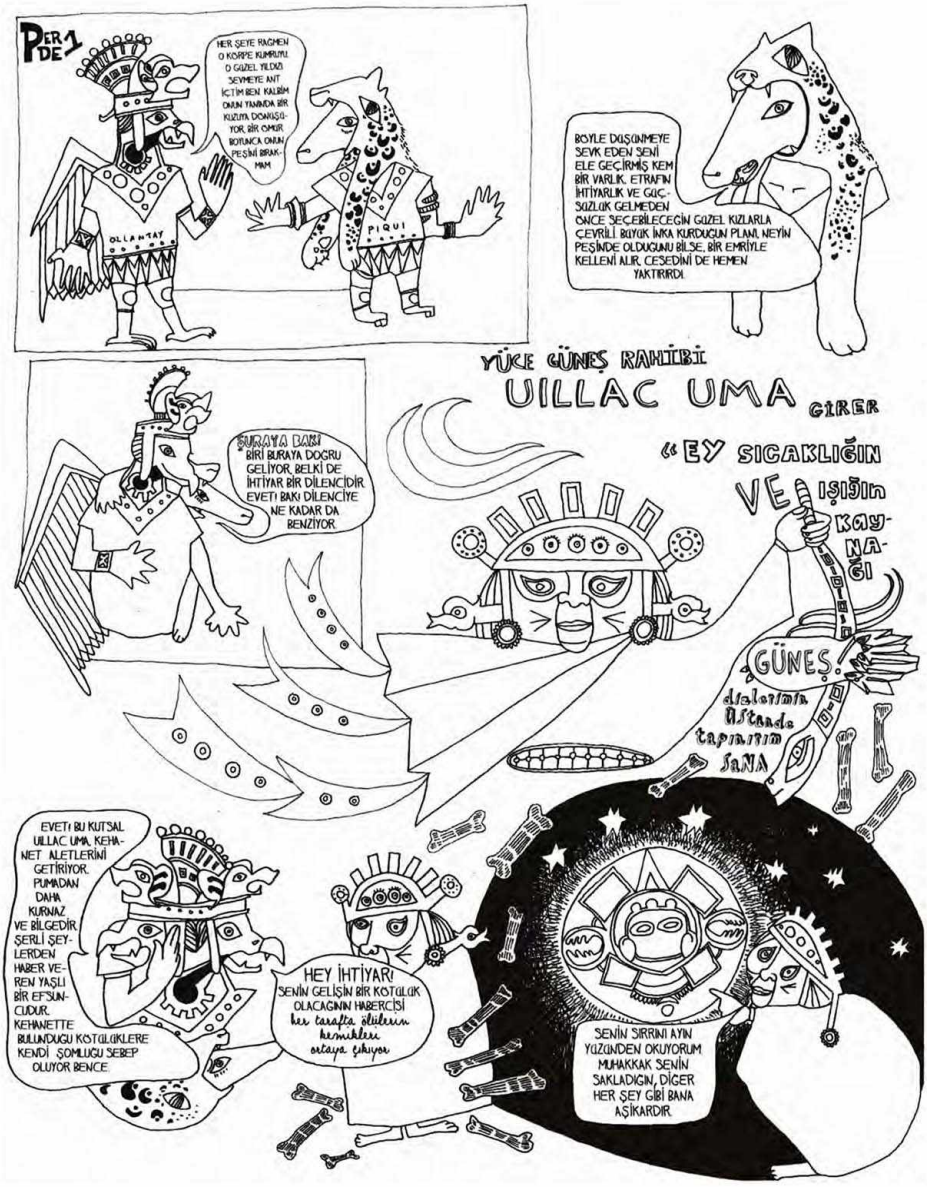
PERDE 1
HER ŞEYE RAĞMEN O KÖRPE KUMRUYU O GÜZEL YILDIZI SEVMEYE ANT İÇTİM BEN. KALBİM ONUN YANINDA BİR KUZUYA DÖNÜŞÜYOR, BİR OMUR BOYUNCA ONUN PEŞİNİ BIRAKMAM
OLLANTAY
PIQUI
BÖYLE DÜŞÜNMEYE SEVK EDEN SENİ ELE GEÇİRMİŞ KEM BİR VARLIK. ETRAFIN İHTİYARLIK VE GÜÇSÜZLÜK GELMEDEN ÖNCE SEÇEBİLECEĞİN GÜZEL KIZLARLA ÇEVRİLİ. BÜYÜK İNKA KURDUĞUN PLANI, NEYİN PEŞİNDE OLDUĞUNU BİLSE, BİR EMRİYLE KELLENİ ALIR, CESEDİNİ DE HEMEN YAKTIRIRDI
YÜCE GÜNEŞ RAHİBİ
UILLAC UMA GİRER
"EY SICAKLIĞIN VE IŞIĞIN KAYNAĞI
GÜNEŞ!
dinlerimin üstünde tapınırım sana
SURAYA BAKI BİRİ BURAYA DOĞRU GELİYOR. BELKİ DE İHTİYAR BİR DİLENCİDİR. EVET! BAKI DİLENCİYE NE KADAR DA BENZİYOR
EVET! BU KUTSAL UILLAC UMA, KEHANET ALETLERİNİ GETİRİYOR. PUMADAN DAHA KURNAZ VE BİLGEDİR. ŞERLİ ŞEYLERDEN HABER VEREN YAŞLI BİR EFSUNCUDUR. KEHANETTE BULUNDUĞU KÖTÜLÜKLERE KENDİ ŞOMLUĞU SEBEP OLUYOR BENCE.
HEY İHTİYAR! SENİN GELİŞİN BİR KÖTÜLÜK OLACAĞININ HABERCİSİ her tarafta ölülerin kemikleri ortaya çıkıyor
SENİN SIRRINI AYIN YÜZÜNDEN OKUYORUM. MUHAKKAK SENİN SAKLADIĞIN, DİĞER HER ŞEY GİBİ BANA AŞİKARDIR.

KALBİME ÖYLE DOĞDU Kİ SEN GELİP BENİ BULACAKSIN, HER ŞEYİ BİLEN REHBER
BİZ ÖLÜMLÜLER PERVASIZCA İÇTİKÇE, ALTIN KADEHTEN GELEN KESİN BİR ÖLÜM BELALARIN NASIL ÇIKTIĞINI AKLIMA GETİRİR VE SEREBİN İNATÇI BİR KALP OLDUĞUNU HATIRLATIR
BATIR
KUŞAĞIMDA HAZIR TUTTUĞUN ŞU HANÇERİ SİNEME SOK ÇIKAR ÖZGÜN, KIRIK KALBİMİ AYAKLARINA KAPANIP SENDEN YARDIM DİLİYORUM
Daha o içeği getir Evlat
BAK NASIL DA KURUYUP OLMUŞ. BİR DAHA BAK ŞİMDİ AĞLIYOR, DAMLA DAMLA YAŞ AKITIYOR.
GÜZEL PRENSESİ SEVMEKTEN VAZGEÇİRMEK ÇORAK TAŞLARDAN, KUMLARDAN SU ÇIKARMAKTAN DAHA ZORDUR BENİM İÇİN.
O NEŞE DOLU YILDIZDIR
günahın büyüyüp Kabardıkça. düşünde o KadaR büyüK olacaK

SARAYDA...
YÜZÜNE BAKIP KEDERLENDİKÇE GÖZÜMDEN ELEMLİ YAŞLAR BOŞANIR YAVRUM. SENİN KEDERİN BENİ ÖLDÜRÜR. KAVUŞMANIZ İÇİN SEVİNÇLE DOLDURDU SEN ONUN SADAKATLE SEVDİĞİ KARISISIN. KIZIM, BU BÜYÜK KEDERİN SEBEBİ NEDİR?
AH ANNEM, AH MERHAMETLİ KRALİÇEM
YİĞİT REİSİM GÜNLER, GECELERCE UYKUSUZ TAPINIRKEN GÖZLERİMİN YAŞI NASIL DİNSİN, ACI İÇ ÇEKİŞLERİM NASIL KESİLSİN? GENÇLİĞİMİN GEÇİP GİTMESİNE ALDIRMADAN, BENİ UNUTMUŞA BENZER. AŞKIMI SON GÖRDÜĞÜMDEN BERİ AY BENDEN SAKLANIR. GÜNEŞ ARTIK PARLAMAZ OLDU.
TOPLA KENDİNİ. SİL GÖZÜNÜN YAŞINI. BABAN, KRAL GELDİ.
CUSİ COYLLUR! SEVİNCİMİN YILDIZI, ÇOCUKLARIMIN İÇİNDE EN SEVDİĞİM. BABA SEVGİSİNİN SİMGESİ. YASLA BAŞINI BABANIN GÖĞSÜNE. GİR KOLLARIMIN ARASINA YAVRUM.
AH BABA! BANA KARŞI İYİLİĞİN, DİZLERİNE KAPANMAK KIZININ BÜTÜN ACISINI DİNDİRİR.
AÇ GÖNLÜNÜ BANA KIYMETLİM, ALTIN SIRMAM. Bütün saadetim sensin. SEN BENİM EN BÜYÜK SEVİNCİMSİN. GÖZLERİN, BABAM GÜNEŞİN IŞINLARI GİBİ TATLI VE PARLAKTIR.
NE O? KIZIM GÖZYAŞLARI DÖKEREK, AYAKLARIMA MI KAPANIYOR? Kalk SEVGİLİ YILDIZIM. SENİN YERİN BABANIN DİZLERİDİR.
(GENÇ KIZLARLA DELİKANLILAR DANS EDEREK GİRER. DANSIN ARDINDAN BİR HASAT TÜRKÜSÜ SÖYLERLER.)
Kapan Kuruldu Limon orADA
Nusta'nın tarlasından
Ooo Tuyallay
BeslenmE SaKıN
Ooo tuyallay
Toplanan mısırı
ÇalmA Sakın
Seni Tutuvermek için Keseceğiz PençEni
görün hırsız Kuşların akıbetini
taneler apak yemEsi PeK tatlı
HÜZÜNLÜ BİR TÜRKÜ YEĞLERDİM. SEVGİLİ DOSTLAR SON SÖYLEDİĞİNİZ TÜRKÜ, BENİM İÇİN UĞURSUZLUK HABERCİSİ. SİZ SÖYLEYENLER, BENİ YALNIZ BIRAKIN ŞİMDİ.

(OLLANTAY KRALA GİDER..)
BİLGİLİ, MERHAMETLİ EFENDİM, GENÇLİĞİMDEN BERİ SİZE HİZMET ETTİM. SEBATLA ÇALIŞTIM VE KIYMETLİ ÖVGİLERİNİZE NAİL OLDUM. VERECEĞİNİZ EMİR VE HÜKMÜNÜZ KADERİMİ BELİRLEYECEK. KRALIM, BANA SON BİR LÜTUFTA BULUNMANIZI DİLERİM.
SİZDEN KIZINIZ CUSI COYLLUR'U İSTERİM
(DİLEĞİ GERİ ÇEVRİLDİKTEN SONRA..)
AH YÜREĞİMDEKİ BOŞLUK, AH PRENSESİM AH KIYMETLİ GÜVERCİNİM AH GÜZEL ŞEHRİ BUNDAN BÖYLE DÜŞMANIMIM SENİ GÖĞSÜNDEN HANÇERLEYİP KALBİNİ SÖKECEĞİM. AKRABALARA YEM EDECEĞİM ZALİM BABANI KATLEDECEĞİM.
PİQUİ, CHAQUİ, UYU HEMEN. PRENSESE SÖYLE BU GECE GELECEĞİM.
BEN ŞİMDİ ORADAN GELİYORUM. SARAY BOMBOŞTU. BANA OLANLARI ANLATACAK KİMSE YOKTU. TEK BİR KÖPEK BİLE.
YİYECEK TEK LOKMA KALMADIĞI İÇİN, FARELER BİLE KAÇMIŞTI. YALNIZCA BİR KUKUMAV DÜŞÜNCELERE DALMIŞTI. UĞURSUZ UĞURSUZ ÖTÜYORDU.
GİTTİ O, CUZCO. YÜREĞİM ÖYLE SÖYLÜYOR. O KUKUMAV DA BUNU HABER VERİYOR. HEMEN TEPELERE GİDELİM.
PEKİ AMA YILDIZI TERK Mİ EDECEKSİN?
NE YAPACAĞIM BEN? O GİTTİ ARTIK. HEYHAT, AŞKIM BENİM TATLI PRENSESİM.

PERDEZ
: BİR VAKİT SONRa
OLLANTAY, BÜTÜN ASİLER SENİ EFENDİLERİ İLAN ETTİLER UZAK ELLERDEKİ SAVAŞLAR NE ZAMAN BİTECEK? YILLARDIR KANIN SEL OLUP AKTIĞI UZAK DİYARLARA GÖNDERİYORLAR BİZİ
YİĞİT ARKADAŞLARIM!
DUYUN BU SÖZLERİ DAĞ REİSİNİZE KULAK VERİN ADAMLARIMA DUYDUĞUM ŞEFKATLE, YARALI VE BURUK YÜREĞİMLE. ZALİM KRALA GİTTİM "ANTİ-SUYU ARTIK DİNLENMEL." DEDİM "KAÇ KİŞİ GİDİP DE DÖNMEDİ? KAÇ REİS UZAK ELLERDE CAN VERDİ?"
ÇOK YAŞA KRALIMIZ! YILDIZ GİBİ YÜKSELESİN!
KRAL KOKA VE HER TÜRDEN YİYECEK TEMİN EDİYOR. HALKIN AÇLIKTAN KIRILMASI UMURUNDA DEĞİL. YABAN TOPRAKLARI GEÇERKEN LAMALARIMIZ ÖLÜYOR, DİKENLERDEN AYAKLARIMIZ YARALANIYOR. SUSUZLUKTAN ÖLMEZSEK, SIRTIMIZDA SU GETİRİYORUZ.
ÇOK YAŞA DAĞ REİSİMİZ!
(GÜNEŞİN BAKİRELER EVİNDE BİR BAHÇE)
YMA SUMAC, O KAPIYA FAZLA YAKLAŞMA, ANNENİN GAZABINI UYANDIRIRSIN SEÇİLMİŞLER, DIŞ KAPIYI KAPALI TUTANLAR ONURLANDIRILACAK.
PITU SALLA, HEP AYNI SÖZLERİ TEKRARLAR, HEP AYNI İKAZI YAPARSIN. SANA YÜREĞİMİ AÇACAĞIM VE AKLIMDAN GEÇENİ SÖYLEYECEĞİM. BENİM İÇİN BU EV, BU SARAY ARTIK KATLANILMAZ OLDU. BURASI BENİ BOĞUYOR, KORKUTUYOR. HER GÜN KADERİME LANET EDİYORUM.
PITU
YMA

HEPSİNİ SÖYLEDİM ONA
BUU
MAMA
PİTU SALLA, SANA ANLATTIKLARIMIN HEPSİNİ ONA SÖYLEDİN Mİ?
PEKİ RAHATÇA KARŞILIK VERDİ Mİ?
AĞLADI. MERHAMET DİLEYİP İTAAT ETMEYİ REDDETTİ BEKARET YEMİNİ ETMEYECEK
PEKALA SUMAÇ, YMA SUMAÇ! BU DUVARLAR EMSALSİZ GÜZELLİĞİNİ SAKLAMAKTA SAHİDEN DE ZALİM OLACAK.
(MAMA CCACCANIN SAHNEDEN ÇIKMASINI İZLER)
NE HAİN! NE PUMA!
PİTU SALLA, SEVGİLİ DOSTUM ÖĞRENMEYE CAN ATTIĞIM O SIRRI DAHA NE KADAR SAKLAYACAKSIN BENDEN? BU SERT VE ZALİM DUVARLARIN ARDINDA GÜNAHLARININ ACISINI ÇEKEN VAR MIDIR? AĞZI NASIL OLUYOR DA, BÖYLE MUHURLÜ BİR TÜRLÜ O YERİ SÖYLEMİYOR BANA
SEVGİLİ SUMAÇ, SANA DUYDUKLARIMA DAİR HER ŞEYİ ANLATACAĞIM. TAŞ KADAR DİLSİZ OLMALISIN.
BU BAHÇEDE TAŞ BİR KAPI VARDIR
AMA ANALAR UYUYANA KADAR BEKLE. GECE YAKLAŞIYOR. BENİ ORADA BEKLE.
GECE ÇÖKER
BİNLERCE GARİP ŞEY DOĞUYOR İÇİME. NEDİR BİLMİYORUM BELKİ DE KADERİ YÜREĞİMİ BURKAN O YAŞLIYI GÖRECEĞİM

DOSTUM NE GÖRÜYORUM? GÖRECEĞİM BİR CESET Mİ OLACAKTI? AH, DEHŞET! ÖLÜLER İÇİN BİR ZİNDAN!
KORKMA GÜVERCİNİM. BENİM TATLI DOSTUM O CESET DEĞİL. PRENSES YAŞIYOR. MUTSUZ, TERK EDİLMİŞ, DOLAŞIYOR BURADA.
HALA YAŞIYOR ÖYLEYSE?
YAKINA GEL, YARDIM EDEBİLİRSİN. O GERÇEKTEN YAŞIYOR.
KİMSİN SEN, TATLI GÜVERCİNİM? NEDEN BÖYLE BİR YERE KAPADILAR SENİ?
AH, EDALI ÇOCUĞUM, AŞKIN TOHUMU, KIRIK KALBİMİN TATLI ÇİÇEĞİ, BENİ BU DİPSİZ UÇURUMA ATTILAR BİR ZAMANLAR. GÖZÜN BEBEĞİNE BAĞLANDIĞI GİBİ BİRİNE BAĞLANDIM AMA HEYHAT O BENİ UNUTTU. KRAL ÇÖZÜLMEZ BAĞLARLA BAĞLANDIĞIMIZI BİLMEZDİ. BENİ İSTEYİNCE HİDDETLE KOVDU ONU. BENİ DE ACIMADAN BURAYA KAPADI. YILLAR GEÇTİ. AMA GÖRÜYORSUN SAĞIM. SEN KİMSİN CANIM? NE GENÇ, NE TAZE, NE MERHAMETLİSİN.
BEN DE SENİN GİBİ KEDERLE DOLUYUM. NE ANAM, NE BABAM VAR. BENİ GÖZETEN KİMSEM YOK.
YAŞIN KAÇ?
TUTTUĞUM HESABA GÖRE ON OLACAK.
KIZIMI AH BENİM EN SEVDİĞİMİ GEL ANNENİN HASRET DOLU KALBİNE!
AAAAAA!

PERDE 3
KRALIM GÖRÜYORUM. HAYAL Mİ BU. YOKSA GERÇEK Mİ?
AÇIN ŞU KAPIYI!
ÇOCUĞUM. YANILMIYORSAN? MAHPUS ANNEN NEREDE?
SU DUVARLARIN ARDINDAKİ ZİNDANDA YILLARDIR ACI İÇİNDE. BELKİ ÖLMÜŞTÜR ŞİMDİYE
AH ANNE. SENİ ÖLMÜŞ BULMAKTAN KORKTUM. SU GETİRİN. BELKİ GÖVERCİNİM HALA YAŞIYORDUR.
NEREDEYİM? KİM BU İNSANLAR?
KORKMA ANNE. O KRAL. SENİ BİZZAT GÖRMEYE GELDİ.
NE İĞRENÇ. BİR İN GÖRÜYORUM. KİM BU KADIN? NE DEMEK BU? BU KADINA ZULMEDEN HANGİ ZALİM ALÇAKTIR?
HEYHAT. ARTIK KATLANDIĞIM İŞKENCELERİ SEN YAŞAYACAKSIN.
MAMA CCACCA BUNA NE DİYECEKSİN?
BABANIZIN EMRİYDİ. YASAK AŞK İÇİN BİR CEZAYDI
DEFOL! DEFOLU KAYADAN DA KATI KALPLİ SENİ. Bir daha gözüme görünme YARASA GİBİ YAŞAYAN BİR KADIN. BU ÇOCUK HER ŞEYİ AYDINLIĞA ÇIKARDI

CUSİ COYLLUR, KAYBETMİŞTİM SENİ. SENİ BENDEN SAKLADILAR, AMA HAYATA DÖNDÜN GERİ. BABAN İKİMİZİ DE ÖLDÜRMELİYDİ. KALBİM ACILARDAN PARAMPARÇA. SEVİNÇ YILDIZIM, SEVİNCİNE NE OLDU?
OLLANTAY, ON KEDERLİ YIL BOYUNCA O ZİNDAN BİZİ AYRI TUTTU AMA ŞİMDİ YENİ BİR HAYAT İÇİN BİRLEŞTİK. MUTLULUK BİZİM OLABİLİR.
OLLANTAY, SOYLU KARINA BAK. BUNDAN BÖYLE ONU ONURLANDIR. SEN, YMA SUMAC, YANIMA GEL DE SENİ SEVGİMİN YUMAĞINA KATAYIM. SEN COYLLURUN SAF ÖZÜSÜN.
BÜTÜN ACILAR ARTIK DİNSİN, YERİNİ YENİ DOĞMUŞ BİR SEVİNÇ ALSIN

Su Hududu Haydutları

Shi Nai'an

İLLÜSTRASYON **Shawn Cheng**

TÜRKÇESİ **Bilge Ceren Şekerciler**

SU HUDUDU HAYDUTLARI (YA DA *BATAKLIK HAYDUTLARI*) Çin'in Dört Büyük Klasik Romanı'ndan biridir ve genellikle Robin Hood hikayeleriyle karşılaştırılır. Shi Nai'an'ın on dördüncü yüzyılda kaleme aldığı ve Song Hanedanlığı döneminde yaşamış bir grup gerçek eşkıyanın kahramanlıklarının abartılarak anlatılması üzerine kurulu bu muazzam romanda, Lianghan Bataklığı'ndaki karargahlarından, yozlaşmış, zalim devlet yöneticilerine karşı savaşan 108 antikahramanın aksiyon dolu maceraları yer alır.

Her bir karakterin özel yeteneklere, silah tercihlerine ve renkli takma adlara sahip olmasından yola çıkan çizer Shawn Cheng, asilerden en önemli ve en ilginç sekiz tipi resimledi.

水滸传

Su Hududu Haydutları, *Shi Nai'an*
İllüstrasyon: *Shawn Cheng*

Kuzey Song Hanedanlığı'nın alacakaranlık yıllarında (takriben 1121-1127 yılları), Çin imparatorluğu yolsuzluk ve ahlaksızlıkla yönetiliyordu. Bu adaletsiz dünyada, adil insanlar haydutluğa zorlanıyorlardı. Nihayetinde erkek kadın 108 kişi Liangshan Bataklığı'nın dağlarında bir araya geldi.

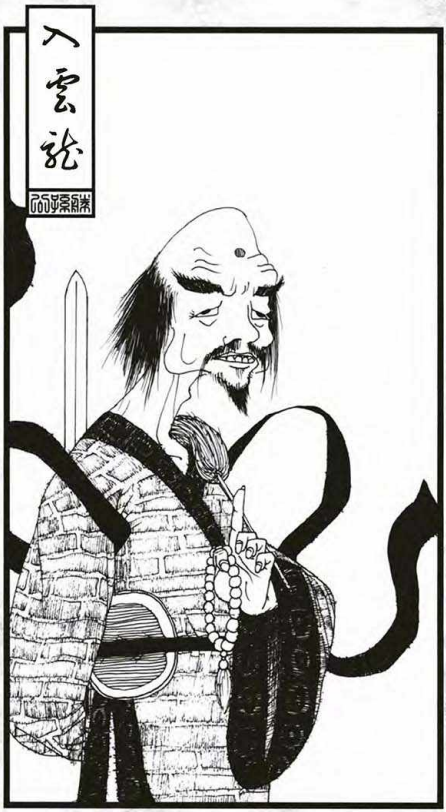

Bulutlardaki Ejderha
Gongsun Sheng

Rüzgar ve yağmuru kontrol edebilen güçlere sahip Taocu bir rahip olan Gongsun, "Yedi Hakkaniyet Neferi"nin imparatorun doğum günü hediyelerini gasp ettiği soygunda yer aldıktan sonra Lianghan Bataklığı'na gelir.

Dövmeli Keşiş
Lu Zhishen

Kaba saba bir hödük olmasına rağmen, çok güçlü bir adalet duygusuna sahiptir. Bir şarkıcıyı ve şarkıcının babasını tehdit eden zorbayı öldürdükten sonra keşiş olmaya karar verir.

Seyyah Rahip
Wu Song

Ağabeyinin eşinin onu aldattığını ve öldürdüğünü keşfeden Wu, suçunu itiraf ettirip kadını öldürür, ardından da yetkililere teslim olur.

Kara Kasırga
Li Kui

Huysuz bir heriftir ve içtiği zaman ne yapacağı önceden kestirilemez bir doğal afete dönüşür. Lianghan Bataklığı liderlerinin infazdan kurtarılmalarında önemli bir rol oynar.

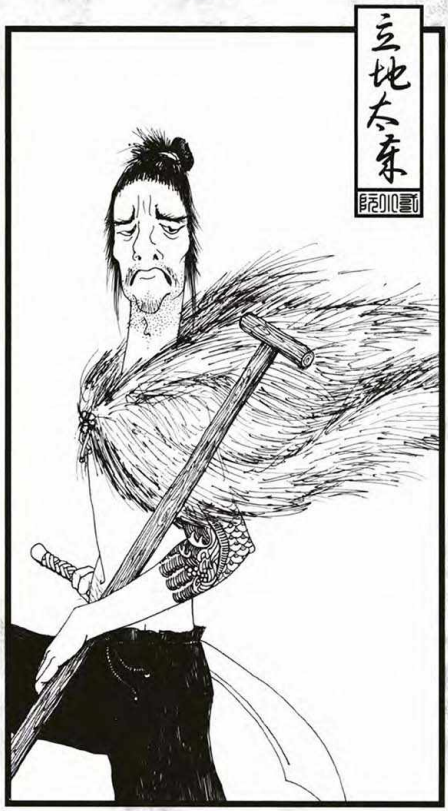

Yerdeki Semavi General
Ling Zhen

Ağır silahlarda usta bir imparatorluk generali olan Ling, Lianghan Bataklığı'nda ele geçirilmeden önce, dişli bir hasım olarak haydutların hayranlığını kazanır. Sonrasında onlarla kalmaya ikna edilir.

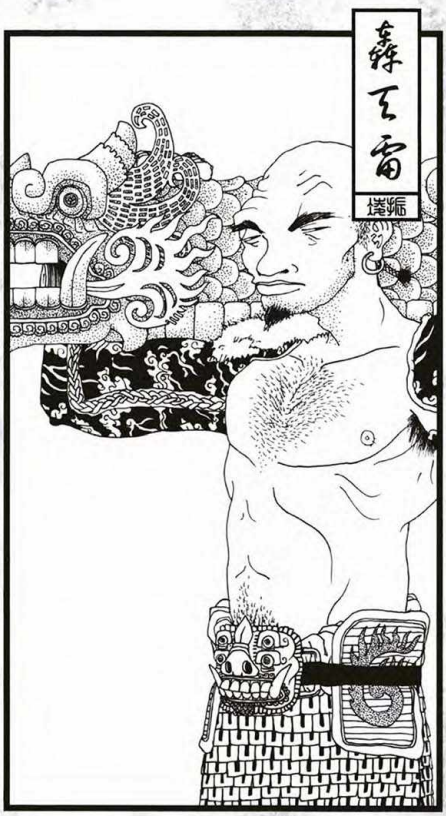

Göğü Sarsan Gök Gürültüsü
Ruan Xiaoer

İmparatora ait doğum günü hediyelerini taşıyan konvoyun yolunu kesen "Yedi Hakkaniyet Neferi"nden biri olan Ruan, daha sonra Lianghan Bataklığı'ndaki haydutlar arasında önemli bir komutan haline gelir.

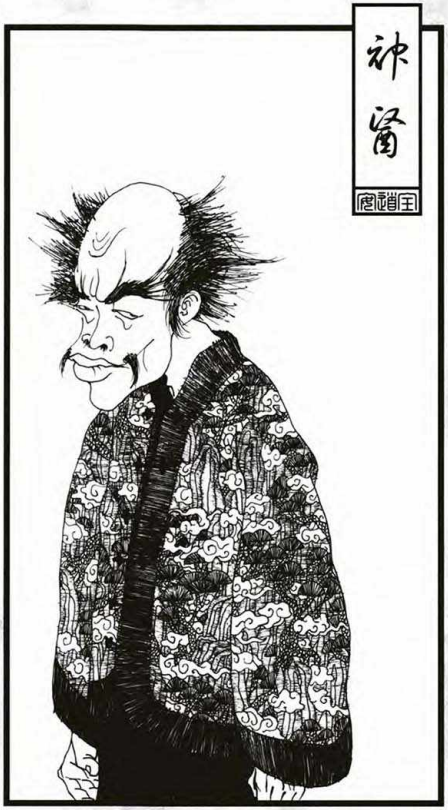

Kutsal Doktor
An Daoquan

Lianghan Bataklığı'nın haydutlarına sempati duyduğu halde onlara katılmayı reddeder. Haydutlardan biri An'in sevgilisini öldürerek onu katil gibi gösterince, onlara katılmaktan başka çaresi kalmaz.

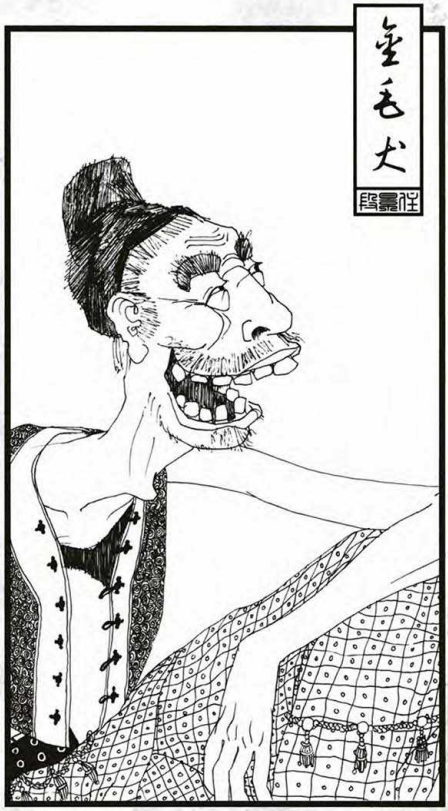

Altın Tüylü Köpek
Duan Jingzhu

Kuzeyden gelen bir at hırsızı olan Duan, "Ayışığı Yeşim Arslanı" adlı asil atı eline geçirir ve Lianghan Bataklığı'na sunmaya niyetlenir. Fakat yolda giderken saldırıya uğrar ve atı kaybeder.

Hagoromo
(Gökten İnen Tüylü Manto)

Japon Noh oyunu

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Isabel Greenberg**

TÜRKÇESİ **Elif Ersavcı**

NOH 1300'LERDE ARİSTOKRASİ İÇİN YAZILAN BİR TÜR Japon dramıdır. 1500'lere varıldığında bütün Noh kanonu tamamlanmıştır. Sayısı üç yüzü bulan bu oyunlar o zamandan beri düzensiz aralıklarla da olsa oynanmaya devam ediyor. Şiirsel metin, tek dekorasyonu arka duvara boyanmış bir çam ağacından ibaret çıplak bir sahnede melodiler eşliğinde okunur. Süslü kostümlerle makyaj, sahnenin ciddiyetini dengeler. *The Dictionary of World Literature*'a [Dünya Edebiyatı Sözlüğü] göre:

> Aksiyon tekniği tam bir zarafet ve cazibe mucizesidir. Burada kilit nokta minimalizm diyebiliriz; "kendi mükemmelliğinde gizli sanat." Oyunların olay örgüsü sadedir; şiirsel yapı ve tını duygulara hitap edip metne albeni katar.

Yazarı bilinmeyen *Hagoromo*, Noh oyunlarının en popülerlerinden ve en kalıcılarından biridir. Bir balıkçı, bir *tennin*'in, yani melek, havai ruh yahut semavi bir dansçı olarak çevirebileceğimiz bir varlığın kazara düşürdüğü *hagoromo*'yu bulur.

2011 yılında *Observer*'ın en iyi grafik kısa öykü ödülünü kazanan Isabel Greenberg, sıradan bir adamın ilahi olanla kısa karşılaşmasını anlatan bu hikayeye kendi minimalizmini ve zarafetini getiriyor.

HAGOROMO

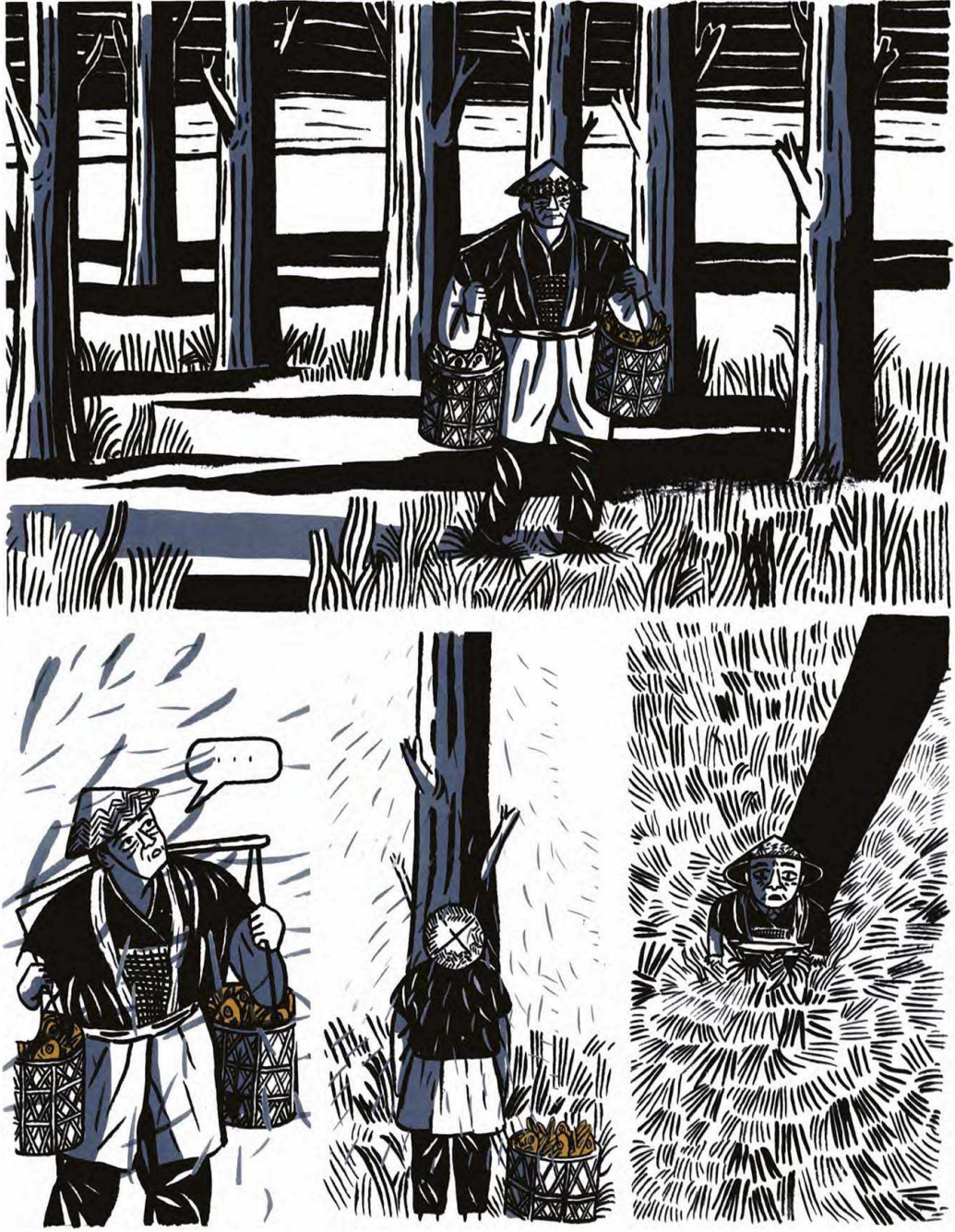

DUR
O PELERİN BENİM!

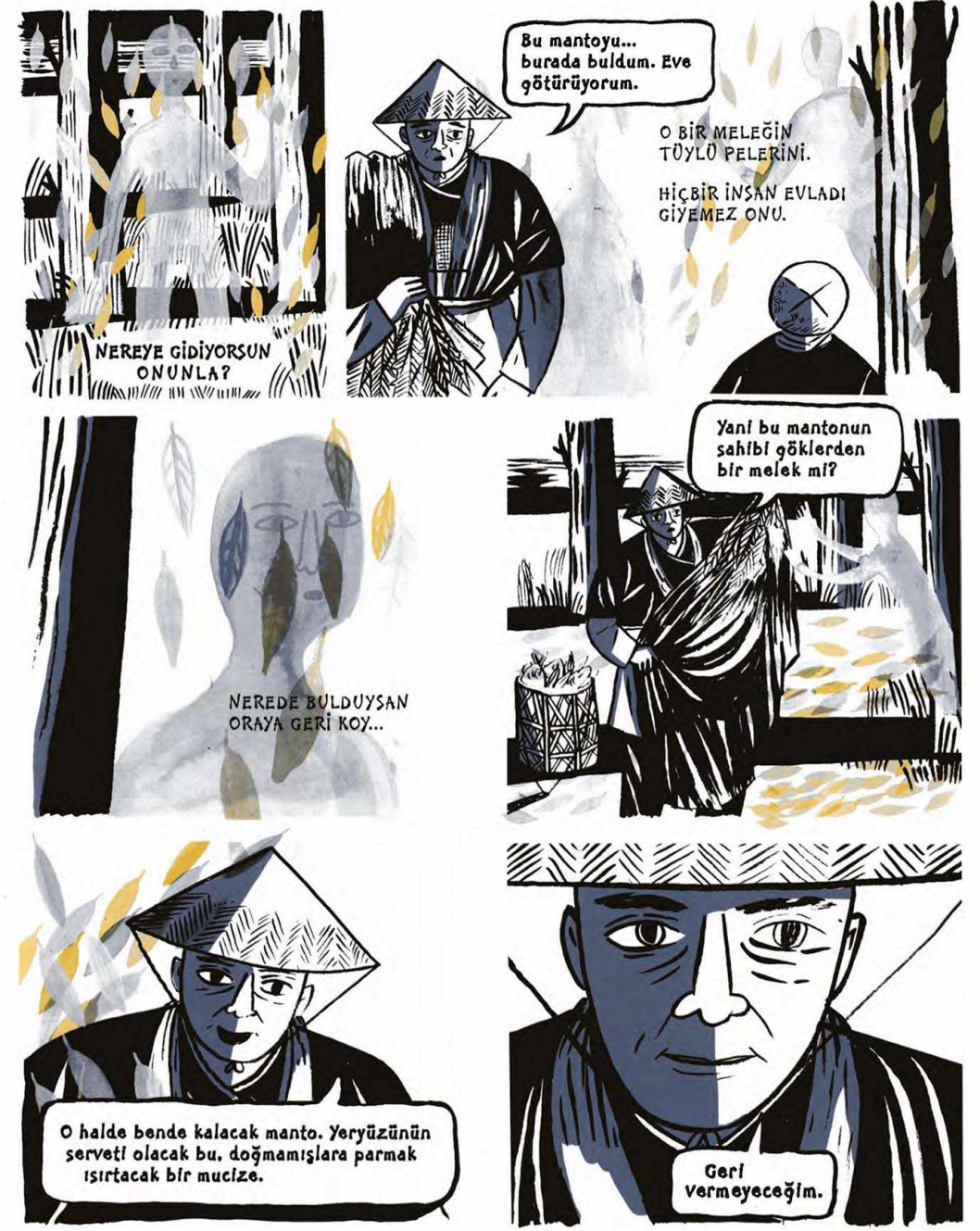
NEREYE GİDİYORSUN ONUNLA?
Bu mantoyu... burada buldum. Eve götürüyorum.
O BİR MELEĞİN TÜYLÜ PELERİNİ.
HİÇBİR İNSAN EVLADI GİYEMEZ ONU.
NEREDE BULDUYSAN ORAYA GERİ KOY...
Yani bu mantonun sahibi göklerden bir melek mi?
O halde bende kalacak manto. Yeryüzünün serveti olacak bu. doğmamışlara parmak ısırtacak bir mucize.
Geri vermeyeceğim.

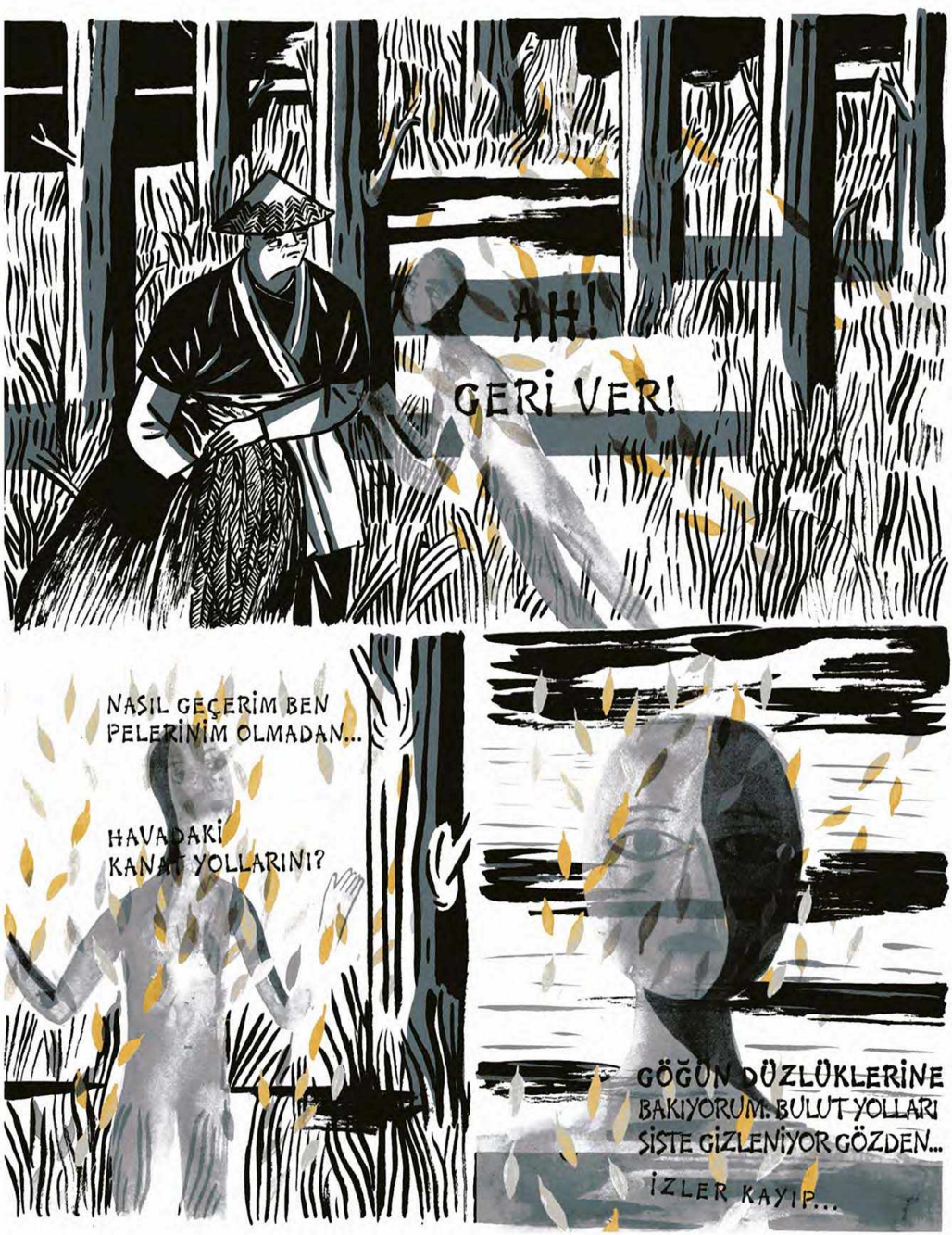
AH!
GERİ VER!
NASIL GEÇERİM BEN PELERİNİM OLMADAN...
HAVADAKİ KANAT YOLLARINI?
GÖĞÜN DÜZLÜKLERİNE BAKIYORUM. BULUT YOLLARI SİSTE GİZLENİYOR GÖZDEN...
İZLER KAYIP...

Bak... Madem ki bu kadar üzülüyorsun mantoyu sana geri vereceğim.
AHİ ÖYLE MUTLU OLDUM Kİ.
GERİ VER HADİ!
Bekle!
Meleklerin göklerde ettiği dansları duydum.
Benim için dans et, ben de sana giysini geri vereyim.
AMA PELERİNİMİ VERMELİSİN ÖNCE... ONSUZ DANS EDEMEM.
NE OLURSA OLSUN ÖNCE GİYSİMİ ALMAM GEREK.
Olmaz. Eğer şimdi verirsem tek adım bile dans etmezsin. Alır, doğruca göğe uçarsın.
CENNETTE YALAN YOKTUR.

Kendimden utanmalıyım.
Al, işte burada pelerinin.

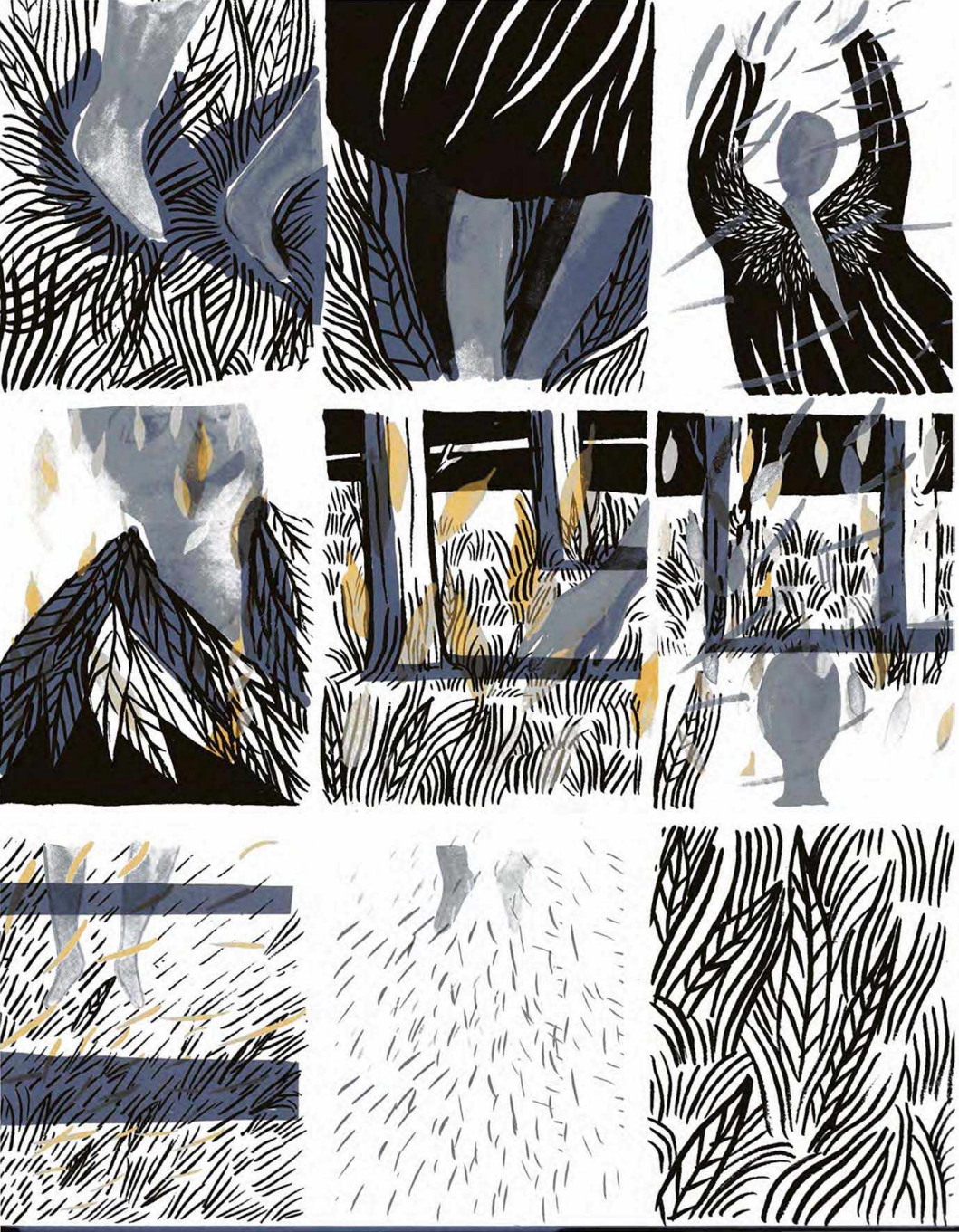

Popol Vuh

Kişe Mayaların kutsal kitabı

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Roberta Gregory

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

POPOL VUH (YANİ HEYET KİTABI) GUATEMALALI KİŞE Mayaların kutsal kitabıdır. Bu halkın müthiş yaratılış hikayesini, kahraman ikiz kardeşlerin destansı maceralarını, Kişe Mayaların mitolojik tarihlerini ve hükümdarlarının soyağacını anlatır. Yerli Amerika kabilelerinden kalan bu tür tek kitap olması itibarıyla dünya edebiyatında eşsiz bir yeri vardır.

Yerli topraklarını istila ve işgal eden İspanyollar Mayaların hiyeroglif kitaplarının çoğunu yaksalar da ellerinden kurtulan dört kitap olduğu biliniyor. Misyonerler yerlilere Katolik duaları kendi dillerinde yazabilmeleri için yerli dilin Latin alfabesi versiyonunu bulmuşlardı. Ancak 1500'lerin ortalarında kraliyet soyundan Mayalar bu yeni yazı sistemini maksadı dışında kullanarak antik hiyeroglif eserleri çevirip *Popol Vuh*'ta bir araya getirdiler.

Efsanevi yeraltı çizgi roman sanatçısı Roberta Gregory –Bitchy Bitch karakterinin ve *Feminist Funnies* bant karikatürlerinin yaratıcısı– *Popol Vuh*'un ilk grafik uyarlamasını sunuyor bizlere. İşte insanın yaratılış hikayesi.

Tanrıların insanları dünyaya getirişi:

Popol Vuh'tan* bir hikaye

* Kişe Mayaların yaratılış kitabı

Derken Tanrılar konuştu: Üretici, Modelci, Taşıyıcı, Başlatıcı:

Sözleriyle, yükseldi toprak: Dağlar, ovalar, ormanlar ve ırmaklar. Ama...

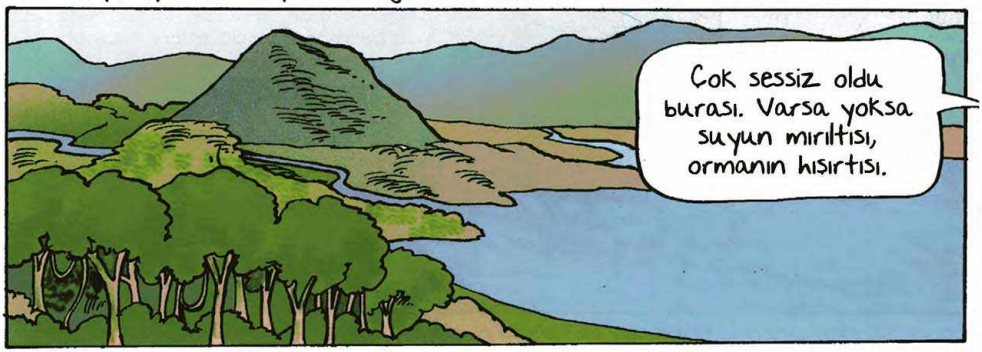

Böyle geldi hayvanlar, muhafızlar, geyiklerle kuşlar dünyaya.

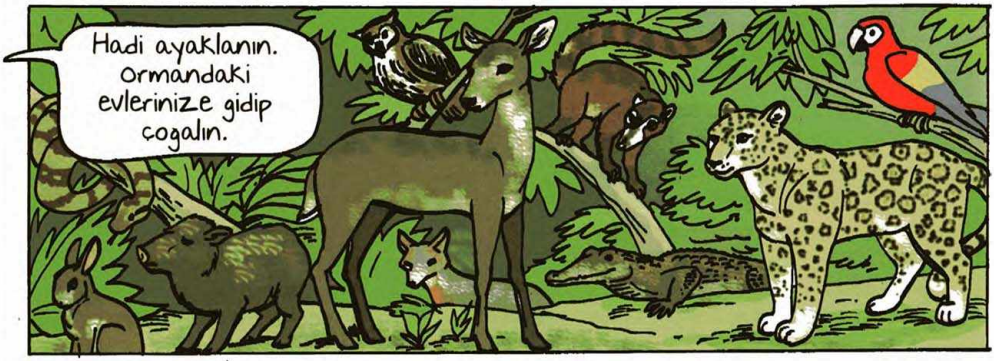

Ne var ki, övgü sözleri söylemek bir yana, hayvanlar günleri tanrıların arzuladığı gibi tutmayı da pek beceremiyorlardı.

Sonra tanrılar günleri hatırlayacak ve kendilerini övecek birilerini yaratmaya uğraştılar yine.

Dünyanın camurundan insan yaptılar. Ne var ki...

Tanrılar takvimcilere danıştı: Xpiyacoc'la Xmucane'ye.

Böylece tahta insanlar geldi dünyaya, evler yapıp etrafı çocuklarla doldurmaya.

Ama zihinleri de kalpleri de bostu. Ne onları oraya koyan tanrıları hatırlıyor, ne de günleri sırada tutabiliyorlardı.

Bu kez tanrılar kendi elleriyle yok ettiler defolu yaratılarını.

İnsanların hizmetindeki köpeklerle hindiler, çömleklerle bileyler intikam peşindeydi.

İnsanlar ağaçlara tırmanmaya çalıştılar, ama aşağı atıldılar.
Mağaralara saklanmaya çalıştılar, ama kapandı mağaralar.

Ormana kaçan birkaç maymun oldu, ilk insanlardan kalanlar.

Sonunda hayvanlar gösterdi yolu. Kır Kurdu, tilki, papagan ve karga, Yarık Yer adlı daga varıp güzel yiyecekleri kesfetti:

Büyükanne Xmucane mısırı ince ince, dokuz kez ezdi ve bundan dört adam yaptı. Bunlar gerçek insanlardı, ilk ana babalar.

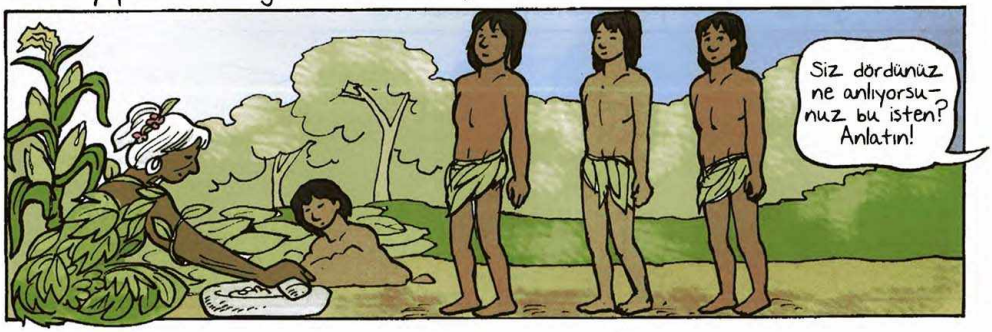

Her seyi biliyor, her seyi görüyorlardı. Şükranlarını sundular.

Böylece tanrılar insandan bilgiyi aldılar... görüslerini bulandırdılar, puslanan bir ayna gibi.

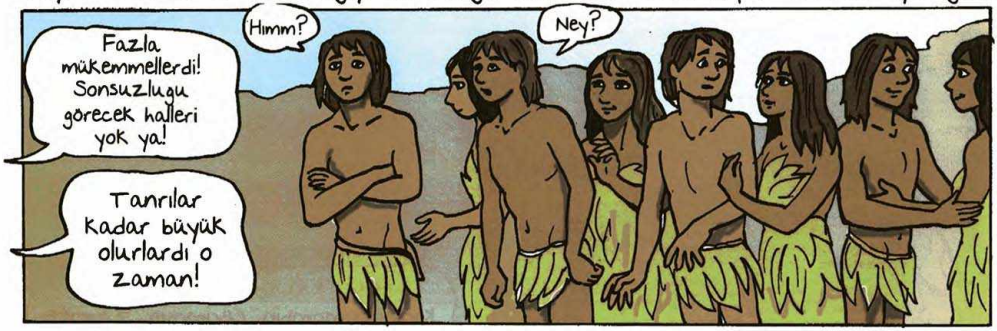

Ama her erkege güzel bir kadın verdiler... Böylece insanlar yine mutlu oldu.

Böylelikle yeni bir cag basladı. İnsanlar sayıca artti, dünyaya yayıldı, kabilelere ayrılıp cok gecmeden birbiriyle savasmaya basladı.

Hikaye Yedi Macaw, Kahraman İkizler ve diger masallarla devam ediyor.

Popol Vuh'tan alınan bu hikaye Maya Halkı destanının günümüze kadar gelebilen örneklerinden bir alıntı. Yaratılış, kahramanlar, kötü adamlar, kültürel tarih, mucizevi doğum ve TIKA BASA heyecan dolu maceralar!

Maya medeniyetinde sayısız kitap yazıldı. Bunlardan bir-kacı haric hepsi İspanyol isgali sırasında Piskopos Diego de Landa tarafından yok edildi.

Popol Vuh hala yoruma acık. Hikaye günümüzdeki Mayaların hayatlarıyla yazılmaya devam ediyor!

Verdigi bilgiler ve öneriler için sevgili dostum Janice Van Cleve'e cok tesekkürler.

Renk yardımların için sana da tesekkürler Douna Bara!

Avivalı Azize Teresa'nın Görüleri

otobiyografisinden

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Edie Fake**

TÜRKÇESİ **Bilge Ceren Şekerciler**

AVİLALI AZİZE TERESA KATOLİK KİLİSESİ'NİN EN tanınan mistik rahibesi olarak bilinir. Otobiyografisi olan *The Life of St. Teresa of Jesus* da [Avilalı Azize Teresa'nın Hayatı], *The Interior Castle* da [Manevi Şato] spiritüel edebiyatın klasikleri arasında yer alır. Her ikisinde de Azize Teresa mistik görülerini ve transandantal tecrübelerini bolca anlatır. Her ikisi de klasik İspanyol edebiyatında saygın bir yere sahiptir. Teresa'nın en ünlü görüsü (kalbini yanan bir mızrakla delen ve onu kutsal aşkın vecdine sürükleyen bir melek hakkında olanı) Bernini'nin dünyanın en büyük eserleri arasında kabul edilen *The Ectasy of Saint Teresa* [Azize Teresa'nın Vecdi] isimli heykeline de konu olmuştur.

Dünyevi işlerle de ilgilenen Azize Teresa 1500'lerde ortaçağ İspanya'sında bağlı bulunduğu kilisede pek çok reform yapar ve sadece yalınlık, yoksulluk ve ibadete dayalı bir düzineden fazla manastır kurar, bunun sonucu olarak da Engizisyon'un gazabını üzerine çeker. Azize Teresa sonunda Papa'nın buyruğuyla işkenceden kurtulsa da, ne yazık ki pek çok yoldaşı onun kadar şanslı değildir.

Edie Fake, Teresa'nın görülerini çizmeye karar verdiğinde çok sevindim. Böylece son derece stilize çalışmaları halihazırda mistik görüleri tasvir eder görünen sanatçının çizimleri ile Teresa'nın otobiyografisinde resmeder gibi anlattığı tecrübeler kusursuz bir şekilde bir araya geldi.

BAŞIMIN ÜZERİNDEN
GEÇEN BİR GÜVERCİN
GÖRDÜM,
HER ZAMAN GÖRDÜKLERİMİZDEN
ÇOK FARKLI,
TÜYLERİ AYNI DEĞİL, KANATLARI IŞIL IŞIL
PARLAYAN KÜÇÜK DENİZ KABUKLARINDAN.

KİLİSEYE GİRDİĞİMDE, DERİN BİR TRANSA GEÇTİM VE CENNETİN KAPILARININ AÇILDIĞINI GÖRDÜM.
BAŞKA ZAMANLARDA GÖRMEYE ALIŞTIĞIM BİR KAPI DEĞİLDİ LAKİN.
BİR TAHTIN ÜZERİNDE BİR BAŞKA TAHTIN DURDUĞUNU APAÇIK GÖRDÜM,
AMA ÜZERİNDE NE VARDI GÖRMEDİM,
ESRARENGİZ BİR KESİNLİKLE ANLADIM Kİ ORADA TANRI İKAMET EDER.

BANA ÖYLE GÖRÜNDÜ Kİ
TAHTIN AĞIRLIĞINI BİRTAKIM HAYVANLAR
ÇEKİYORDU
ANCAK NE TAHTIN NASIL DONATILDIĞINI
NE DE ÜZERİNDE KİMİN OTURDUĞUNU
GÖRDÜM,
AMA ZİYADESİYLE AZAMETLİ BİR SÜRÜ
MELEK VARDI,
ŞANLI ŞEREFLİ GÖRÜNTÜLERİYLE ÇOK
BAŞKAYDILAR VE
HEPSİ DE ALEVLER İÇİNDEYDİ

BANA YAKIN DURAN BİR MELEK
GÖRDÜM SOL TARAFIMDA.
CİSMANİ SURETİ,
O KADAR İRİ DEĞİLDİ,
ENDAMI UFAKTI,
VE ÇOK GÜZELDİ.
YÜZÜ ALEV ALEVDİ, SANKİ
HER YERİ ATEŞTEN GİBİ GÖRÜNEN, EN YÜKSEK MELEKLERDEN BİRİ GİBİ

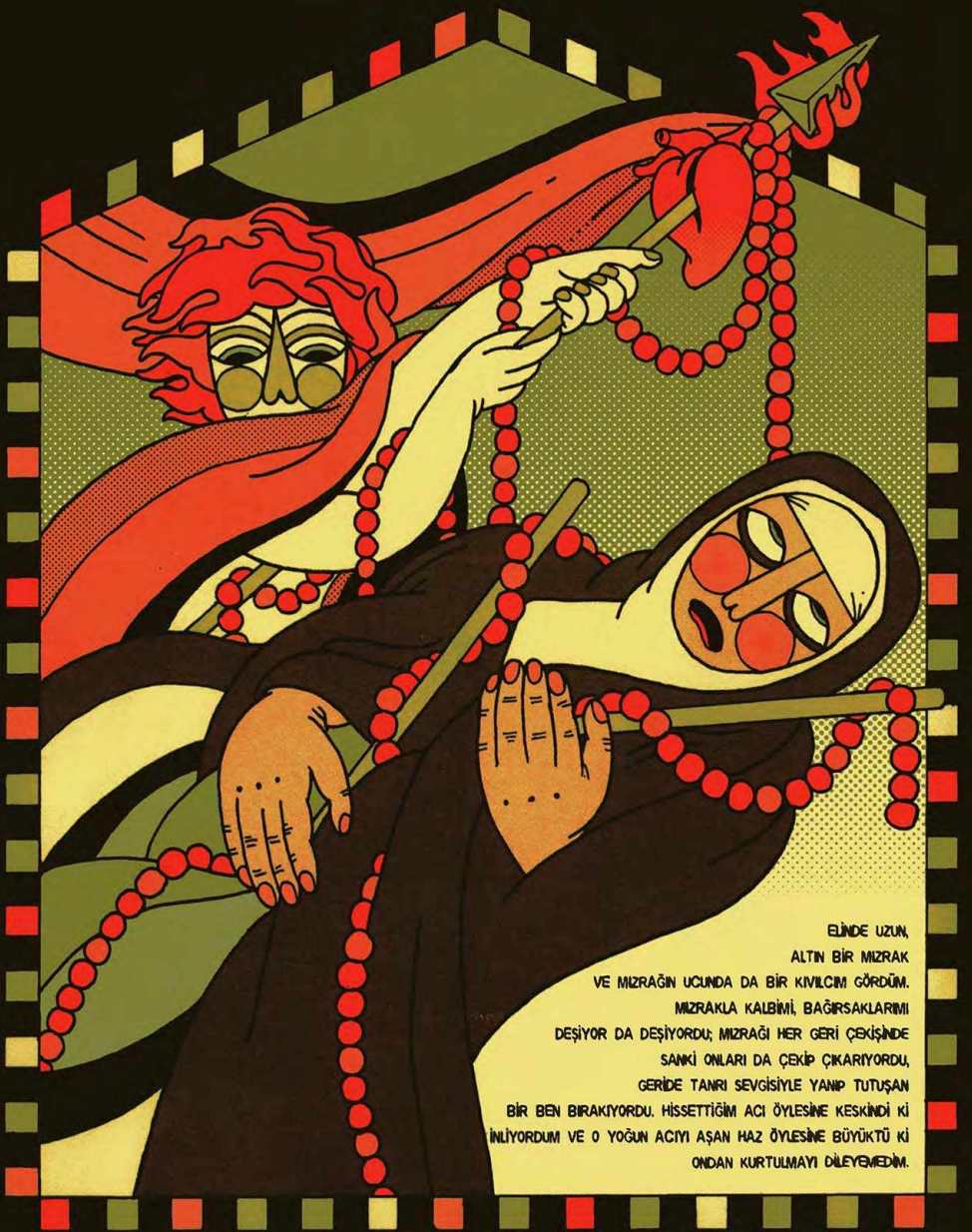
ELİNDE UZUN,
ALTIN BİR MIZRAK
VE MIZRAĞIN UCUNDA DA BİR KIVILCIM GÖRDÜM.
MIZRAKLA KALBİMİ, BAĞIRSAKLARIMI
DEŞİYOR DA DEŞİYORDU; MIZRAĞI HER GERİ ÇEKİŞİNDE
SANKİ ONLARI DA ÇEKİP ÇIKARIYORDU,
GERİDE TANRI SEVGİSİYLE YANIP TUTUŞAN
BİR BEN BIRAKIYORDU. HİSSETTİĞİM ACI ÖYLESİNE KESKİNDİ Kİ
İNLİYORDUM VE O YOĞUN ACIYI AŞAN HAZ ÖYLESİNE BÜYÜKTÜ Kİ
ONDAN KURTULMAYI DİLEYEMEDİM.

RUHUM BİRDEN TOPARLANDI; BİR AYNA GİBİ TÜMÜYLE IŞILTILI, YANLARI, YUKARISI, AŞAĞISI VE ARKASI BERRAKTI SANKİ; TAM ORTASINDA EFENDİMİZ İSA DURUYORDU.

SANKİ ONU BARİZ BİÇİMDE RUHUMUN HER KÖŞESİNDE GÖRDÜM "TIPKI AYNADAKİ GİBİ", AYNI ZAMANDA AYNA TÜMÜYLE OYULMUŞTU.

İZAHINI BİR TÜRLÜ BULAMIYORUM

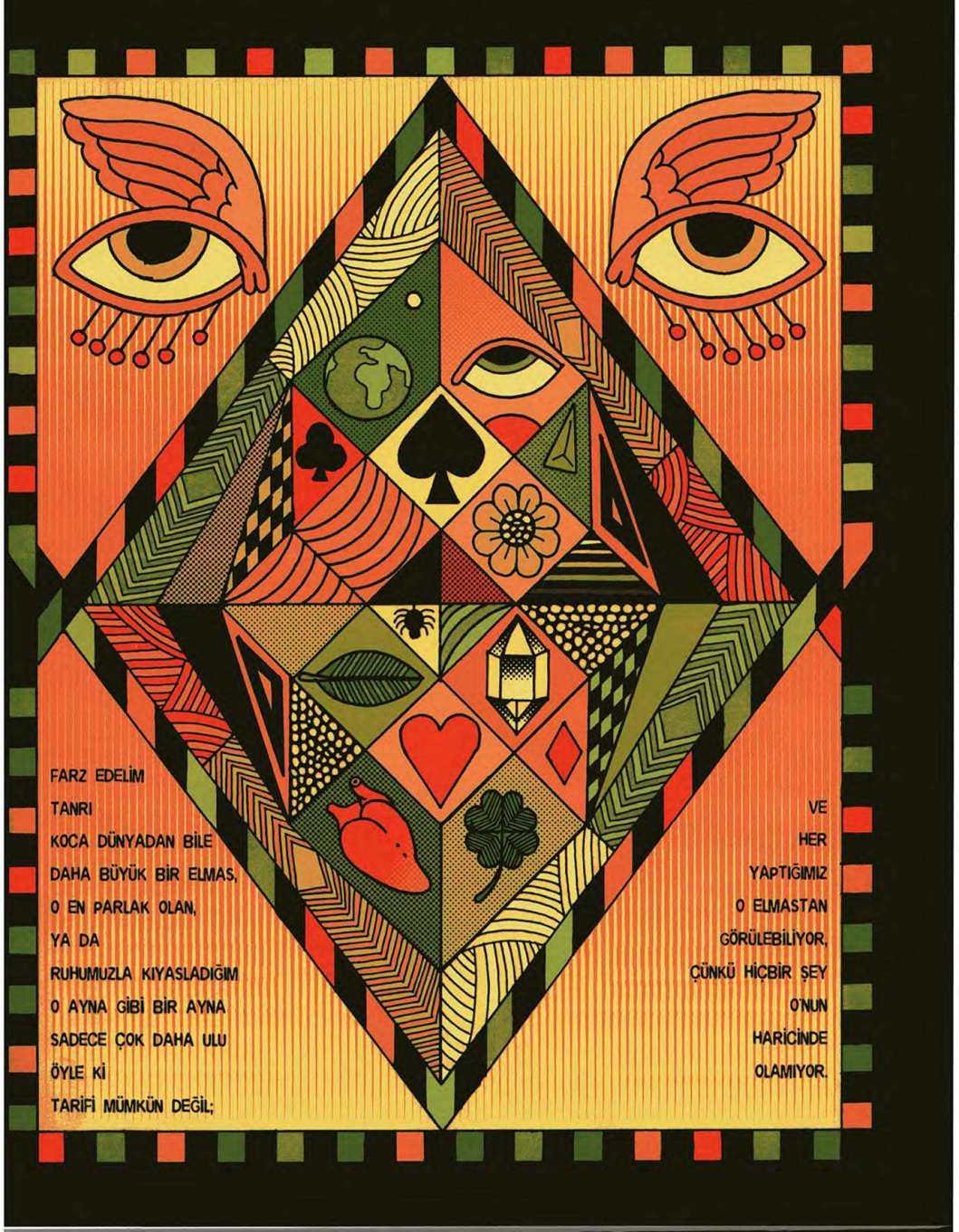
FARZ EDELİM
TANRI
KOCA DÜNYADAN BİLE
DAHA BÜYÜK BİR ELMAS,
O EN PARLAK OLAN,
YA DA
RUHUMUZLA KIYASLADIĞIM
O AYNA GİBİ BİR AYNA
SADECE ÇOK DAHA ULU
ÖYLE Kİ
TARİFİ MÜMKÜN DEĞİL;
VE
HER
YAPTIĞIMIZ
O ELMASTAN
GÖRÜLEBİLİYOR,
ÇÜNKÜ HİÇBİR ŞEY
O'NUN
HARİCİNDE
OLAMIYOR.

"Sıcak Güneş, Serin Ateş"

George Peele

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Dave Morice

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

KENDİ ZAMANINDA, YANİ ON ALTINCI YÜZYILIN İKİNCİ yarısında çok gözde olmasına rağmen İngiliz oyun yazarı ve şair George Peele bugün büyük ölçüde unutulmuştur. Bu güzel, ama meşum şiir *The Love of King David and Fair Bethsabe* [Kral Davut ile Batşeba'nın Aşkı] adlı oyununun açılışında yer alır. Hatırlayacağınız üzere Davut, güzel Batşeba'yı dışarıda yıkanırken görür. Karnında çocuğunu taşıyan bu kadınla evlenebilmek uğruna, kocasının savaşta ölmesi için bir düzen kurar. Bu şaşırtıcı ölçüde karmaşık kısa şiiri gereğinden fazla basitleştirme tehlikesi pahasına düzyazıyla anlatmak gerekirse, güzel Batşeba nedimesinden gölge ederek kendisini güneşin yakıcılığından korumasını ister. Altıncı dizede, Batşeba'nın gören herkesi arzudan yakan ve gözü kör eden güzelliğini güneşle kıyaslamasıyla işler öyle karanlık bir hal alır ki bunun sonu mateme varabilir (ve varır da).

Dave Morice görsel şiir uyarlamalarının öncüsüdür. 1979'dan 1982'ye kadar kendisinin yayınladığı *Poetry Comics* [Çizgi Şiirler] fanzininde yer alan Shakespeare, Keats, Blake, Dickinson, Plath, Ginsberg ve onlarca şairin eserlerinden oluşan üç antoloji ile Simon&Schuster'ın bastığı bir derleme oluşturmuştur. "Sıcak Güneş, Serin Ateş" şiirinin op art yorumu gözlerimizi adeta alazlıyor ve güneş ile Batşeba'dan yayılan o güçlü enerjiyi belirginleştiriyor.

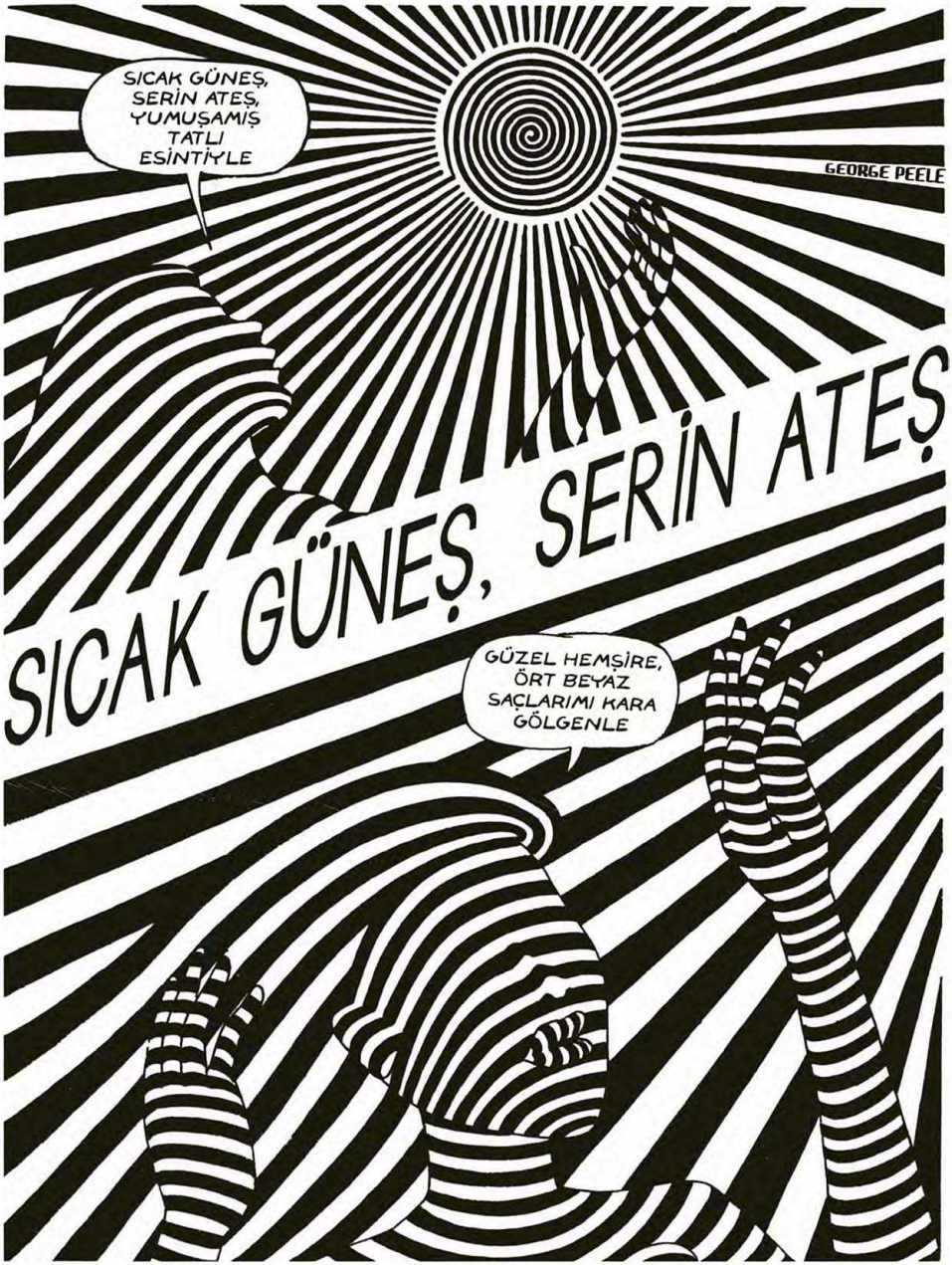

346 "SICAK GÜNEŞ, SERİN ATEŞ" GEORGE PEELE DAVE MORICE

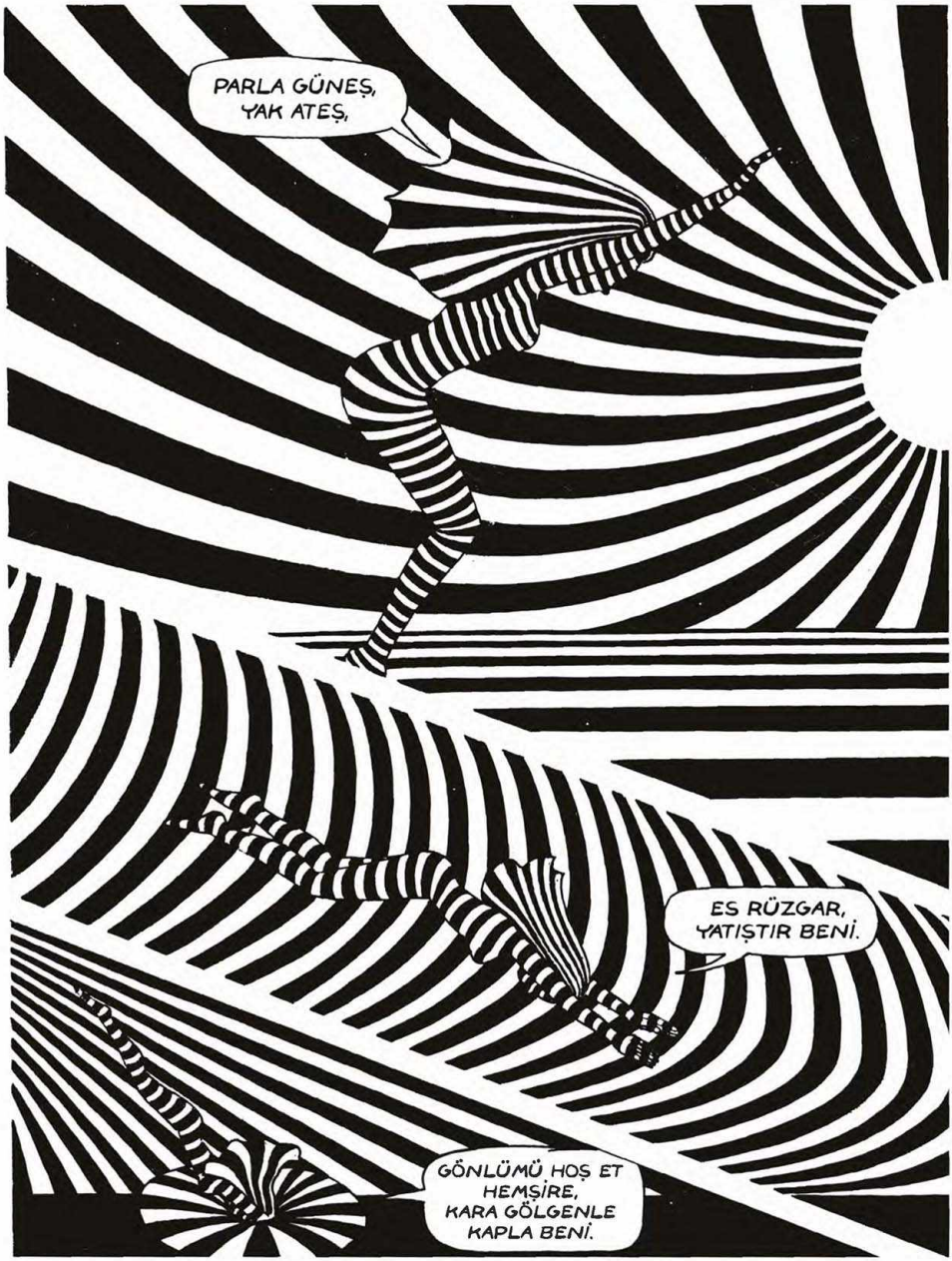
PARLA GÜNEŞ,
YAK ATEŞ,
ES RÜZGAR,
YATIŞTIR BENİ.
GÖNLÜMÜ HOŞ ET
HEMŞİRE,
KARA GÖLGENLE
KAPLA BENİ.

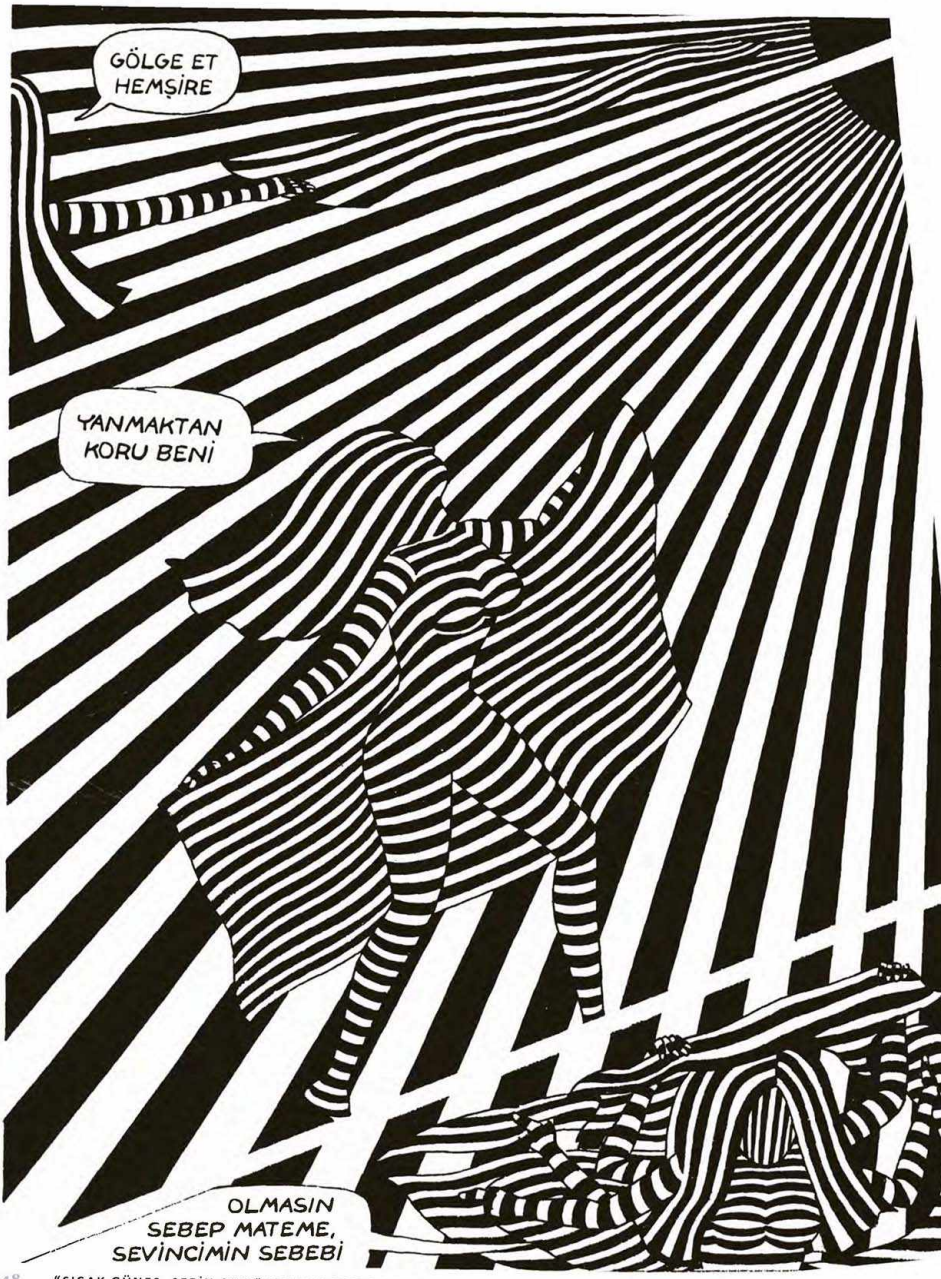
GÖLGE ET HEMŞİRE
YANMAKTAN KORU BENİ
OLMASIN SEBEP MATEME, SEVİNCİMİN SEBEBİ

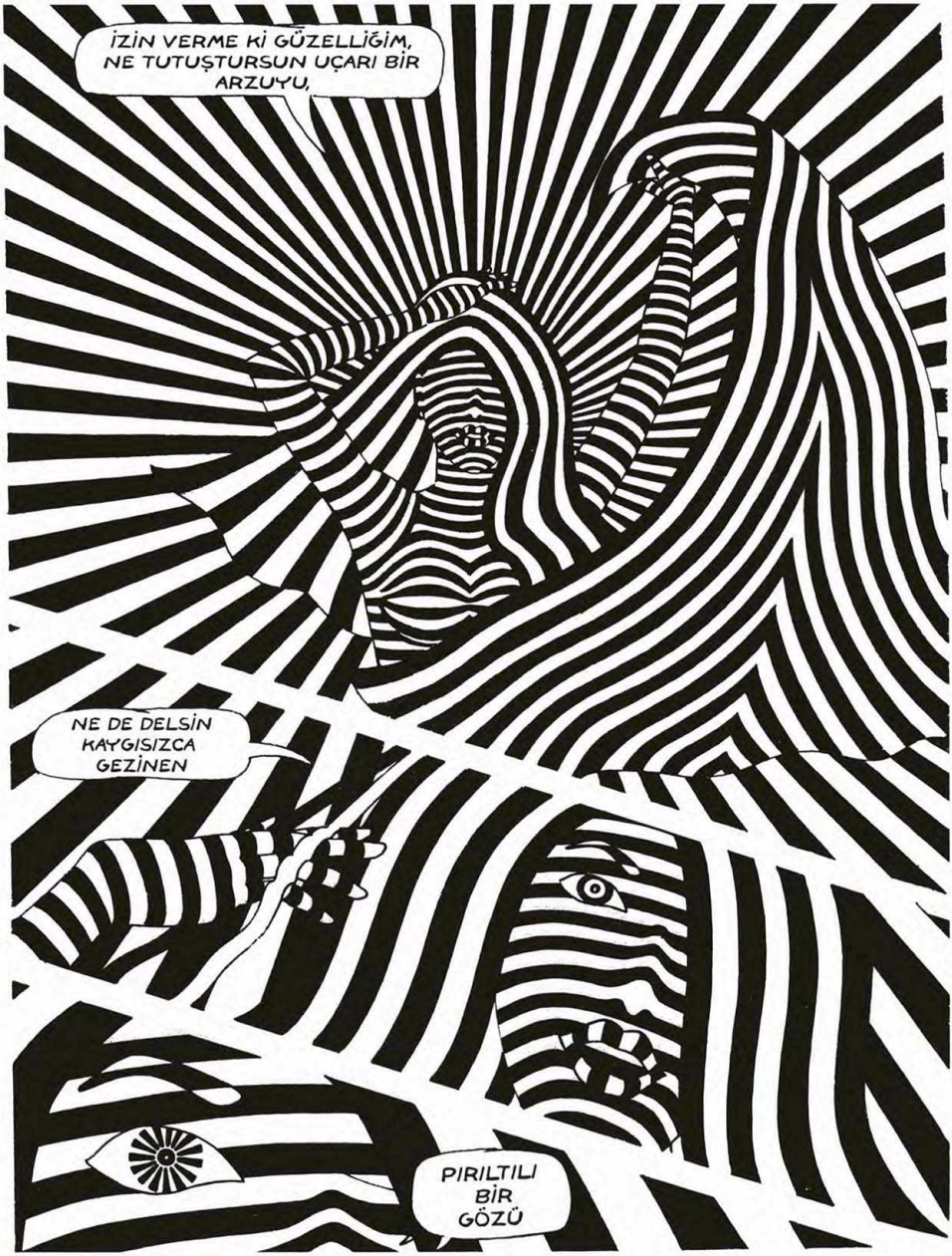
İZİN VERME Kİ GÜZELLİĞİM,
NE TUTUŞTURSUN UÇARI BİR
ARZUYU,
NE DE DELSİN
KAYGISIZCA
GEZİNEN
PIRILTILI
BİR
GÖZÜ

Batıya Yolculuk

Wu Cheng'en

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Conor Hughes

TÜRKÇESİ Bilge Ceren Şekerciler

ÇİN'DEKİ PEK ÇOK HALK HİKAYESİ VE İLK YAZILI ESERLER, yedinci yüzyılda yaşamış Budist rahip Xuan Zang'ın etrafında döner. Ülkesindeki mevcut Budist metinlerin kalitesinden hiç memnun olmayan rahip, kutsal yazıtların orijinallerini getirmek üzere tek başına harekete geçerek Hindistan'a gider. Gobi Çölü'nü ve donmuş bir sıradağı geçer, haydutlarla ve düşman muhafızlarla dövüşür, ama akıl almaz bir şekilde yolculuğunu tamamlar ve on yedi yıl sonra elinde 600'den fazla metinle memleketine geri döner.

1500'lü yılların sonlarında yazar, şair ve Rönesans adamı Wu Cheng'en bu hikayenin kendi versiyonunu kaleme alır ve *Batıya Yolculuk* Çin'in en büyük dört klasik romanından biri olur. (Dörtlünün bir diğer kitabı olan *Su Hudu Haydutları* da bu ciltte yer alıyor.) Her ne kadar kitabın büyük kısmında Xuan Zang'in maceraları bir hayli fantastik olarak anlatılsa da, ilk on üç bölüm, rahibin yolculuğunda daha sonra onun müridi ya da yoldaşı olacak dört karaktere odaklanır. İlk yedi bölüm Budist manastırında çalışarak olağanüstü güçler edinen Maymun'a ayrılmıştır. Conor Hughes da uyarlamasını daha çok Maymun'un hikayesini temel alarak oluşturmuş. Birleşmiş Milletler için çizimler yapan Conor, O. Henry'nin "Kalpler ve Eller"inin mükemmel uyarlamasıyla dikkatimi çekti. Doğu edebiyatının sayısız eserini birlikte gözden geçirdikten sonra, Conor *Batıya Yolculuk*'un açık arayla en popüler ve en sevilen karakterinin öyküsünü seçti (aslına bakarsanız, kitap çoğu zaman Xuan Zang'i gölgede bırakarak *Maymun Kral* olarak anılır).

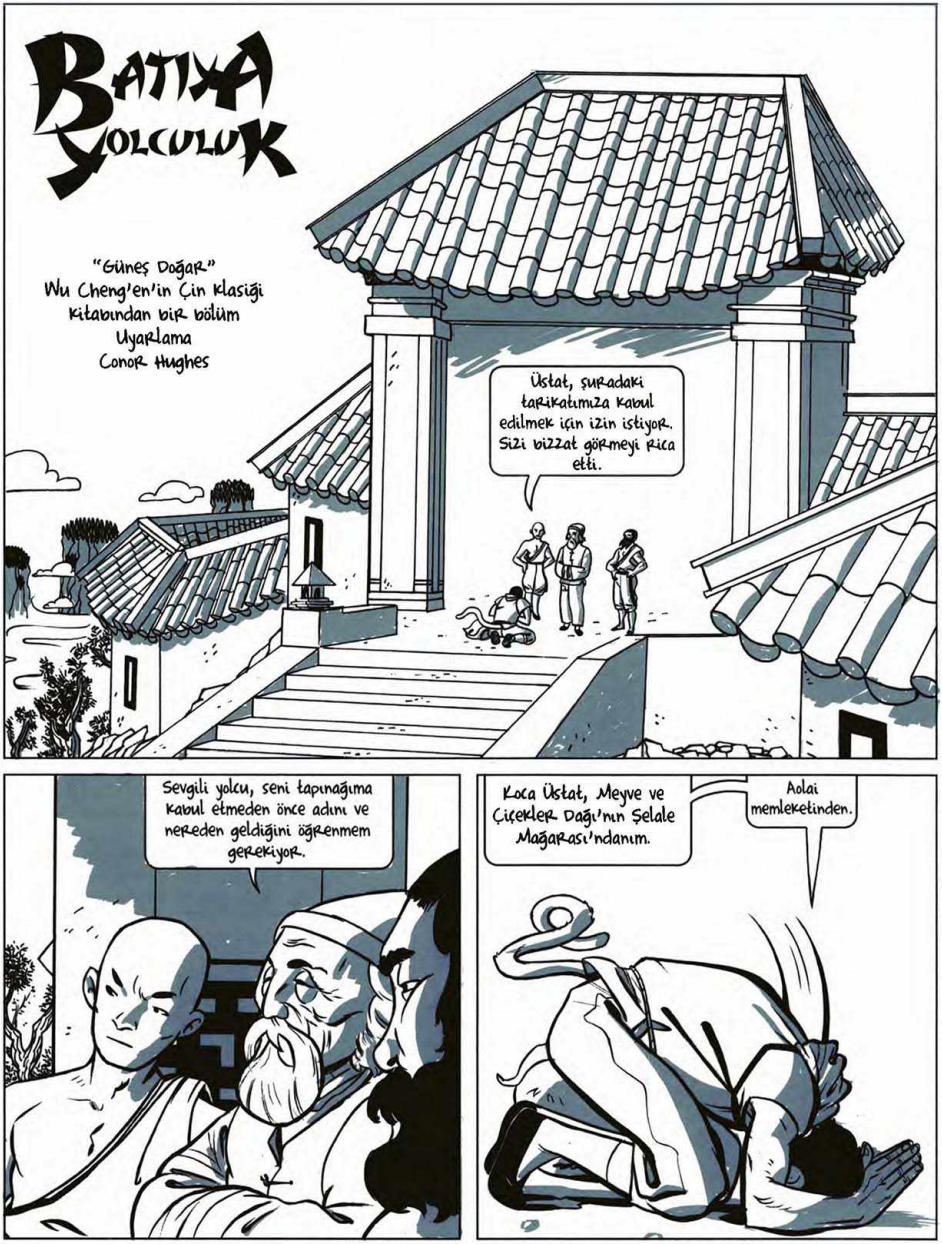
BATIYA YOLCULUK
"Güneş Doğar"
Wu Cheng'en'in Çin klasiği
kitabından bir bölüm
Uyarlama
Conor Hughes
Üstat, şuradaki tarikatımıza kabul edilmek için izin istiyor. Sizi bizzat görmeyi rica etti.
Sevgili yolcu, seni tapınağıma kabul etmeden önce adını ve nereden geldiğini öğrenmem gerekiyor.
Koca Üstat, Meyve ve Çiçekler Dağı'nın Şelale Mağarası'ndanım.
Aolai memleketinden.

Palavra! Daha ilk sözleri yalan! Aolai iki okyanus uzaklıkta!
Bir maymun gibi görünen ve kokan bir yolcunun bunca yolu aşması mümkün değil!
Hayır, hayır, hayır, üstelik adını söyleme nezaketinde bile bulunmadı!
Müridiniz naçizane doğruyu söylüyor. Taştan doğduğum için ne adım ne de soyadım var.
Ölümden kaçmak için ölümsüzlüğün yolunu arıyorum.
Adam, aştığı onca uzun yolu anlatmaya koyuldu.
O memleketten bu memlekete nasıl dolandığını...
Buraya ulaşmadan önceki on yıl boyunca nasıl da ölümüne ramak kala kurtulduğunu.
Bunlardan etkilenen Üstat ona bir ad vermeye karar verdi.
Senin adın bundan böyle Sun Wukong. Boşluğa uyanan maymun.
Evet, ne kadar da uygun bir isim.
Böylece Sun Wukong manastıra yerleşti. Çalıştı ve kaligrafi öğrendi, öğretisinin yolu üzerine tartıştı, tütsü yaktı ve bahçeye baktı.
HEHE

Bir gün Üstat kendisiyle gecenin üçünde buluşması için ona şifreli bir mesaj gönderdi.

O gece Üstat ölümsüzlüğün gizli yolu üzerine eğitti onu.

Sonra da her beş yüzyılda bir gelen tehlikeler hakkında uyardı.

Gökyüzü'nden önce yıldırım, sonra ateş, sonunda da hiddetli bir rüzgar gelecek ve hepsi kendilerine ait olanı talep edecekler!

Pek çok şey öğrenmelisin. Söyle bana Wukong, Gökyüzü'nün otuz altı yöntemini mi öğrenmek istersin, yoksa Yeryüzü'nün yetmiş iki yöntemini mi?

72, 36'dan büyüktür, değil mi? Öyleyse 72'yi seçiyorum!

Sun Wukong dönüşümün 72 dünyevi tekniğini öğrenerek bir 18 yıl daha geçirdi.

Ayrıca buluttan buluta zıplamayı öğrendi.

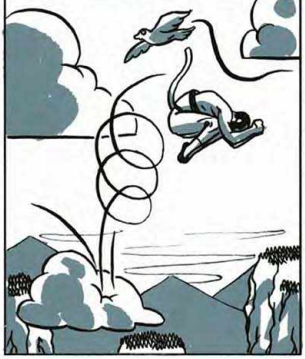

Wukong çabucak kavrıyordu; öğreneceği şeyin bir kere gösterilmesi yetiyor, onu her yönüyle idrak ediyordu. Zamanla diğer öğrencilerin önünde caka satmaya başladı.

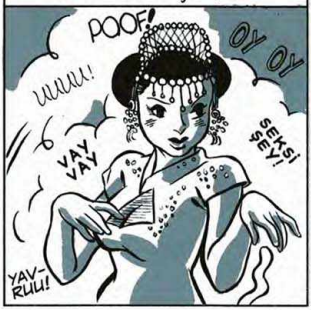

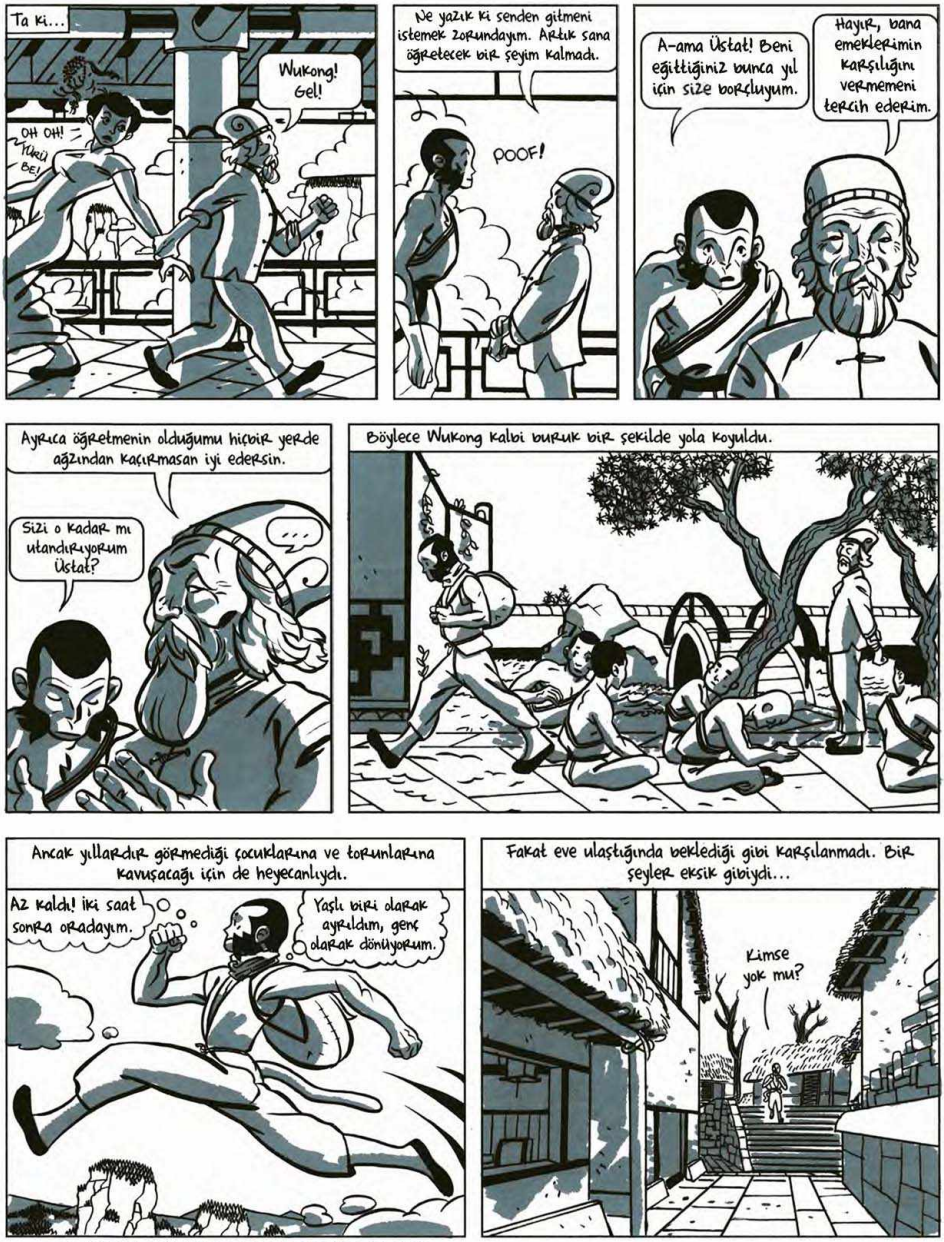
Ta ki...
Wukong! Gel!
OH OH! TÜKÜ BE!
Ne yazık ki senden gitmeni istemek zorundayım. Artık sana öğretecek bir şeyim kalmadı.
POOF!
A-ama Üstat! Beni eğittiğiniz bunca yıl için size borçluyum.
Hayır, bana emeklerimin karşılığını vermemeni tercih ederim.
Ayrıca öğretmenin olduğumu hiçbir yerde ağzından kaçırmasan iyi edersin.
Sizi o kadar mı utandırıyorum Üstat?
Böylece Wukong kalbi buruk bir şekilde yola koyuldu.
Ancak yıllardır görmediği çocuklarına ve torunlarına kavuşacağı için de heyecanlıydı.
Az kaldı! İki saat sonra oradayım.
Yaşlı biri olarak ayrıldım, genç olarak dönüyorum.
Fakat eve ulaştığında beklediği gibi karşılanmadı. Bir şeyler eksik gibiydi...
Kimse yok mu?

ÇOCUKLAR! BEN GELDİM!
insanlar ihtiyatla evlerinden çıkmaya başladı. Ancak yakınına geldiklerinde krallarını tanıdılar.
Baba, çekip gittiğindeki gibi hiç nedensiz döndün! Bu 28 yıl pek de iyi geçmedi.
Ölüm iblislerinden Kunhuo-umo hasadımızı ve gençlerimizi çaldı.
Bu çocuklar da onu gördü ve artık yabancılardan korkar oldular.
Nerede o?
Bulutların üzerinde gidiyor.
Nereden geldiğini bilmiyoruz. O yüzden senin sesini duyana kadar ortaya çıkmadık.
Anlaşıldı. Şimdi kasabaya gidip benden bir gece geçirin. Ben de şu işi halledeyim.
işte orada!
Fiiiii
Ben, Sun Wukong! Meyve ve Çiçekler Dağı'nın ve Şelale Mağarası'nın kralıyım!
Şimdi bana Kunhuo-umo'dan bahsedin!
Kim bu herif?
Önce bir çay alır mıydın?
Fakat Wukong üsteledi.

BİR SÜRE SONRA...
Şelale Mağarası Kralı mı? Hiç duymadım!
Seni aptal iblis!
Gözlerin kocaman ama beni göremiyorsun! Burnun kocaman ama kokumu alamıyorsun, öyle mi?
Evlat! Ağzın süt kokuyor senin! Elinde silah bile yok, ha? Bana meydan okumak için deliримiş olman lazım!
Mızrağımı kullanırsam, diğer iblislerin maskarası olurum. En iyisi mi yumruklarımız konuşsun!
Ağzına sağlık! En azından muhalleri çocuğu değilmissin! HADİ BAŞLAYALIM!
OOF!
OOF!
HRR..

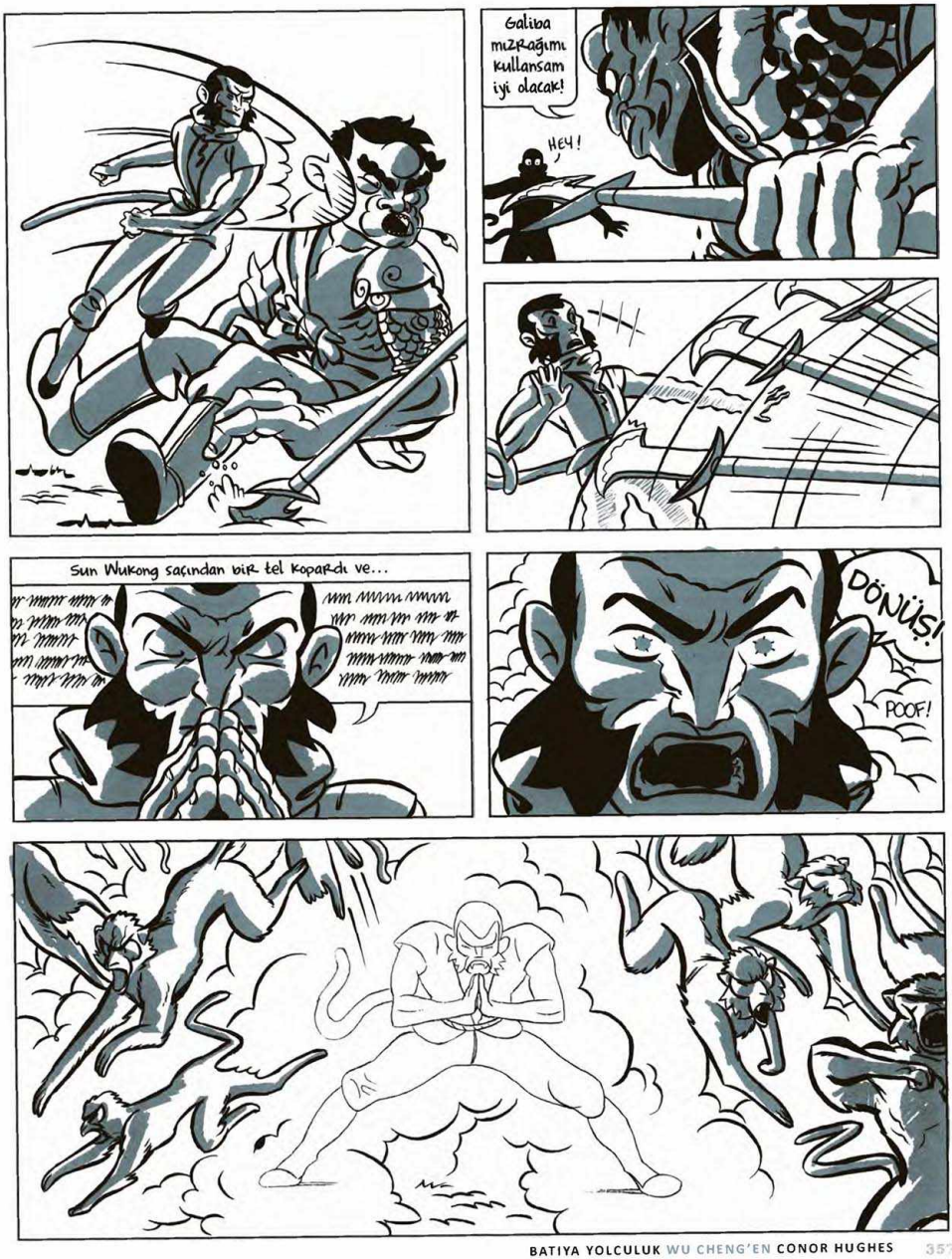
Galiba mızrağımı kullansam iyi olacak!
HEY!
Sun Wukong saçından bir tel kopardı ve...
DÖNÜŞ!
POOF!

AAAAH!
ÇOT!
Iblisi mağlup eden Wukong, çocuklarıyla torunlarını bulup bir araya getirdi ve hep beraber eve döndüler.
Eve döndüklerinde bunu bir ziyafetle kutladılar.
Yeni soyadımızı da kutlamamız gerek!
Nedir yeni soyadımız?
Bana Wukong adı verildi. Soyadımız ise SUN!
CH 2011

Kraliçe Peri

Edmund Spenser

UYARLAMA Michael Stanyer

İLLÜSTRASYON Eric Johnson

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

İNGİLİZ DİLİNİN EN UZUN ŞİİRİ İÇİN NE SÖYLENEBİLİR?
Öncelikle şiirin uzunluğunun planlananın yarısı kadar olduğunu ifade etmeliyiz. Spenser, kitabının yedinci ila on ikinci ciltlerini yazdığı sırada vefat ettiğinden şiir tamamlanamamıştır. 1590'larda basılmış ilk altı kitabıyla Spenser, Arthur tarzı karmaşık bir epik şiir, bir peri fantezisi, bir Hıristiyan (özellikle de Protestan) alegorisi yaratmıştır. Kitapların her biri Kraliçe Peri'nin göreve yolladığı bir şövalyenin öyküsünü anlatır ve bu altı şövalye Hıristiyanlığın erdemlerinden olan kutsiyeti, ılımlılığı, iffeti, dostluğu, adaleti ve nezaketi simgeler. Üçüncü kitabın şövalyesi Britomart'ın kadın olması ilginçtir. Sahte Florimell'in yaratılmasına şahitlik edeceğimiz uyarlama da bu kitaptan bir alıntıdır. Uyarlamayı yapan yazar ve çizer çalışmaları için şunları söylüyorlar:

> Sürmekte olan projemiz, (Spenser'ın yazdığı şekliyle) *The Counterfet* [Taklit] yan karakter Sahte Florimell'in yaratılışını ve yok oluşunu anlatmaktadır. Spenser'ın orijinal eserinde Florimell, Periler Diyarı'nın en güzel kadınıdır. Sapkın bir cadı şapşal oğlu için kar ve balmumundan Florimell'in bir benzerini yaratarak, şeytandan ödünç alınmış hilekar bir ruhla ona can vermiş ve ortaya kötü yürekli ikiz Sahte Florimell çıkmıştır. Ne var ki açgözlü bir şövalye Sahte Florimell'i çalar ve dünyaya salıverir. Sahte Florimell güzelliğini kullanarak Peri Diyarı'nın düzenini bozar ve asil şövalyeleri birbirine düşürür.
>
> Sahte Florimell, *Kraliçe Peri*'nin önemsiz karakterlerinden biri olsa da, zaman zaman kendi karakteriyle çelişkiye düşer. Kar, balmumu ve birtakım cansız maddelerden yaratılmış olmasına ve cehennemden çıkma bir erkek ruh taşımasına karşın, kimi zaman asıl Florimell olduğunu zanneder. Projemizi Sahte Florimell etrafında oluşturarak, Periler Diyarı'nı ve orijinal eserin birçok ana karakterini, eserin genişliği ve yarım kalmışlığıyla uğraşmadan ortaya koyabiliyoruz.

Burada göreceğiniz sayfalar öykünün ilk kısmından seçilmiştir ve Şeytan'ın cadının atölyesinde Sahte Florimell'in yapılışını incelemesini anlatmaktadır. Bu atölye sahnesi arka planın da çerçevesidir: Sahte Florimell'in uyanışından önce olanlar, cadının kendi eseri için Şeytan'la yeni bir ruh pazarlığı yaptığı bir dizi kısa öyküyle anlatılır. Örneğin buradaki parça, cadının "okyanusun kıyısında genç bir adam, yığıyor denizden çıkardığı hazineleri" sözleriyle son bulmaktadır. Bu sözler Şövalye Marinell'in öyküsüne geçiş niteliğindedir. *The Counterfet* hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. www.counterfet.com.

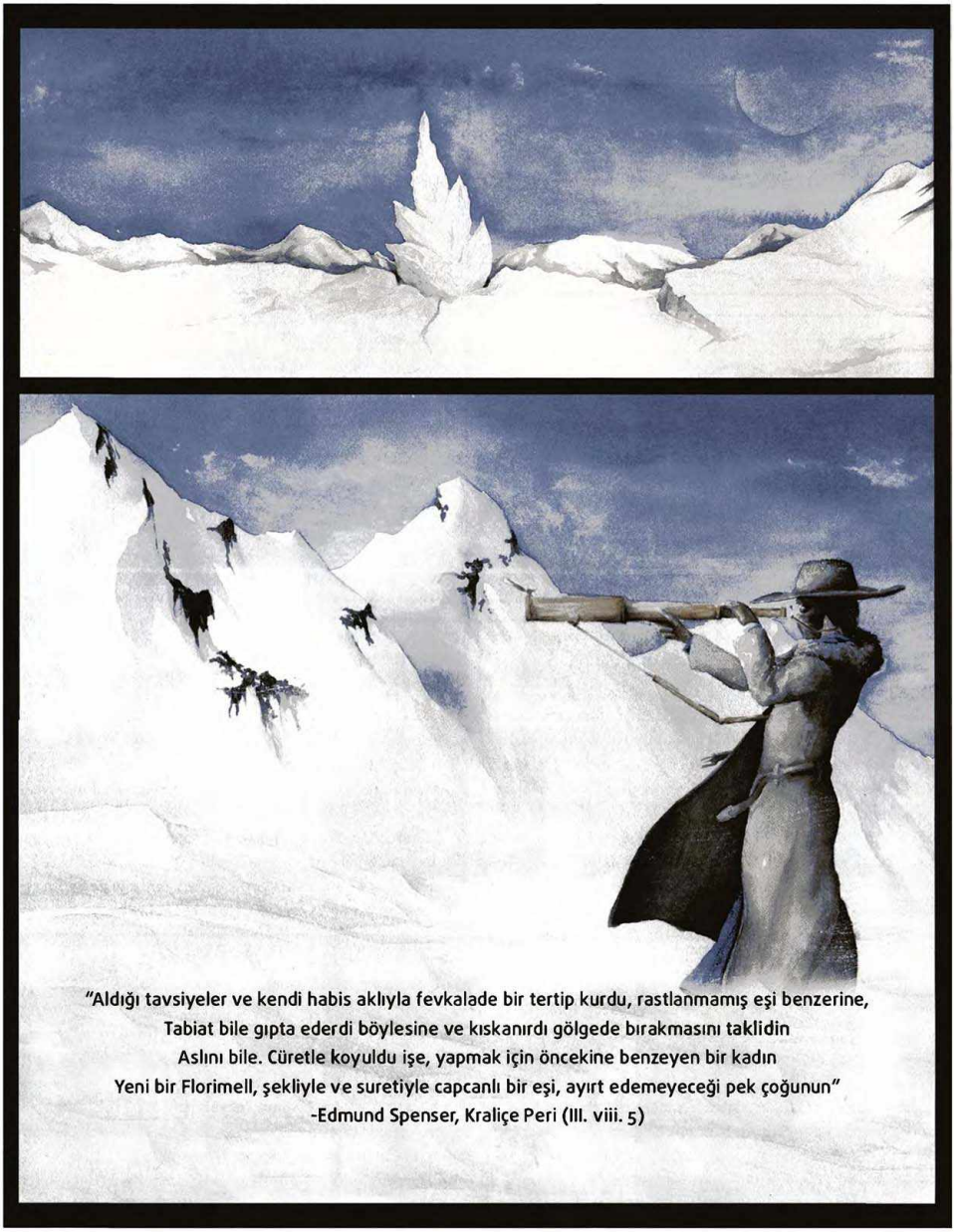

"Aldığı tavsiyeler ve kendi habis aklıyla fevkalade bir tertip kurdu, rastlanmamış eşi benzerine,
Tabiat bile gıpta ederdi böylesine ve kıskanırdı gölgede bırakmasını taklidin
Aslını bile. Cüretle koyuldu işe, yapmak için öncekine benzeyen bir kadın
Yeni bir Florimell, şekliyle ve suretiyle capcanlı bir eşi, ayırt edemeyeceği pek çoğunun"
-Edmund Spenser, Kraliçe Peri (III. viii. 5)

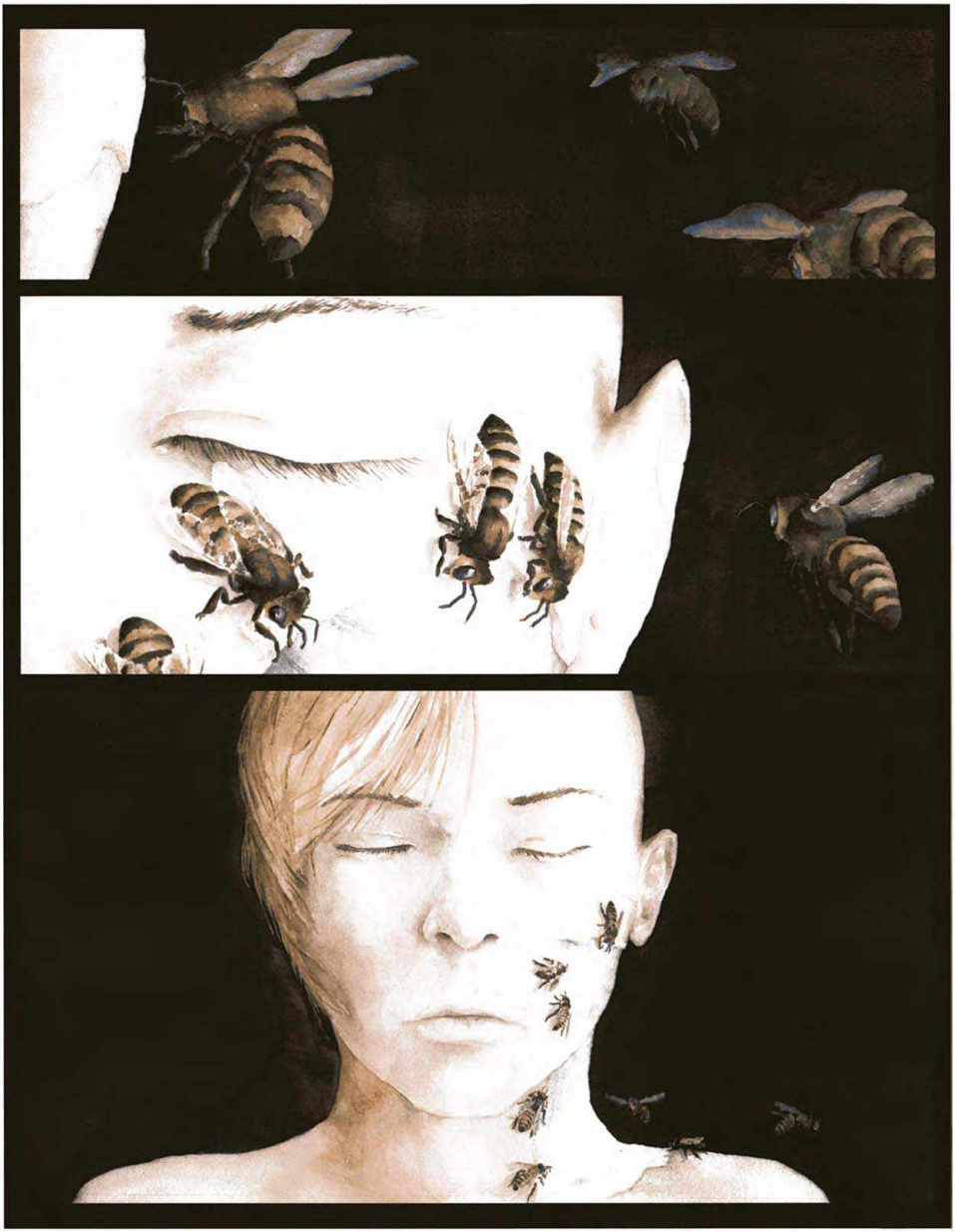

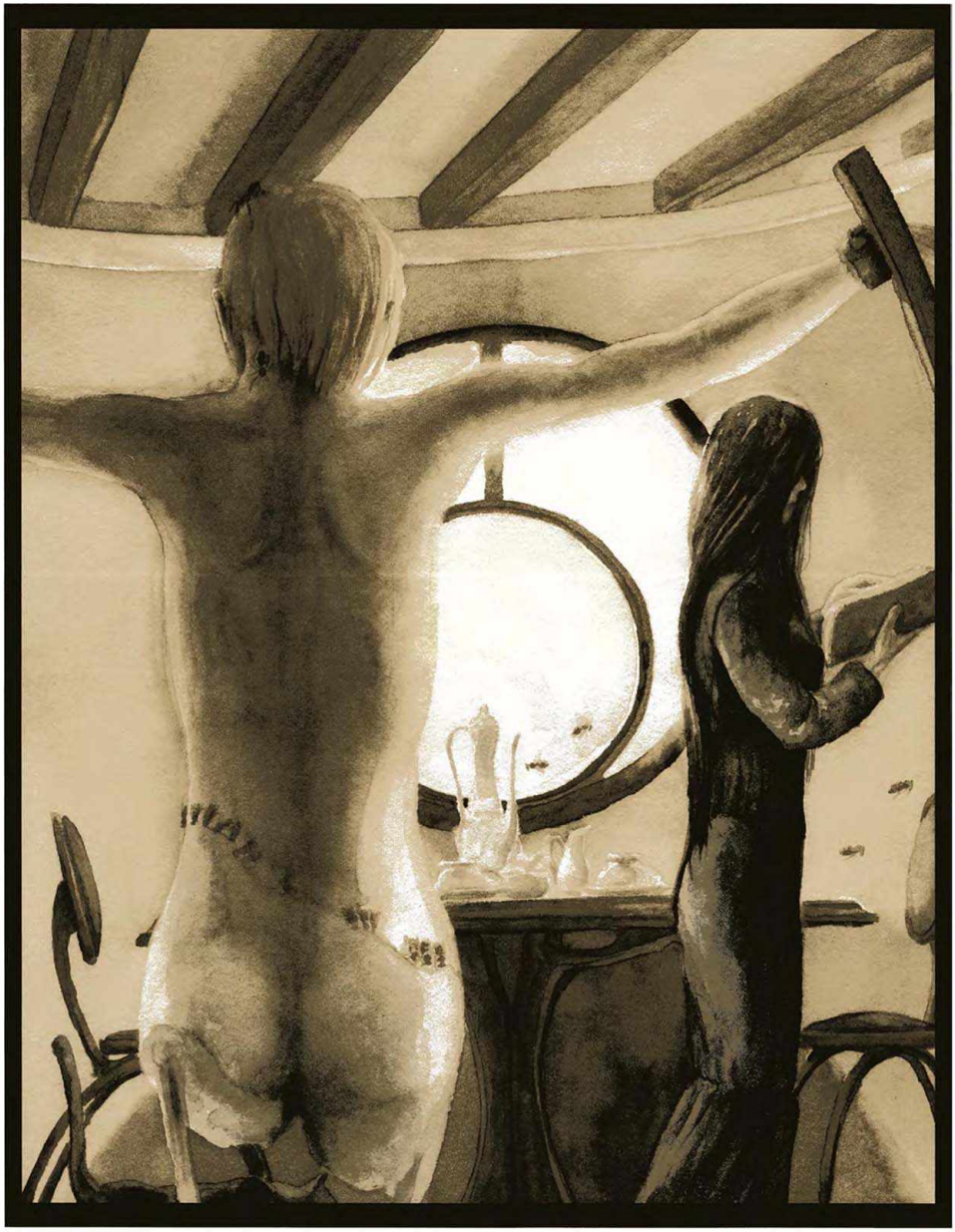

Yanlış yapıyorsun.

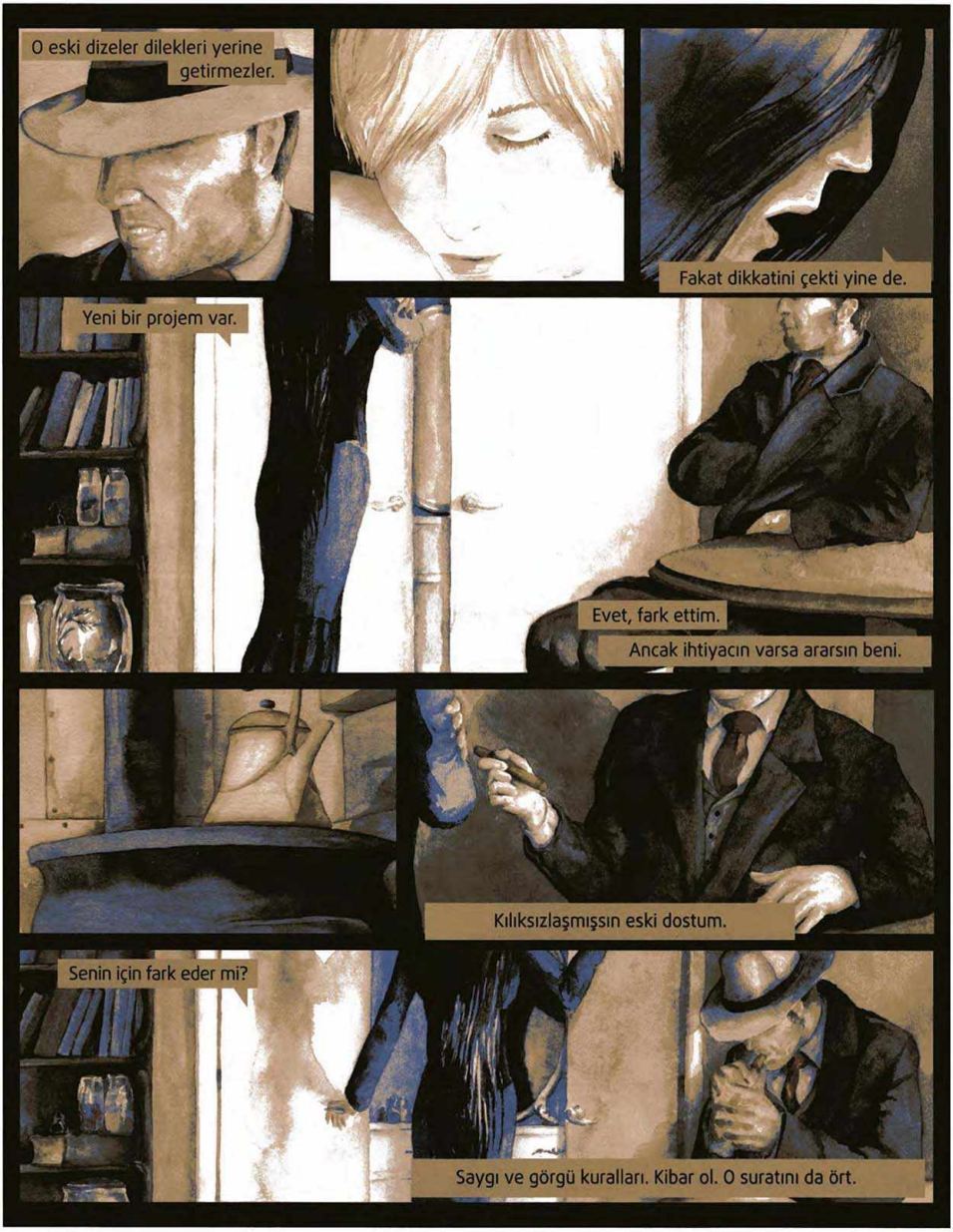
O eski dizeler dilekleri yerine getirmezler.
Fakat dikkatini çekti yine de.
Yeni bir projem var.
Evet, fark ettim.
Ancak ihtiyacın varsa ararsın beni.
Kılıksızlaşmışsın eski dostum.
Senin için fark eder mi?
Saygı ve görgü kuralları. Kibar ol. O suratını da ört.

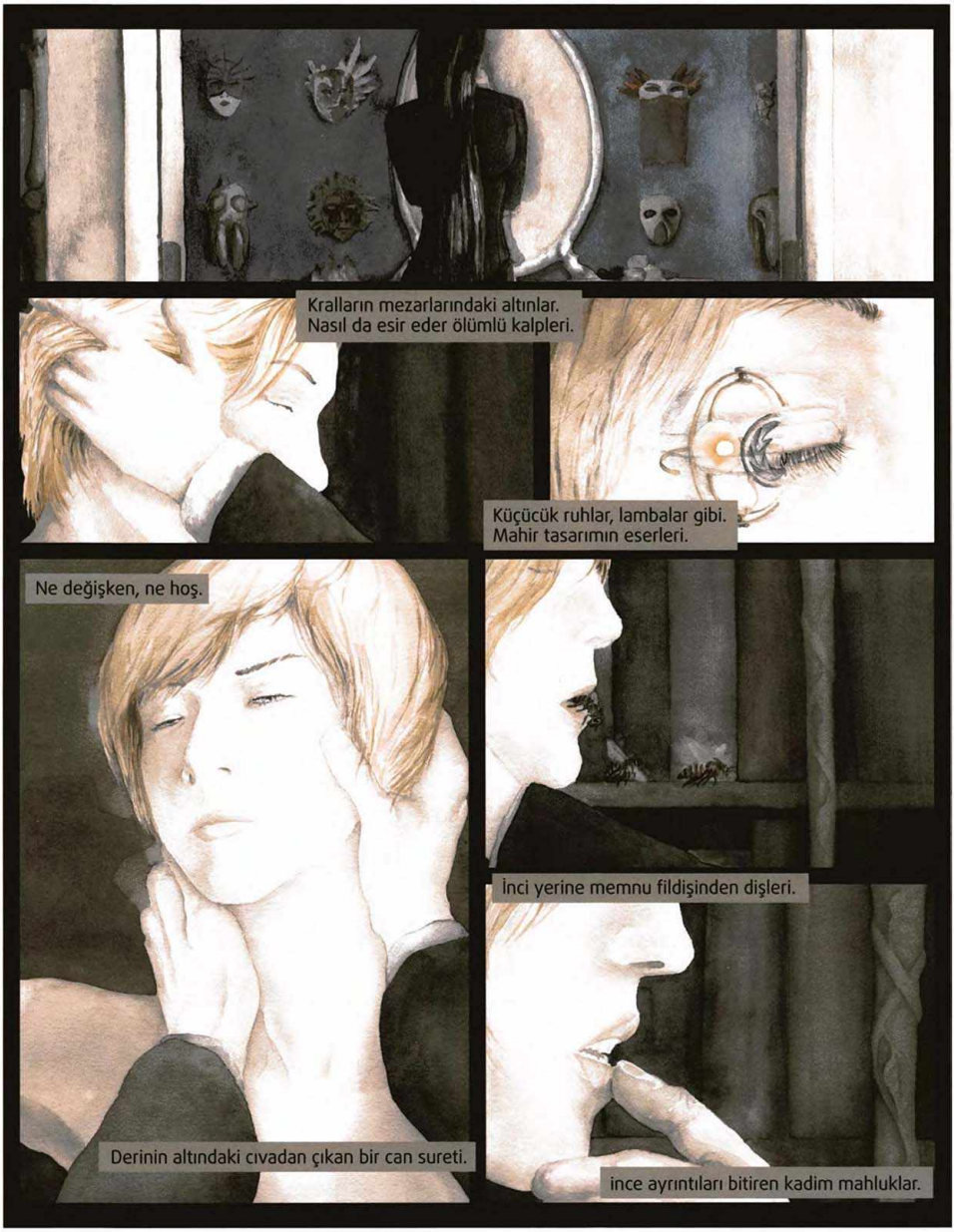
Kralların mezarlarındaki altınlar.
Nasıl da esir eder ölümlü kalpleri.
Küçücük ruhlar, lambalar gibi.
Mahir tasarımın eserleri.
Ne değişken, ne hoş.
İnci yerine memnu fildişinden dişleri.
Derinin altındaki cıvadan çıkan bir can sureti.
ince ayrıntıları bitiren kadim mahluklar.

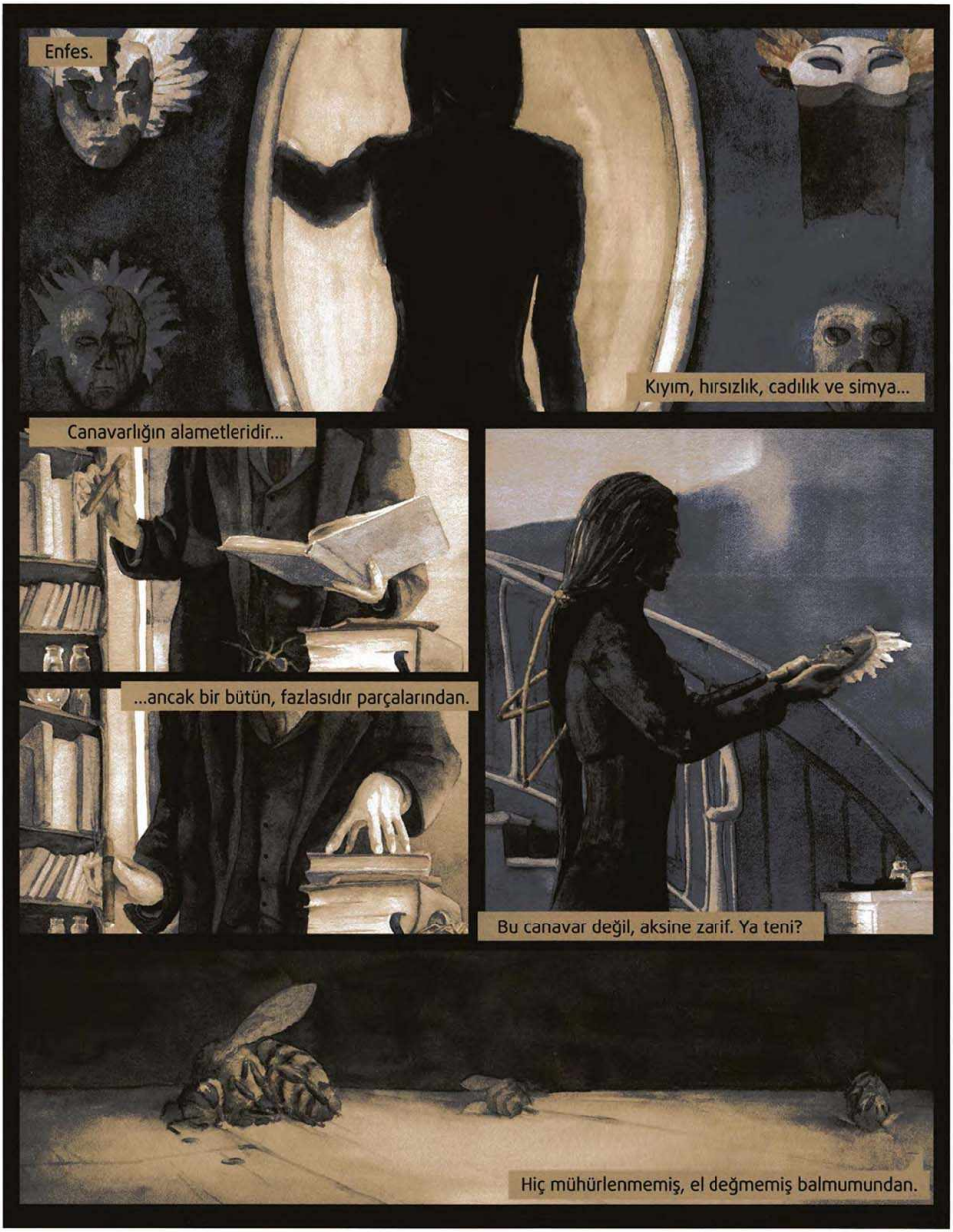
Enfes.
Kıyım, hırsızlık, cadılık ve simya...
Canavarlığın alametleridir...
...ancak bir bütün, fazlasıdır parçalarından.
Bu canavar değil, aksine zarif. Ya teni?
Hiç mühürlenmemiş, el değmemiş balmumundan.

Ne için yaptın bunu?
Elbette malumundur böyle şeyler.
Öyledir, çok ustalıklı bir iş çıkarmışsın doğrusu.
Okyanusun kıyısında genç bir adam, yığıyor denizden çıkardığı hazineleri...

Bir Yaz Gecesi Rüyası

William Shakespeare

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Maxx Kelly

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

SHAKESPEARE, ŞU KÜÇÜK İNGİLİZ KASABASINDA doğan ve yaşamını idame etmekte zorlandığı için ailesini geride bırakıp Londra'ya taşınan adamdır. Tüm zamanların en büyük sanatçısının taşındıktan sonraki yedi yıl boyunca ne yaptığı hakkında bilgimiz yok (tıpkı kendisi hakkında pek bir şey bilmeyişimiz gibi, örneğin ne doğduğu ne de öldüğü gün bellidir), ama bir şekilde tiyatroya merak saldığı su götürmez. Hal böyleyken *Hamlet*'i yazdı. *Kral Lear*'ı. *Macbeth*'i. *Othello*'yu. *Romeo ve Juliet*'i. *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'nı. Ve *Julius Caesar*'ı. Dünya üzerindeki yazılmış en muhteşem otuz sekiz oyunu –yo, otuz sekiz muhteşem edebiyat eserini– toplamda yirmi üç yıla sığdırdı ki en iyi eserlerinin çoğunu on yılda ortaya koydu. Oyunlarla meşgulken, bir yandan da İngiliz dilindeki, belki de bütün dillerdeki en muhteşem soneleri yazdı. Boş vakitlerinde, İngiltere'nin en büyük tiyatrosu Globe'un ve bolca alkışlanan Kral'ın Adamları Kumpanyası'nın kuruluşuna ve çalışmalarına yardım etti. Ayrıca kendisi de kumpanyaya üye olduğundan, pek çok yapımda rol aldı.

Bir Yaz Gecesi Rüyası şüphesiz Shakespeare'in komedileri arasında en çok sevilenidir, çünkü kimse aşka, sihre ve perilere kaşı koyamaz! Oyun ilk olarak 1595-96 yıllarında sahnelendi. Atina Dükü Thesus ile Amazon Kraliçesi Hippolyta'nın gerdeği yaklaşırken, bununla bağlantılı üç kilit yan hikaye gelişir: ilişkileri arapsaçına dönmüş dört aşığın başından geçen talihsiz olaylar; bir grup sanatkarın kraliyet düğününde oyun prova etme ve sergileme girişimleri; peri kralı Oberon ile peri kraliçesi Titania arasındaki düşmanlık.

Bu cilt için İkinci Perde'nin ilk sahnesinden uyarlanan parça, söz konusu hikayelerden sonuncusu hakkında. Titania'ya inanan bir kadın Hindistan'daki bir yöneticinin çocuğunu doğururken ölmüş ve Titania da oğlanı almıştır (periler insanların çocuklarını kaçırmalarıyla nam salmışlardır). Oberon prensi kendi maiyetine ister, ama Titania bunu şiddetle reddeder. (Müstakbel gelinin Oberon'un eski kırıklarından olmasıyla alakalı olabilir bu.)

Benim de yakından tanıdığım Nashvilleli sanatçı Maxx Kelly, Titania'nın arabasını çeken büyük denizatları ve çiftin tartışmasının konusu olan şaşırtıcı derecede androjen, sarışın Hindu evlatlık ile bize periler diyarının kapılarını aralıyor.

SENİNLE AY IŞIĞINDA KARŞILAŞMAK NE KADAR DA HOŞ, KİBİRLİ TİTANIA.
NE O, KISKANDIN MI OBERON! PERİLER, HEMEN GİDELİM BURADAN: ZİRA ONU YATAĞIMA ALMAMAYA AHT İÇTİM.
DUR BAKALIM, ARSIZ KARI: KOCAN DEĞİL MİYİM SENİN?
O HALDE BEN DE SENİN KARIN OLMALIYIM: AMA PERİLER ÜLKESİNDEN GİZLİCE KAÇIP ÇOBAN CORİN KILIĞINDA BÜTÜN GÜN KAVALINLA AZGIN PHILLIDAYA AŞK ŞARKILARI SÖYLEDİĞİN ZAMANLARI DA BİLİYORUZ. BURADA NE İŞİN VAR, TA HİNDİSTAN'IN EN ÜCRA KIRLARINDAN NEDEN DÖNDÜN? TABİİ YA, SENİN ŞU SANDALETLİ METRESİN VE SAVAŞÇI AŞKIN GÜRBÜZ AMAZON, THESEUS İLE EVLENİYOR, SEN DE ONLARA NEŞE VE MUTLULUK DAĞITMAYA GELDİN BURAYA.
WILLIAM SHAKESPEARE
BİR YAZ GECESİ RÜYASI
çizen: MAXX KELLY

ÇOK AYIP TITANIA, THESEUS'A YANIK OLDUĞUNU BİLMİYORMUŞUM GİBİ BİR DE KARŞIMA GEÇİP HIPPOLYTA İLE ADIMIZI ÇIKARMIYOR MUSUN? THESEUS'U, AYARTIP İĞFAL ETTİĞİ PERIGUNE'NİN KOYNUNDAN GECENİN BİR YARISI ALAN, SONRA DA ONUN GÜZEL AEGLE'YE, ARIADNE VE ANTIOPA'YA İHANET ETMESİNE SEBEP OLAN SEN DEĞİL MİYDİN?

KISKANÇLIĞIN YÜZÜNDEN UYDURUYORSUN BUNLARI:
YAZ DÖNÜMÜNDEN BERİ HİÇ BULUŞMADIK
NE DAĞDA, NE VADİDE, NE ORMANDA, NE KIRLARDA
NE TAŞ ÇEŞMEDE, NE SAZLI DEREDE
NE DE KUMLU DENİZ KIYISINDA
VE DANS ETTİRMEDİK SAÇLARIMIZI RÜZGARIN EZGİSİYLE
SATAŞIP DURDUN, HEP TADIMIZI KAÇIRDIN
BU YÜZDEN, ÜSTÜMÜZE BOŞUNA ESEN RÜZGAR
İNTİKAM ALIR GİBİ KÖTÜ SİSLER ÇEKTİ
İÇİNE DENİZDEN; KARAYA İNEN SİSLER
TELAŞLA AKAN NEHİRLERİ ÖYLE YÜKSELTTİ Kİ
NEHİRLER KITALARA TAŞTI:
BU YÜZDEN BOŞUNA BOYUNDURUK VURULDU ÖKÜZE
ÇİFTÇİLER BOŞUNA TER DÖKTÜ, ZİRA YEŞİL MISIR
DAHA PÜSKÜLLENMEDEN ÇÜRÜYÜP GİTTİ
SEL BASMIŞ TOPRAKTA AÇ KALDI SÜRÜLER
VE KARGALAR İYİCE SEMİRDİ MUNDAR ETLERLE
ÇAMURLA KAPLANDI BAHAR DANSI ETTİĞİMİZ AVLU
VE DT BÜRÜDÜ O GÜZELİM LABİRENTLERİ
KİMSE AYAK BASMADI DİYE BİR DAHA.
FANİ İNSANOĞLUNUN KIŞI DEĞİL BU
İLAHİLER VE ŞARKILARLA KUTSANMIYOR GECELER
BU YÜZDEN AY, SULARIN YÖNETİCİSİ,
ÖFKEDEN SAPSARI KESİLDİ VE YIKIYOR GÖKYÜZÜNÜ,
KİMSEDE SAĞLAM CİĞER KALMADI:
VE BU KARARSIZ HAVADA KUSURSUZCA GÖRÜYORUZ
MEVSİMLERİN DEĞİŞTİĞİNİ; ALAY EDER GİBİ
GRİ BUZLAR DÜŞTÜ KIZIL GÜLÜN TAZE YAPRAĞINA,
VE TATLI BAHAR DALLARINDAN MİŞ KOKULU BİR ÇELENK
SISKA VE YAŞLI HIEM'İN BUZDAN TACINA
GELDİ YERLEŞTİ: İLKBAHAR, YAZ,
DOĞURGAN SONBAHAR, ÖFKELİ KIŞ,
HEPSİ BİRBİRİNİN KILIĞINA GİRİYOR VE ŞAŞKIN DÜNYA
BİLEMİYOR ARTIK HANGİSİ HANGİSİ
VE BU KÖTÜLÜK TOHUMLARI
BİZİM KAVGAMIZDAN, BİZİM PATIRTIMIZDAN SAÇILIYOR;
BUNCA MESELENİN ANASI BABASI BİZİZ!

ÖYLEYSE BUNLARI DÜZELTMEYE NE DERSİN; HER ŞEY SENİN ELİNDE: TITANIA, OBERON'UNA NEDEN KARŞI GELİYOR?
ALTI ÜSTÜ BAŞKASIYLA DEĞİŞTİRİLMİŞ BİR OĞLANI UŞAĞIM YAPMAK İSTİYORUM.
VAZGEÇ BU SEVDADAN. PERİLER ÜLKESİ BİR YANA BU ÇOCUK BİR YANA. ANNESİ KENDİNİ BANA ADAMIŞTI: BAHARATLI HİNDİSTAN HAVASINDA, GECELERİ, ÇOĞU ZAMAN SABAHA DEK BENİMLE KONUŞURDU, BİRLİKTE NEPTÜN'ÜN SARI KUMLARININ ÜSTÜNDE OTURUR, OKYANUSA AÇILAN TİCARET GEMİLERİNİ SEYREDERDİK. GEMİLERİN YELKENLERİNİN RÜZGARLA DOLMASINA GÜLERDİK, ÇÜNKÜ RÜZGAR YELKENLERİN GÖVDESİNİ ÖYLE ŞİŞİRİRDİ Kİ, YELKENLER HAMİLE KALMIŞ GİBİ GÖRÜNÜRDÜ. O, ŞİRİN ŞİRİN, YÜZER GİBİ YÜRÜYEREK TAKLİT EDERDİ YELKENLERİ -KARNINDA BENİM GENÇ KAVALYEM VARDI- VE BANA KÜÇÜK HEDİYELER ALMAK İÇİN KARAYA AÇILIR, TIPKI YÜKLÜ BİR GEMİ GİBİ GERİ DÖNERDİ. FAKAT O BİR FANİYDİ VE OĞLANI DOĞURURKEN ÖLDÜ; OĞLANA ANNESİNİN HATIRI İÇİN BAKIYORUM, KİMSEYE BIRAKMAM ONU.
BU ORMANDA DAHA NE KADAR KALACAKSIN?
BELKİ THESEUS'UN DÜĞÜNÜ OLANA KADAR. EĞER EFENDİ EFENDİ DANSLARIMIZA VE AY IŞIĞI KUTLAMALARIMIZA KATILACAKSAN BİZİMLE GEL. YOK, EĞER YİNE RAHATSIZ EDECEKSEN, DÜŞ YAKAMDAN, BEN DE BİR DAHA SENİN ÇİMENLERİNE AYAK BASMAYAYIM.
BANA O OĞLANI VERİRSEN GELİRİM SİZİNLE.
BÜTÜN PERİ KRALLIĞINI ÖNÜME SERSEN DE OLMAZ. PERİLER, GİDELİM! BURADA DAHA FAZLA KALIRSAM YİNE YAYGARA KOPACAK ANLAŞILAN.
MAXX

Kral Lear

William Shakespeare

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Ian Pollock

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

SHAKESPEARE'İN EN İYİ OYUNLARI ARASINDA ADI çoğunlukla *Hamlet*'le birlikte anılan amansızca trajik *Kral Lear*, muhtemelen 1605-06 yıllarında yazılmıştır. Oyun yaşını başını almış İngiltere Kralı'nın, kibar bir ifadeyle, aptalca bir hamle yapmasıyla başlar: Krallığını, babalarına karşı sevgilerini ne kadar iyi ilan ederlerse ona göre pay alacakları şekilde üç kızı arasında bölüştürecektir. Goneril ve Regan ihtiyar adama yaltaklanır, ama Cordelia bu ego okşama sahnesinde yer almak istemez. Bunun üzerine öfkeden küplere binen Kral Lear onu evlatlıktan reddeder. Artık krallığa sahip olan iki kız kardeş babalarına zalimce davranır ve onun aklını yitirmesine sebep olurlar.

Bununla paralel ilerleyen ikinci hikayede, Gloucester Kontu'nun biri sadık diğeri hain iki oğlu vardır ve Kont da yanlış çocuğa güvenir. Sonrasında her şey iyice içinden çıkılmaz bir hal alır. Tüm bunlar olurken, Lear'ın şaklabanı (Shakespeare'in en ilginç karakterlerinden biri olan) Soytarı, nükteyle karıştırdığı için cezalandırılmadan, acı gerçekleri söyleyerek Lear'ı eleştirir ve ona öğüt verir.

Eserleri arasında dört İngiliz posta pulu da bulunan Ian Pollock bu muhteşem trajedinin tamamını çarpıcı bir şekilde uyarlamak için mürekkep ve sulu boya kullanmış. Buradaki parçada, Lear'ın aklının başından gitmesine sebep olan olayları görürüz. Regan ile Cornwall Dükü olan kocası, Gloucester'ın kalesine varmış ve Lear'a sadık bir asil olan Kent'i küçük bir kabahat yüzünden ayaklarından bağlatmışlardır. Lear, Soytarı ve bir şövalye eşliğinde kaleye vardığında, Regan ona kötü davranır. Goneril'in de gelmesiyle saygısızlık ikiye katlanır. Böylece Lear bir fırtınanın içine atar kendini...

REGAN VE KOCASININ ULAĞIMI GERİ YOLLAMADAN EVDEN AYRILMASI TUHAF ŞEY DOĞRUSU.
DUYDUĞUMA GÖRE, DÜN AKŞAM BÖYLE BİR PLANLARI YOKMUŞ.
SELAM OLSUN SİZE ASİL EFENDİM!
BU DA NE? BU UTANCIN İÇİNDE KENDİNİ Mİ EĞLENDİRİYORSUN?
HAYIR, EFENDİM.
HA HA! ŞU ÇİRKİN DİZ BAĞLARINDAN TAKMIŞ. ATLARI KAFALARINDAN BAĞLARLAR, KÖPEKLERİ VE AYILARI BOYUNLARINDAN, MAYMUNLARI BELLERİNDEN, İNSANLARIYSA AYAKLARINDAN.
İNSAN EĞER GEZMEYE FAZLA DÜŞKÜNSE, AYAKLARININ NAMUSUNU KORUMAK İÇİN AHŞAP AYAKKABI GİYMESİ LAZIM GELİR.
NE OLDU DA VAZİFENİ YANLIŞ ANLAYIP BURAYA BAĞLADI DAMADIM SENİ?
BUNU İKİSİ YAPTI; DAMADINIZ VE KIZINIZ.
HAYIR
EVET.
HAYIR DİYORUM.
EVET DİYORUM.
HAYIR, HAYIR; ONLAR YAPMIŞ OLAMAZ!
EVET, EVET; ONLAR YAPTI!
JÜPİTER AŞKINA, YEMİN EDERİM Kİ HAYIR!
JUNO AŞKINA, YEMİN EDERİM Kİ EVET!
BUNA CESARET ETMEMİŞLERDİR. EDEMEZLER, ETMEMİŞLERDİR. BİR KRALIN ULAĞINI BÖYLE AŞAĞILAMAKTANSA ÖLDÜRSELER DAHA İYİ. HEMEN SÖYLE BANA, BU CEZAYI HAK EDECEK NE YAPTIN YA DA ONLARA SEN! CEZALANDIRMALARI GEREKTİĞİNİ DÜŞÜNDÜREN ŞEY NE?

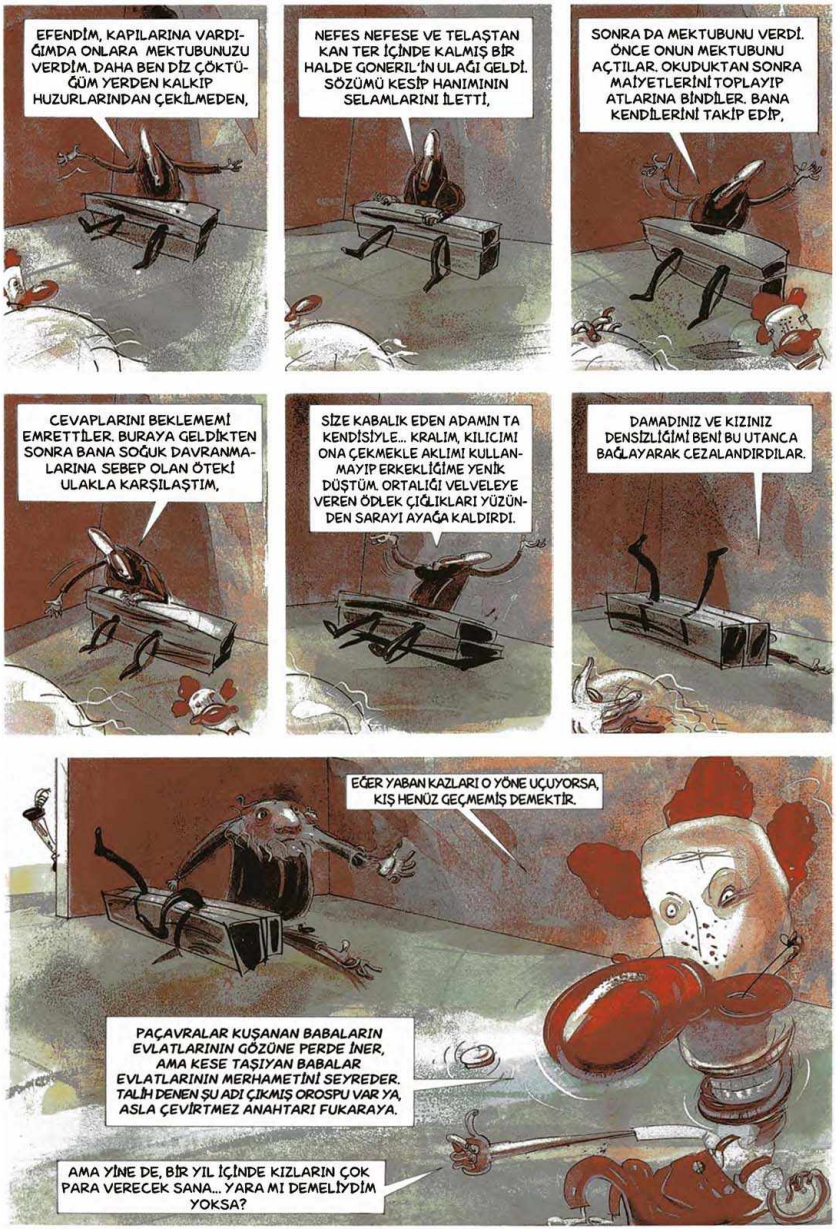
EFENDİM, KAPILARINA VARDIĞIMDA ONLARA MEKTUBUNUZU VERDİM. DAHA BEN DİZ ÇÖKTÜĞÜM YERDEN KALKIP HUZURLARINDAN ÇEKİLMEDEN,
NEFES NEFESE VE TELAŞTAN KAN TER İÇİNDE KALMIŞ BİR HALDE GONERİL'İN ULAĞI GELDİ. SÖZÜMÜ KESİP HANIMININ SELAMLARINI İLETTİ,
SONRA DA MEKTUBUNU VERDİ. ÖNCE ONUN MEKTUBUNU AÇTILAR. OKUDUKTAN SONRA MAİYETLERİNİ TOPLAYIP ATLARINA BİNDİLER. BANA KENDİLERİNİ TAKİP EDİP,
CEVAPLARINI BEKLEMEMİ EMRETTİLER. BURAYA GELDİKTEN SONRA BANA SOĞUK DAVRANMALARINA SEBEP OLAN ÖTEKİ ULAKLA KARŞILAŞTIM,
SİZE KABALIK EDEN ADAMIN TA KENDİSİYLE... KRALIM, KILICIMI ONA ÇEKMEKLE AKLIMI KULLANMAYIP ERKEKLİĞİME YENİK DÜŞTÜM. ORTALIĞI VELVELEYE VEREN ÖDLEK ÇIĞLIKLARI YÜZÜNDEN SARAYI AYAĞA KALDIRDI.
DAMADINIZ VE KIZINIZ DENSİZLİĞİMİ BENİ BU UTANCA BAĞLAYARAK CEZALANDIRDILAR.
EĞER YABAN KAZLARI O YÖNE UÇUYORSA, KIŞ HENÜZ GEÇMEMİŞ DEMEKTİR.
PAÇAVRALAR KUŞANAN BABALARIN EVLATLARININ GÖZÜNE PERDE İNER, AMA KESE TAŞIYAN BABALAR EVLATLARININ MERHAMETİNİ SEYREDER. TALİH DENEN ŞU ADI ÇIKMIŞ OROSPU VAR YA, ASLA ÇEVİRTMEZ ANAHTARI FUKARAYA.
AMA YİNE DE, BİR YIL İÇİNDE KIZLARIN ÇOK PARA VERECEK SANA... YARA MI DEMELİYDİM YOKSA?

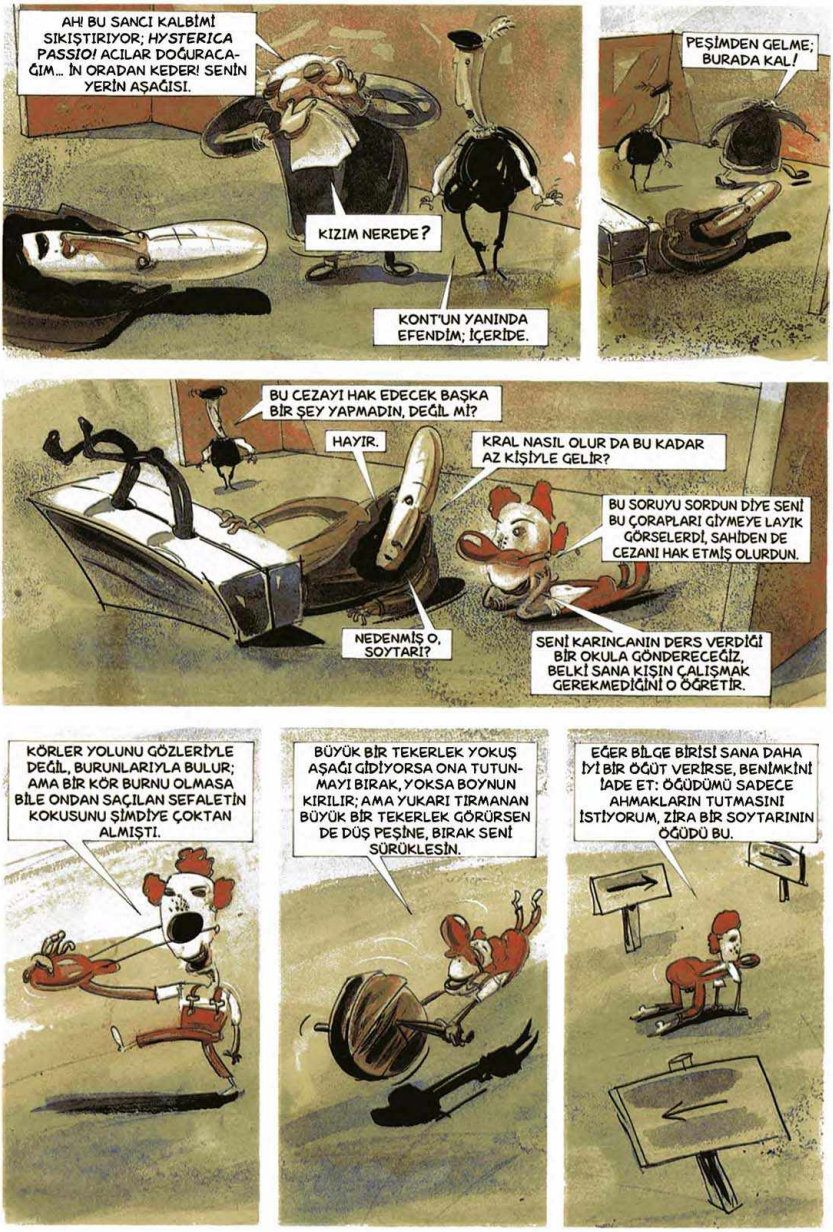
AH! BU SANCI KALBİMİ SIKIŞTIRIYOR; HYSTERICA PASSIO! ACILAR DOĞURACAĞIM... İN ORADAN KEDER! SENİN YERİN AŞAĞISI.
KIZIM NEREDE?
KONT'UN YANINDA EFENDİM; İÇERİDE.
PEŞİMDEN GELME; BURADA KAL!
BU CEZAYI HAK EDECEK BAŞKA BİR ŞEY YAPMADIN, DEĞİL Mİ?
HAYIR.
KRAL NASIL OLUR DA BU KADAR AZ KİŞİYLE GELİR?
BU SORUYU SORDUN DİYE SENİ BU ÇORAPLARI GİYMEYE LAYIK GÖRSELERDİ, SAHİDEN DE CEZANI HAK ETMİŞ OLURDUN.
NEDENMİŞ O, SOYTARI?
SENİ KARINCANIN DERS VERDİĞİ BİR OKULA GÖNDERECEĞİZ, BELKİ SANA KIŞIN ÇALIŞMAK GEREKMEDİĞİNİ O ÖĞRETİR.
KÖRLER YOLUNU GÖZLERİYLE DEĞİL, BURUNLARIYLA BULUR; AMA BİR KÖR BURNU OLMASA BİLE ONDAN SAÇILAN SEFALETİN KOKUSUNU ŞİMDİYE ÇOKTAN ALMIŞTI.
BÜYÜK BİR TEKERLEK YOKUŞ AŞAĞI GİDİYORSA ONA TUTUNMAYI BIRAK, YOKSA BOYNUN KIRILIR; AMA YUKARI TIRMANAN BÜYÜK BİR TEKERLEK GÖRÜRSEN DE DÜŞ PEŞİNE, BIRAK SENİ SÜRÜKLESİN.
EĞER BİLGE BİRİSİ SANA DAHA İYİ BİR ÖĞÜT VERİRSE, BENİMKİNİ İADE ET: ÖĞÜDÜMÜ SADECE AHMAKLARIN TUTMASINI İSTİYORUM, ZİRA BİR SOYTARININ ÖĞÜDÜ BU.

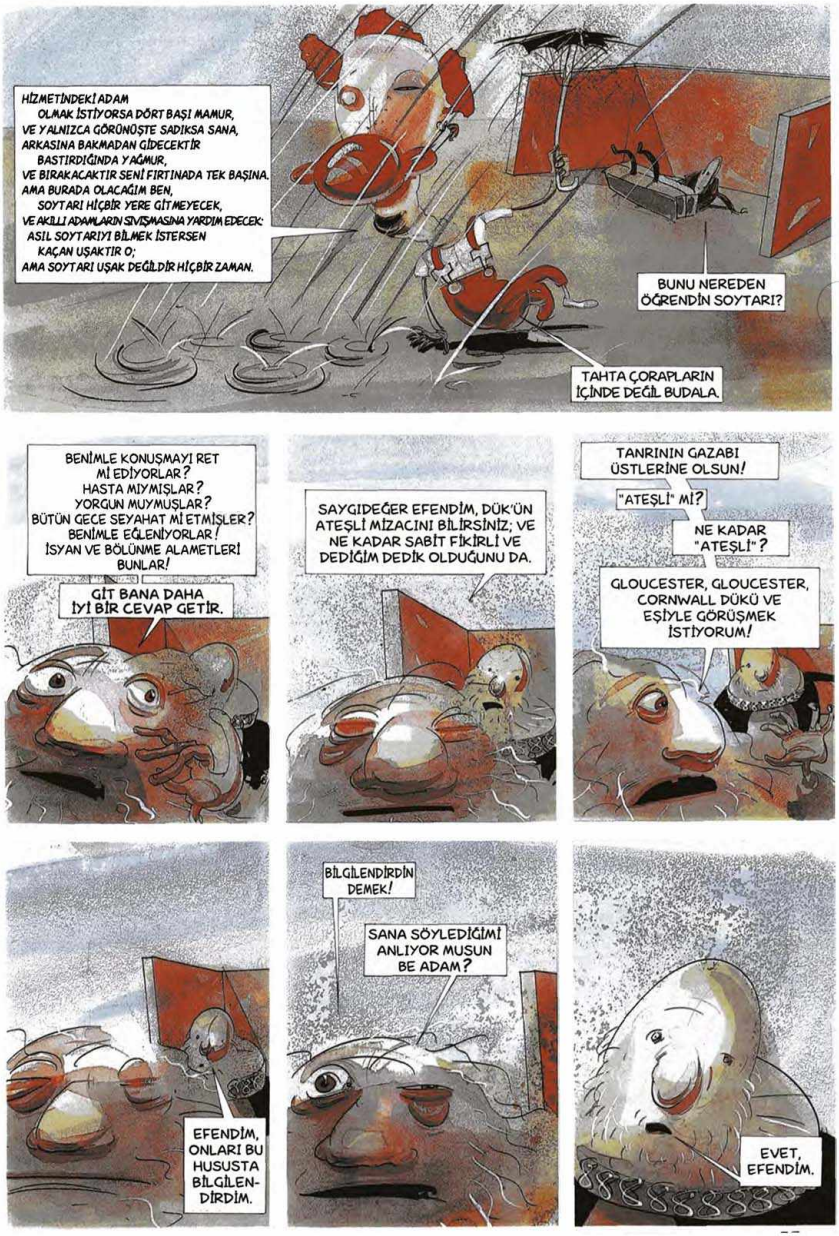
HİZMETİNDEKİ ADAM
OLMAK İSTİYORSA DÖRT BAŞI MAMUR,
VE YALNIZCA GÖRÜNÜŞTE SADIKSA SANA,
ARKASINA BAKMADAN GİDECEKTİR
BASTIRDIĞINDA YAĞMUR,
VE BIRAKACAKTIR SENİ FIRTINADA TEK BAŞINA.
AMA BURADA OLACAĞIM BEN,
SOYTARI HİÇBİR YERE GİTMEYECEK,
VE AKILLI ADAMLARIN SIVIŞMASINA YARDIM EDECEK:
ASIL SOYTARIYI BİLMEK İSTERSEN
KAÇAN UŞAKTIR O;
AMA SOYTARI UŞAK DEĞİLDİR HİÇBİR ZAMAN.
BUNU NEREDEN ÖĞRENDİN SOYTARI?
TAHTA ÇORAPLARIN İÇİNDE DEĞİL BUDALA.
BENİMLE KONUŞMAYI RET Mİ EDİYORLAR?
HASTA MIYMIŞLAR?
YORGUN MUYMUŞLAR?
BÜTÜN GECE SEYAHAT Mİ ETMİŞLER?
BENİMLE EĞLENİYORLAR!
İSYAN VE BÖLÜNME ALAMETLERİ BUNLAR!
GİT BANA DAHA İYİ BİR CEVAP GETİR.
SAYGIDEĞER EFENDİM, DÜK'ÜN ATEŞLİ MİZACINI BİLİRSİNİZ; VE NE KADAR SABİT FİKİRLİ VE DEDİĞİM DEDİK OLDUĞUNU DA.
TANRININ GAZABI ÜSTLERİNE OLSUN!
"ATEŞLİ" Mİ?
NE KADAR "ATEŞLİ"?
GLOUCESTER, GLOUCESTER, CORNWALL DÜKÜ VE EŞİYLE GÖRÜŞMEK İSTİYORUM!
EFENDİM, ONLARI BU HUSUSTA BİLGİLENDİRDİM.
BİLGİLENDİRDİN DEMEK!
SANA SÖYLEDİĞİM! ANLIYOR MUSUN BE ADAM?
EVET, EFENDİM.

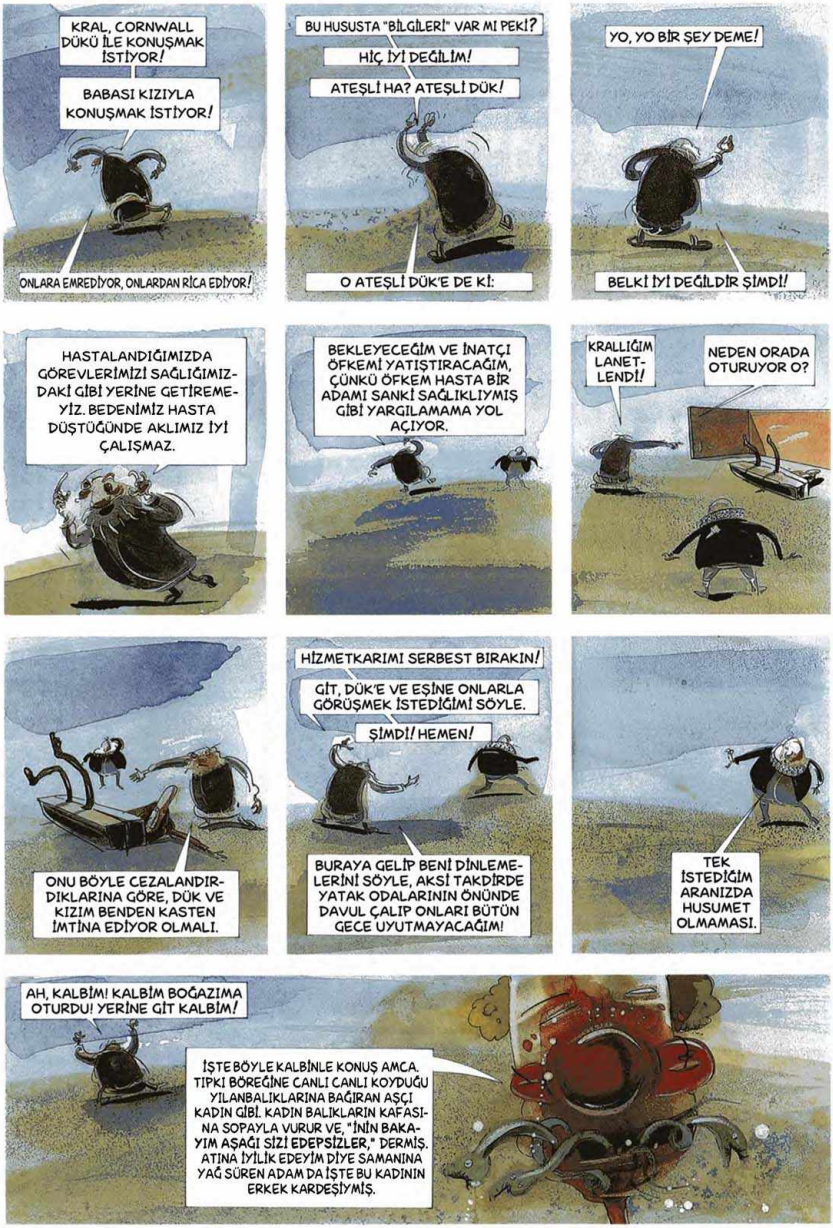
KRAL, CORNWALL DÜKÜ İLE KONUŞMAK İSTİYOR!
BABASI KIZIYLA KONUŞMAK İSTİYOR!
ONLARA EMREDİYOR, ONLARDAN RİCA EDİYOR!
BU HUSUSTA "BİLGİLERİ" VAR MI PEKİ?
HİÇ İYİ DEĞİLİM!
ATEŞLİ HA? ATEŞLİ DÜK!
O ATEŞLİ DÜK'E DE Kİ:
YO, YO BİR ŞEY DEME!
BELKİ İYİ DEĞİLDİR ŞİMDİ!
HASTALANDIĞIMIZDA GÖREVLERİMİZİ SAĞLIĞIMIZDAKİ GİBİ YERİNE GETİREMEYİZ. BEDENİMİZ HASTA DÜŞTÜĞÜNDE AKLIMIZ İYİ ÇALIŞMAZ.
BEKLEYECEĞİM VE İNATÇI ÖFKEMİ YATIŞTIRACAĞIM, ÇÜNKÜ ÖFKEM HASTA BİR ADAMI SANKİ SAĞLIKLIYMIŞ GİBİ YARGILAMAMA YOL AÇIYOR.
KRALLIĞIM LANETLENDİ!
NEDEN ORADA OTURUYOR O?
ONU BÖYLE CEZALANDIRDIKLARINA GÖRE, DÜK VE KIZIM BENDEN KASTEN İMTİNA EDİYOR OLMALI.
HİZMETKARIMI SERBEST BIRAKIN!
GİT, DÜK'E VE EŞİNE ONLARLA GÖRÜŞMEK İSTEDİĞİMİ SÖYLE.
ŞİMDİ! HEMEN!
BURAYA GELİP BENİ DİNLEMELERİNİ SÖYLE, AKSİ TAKDİRDE YATAK ODALARININ ÖNÜNDE DAVUL ÇALIP ONLARI BÜTÜN GECE UYUTMAYACAĞIM!
TEK İSTEDİĞİM ARANIZDA HUSUMET OLMAMASI.
AH, KALBİM! KALBİM BOĞAZIMA OTURDU! YERİNE GİT KALBİM!
İŞTE BÖYLE KALBİNLE KONUŞ AMCA. TIPKI BÖREĞİNE CANLI CANLI KOYDUĞU YILANBALIKLARINA BAĞIRAN AŞÇI KADIN GİBİ. KADIN BALIKLARIN KAFASINA SOPAYLA VURUR VE, "İNİN BAKAYIM AŞAĞI SİZİ EDEPSİZLER," DERMİŞ. ATINA İYİLİK EDEYİM DİYE SAMANINA YAĞ SÜREN ADAM DA İŞTE BU KADININ ERKEK KARDEŞİYMİŞ.

GÜNÜNÜZ AYDIN OLSUN.
SELAM SİZE MAJESTELERİ.
SİZİ GÖRDÜĞÜME MEMNUN OLDUM BABACIĞIM.
BUNA YÜREKTEN İNANIYORUM KIZIM. NEDEN BÖYLE DÜŞÜNÜYORUM, BİLİYOR MUSUN? ZİRA MEMNUN OLMASAYDIN, BENİ BOYNUZLADIĞINI DÜŞÜNÜP MERHUM ANNENİ BOŞARDIM.
OO, SERBEST BIRAKILDIN MI?
BUNU SONRA KONUŞACAĞIZ.
SEVGİLİ REGAN, SENİN KIZ KARDEŞİN BEŞ PARA ETMEZİN TEKİ! AH, BENİ ŞEFKATSİZLİĞİYLE AKBABA GİBİ PARÇALADI.
BURAMI.
NASIL ANLATACAĞIMI BİLEMİYORUM. NE KADAR ZALİMCE DAVRANDIĞINI BİR BİLSEN... AH, REGAN!
YALVARIRIM KENDİNİZE GELİN BABACIĞIM. SANIYORUM BİR YANLIŞ ANLAMA OLDU. GÖRDÜĞÜM KADARIYLA, KIZ KARDEŞİMİN GÖREVLERİNİ İHMAL ETMESİNDEN ZİYADE SİZ ONUN YAPTIKLARINI TAKDİR ETMEYİ BİLMİYORSUNUZ.
NE? NE DEMEK İSTİYORSUN?
KIZ KARDEŞİMİN GÖREVİNİ AKSATACAĞINA ASLA İHTİMAL VERMEM.
EĞER ZORBA ŞÖVALYELERİNİZİN SAYISINI DÜŞÜRMÜŞSE, EMİNİM MAKUL BİR SEBEBİ VARDIR. HEMEN SUÇLAMAYIN ONU.
ŞEYTAN GÖRSÜN ONUN YÜZÜNÜ!

AH, BABACIĞIM! İYİCE YAŞLANDINIZ; ARTIK BAŞKALARININ SİZE BAKMASINA MÜSAADE ETMELİ VE SİZİN İÇİN NEYİN İYİ OLDUĞUNU SİZDEN DAHA İYİ BİLENLERİN SÖZÜNÜ DİNLEMELİSİNİZ. BU YÜZDEN LÜTFEN, GONERİL'İN EVİNE DÖNÜN; ONA HATA ETTİĞİNİZİ SÖYLEYİN.
ONDAN AF MI DİLEYEYİM? SENCE BİR KRALA YAKIŞIR MI BÖYLE BİR ŞEY?
"SEVGİLİ KIZIM, ARTIK KOCADIĞIM! KABUL EDİYORUM; İHTİYARLAR LÜZUMSUZDUR. DİZ ÇÖKTÜM, YALVARIYORUM SANA, NE OLUR BANA YİYECEK, GİYSİ VE YATACAK YER VER."
LÜTFEN UZATMAYIN BABACIĞIM. NE FENA NUMARALAR BÖYLE BUNLAR. KIZ KARDEŞİMİN YANINA DÖNÜN.

ASLA DÖNMEM ORAYA REGAN. ŞÖVALYELERİMİN SAYISINI YARIYA İNDİRDİ, BANA ATEŞ SAÇAN GÖZLERLE BAKTI VE O YILAN GİBİ DİLİYLE KALBİMİ ZEHİRLEDİ.

GÖKTE NE KADAR İNTİKAM BİRİKMİŞSE HEPSİ VEFASIZ GONERİL'İN ÜZERİNE ÇÖKSÜN! GENÇ KEMİKLERİNİ ÇATIR ÇATIR EZSİN DE BİR DAHA BACAKLARI TUTMAZ OLSUN!
AYIP, EFENDİM, AYIP!

UMARIM ŞİMŞEKLER O KÖR EDECİ ALEVLERİNİ ONUN ALAYCI GÖZLERİNE SAPLAR!
UMARIM GÜNEŞİN ÇIZDIĞI GÜZEL SURETİNİN ÜSTÜNE ZEHİRLİ BATAKLIK SİSLERİ ÇÖKER DE YÜZÜNDE KABARCIKLAR ÇIKAR!

AH, TANRI AŞKINA BABA! BANA KIZDIĞINIZDA AYNI ŞEYLERİ BENİM İÇİN DE SÖYLEYECEKSİNİZ.
HAYIR, REGAN. SANA ASLA BELA OKUMAM. ÖYLE NAZİKSİN Kİ, ASLA ONUN KADAR SERT OLAMAZSIN SEN. GÖZLERİ ATEŞ GİBİ YANIYOR, AMA SENİN GÖZLERİN ÖYLE ALEVLER SAÇMIYOR, İÇİMİ RAHATLATIYOR.
SEN ASLA BENİM İSTEKLERİMİ GERİ ÇEVİRMEZSİN, MAİYETİMİ EKSİLTMEZSİN, BANA HAKARETLER YAĞDIRMAZSIN, BENİ KAPI DIŞARI ETMEZSİN.
BİR EVLADIN BABASINA KARŞI GÖREVLERİNİN NE KADAR ÖNEMLİ OLDUĞUNU VE MİNNET DUYGUSUNDAN İLERİ GELEN SORUMLULUKLARI ONDAN DAHA İYİ BİLİRSİN SEN.
KRALLIĞIN YARISINI SANA VERDİĞİMİ UNUTTUN MU YOKSA?

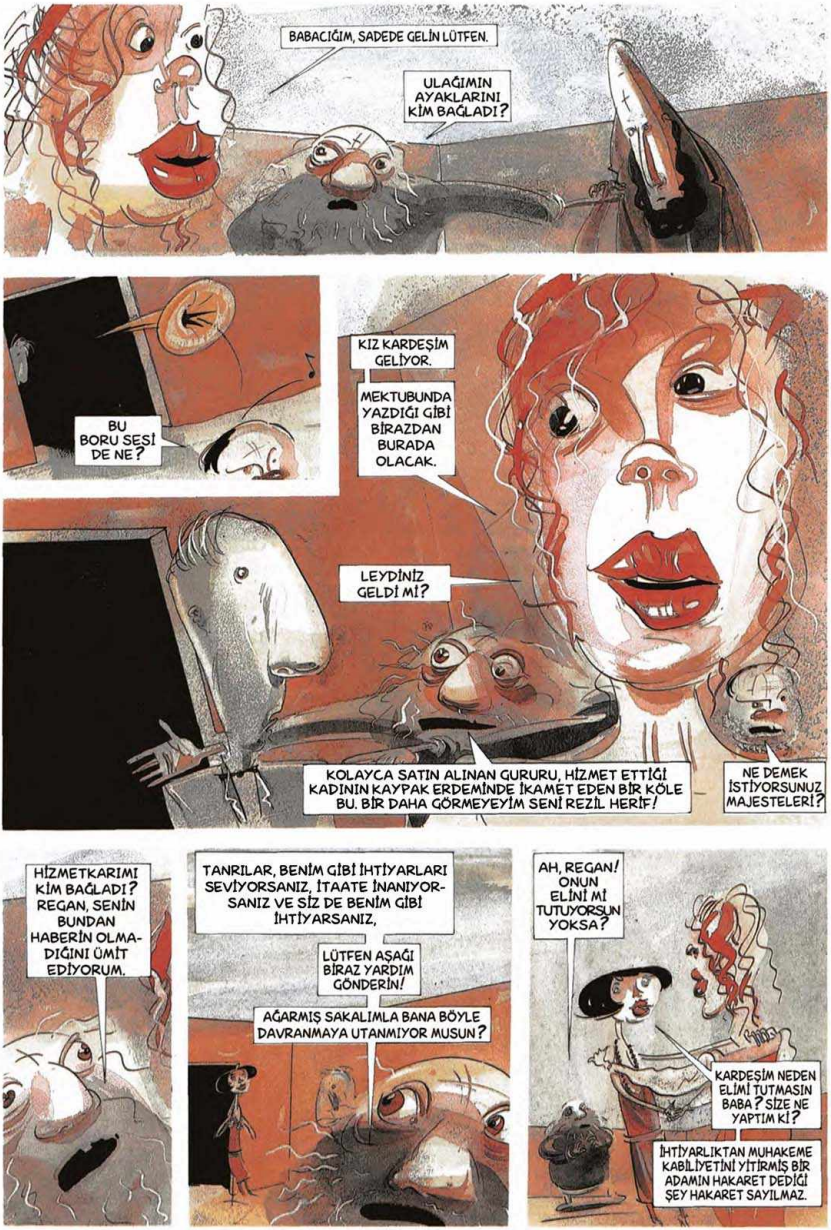
BABACIĞIM, SADECE GELİN LÜTFEN.
ULAĞIMIN AYAKLARINI KİM BAĞLADI?
BU BORU SESİ DE NE?
KIZ KARDEŞİM GELİYOR.
MEKTUBUNDA YAZDIĞI GİBİ BİRAZDAN BURADA OLACAK.
LEYDİNİZ GELDİ Mİ?
KOLAYCA SATIN ALINAN GURURU, HİZMET ETTİĞİ KADININ KAYPAK ERDEMİNDE İKAMET EDEN BİR KÖLE BU. BİR DAHA GÖRMEYEYİM SENİ REZİL HERİF!
NE DEMEK İSTİYORSUNUZ MAJESTELER!?
HİZMETKARIMI KİM BAĞLADI? REGAN, SENİN BUNDAN HABERİN OLMADIĞINI ÜMİT EDİYORUM.
TANRILAR, BENİM GİBİ İHTİYARLARI SEVİYORSANIZ, İTAATE İNANIYORSANIZ VE SİZ DE BENİM GİBİ İHTİYARSANIZ,
LÜTFEN AŞAĞI BİRAZ YARDIM GÖNDERİN!
AĞARMIŞ SAKALIMLA BANA BÖYLE DAVRANMAYA UTANMIYOR MUSUN?
AH, REGAN! ONUN ELİNİ Mİ TUTUYORSUN YOKSA?
KARDEŞİM NEDEN ELİMİ TUTMASIN BABA? SİZE NE YAPTIM Kİ?
İHTİYARLIKTAN MUHAKEME KABİLİYETİNİ YİTİRMİŞ BİR ADAMIN HAKARET DEDİĞİ ŞEY HAKARET SAYILMAZ.

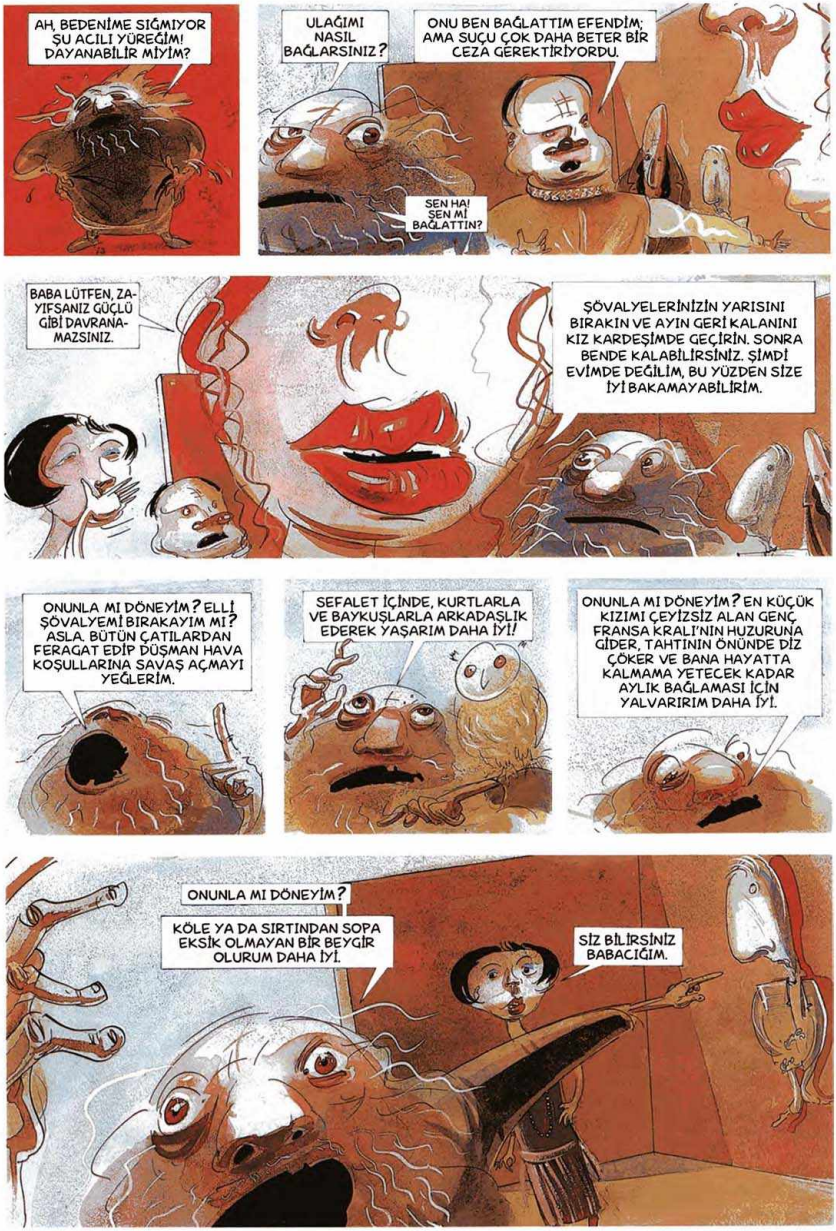
AH, BEDENİME SIĞMIYOR ŞU ACILI YÜREĞİM! DAYANABİLİR MİYİM?
ULAĞIMI NASIL BAĞLARSINIZ?
ONU BEN BAĞLATTIM EFENDİM; AMA SUÇU ÇOK DAHA BETER BİR CEZA GEREKTİRİYORDU.
SEN HA! SEN Mİ BAĞLATTIN?
BABA LÜTFEN, ZAYIFSANIZ GÜÇLÜ GİBİ DAVRANAMAZSINIZ.
ŞÖVALYELERİNİZİN YARISINI BIRAKIN VE AYIN GERİ KALANINI KIZ KARDEŞİMDE GEÇİRİN. SONRA BENDE KALABİLİRSİNİZ. ŞİMDİ EVİMDE DEĞİLİM, BU YÜZDEN SİZE İYİ BAKAMAYABİLİRİM.
ONUNLA MI DÖNEYİM? ELLİ ŞÖVALYEMİ BIRAKAYIM MI? ASLA. BÜTÜN ÇATILARDAN FERAGAT EDİP DÜŞMAN HAVA KOŞULLARINA SAVAŞ AÇMAYI YEĞLERİM.
SEFALET İÇİNDE, KURTLARLA VE BAYKUŞLARLA ARKADAŞLIK EDEREK YAŞARIM DAHA İYİ!
ONUNLA MI DÖNEYİM? EN KÜÇÜK KIZIMI ÇEYİZSİZ ALAN GENÇ FRANSA KRALI'NIN HUZURUNA GİDER, TAHTININ ÖNÜNDE DİZ ÇÖKER VE BANA HAYATTA KALMAMA YETECEK KADAR AYLIK BAĞLAMASI İÇİN YALVARIRIM DAHA İYİ.
ONUNLA MI DÖNEYİM?
KÖLE YA DA SIRTINDAN SOPA EKSİK OLMAYAN BİR BEYGİR OLURUM DAHA İYİ.
SİZ BİLİRSİNİZ BABACIĞIM.

SANA YALVARIYORUM KIZIM, BENİ DELİ ETME: SANA RAHATSIZLIK VERMEYECEĞİM. BİR DAHA GÖRÜŞMEYECEĞİZ.
YİNE DE, BENİM ETİMDEN, BENİM KANIMDANSIN, BENİM KIZIMSIN SEN.
YA DA ETİMDE BİR YARASIN, ÖYLE BİR YARA Kİ, YİNE DE BENİM PARÇAM DEMEM GEREKİYOR: SEN BİR ÇIBANSIN, KANIMLA BESLENEN İRİN DOLU BİR YUMRUSUN!
AMA SENİ AZARLAMAYACAĞIM ARTIK; ZAMANI GELDİĞİNDE KENDİN UTANIRSIN, ŞİMDİ UTANMAN İÇİN SENİ TEŞVİK ETMEYECEĞİM; TANRILARDAN ŞENİ CEZALANDIRMALARINI İSTEMEYECEĞİM, GAZAPLARINDAN KORK DİYE SENİ UYARMAYACAĞIM DA.
HAZIR OLDUĞUNDA KENDİNE ÇEK! DÜZEN VERİRSİN; VAKİT BULDUĞUNDA İYİ BİRİSİ OLURSUN; SABIRLA BEKLERİM BEN; O SIRADA REGAN'LA KALIRIM, BEN VE YÜZ ŞÖVALYEM.

O KADAR KOLAY DEĞİL BABA; SİZİ BEKLEMİYORDUM, AĞIRLAMAK İÇİN HAZIRLIĞIM YOK. LÜTFEN GONERİL'İN SÖZÜNÜ DİNLEYİN. SİZ AKLINIZ YERİNE DUYGULARINIZLA HAREKET EDERKEN, BİZ MAKUL OLMAYA ÇABALIYORUZ, BUNLARI YAŞINIZA VERİYORUZ, VE...
AMA KIZ KARDEŞİM NE YAPTIĞINI İYİ BİLİR.
BUNLARI GERÇEKTEN SEN Mİ SÖYLÜYORSUN KIZIM?

EVET, BEN SÖYLÜYORUM. ELLİ ŞÖVALYE NEYİNİZE YETMİYOR? NEDEN DAHA FAZLASINA İHTİYAÇ DUYASINIZ Kİ? O KADARI BİLE FAZLA. ELLİ ŞÖVALYEYE BAKMAK KÜLFETLİ GELİR, HEM İSYAN ETME TEHLİKELERİ DE VAR. İKİ EFENDİ BU KADAR ADAMI TEK BİR ÇATININ ALTINDA NASIL İDARE ETSİN? ÇOK GÜÇ, NEREDEYSE İMKANSIZ.
EFENDİM, NEDEN SİZİNLE KIZ KARDEŞİMİN YA DA BENİM HİZMETKARLARIMIN İLGİLENMESİNE MÜSAADE ETMİYORSUNUZ?

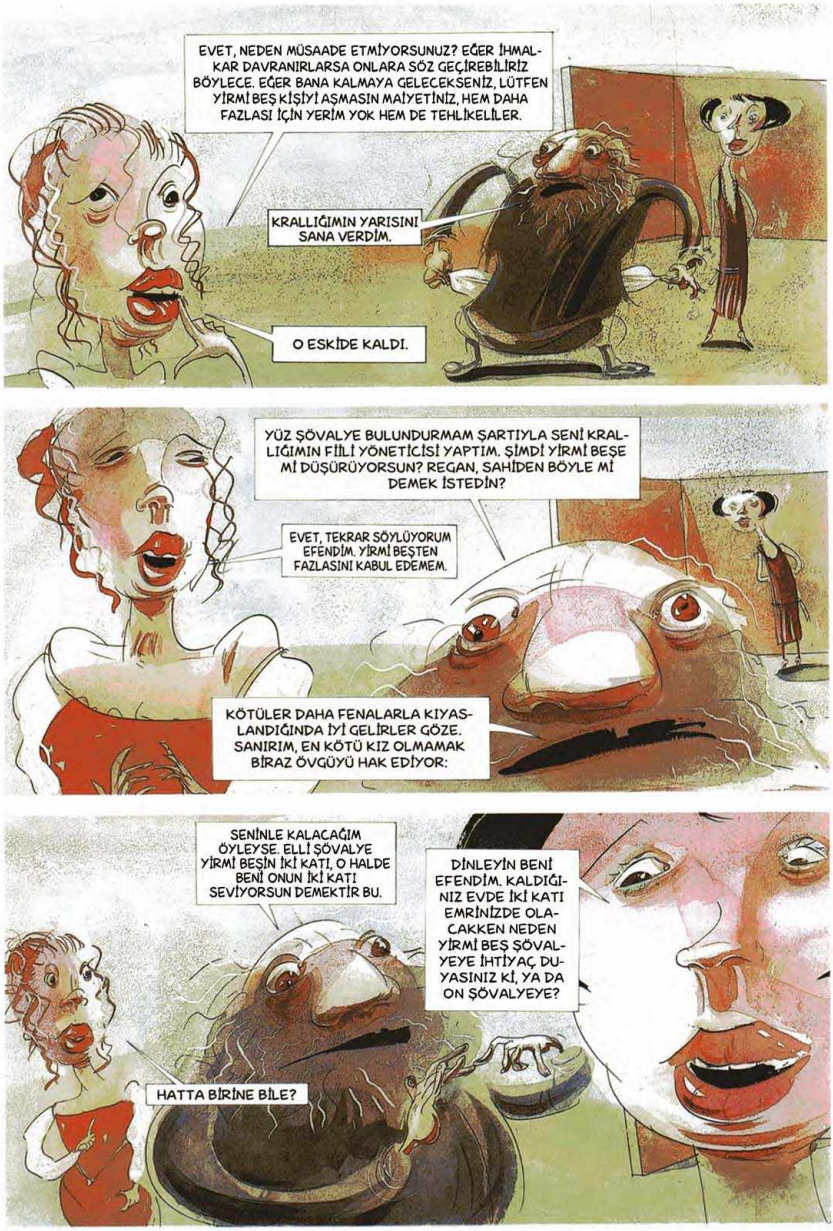
EVET, NEDEN MÜSAADE ETMİYORSUNUZ? EĞER İHMALKAR DAVRANIRLARSA ONLARA SÖZ GEÇİREBİLİRİZ BÖYLECE. EĞER BANA KALMAYA GELECEKSENİZ, LÜTFEN YİRMİ BEŞ KİŞİYİ AŞMASIN MAİYETİNİZ, HEM DAHA FAZLASI İÇİN YERİM YOK HEM DE TEHLİKELİLER.
KRALLIĞIMIN YARISINI SANA VERDİM.
O ESKİDE KALDI.
YÜZ ŞÖVALYE BULUNDURMAM ŞARTIYLA SENİ KRALLIĞIMIN FİİLİ YÖNETİCİSİ YAPTIM. ŞİMDİ YİRMİ BEŞE Mİ DÜŞÜRÜYORSUN? REGAN, SAHİDEN BÖYLE Mİ DEMEK İSTEDİN?
EVET, TEKRAR SÖYLÜYORUM EFENDİM. YİRMİ BEŞTEN FAZLASINI KABUL EDEMEM.
KÖTÜLER DAHA FENALARLA KIYASLANDIĞINDA İYİ GELİRLER GÖZE. SANIRIM, EN KÖTÜ KIZ OLMAMAK BİRAZ ÖVGÜYÜ HAK EDİYOR:
SENİNLE KALACAĞIM ÖYLEYSE. ELLİ ŞÖVALYE YİRMİ BEŞİN İKİ KATI, O HALDE BENİ ONUN İKİ KATI SEVİYORSUN DEMEKTİR BU.
DİNLEYİN BENİ EFENDİM. KALDIĞINIZ EVDE İKİ KATI EMRİNİZDE OLACAKKEN NEDEN YİRMİ BEŞ ŞÖVALYEYE İHTİYAÇ DUYASINIZ Kİ, YA DA ON ŞÖVALYEYE?
HATTA BİRİNE BİLE?

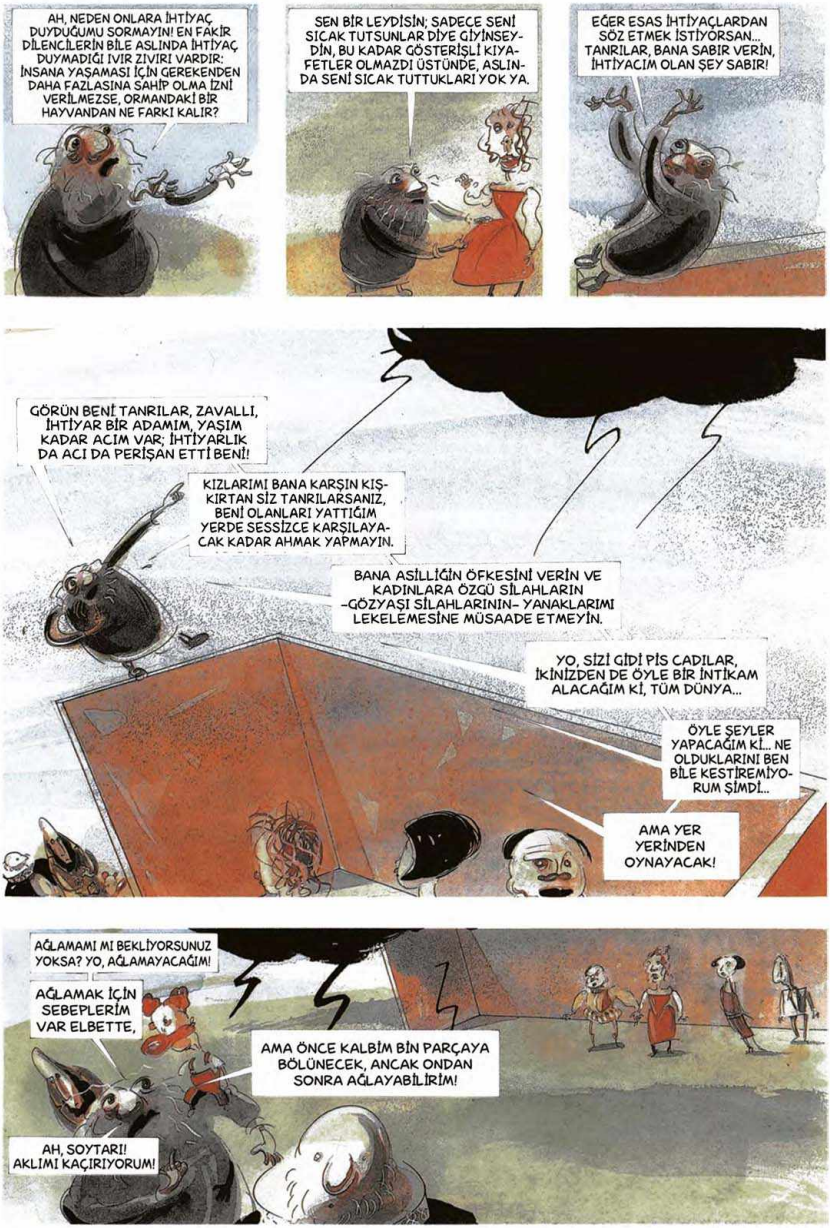
AH, NEDEN ONLARA İHTİYAÇ DUYDUĞUMU SORMAYIN! EN FAKİR DİLENCİLERİN BİLE ASLINDA İHTİYAÇ DUYMADIĞI İVİR ZIVIR VARDIR: İNSANA YAŞAMASI İÇİN GEREKENDEN DAHA FAZLASINA SAHİP OLMA İZNİ VERİLMEZSE, ORMANDAKİ BİR HAYVANDAN NE FARKI KALIR?
SEN BİR LEYDİSİN; SADECE SENİ SICAK TUTSUNLAR DİYE GİYİNSEYDİN, BU KADAR GÖSTERİŞLİ KIYAFETLER OLMAZDI ÜSTÜNDE, ASLINDA SENİ SICAK TUTTUKLARI YOK YA.
EĞER ESAS İHTİYAÇLARDAN SÖZ ETMEK İSTİYORSAN... TANRILAR, BANA SABIR VERİN, İHTİYACIM OLAN ŞEY SABIR!
GÖRÜN BENİ TANRILAR, ZAVALLI, İHTİYAR BİR ADAMIM, YAŞIM KADAR ACIM VAR; İHTİYARLIK DA ACI DA PERİŞAN ETTİ BENİ!
KIZLARIMI BANA KARŞIN KIŞKIRTAN SİZ TANRILARSANIZ, BENİ OLANLARI YATTIĞIM YERDE SESSİZCE KARŞILAYACAK KADAR AHMAK YAPMAYIN.
BANA ASİLLİĞİN ÖFKESİNİ VERİN VE KADINLARA ÖZGÜ SİLAHLARIN -GÖZYAŞI SİLAHLARININ- YANAKLARIMI LEKELEMESİNE MÜSAADE ETMEYİN.
YO, SİZİ GİDİ PİS ÇAPULAR, İKİNİZDEN DE ÖYLE BİR İNTİKAM ALACAĞIM Kİ, TÜM DÜNYA...
ÖYLE ŞEYLER YAPACAĞIM Kİ... NE OLDUKLARINI BEN BİLE KESTİREMİYORUM ŞİMDİ...
AMA YER YERİNDEN OYNAYACAK!
AĞLAMAMI MI BEKLİYORSUNUZ YOKSA? YO, AĞLAMAYACAĞIM!
AĞLAMAK İÇİN SEBEPLERİM VAR ELBETTE,
AMA ÖNCE KALBİM BİN PARÇAYA BÖLÜNECEK, ANCAK ONDAN SONRA AĞLAYABİLİRİM!
AH, SOYTARI! AKLIMI KAÇIRIYORUM!

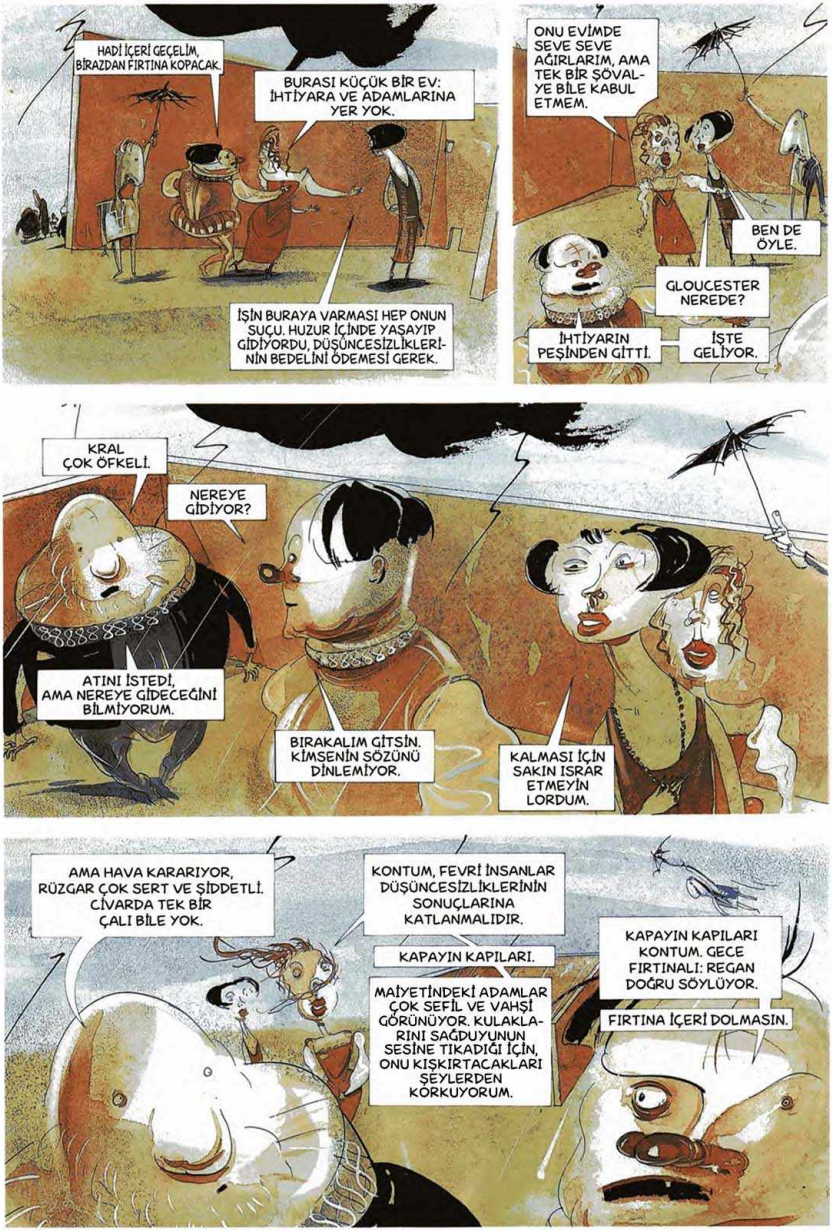
HADİ İÇERİ GEÇELİM, BİRAZDAN FIRTINA KOPACAK.
BURASI KÜÇÜK BİR EV: İHTİYARA VE ADAMLARINA YER YOK.
İŞİN BURAYA VARMASI HEP ONUN SUÇU. HUZUR İÇİNDE YAŞAYIP GİDİYORDU, DÜŞÜNCESİZLİKLERİNİN BEDELİNİ ÖDEMESİ GEREK.
ONU EVİMDE SEVE SEVE AĞIRLARIM, AMA TEK BİR ŞÖVALYE BİLE KABUL ETMEM.
BEN DE ÖYLE.
GLOUCESTER NEREDE?
İHTİYARIN PEŞİNDEN GİTTİ.
İŞTE GELİYOR.
KRAL ÇOK ÖFKELİ.
NEREYE GİDİYOR?
ATINI İSTEDİ, AMA NEREYE GİDECEĞİNİ BİLMİYORUM.
BIRAKALIM GİTSİN. KİMSENİN SÖZÜNÜ DİNLEMİYOR.
KALMASI İÇİN SAKIN ISRAR ETMEYİN LORDUM.
AMA HAVA KARARIYOR, RÜZGAR ÇOK SERT VE ŞİDDETLİ. CİVARDA TEK BİR ÇALI BİLE YOK.
KONTUM, FEVRİ İNSANLAR DÜŞÜNCESİZLİKLERİNİN SONUÇLARINA KATLANMALIDIR.
KAPAYIN KAPILARI.
MAİYETİNDEKİ ADAMLAR ÇOK SEFİL VE VAHŞİ GÖRÜNÜYOR. KULAKLARINI SAĞDUYUNUN SESİNE TIKADIĞI İÇİN, ONU KIŞKIRTACAKLARI ŞEYLERDEN KORKUYORUM.
KAPAYIN KAPILARI KONTUM. GECE FIRTINALI: REGAN DOĞRU SÖYLÜYOR.
FIRTINA İÇERİ DOLMASIN.

Don Quijote

Miguel Cervantes

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Will Eisner

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

İTALYA İÇİN *İLAHİ KOMEDYA*, JAPONYA İÇİN *GENJİ'NİN Hikayesi* ne ise, İspanya için de *Don Quijote* odur: Ülkenin en seçkin edebi eseridir. *Genji* dünyanın ilk romanı olarak kabul edilirken, *Don Quijote* de ilk modern roman, hatta kimi zaman kendi kendini kaynak göstermesiyle, çok katmanlı yazarlığı ve yazıldıklarının bilincindeki karakterleriyle ilk postmodern roman olarak kabul edilir.

Miguel Cervantes, zamanın gözde türü olan yiğit şövalye masallarının bir parodisini yazıyordu. Masalların fazla duygusal, zeka çürüten saçmalıklar olduğunu düşündüğünden, parlak zırhlı şövalyeler ve başı dertte olan genç kızların öykülerini okumaktan zihni bulanmış bir karakter geliştirdi. Don Quijote aile yadigarı eski bir zırh giyen arazi sahibi bir beyefendidir, küheylan sandığı ihtiyar beygirin sırtına atlar ve şövalyelik ruhu hülyalarını yaşamaya başlar. Dev olduğuna inandığı yel değirmenlerine savaş açar, gelip geçen yolculara, koyunlara saldırır, kabadayılardan sopa yer. Ayakları yere basan Sancho Panza ise dostunu beladan uzak tutmaya çalışır, ama sonunda Don Quijote'nin yaptıklarının ceremesini hep o çeker.

Don Quijote aslında iki kitaptan oluşmaktadır, asıl roman 1605'te, devamı ise on yıl sonra yayınlanmıştır ve bugün tek cilt olarak piyasada bulunmaktadır. İlk kitabın kazandığı hızlı, büyük başarıdan ve tam bir fenomen haline gelmesinden sonra, Cervantes daha yüksek değerler içeren bir devam kitabı yazmıştır. Kendi de çılgın biri olduğundan ilkinden daha karmaşık bu romanda hayali gerçekten ayırmak bir hayli güçtür.

Burada merhum Will Eisner'den de biraz bahsetmemiz gerekiyor. Çizgi ve grafik romanların büyükbabalarından biri olan sanatçı 1940'ların olay yaratan çizgi roman serisi *The Spirit*'in [Spirit], çığır açmış grafik roman *A Contract With God*'ın [Tanrıyla Bir Anlaşma] ve "ardışık sanat" teriminin yaratıcısıdır. Çizgi roman sanatının en itibarlı iki ödülü onun adını taşır. Çalışmayı hiç bırakmamış olan sanatçı seksenli yaşlarında *Don Quijote*'ye çok benzeyen *Last Knight* [Son Şövalye] adında otuz iki sayfalık mizahi yönü ağır basan kısa bir öykü çizmiştir. Burada romanın ilk sayfalarına ait o önemli çizimlere yer veriyoruz.

HÜCUM!
OYY!
BIRAKIN İNMENİZE YARDIM EDEYİM EFENDİM!
VAY... NE ÇARPIŞMAYDI... OF, MIZRAĞIMI KAYBETMİŞİM!
SÖYLEDİM SİZE, O SADECE BİR YEL DEĞİRMENİYDİ EFENDİM!
ARABAYI DURDUR, SÜRÜCÜ!
EMRE-DERSİNİZ HANIMIM.
NEDİR BU ?
GÖRÜNÜŞE GÖRE Z-ZIRHLI... HA HA... ZIRHLI BİR ŞÖVALYE HANIMIM.

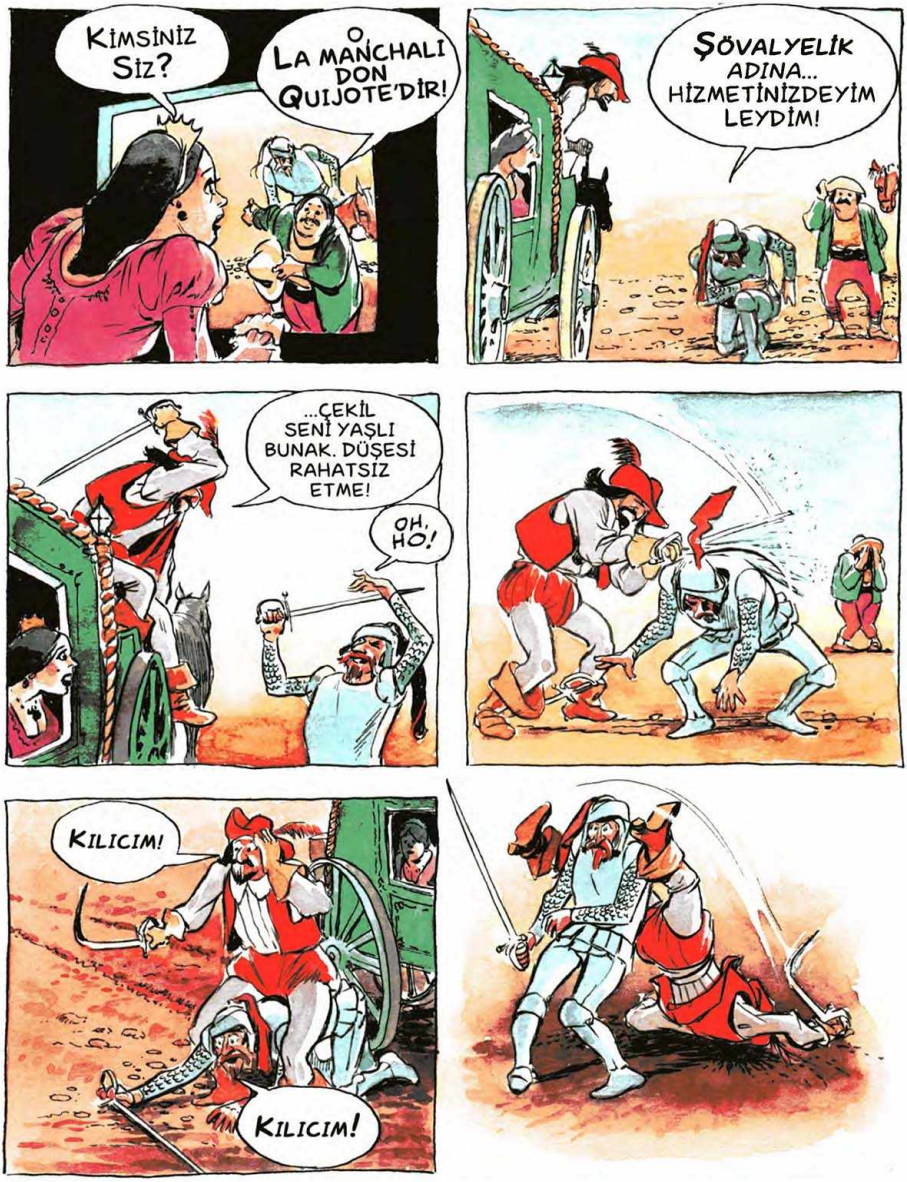
KİMSİNİZ SİZ?
O, LA MANCHALI DON QUIJOTE'DİR!
ŞÖVALYELİK ADINA... HİZMETİNİZDEYİM LEYDİM!
...ÇEKİL SENİ YAŞLI BUNAK. DÜŞESİ RAHATSIZ ETME!
OH, HO!
KILICIM!
KILICIM!

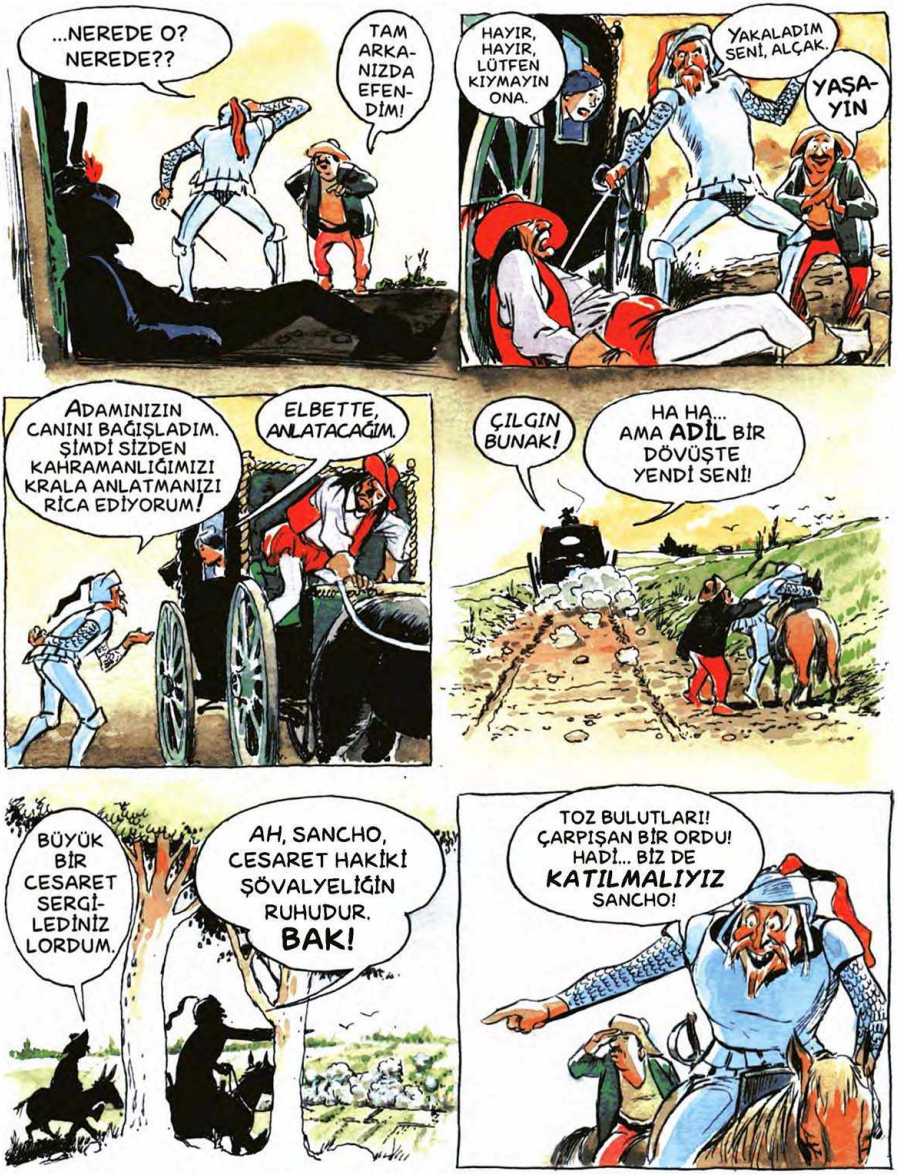
...NEREDE O? NEREDE??
TAM ARKA-NIZDA EFEN-DİM!
HAYIR, HAYIR, LÜTFEN KIYMAYIN ONA.
YAKALADIM SENİ, ALÇAK.
YAŞA-YIN
ADAMINIZIN CANINI BAĞIŞLADIM. ŞİMDİ SİZDEN KAHRAMANLIĞIMIZI KRALA ANLATMANIZI RİCA EDİYORUM!
ELBETTE, ANLATACAĞIM.
ÇILGIN BUNAK!
HA HA... AMA ADİL BİR DÖVÜŞTE YENDİ SENİ!
BÜYÜK BİR CESARET SERGİ-LEDİNİZ LORDUM.
AH, SANCHO, CESARET HAKİKİ ŞÖVALYELİĞİN RUHUDUR. BAK!
TOZ BULUTLARI! ÇARPIŞAN BİR ORDU! HADİ... BİZ DE KATILMALIYIZ SANCHO!

ŞU ATLILARA BAK, BİZE DOĞRU GELİYORLAR!
KOYUNLARIMIZA SALDIRACAKLAR!!
ZIRHLI BİR ŞÖVALYE... GÖZLERİME İNANAMIYORUM !!
ONU DURDURMALIYIZ!
TAŞLAYIN ŞU YAŞLI SERSEMİ!
AMA EFENDİM, BUNLAR SADECE KOYUN.
YAKALAYIN!
DİKKAT! ŞU ÇOBANLAR, BİZE TAŞ ATIYORLAR!!!
BİR ŞÖVALYEYE BÖYLE DAVRANAMAZSINIZ !!

HAYDİ, YÜRÜYÜN ARKADAŞLAR! YAŞLI BUNAĞA GÜZELCE DERSİNİ VERDİK!

OFF! O ÇOBANLAR SİZİ AZ KALSIN ÖLDÜRÜYORLARDI!
ZARARI YOK SANCHO... BU GECE BU DEREDE KONAKLAYALIM.

EFENDİM, BEN SIRADAN BİR İNSANIM. NASIL ŞÖVALYE OLUNUR BANA ANLATIR MISINIZ?

SANCHO, İNSAN NEYE İNANIYORSA ODUR... BEN BİR ŞÖVALYE OLDUĞUMA İNANDIĞIM İÇİN ÖYLEYİM.
OLDUKÇA BASİTMİŞ EFENDİM.

VE DE BÜTÜN ŞÖVALYELER GİBİ İYİLİKLER YAPARIM... ESNEEE.
EVET... ZZZZZZ

KALK SANCHO! SABAH OLDU, BÜYÜK MACERALAR BİZİ BEKLER.

18. Sone

William Shakespeare

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Robert Berry VE Josh Levitas

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

SHAKESPEARE'İN EN ÜNLÜ SONELERİNDEN "SENİ BİR yaz gününe mi benzetmeli yoksa?", James Joyce'un başyapıtının tamamını çizgi romana uyarlamayı hedefleyen *Ulysses "Seen"* [Resimlerle Ulysses] internet sitesi projesinin arkasındaki çizer Robert Berry tarafından hiç hesapta yokken uyarlandı. Sevilen kişinin övüldüğü bu dizeler hep aşk şiiri kategorisinde yer almıştır, öyle ki daha şiiri kavramadan bunun böyle olduğunu anlarız, ancak Robert bize başka bir anlamı, başka türde bir sevgiyi de gösteriyor. Renklendirmeyi üstlenen Josh Levitas, duyguların sıcaklığını (ve güneşten söz edilen 5. ve 6. dizelerdeki bağı) daha görünür kılmak adına güzel, günışığı sarıları kullanmış.

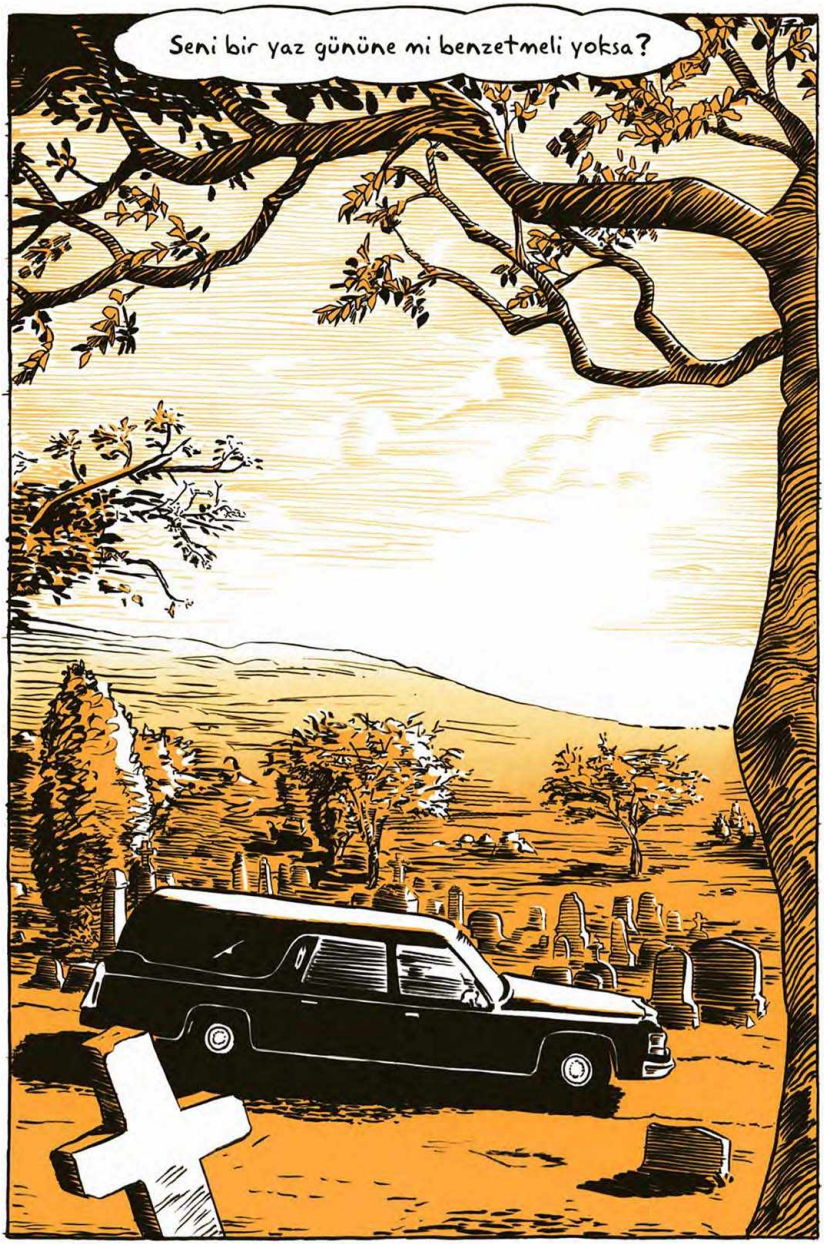
Seni bir yaz gününe mi benzetmeli yoksa?

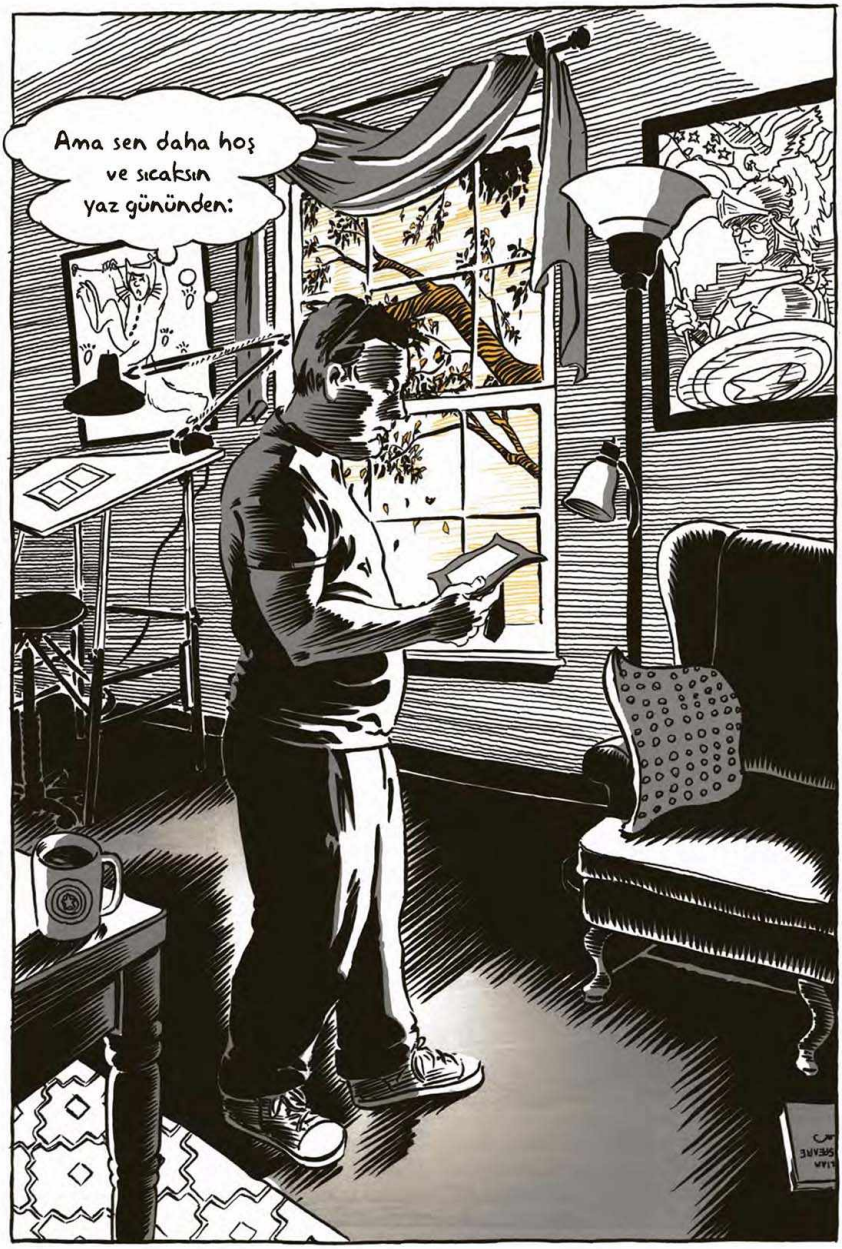
Ama sen daha hoş
ve sıcaksın
yaz gününden:

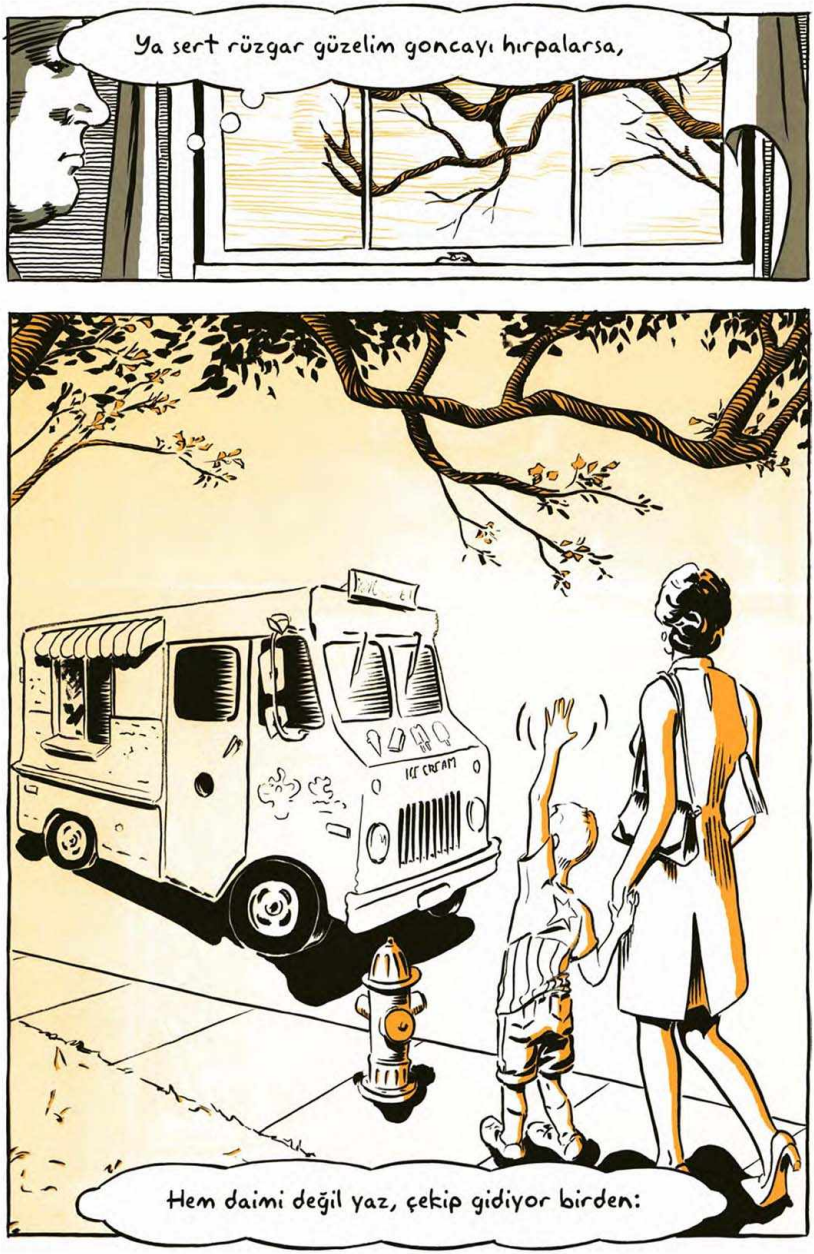
Ya sert rüzgar güzelim goncayı hırpalarsa,
ICE CREAM
Hem daimi değil yaz, çekip gidiyor birden:

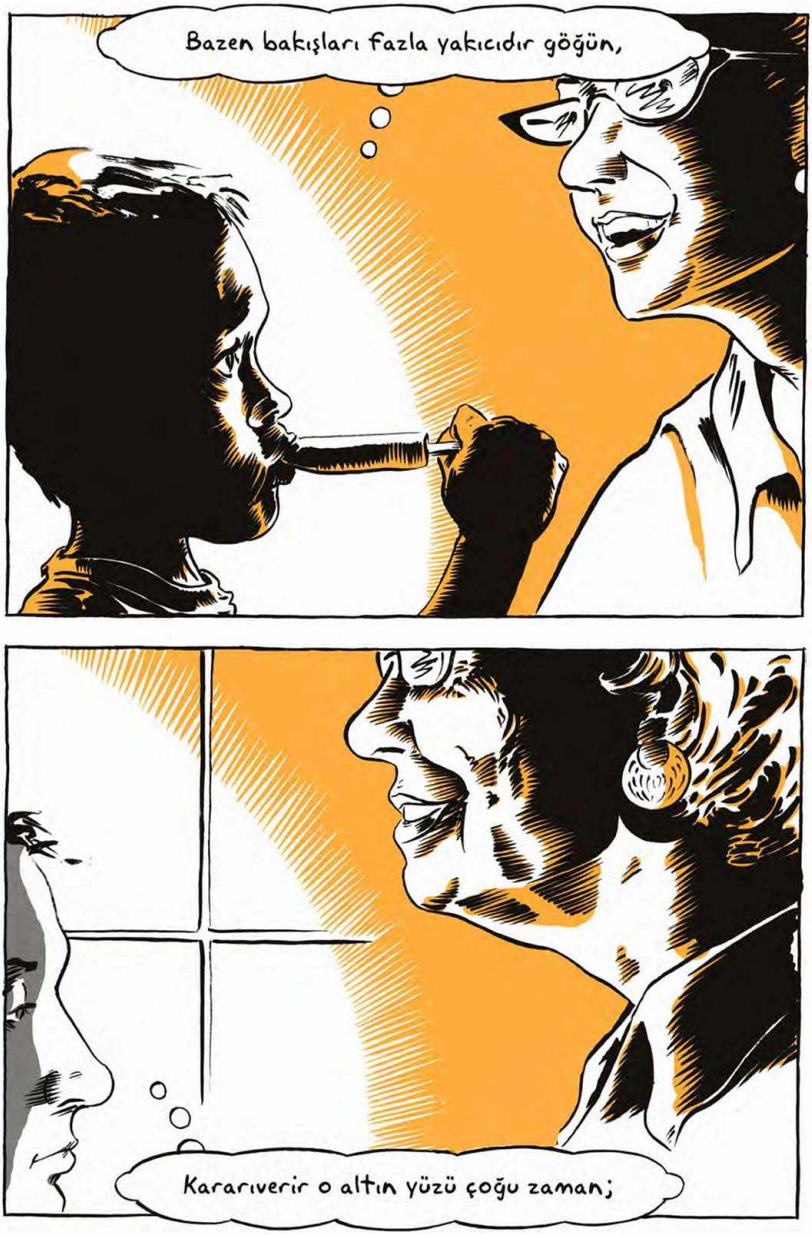
Bazen bakışları fazla yakıcıdır göğün,
Kararıverir o altın yüzü çoğu zaman;

Ve güzellik de hep kalmaz, sönüp gider bir gün
Talih ve doğa çürütür ne varsa yaşayan;

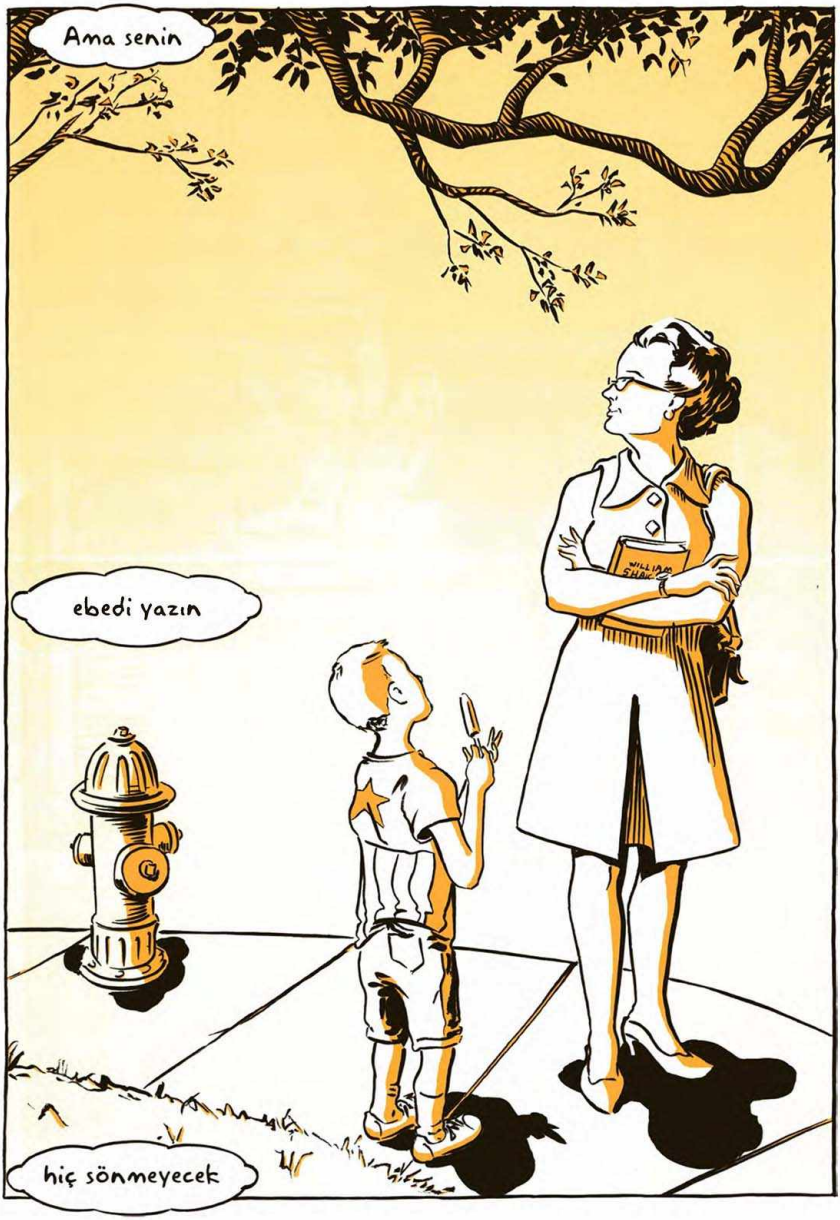
Ama senin
ebedi yazın
hiç sönmeyecek

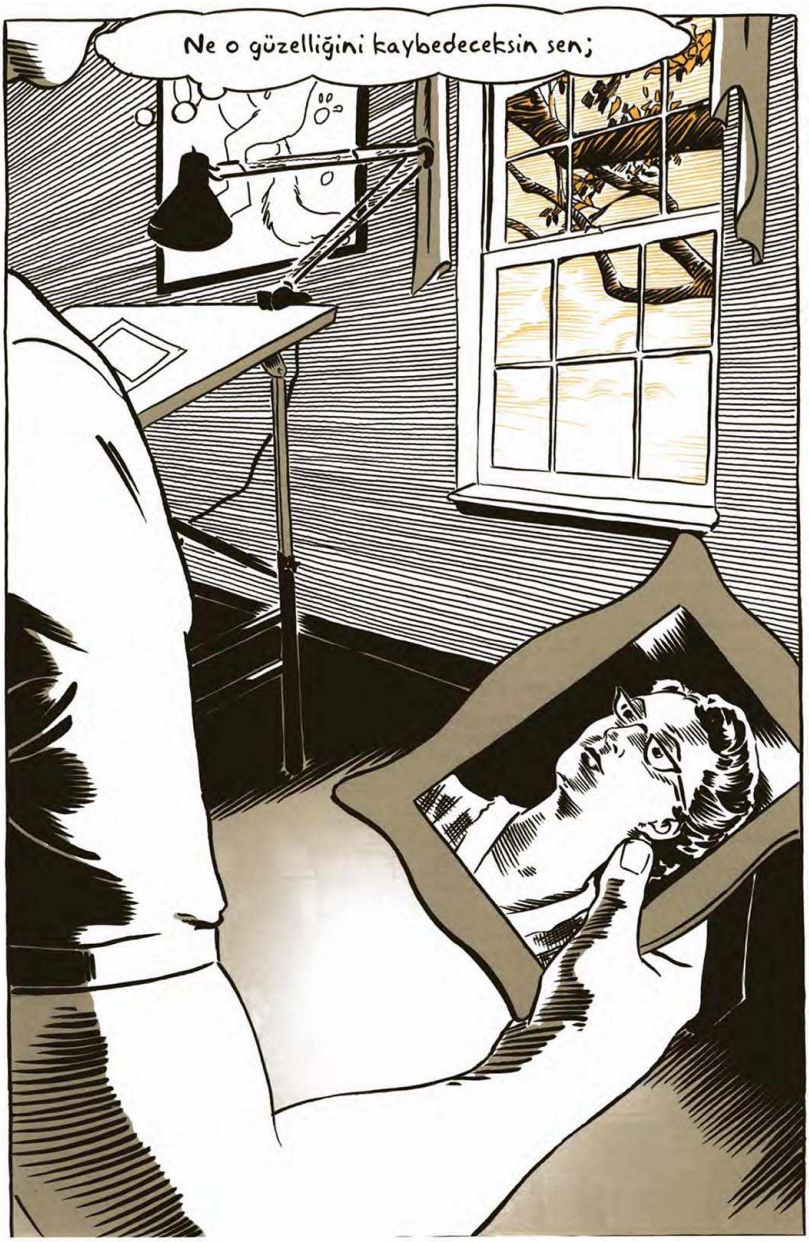
Ne o güzelliğini kaybedeceksin sen;

Ne de ölümün gölgesi seni hapsedecek,
Zamanın ötesine geçtin
WILLIAM SHAKESPEARE
WORKS
bu dizelerden;

İnsanlar yaşadıkça ve gördükçe gözleri,
WILLIAM SHAKESPEARE
Okunur bu dizeler

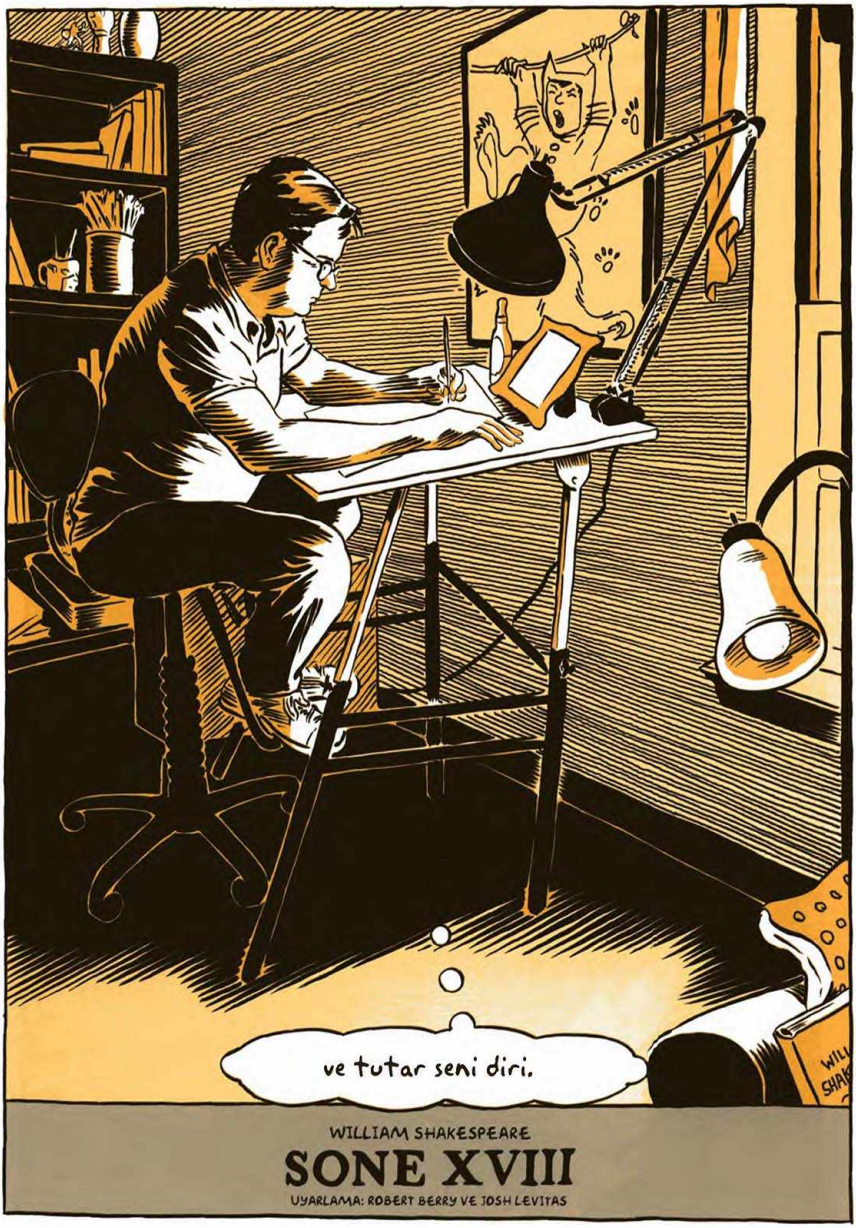
ve tutar seni diri.
WILLIAM SHAKESPEARE
SONE XVIII
UYARLAMA: ROBERT BERRY VE JOSH LEVITAS

20. Sone

William Shakespeare

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Aidan Koch

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

SHAKESPEARE'İN 20. SONE'Sİ YORUMLANIRKEN, diğerlerine göre daha çok görüş ayrılığına sebep olmuştur. Evet, pek çok sonesi gibi sevgi dolu ve romantik olduğu doğrudur, ama sone bir erkeğe yazılmıştır, ki bu da Shakespeare'in cinsel tercihleri hakkında ardı arkası kesilmeyen söylentilere yol açmıştır. Sone 1609 yılında yayınlanmasına rağmen (belki de 1590'lı yılların başında yazılmıştır) cinsel eğilimlerden söz etmesi bir hayli şaşırtıcıdır. "Tutkumun biricik ev sahib(es)i" ifadesi ile söz konusu erkeğin bir kadın kadar güzel olduğunu dile getirir. Şiirin devamındaki "İşime yaramayan bir şey verip fazladan" dizesinden aslında kadın olarak doğacağını ama doğanın heyecanlanıp son bir dokunuşla ona bir penis verdiğini öğreniriz, aynı şekilde "Madem ki kadınların zevki için süslendin" dizesi de bundan söz eder. Sone'nin iddialı son dizesinde şair, kadınlar bahsi geçen adamdan bedensel zevkler alsalar da, adamın "aşkının" ona ait olduğunu bildirir. Bundan istediğiniz anlamı çıkarabilirsiniz. Aidan Koch, el yazısı ve sone için çizilen dişil ve eril imgelerle bezenmiş dama tahtasını andıran bir plan kullanmış.

20

Doğanın elleri
kadın yüzü
çizmiş
sana
Tutkumun biricik
ev sahib(es)i
misin sen?
Senin o narin
kadın kalbin değil
aşina
Sahte tavırlarına kadının, hep değişen;
Çok daha parlak
ve içten bakan o
gözlerin,
Aydınlatıyor
değdiği bütün
varlıkları;

Bütün suretlere hükmeden

erkek suretin

hem erkekleri hem kadınları

cez hedi yor

Doğa kadın olarak yarattı önce seni;

Ama ne zaman kaldı güzelliğine hayran,

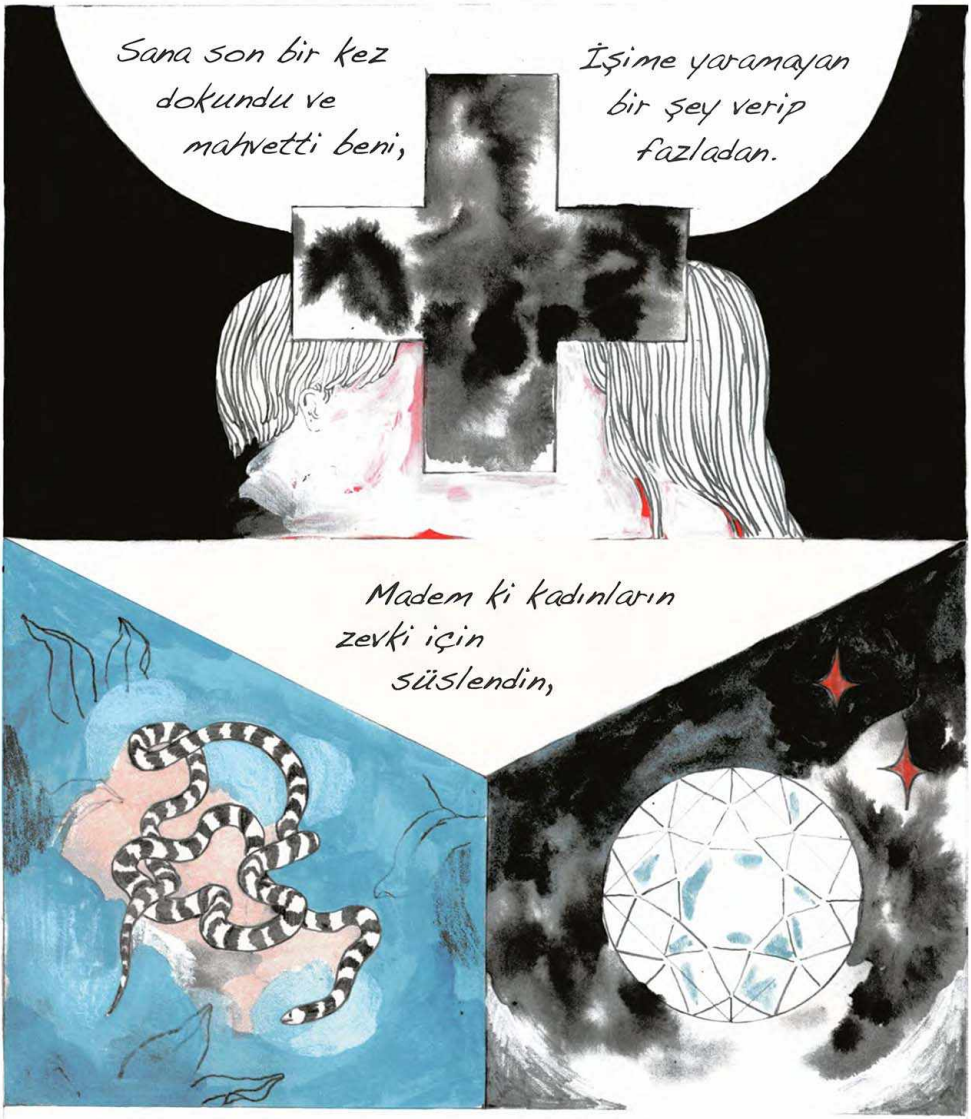
Sana son bir kez dokundu ve mahvetti beni,
İşime yaramayan bir şey verip fazladan.
Madem ki kadınların zevki için süslendin,
Aşkın benim olsun, yağmalanırken bedenin.

"Pire"

John Donne

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Noah Patrick Pfarr

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

ŞEHVETLİ AMA AYNI ZAMANDA MANEVİ YÖNÜ kuvvetli bir adam olan John Donne (1572-1631), başlangıçta hiç umulmadık olsa da sonunda okura gayet bariz gibi gelen girift ve zeka ürünü metaforları güzellikle iletmeyi başarabilmiş parlak bir şairdir. Eserleri, toplumsal ve siyasi hicivler, romantik aşk ve cinsellik üzerine erken dönem yazdığı dizeler ve sonraki dönemlerde yazdığı dini şiirler olarak çeşitli kategorilere ayrılabilir. (Şair ömrünün son on altı yılını bir Anglikan papazı olarak geçirmiş ve bir milyonu aşkın sözcükten oluşan vaazlar kaleme almıştır.) Donne'ın şiirleri, ağır olmalarına rağmen, basılmaya devam etmiş ve dünyaya "Ey Ölüm, böbürlenme", "İnsan ada değildir", "Çanlar kimin için çalıyor" gibi sözleri hediye etmiştir.

En tanınan şiirlerinden olan "Pire"de, anlatıcı bir kadını kendisiyle sevişmeye ikna etmeye çalışır. Birini kendini bırakmaya razı etmenin her türlü yolunu bildiğinizi düşünebilirsiniz, ama bunun en tuhaf yöntemini Donne bulmuştur, hem de dört yüz yıl önce. Bir pire, anlatıcının kanını emdikten sonra malum kadının üstüne sıçrar ve onun da kanını emer. Bunu gören anlatıcı, bu pirenin içinde kanlarımız birbirine karıştı, birleştik, der. Nasıl ki fiziksel olarak birleştik, vücut sıvılarımız birbirine karıştı, pekala evli, hatta evliden de ileri sayılabiliriz. Demek ki cinsel olarak da birleşebiliriz.

Kadından artık ikisinin yaşam gücünü içinde taşıyan pireyi öldürmemesini rica eder. Ama kadın pireyi yine de öldürür ve son kıtada anlatıcı kadını şakayla karışık azarlar. Şiir anlatıcının kadına, onun arzularına boyun eğmekle iffetinin ancak pirenin emdiği eser miktarda kan kadar zarar göreceğini söylemesiyle sona erer. Bu oyunbaz, başarı oranı şüpheli yaklaşımın beklenen etkiyi uyandırıp uyandırmadığını bilmiyoruz.

Genel eğilim kadına dil dökenin erkek olduğunu varsayma yönünde. Ne var ki Noah Patrick Pfarr şiirde anlatıcının erkek olduğunu gösteren hiçbir şey bulunmadığı gerçeğinden yola çıkmış. Donne muhtemelen şiirini böyle düşünerek yazmamıştı, ama şiirin aslına sıkı sıkıya bağlı kalsak da, bir kadını bu cesur adımı atmaya ikna etmeye uğraşan kişinin bir başka kadın olma olasılığını da göz ardı edemeyiz. Başrolündeki pireyle bizi şaşırtan bu şiirde, Noah da bu beklenmedik şaşırtmacayı kullanıyor.

Pire
JOHN DONNE
İLLÜSTRASYON: NOAH PATRICK PFARR

BAK SU PİREYE, İŞTE TAŞIYOR İÇİNDE
BENDEN ESİRGEDİĞİNDEN BİR ZERRE!
ÖNCE BENİM KANIMDAN EMDİ, SENİNKİNDEN ŞİMDİ DE VE İKİMİZİN KANI KARIŞTI BU PİREDE
İTİRAF ET, BUNA DENMEZ GÜNAH, AYIP HELE Kİ BEKARETİN ASLA OLAMAZ KAYIP
LAKİN ŞUNCAĞIZ VARIYOR DİL DÖKMEDEN TADINA ŞİŞMİŞ EMEREK DOYASIYA İKİMİZİN KANIYLA,
HEYHAT, SU PİRE KADAR BİLE OLAMADIK HAKKIYLA.

YAPMA SAKIN!!
KIYMA ÜÇ CANA BİRDEN! ADETA O PİREDE...
BİRLEŞMİŞİZ Kİ İLERİDİR EVLİLİKTEN!
BU PİRE ARTIK, HEM SENSİN HEM DE BENİM
OLDU ZİFAF DÖŞEĞİM VE İZDİVAÇ MABEDİM;
AİLELER GÖNÜLSÜZ, SANKİ SEN BAŞKA TÜRLÜ, BULUŞMUŞUZ AMA ÇEKİLMİŞİZ ŞİMDİ DİRİ KARA DUVARLARIN ARDINA.
YATKINLAŞTIRIR SENİ ADETLER ALMAYA CANIMI, BİR DE BARİ EKLEME ÜSTÜNE İNTİHAR GÜNAHINI, KİRLETME MUKADDESİ, KATLETMEKLE ÜÇ CANI.

ZALIM, AH SEN NE YAPTIN?!
MASUMİYET KANIYLA TIRNAĞINI MI BOYADIN?
BİR DAMLACIK KANDAN BAŞKA SENDEN EMDİĞİ NE CÜRMÜ OLABİLİRDİ Kİ?
ZAFERİNLE ÖVÜNÜP DİYORSUN, NE SEN NE DE BEN DAHA MECALSİZİZ Kİ ESKİSİNDEN?

HA!
DOĞRUDUR!! ÖYLEYSE NE YERSİZ KORKULARIN ARTIK ANLA!
PİRENİN ÖLÜMÜYLE KAYBIN NE KADARCIKSA,
İFFETİNDEN EKSİLECEK DE ODUR BANA TESLİM OLMAKLA.
KÜÜÜT!
MRRRRRRRRRRRRRRR
Son

"Nazlı Hanım'a"

Andrew Marvell

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Yien Yip

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

İNGİLTERE'NİN HULL KENTİNDEKİ KUTSAL TESLİS Kilisesi rahiplerinden birinin oğlu olan Andrew Marvell devlet memuru olarak tanınır, monarşinin ve Oliver Cromwell'in İngiliz Milletler Topluluğu'nu hedef alan siyasi hicivleriyle bilinirdi. Farklı zamanlarda her iki kurumu da desteklemiş ve bir şekilde idamdan kurtulmayı başarmıştır. Marvell'in lirik şiirlerinin pek azı sağlığında basıldı. Ancak ölümünden sonra kahyası şiirlerinin el yazısıyla yazılmış asıllarını bulup, kendisini karısı gibi tanıtarak yayınlatmış ve böylece Marvell'e on yedinci yüzyılın en büyük şairlerinden biri unvanını kazandırmıştır.

"Nazlı Hanım'a", Marvell'in en ünlü, antolojilerde en çok yer almış şiiri ve bugüne kadar yazılmış en büyük *carpe diem* söylemidir. Şiirde bir erkek, bir kadını sevişmeye ikna etmeye çalışır. Kadın da ilgilidir, ancak belki naz yapmak, belki de edepsiz bir harekette bulunmamak adına erkeği oyalamaktadır. Erkek işi ağırdan almak ve kadının gönlünü hoş etmek adına kadına, "temkinle hareket etmek için önümüzde sonsuz bir zaman yok, herkes gibi bizim de sonumuz ölüm, bu yüzden hayattan hemen zevk almaya bakalım," der. Şiirde şu güçlü dizeler yer alır:

> Her dem ardımda zamanın atları lakin
> Duyuyorum kanatlanmış, yetişmesi pek yakın;
> ...
> Kabir rahat ve mahrem bir mekan
> Lakin bulunmaz orada bir kucak açan

John Donne'ın "Pire" şiiri belki de en zekice ve beklenmedik örneklerden biri, ama bir kadını baştan çıkarmak için bundan daha ince, daha tartışılamaz bir sebep ileri sürülmemiştir. İllüstratör ve dokuma sanatçısı Yien Yip, uyarlaması için şiirin yazıldığı sanılan zamandan (1650'ler) iki yüzyıl kadar sonrasını, on dokuzuncu yüzyılı kullanmış olsa da, arka plan olarak günümüz de pek aykırı düşmezdi. Günü yakalamak kavramının modası hiç geçmiyor.

Olsaydı zamanla mekanımız dünyada kafi,
Sayılmazdı şu nazın,
Cürümden hanımefendi.
Şimdi tek tasamız, olmazdı düşünmek ardını önünü
Derdik nasıl geçirsek şu uzun sevda gününü.
Sen Ganj'ın kıyısında yakutlar bulurken,
Ben yakınırdım Humber nehrinin selinden.
Sevmiş olurdum seni Tufanım on sene evvelinden;
Ve sen, istersen, reddetmekte inat etsen
Ta ki Yahudi dönünceye dek dininden,
Benim aşkım büyürdü tıpkı nebat gibi,
Hükümranlıklardan da ağır ve daha vasi.
Bir asır yetmezdi gözlerinin methine,
Hele kapılıp gitmeye alnının cezbine;
İki asır göğüslerinin her birine,
Üç yüz asır yeter mi ki
Kapmaya gerisine;
Her uzvuna en az bir devir ayırmalı,
Sonuncusunu ise kalbine saklamalı.
Hanımefendi zira bunlara layıksın,
Daha eksik bir aşkla sevilmen imkansız.

Her dem ardımda zamanın atları lakin
Duyuyorum kanatlanmış, yetişmesi pek yakın;
Bil ki önümüzde bekler bizi
Ebediyetin nihayetsiz çölleri.
Güzelliğine er geç edeceksin veda,
Ne de mermer kabrin içinde bir seda
Duyacaksın şarkımdan; derken solucanlar bil ki
Yoklayacak nicedir sakladığın iffetini.
O antika gururun toprak olacak;
Şehvetimden geriye ancak küller kalacak.
Kabir rahat ve mahrem bir mekan,
lakin bulunmaz orada bir kucak açan.

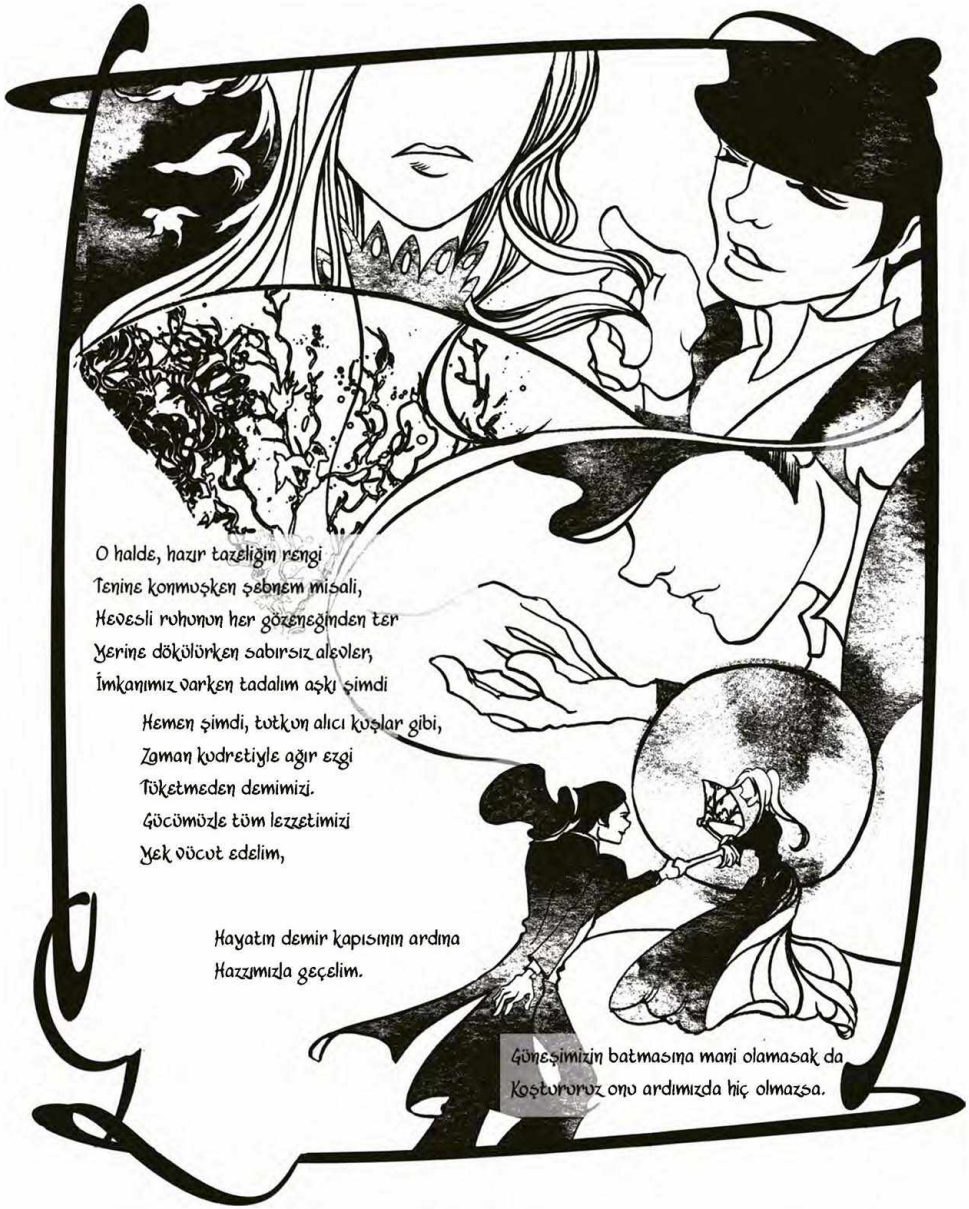
O halde, hazır tazeliğin rengi
Tenine konmuşken şebnem misali,
Hevesli ruhunun her gözeneğinden ter
Yerine dökülürken sabırsız alevler,
İmkanımız varken tadalım aşkı şimdi
Hemen şimdi, tutkun alıcı kuşlar gibi,
Zaman kudretiyle ağır ezgi
Tüketmeden demimizi.
Gücümüzle tüm lezzetimizi
Yek vücut edelim,
Hayatın demir kapısının ardına
Hazzımızla geçelim.
Güneşimizin batmasına mani olamasak da
Koştururuz onu ardımızda hiç olmazsa.

"Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi"

Aphra Behn

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Alex Eckman-Lawn**

TÜRKÇESİ **Serpil Işıldar, Elif Ersavcı**

APHRA BEHN GENELLİKLE, İNGİLİZCE YAZAN İLK kadın yazarlardan biri olarak kabul edilir. Anvers'te İngiltere adına ajan olarak görev yaparken, II. Charles'ın, hizmetlerinin karşılığını vermemesi üzerine borçlarını ödeyemeyerek 1668 yılında borçlular hapishanesine atılmıştır. Kısa süre sonra serbest bırakılmasının ardından pek çok oyun, kısa öykü, beğeni toplayan şiirler ve İngiliz romanının ilklerinden sayılan eserler yazmıştır. Çalışmalarında sıklıkla cinsel temaları ele alıyor olması, onu daha da öncü kılmaktadır. "Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi" şiiri, kendisinin kişisel yaşamında hayata geçirdiği de rivayet edilen, cinsel açıdan özgürleşmiş yaklaşımlarının bir savunması olarak okunabilir. En sevdiğim aşk şiiri dizelerinden biri de bu şiirdendir:

> Benim tüm suçlarımın, senin tüm ihlallerinin sebebi,
> Aşktır aşk, hem saf hem büyüleyici.

Alex Eckman-Lawn –kendisi (diğer işlerinin yanı sıra) pek çok sıradışı yeni akım metal grubunun albüm kapaklarını da tasarlamıştır– karanlık, karmaşık ama nihayetinde iyimser bir yorumlama yapmıştır: Kadın, adamı kalbinin ağına mı düşürmüştür? Yoksa adam, kadının kalbini göğsünden söküp çıkarmaya mı çalışıyor? Her ikisinde de bıçak olduğuna göre, isteseler bağlarını kesebilirlerdi ama kesmiyorlar.

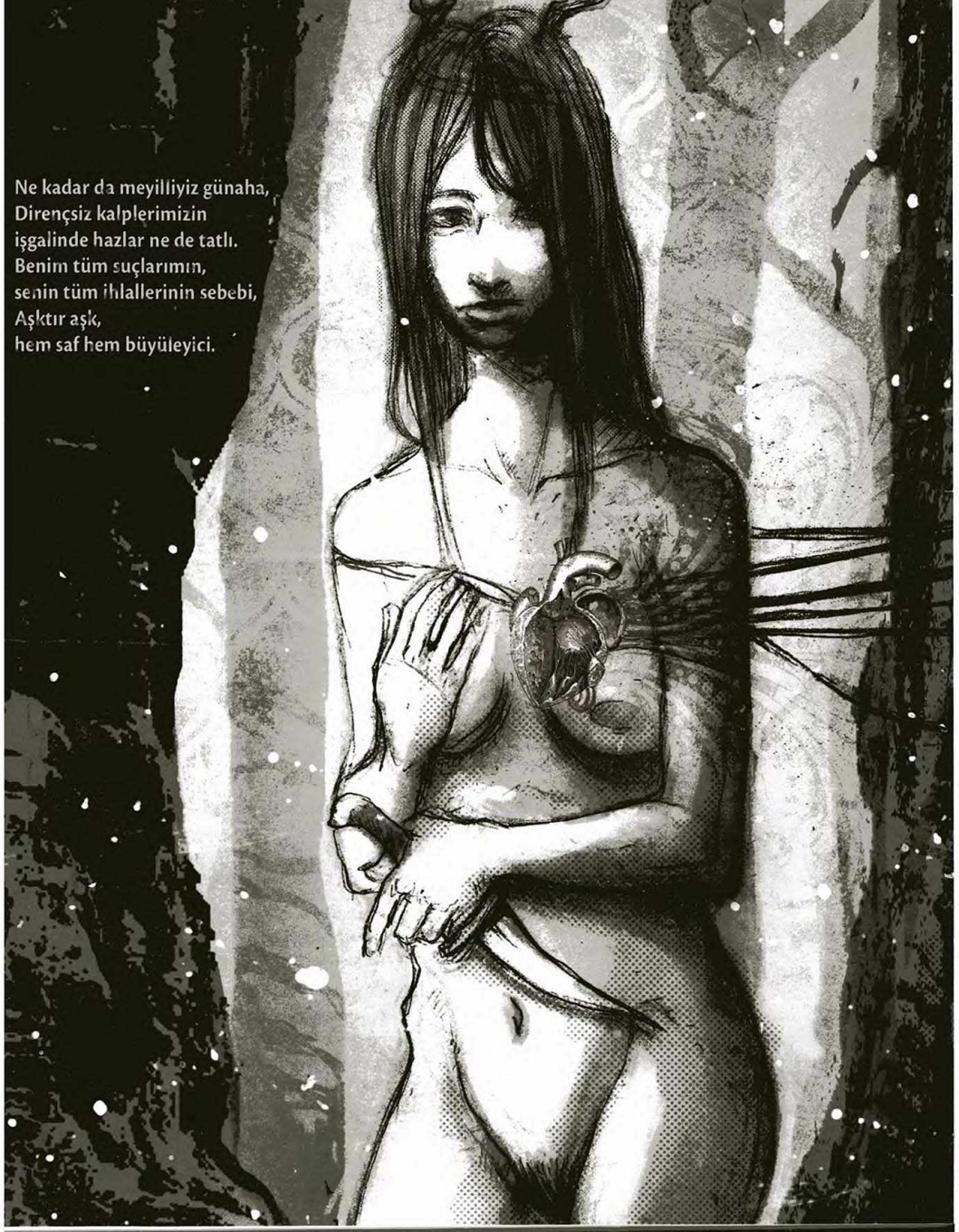
Ne kadar da meyilliyiz günaha,
Dirençsiz kalplerimizin
işgalinde hazlar ne de tatlı.
Benim tüm suçlarımın,
senin tüm ihlallerinin sebebi,
Aşktır aşk,
hem saf hem büyüleyici.

Kibrin gezdiği nice yolda,
İlk bu affedilecektir Tanrı katında.
Yeryüzünde bir şey cennet kokabilirse eğer,
Saklıdır saf, sadık ve sırsız aşkta.

Ama günahın tatlı kokusu döndürürse seri,
Bağışla Ey Tanrım, affet bizi.

İllüstrasyon, *Alex Eckman-Lawn*. Şiir, *Aphra Behn*

Yitik Cennet

John Milton

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Rebecca Dart

TÜRKÇESİ Nurcan Başer

İNGİLİZ EDEBİYATININ BAŞYAPITLARINDAN BİRİ olan, Shakespeare'in en iyi oyunlarıyla kıyaslanan *Yitik Cennet*'te müthiş karakterler yer alır: Tanrı, Şeytan, Adem ile Havva, İsa (Oğul olarak geçer), iblisler ve melekler. Döneminin tanınan şairi (aynı zamanda keskin ve tartışmalı politik, dini, toplumsal görüşlere sahip denemecisi/hicivcisi) İngiliz devlet memuru John Milton, uzun zamandır yazmayı planladığı epik şiirinin konusuna –insanların Şeytan'ın kışkırtmasıyla doğru yoldan çıkmasının Adem ile Havva üzerinden anlatılışı– karar verdiğinde elli yaşındadır ve bir süredir kördür. Milton yardımcılarına 1658'den 1664'e kadar 10.000 dize yazdırır, üç yıl sonra da şiir yayınlanır.

Milton, Gök'teki gitgide yayılan savaşın hikayesini ve Cennet'teki bir elmanın koparılışından ibaret şu kışkırtma macerasını anlatmaz; bunları tasarlar. Hiçbir tarikata bağlı olmayan dini bütün Hıristiyan Milton, *Yitik Cennet*'i bu olayların neden gerçekleştiğini teolojik ve felsefi açıdan izah etmek amacıyla kaleme almıştır. Aslına bakılırsa, kimi araştırmacıların da belirttiği gibi, Milton Şeytan'ın eylemlerini ve dürtülerini öylesine başarılı anlatır ki eserdeki ana kahraman Tanrı değil, Şeytan'dır. En azından Şeytan, zalim bir yöneticiye karşı, önce tamamen şiddete dayalı bir devrime teşebbüs etmek, sonra da Havva'yı Bilgi Ağacı'ndan yemesi için kandırarak Tanrı'nın yarattıklarını sabote etmek suretiyle isyan eden bir anti kahraman olarak çıkar karşımıza.

Milton, *Yitik Cennet*'i yazarken, pek çok açıdan *İlyada, Odysseia* ve *Aeneis*'i model alır, fakat yazarlıktaki ustalığı ve cesareti sayesinde bu isteğinin çok daha fazlasını elde eder. Profesör Francis C. Blessington eserin yoğunluğu hakkında şöyle bilgi verir:

> Şiirin temeli... Yunanca, Latince, İbranice, İtalyancadan gelme kelimelere ve İngiliz şiirine dayanır. Şiirde söz edilen kavramlardan bazıları müzik, şiir, siyasi özgürlük, Tanrı'nın mahiyeti, doğanın mahiyeti, özgür irade, cinsellik, iç mutluluk, iç cehennem, insanlık tarihi, ilahi aşk, gücün mahiyeti, isyanın bahaneleri, rüyaların yorumlanması, ölümün trajedisi ile doğallığı ve ölümsüzlük arzusudur.

Vancouverlı çizer Rebecca Dart'ın *Yitik Cennet'i* uyarlarken aslına son derece sadık kalacağını bilmem gerekirdi. 2004 yılında yayınlanan yirmi dört sayfalık çizgi romanı *RabidHead* [TavşanKafa] dallanıp budaklanmasıyla, tek bir yola çıkması gereken olay örgüsü çatallaşıp dururken birbirine paralel ilerleyen hikayelerle herkesi şaşırtmıştı. "Milton'un *Yitik Cennet*'ini resimlendirmek hayallerimden biriydi," diyen Dart, karakterlerin yivlere ve sembollere can verilmiş geometrik nesneler olduğu, el yazılı illüstrasyonlarla dolu on iki muhteşem sayfada şiiri özetliyor.

Gökte asi bir savaş başlattı ve mağrurca dövüştü
Ama boşuna. Yüce Güç fırlatıp attı onu
Alevler içinde Cennet'in göğünden
Korkunç bereler ve yanıklarla
Dipsiz cehennem azabına, orada kalacak
Kırılmaz zincirler ve ceza ateşi içinde,
Her şeye kadir ordulara meydan okumaya cüret eden.

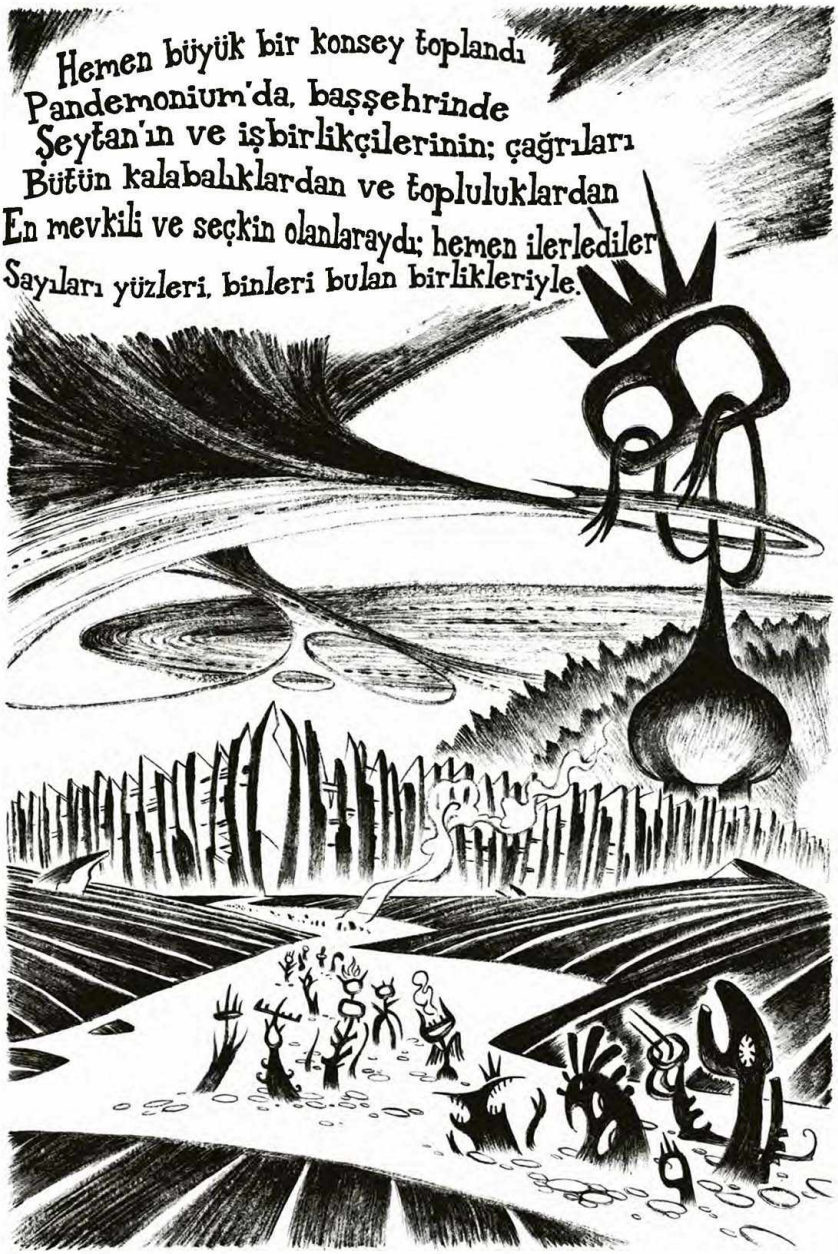
Hemen büyük bir konsey toplandı
Pandemonium'da, başşehrinde
Şeytan'ın ve işbirlikçilerinin; çağrıları
Bütün kalabalıklardan ve topluluklardan
En mevkili ve seçkin olanlaraydı; hemen ilerlediler
Sayıları yüzleri, binleri bulan birlikleriyle.

Kapıların önünde, her iki yanda
Oturan korkunç bir şekil vardı;

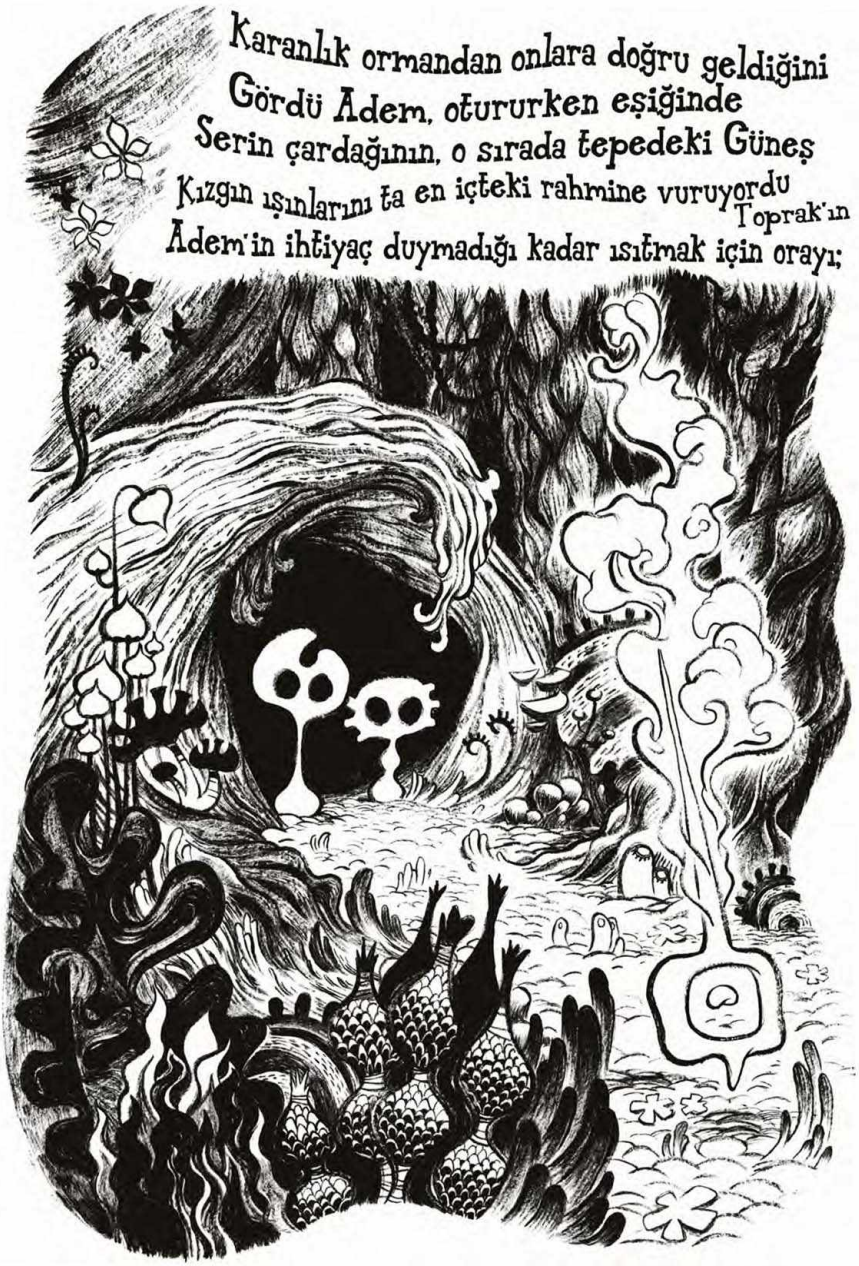
Karanlık ormandan onlara doğru geldiğini
Gördü Adem, otururken eşiğinde
Serin çardağının, o sırada tepedeki Güneş
Kızgın ışınlarını ta en içteki rahmine vuruyordu Toprak'ın
Adem'in ihtiyaç duymadığı kadar ısıtmak için orayı;

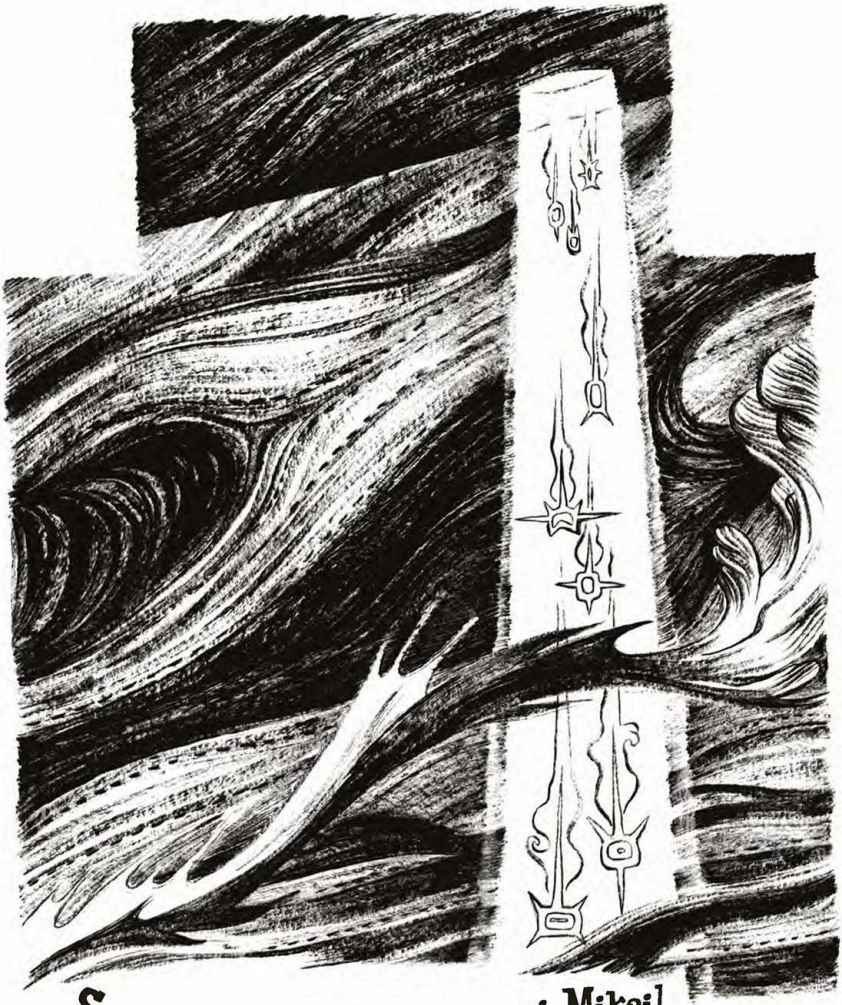

Sen göksel orduların prensi Mikail,
Ve sen yiğitlikte ona en yakın olan Cebrail,
Gidin, savaşta önderlik edin yenilmez evlatlarıma
Önderlik edin benim zırhlı azizlerime
Kaç kişi gerekiyorsa, binler ya da milyonlar
Toplayın ve eşit olun isyancıların ordusuna.

Sonra ilk kez acıyı öğrendi Şeytan,
Ve kıvrandı bir oraya bir buraya sendeleyerek; öyle
Şiddetle delip geçti ki keskin kılıç onu,
Yaralar açıldı her yerinde; ama ruhani cismi
geri kapandı.

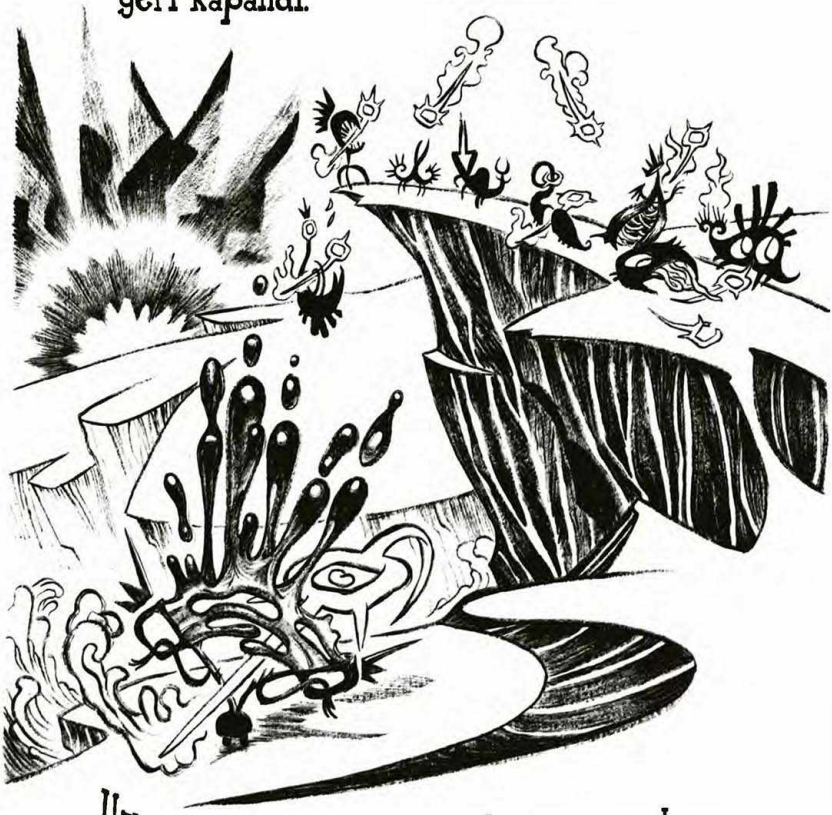

Uzun süre açık kalmasa da, derin yarasından
Sel olup aktı nektara benzeyen bir sıvı
Kıpkırmızıydı, tıpkı göksel ruhların kanı gibi.

Ama olur da, senin soyun
Gelecek günlerde şerrin eline geçerse
Biri fenalık etmeye niyetlenip ya da esinlenip
Şeytani entrikalardan, bir araç icat edebilir,
Zira savaşa ve karşılıklı kıyıma meyillidir günah.

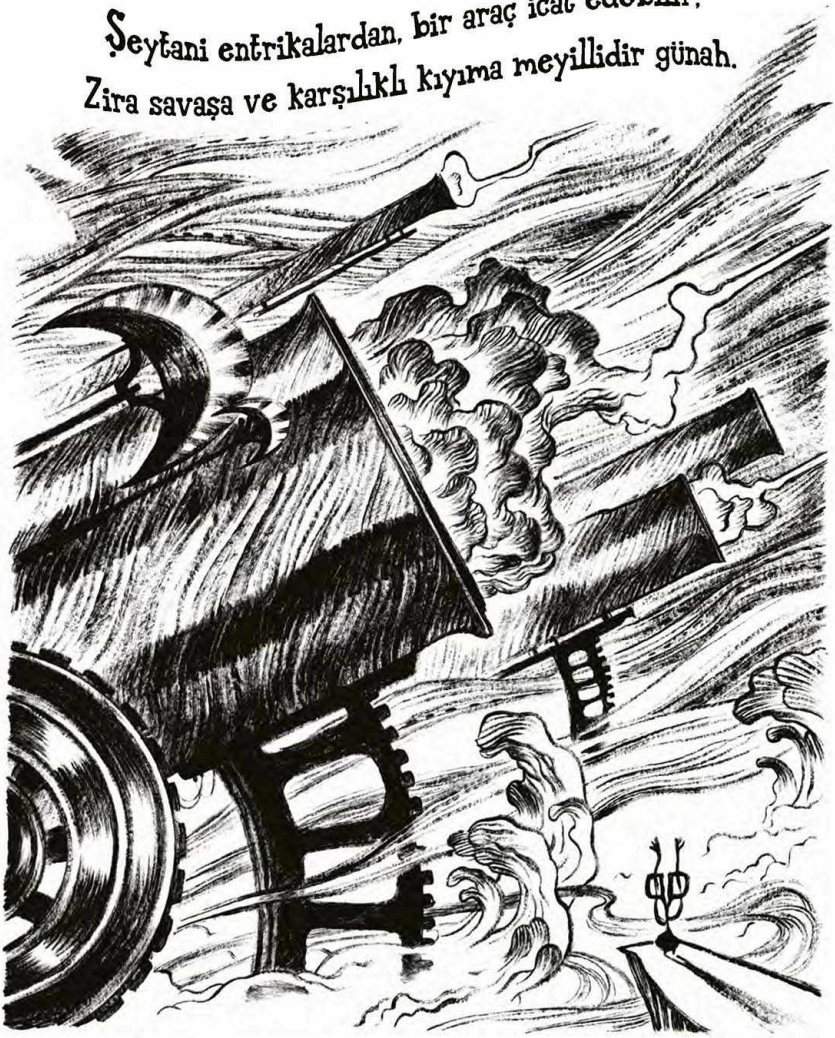

Cehennem nihayet esneyerek içine aldı onları
Hepsini, sonra üzerlerine örtüldü kapısı.
O Cehennem ki onlar için hazırlanan, hiç sönmeyen
Kızgın alevleriyle ıstırabın ve acının evidir.

"Bunların içinde nöbetçilerin bakışlarıydı
Beni korkutan, kaçmak için onlardan büründüm sislere
Gece yarısı buğularım gizlice ilerledi ve baktım
Her çalılığa ve kuytuya, acaba nerede
Uyuyor olabilir diye, beni kıvrımlı bedeninde
Saklayacak ve karanlık emelime götürecek yılan."

"İşte bu ağaçta yetişiyor her derde deva tanrısal meyve
Güzel görüntüsüyle bakanı tatmaya davet ediyor,
Yiyene bilgelik veriyor; öyleyse nedir engel olan
Uzanıp aynı anda hem bedeni hem ruhu beslemeye?"

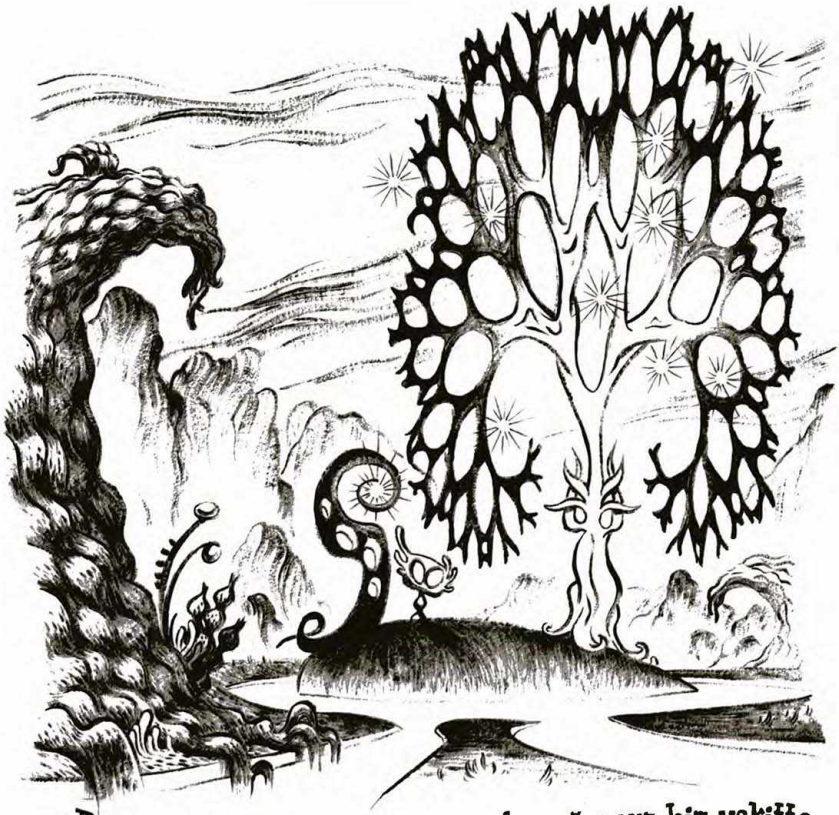

Bunun üzerine Havva sabırsız elini uğursuz bir vakitte
Ağaca uzattı, meyveyi kopardı ve yedi.
Toprak incindi ve Doğa tahtında acıyla inledi
Derin ahıyla Havva'nın elini sürdüklerinin,
Her şey yitmişti.

Âdem'e o güzel ve kışkırtıcı meyveyi verdi
Dizginleyemediği eliyle. Âdem yemedi önce
Biliyordu doğru olmadığını, kanmayacaktı,
Ama zarifçe mağlup etti onu dişi cazibesi.

Toprak tir tir titredi bütün varlığıyla yine
Ve şiddetli sancılarla kıvranan Doğa ikinci kez feryat etti:
Gök eğildi, gürleyerek homurdandı ve yas gözyaşları akıtıp
Ölümcül günahın tamamlanışına ağladı.

Dünya uzanıyordu önlerinde, nereyi seçerlerse
Orada geçireceklerdi günlerini; ve Tanrı'nın inayeti rehberleriydi.
El ele tutuşup ağır adımlarla kös kös yürüdüler
Çıkarken Cennet'ten ıssız yollarına doğru.

Gulliver'in Gezileri

Jonathan Swift

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Gareth Hinds

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

GULLIVER'İN GEZİLERİ SİYASET, DİN VE İNSAN DOĞASI üzerine yazılmış en seçkin aydınlanma hicvi örneklerinden biridir. Jonathan Swift'in denize açılan cerrahı (kendisi sonradan kaptan olur) Lemuel Gulliver'in maceralarını anlattığı romanın en bilinen kısmı, kahramanın bir kaza eseri küçük insanların yaşadığı Lilliput ülkesinin kıyısına çıktığı birinci bölümdür. Lilliput halkı Gulliver'i komşu toprakları fethetmek için bir süper silah olarak kullanmak ister, ama Gulliver razı olmayınca idamına hüküm verilir. İki ülke yumurtanın hangi tarafından kırılacağı konusunda anlaşamadıklarından savaş halindedir. Swift, Katoliklerle Protestanlar arasındaki kanlı anlaşmazlıklara yol açan benzer önemsiz farklılıkları hicvetmektedir.

Romanın başka ülkelerde, başka halklarla yaşananları anlattığı sonraki bölümleri pek ilgi görmediğinden, edebiyat uyarlamaları yapan Gareth Hinds'in dikkatini ve emeğini devler ülkesi Brobdingnag'da geçen ikinci bölüme vermesine çok sevindik. Gulliver'in İngiltere'yi anlatarak ülkenin kralını hayran etme çabaları istediği etkiyi bırakmaz. Romanın bu bölümünü okuduğunuzda, 1726'da yazılmış bu İngiliz romanının günümüz ABD'sini ya da Britanya'sını pekala anlatıyor olabileceği gerçeği sizi hem şaşırtıp hem üzerken, iyi edebiyatın belli bir çağa ait olmadığını ve siyasetin zaman ve mekan fark etmeyen bir pislik çukuru olduğunu da ispatlıyor.

GULLIVER'İN GEZİLERİ

İKİNCİ BÖLÜM: BROBDINGNAG'A SEYAHAT

Jonathan Swift, 1726 - Uyarlama: Gareth Hinds, 2003

Lemuel Gulliver'ın Günlüğü,

Gemi Cerrahı

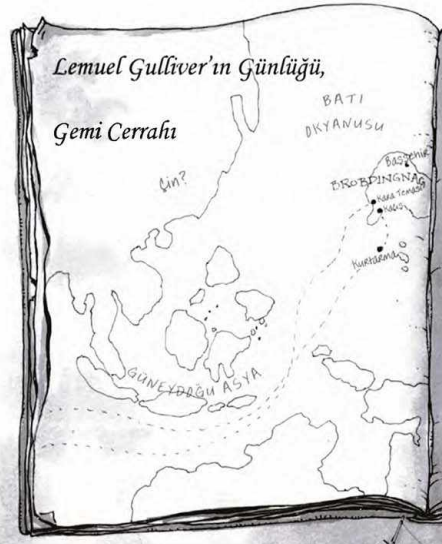

Tabiat ve talihim beni hareketli ve çalkantılı bir hayata mahkum ettiği için, Lilliput ülkesinden dönüşümden iki ay sonra, 1702 senesinin Haziran ayının yirminci günü Downs'tan John Nicholas kumandasında Surat'a gidecek Sergüzeşt gemisine binerek anavatanımdan tekrar ayrıldım.

Madagaskar boğazına kadar yolculuğumuz güzel gitti, ama adanın kuzeyine yöneldikten sonra şiddetli bir muson fırtınasına tutulduk.

Veleistralyeye camadan vurduktan sonra dümen rüzgar üstüne alabanda edildi.

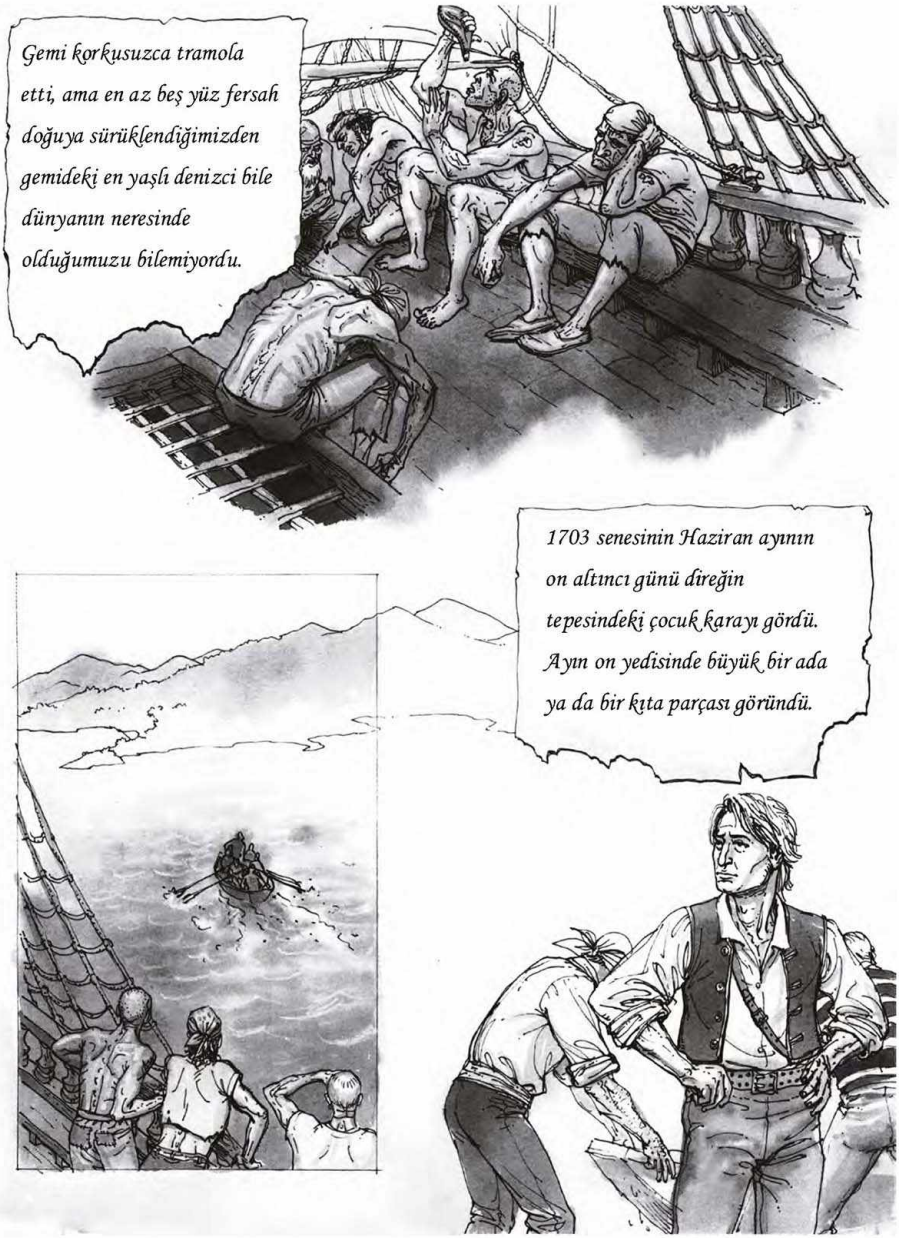
Gemi korkusuzca tramola etti, ama en az beş yüz fersah doğuya sürüklendiğimizden gemideki en yaşlı denizci bile dünyanın neresinde olduğumuzu bilemiyordu.
1703 senesinin Haziran ayının on altıncı günü direğin tepesindeki çocuk karayı gördü. Ayın on yedisinde büyük bir ada ya da bir kıta parçası göründü.

Arkadaşlarım su ararken sahilde gezinmeye başladım.
PAT PAT
SLAP
!
GURGABAN NORBA SPLACK-NUCK?

Devle birbirimizin dilinden anlamıyorduk, ama konuşmamdan, hareketlerimden akıllı bir mahluk olduğuma kanaat getirdi. Ve beni alıp ülkesinin hükümdarına götürdü.

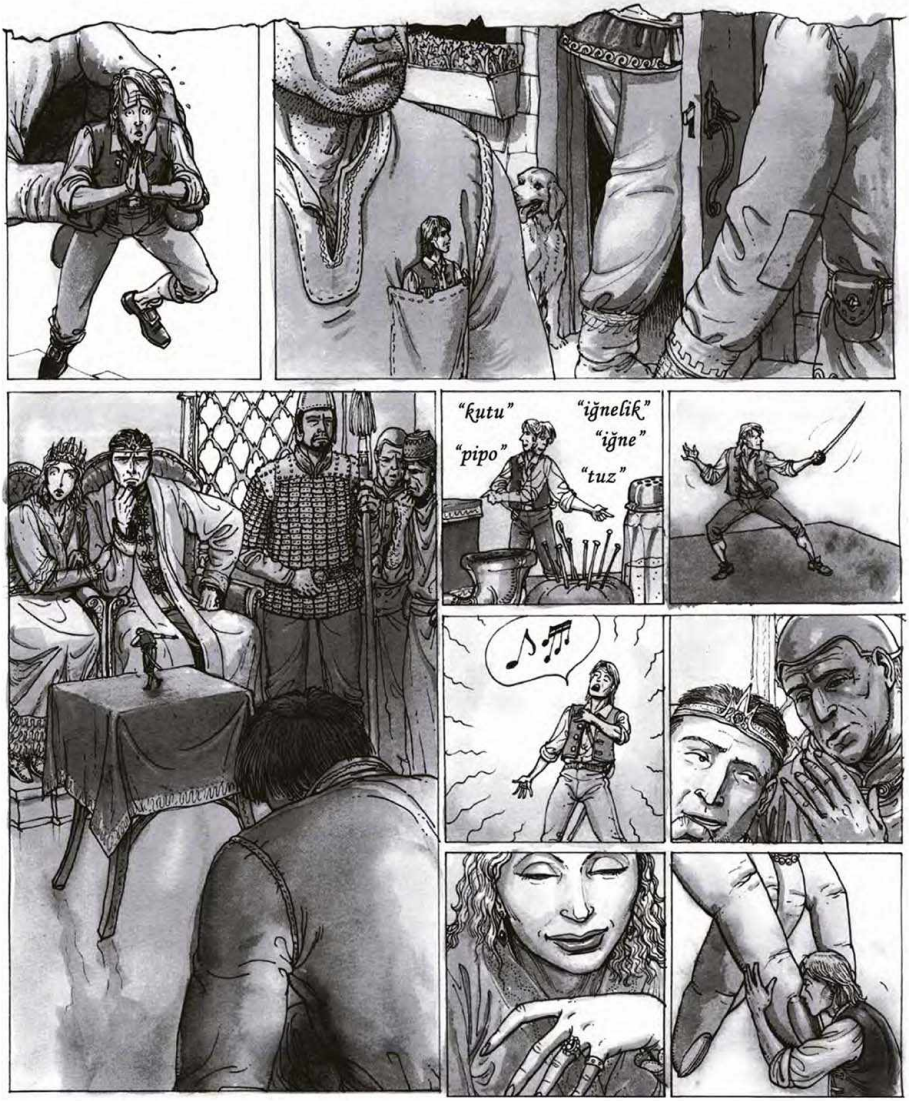

Majesteleri ile nedimeleri tavırlarımdan haddinden fazla hoşnut kaldılar. Kraliçe şahsi marangozuna yatak odası olarak kullanabileceğim bir kutu yapmasını emretti.

Küçük eşyalarıyla meşhur bir zanaatkar bana güzel bir karyola, iki koltuk, bir masa, bir de dolap yapmayı üstlendi. Ayrıca Kraliçe benim için en ince ipekten giysiler dikilmesini emretti, ama yine de kıyafetlerim çok kaba ve ağırdı.

Hanımımın dokuz yaşındaki kızı, benim "Glumdalclitch"im, yani küçük mürebbiyem oldu. Aynı zamanda bana fazla zor gelmeyen dillerini öğreneyim diye öğretmenlik de yaptı.

Nedimeler bana bayılıyorlardı, ama son derece kaba, pütürlü ciltleri ve kesif kokuları yüzünden muhabbetlerine katlanamıyordum.

Yemek masasının etrafında vızıldayarak dolaşan devasa sineklerden çok rahatsız oluyordum; dışkılarını ve yapışkan salgılarını görebiliyordum.

Doğrusu bu ülkedeki her şey halkının boyuyla orantılı olduğundan, birkaç kere oralı yaratıklar karşısında büyük tehlike atlattım.

Çok ferasetli bir zat olan Kral sık sık kutumun masasına getirilmesini emrediyordu. Kendisine memleketimi ve idare şeklini tafsilatıyla anlatmamı arzu ediyordu.

Düşünün, nazik okuyucularım, sevgili yurdumu hakiki kıymetine ve refahına eşdeğer bir üslupla övebilmemi sağlayacak Demosthenes ya da Çiçero'nunki gibi bir hitabet kabiliyetimin olmasını ne çok isterdim.

vıdı vıdı vıdı "kanunlar" vıdı vıdı vıdı "hukuki" vıdı vıdı...

Bu iş tam beş gün sürdü ve nihayet altıncı gün bu uzun nutuklara bir son verdiğimde Majesteleri aldığı notlarına baktı ve her bir madde üzerine pek çok tereddüdünü, sorusunu ve itirazını dile getirdi.

*Gıldrig: Küçük insan anlamına gelir.

Öncelikle sevgili Grildrig*, hükümet görevlilerinizin seçiminde cebi dolgun bir yabancının halkın oylarını kendi komşuları yerine kendisini seçtirecek şekilde etkilemesi mümkün değil mi?

Ayrıca seçilmek için büyük sıkıntılara girmek ve büyük masraflar etmek gerekli gibi görünüyor. Dolayısıyla merak ediyorum, bunun peşine aşkla düşen kişi nasıl bir insan olmalı ki hem kamu yararını gözetmekte her daim samimi olup hem de kamu yararını sanayideki yoldaşlarının düzenlerine kurban ederek, yaptığı masraflarla çektiği sıkıntıları tazmin edebilsin?

Şimdi bence rakamlarınızda yanılıyorsunuz, çünkü çok dikkatli not aldım, görünüşe göre devletinizin harcamalarının tutarı vergilerinizin iki misline karşılık geliyor. Bir krallık, sıradan bir şahsın mülküymüş gibi, imkanlarının ötesinde nasıl idare edilebilir anlayamıyorum, alacaklılarınızın kim olduklarına, onlara ödenecek parayı nereden bulacağınıza da akıl erdiremiyorum.

İddia ettiğiniz barış, özgürlük ve herkese adalet değerlerinin aksine, başka halkları buyruğunuz altına almak için sürekli savaş halindesiniz.

Generalleriniz ve onların seferlerine cephane tedarik edenler, hükümdarlarınız kadar zengin ve kudretli olmalılar.

Kanunlarınız, sadece bu kanunları yorumlayarak servet edinenler tarafından yazılıyor ve aynı şahıslar genellikle devletin yüksek kademelerine çıkıyorlar. Ayrıca anlaşılan sizin "hür basınınız" sanayinin ve hükümetin baskısı altında, onların çıkarları uğruna gerçekleri çarpıtıyor.

Sözün kısası zavallı Grildrig, anladığım kadarıyla yönetim prensiplerinizin çizgileri oldukça tahammül edilebilir bir haldeyken gitgide silikleşmiş ve geri kalanı da yozlaşma yüzünden bulanıklaşıp lekelenmiş.

Soylu ve çok sevgili memleketimden böyle onur kırıcı şekilde bahsedilirken sabırla oturmaya mecbur kaldım. Ancak nefsimi müdafaa etmek için Kral'ın birçok sorusunu ustalıkla geçiştirdiğimi ve her hususu hakikatler elverdiği ölçüde lehimize çevirdiğimi söyleyebilirim.

Çünkü memleketime karşı her daim takdire şayan, bir tarihçi için çok elzem olan bir tarafgirliğim olmuştur; siyasal anamın zaaflarını, çarpıklıklarını saklar ve onun faziletleriyle güzelliklerini en elverişli ışığın altında gösteririm.

Majesteleri'nin teveccühünü daha fazla kazanmak ümidiyle ona barutun icadını anlattım. Demir yahut pirinç bir borunun içine bu tozdan uygun miktarda konup vurarak sıkıştırıldığında, demirden veya kurşundan bir bilyeyi kuvvetine hiçbir şeyin dayanamayacağı bir şiddet ve hızla fırlatabildiğini izah ettim. Çok büyük topların sadece koca bir orduyu tek seferde yok etmekle kalmayıp, en güçlü duvarları yerle bir ettiğini, gemileri batırıp binlerce adamla birlikte denizin dibine gönderdiğini ve bir zincirle birbirine bağlandığında gemilerin armalarını parçalayıp, yüzlerce bedeni ortadan ikiye ayırıp tarumar ettiğini anlattım.

Genellikle barutu büyük demirden topların içine koyup bir makine vasıtasıyla, kuşattığımız bir şehre attığımızı, topun patlayıp etrafa şarapneller saçtığını, yolları parçalayıp evleri yıktığını ve civarındaki herkesin beynini patlattığını anlattım.
Mühendislerine kolayca nasıl yapılacağını gösterebileceğimi...

Bu ülkeye geleli iki sene olmuştu ve üçüncü senenin başında Glumdalclitch ile birlikte Kral ve Kraliçe'nin krallığın güneyine yaptıkları bir seyahate iştirak ettik.

İkimiz sahilde dinleniyorduk ki..
HOOP
Bu kutlu geminin kaptanı beni gemiye aldı ve 1706 senesinin Haziran ayının üçüncü günü memleketime kavuştum.
Lemuel Gulliver

Candide

Voltaire

İLLÜSTRASYON Ian Ball

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

VOLTAIRE İNSANI HAYRETE DÜŞÜRECEK KADAR ÇOK sayıda eser üretmiştir. Arkasında felsefi ve bilimsel çalışmalar, tarihçeler, ellinin üzerinde oyun, sayısız risale, Fransızca yazılmış ilk epik şiiri ve yirmi bini aşan mektup bırakmıştır. Bir masanın üzerine eğilmiş, tüy kalemle durmadan yazan, kendini dünyaya kapamış solgun bir adam gelebilir gözlerinizin önüne, ancak Voltaire bir dünya adamıydı. Din ve siyasete dair zehir gibi görüşleri yüzünden Bastille'e atıldı. Eserleri kimi zaman yasaklandı, hatta bir keresinde yakıldı. Paris'e kaçmak zorunda kaldı, gün geldi Fransa'yı terk etmeye zorlandı. Pek çok Aydınlanma alimi gibi, çalkantılı bir hayata sahipti; biseksüel olduğu, hatta sevgililerinin arasında öz yeğeni ile Prusya kralı Büyük Frederick olduğu söylenir. Dini özgürlükler de dahil insan hakları için savaştı. Fransız piyangosunu dolandırdı. Bahçıvanlıktan ve toprakla uğraşmaktan hoşlanırdı.

1759'da yayınlanmış olan kısa romanı *Candide* de yazarı gibi karmaşıktır. Çoğunlukla iyimserliğe (ve özellikle de Alman filozof Leibniz tarafından benimsenen optimizme) ve "bu 'mümkün dünyaların en iyisi'dir, çünkü kusursuz bir Tanrı tarafından yaratılmıştır" görüşüne topyekun bir saldırı ve çürütme girişimi olarak görülür. Talihsiz kahraman Candide romanın başında Pollyanna'yı anımsatan bir iyimserdir, ama diğer karakterlerle birlikte bitmek bilmeyen, saçma denecek ölçüde aşırı talihsizlikler ve felaketler yaşar. Ve Pangloss karakteri (Leibniz'in bir karikatürüdür) daima olumlu bir yorum getirmeyi başarır. Candide sonunda görüşünü değiştirir, ama bir karamsara da dönüşmez. Çok daha incelikli, tanımlanması daha güç bir dünya görüşü edinir. Felsefe profesörü A. C. Grayling'e göre, Candide bir dingincidir artık: "Olayları olduğu gibi kabul eder, ateş hattından uzak durur ve hayatla dinginlik içinde geçinip gider... olayların en iyi ve en kötü taraflarını sorgulamayı artık kendine dert etmez."

Ian Ball kısa romanın en bilinen sahnelerini –Pangloss ile Candide Lizbon'a vardıklarında meydana gelen doğal afetleri ve frengiye yakalanan Pangloss'un bu meselenin kaynağının izini oda hizmetçisinden Kolomb'un mürettebatına kadar sürdüğü kısmı– tüm canlılığıyla yakalamış.

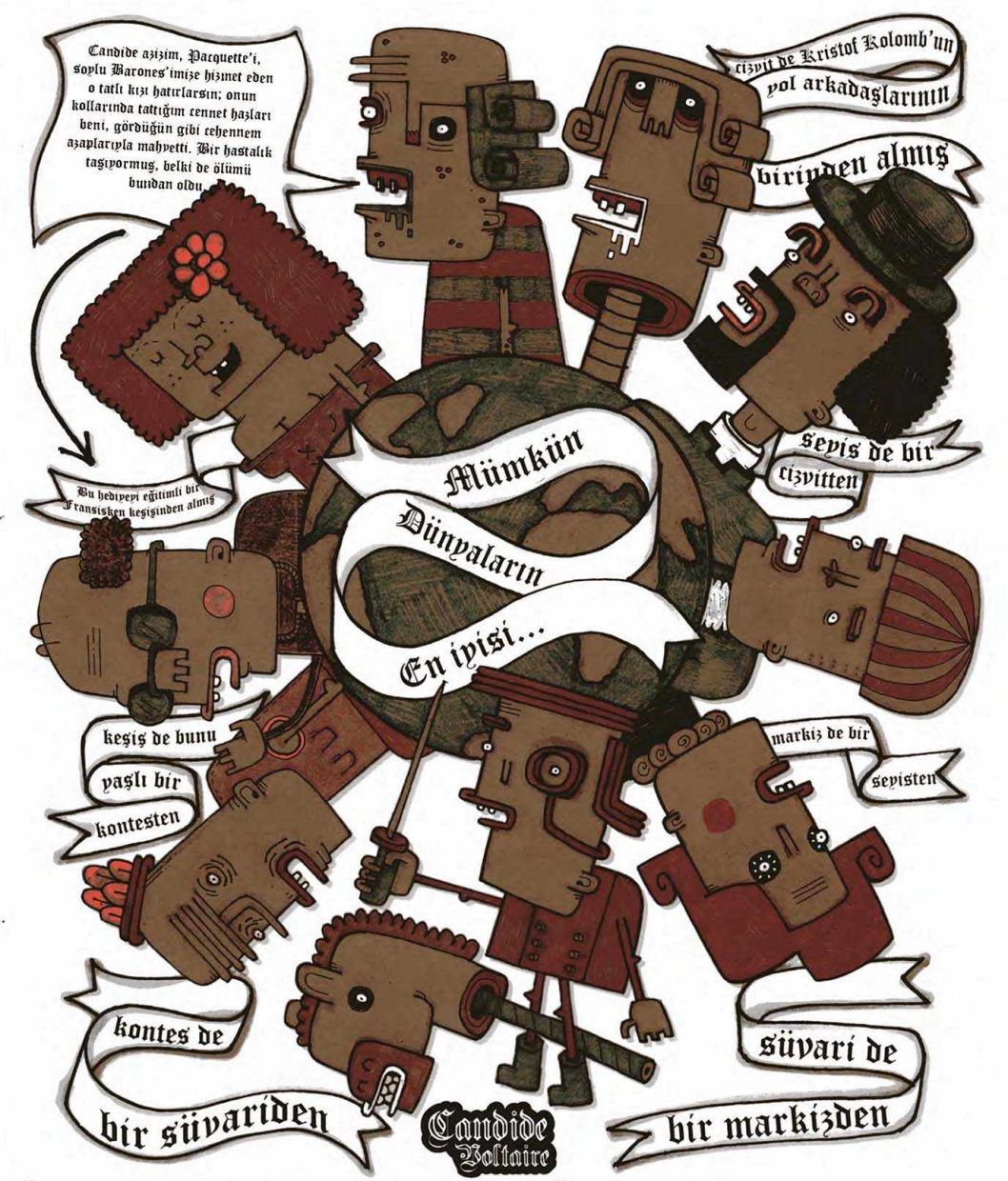

Kaçınılmaz bir şeydi bu, düzenin elzem bir parçasıydı; zira Kolomb, hayatın kaynağını kirleten, hatta çoğu zaman nesillerin gelişimini engelleyen ve tabiatın o büyük sonuna belli ki aykırı olan bu hastalığa yakalanmış Amerika adasına gitmeseydi, ne çikolatamız ne de kırmızı boyamız olurdu.

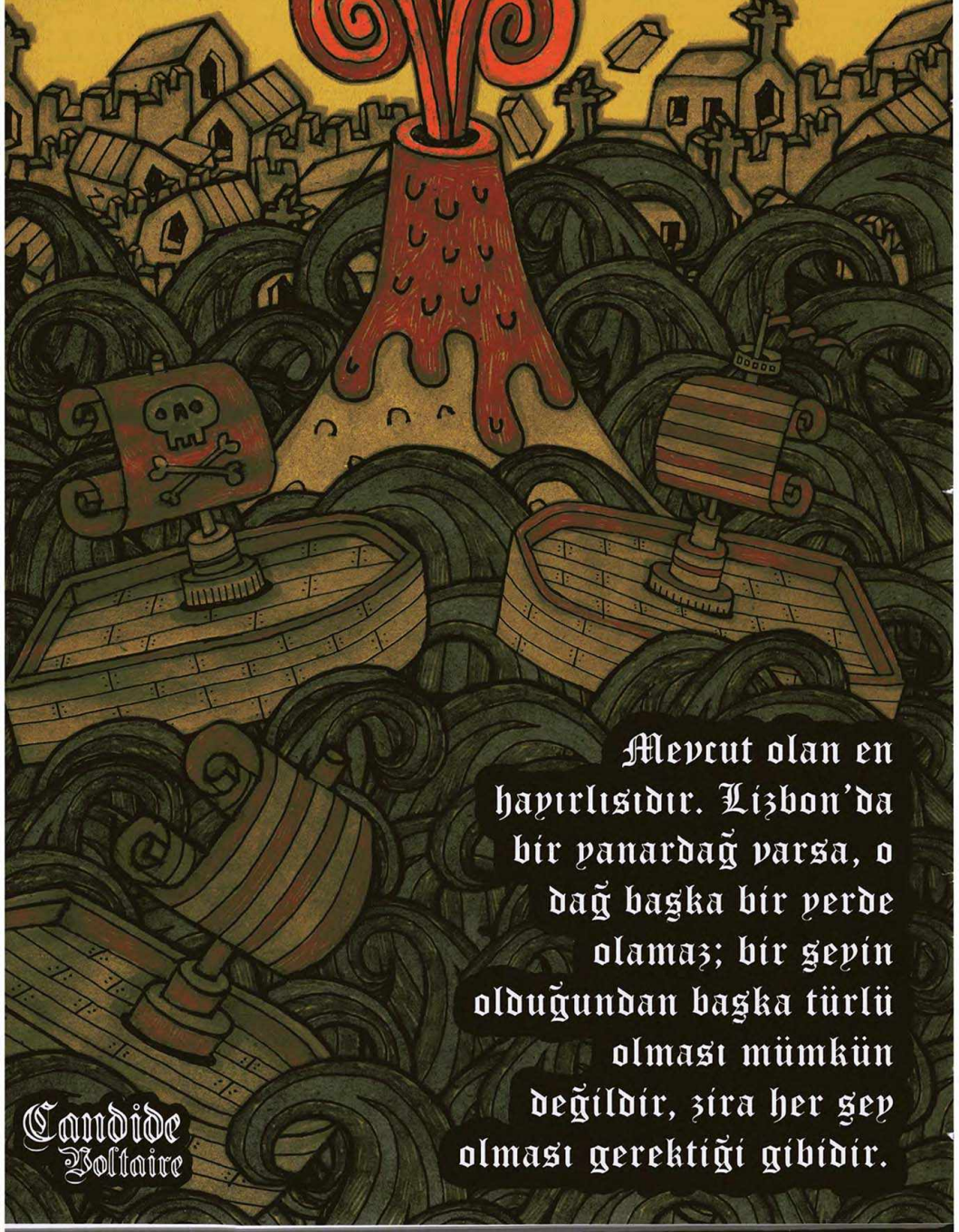
Mevcut olan en hayırlısıdır. Lizbon'da bir yanardağ varsa, o dağ başka bir yerde olamaz; bir şeyin olduğundan başka türlü olması mümkün değildir, zira her şey olması gerektiği gibidir.
Candide
Voltaire

"Mütevazı Bir Öneri"

Jonathan Swift

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA **Peter Kuper**

TÜRKÇESİ **Özlem Yüksel**

1729'DA LONDRA'DA VE BAŞKA YERLERDEKİ KİTAP tezgahlarında satışa sunulan çok sayıda kitapçıktan birinin başlığı şöyleydi: "İrlandalı Fakir Çocuklarının Ailelerine ve Ülkelerine Yük Olmalarını Önlemek ve Onları Kamuya Faydalı Kılmak Adına Mütevazı Bir Öneri." İsmini vermeyen yazar, İrlandalı yoksulların çocuklarının gıda olarak İngiliz zenginlerine satılmasını tavsiye ediyordu.

Metinde yazarın şaka yaptığını gösteren bir ima yoktu. Planının maliyete, yemek pişirmeye ve ahlaka yönelik ayrıntılarını tek tek açıklıyordu. O sıralar İrlanda halkı İngiliz hükümetinin acımasız ekonomik yaptırımları ve siyasi baskıları altındaydı. Bu kitapçık durumu mantıklı bir aşırılığa vardırıyordu sadece.

Artık bütün dünya bu kitapçığın yazarının hicvin ustası, Aydınlanma'nın zeki yazarı Jonathan Swift olduğunu biliyor ve makalesi edebiyat fakültelerinde hiciv konusunda temel eser olarak okutuluyor. Swift'in çoğu iğneli yazısı gibi, "Mütevazı Bir Öneri" bugün hala canımızı acıtmaya devam ediyor. Swift İrlanda ve İngiltere'nin on sekizinci yüzyıl başlarındaki durumlarına odaklanmış olabilir, ama genel olarak verdiği mesaj yirmi birinci yüzyıl ABD'si ve diğer birçok ülke için hala geçerli. Sanatıyla sosyopolitik yorumlar yapmada uzman Peter Kuper bu öneriyi günümüze taşıyor.

MÜTEVAZI BİR ÖNERİ

Fakir Çocuklarının Ailelerine ve Ülkelerine Yük Olmalarını Önlemek ve Onları Kamuya Faydalı Kılmak Adına...

Sokakların dilencilerle dolu olduğunu görmek bu büyük şehirde dolaşanlar için büyük bir üzüntü vesilesidir.

EVSİZİM Lütfen yardım edin

Bu mühim konuya zihin yorduktan sonra,

şükür ki bu yepyeni ve masrafsız öneriyi buldum ve en ufak bir itiraza mahal bırakmayacağını ümit ettiğim fikirlerimi naçizane görüşlerinize sunuyorum.

Çok bilgili bir Amerikalı küçük, sıhhatli ve iyi bakılmış bir çocuğun, ister kızartılsın, ister fırınlansın, ister haşlansın,

çok lezzetli ve besin değeri yüksek bir gıda olduğu konusunda beni ikna etti; yahnisinin yahut güvecinin de bir o kadar leziz olacağından şüphem yok.

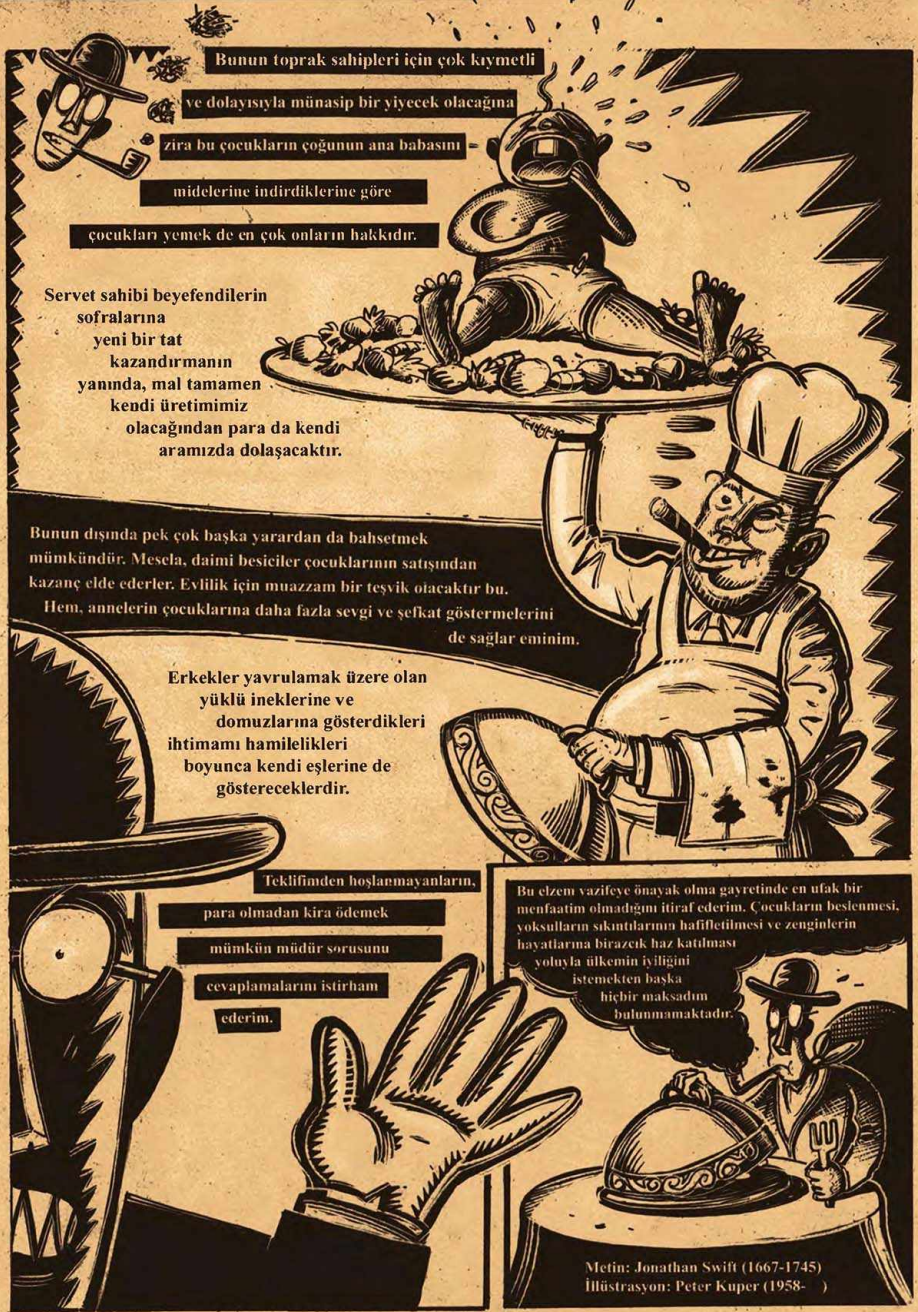

Metin: Jonathan Swift (1667-1745)
İllüstrasyon: Peter Kuper (1958-)

"Genç Bir Adama Sevgili Seçimi Konusunda Öğütler"

Benjamin Franklin

RESİM Cortney Skinner

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

Benjamin Franklin'i tanıtmamıza gerek var mı dersiniz? Bir bakıma, evet. Zira okullarda edindiğimiz Benjamin Franklin imgesi biraz yetersiz kalıyor. Kendisinin çok yönlü bir alim, bir Rönesans adamı, ABD'nin en büyük Aydınlanmacılarından biri, aynı zamanda bir bilimsanı, mucit, filozof, yayıncı ve de meşhur bir çapkın olduğu, Yale Üniversitesi Yayınları bütün makalelerini derleyip topladığında ortaya kırk yedi ciltlik dev bir seri çıkacağı (bu işe başladıklarında yıl 1959'du ve hala bitiremediler) düşünülürse bu yetersizlik çok da şaşırtıcı değil.

Swift, Voltaire ve Boswell'i de örnek gösterebileceğimiz Aydınlanma kültüründen diğer pek çok kişi gibi, Franklin'in de belden aşağı meselelere meyli vardı. *Grafik Kanon* da işte bu yanını sunacak sizlere. Kahramanımız 1745'te ileri yaşlı kadınlarla seks yapmanın faydalarını sıraladığı, ahbapları arasında tedavüle girmesi niyetiyle alaycı bir mektup yazar. Mektup 180 yıl boyunca el altında dolaştıktan sonra 1926'da alenen basılır. Yale de bu metne Franklin'in *Mektuplar*'ının üçüncü cildinde yer verir.

Cortney Skinner manzara, askeriye, korku ve bilimkurgu alanlarında olduğu gibi tarihi konuları resmetmekte de usta. Burada zamanında Franklin'in tavsiyesini pratiğe döken bir adamın metne sadık ve her bir detayı üzerinde titizlikle durulmuş (inanabiliyor musunuz, her bir tuğlayı elleriyle boyamış!) bir portresini sunuyor. Yani en azından planı buydu...

Sevgili Dostum,

Bahsettiğiniz doğal eğilimlerin şiddetini azaltacak hiçbir ilaç bilmiyorum; sanıyorum bilsem de size söylemezdim. Bana kalırsa bu işin en münasip çaresi evliliktir. Evlilik erkeğin en doğal hali ve dolayısıyla sizin de kati mutluluğu bulmanız için en muhtemelidir. An itibarıyla bu müesseseye girmemek adına öne sürdüğünüz sebepler bana pek de temelli görünmüyor doğrusu. Bu işi erteleyerek kazandığınızı düşündüğünüz dolaylı avantajlar, kesinlikten uzak oldukları gibi, asıl olaya, yani *evlenip düzenli hayata geçmeye* kıyasla cüziler. Eksiksiz bir insan, erkekle kadının birleşmesinden doğar. Ayrı ayrıyken kadın erkeğin beden kuvvetini ve akıl gücünü ister; erkekse kadının yumuşaklığını, duyarlılığını ve keskin sezgilerini. Oysa birlikte olduklarında hayatta başarıyı yakalamaları daha muhtemeldir. Bekar bir erkek birleşme halinde edinebileceği değere yaklaşamaz bile. Eksik bir hayvandır bu şekilde. Acayiptir, yarım bir makasa benzer. Eğer tutumlu ve sağlıklı bir eş bulursanız, onun iyi ev ekonomisi sayesinde sanayideki işinizle yeterli bir servete kavuşabilirsiniz.

Ama eğer ki bu öğüdü tutmayacak ve malum cinsle ilişkiye girmeyi düşünmekte ısrar edeceksiniz ben de önceki tavsiyemi tekrarlayacak ve bütün aşk maceralarınızda *yaşlı kadınları gençlere* tercih etmeniz gerektiğini söyleyeceğim. Siz bunu bir paradoks olarak görüyor ve bana gerekçelerimi soruyorsunuz. Buyurun öyleyse. Yaşlı kadınları tercih etmek gerekir çünkü:

1. Yaşlı kadınlar dünyaya dair daha çok bilgi sahibi ve zihinleri daha fazla gözlem yüklü olduğundan onlarla sohbet etmek insanı daha çok geliştirir ve uzun vadede daha hoştur.
2. Kadınlar güzelliklerini kaybettiklerinde daha iyi olmaya çabalarlar. Erkekler üzerindeki etkilerini sürdürebilmek için güzelliklerindeki düşüşü faydalarını artırarak ikmal ederler. İrili ufaklı bin bir iş öğrenir ve hastalandığınızda tüm dostlarınızın en şefkatlisi, en faydalısı oluverirler. Böylelikle hoşlukları devam eder. Bunun içindir ki iyi olmayan yaşlı kadın pek yoktur.
3. Hiç hesapta yokken peydahlanabilen ve beraberinde bolca sıkıntı getirebilen çocuk meselesi tehlike olmaktan çıkar.
4. Deneyimli olduklarından, gizli saklı aşk maceraları yürütürken şüphe uyandırmayacak şekilde dikkatli ve tedbirli davranmayı bilirler. Dolayısıyla onlarla münasebete girmek erkeğin itibarı açısından daha güvenlidir. Karşı cinsin itibarına gelince, ilişki su yüzüne çıksa bile görmüş geçirmiş insanlar genç bir adamla sevecen bir şekilde ilgilenen, güzel öğütlerle ona yol yordam öğreten ve sağlığıyla servetini paragöz fahişelerle tüketmesini engelleyen yaşlı bir kadını hoş görmeye daha meyilli olabilir.
5. İki ayak üstünde yürüyen her hayvanda kasları dolduran sıvılar en üst bölgelerden eksilmeye başlar: İlk önce yüz çöküp kırışır, sonra boyun, sonra da kollar ve göğüsler; oysa aşağı kısımlar hala etine dolgundur. Yani üstünü görmeseniz yaşlı bir kadını gencinden ayırmak imkansızdır. Karanlıkta bütün kedilerin gri görünmesi gibi yaşlı bir kadınla tensel sefa sürmenin hazzı genç bir kadının vereceği hazza denk, hatta her hüner pratik yapa yapa geliştiğinden, çoğunlukla daha fazladır.
6. Günahı daha azdır. Bir bakireyi baştan çıkarmak onu felakete sürükleyip ömür boyu mutsuz edebilir.
7. Vicdan azabı daha azdır. Genç bir kızın hayatını karartmak sizi karanlık düşüncelere gark edebilir, oysa yaşlı bir kadını mutlu etmenin böyle bir tehlikesi yoktur.
8. ve son. Yaşlı kadınlar size ölesiye *minnet duyarlar*!!! İşte paradoksum hakkında söyleyeceklerim bunlar. Ama dediğim gibi, sizi seven, candan bir dost olarak tavsiyem, dosdoğru evlenmenizdir.

ENLIST
Shadow Portraits

Londra Günlüğü

James Boswell

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Robert Crumb

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

ON SEKİZİNCİ YÜZYILDA YAŞAMIŞ İSKOÇYALI James Boswell avukat, yazar, aydın ve hovarda gibi vasıflarının beraberinde içki, çapkınlık ve kumar alışkanlıklarını da ömrü boyunca sürdürmüştür. Edebiyatın en büyük biyografisi olarak kabul edilen, İngiltere'nin en büyük edebi şahıslarından ve İngiliz dilinin en önemli sözlüklerinin yaratıcılarından olan dostu Samuel Johnson'ın hayatını anlattığı *Life of Johnson* [Johnson'ın Hayatı] adlı biyografinin de yazarıdır.

Ayrıca hayatı boyunca kapsamlı günlükler de tutan yazar, zamanının önemli fikir adamlarıyla olan ilişkilerinin yanı sıra sefih faaliyetlerini de yazdığından, mirasçıları günlüklerin basılmasına izin vermemişlerdir. Bunları aileleri için bir utanç kaynağı olarak görmüşler, ancak Boswell'in soyundan gelen torunları, edebi bir hazine olduğunu bildikleri günlükleri yok etmeye kıyamamışlardır. Sayfalarca metin, yaklaşık yüz otuz sene boyunca, terk edilmiş bir müştemilatın içindeki çekmecelerde, sandıklarda ve *Londra Günlüğü* de bir kroket kutusunda kalmıştır. Boswell'in ömürlük çalışmaları ancak 1920'lerde üçüncü şahıslarca kurtarılmıştır ve halen Yale'de koruma altındadır.

Kasım 1762 ile Ağustos 1763 dönemini kapsayan *Londra Günlüğü* yazarın hayatının belki de en önemli olayını, Samuel Johnson ile tanışmasını da içeriyor.

Bu antolojinin okurlarına Robert Crumb'ı tanıtmama gerek olduğunu sanmıyorum. Kelimenin tam anlamıyla zamanının efsanesi olan Crumb, ilk kuşak yeraltı çizgi roman sanatçılarının en önde gelen ismidir. Ününde ve çalışmalarında hiçbir zaman iniş olmamıştır. (Onun bir eskiz defteri karşılığında kaç kişi Güney Fransa'da bir ev satın alabilir ki?) Birkaç edebi eser de uyarlamıştır (Sartre'ın *Bulantı*'sı da bu antolojinin üçüncü cildinde yer alıyor); Boswell ile birbiri ardına cinsel ve düşünsel meşgaleler peşinde koşan bir karakter yakalamıştır.

KLASİK BİR ÇİZGİ ROMAN

Boswell'in LONDRA GÜNLÜĞÜ'NDEN BÖLÜMLER 1762-1763

SÖR JAMES BOSWELL 1762'DE LONDRA'YA GİDEN YİRMİ İKİ YAŞINDA İSKOÇ BİR ARİSTOKRATTI. AİLESİNDEN ALDIĞI HARÇLIKLARLA GEÇİNİYOR VE ZAMANINI KENDİNİ SOSYETEYE TANITMAKLA GEÇİRİYORDU. ÇEŞİTLİ MACERALARINI VE DÜŞÜNCELERİNİ AKTARDIĞI AYRINTILI GÜNLÜKLER DE TUTUYORDU.

14 ARALIK 1762, SALI...

"BİRKAÇ HAFTADIR LONDRA'DA OLUP DA ETRAFIMIN ÇOK SAYIDA SERBEST KADINLA ÇEVRİLİ OLMASINA RAĞMEN ŞÖYLE ZEVKLİ BİR YATAK İLİŞKİSİ YAŞAMADIĞIMI DÜŞÜNMEK ÇOK GARİP...

SAHİDEN DE DÜNYADA ERKEKLER İÇİN, CANA YAKIN BİR KADINLA KARŞILIKLI MUHABBET BESLENEN HAKİKİ BİR GÖNÜL İLİŞKİSİ YAŞAMAKTAN DAHA BÜYÜK BİR SAADET OLAMAZ DİYE DÜŞÜNÜYORUM. ERKEK BU MEST EDİCİ BİRLEŞMEDE EŞSİZ BİR ERKEK OLDUĞUNUN İDRAKİYLE GÖKLERE ÇIKARKEN, AYNI ZAMANDA MADDİ MANEVİ TÜM HAZLARI VE TATLI HEYECANLARI DOYASIYA YAŞAR. CİNSİNİN VAKARI YÜKSEKTE TUTULMUŞ OLUR. CENNETE YAKIŞACAK BU AŞK SAHNELERİ FİKİRLERİMİ GÜÇLENDİRDİ, ZEVKİMİ İNCELTTİ. ÖYLE Kİ HEM REZİL, ART NİYETLİ, DEĞERSİZ BİR MAHLUKU EN YAKIN DOSTUM YAPMAKLA ALÇALDIĞIMI HEM DE NEFSİMİN HAMAMLARIN ŞEHEVİLİĞİYLE TATMİN OLABİLECEĞİNİ DÜŞÜNMEKTEN KENDİMİ ALIKOYAMIYORUM."

"BU SEBEPLE, COVENT GARDEN TİYATROSU'NDAN, ÇOK AZ TANIDIĞIM VE GÜNLÜĞÜMDE LOUISA DİYE BAHSEDECEĞİM HOŞ BİR AKTRİS HANIMI BİRKAÇ KERE DAVET ETTİM."

17 ARALIK 1762, CUMA...

MADAM, SİZİ BULDUĞUM İÇİN ÇOK MESUDUM. İLK GÖRDÜĞÜM ANDA SİZE HAYRAN KALDIM!

AH, BEYEFENDİ!

SAHİDEN HAYRAN KALDIM. EVDE ÇAY İÇİP TATLI TATLI SOHBET EDEBİLECEĞİM LATİF BİR HANIM BANA HER ŞEYDEN ÇOK HAZ VERİR. BURADA OLDUĞUMA ÇOK MEMNUNUM!

İSTEDİĞİNİZ ZAMAN GELEBİLİRSİNİZ BEYEFENDİ... ARZU EDERSENİZ HER AKŞAM!

MADAM, SİZE SONSUZ MÜTEŞEKKİRİM!

"TAM DA İSTEDİĞİM ŞEYDİ BU. ONU KEYFİ YERİNDE BIRAKIP SHERIDAN AİLESİ İLE AKŞAM YEMEĞİ YEDİM. BAY SHERIDAN BU ÇAĞIN EHEMMİYETSİZ BİR ÇAĞ OLDUĞUNU SÖYLEDİ."

KRALİÇE ANNE'İN SALTANATINDA LİYAKAT TEŞVİK EDİLDİ. SONRA SARAY TEVECCÜHÜYLE DEHA EL ÜSTÜNDE TUTULDU. ANCAK I. GEORGE İLE II. GEORGE'UN HÜKÜMDARLIKLARI SIRASINDA ZEKİ OLMAK SAKINCALIYDI. TERFİNİN TEK YOLU AHMAKLIKLA YOZLAŞMAYDI.

ŞİMDİ DAHA İYİ BİR DÖNEMDE YAŞADIĞIMIZI VE III. GEORGE'UN DEHAYA LAYIK OLDUĞU TEŞVİKİ GÖSTERECEĞİNİ ÜMİT EDİYORUM.

EVET, ARTIK LİYAKATİN GELİŞECEĞİNİ UMABİLİRİZ.

"SHERIDAN, FRANCIS'İN HORATİUS TERCÜMESİNE KUSUR BULDU."

HORATİUS'UN TAM MANASI NAZIMLA VERİLMELİDİR. ÜSLUBU VE RUHU HAKKINDA BİR FİKİR OLUŞTURMAK ADINA İMİTASYON OLMALI VE GÜNÜMÜZE UYARLANMALIDIR. SWIFT'İN İKİ İMİTASYONU GİBİ, YALNIZCA DNUNKİLER İYİDİR.

YA POPE'UNKİLER?

EFENDİM, POPE'TA HORATİUS'UN İNCE SERTLİĞİNDEN ZİYADE JUVENAL'IN KÜSTAHLIĞI VARDIR.

21 ARALIK 1762, SALI... "BUGÜN KUŞLUK VAKTİ, EKSİKSİZ BİR BAHTİYARLIK BEKLENTİSİYLE LOUISA'NIN EVİNE GİTTİM. İÇİMDE TUHAF BİR HEYECAN VARDI. ZEVK ÜMİDİYLE AŞKA GELMİŞTİM, FAKAT BİR YANDAN DA ÖYLE ENDİŞE İÇİNDEYDİM Kİ KUVVETTEN DÜŞMEKTEN KORKUYORDUM. NEREDEYSE BU RANDEVUDAN KURTULMAYI İSTEYECEK HALE GELDİM."

"CİDDİ AŞKIN ISTIRAPLI KAYGISINA DÜŞTÜM. OTURUP BİR AŞIĞIN ŞEVKİYLE DEĞİL, YENİ AHBAPLIĞIN MESAFESİYLE SOHBET ETTİM. O ODADAN ÇIKMAK İÇİN ÇOK ŞEY VERİRDİM. DİNDEN BAHSETTİK."

BUNU İNKÂR EDENLER MUHAKEMEDEN YOKSUN KİŞİLER.

KENDİ ADIMA, YÜCE VARLIK'A KULLUĞUN EN BÜYÜK ZEVKLERİMİZDEN BİRİ OLDUĞU GÖRÜŞÜNDEYİM MADAM. DİNİ İNANCIMDAN VAZGEÇMEM.

"AŞKIMDAN ÖYLE MAHZUNLAŞTIM Kİ RESMEN FERYAT EDEREK ONA ÇOK BEDBAHT VE SERSEM OLDUĞUMU VE GİDECEĞİMİ SÖYLEYEREK... AYAĞA KALKTIM... TEKRAR OTURDUM..."

MADAM, BANA PLATONCU OLMADIĞINIZI SÖYLEMİŞTİNİZ. SİZE YALVARIRIM MERHAMETLİ OLUN! HEMCİNSLERİNİZDEN DAHA BECERİKLİ OLDUĞUNUZU SÖYLEDİNİZ.* SİZE TAPIYORUM!

OLMAZ, CANIM EFENDİM. YALVARIRIM SAKİN OLUN!

*"BİR KADINI DAİMA HEMCİNSLERİNDEN DAHA İYİ OLDUĞUNA TEMİN EDİN."

BÖYLE ŞEYLERİ DÜŞÜNMEK BİRAZ ZAMAN İSTER!

MADAM, BU DİĞER ERKEKLER İÇİN GEÇERLİ BİR ŞEY... ÇOK İYİ HUYLUYUMDUR, DÜRÜSTÜMDÜR VE ÇOK AZ PARAM VAR. DÜRÜSTLÜĞÜME KARŞILIK BİR MÜKAFAT ALMALIYIM!

FAKAT EFENDİM, KENDİMİ TOPLAMAM İÇİN BANA BİRAZ ZAMAN VERİN.

25 ARALIK 1762, CUMARTESİ... "BUGÜN, NDEL OLMASI HASEBİYLE, DAHA İYİ BİR RUH HALİ İÇİNDEYİM, ZİRA NDEL BENDE DAİMA GÜZEL HİSLER UYANDIRIR. BİR SÜRE COUTTLARDA OTURDUM, SONRA DA MAÇFARLANELERDE. ORADAN DA DAVİELERİN EVİNE GİTTİM, ŞİİRDEN BAHSETTİK. GOLDSMITH ŞÖYLE DEDİ:"

BU ÇAĞIN KARIŞIK ŞİİRİ ESKİLERE HİÇ BENZEMİYOR; ÇOK ZAYIF KALIYOR!

FARKLI TARZDA ŞİİRLERİMİZ VAR. GEÇTİĞİMİZ ASIRDA "THE SPLEEN"İ AŞAN HİÇBİR ŞEY ÇIKMADI.

PEKİ YA GRAY'İN ŞİİRLERİNE NE DİYORSUNUZ? O ŞİİRLER ASIL DEĞİL Mİ?

AH, KURU GÜRÜLTÜ! GRAY'İ ÇOK SEVEN BİR ARKADAŞIM VARDI. "EVET," DEDİM. "GRAY SAHİDEN DE İYİDİR; NİTEKİM...

BAK BEYAZA, BAK MAVİYE,
KIRMIZIYA BAK, YEŞİLE DE,
REVNAKLI GÖKKUBBEYE DALIP
SOLMADAN ÖNCE."

"AH, HARİKA, HARİKA!" DEDİ. "ÖYLE," DEDİM, "AMA BU SATIRLARI ŞİMDİ UYDURDUM."

HM!

ŞEY, BEN GRAY'İ FEVKALADE BEĞENİRİM. ŞİİRLERİNİ DELİRİNCEYE KADAR OKUDUM DESEM YERİDİR!

SON DERECE MUĞLAK ŞİİRLER! OKUYUP ANLAMADAN ÖNCE, TARİHÇİ VE ALLAME OLMAK LAZIM.

NEDEN OLMASIN? GRAY HAMALLARLA ARABACILAR İÇİN YAZMIYOR YA. AYDIN KİMSELER İÇİN YAZIYOR!

BOSWELL SONUNDA LOUISA İLE BİR KAÇAMAK AYARLAMAYI BAŞARIR. BİRLİKTE BLACK LION OTELİ'NE GİDİP, BAY VE BAYAN DIGGES ADIYLA KAYIT YAPTIRIRLAR...

12 OCAK 1763, ÇARŞAMBA... "HİÇ BU KADAR ŞEHVETLİ BİR GECE GEÇİRMEMİŞTİM. TAM BEŞ DEFA MÜTHİŞ BİR HAZ İÇİNDE KENDİMİ KAYBETTİM. OLAĞANÜSTÜYDÜM. KENDİME BU İNSAN TABİATI İÇİN FEVKALADE DEĞİL MİDİR DİYE SORDUM."

20 OCAK 1763, PERŞEMBE... "DAMARLARIMI KAVURAN ZEHİRLİ ENFEKSİYON VE GÖĞSÜMDE KAYNAYAN ENDİŞE YÜZÜNDEN HASTA YATTIKTAN SONRA PERİŞAN HALDE KALKTIM. KENDİ DUYULARIMA İTİMAT EDEMİYORDUM. BUNUN FRENGİ CENAPLARI OLDUĞU ÇOK İKARDI" AŞ

OLAMAZ! O GÜZEL, O DUYGULU, O HOŞ KADIN BU KADAR AHLAKSIZ OLABİLİR Mİ? AHLAKSIZLIK BU KADAR GÜZEL BİR ŞEKLE BÜRÜNEBİLİR Mİ?

KANDIRILDIM MI? HOŞ KADINLARLA EMNİYETLİ VE ZARİF MACERALAR YAŞAMIŞ OLAN BEN, BİR AŞÜFTENİN ENAYİSİ Mİ OLDUM YANİ?

ARTIK (EN AZINDAN UZUNCA BİR SÜRE) KAHVALTIDAN ÖNCE PARKTA SIHHAT VE NEŞEYLE DOLAŞAMAYACAK MIYIM? O TATLI EĞLENCELERİMİ YAŞAYAMAYACAK MIYIM?

AH TANRIM, TANRIM! NE LANET BİR ŞEYMİŞ BU! NE SEFİL BİR YARATIĞIM BEN!

"BÖYLECE ONCA DİL DÖKTÜĞÜM VE HİÇ OLMAZSA BİR KIŞ BOYUNCA GÜVENİLE MÜNASEBET KURMAYI UMDUĞUM GÜZEL LOUISA İLE OLAN İLİŞKİMİ BİTİRDİM."

BOSWELL KENDİNİ BİR HEKİMİN BAKIMINA TESLİM EDER VE İKİ AY SONRA TAMAMEN İYİLEŞİR...

30 MART 1763, PERŞEMBE... "BÜTÜN GÜN GEZİP DOLAŞTIM. GECE DE PARKA GİDİP KARŞIMA ÇIKAN İLK FAHİŞEYLE ANLAŞTIM..."

"FAZLA DİL DÖKMEYE LÜZUM KALMADAN, KAPUT KULLANARAK TEHLİKELERDEN UZAK BİR BİRLEŞME YAŞADIM. ÇİRKİN VE SISKAYDI, NEFESİ DE İÇKİ KOKUYORDU. ADINI SORMADIM. İŞİ BİTİNCE ÇEKİP GİTTİ. BU ÇİRKİN TECRÜBEDEN HİÇ HAZZETMEDİM VE BİR DAHA YAPMAMAYA KARAR VERDİM."

12 NİSAN 1763, SALI... "DÜN GECE YOLDA BENDE BÜYÜK BİR MERAK UYANDIRAN İRİ YARI BİR FAHİŞEYLE TANIŞTIM. ONU ALIP BİR HANA GÖTÜRDÜM, ORADA BANA MUAZZAM KAİDESİNİN HER YERİNİ GÖSTERDİ."

"FAKAT FAHİŞENİN PARA TUTKUSU DA KIÇI KADAR BÜYÜK ÇIKTI, TEKLİF ETTİĞİM PARAYI KABUL ETMEDİ. BENİ AĞZIMI BOZMAYA SEVK ETMEYE VE HADİSE ÇIKARMAYA HEVESLİYDİ, AMA BEN BARSELONALI BİR PİSKOPOS EDASIYLA ÇIKIP GİTTİM."

19 MAYIS 1763, PERŞEMBE... "HAYVANİ DUYGULAR İÇİNDE, MÜTHİŞ BİR ARZUYLA YANARAK PIAZZA'TAN* ÇIKTIM. KARŞILAŞTIĞIM İKİ TATLI KÜÇÜK KIZ BENİMLE GELMEK İSTEDİLER."

*GÖZDE BİR KAHVEHANE.

"NEŞEYLE KABUL ETTİLER. BÖYLECE SHAKESPEARE'S HEAD'E GERİ DÖNDÜK."

"BİZİ GÜZEL BİR ODAYA ALDILAR, BİR DAKİKA SONRA ÖNÜMÜZE BİR ŞİŞE ŞERİ KOYDULAR. HAREMİME ALICI GÖZLE BAKTIM VE İKİSİNİ DE AŞK OYUNLARIM İÇİN MÜNASİP BULDUM. İÇKİ İÇİP OYNAŞTIK; "YOUTH'S THE SEASON" ŞARKISINI SÖYLEYİP KAPTAN MACHEATH OLDUĞUMU HAYAL ETTİM."*

*DİLENCİLER OPERASI'NDAN.

"...SONRA YAŞ SIRASIYLA KIZLARLA GÖNLÜMÜ AVUTTUM. LONDRA'DAYDIM, USLU GEÇEN KIŞTAN SONRA HOVARDALIĞIN TADINI ÇIKARIYORDUM; TABİRİ CAİZSE EPEY HAVALANMIŞTIM."

20 MAYIS 1763, CUMA... "KANIMDA HALA HAZZIN HEYECANI VARDI. MACPEARSON İLE KAHVALTI ETTİK. BANA ORİJİNAL DİLDE İSKOÇ ŞİİRLERİ OKUDU. SONRA LORD EGLINGTON'IN EVİNE GİTTİM, BENİ BİR GECE ÖNCEKİ MACERALARIYLA EĞLENDİRDİ VE AKŞAM YEMEĞİNE KALAYIM DİYE ISRAR ETTİ."

20 TEMMUZ 1763, ÇARŞAMBA... "BAY JOHNSON VE BAY DEMPSTER İLE DAİREMDE YEMEK YEDİK. JOHNSON ACIMANIN DOĞAL BİR DUYGU OLMADIĞINI, ÇÜNKÜ ÇOCUKLARLA BARBARLARIN HEP ZALİM OLDUKLARINI SÖYLEDİ. DEMPSTER ROUSSEAU'NUN PLANINI, FAZİLETE KIYMET VERMESİ GEREKEN AKIL ADAM İÇİN SERVETİN VE SINIF ÜSTÜNLÜĞÜNÜN BİR ŞEY İFADE ETMEYECEĞİNİ İLERİ SÜREREK ELEŞTİRDİ. JOHNSON ŞÖYLE KARŞILIK VERDİ:"

ADAM BARBARSA VE TEK BAŞINA BİR ORMANDA YAŞIYORSA, BU DEDİĞİNİZ DOĞRU OLABİLİR, FAKAT MEDENİ BİR TOPLUMDA FAZİLET İNSANA PARA KADAR İYİ HİZMET ETMEZ. KENDİNİZ DE DENEYEBİLİRSİNİZ, BEYEFENDİ. SOKAĞA ÇIKIN VE GÖRDÜĞÜNÜZ BİRİNE AHLAK ÜZERİNE DERS VERİN. SONRA BİR BAŞKASINA BİR ŞİLİN VERİN. BAKALIM HANGİSİ SİZE DAHA ÇOK HÜRMET GÖSTERECEK?

"DEMPSTER FAZİLETİN İNSANLARI BİRBİRİNDEN AYIRAN TEK FARK OLDUĞUNU SÖYLEDİ."

İNSANOĞLU TECRÜBEYLE BUNUN İMKANSIZ OLDUĞUNU GÖRDÜ. BÜTÜN FARKLILIKLAR ORTADAN KALKSA, GÜÇLÜLER BUNUN UZUN SÜRMESİNE İZİN VERMEZLERDİ. ANCAK İTAAT KESİNLİKLE ZARURİ OLDUĞUNDAN, İNSANLIK (YANİ BÜTÜN MEDENİ TOPLUMLAR) BUNU SADE VE SABİT BİR TEMELE OTURTMUŞLARDIR. İNSAN KALITSAL OLARAK BİR SINIFA MENSUP DOĞAR. İTAAT BÜYÜK ÖLÇÜDE İNSANIN MUTLULUĞUNA HİZMET EDER. HÜKMETMEKTE VE İTAAT ETMEKTE KARŞILIKLI BİR HAZ SÖZ KONUSUDUR. HEPİMİZ EŞİT KONUMDA OLSAYDIK, SALT HAYVANİ ZEVKLERİ YAŞAYAN MÜNFERİT HAYVANLARDAN DAHA MUTLU OLMAZDIK.

"BÖYLECE BAY JOHNSON BİZE ZORUNLULUĞUN KATI İLKELERİNİ VE İTAATİN FAYDALARINI GÖSTERDİ. ÖTEDEN BERİ MONARŞİYE KUVVETLİ BİR EĞİLİMİM OLDUĞU HALDE MANTIKLI GEREKÇELER İLERİ SÜREMEDİĞİMDEN, BENİ SON DERECE MEMNUN ETTİ BU. JOHNSON GİTTİKTEN SONRA DEMPSTER'A KARŞI İTAATKÂR OLMAYI SAVUNMA VAZİFESİNİ BEN ÜSTLENDİM. SERT DİLLİ JOHNSON'DAN İYİ BİR SOPA YEDİKTEN SONRA, ZAYIF BİR HASIM OLMUŞTU ARTIK. BANA ÇOK KUVVETSİZ BİR ADAM GİBİ GELDİ; SAFSATACILIĞIN SAĞLAM İLKELERİ ÜZERİNE KAZANDIĞIM ZAFER BENİ PEK SEVİNDİRDİ."

28 TEMMUZ 1763, PERŞEMBE... "GECE BAY JOHNSON'LA BİRLİKTE TURK'S HEAD'DE* BİR ODA TUTTUK. BANA SWIFT'İN LAYIK OLDUĞUNDAN DAHA BÜYÜK ÜNE KAVUŞTUĞUNU, MÜKEMMELLİĞİNİN GÜÇLÜ BİR MANTIĞA DAYANDIĞINI, ZİRA MİZAHININ PEK DE AHIM ŞAHIM OLMADIĞINI SÖYLEDİ. NEHİR KIYISINDA KOL KOLA YÜRÜRKEN, BİR SOKAK KADINI İŞVELİ İŞVELİ YANIMIZA YAKLAŞTI."

YOK KIZIM, ŞİMDİ OLMAZ.

* ÖZEL ODALARI OLAN BİR TAVERNA.

"BU GARİBANLARIN PERİŞAN VAZİYETLERİNDEN, ÇARPIK İLİŞKİLERİN MUTLULUKTAN ÇOK SEFALET GETİRDİĞİNDEN BAHSETTİK."

SMALL BEER

BOSWELL HAYATININ SONRAKİ YILLARINDA SAMUEL JOHNSON'IN HAYATINI YAZARAK ADINI ÖLÜMSÜZLEŞTİRDİ.

"Brüksel Kraliyet Akademisi'ne" Mektup (namıdiğer "Gururla Osurun")

Benjamin Franklin

İLLÜSTRASYON / UYARLAMA Stan Shaw

TÜRKÇESİ Elif Ersavcı

EDEBİYATTA KÖKÜ ESKİLERE DAYANAN AMA İHMAL edilmiş bir skatoloji geleneği var; boklar, çişler, osuruklar *Gılgamış*'ta, İncil'de, Rabelais, Chaucer, Martin Luther (vaazları), Shakespeare, Swift, Hugo, Twain, Joyce, Pynchon ve daha birçoklarının eserlerinde yer bulur kendine. Benjamin Franklin de "Brüksel Kraliyet Akademisi'ne Mektup" adlı çalışmasıyla bu boşaltım kanonunun bir parçası. Deneme gayrı resmi kaynaklarda "Gururla Osurun" başlığıyla bilinse de bu sözler metinde geçmez; bu başlık esasında Franklin'in ağzı bozuk yazılarının derlendiği, söz konusu denememizi de popülerleştiren antolojinin adıdır.

Franklin, ABD büyükelçisi sıfatıyla Paris'te ikamet ederken matbaasını arkadaş çevresini, özellikle de hanımları eğlendirmek üzere kaleme aldığı kısa ve esprili yazılarını (*bagatelle*) basmak için kullanır. Yazılar içki içmek, satranç oynamak, Amerika'ya taşınmak ve, eee, osurmak gibi konular etrafında döner. Bu sonuncusunu, saygın bir bilimsel topluluk olmakla birlikte Franklin'in dev bir kolektif beyin gücünü boş ve anlamsız sorunlara harcadığına inandığı Brüksel Kraliyet Akademisi'yle dalga geçmek için yazar. Akademi'ye bünyesindeki yetenekleri daha acil ve pratik meselelerde kullanmasını önerir.

(İlk paragrafta alıntılanan Fransızca metin, Akademi'nin üyelerine sunduğu gerçek bir matematik problemidir. "Gururla Osurun"da verildiği haliyle ilk Fransızca cümle, "Verili bir şeklin içine, yine verili daha küçük bir şekilden mümkün olan en fazla sayıda yerleştirin"; ikinci cümle ise, "Akademi bu keşfin bilgimizin sınırlarını genişletmek suretiyle fayda sağlayacağına hüküm getirmiştir," şeklinde çevrilebilir.)

Stan Shaw, ABD yapımı ünlü komedi programı *The Daily Show with Jon Stewart*'a görsel bir selam niteliğindeki bu uyarlamasına Franklin'in metninin tamamını aldı. Bu haliyle gördüğünüzde, Franklin'in bu politik espri ve haber parodisi şovu için ideal bir muhabir yahut sunucu olabileceğini anlayacaksınız.

Benjamin Franklin ile Gururla Osurun

EVRENCEK BİLİYORUZ Kİ YEMEKLER SİNDİRİLİRKEN İNSAN YARATIKLARININ BAĞIRSAKLARINDA BÜYÜK MİKTARDA GAZ YARATILIR YA DA ÜRETİLİR.
BU HAVANIN KAÇIP ATMOSFERE KARIŞMASINA İZİN VERMEK, HAVANIN BERABERİNDE GETİRDİĞİ PİS KOKU SEBEBİYLE ÇEVREDEKİLER İÇİN RAHATSIZ EDİCİDİR.
DOLAYISIYLA İYİ TERBİYE GÖRMÜŞ İNSANLAR ETRAFINDAKİLERE BÖYLE BİR RAHATSIZLIK VERMEMEK ADINA DOĞANIN GAZI BOŞALTMA GİRİŞİMLERİNİ ENGELLEMEYE ZORLAR KENDİNİ.
DOĞANIN ÇAĞRISINA KARŞI ÇIKARAK İÇERİDE ALIKONAN GAZ İNSANA BÜYÜK BİR ACI VERMEKLE KALMAZ, KRONİK KOLİK, YIRTIKLAR, ŞİŞKİNLİK GİBİ İLERİKİ HASTALIKLARA DA DAVETİYE ÇIKARIR VE DAHASI BÜNYE İÇİN, HATTA HAYAT İÇİN TAHRİPKAR SONUÇLAR DOĞURUR.
GAZ FİRARLARINA EŞLİK EDEN İĞRENÇ KOKU OLMASAYDI KİBAR İNSANLAR BU GAZI ÇIKARMAKTAN, TÜKÜRMEKTEN YA DA SÜMKÜRMEKTEN ÇEKİNDİKLERİNDEN DAHA FAZLA ÇEKİNMEZLERDİ.

DOLAYISIYLA BENİM ÖNERDİĞİM ÖDÜLLÜ SORU, YEMEK YAHUT SOSLARIMIZA KARIŞTIRABİLECEĞİMİZ, VÜCUTLARIMIZDAN ÇIKAN DOĞAL GAZ BOŞALTIMINI BIRAKIN KOKUSUZ KILMAYI, PARFÜMLER GİBİ HOŞ KOKUTACAK, SAĞLIĞA FAYDALI BİR İLACIN KEŞFİDİR.
DÜŞÜNÜLDÜĞÜNDE, BU ASLA GERÇEK OLAMAYACAK, HEPTEN İMKANSIZ BİR PROJE DEĞİL. HALİHAZIRDA KOKULARI DEĞİŞTİRME YOLLARI ÜZERİNE BİR MİKTAR BİLGİMİZ VAR.
ET YİYEN BİRİNİN GAZI, HELE Kİ ETİN YANINDA BOLCA SOĞAN DA VARSA, KİMSENİN TAHAMMÜL EDEMEYECEĞİ BERBAT BİR KOKU SALARKEN, BİR SÜREDİR YALNIZCA SEBZELERLE BESLENEN BAŞKA BİRİNİN GAZI EN HASSAS BURUNLARIN BİLE ALAMAYACAĞI KADAR PİRÜPAK OLABİLİR. EĞER BU KİŞİ YELLENDİĞİNİ DİLE GETİRMEZSE İÇİNDEKİ SIKINTIYI CANININ İSTEDİĞİ HER YERDE KİMSEYE FARK ETTİRMEDEN DIŞARI SALABİLİR.
NE VAR Kİ SADECE SEBZEYE DAYANAN BİR DİYETİ "UYGUNSUZ" BULACAK PEK ÇOK İNSAN VAR.
?

AMA TUVALETLERE ATILAN AZ BİR KİREÇ TOZU, İÇERİDE BOLCA BULUNAN KOKUŞMUŞ MADDEDEN ÇIKAN O BERBAT HAVAYI İYİLEŞTİREBİLDİĞİNE VE HATTA HOŞ BİR RAYİHA KAZANDIRABİLDİĞİNE GÖRE, YEMEĞİMİZE ATACAĞIMIZ BİRAZCIK KİREÇ VEYA DENGİ BİR ŞEYİN, YAHUT AKŞAM YEMEĞİNDE İÇİLECEK BİR BARDAK "KİREÇ SUYU"NUN İÇERİDE ÜRETİLEN VE BAĞIRSAKLARDAN ÇIKAN HAVANIN ÜZERİNDE AYNI ETKİYİ YARATMAYACAĞINI KİM BİLEBİLİR? DENEMEYE DEĞER.
BAŞKA BİR BOŞALTIMIMIZIN, ÇİŞİMİZİN KOKUSUNU DA ÇOK AZ BİR ÇABAYLA DEĞİŞTİREBİLDİĞİMİZ HEPİMİZİN MALUMU. BİR İKİ KUŞKONMAZ SAPI İDRARIMIZA NAHOŞ BİR KOKU VERİRKEN, BEZELYEDEN BİLE UFAKÇA BİR TEREBENTİN HAPI ONU MENEKŞELER GİBİ KOKUTABİLİR. YANİ ÇİŞİMİZİ PARFÜM GİBİ KOKUTMAMIZ MÜMKÜNKEN AYNI ŞEYİ GAZIMIZ İÇİN YAPMAK NEDEN İMKANSIZ OLSUN?
ÖHÖM ÖHÖM... SÖYLEYİN BANA: ARİSTOTELES'TEN EDİNDİĞİ BİLGİLER SAYESİNDE DAHA MUTLU OLAN, BIRAKIN MUTLULUĞU, HAYATI KOLAYLAŞAN YİRMİ KİŞİ VAR MIDIR AVRUPA'DA? DESCARTES'IN GİRDAPLARININ, BAĞIRSAKLARINDA FIRTINALAR KOPAN BİRİNE NE FAYDASI VAR? NEWTON'IN MADDE PARÇACIKLARININ KARŞILIKLI ÇEKİM YASASINI BİLMEK, BU PARÇACIKLARIN KARŞILIKLI NEFRETİNDEN VE BU NEFRETTEN DOĞAN ZALİM ŞİŞKİNLİKTEN MUSTARİP BİR ADAMI RAHATLATABİLİR Mİ?
SADECE BİR İKİ FİLOZOFUN, O DA HAYATLARI BOYUNCA SADECE BİR İKİ KEZ IŞIĞI BÜKÜLMEMİŞ VE NEWTON PRİZMASIYLA YEDİ RENGE AYRILMIŞ HALDE GÖRMEKTEN ALDIĞI ZEVK, BÜTÜN İNSANLARIN BAĞIRSAKLARINDAKİ GAZI GÜNDE YEDİ KEZ ÖZGÜRCE ÇIKARMAKTAN DUYACAĞI RAHATLIKLA KARŞILAŞTIRILABİLİR Mİ?

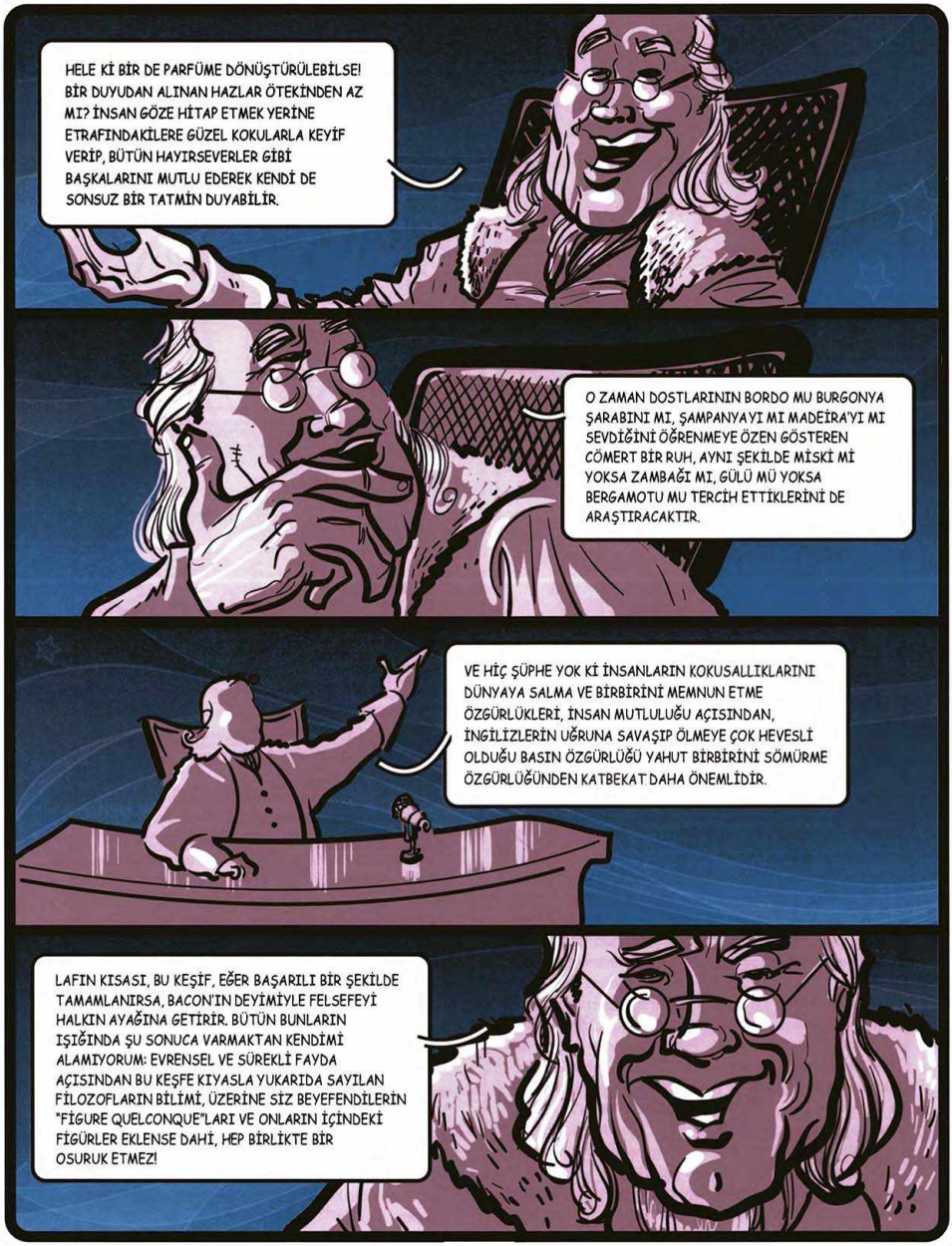
HELE Kİ BİR DE PARFÜME DÖNÜŞTÜRÜLEBİLSE! BİR DUYUDAN ALINAN HAZLAR ÖTEKİNDEN AZ MI? İNSAN GÖZE HİTAP ETMEK YERİNE ETRAFINDAKİLERE GÜZEL KOKULARLA KEYİF VERİP, BÜTÜN HAYIRSEVERLER GİBİ BAŞKALARINI MUTLU EDEREK KENDİ DE SONSUZ BİR TATMİN DUYABİLİR.
O ZAMAN DOSTLARININ BORDO MU BURGONYA ŞARABINI MI, ŞAMPANYAYI MI MADEİRA'YI MI SEVDİĞİNİ ÖĞRENMEYE ÖZEN GÖSTEREN CÖMERT BİR RUH, AYNI ŞEKİLDE MİSKİ Mİ YOKSA ZAMBAĞI MI, GÜLÜ MÜ YOKSA BERGAMOTU MU TERCİH ETTİKLERİNİ DE ARAŞTIRACAKTIR.
VE HİÇ ŞÜPHE YOK Kİ İNSANLARIN KOKUSALLIKLARINI DÜNYAYA SALMA VE BİRBİRİNİ MEMNUN ETME ÖZGÜRLÜKLERİ, İNSAN MUTLULUĞU AÇISINDAN, İNGİLİZLERİN UĞRUNA SAVAŞIP ÖLMEYE ÇOK HEVESLİ OLDUĞU BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ YAHUT BİRBİRİNİ SÖMÜRME ÖZGÜRLÜĞÜNDEN KATBEKAT DAHA ÖNEMLİDİR.
LAFIN KISASI, BU KEŞİF, EĞER BAŞARILI BİR ŞEKİLDE TAMAMLANIRSA, BACON'IN DEYİMİYLE FELSEFEYİ HALKIN AYAĞINA GETİRİR. BÜTÜN BUNLARIN IŞIĞINDA ŞU SONUCA VARMAKTAN KENDİMİ ALAMIYORUM: EVRENSEL VE SÜREKLİ FAYDA AÇISINDAN BU KEŞFE KIYASLA YUKARIDA SAYILAN FİLOZOFLARIN BİLİMİ, ÜZERİNE SİZ BEYEFENDİLERİN "FİGURE QUELCONQUE"LARI VE ONLARIN İÇİNDEKİ FİGÜRLER EKLENSE DAHİ, HEP BİRLİKTE BİR OSURUK ETMEZ!

Kadın Hakları için Bir Savunma

Mary Wollstonecraft

UYARLAMA Fred Van Lente

İLLÜSTRASYON Ryan Dunlavey

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

FRED VAN LENTE İLE RYAN DUNLAVEY'İN *Action Philosophers!* [Filozoflar İşbaşında!] adlı harika kitap için oluşturdukları bu tek sayfa, Mary Wollstonecraft'ın en kalıcı çalışmasına giriş niteliğinde olduğundan burada o yürekli kitapçığın önsözünden bir alıntıya yer vermek istiyoruz:

> Tarihin sayfaları üzerine düşündükten ve yaşayan dünyayı endişeyle gözlemledikten sonra, kederli bir içerlemenin melankolisi ruhumu sardı; tabiatın kadınla erkeği birbirinden çok farklı yaratmış olduğunu ya da şimdiye dek dünyada yer alan medeniyetin fazlasıyla tarafgir olduğunu üzüntüyle kendi kendime itiraf ettim. Eğitim üzerine yazılmış pek çok kitap devirdim ve ailelerin tutumlarıyla, okulların idare tarzlarını sabırla inceledim, peki netice ne oldu dersiniz? Esef duyduğum sefaletin en büyük kaynağının hemcinslerimin eğitiminin ihmal edilmiş olduğuna; tek bir aceleci sonuçtan kaynaklanan ve üst üste gelen çeşitli sebeplerden dolayı kadınların özellikle acizleştirildikleri ve güçsüzleştirildiklerine dair derin bir kanaat. Esasen kadınların tavır ve tutumları zihinlerinin hiç de sağlıklı olmadığını ispatlamaktadır, zira güçlülük ve faydanın güzelliğe feda edilerek çiçeklerin çok verimli bir toprağa dikilmesi gibi, gösterişli yapraklar da müşkülpesent bir göze haz verdikten sonra solar, olgunluğa erişmeleri gereken mevsimden çok önce sapının üstünde kurur giderler.
>
> Bu verimsiz çiçeklenmeyi yanlış eğitim sistemine isnat etmenin sebebi, bu konuda erkekler tarafından yazılmış kitaplardan edindiğim intibadır. Kadınları insandan çok dişi bir mahluk olarak gören bu erkekler, onları zevce yerine alımlı metresler yapmaya daha hevesli olmuşlardır. Cinsiyet telakkisi bu aldatıcı biat tarafından öyle köpürtülmüştür ki asrımızın medeni kadını daha soylu bir emel beslemesi, kabiliyetleri ve faziletleriyle hürmet beklemesi gerekirken, pek az bir istisnayla, sadece muhabbet uyandırma hevesindedir.
>
> Ümit ederim ki hemcinslerim, onları büyüleyici letafetlerini methedecek ve tek başlarına ayakta durmaktan aciz, hiç bitmeyen bir çocukluk yaşayan varlıklar olarak görecek yerde kendilerine mantıklı yaratıklar olarak muamele ettiğim için beni affederler. Gerçek haysiyeti ve mutluluğu nelerin oluşturduğunu samimiyetle belirtmek isterim. Kadınlara hem zihnen hem de bedenen kuvvetli olmaya çalışmalarını tavsiye ederim. Yumuşak sözlerin, hassas bir yüreğin, nazik bir sezginin ve ince bir zevkin zayıflık lakapları olduğunu ve insanda ancak acıma ve benzeri bir his olan merhametli bir sevgi uyandıran böyle varlıkların kısa zamanda zillete düşeceklerini söylemek isterim.
>
> Erkeklerin köleleri andıran bağımlılıklarımızı yumuşatmak için tenezzülen kullandıkları bu tür kadınsı ifadeleri reddederek ve o zarif zihin zafiyetini, o ince hassasiyeti ve tatlı uysallığı sözde zayıf cinsin özellikleri olarak hor görerek, zarafetin faziletten aşağı olduğunu ve asıl takdire şayan emelin cinsiyet ayrımı gözetmeksizin insan olarak bir kişilik sahibi olması gerektiğini belirtmek isterim.

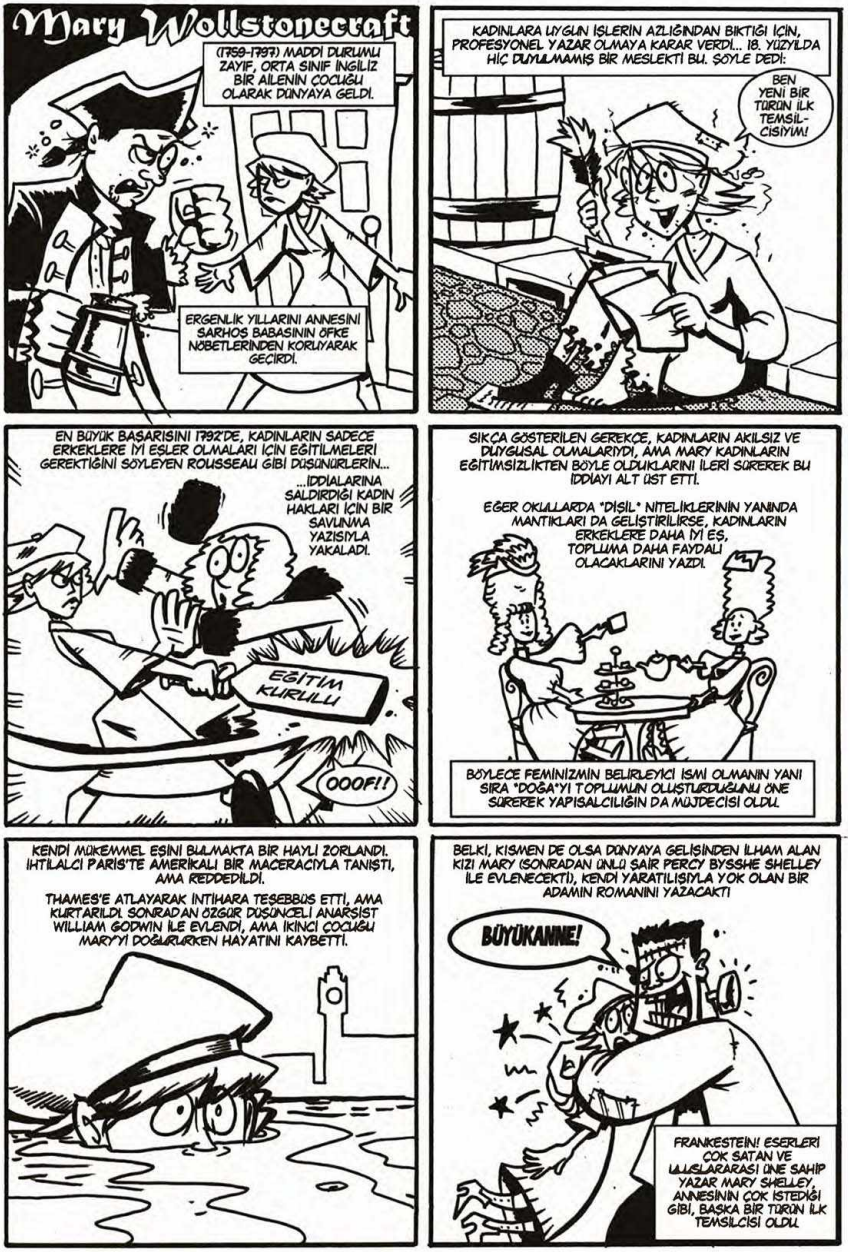
Mary Wollstonecraft
(1759-1797) MADDİ DURUMU ZAYIF, ORTA SINIF İNGİLİZ BİR AİLENİN ÇOCUĞU OLARAK DÜNYAYA GELDİ.
ERGENLİK YILLARINI ANNESİNİ SARHOŞ BABASININ ÖFKE NÖBETLERİNDEN KORUYARAK GEÇİRDİ.
KADINLARA UYGUN İŞLERİN AZLIĞINDAN BIKTIĞI İÇİN, PROFESYONEL YAZAR OLMAYA KARAR VERDİ... 18. YÜZYILDA HİÇ DUYULMAMIŞ BİR MESLEKTİ BU. ŞÖYLE DEDİ:
BEN YENİ BİR TÜRÜN İLK TEMSİLCİSİYİM!
EN BÜYÜK BAŞARISINI 1792'DE, KADINLARIN SADECE ERKEKLERE İYİ EŞLER OLMALARI İÇİN EĞİTİLMELERİ GEREKTİĞİNİ SÖYLEYEN ROUSSEAU GİBİ DÜŞÜNÜRLERİN...
...İDDİALARINA SALDIRDIĞI KADIN HAKLARI İÇİN BİR SAVUNMA YAZISIYLA YAKALADI.
EĞİTİM KURULU
OOOF!!
SIKÇA GÖSTERİLEN GEREKÇE, KADINLARIN AKILSIZ VE DUYGUSAL OLMALARIYDI, AMA MARY KADINLARIN EĞİTİMSİZLİKTEN BÖYLE OLDUKLARINI İLERİ SÜREREK BU İDDİAYI ALT ÜST ETTİ.
EĞER OKULLARDA "DİŞİL" NİTELİKLERİNİN YANINDA MANTIKLARI DA GELİŞTİRİLİRSE, KADINLARIN ERKEKLERE DAHA İYİ EŞ, TOPLUMA DAHA FAYDALI OLACAKLARINI YAZDI.
BÖYLECE FEMİNİZMİN BELİRLEYİCİ İSMİ OLMANIN YANI SIRA "DOĞA"YI TOPLUMUN OLUŞTURDUĞUNU ÖNE SÜREREK YAPISALCILIĞIN DA MÜJDECİSİ OLDU.
KENDİ MÜKEMMEL EŞİNİ BULMAKTA BİR HAYLI ZORLANDI. İHTİLALCI PARİS'TE AMERİKALI BİR MACERACIYLA TANIŞTI, AMA REDDEDİLDİ.
THAMES'E ATLAYARAK İNTİHARA TEŞEBBÜS ETTİ, AMA KURTARILDI. SONRADAN ÖZGÜR DÜŞÜNCELİ ANARŞİST WILLIAM GODWIN İLE EVLENDİ, AMA İKİNCİ ÇOCUĞU MARY'Yİ DOĞURURKEN HAYATINI KAYBETTİ.
BELKİ, KISMEN DE OLSA DÜNYAYA GELİŞİNDEN İLHAM ALAN KIZI MARY (SONRADAN ÜNLÜ ŞAİR PERCY BYSSHE SHELLEY İLE EVLENECEKTİ), KENDİ YARATILIŞIYLA YOK OLAN BİR ADAMIN ROMANINI YAZACAKTI
BÜYÜKANNE!
FRANKESTEİN! ESERLERİ ÇOK SATAN VE ULUSLARARASI ÜNE SAHİP YAZAR MARY SHELLEY, ANNESİNİN ÇOK İSTEDİĞİ GİBİ, BAŞKA BİR TÜRÜN İLK TEMSİLCİSİ OLDU.

Tehlikeli İlişkiler

Choderlos de Laclos

İLLÜSTRASYON Molly Crabapple

TÜRKÇESİ Özlem Yüksel

FRANSA'NIN EN BÜYÜK, EN KARANLIK ŞAİRLERİNDEN Charles Baudelaire, *Tehlikeli İlişkiler* için, "Buz gibi yakar," demişti. Asker ve siyasetçi Choderlos de Laclos'nun tek romanı olan 1782 tarihli *Tehlikeli İlişkiler* akıcı ve lezzetli diliyle, şahsi intikamları uğruna etraflarındaki herkesi acımasızca yönlendiren iki sefih sosyopatın öyküsünü okuduğunuzu unutturur. Çeşitli karakterler arasındaki yazışmalardan oluşan roman, entrikaların kurulduğu, planların raydan çıktığı, beklenmedik durumların geliştiği ve olayların zaptedilemez hale geldiği çetrefilli ama kusursuz bir kurgudur.

Markiz de Merteuil'in eski sevgilisi onu başka bir kadın için terk etmiştir. Bu başka kadın Vikont de Valmont'un karısıdır. Şimdi Merteuil'in eski sevgilisi, genç bakire Cecil de Volanges ile sözlenmiştir ve o sırada ülke dışındadır. Merteuil onun hayatını mahvetmek için bir plan yapar: Valmont'u evlenme çağındaki Cecil'i baştan çıkarmaya ikna edecek ve düğünden sonra Paris sosyetesinde gelinin bakire değil, deneyimli bir erkek düşkünü olduğu dedikodusunu yayacaktır. (Günümüzde pek şaşırtıcı olmasa da, o dönemde –yozlaşmış, devrim öncesi Paris'te bile– bu durum intihar sebebiydi.)

Valmont'un Merteuil'e, kocasına ihaneti hayal bile etmeyen ciddi bir evli kadını baştan çıkarmaya çalıştığı için bu entrikaya katılmayacağını bildirmesiyle olaylar daha romanın başında karmaşıklaşır. Ancak görürüz ki Valmont Markiz'in yatağına giremediği için üzgündür. Merteuil'in Cecil'in bekaretinin bozulmasını arzuladığını itiraf etmesiyle heyecan artar. Bu arada genç şövalye Danceny de Cecil'in peşinde koşmakta, kızın arp kutusuna gizlice aşk notları bırakmaktadır. Tomurcuklanan bu aşk Merteuil tarafından ustaca teşvik edilir, çünkü Cecil'in bekaretini Vikont bozmayacaksa, bu genç Romeo işi halledecektir...

Laclos, "Ben buradan göçtükten sonra dünyada heyecan ve yankı uyandırmaya devam edecek bir kitap yazmaya azmettim," demiştir. Biz de onu tebrik ediyoruz.

Ressam Molly Crabapple *Tehlikeli İlişkiler*'i resimlemek için doğmuş adeta. Sefahat düşkünü, pasta yiyen, pudralanmış peruklar takan aristokratlar Crabapple'ın değişmez karakterleridir ve ilk steampunk çalışması Victoria dönemi Londra'sında değil, rokoko tarzı Fransa'da geçer (bkz. DC *Puppet Makers*).

TEHLİKELİ İLİŞKİLER CHODERLOS DE LACLOS MOLLY CRABAPPLE

KATKIDA BULUNANLAR

ANDRICE ARP, Portland, Oregon'da çizgi roman, resimler, çizimler yapıp küçük nesneler üretiyor. 2001'den 2004'e dek çıkan *Hi-Horse* çizgi roman serisinin ve 2004'te Alternative Comics'ten çıkan *Hi-Horse Omnibus*'un editörlerinden. O zamandan beri çizgi roman ve resimleri, diğerlerinin yanı sıra Fantagraphics'in üç ayda bir çıkan *MOME* antolojisinde yayınlandı. Resimleri Giant Robot gibi galerilerde, karma sergilerde ve Secret Headquarters'ta tek başına boy gösterdi. Şimdilerde her şeyi anlamaya çalışmakla uğraşıyor.

IAN "ALBINAL" BALL, profesyonel animasyonlar, çizimler ve dünyaya iletmek istedikleri mesajlarıyla harika şeyler yapmayı arzulayan insanlara şahanelikler üretiyor. İnternette yaptığı işler için pek çok ödül kazandı, saygın yarışmalardan ödüllerle döndü ve resimlerini güzel kitaplarda yayınlattı. İşi, çocukları ve kişisel projeleriyle jonglörlük yapmak (mecazi anlamda) onu yeterince meşgul ederken, bir yandan da lipitlerinin bir kısmını yakmak amacıyla düzenli olarak koşmaya çalışıyor.

ROBERT BERRY, on yıl önce şövale başında resim yapmayı bırakarak, çizgi roman çizip hikaye yazmak üzere Detroit'ten Philadelphia'ya taşındı. Yapım ortağı Josh Levitas'la birlikte Joyce'un büyük romanının interaktif çizgi roman uyarlaması olan *Ulysses "Seen"*in çizimlerini üstlendi. *Grafik Kanon*'daki çalışmasını, pek tabii ki, ona Shakespeare, şiir ve sanat yapmak için gereken uzlaşmaz dürtü hakkında bildiği her şeyi öğreten annesine ithaf ediyor.

TOM BIBY, Montana'da büyüdü, Missoula'da güzel sanatlar eğitimi aldı. Şu anda San Francisco'da yaşıyor ve bir yandan ağaç işçiliği ile marangozluk yaparken, diğer yandan İki İyi Adam'dan biri olarak yazıyor ve grafik romanlarla resimli kitaplar çiziyor. İki İyi Adam'ın çalışmaları twofinechaps.com'da görülebilir.

ALESSANDRO BONACCORSI, Toskanalı bir illüstratör ve grafik tasarımcısı. Tasarım ve yayıncılığın yanı sıra kültürel ve kurumsal işler de yapan çizer, resmi, el yazısını ve dijitali sürreal ve fantastik bir şekilde harmanladı. Gerçekçiliği başkalarına bırakıp tercihini akla hayale sığmayandan, absürdden, düş ürününden, beklenmeyenden, farklıdan, acayipten ve heyecan vericiden yana kullanıyor. Portfolyosunu zuppassion.com veya bonaccorsiart.com'da görebilirsiniz.

SHAWN CHENG, New York'ta çalışan bir sanatçı ve karikatürist. Çizgi roman ve sanat kolektifi Partyka'nın üyesi olarak sınırlı sayıda basılan el yapımı çizgi romanlar üretiyor. Çalışmaları *SPX Anthology* ve *Best American Comics*'te yayınlandı; resimleri ve taşbaskıları New York'ta Fredericks & Freiser Galeri'de, Los Angeles ve San Francisco'da ise Giant Robot Galerileri'nde sergilendi. Shawn Tayland'da doğup Long Island'da büyüdü. Yale Üniversitesi'nde resim ve taşbaskı eğitimi aldı. Şu anda eşi ve iki kızıyla birlikte Queens, Astoria'da yaşıyor.

SEYMOUR CHWAST'ın ödüllü işleri iki kuşak tasarımcı ve illüstratörü etkiledi. Yenilikçi tasarım ve illüstrasyonlarıyla dünya çapında ün kazanan Push Pin Stüdyoları'nın kurucularından. Push Pin'in kültür ve edebiyat referanslı görsel dili tarihteki tasarım akımlarına duyduğu tutkudan kaynaklanıp insanların tasarıma bakışındaki kökten değişikliğe katkıda bulunuyor. Chwast, AIGA Ödülü'ne layık görüldü, sanat yönetmenliğiyle onur listesine girdi ve Parsons Tasarım Okulu'ndan fahri sanat doktorası aldı. Çalışmaları MoMA'da, Metropolitan Sanat Müzesi'nde ve dünyanın pek çok yerindeki büyük müzelerde yer alıyor. Chwast birçok yerde sergi açtığı gibi birçok yerde de ders veriyor.

MOLLY CRABAPPLE, bir sanatçı, çizgi roman yaratıcısı ve dünyada 140 şehirde alternatif çizim aktiviteleri zinciri niteliğindeki Dr. Sketchy'nin Anti-Sanat Okulu'nun kurucusu. Ayrıca John Leavitt'le birlikte *Puppet Makers*'ın (DC Comics) ve *Straw House*'un (First Second Books) yazarı.

ROBERT CRUMB, yaklaşık kırk yıldır bütün dünyadaki çizgi roman severlerin hayal güçlerini (ve sınırlarını) sarstı, eğlendirdi, heyecanlandırdı ve kışkırttı. İşin aslı, bugün bildiğimiz haliyle alternatif çizgi romanlar R. Crumb'ın etkisi olmasaydı mümkün olmazdı. Crumb yeraltı çizgi romanlarının "babası" olduğu gibi alternatif çizgi romanların da "büyükbabası" sayılabilir. Mr. Natural, Angelfood, McSpade, Flakey Foont ve özellikle de Crumb'ın çocukken baktığı kedinin hedonist ve antropomorfik bir versiyonu olan Fritz kült ikonlar haline geldiler. 60'lardaki buram buram cinsellik kokan asit kafalı taşkın işleri yerini nispeten ciddi, iç gözleme dayalı diyaloglara ve Amerikan kültürüne yönelik sert ithamlara bıraktı. 2009'da Yaratılış Kitabı'nı toptan uyarlayıp dünya çapında büyük övgü aldı.

REBECCA DART, Vancouver'da sanatçı Robin Bougie ve şişko, astımlı bir kediyle birlikte yaşayan bir sanatçı. Sanatsal maceralarını flickr.com/people/rebeccadart'tan takip edebilirsiniz.

KENT H. DIXON, çoğunlukla kurmaca olmakla birlikte her türden eser verdi. Yıllar boyunca çeşitli burslar ve ödüller kazandı, Pushcart'a aday gösterildi, sayısız yarışmada finale ve yarı fina-

le kaldı. İnternette Baudelaire, Mallarmé, Rilke ve Sappho çevirileri bulunuyor. *Gılgamış Destanı*'nı yorumlamak için Chicago Üniversitesi Şarkiyat Enstitüsü'nden çivi yazısı dersleri aldı. Ohio Springfield'daki Wittenberg Üniversitesi'nde yaratıcı yazarlık ve edebiyat dersleri veriyor. Aynı şehirde eşi ve dört harika çocuğuyla birlikte yaşıyor; bu harika çocuklardan biri bu antolojide yer alan *Gılgamış*'tan Göklerin Boğası bölümünün grafik sanatçısı.

KEVIN DIXON, babasının kallavi bir araştırma sonucunda ortaya çıkan yorumunu kullanarak dünyanın en eski destanını çivi yazısından çizgi romana dönüştürdü. Kevin ayrıca başarısız, berbat müzik gruplarında çalanların deneyimlerini konu alan *And Then There Was Rock* adındaki otobiyografik dizinin de sorumlusu. Ayrıca, Eric Knisley işbirliğiyle *Tales of the Sinister Harvey, Mickey Death and the Winds of Impotence* ve Xeric ödüllü *Flavor Contra Comix and Stories*'i çıkardı. *Gılgamış*'tan bağımsız son projesi, Kenya'daki efsanevi günümüz dinozoruyla kesinlikle hiçbir ilgisi olmayan *Mkele Mbembe*. Kevin'a ultrakevin@hotmail.com'dan ulaşabilirsiniz.

ALICE DUKE, İngiltere'de yaşayan bir illüstratör ve çizgi romancı. Çizgi roman çalışmaları Self Made Hero (*Lovecraft Anthology Vol. 1* ve *Nevermore*) ve Blank Slate (*Nelson*) yayıncılarının derlediği antolojilerde çıktı. İllüstrasyon işleri ise albüm kapakları, dergiler, video oyunlarının içinde ve insanların üstündeki dövmelerde görülebilir. alice-duke.com'dan daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

RYAN DUNLAVEY, American Library ödüllü *Action Philosophers!* serisinin yaratıcılarından biri olarak tanınıyor (yazar Fred Van Lente'yle birlikte). Ryan'ın diğer çizgi romanları arasında Marvel Comics'e yaptığı *MODOK*, Royal Flush dergisine çizdiği *Tommy Atomic*, yine Van Lente'yle birlikte çalıştığı ve kendi yayınladığı, ABD'nin çizgi roman endüstrisinin tarihini çizgi roman şeklinde anlatan ilk ve tek kitap *Comic Book Comics* sayılabilir. Çizgi roman ve illüstrasyonları *MAD*, *Wizard*, *Toyfare*, *Princeton Review*, *Time Out* ve *Disney Adventures*'ta boy gösterdi. Ryan eşi ve oğluyla birlikte New York'ta yaşıyor.

ALEX ECKMAN-LAWN, 2007'de University of the Arts'tan illüstrasyonda lisans derecesi ve kana duyduğu şehvetle mezun oldu. Alex'in işleri çizgi romanlarda, frp oyunlarında, CD ve kitap kapaklarında, filmlerde ve ayrıca karma ve kişisel sergilerde görülebilir.

Safkan bir Caddo Kızılderilisi olan **DAYTON EDMONDS**, Güney'de Oklahoma'nın yazlık dans mekanlarından karlı Kuzeybatı'nın vahşi hayat kaçkınlarına kadar, ata ortamlarında geçen hikayelerle günümüz mücadelelerinden güzel, farklı hizmetler, hünerler ve deneyimler yeşertti. Şimdi emekli olmakla birlikte zamanında yetkili bir Birleşik Metodist Kilisesi misyoneriydi. Yirmi beş yıl boyunca Oregon ve New York'ta topluluğun gelişmesi için profesyonel olarak görev yaptı. Günümüzde de ülke çapında kilise toplantılarında, eğitim kurumlarında, kamplarda, destek gruplarında, kütüphanelerde ve başka başka yerlerde çalışıp insanlara duyarlılık ve farkındalık kazandırmak adına hikaye anlatıcılığı, kuklacılık, palyaçoluk, pozitif düşünce gücü gibi yeteneklerini kullanıyor. Dayton'ın sanat formları –desen, yağlı boya, heykel, baskı resim– hikaye anlatıcılığıyla iç içe geçerek, zihin gözü için insanı düşünmeye sevk eden görseller örmesine yardımcı oluyor. Gerisi daytonedmonds.net'te.

WILL EISNER, William Erwin Eisner adıyla 6 Mart 1917 tarihinde New York, Brooklyn'de doğdu. Açık kalp ameliyatı komplikasyonları sonucu 3 Temmuz 2005'te bu dünyadan göçtüğünde kendi ürettiği bir terim olan "ardışık sanat" alanının devlerinden biri olarak dünya çapında ün kazanmıştı. Neredeyse yetmiş yıla yayılan kariyerinde çiçeği burnundaki ilk çizgi romanlardan dijitallere varana dek türün her devrini yaşadı. Eisner "çizgi romanın Orson Welles'i", "grafik romanın babası"ydı. Çizgi romanlarda kullanılan dilde ve görsel anlatımda çığırlar açtı. The Spirit, John Law, Lady Luck, Mr. Mystic, Uncle Sam, Blackhawk ve Sheena, Eisner'ın yaratıcılığının sayısız ürünlerinden birkaçı. Çizgi roman endüstrisinin en saygın ödüllerinden biri onun adına veriliyor. Amerikan çizgi roman çevresinin Oscar'ı olarak nam salan Eisner Ödülleri her yıl San Diego'da ABD'nin en büyük çizgi roman buluşması Comic-Con International'da hınca hınç dolu bir balo salonunda dağıtılıyor.

HUNT EMERSON, 1970'lerin başından beri çizgi diziler ve bant karikatürler çiziyor. *Lady Chatterley's Lover*, *The Rime of the Ancient Mariner* ve *Casanova's Last Stand* başta olmak üzere aşağı yukarı otuz çizgi roman ve albümü yayınlandı. Karakterlerinin arasında Kedi Firkin (1981'den beri İngiliz dergisi *Fiesta*'da yer alan bir seks hicvi), Calculus Cat (televizyondan nefret eden kedi), PussPuss (evet, bir kedi daha!), Alan Rabbit ve daha pek çoğu sayılabilir. Hunt Emerson'ın bant karikatürleri on dile çevrildi, çok sayıda ödül aldı ve 2000'de Bibliothèque nationale de France ve CNBDI tarafından "Les Maîtres de la Bande Dessinée Européenne" sergisine seçildi. Çalışmalarını web sitesi largecow.com'dan görebilir ve edinebilirsiniz.

ÖĞÜNÇ ERSÖZ, Yıldız Teknik Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği'nden mezun oldu. 1995 yılından bu yana çeşitli mizah dergilerinde çizerlik ve yazarlık yapıyor. Ayrıca Çitlembik Yayınları'ndan çıkmış olan *Kaptan Lodos* adlı bir çocuk kitabı var.

EDIE FAKE, 1980'de Chicagoland'de doğdu. O vakitten beri Providence, New York, Los Angeles, San Francisco ve Baltimore'da zaman öldürdü. Kendisi Printed Matters'ın sanatçı ödüllerine ilk layık görülenlerden biri. Çizimleri *Hot and Cold*, *Creative Time Comics* ve *LTTR*'de yer aldı. İlk grafik romanı *Gaylord Phoenix* 2010'da Secret Acres tarafından basıldı. Şimdilerde Chicago'da yaşıyor ve Quimby's Books için küçük basın guruluğu yapıyor.

MICAH FARRITOR, biri Todd Livingston'la Robert Tinnell'in kaleme aldığı *The Living and the Dead*, diğeriyse Mark Ricketts imzalı *Night Tripper* olmak üzere iki grafik romanın illüstratörü. Diğer çalışmaları *Read Magazine, A Weekly Reader/Readers Digest* yayınlarında, Ape Entertainment'ın *White Picket Fences* serisinde, *Trickster: Native American Tales*'te, *The War of the Worlds* yorumuyla *Science Fiction Classics*'te ve *A Christmas Carol* yorumuyla *Christmas Classics*'te yer aldı.

JONATHAN FETTER-VORM, Stanford Üniversitesi'nde tarih ve sanat okudu. Mezun olduktan sonra tipo baskı ve el yapımı ciltçilik öğrendi. Çocukluk arkadaşı Tom Biby'yle birlikte sadece el yapımı illüstrasyon kitapları basan İki İyi Adam yayınlarını başlattı. Jonathan şu anda Manhattan Project'in grafik tarihini yazıp çiziyor ve New York, Brooklyn'de yaşıyor.

BENJAMIN FRISCH, Virginialı bir çizgi roman sanatçısı, gazeteci ve hicivci. Çalışmaları arasında ödüllü politik hiciv sitesi Wonkette'te yer alan *Ayn Rand's Adventures in Wonderland* grafik romanı ve yayınlandığı kısa süre boyunca büyük beğeni toplayan travesti kahramanlı bant karikatürü *Maurice Antoinette* sayılabilir. "At the Concert Hall, a Symphony for Space Invaders" adlı hikayesi radyo programlarında seslendirildi. Benjamin 2011'de Savannah College Sanat ve Tasarım Bölümü'nden yüksek lisans derecesi aldı. Şimdilerde Texas, Austin'de yaşıyor.

RICK GEARY, yaklaşık kırk yıldır serbest çalışan bir karikatürist ve çizgi romancı. İllüstrasyonları ve grafik hikayeleri *National Lampoon, MAD, New York Times, Heavy Metal, Disney Adventures* ve diğer pek çok yayında boy gösterdi. Beş çocuk kitabı yazıp resimledi. Grafik romanlarının arasında *J. Edgar Hoover* ve *Trotsky* biyografileri, dokuz ciltlik *A Treasury of Victorian Murder* ve sonuncusu *The Lives of Sacoo & Vanzetti* olmak üzere dört ciltlik *A Treasury of 20th Century Murder* sayılabilir. Rick otuz yıl San Diego'da yaşadıktan sonra 2007'de karısı Deborah'la birlikte New Mexico'ya taşındı. İşlerini rickgeary.com'dan takip edebilirsiniz.

SANYA GLISIC, Illionis'da yaşayan bir illüstratör ve baskı resim sanatçısı. Aslen Bosnalı. 2010'da konuk sanatçı olarak katıldığı Chicago'daki Spudnik Press'te Heinrich Hoffman'ın on dokuzuncu yüzyıl *Der Struwwelpeter*'ine dayanan kitaplar resimlendirdi, ipek baskı kullanıp elde ciltledi. *Lumpen Magazine* ve *Artifice* de dahil olmak üzere çok sayıda yayına katkıda bulundu ve çalışmaları *Newcity Magazine* ve *KOSHKA* fanzininin kapaklarında göründü. Yakında Rotland Press'ten çıkacak *BLACK EYE No.2* adlı antolojide de yer alacak Sanya'nın çalışmaları Hyde Park Sanat Merkezi'nde ve Chicago'daki kimi galerilerde sergilendi. Kendisini sanyaglisic.com'dan takip edebilirsiniz.

ISABEL GREENBERG, bir illüstratör ve hikayeci. 2010'da Brighton Üniversitesi illüstrasyon bölümünden mezun oldu ve o zaman beri Londra'da yaşayıp çalışıyor. Diğer şeylerin yanı sıra, müşterileri arasında National Trust'ın da bulunduğu bir sergi tasarım şirketiyle birlikte çeşitli projelerde görev alıyor ve çizgi romanlarından biri Nobrow antolojisi *A Graphic Cosmogony*'de yer aldı.

1970'lerden beri emsalsiz karikatürler üretmekte olan **ROBERTA GREGORY**, "yeraltı" karikatür antolojisi *Wimmens's Comix*'te yer alan çalışmalarının yanı sıra *Dynamite Damsels*'i ve Fantagraphics'ten çıkan kırk sayılık *Naughty Bits*'i yarattı. Pek çok dile çevrilmiş olan haftalık bant karikatürü Bitchy Bitch tiyatroya uyarlandı ve animasyonu da televizyonda gösterildi. Roberta'nın diğer çalışmaları arasında *Winging It, Sheila and the Unicorn* ve *Artistic Licentiousness* bulunuyor. Son yayınlanan kitabı ise gezi karikatürlerinden oluşan *Follow Your Art*. Şimdilerde "Bitchy" adlı grafik romanı, *True Cat Toons, Mother Mountain* ve düzyazı romanlardan (ve bir de grafik romandan) oluşan dört kitaplık bir seri üzerine çalışıyor. O çok meşgul biri. İşleri hakkında çok daha fazla bilgiye robertagregory.com'dan ulaşabilirsiniz.

GARETH HINDS, klasik edebiyat eserlerinin grafik uyarlamalarını yapıyor. Kitapları arasında, *Publisher Weekly*'nin "karışık teknik cevheri" diye tanımladığı *Beowulf, Booklist*'in gençlere yönelik en iyi on grafik romandan biri dediği *Kral Lear, Kirkus*'un "diğerlerinin karşılamaya çabalayacağı standart" olarak gördüğü *Venedik Taciri* ile kitap incelemelerinde dört yıldız alan ve "2010'un En İyileri" listelerinde boy gösteren *Odysseia* bulunuyor. Çalışmaları Society of Illustrators, New York Historical Society ve bir düzine video oyununda yer aldı. Kendisini garethhinds.com'dan takip edebilirsiniz.

CONOR HUGHES, 1986 yılında New York'ta doğdu, New Jersey'de büyüdü. Jack Kirby ve Mazzucchelli'den etkilenen Conor'ın çalışmalarında mitolojik öğelerden tutun da dünyevi öğelere kadar her şey mevcut. Görsel Sanatlar Okulu'ndan mezun olan Connor Birleşmiş Milletler'de çalışıyor. Şimdilerde internette yayınlanacak bir çizgi roman projesine yoğunlaşmış olsa da yeni işlere açık. Kendisine conorthecartoonist@gmail.com'dan ulaşabilir, sanat ve çizgi roman üzerine laflayabilirsiniz.

Gün içinde programcı, geceleriyse sanatçı olan **ERIC JOHNSON** eserlerinde su bazlı boyalar kullanıyor. Tam bir fantastik ve bilimkurgu hayranı. Eric, bu iki alanda ayrıntılara önem vererek ve bol bol kullanarak gerçekçi tarzda fantastik ürünler veriyor.

MAXX KELLY, Kanadalı-Amerikalı bir performans sanatçısı, grafik romancı ve grafiti hayranı. Kendisine çizgi roman buluşmalarında, kült Thong Girl'ün en son enkarnesinin kıyafetleri içinde

rastlayabilirsiniz. E Flat Dillingers sanat kolektifinin (eflatdillingers.com) kurucularından olan Maxx her yıl Bannaroo Festivali'nde sanatıyla iz bırakmayı sabırsızlıkla bekliyor. Şimdilerde arkadaşı ve yaratıcı ortağı Huxley King ile 1890'ların Nashville'inde geçen tarihi bir macera üzerinde çalışıyor. Kendisi maxxkelly.wordpress.com'dan takip edilebilir.

MOLLY KIELY, bir sanatçı, illüstratör, yeraltı karikatüristi; Arizona, Tuscon'da yaşayan Kanadalı bir sürgün; yerinde duramayan bir veledin annesi. 1991'den beri erotik karikatürler çizen Molly, *Diary of a Dominatrix* ve *Saucy Little Tart* serisi ile *That Kind of a Girl* ve *Tecopa Jane* adlı grafik romanların yaratıcısı.

AIDAN KOCH, Oregon, Portland'dan çalışan bir illüstratör ve çizgi roman sanatçısı. İlk grafik kısa romanı *The Whale* 2010'da yayınlandı. Daha fazla bilgiye aidankoch.com'dan ulaşabilirsiniz.

PETER KUPER, *World War 3 Illustrated* adlı politik çizgi roman dergisinin kurucu ortağı. 1997'den bu yana *MAD*'in her sayısına *Spy vs. Spy* adlı köşeyi yazıp çizmekte. *The System* ile Kafka'nın *Dönüşüm*'ünün bir uyarlaması da dahil yirmiden fazla kitaba imza atan Kuper, Temmuz 2006-2008 arasında büyük bir öğretmen grevi sırasında Mexico, Oaxaca'da yaşadı; o döneme ait çalışmaları *Diario de Oaxaca* adlı kitabında görülebilir. Yirmi beş yıldır New York'ta karikatür dersleri veriyor ve aynı zamanda Harvard Üniversitesi'nde misafir profesör.

MICHAEL LAGOCKI, yüzlerce sanatçı, şair ve müzisyenle işbirliği içindeki ArtLoveMagic adlı sanat aktivistleri oluşumunun kurucusu. Geçimini tanınmış yazarlar, konuşmacılarla ve kurumsal çevrelerde canlı sanat yaparak kazanıyor. Ama ilk aşkı çizgi roman. Michael, *Aenis*'i uyarlama teklifini Roma'dan döndükten yirmi dört saat sonra aldı (reddedemeyeceği bir eşzamanlılıktı bu). Seyahatine ait kişisel fotoğrafları ve anıları, yaptığı çalışmada büyük etkiye sahip.

JOSH LEVITAS, Robert Berry'yle birlikte James Joyce'un başyapıtı *Ulysses*'in çizgi roman uyarlaması *Ulysses "Seen"* üzerinde çalışıyor; kendisi grafik ve web tasarımından, prodüksiyondan ve el yazısından sorumlu. Ayrıca Throwaway Horse'un Martin Rowson'ın *The Waste Land "Seen"* ve Eric Shanower'ın *Age of Bronze "Seen"* adlı iPad uygulamalarının grafik ve arayüz tasarımlarını yapıyor. Bu ciltteyse, Berry'nin uyarlayıp çizdiği Shakespeare'in 18. Sone'sini renklendirdi.

Long Island doğumlu illüstratör **ELLEN LINDNER** şimdilerde Londra'da yaşıyor. Kendisi 1960'lı yılların Coney Island'ını konu alan *Undertow* adlı grafik romanın yazarı ve kadın karikatüristlerin eserlerini bir araya getiren karikatür dergisi *The Strumpet*'ın editörü. Ellen'ın karikatürleri ve illüstrasyonları için littlewhitebird.com'a ya da ellenlindner.livejournal.com'a göz atabilirsiniz.

TORI MCKENNA, Euripides'in *Medea*'sına ilk olarak Beloit College'da aldığı Yunan tragedyası dersinin final sınavı için hayat verdi. 2006 yılında hem klasik medeniyetler ve ekoloji, hem de evrim ve davranış biyolojisi üzerine aldığı eğitimini tamamladı. Mezun olduktan sonra sanata duyduğu sevgi ağır bastı ve eğitimine Massachusetts Üniversitesi Sanat ve Tasarım Bölümü ile Boston Üniversitesi Dijital Sanat Merkezi'nde devam etti. Tori, 3D modelleme ve animasyondan tutun da kostüm ve sahne tasarımı ile illüstrasyon ve ardışık sanata varana kadar dijital ve geleneksel sanatın pek çok formu hakkında bir hayli bilgili. Biyoloji ve klasiklere olan aşkını tüm sanatsal uğraşlarına elinden geldiğince katıyor. Şimdi de, bu antoloji için güncellediği *Medea*'sıyla ardışık sanata geri dönüyor. torimckenna.com'dan daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

DAVE MORICE, bir yazar, görsel sanatçı, performans sanatçısı ve eğitmen. Gerçek adının yanı sıra Joyce Holland ve Dr. Alphabet adlarıyla da yazdı. Çalışmaları arasında altmış şiir maratonu, üç *Poetry Comics* antolojisi, Wooden Nickel Sanat Projesi, diğer sanatlar ve gerçek fal kurabiyelerinden çıkmış fallardan oluşan *The Great American Fortune Cookie Novel*'ın da dahil olduğu yazılar yer alır. Actualist Poetry Movement'ın kurucularındandır.

VICKI NERINO diye bir eleman var. Kendisi Kuzeybatı Ontario'da tezekler, geyiklerin ayak izleri, ayıların yattığı kütükler arasında büyüdü; babasıyla osurma müsabakaları yapardı. Vicki homurdanan hayvanlar, sarkık memeler, tuhaf buluşmalar vb. üzerine garip çizgi romanlar yapıyor. Yaşlı insanları, çıplak şeyleri çizip resimliyor. Web sitesi vickinerino.com'u ziyaret etmeseniz iyi olur muhtemelen.

OMAHA PEREZ, *Holmes* (2008) ve *Bodhisattva* (2004) adlı grafik romanların yazar ve çizeri. *Comic Book Tattoo* (2008), *Flash Gordon 75th Anniversary* (2009) gibi antolojilerin ardından şimdi de *Grafik Kanon*'a katkıda bulundu. İllüstrasyon çalışmaları New York İllüstratörler Cemiyeti, Los Angeles İllüstratörler Cemiyeti, *Spectrum* ve *3x3 Magazine* tarafından tanındı ve bir jüri tarafından seçilen işlerin yer aldığı yıllık illüstrasyon kitabına dahil oldu. On beş yıldan fazladır profesyonel grafik sanatçısı olan Omaha Los Angeles'taki tasarım stüdyosu Drude Studios'un sahibidir. Bir sonraki büyük çizgi roman projesi ise *The Drude*.

JULIAN PETERS, Montreal'de yaşayan bir çizgi romancı ve illüstratör. İtalya'da çizgi roman okuyarak büyüdü, o yüzden sanatsal çalışmalarında *fumetti* ustalarının etkisi görülür. Tarihe karşı beslediği büyük tutkusunu gerçeklerden kaçışın bir biçimi olarak görüyor; çizgi romanları asla bugünde değil, farklı farklı tarihi dönemlerde

geçiyor. Julian son birkaç yıldır şiir –edebiyatın en imgesel formu– ile çizgi romanı –görsel sanatların en sözlüsü– birleştirmenin olasılıklarını keşfetmekle ilgileniyor ve bu doğrultuda İngiliz, Fransız ve İtalyan edebiyat kanonlarından pek çok klasik şiiri çizgi romana uyarlıyor.

NOAH PATRICK PFARR, Oregon, Portlandlı serbest çalışan bir illüstratör ve sanatçı. Çizgi romanları çok sevse de, onları pek fazla okumadığını (ya da çizmediğini!) utanarak itiraf ediyor. Diğer yandan edebiyatı çok seviyor, o yüzden *Grafik Kanon* kendisi için muhteşem bir fırsat oldu. Zamanını takıntılı bir şekilde iş üretmekle ve her ne kadar masum görünseler de babalarına psikolojik işkence uygulamayı seven iki kızını büyütmekle geçiriyor. Noah'ın çalışmalarını noahillustration.com'da görebilirsiniz.

CAROLINE PICARD, Chicago'da yaşayan bir sanatçı ve yazar. Aynı zamanda Green Lantern Press'in yöneticisi ve kıdemli editörü. Çalışmaları *Artifice Magazine*, *MAKE Magazine*, *Ampersand Review*, *Pinch* ve *Proximity Magazine* gibi pek çok yayında yer aldı. BadatSports adlı blogda her hafta yazısı çıkıyor. Kısa öykülerden oluşan ilk kitabı *Psycho Dream Factory* 2011'de yayınlandı. Daha fazla bilgi için cocopicard.com'u ziyaret edebilirsiniz.

IAN POLLOCK, son otuz beş yıldır serbest çalışıyor. Yirmi yıl Londra'da yaşadıktan sonra, şimdilerde ressam eşi Helen Clapcott'la birlikte Peak District'in kenarındaki Macclesfield'da münzevi bir hayat sürüyor. Çoğunlukla dergi ve gazetelere iş yapıyor ve çalışmaları düzenli olarak "nitelikli ve ciddi basın"da yer alıyor. Kraliyet Posta Hizmetleri tarafından, 1997 Mayıs'ında piyasaya sürülen "Tales of Terror" başlıklı dört posta pulu tasarımı yapmak üzere görevlendirildi. "İş burada bile beni buluyor..." diyor Pollock eski kil piposunu tüttürürken. Artık amansız ve zavallı bir yaratık olarak, fazlasıyla profesyonel olmasına rağmen hakkını alamadığını ve çalışmalarının Gilles de la Tourette sendromunun işaretlerini gösterdiğinden endişe duyduğunu söylüyor.

SHARON RUDAHL, 1947 yılında Virginia, Arlington'da doğdu. Genç yaşlarında, Martin Luther King'in yürüyüşlerine katıldı. New York'taki Cooper Union'da sanat eğitimi aldı. Feminist erotik romanı *Acid Temple Ball*'dan kazandıklarıyla sanatı için gereken malzemeleri aldı. Üniversiteden sonra Vietnam Savaşı karşıtı yeraltı gazetesi *Take Over*'ın çıkmasına yardım etti. 1970'lerin başında San Francisco'daki yeraltı gazetelerinde çalıştı ve ilk olarak *Wimmen's Comix*'e çizimler yapmaya başladı. Başlıca eserleri arasında *A Dangerous Woman: The Graphic Biography of Emma Goldman*, yakın zamanda yeni baskısı yapılan Adventures *of Crystal Night*, Studs Terkel'in *Working* adlı kitabının grafik versiyonunun büyük kısmı ve Harvey Pekar'ın *Yiddishkeit*'i yer alır. Profesyonel bir satranç oyuncusuyla evlidir ve yetişkin iki oğlu vardır. 100 yıllık bir bungolavda yaşıyor, yalnız bungalovun her yanı bitki yapraklarıyla öyle bir kaplanmış ki Google Earth'te bile görmek mümkün değil.

VALERIE SCHRAG, California, Berkeley'de doğdu. Chicago Üniversitesi Klasikler Bölümü'nden ve New York Üniversitesi Hukuk Okulu'ndan mezun oldu. Bu faydasız diplomaları almanın yanında, Schrag zamanını çizgi roman yazıp çizerek harcıyor. Üniversitedeyken Aristofanes'in müstehcen ve feminist komedisi *Lysistrata*'yı tercüme ettiği sırada, oyunu çizgi romana uyarlama fikri geçmiş aklından. Ve yedi yıl sonra bu hayalini *Grafik Kanon*'la gerçekleştirebildiği için çok mutlu. Schrag'ın eserleri arasında *Stuck in the Middle*'daki "Snitch" öyküsü (Viking Children's Books) ve çalışmaları devam etmekte olan "The Autistic Lover" ile "The Ufologist's Son" öyküleri yer alıyor. Schrag New York, Brooklyn'de Yahudi Henry adındaki sarı tekiriyle yaşıyor.

STAN SHAW, çizgi roman sanatçısı olarak tanınıyor. Bu kısmen doğru, çünkü arada bir eve alışveriş yapması gerekiyor. Bu yüzden de zamanının çoğunu *Village Voice*, Esquire, Slate, Starbucks, Seattle Mariners, Nintendo, Rhino Records, Microsoft, REI, BET, DC Comics, Wizards of the Coast, Hasbro, Lucas Film Licensing, *MAD* ve *Washington Post Sunday Magazine* gibi müşterilerine editöryel illüstrasyon, reklam, animasyon ve resimli hikayeler yaratmakla geçiriyor. Çalışmaları *How*, *Communication Arts*, *Print* ve Steven Heller'ın *Covers and Jackets*'ında boy gösterdi. Kendisine drawstanley@harbornet.com ya da drawstanley.com'dan ulaşabilirsiniz.

CORTNEY SKINNER, New England'da doğup büyüdü. Sanatında Rockwell, Wyeth ve diğer klasik ressamların etkileri görülür. Geleneksel ya da dijital fark etmeden, fantastik, bilimkurgu, korku, gizem, askeri havacılık ve tarihi konular dahil pek çok tür üzerine çalışmayı seviyor. Serbest çalışan başarılı bir illüstratör olarak kendisinden sık sık dergiler, kitaplar ve filmler için çizimler ve konseptler yaratması isteniyor. Geçtiğimiz yüzyılın sonlarında yerleştiği Virginia'nın Shenandoah Vadisi'nde, yazar Elizabeth Massie ile birlikte yaşıyor ve illüstrasyonları, natürmortları, portreleri ve manzara resimleri için yepyeni fikirler buluyor.

MICHAEL STANYER, Northern British Columbia Üniversitesi'nde İngiliz edebiyatı ve pazarlama üzerine yüksek lisans yapıyor. Araştırma projesinin odağında online video oyunları için korkunç canavar tasarımları var. Bir yandan fotoğrafçı ve grafik tasarımcı olarak çalışıyor. Seyahat etmeyi seviyor, ama denize güvenmiyor.

FRED VAN LENTE, *Incredible Hercules* (Greg Pak'le birlikte), *Marvel Zombies 3 & 4* ve American Library Association Ödüllü *Action Philosophers!* adlı eserlerin yazarıdır. Andrew Foley'le birlikte kaleme aldığı *Cowboys & Aliens* sinema filmine uyarlandı (başrolde Daniel Craig, yönetmen koltuğundaysa Jon Favreau vardı). Diğer

çizgi romanları arasında *Comic Book Comics*, *MODOK's 11*, *X-Men Noir* ve *Amazing Spider-Man* bulunuyor. 2008 yılında *Wizard* dergisi tarafından yazar kategorisinde "En İyi Çıkış Yapan Yetenek" ödülüne aday gösterildi. Fred, "çizgi romancılığın en nevi şahsına münhasır ve bilgili yeni seslerinden biri" olarak nitelendiriliyor.

J. T. WALDMAN, Philly'de yaşayan bir çizgi roman illüstratörü. *Megillat Esther* adlı grafik romanıyla tanınıyor. Daha fazlası için jtwaldman.com'u ziyaret edebilirsiniz.

MATT WIEGLE, Philadelphia'da yaşıyor ve bir şeyler çiziyor. Mini-çizgi romanlar *Is It Bacon?*, *Ayaje's Wives* ve *Seven More Days of Not Getting Eaten*'ın yaratıcısı olan Matt, 2010 yılında "Ümit Vadeden Yetenek" kategorisinde Ignatz Ödülü aldı. Yazar Sean T. Collins'le birlikte, internette yayınlanan *Destructor* adlı çizgi romanı yaptı. İş teslim tarihi kapıya dayandığında, kasırga sırasında bile çizim yapmaya devam eder. Kendisi destructorcomics.com, wiegle.com ve partykausa.com'dan takip edilebilir.

Kanada, Alberta da doğup büyüyen **YIEN YIP** şu sıralar serbest çalışan bir illüstratör ve ipek baskı sanatçısı. Çocukluğundan beri çizim ve resimle uğraşsa da, bir dönem ailesindeki herkes gibi o da "gerçekçi" olmaya karar verip bir süreliğine muhasebecilik yapmış. Bu işte geçen beş yılın ve bir de çeyrek yaş bunalımının ardından çantasını toplayıp Sheridan College'da illüstrasyon okumaya gitmiş. Çizim, ipek baskı, biraz da animasyon ve eriştelere duyduğu derin sevgiyle, illüstrasyon dünyasında adım adım ilerliyor.

YEJI YUN doğma büyüme Seullu bir illüstratör. Önce Seul, ardından Baltimore ve son olarak da Londra'da grafik tasarım ve illüstrasyon eğitimi aldı. Yaptığı illüstrasyonlar dergiler, kitaplar, logolar, posterler, tişörtler ve reklamlarda kullanıldı. Aynı zamanda kendi fanzinini çıkarıyor ve kişisel projelerini sergiliyor. Yeji şiirsel ve nostaljik malzemelerden etkileniyor ve kendi hayal gücü ile duygularından yola çıkarak çizmekten hoşlanıyor. En sevdiği renk turkuvaz. Şimdilerde Londra'da yaşayıp çalışıyor. seeouterspace.com'dan daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

HAKLAR VE İZİNLER

18. Sone, William Shakespeare; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Robert Berry, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

20. Sone, William Shakespeare; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Aidan Koch, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Aeneis, Vergilius; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Michael Lagocki, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Apu Ollantay (İnka oyunu); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Caroline Picard, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Arthur'un Ölümü, Sör Thomas Malory; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Omaha Perez, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Avilalı Azize Teresa'nın Görüleri (otobiyografisinden); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Edie Fake, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi", Aphra Behn; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Alex Eckman-Lawn, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Balıkçı ile Cin" (*1001 Gece Masalları*); ilk olarak Megan Kelso editörlüğündeki *Scheherazade: Stories of Love, Treachery, Mothers, and Monsters*'ta yer almıştır (Soft Skull Press, 2004). © Andrice Arp, 2004. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Batıya Yolculuk, Wu Cheng'en; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Conor Hughes, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Beowulf; ilk olarak Gareth Hinds tarafından yayınlanmıştır. Hinds eserin Birinci Bölüm'ünü bu cilt için kısaltmıştır. © Gareth Hinds, 1999, 2000, 2007. Walker Books Ltd.'nin izniyle yayınlanmıştır.

Bir Yaz Gecesi Rüyası, William Shakespeare; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Maxx Kelly, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Brüksel Kraliyet Akademisi'ne Mektup" (namıdiğer "Gururla Osurun"), Benjamin Franklin; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Stan Shaw, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Candide, Voltaire; bu çalışma Knock-about Comics (Londra) tarafından yayınlanacak bir projenin parçasıdır. İlk olarak bu ciltte yer almıştır. © Ian Ball, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Canterbury Masalları, Geoffrey Chaucer; ilk olarak *The Canterbury Tales*'te yer almıştır (Bloomsbury USA, 2011). © Seymour Chwast, 2011. Yayıncının izniyle yayınlanmıştır.

Cehennem, Dante Alighieri; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Hunt Emerson, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Daniel Kitabı ("Üç Genç ve Kızgın Fırın", Tevrat'tan); 2009 yılında sadece sanatçının web sitesinde yer almıştır. © Benjamin Frisch, 2009. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Dao de Jing, Lao Tzu; ilk olarak Fred Van Lente ve Ryan Dunlavey'nin *Action Philosophers!* adlı çizgi roman serisinde yer almıştır. © Fred Van Lente ve Ryan Dunlavey, 2006. Sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

Don Quijote, Miguel Cervantes; ilk olarak Will Eisner'in *The Last Knight* adlı çizgi öyküsünde yer almıştır (NBM, 2003). © Will Eisner, 2003. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Ester Kitabı (Tevrat'tan); ilk olarak *Megillat Esther*'de yer almıştır (Jewish Publication Society, 2005). © J. T. Waldman, 2005. Yayıncının izniyle yayınlanmıştır.

"Genç Bir Adama Sevgili Seçimi Konusunda Öğütler", Benjamin Franklin; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Cortney Skinner, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Genji'nin Hikayesi, Murasaki Shikibu; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Molly Kiely, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Gılgamış Destanı; ilk olarak Ekim 2007'de Kevin ve Kent Dixon'ın *Gilgamesh* adlı çizgi roman serisinin 3. sayısında yer almıştır. © Kevin ve Kent Dixon, 2007. Sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

Gulliver'in Gezileri, Jonathan Swift; ilk olarak *SPX*, Small Press Expo 2003 antolojisinde yer almıştır. © Gareth Hinds, 2003. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Hagoromo (Gökten İnen Tüylü Manto); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Isabel Greenberg, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Heloise ve Abelard'ın Mektupları"; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Ellen Lindner, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"İki Kukulu Kadın" (*1001 Gece Masalları*); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Vicki Nerino, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

İlahi Komedya, Dante Alighieri; ilk olarak *Dante's Divine Comedy*'de yer almıştır (Bloomsbury USA, 2010). © Seymour Chwast, 2010. Yayıncının izniyle yayınlanmıştır.

İlyada, Homeros; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Alice Duke, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Kadın Hakları için Bir Savunma, Mary Wollstonecraft; ilk olarak Fred Van Lente ve Ryan Dunlavey'nin *Action Philosophers!* adlı çizgi roman serisinde yer almıştır. © Fred Van Lente ve Ryan Dunlavey, 2007. Sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

Yitik Cennet, John Milton; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Rebecca Dart, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Kır Kurdu ile Çakıltaşları"; ilk olarak Michael Dembicki editörlüğündeki *Trickster: Native American Tales: A Graphic Collection*'da yer almıştır (Fulcrum Publishing, 2010). © Dayton Edmonds ve Micah Farritor, 2010. Yayıncının ve sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

Kral Lear, William Shakespeare; ilk olarak Ian Pollock'ın *King Lear* adlı çalışmasında yer almıştır (Can of Worms Enterprises Ltd., 1984). © Ian Pollock, 1984. Can of Worms Enterprises Ltd.'nin izniyle yayınlanmıştır.

Kraliçe Peri, Edmund Spenser; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. Bu çalışma devam etmekte olan bir projenin ilk ayağıdır. © Michael Stanyer ve Eric Johnson, 2012. Sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

Londra Günlüğü, James Boswell; ilk olarak *Weirdo*'nun 3. sayısında yer almıştır. © Robert Crumb, 2011. Agence Litteraire Lora Fountain & Associates'in (Paris, Fransa) izniyle yayınlanmıştır.

Lysistrata, Aristofanes; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Valerie Schrag, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Mahabharata, Vyasa; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Matt Wiegle, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Medea, Euripides; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Tori McKenna, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Mütevazı Bir Öneri", Jonathan Swift; ilk olarak *World War 3 Illustrated*'ta yer almıştır. © Peter Kuper, 1994. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Nazlı Hanım'a", Andrew Marvell; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Yien Yip, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"O nobilissima viriditas", Bingenli Hildegard; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Molly Kiely, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Odysseia, Homeros; ilk olarak Gareth Hinds'in *The Odyssey* adlı eserinde yer almıştır. © Gareth Hinds, 2010. Walker Books Ltd.'nin izniyle yayınlanmıştır.

"Pire", John Donne; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Noah Patrick Pfarr, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Popol Vuh (Kişe Mayaları kutsal kitabı); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Roberta Gregory, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Seçmeler ve Diğer Yazılar, Konfüçyus; ilk olarak Fred Van Lente ve Ryan Dunlavey'nin *Action Philosophers!* adlı çizgi roman serisinde yer almıştır. © Fred Van Lente ve Ryan Dunlavey, 2006. Sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

"Sıcak Güneş, Serin Ateş", George Peele; ilk olarak Dave Morice'in *Poetry Comics* adlı fanzininde yer almıştır. © Dave Morice, 1982. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

"Son Balad", François Villon; ilk olarak Julian Peters'in web sitesinde yer almıştır. © Julian Peters, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Su Hududu Haydutları, Shi Nai'an; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Shawn Cheng, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Şeylerin Doğası Üzerine, Lucretius; ilk olarak İki İyi Adam'ın sınırlı sayıda basılan (200 adet) *The Ancient Ploughman* adlı çalışmasında yer almıştır. © Tom Biby ve Jonathan Fetter-Vorm (namıdiğer İki İyi Adam), 2007. Sanatçıların izniyle yayınlanmıştır.

Şiirlerden Parçalar (Sappho); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Alessandro Bonaccorsi, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Şölen, Platon; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Yeji Yun, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Tehlikeli İlişkiler, Choderlos de Laclos; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Molly Crabapple, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol), Padmasambhava ve Karma Lingpa; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Sanya Glisic, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Üç Tang Şiiri, Wang Han, Cui Hu ve Li Bai; ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Sharon Rudahl, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Vahiy Kitabı (Yeni Ahit'ten); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Rick Geary, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

Yedi Öğüt (Mevlana); ilk olarak bu ciltte yer almıştır. © Öğünç Ersöz, 2012. Sanatçının izniyle yayınlanmıştır.

ESER ADI

18. Sone 394
20. Sone 405
Aeneis 148
Apu Ollantay 303
Arthur'un Ölümü 293
Avilalı Azize Teresa'nın Görüleri 337
"Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi" 419
"Balıkçı ile Cin" 214
Batıya Yolculuk 350
Beowulf 176
Bir Yaz Gecesi Rüyası 369
"Brüksel Kraliyet Akademisi'ne Mektup" (namıdiğer "Gururla Osurun") 462
Candide 448
Canterbury Masalları 281
Cehennem 256
Daniel Kitabı 133
Dao de Jing 120
Don Quijote 388
Ester Kitabı 97
"Genç Bir Adama Sevgili Seçimi Konusunda Öğütler" 454
Genji'nin Hikayesi 190
Gılgamış Destanı 2
Gulliver'in Gezileri 436
Hagoromo (Gökten İnen Tüylü Manto) 319
Heloise ve Abelard'ın Mektupları 201
"İki Kukulu Kadın" 226
İlahi Komedya 238
İlyada 34
Kadın Hakları için Bir Savunma 468
"Kır Kurdu ile Çakıltaşları" 19
Kral Lear 374
Kraliçe Peri 359
Londra Günlüğü 456
Lysistrata 82
Mahabharata 124
Medea 67
"Mütevazı Bir Öneri" 451
"Nazlı Hanım'a" 415
"O nobilissima viriditas" 212
Odysseia 47
"Pire" 409
Popol Vuh 330
Seçmeler ve Diğer Yazılar 129
"Sıcak Güneş, Serin Ateş" 345
"Son Balad" 276
Su Hududu Haydutları 314
Şeylerin Doğası Üzerine 140
Şiirlerden Parçalar (Sappho) 65
Şölen 113
Tehlikeli İlişkiler 470
Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol) 266
Üç Tang Şiiri 171
Vahiy Kitabı 158
Yedi Öğüt 235
Yitik Cennet 423

YAZAR/ŞAİR

Abelard, Peter • mektuplar 201
Alighieri, Dante • *Cehennem* 256 • *İlahi Komedya* 238
Anonim • *Apu Ollantay* 303 • "Balıkçı ile Cin" 214 • *Beowulf* 176 • Daniel Kitabı 133 • Ester Kitabı 97 • *Gılgamış Destanı* 2 • *Hagoromo (Gökten İnen Tüylü Manto)* 319 • "İki Kukulu Kadın" 226 • "Kır Kurdu ile Çakıltaşları" 19 • *Popol Vuh* 330
d'Argenteuil, Heloise • mektuplar 201
Aristofanes • *Lysistrata* 82
Avilalı Azize Teresa • otobiyografi 337
Bai, Li • "Ay Altında Bir Başına Alem" 171
Behn, Aphra • "Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi" 419
Bingenli Hildegard • "O nobilissima viriditas" 212
Boswell, James • *Londra Günlüğü* 456
Cervantes, Miguel • *Don Quijote* 388
Chaucer, Geoffrey • *Canterbury Masalları* 281
Cheng'en, Wu • *Batıya Yolculuk* 201
Donne, John • "Pire" 409
Euripides • *Medea* 67
Franklin, Benjamin • "Brüksel Kraliyet Akademisi'ne Mektup" (namıdiğer "Gururla Osurun") 462 • "Genç Bir Adama Sevgili Seçimi Konusunda Öğütler" 454
Han, Wang • "Hudut Şarkısı" 171
Homeros • *İlyada* 34 • *Odysseia* 47
Hu, Cui • "Başşehrin Güneyindeki Köy" 171
Konfüçyus • *Seçmeler* ve Diğer Yazılar 129
de Laclos, Choderlos • *Tehlikeli İlişkiler* 470
Lao Tzu • *Dao de Jing* 120
Lingpa, Karma • *Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol)* 266
Malory, Sör Thomas • *Arthur'un Ölümü* 293
Marvell, Andrew • "Nazlı Hanım'a" 415
Mevlana • Yedi Öğüt 235
Milton, John • *Yitik Cennet* 423
Nai'an, Shi • *Su Hududu Haydutları* 314
Pasmasambhava • *Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol)* 266
Peele, George • "Sıcak Güneş, Serin Ateş" 345
Platon • *Şölen* 113
Sappho • Şiirlerden Parçalar 65
Shakespeare, William • 18. Sone 394 • 20. Sone 405 • *Bir Yaz Gecesi Rüyası* 369 • *Kral Lear* 374
Shikibu, Murasaki • *Genji'nin Hikayesi* 190
Spenser, Edmund • *Kraliçe Peri* 359
Swift, Jonathan • *Gulliver'in Gezileri* 436 • "Mütevazı Bir Öneri" 451
Vergilius • *Aeneis* 148
Villon, François • "Son Balad" 276
Voltaire • *Candide* 448
Vyasa • *Mahabharata* 124
Wollstonecraft, Mary • *Kadın Hakları için Bir Savunma* 468
"Yuhanna" • Vahiy Kitabı 158

İLLÜSTRATÖR/UYARLAYAN

Arp, Andrice • "Balıkçı ile Cin" 214
Ball, Ian • *Candide* 448
Berry, Robert • 18. Sone 394
Biby, Tom • *Şeylerin Doğası Üzerine* 140
Bonaccorsi, Alessandro • Şiirlerden Parçalar (Sappho) 65
Cheng, Shawn • *Su Hududu Haydutları* 314
Chwast, Seymour • *Canterbury Masalları* 281 • *İlahi Komedya* 238
Crabapple, Molly • *Tehlikeli İlişkiler* 470
Crumb, Robert • *Londra Günlüğü* 456
Dart, Rebecca • *Yitik Cennet* 423
Dixon, Kent • *Gılgamış Destanı* 2
Dixon, Kevin • *Gılgamış Destanı* 2
Duke, Alice • *İlyada* 34
Dunlavey, Ryan • *Dao de Jing* 120 • *Kadın Hakları için Bir Savunma* 468 • *Seçmeler* ve Diğer Yazılar 129
Eckman-Lawn, Alex • "Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi" 419
Edmonds, Dayton • "Kır Kurdu ile Çakıltaşları" 19
Eisner, Will • *Don Quijote* 388
Emerson, Hunt • *Cehennem* 256
Ersöz, Öğünç • Yedi Öğüt 235
Fake, Edie • Avilalı Azize Teresa'nın Görüleri 337
Farritor, Micah • "Kır Kurdu ile Çakıltaşları" 19
Fetter-Vorm, Jonathan • *Şeylerin Doğası Üzerine* 140
Frisch, Benjamin • Daniel Kitabı 133
Geary, Rick • Vahiy Kitabı 158
Glisic, Sanya • *Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol)* 266
Greenberg, Isabel • *Hagoromo (Gökten İnen Tüylü Manto)* 319
Gregory, Roberta • *Popol Vuh* 330
Hinds, Gareth • *Beowulf* 176 • *Gulliver'in Gezileri* 436 • *Odysseia* 47
Hughes, Conor • *Batıya Yolculuk* 350
İki İyi Adam • *Şeylerin Doğası Üzerine* 140
Johnson, Eric • *Kraliçe Peri* 359
Kelly, Maxx • *Bir Yaz Gecesi Rüyası* 369
Kiely, Molly • *Genji'nin Hikayesi* 190 • "O nobilissima viriditas" 212
Koch, Aidan • 20. Sone 405
Kuper, Peter • "Mütevazı Bir Öneri" 451

Lagocki, Michael • *Aeneis* 148
Levitas, Josh • 18. Sone 394
Lindner, Ellen • Heloise ve Abelard'ın Mektupları 201
McKenna, Tori • *Medea* 67
Morice, Dave • "Sıcak Güneş, Serin Ateş" 345
Nerino, Vicki • "İki Kukulu Kadın" 226
Perez, Omaha • *Arthur'un Ölümü* 293
Peters, Julian • "Son Balad" 276
Pfarr, Noah Patrick • "Pire" 409
Picard, Caroline • *Apu Ollantay* 303
Pollock, Ian • *Kral Lear* 374
Rudahl, Sharon • Üç Tang Şiiri 171
Schrag, Valerie • *Lysistrata* 82
Shaw, Stan • "Brüksel Kraliyet Akademisi'ne Mektup" (namıdiğer "Gururla Osurun") 462
Skinner, Cortney • "Genç Bir Adama Sevgili Seçimi Konusunda Öğütler" 454
Stanyer, Michael • *Kraliçe Peri* 359
Van Lente, Fred • *Dao de Jing* 120 • *Kadın Hakları için Bir Savunma* 468 • *Seçmeler* ve Diğer Yazılar 129
Waldman, J. T. • Ester Kitabı 97
Wiegle, Matt • *Mahabharata* 124
Yip, Yien • "Nazlı Hanım'a" 415
Yun, Yeji • *Şölen* 113

ÜLKE / COĞRAFİ BÖLGE

Almanya • "O nobilissima viriditas" 212

Britanya • 18. Sone 394 • 20. Sone 405 • *Arthur'un Ölümü* 293 • "Bağışla Günahlarımızı, Affet Bizi" 419 • *Beowulf* 176 • *Bir Yaz Gecesi Rüyası* 369 • *Canterbury Masalları* 281 • *Gulliver'in Gezileri* 436 • *Kadın Hakları için Bir Savunma* 468 • *Kral Lear* 374 • *Kraliçe Peri* 359 • *Londra Günlüğü* 456 • "Mütevazı Bir Öneri" 451 • "Nazlı Hanım'a" 415 • "Pire" 409 • "Sıcak Güneş, Serin Ateş" 345 • *Yitik Cennet* 423

Çin • *Batıya Yolculuk* 350 • *Dao de Jing* 120 • *Seçmeler* ve Diğer Yazılar 129 • *Su Hududu Haydutları* 314 • Üç Tang Şiiri 171

Fransa • *Candide* 448 • Heloise ve Abelard'ın Mektupları 201 • "Son Balad" 276 • *Tehlikeli İlişkiler* 470

Guatemala • *Popol Vuh* 330

Hindistan • *Mahabharata* 124

Japonya • *Genji'nin Hikayesi* 190 • *Hagoromo (Gökten İnen Tüylü Manto)* 319

İskoçya • *Londra Günlüğü* 456

İspanya • Avilalı Azize Teresa'nın Öngörüleri 337 • *Don Quijote* 388

İtalya • *Aeneis* 148 • *Cehennem* 256 • *İlahi Komedya* 238 • *Şeylerin Doğası Üzerine* 140

On Üç Koloni (Amerika) • "Brüksel Kraliyet Akademisi'ne Mektup" (namıdiğer "Gururla Osurun") 462 • "Genç Bir Adama Sevgili Seçimi Konusunda Öğütler" 454

Orta Doğu • "Balıkçı ile Cin" 214 • Daniel Kitabı 133 • Ester Kitabı 97 • *Gilgamış Destanı* 2 • "İki Kukulu Kadın" 226 • Yedi Öğüt 235

Peru • *Apu Ollantay* 303

Tibet • *Tibet Ölüler Kitabı (Bardo Thodol)* 266

Türkiye • Yedi Öğüt 235

Yerli Amerika • *Apu Ollantay* 303 • "Kır Kurdu ile Çakıltaşları" 19 • *Popol Vuh* 330

Yunanistan • *İlyada* 34 • *Lysistrata* 82 • *Medea* 67 • *Odysseia* 47 • Şiirlerden Parçalar (Sappho) 65 • *Şölen* 113 • Vahiy Kitabı 158

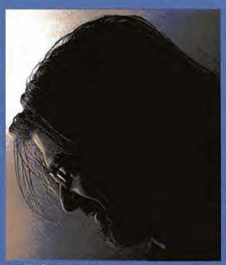

Fotoğraf: Ross Smith

RUSS KICK, *You Are Being Lied To* (Kandırılıyorsunuz) ve *Everything You Know is Wrong* (Bildiğiniz Her Şey Yanlış) gibi çoksatan antolojilerin editörüdür. *The New York Times* ondan "bilgi arkeoloğu", *Details* dergisi "Rönesans adamı", *Utne Reader* ise "Dünyanızı Değiştiren 50 Öngörülü İnsan"dan biri diye bahseder. Kick, Nashville ve Tucson'da yaşamaktadır.

Kolektif Kitap olarak *Grafik Kanon*'un yurtdışı baskısını gördüğümüz anda bu üç ciltlik büyük projenin Türkiyeli okurlara kazandırılması gerektiğini hemen anladık. Dünyanın dört köşesinden tanıyageldiğimiz ve daha önce hakkında hiç bilgimiz olmayan edebiyat eserlerinin görsellikle birleşince nasıl da ayrı bir haz verdiği ortadaydı. Çizgi roman severlerin dünyanın önemli illüstratörlerinin işlerini bir arada bulacağı, edebiyat severlerin ise klasik metinlerin çizgilerle buluşmasından mest olacağı ve belki de şimdiye dek fazla haşır neşir olmadıkları çizgi romanlara ilgilerinin artacağı bir yaratımdı bu. Türkçe yayın haklarını aldıktan sonra önümüzde uzun ve zor bir dönem olduğunun gayet farkındaydık. Çevirmenlerle görüşmelere başladık, çeviriler geldikçe kitabın aslına sadık Türkçe grafik uyarlamasına yönelik uzun toplantılar yaptık. Redaksiyon, son okuma, metinlerin grafik yerleştirmeleriyle geçen zorlu bir dönemi tamamladık. Bu süreçte emeği geçen çevirmenlere, çizerimize, grafik uyarlamaları yapanlara ve editörlere sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Umarız siz okurlarımız da ortaya çıkan işten memnun kalırsınız. Herkese keyifli okumalar...

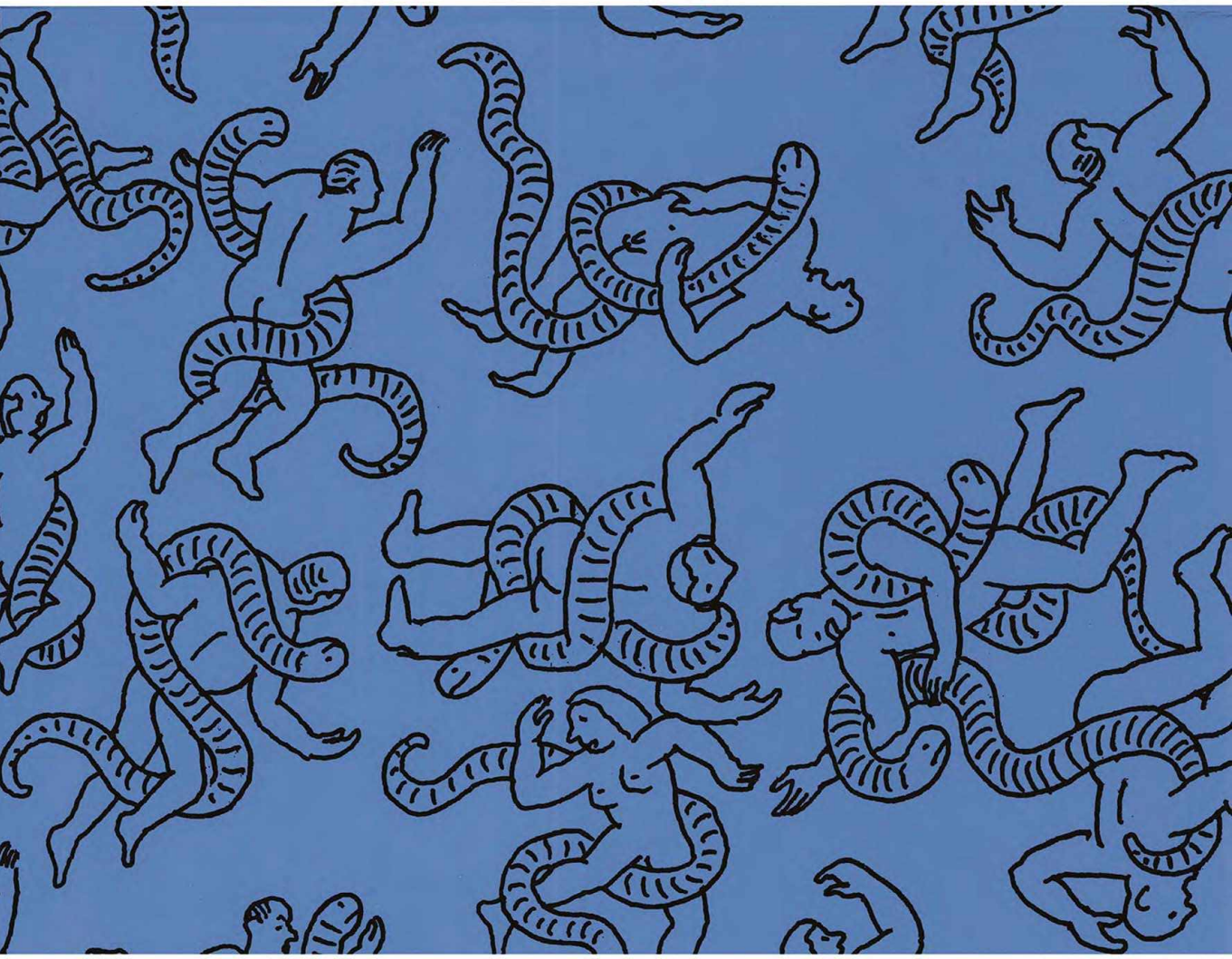

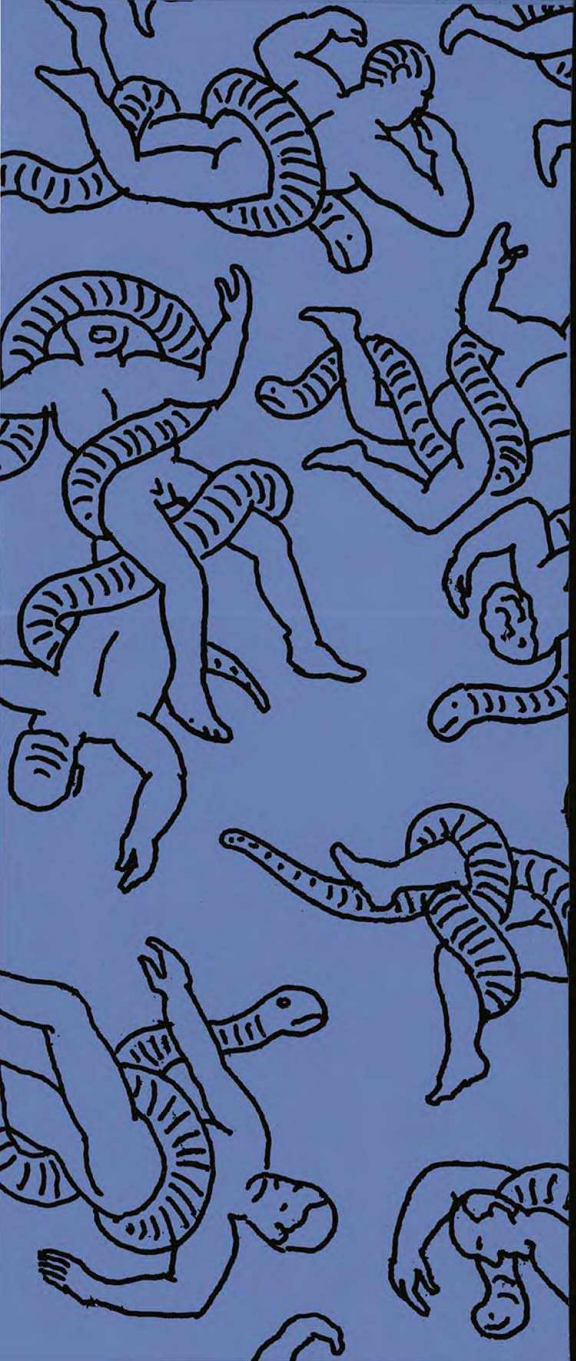

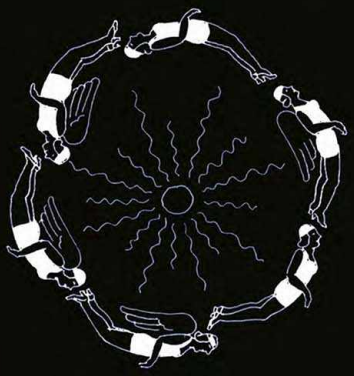

Grafik Kanon
Kubilay Han'dan başlayıp
Brontë Kardeşler ve
Dorian Gray'in Portresi'ne kadar uzanan

2.

Cilt ile devam ediyor...

GRAFİK KANON

DÜNYANIN EN ÖNEMLİ EDEBİYAT ESERLERİNİN ÇİZGİLERLE BULUŞMASI

EFSANEVİ GRAFİK SANATÇILARI ve İLLÜSTRATÖRLER ile DÜNYA EDEBİYATININ ÖNE ÇIKAN ESERLERİ BİR ARADA!

Okurlara hem görsel hem de edebi bir şölen vadeden, görkemli ve eşi benzeri olmayan ***üç ciltlik*** *Grafik Kanon*'da dünyanın öne çıkan ***190 edebiyat eseri 130'dan fazla sanatçı*** tarafından yorumlanıyor.

Russ Kick editörlüğündeki *Grafik Kanon*'un **2.** Cilt'i Brontë Kardeşler'den *Dorian Gray'in Portresi*'ne, **3.** Cilt'i ise Joseph Conrad'ın *Karanlığın Yüreği* adlı romanından Hemingway'e ve David Foster Wallace'ın *Infinite Jest*'ine kadar uzanıyor.

"Yılın grafik edebiyat olayı!"
Publishers Weekly

GILGAMIŞ DESTANI KEVIN DIXON ve KENT DIXON
"KIR KURDU İLE ÇAKILTAŞLARI" DAYTON EDMONDS ve MICAH FARRITOR
İLYADA ALICE DUKE
ODYSSEİA GARETH HINDS
SAPPHO ALESSANDRO BONACCORSI
MEDEA TORI MCKENNA
LYSISTRATA VALERIE SCHRAG
PLATON YEJI YUN
ESTER KİTABI J. T. WALDMAN
DAO DE JİNG FRED VAN LENTE ve RYAN DUNLAVEY
MAHABHARATA MATT WIEGLE
KONFÜÇYUS FRED VAN LENTE ve RYAN DUNLAVEY
DANIEL KİTABI BENJAMIN FRISCH
ŞEYLERİN DOĞASI ÜZERİNE TOM BIBY ve JONATHAN FETTER-VORM
VAHİY KİTABI NICK GEARY
AENEİS MICHAEL LAGOCKI
ÜÇ TANG ŞİİRİ SHARON RUDAHL
BEOWULF GARETH HINDS
GENJİ'NİN HİKAYESİ MOLLY KIELY
HELOISE VE ABELARD'IN MEKTUPLARI ELLEN LINDNER
BINGENLİ HILDEGARD MOLLY KIELY
1001 GECE MASALLARI'NDAN "BALIKÇI İLE CİN" ANDRICE ARP
1001 GECE MASALLARI'NDAN "İKİ KUKULU KADIN" VICKI NERINO
MEVLANA ÖĞÜNÇ ERSÖZ
İLAHİ KOMEDYA SEYMOUR CHWAST
CEHENNEM HUNT EMERSON
TİBET ÖLÜLER KİTABI SANYA GLISIC
CANTERBURY MASALLARI SEYMOUR CHWAST
FRANÇOIS VILLON JULIAN PETERS
THOMAS MALORY OMAHA PEREZ
APU OLLANTAY CAROLINE PICARD
HAGOROMO ISABEL GREENBERG
SU HUDUDU HAYDUTLARI SHAWN CHENG
POPOL VUH ROBERTA GREGORY
AVİLALI AZİZE TERESA EDIE FAKE
GEORGE PEELE DAVE MORICE
BATIYA YOLCULUK CONOR HUGHES
EDMUND SPENSER MICHAEL STANYER ve ERIC JOHNSON
BİR YAZ GECESİ RÜYASI MAXX KELLY
KRAL LEAR IAN POLLOCK
DON QUIJOTE WILL EISNER
18. SONE ROBERT BERRY ve JOSH LEVITAS
20. SONE AIDAN KOCH
JOHN DONNE NOAH PATRICK PFARR
ANDREW MARVELL YIEN YIP
YİTİK CENNET REBECCA DART
APHRA BEHN ALEX ECKMAN-LAWN
GULLIVER'İN GEZİLERİ GARETH HINDS
"MÜTEVAZI BİR ÖNERİ" PETER KUPER
"GENÇ BİR ADAMA SEVGİLİ SEÇİMİ KONUSUNDA ÖĞÜTLER" CORTNEY SKINNER
CANDIDE IAN BALL
JAMES BOSWELL'İN LONDRA GÜNLÜĞÜ ROBERT CRUMB
"BRÜKSEL KRALİYET AKADEMİSİ'NE MEKTUP" STAN SHAW
KADIN HAKLARI İÇİN BİR SAVUNMA FRED VAN LENTE ve RYAN DUNLAVEY
TEHLİKELİ İLİŞKİLER MOLLY CRABAPPLE

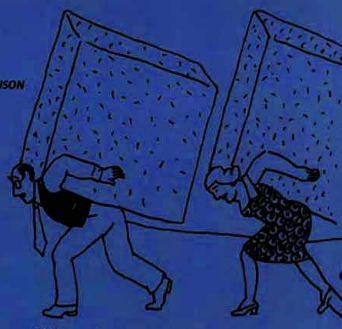

kolektif kitap

ISBN: 978-605-86679-9-0